

• DZIEWIĘĆ WIAR •

• OBERONA NAUKI PRAW •

• STARODAWNEX KRZES •

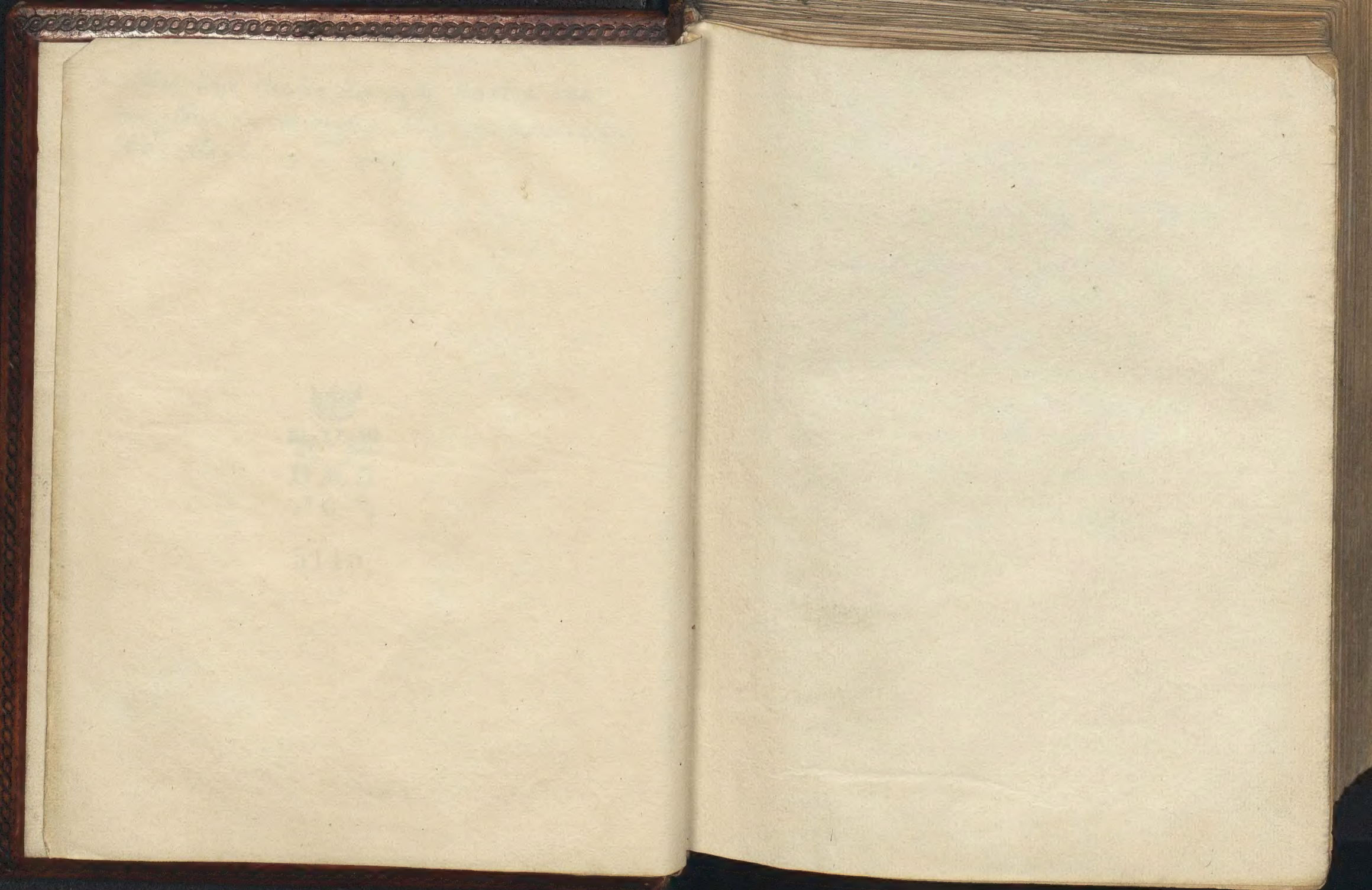
• SCIAŃSKIET •

Restauracja uszkodzonych kart i ich
wypełnienie wyhonadą spo'obchickuia
„Starodoni” w r. 195

5115

CIMELIA

7
1
3. 0. 2. 1. 6. 5
Dobra Nauka
prawdziwej y wiary

stárodawney Krześcijańskiej / ktorey
uczyni Prorocy / Chrystus Syn Bo-
ży / y Apostołowie tego Staści. Na
przeciwko náuce fałszywey y pierze-
nowey / ktorey uczyn w kościelech
swoich Papież Rzymski / a kto-
rey odpowiedzia swoia bro-
ni Hieronim Biskup
Krańcow

Herby iego Miłości Pana /
 Pana Jana Bonerá z Bálie / Ká
 stellana Dieckiego / etc. J. 2. p.

S Jemużtemu pá
 nu / á Panu Janowi Bonarowi
 z Bálie / Kástellanowi Dieckiemu / wielkiemu
 Kzańcy Krakowskiemu / Staroście Spiskiemu y
 Kábsztynskiemu etc. Łásti Bożey pokoin y
 wśego dobrego / w pánie Jezu Kry-
 stusie / powolny y naniśszy Auga-
 Bożi żyćy / Marcin
 Bzowicki.

M Dny Jendrzey Bi-
 skup Krakowski / bea wśel-
 piegli sie Bożey / y wśhydn
 ludosthata / wypuści
 kry żyo / omnie / vbo
 gi / et chore
 Kriegi Procka od nowied
 Kley Miłości offiaron
 mu / od pana Boga
 zach gęć y chwale Boża z
 nit: Niegodzito mi sie tedy tego / noćit / z hánbit
 nacy iego bluznierst wa niemial odpi / zaniechać / aby
 kmi wybrányi Bożymi wkażać: Iz ta nauka / tać / y przez
 pa K rakowskiego / et chore on na świat wypuś
 test nauka Prorocka / ani Apostolska / ani Kze
 2 4

1. Pa: Ale teſt nauka Djabelſka / z rozzumu y madoſci
 3. ludzkiej y cielesney od Antykryſta vprzeczona y zmy-
 22. ſlone. Atora nauke pan Bog zowie przez ſwoie ſwie-
 1. 36. te Proroki y Apoſtoly / ſmrodem / zuſelica / plewami /
 23. ſny / gnoiem gnowiezym / ciemnoſciami / kwafem / bab-
 18. 4. ſtami baſniami / igarſtwem / chythroſcia ludzka: A
 1. 16. trotko mowiac / cokolwiek z ſlowa Bozego nie iſt / to
 16. 3. wſyſtko Duch ſwiety zowie / przeklectwem / y nauka
 4. mi Djabelſtymi. Atorych nauk trzymaiac ſie / y na-
 30. 4. ſladuiac Biſkup Krakowski / mnie vbogiego y naniſſ-
 1. 4. ſego ſluga Pana Jezu Kryſta wkrzyſowanego / y zdu-
 4. gun ſluga Bozym gnowiekiem ſwietym / w tych kris-
 gach ſwoich bez wſelkiego roſsadku y boiazni Bozey
 nazwat Apoſtata / kacerzem y oſkzepieniec koſciola
 Swietego Krzeſcijanſkiego / iakoby ch ia mial nowe
 nauki ludzi wzye / Doktory ſwiete ganiec / zwyzaiac
 wſtne ſromoci / y inne ludzi na to przywodzi / wſe-
 laka zwierzchnoſcia od Pana Boga poſtanowiona
 gardziac / niepoſluſnym byc / y ſam na ſwiecie ſwowl-
 nie zyc.

Ja tedy / niedla w poſtych Kriedzu Biſkupowi
 mial odda ciota Kromocenie za ſromocenie /
 zlorzeceniez / bo tego pan Bog zabazal /
 Ale aby ch / y pana Boga zaſtepor-
 ygoſyna iedni / Jezu Kryſta Pana naſe-
 o ſlannie wkrz / Opisalem Kriedzu Bi-
 wi / iakim mo / wedlug ſlowa Bo-
 okazuiac mi / tem prawdziwa nauke ro-
 trym biedy y / acerſtwa koſciola tego Kzymſke-
 y teſ ſobi / e Kriedzu Biſkup Krakowski na-
 omniat / iſ Pan Bog niekiedy / przez Oſlice ry-
 nowil / ktore byl przed Salaaem Prorokiem za-
 kry.

I luſnie ty Lilie ſobie otrzymali /
 Za ty cnoty ktore ſie w nich okazowaly.
 Abowiem to co s ſlawa wnet ſie naprzod zagnie /
 Tedy to iſcie muſi teſ wſedy trwac zagnie.
 Wſak nie iſt w Polſke taina zacnoſc herbu tego /
 Tak zdawna iak y teras za wielu naſego.
 Zwaſzba w tych domiach ktore noſa ty Alenoty /
 Widzimy iako nam wſem kwiſna zacne cnoty.
 A dzis iſſze tym ſlawniey ty Lilie zroſly /
 Do ſie w ſwych zacnych ſtaniech domy ich wynioſly.
 Wſakoſ ſie nam ſtad nie zda ich zacnoſci ſlawic /
 By kto nierzekl ze ſie my chcem pochtebſtwem ſlawic.
 Lez iednak to co iaronie na oko widzimy /
 Tego onich koniecznie milzeć niemozemy.
 Wazem wiele tych Lilly iſ ſie w korzenity /
 W Kryſtusa Pana ſwego / a w nim ſie ſtrzewity.
 Wſady s ſwych kwiatkow wdzierza wonnoſc poda
 Bo ſie o chwate Boza mocnie zaſtawia. (wala /
 Skad ſtany ich przydz muſa tym kwiſſey zacnoſci
 Anieda im pan zwiednoc nigdy w tey ſtaloſci.
 Gdy wniey beda boleſnica trwac iako pozety /
 aſe /
 co K /
 Krcem prawdy iſty.
 Kwiat /
 wſytek ſwiat

Razże sam strzedz aby ich łatorosi zielona /
Staranin Czarta z tego niebyła zloniona.
Jorsem aby wcale zachowane były /
Gdyś sie w swietym slowie twym tu rostorzenily.
Niechay Czart z wiatry swemi na nie iak chce wiecie /
Jednak nigdy kwiatkow ich marnie nieroschwiecie.
Ly nusi y wy stych Liliy bierzcie przyklad Roż /
A roztgerstwajcie sie też dziś przez slowo Boze.
Boć inak niezakwitna tu wasze zacności /
Jesliś sie krzewić chcecie w tej ziemskiej niskości.
Ktora aq wam do rąsu może dać wilgotność /
Ale wieźcie żeć bärzokrotko trwa iey godność.
Gdyś y nasienie kładze co w zla ziemie w padnie /
Maluzko kes odrosły wnet zaś wschnie snadnie.
Wszepćieś sie rązey w on szep / w Krysta P. swe
Ktory wiezna gerstwością obżywia każdego.
Ten ci y was odmtodzi a sam rostorzeni /
Tak iż sie wasza zacność wieźnie nieodmieni.
Azostaniecie wcale stymi Liliami /
Jedno w Panu Krystusie chcieyćcie mieszkac sami.
Jacieć z was nieopa d. Prosteł żadny /
Choć by w ten
zdradny.
Bo

List.

Kryl. Jzafie. Jz Samuelowi dzieciecin to był obid / Regum. 3
wil / tego był przed kaptanem na wyspym Izraelkim Efa. 5
Eli zait: Abowiem Pan Bog / jest takowy Pan / kto Rom. 10
ry sie nicoglada na żadne osoby ludzkie.
A iż tedy kriadz Biskup naprzod mie nazwał Apo Apostata.
Kata / cho jest / odcietym y odrzuconym / od kościoła
swietego. Krześcijańskiego. Cieskie mi slowo zadat /
Gdowiem gdybych był takowym / byłbych godzien / nie
tylko na tym swiecie dogesnego / ale też y na onym swie
cie wieznego karania. J co jest inzego być Apostha. Co test Apo
ta / jedno zbieżec albo vćiec od kościoła swietego Krze. Kata.
ścijańskiego. A kto zbieży albo vćieze od kościoła swie
tego Krześcijańskiego / takowy ius daley nie jest człon
kiem iego / a kto nie jest członkiem / musi być członkiem
Szatanńskiego Kościoła / y musi zginać nawięki / by
był y Aioltem na oshatek: Abowiem niemaś odpus.
zenia grzechow / ani zbawienia / jedno w kościele swie
tym Krześcijańskim. Ale iako niewyscy sa Izraelcy /
Kowie / ktorzy od Izrahela possli. ani wyscy natych. Roma 9.
miaś synowie Abrahama / ktorzy possli s plemienia
Abrahamowego / iako Duch Swiety mowi: tak też nie
wyscy sa wnetze kościołem. Ktorzy sie kościołem by
nia / nie wyscy sa Biskupi. Pasterze / Ktorzy sie Bi
skupy y Pasterzmi zowa. Abowiem Pan Krystus
powiedziat: Z owocow iacie ie. A przeto iżem Matt.
odbiezał y vćiekt od kościoła / nie odbieża
tem / anim vćiekt / od kościoła / w tego Krześcijańskie
go. Jorsem niendiekt / anim odbiezał / od onego
Rzymskiego pierwszego kościoła swietego / Ktory bu
dowali Apostolowie swieci: Bo ten dzisieyszy kościot
Rzymski / nie jest budowanie Apostolow swietych / ale
jest budowanie Papieżow / Błwochwalcow y Apo
kata

List.

2. pet.
2. Tim.

insego nieciest / iedno kiedy sie kto odlegi / ob iedności
kościola Świętego Prześcjanńskiego / y nowa sekta i
to postanowi. Ktore odstępnięce / wielebny Piotr
własnymi słowy wypisał / mowiac. Ji beda między
wami wzycielowie / ktorzy potajemnie wprowadza
odstępnięstwa škodliwe / też páná ktory iedokupit
przec sie / przez ktore droga prawdy bedzie bluznio
na / a przez takomstwo zmyslonymi słowy / beda wami
targować. Tuć Piotr święty wypisał / y iáwne znaki
wskazal / tych to odstępnięcow / ktorzy sie nie tylko Pa
ná Krystusa beda przec: ale też y odkupienia iego.

1. pet.

1. Wskazad ięże sferzey mowiac. Ji nie srebrem ani zło
tem ięstesmy odkupieni / ale nadrośsa krewi Barana
ka niepomazanego. Przesto slych słow Piotra święte
go iáwne każdy obaczyć może / iż to sa odstępnięcy /
ktorzy nie tylko samey krwi Syna Bożego / ale też
tym rzeciom ktore kupuia za srebro y złoto / przypisu
ia y przyzytá / odpuszczenie grzechow / y usprawie
dliwienie swoje. Abowiem iáko powieda / iż takowi
odstępnięcy / z takomstwa beda wami kupzyć / zmy
slonymi słowy / iáko by za pientadze miało być dane od
puszczenie grzechow / ięstá Boża / y krolestwo niebie
skie. Takowi powieda / droge prawdy / to ięst Ewánie
liey świętey / w ktorey Pan Bog obiecuje daremne dać
2. grzechom odpuszczenie / thylko dla samey krwi Pána
3. Jezu Krysta / beda bluznić / kácerstwem y odstępni
stwem nazywać. A iż ia tedy nie kupię w kościele świę
tym Prześcjanńskim / ale wolam y opowiedam / w slyst
1. kim pokutniacym y wierzącym / bez żadnych pienta
dzy / daremne odpuszczenie grzechow. Przesto tedy nie
ięstem żadnym odstępnięcem kościoła świętego Krze
ścjanńskiego

List.

ścjanńskiego / ale sluga prawdziwy iego. Nichej
kriadz Biskup / weyrzy na swoy kościół Rzymński / do
ktorego sie rozmaite odstępnięstwa potajemnie wpro
wádzyli: Izali máto Regni albo zakonow / iedem od
drugieo rozny y odstępnięcy / iuz Benedyktow zakon /
Stránczskow / Barnádynow / Dominikow / Antoni
now / Paulinow / etc. Izali sie ci w slyscy iedni od dru
gich nie odstępili / iuz odzienim / iuz pasy / iuz bory / iuz
kosulami / iuz ptaszami / iuz kápłami / iuz pátrzenim
iuz mowieniem / a krotko mowiac / w żadney sie rzeczy
między soba nie zgadzają / tylko sie w tym zgadzają iż
iednostáynie Pána Boga / y imię iego święte bluznią
i ubogimi ludzmi dla takomstwa kupza. Bo tam nie
náydzieś nic darmo bez pientadzy. Thoć sa tedy od
stępnięcy / y tym podobni.

Wspomina też ięże kriadz Biskup na wielu mięcy /
scách / iáko bym ia nowe náuki wzyt: ale sie temu nie
dziwuię / iż móia náuka / nowa náuka nazywa: Ponie
wáż w iego Rzymńskim kościele / nowe ięst písmo Pro
rockie y Apostolskie / nowy ięst Krystus Syn Boży /
nowa ięst Ewánelia / w ktorey ięst odpuszczenie grze
chow daremne. Abowiem tho w slystko nowa rzecz w
Rzymńskim kościele. Ji Pan Krystus sam ięst thylko
droga do niebá / iż w slystki iáże ścieśki prowadza do
piekła. Ji Pan Krystus thylko sam ięst prawda / a
w slyscy ludzie nieprawda. Ji Pan Krystus sam tyl
ko ięst żywot / a w slyscy ludzie śmierć. Ji Pan Kry
stus sam thylko ięst g
ianńskiego / a w slyst
Ji Pan Krystus sam ty
a w slyscy ludzie
iá / albo żywe zámienie. Ji Pan Krystus sam tylko

Nowa náuka

Joan. 14
Psal. 116
Rom. 1.2

1.2

Epist.

1. Cor.
2. Cor.
1. Tim.
2. Tim.
Tit.
Philem.

1. Cor.

1. Joan.

Doktory y oycy
ca Swiete.

psal.
Rom.
Gen.

2. jest jeden miedzy Bogiem a miedzy ludzmi Jednaz. Ji
26. Pan Krystus ty kto ras offiarowany dosic wzynil na
14. wiekiza wssytki ludzi poswiecone. Ji Pan Krystus
22. na ostatczney wiezerczey oddat wssytkie kościolowi
11. swietemu / ciato y krew swoje. A toć jest nauka moia /
ktorey Pan Krystus y Apóstolowie iego wzyl / I mo
2. wie tho s Pawlem Swietym bezpiecznie / i nieumiem
nie iniego wzyc / iedno Jezu Krysta a tego wkrzyzo
wanego: Kthorego Jan / y Pawel swiety / y inni Ap
postolowie wzyl. A ktokolwiek tego Pana Jezu Kry
sta wkrzyzowanego samego tytko nie wzyc / iest hci z o
nych / o ktorzych Jan swiety napisał mowiac. Ji znas
wssyli / ale znas niebyli / Abowiem gdyby byli znas /
wzdychy byli przynas zostali. A przesto niechay mo
iey nauki / nowa nauka nie zowie kriadz Biskup / chy
i iestli wniego iest nowy Pan Krystus y Ewangelia
swieta.

A iż też powieda / abym ja Doktory y oycy swiete w
zgadzili / y zwyżać dawne odrzucił / y tu mi wielka kzi
wda zyni. Abowiem nietylko / abym miał odrzucić / y
wzgardzić / oycy Doktory swiete / ale dzieknie Panu
Bogu osobliwie za n. Ji Pan Bog zawsze w koście
le swietym wzbudzał ludzi godne / wzone / y swiete /
prz s ktore razyl pismo swiete wykładac / y swiatku
15. wssytkiemu po awac y obawiac. Ale iż ci Doktoro
3. wie / albo oycowie Swięci / byli takieś ludzie kre
cy / iako y my / y dla tego naszkroć wpadali y bładzi
li. A przesto gdzie sie Doktorowie / albo swięci oyc
wie zgadzają s slowem Bozym / ted cho przyimnie / y
Panu Bogu za ty dary iego dzieknie / ale gdzie sie nie
zgadzają s slowem Bozym / tedy nie tytko doktorom
albo oycom swietym / ale też y Amotom z nieba wi
rzyć

Epist.

rzyc nie bede. Jzali niemamy iawnego swiadectwa /
o Cyprianie swietym / iako byl barzo zbiedz y wna
gdy ze wssytkiey Afryki Biskupy zebral / y Koncylia
um wzynil. A pothym iako tam barzo z bładzil oko
krztu swietego / kazdy moze obaczyć kthory byl tak po
stanowil. Ji gdy kto bywa od kriadz okrzcon / ktho
ry kriadz Duchu swietego niema / tego kriadz iest ni
zemny / y ma być on głowiek znou okrzcon. A ta
kies y Origenes / wi i y znamienity Doktor / i zali
nie zbiedzil gdy sie rozumu trzymal / gdzie tak napi
sat. Ji Diabli / zli Amotowie / beda zasu swego zb
wieni: Tak też y Augustyn swiety / i zali kriadz osobli
wych nie napisał / w ktorzych btedy swoje iawnie wy
znal: przeto też sam pisanu swemu wierzyć nie kazal /
iako pismu albo slowu Bożemu. Przyimnie tedy Do
ktory y oycy swiete dokad si s slowem Bozym zgadz
ia / ale gdy sie nie zgadzają / z ich tasta / y przyzwole
nim / to wssytko na stron odrzucam.

A co sie thej doczyte dawnych y stharych zwyżać
tow / iestli sie takieś zwyżać zgadzają s slowem Bo
zym / trzymam sie ich mocnie / ale iestli s slowu Bo
żemu przeciwnie / y wstaw Boska gwaica / tedy we
dlug nauki tego oycy Cyprian starego / od nich iako
od powietrza wcielam. Abow. n nie zwyżać dawne
sa Bogiem naszym / ktorego tytko samego mamy slu
chac y chwalic.

Jestż mi też kriadz Biskup przyniety / abym ja
ta nauka swoia rosthyrki y niepokoj zynil / niewiem
bych miał co iniego na chen zasu kriadzu Biskupowi
odpowiedzieć / iedno co odpowiedział Prorok Boży
Eliaz / Krolowi Achabowi zlosliwemu. Ji nie iani
i est / ktory rosthyrki y niepokoj zynia / ale ty sam. Ab
wiem

Gal.
Lib.
Epist.

Epiph. lib. 2.
Aug. lib. de
here.

In problem.
lib. 3. de Tr
initate ad pa
linam epi. 112.

Zwyżać daw
wne.

Ad solitem
Epist. 8

Rost
do

List.

Rom.
2. Cor.
Act.
Luc.
Matt.
Mar.
Rom.
Matt.
Luc

1 13. w. em nie ci rostyrtow gynia / ktorzy prawdzwego slo
2 23. wa Bozago vze / ale ci rostyrtki y niepokore gynia /
7. ktorzy sie Bogu / slowu y mocy tego sprzeciwiaja. I
22. iako ia mam niepokore y rostyrtki gynic / gdy ia y zdu
12. ga Bracia moja vze / to dawac Bogu co jesth Boze
13. go / a to Cesarzowi co jest Cesarstiego? Albo g y vze
5. s Pawlem Swiethym / komu Dan themu Dan / komu
6. mycho / temu mycho / komu poeciwośc / themu poeci
wośc. Albo iesze iako Pan Ihsus powiedziat. Jes
lic wezma plasz / day mu y suknia / albo iesli cis
to przymusi na mile / idz s nim dwie. A przestho ia
zadnych rostyrtow nieczynie. Alec the starodawna
przymowke y potwarz / nosa na sobie wysocy wiernt
y prawdzowi sludzy Bozy. Izali sie tez nie tak starzy
24. li krieza zydowsky przed Selixem / na Pawla swietego
g tymi slowy? Myslny zawsze byli w pokoiu y rza
dziles nas w wielkiej opatrznosci / otos iny teras te
go meza zarazajacego vchwytili / ktory gini rostyrtki
miedzy wsfyskimi zydy / y po wsfyskim swiecie / y jest
wodzem tu tey sekcie Nazaranstkiey / ktory nas posciol
stromoci. etc. Izali sie tez nie tym obyzaniem na Pana
Jezu Krysta syna Bozego krieza zydowsky starzyli /
kiedy go przed Pilata przywiedli / tedy thak wielkim
Luci 23. glosem wotali. Porusyl wsfyshek lud / pozawsy od
Act. 6. Galilei / az tu. A przesto niedziwile sie temu / iz nie
tez tho potyka / co Pawla y Pana Krystusa podkato /
Luci 10. ktory swoim wiernym przepowiedziat przed tym / Iz
sluga nie bedzie zacneyfy / a nistli mistrz tego.
I a iz mi tez przyzyta / abym wsfelaka zwierzchno
ac. scia od Pana Boga postanowiona gardzil / Jesli to
nie jest / thedy brzech musiat / wzgardzie samym Pa
nem Bogiem / ktory tak wsfelkiej duszy roskazal / przez
Pawla

List.

Pawla swietego / mowiac. Wsfelka dusza mocam z Rom.
wierchnym / niechay bedzie poddany. Albo wiem nie, 1. per.
jest moc / iedno od Pana Boga / a ktore sa mocy / od Sap.
Pana Boga sa postanowione. Przesto kto sie sprzeci /
wi mocy / posthanowieniu sie Bozemu sprzeciwi / a
ktorzy sie sprzeciwiaja / Sad Bozy na sobie pomiosa.
Przesto thedy nterylko jezbych sie miat sprzeciwiać / z
wierchnosci / y stymi / ktorzy mie sluchaja / ale iesze
za wsfelaka zwierzchnosc / od Pana Boga postanow
wiona / vsta wignie sie modle / tak iako nas swiety Pa
wel nauzyt / mowiac. Vpominam was aby naderwyt 1. Tim. 2
to byly prozby / modlitwy y dziekowania / za wsfyski
ludz / za Krole / y za wsfyski na zwierzchnosci posta
nowione / aby spokorny y cichy zywot wiedli / wemse
laskiey poboznosci y vcicwosci. A tak tez to jest nteno
wa / ala starodawna potwarz / ktoras tez zydowsky
krieza wkładali na Pana Jezu Krysta syna Bozego /
kiedy sie starzyli nań przed Pilatem / mowiac: Kro
lem sie gini / sprzeciwia sie / y dani zakazuie dawac Luc. 23.
Cesarzowi? A przestho ani ia / ani zadny z wiernych Joan. 19.
slug Bozych / nie sprzeciwiamy sie zwierzchnosci / od Rom. 13.
Pana Boga postanowionej / Bo bych sie sprzeciwial 1. per. 2.
samemu Panu Bogu. Biskup tez Krakowski Jędrzey Biskup Kra
debrzydowski / znam sie krewn / iz jest ztowiel zacne
go narodu slacheckiego / na przeciwo ktoremu / ia tu
wedlug swiata / nie nte mowie / ani pise / ani nam
nieykiego vshypku nieczynie / y owsem / iako Kade te
do Krolewstkiey mltosci zawidy ciec chce / ale mowis
y p se / iz wedlug tey nauki / ktora on na swiatach vka
zat / y wypuscil / syna Bozego / Pana mego Jezu
Krysta / dla mnie vtrzywanego / zestrupil / zhan
bit / y zbluznil / nie jest Biskup krzedcanstki / ale jest

List.

Biskup Rzymstiego dworu / albo sluga Papiesti. Kto
ry odrzuil w sy na stronie nauke iedyne go syna Bozego
Pana Jezusa Krysta / y Apostolow iego / nie poswia-
ca kościolow żywych / nauka prawdziwa / ani modli-
two / ani przykładem Apostolskim / Ale poswaca ko-
ścioly martwe drewniane / kamienne obrazy y wrony /
w kthorych drwach / albo kamieniu / y obraziech / nie
Duch swiety mieszka / ale muchy nietoperze / y paia-
cy. I mowie to bospieznie / iz ta nauka iego / nie jest
nauka syna Bozego żywego / ani nauka Apostolska / ani
nauka krześcjaniska / ale jest nauka Papiesta / a nako-
niec Szataniśka / ktora iadu y truciiny pełna. Kthoro
nauke swoje / a żkolwiek ia słowki iedwabnymi pie-
knie wprzadi / y wprzyl: A wszakoż niemaż nie inśe-
go w niej / iedno pycha papiesta / vpor / obłuda / zdrá-
da / bawochwałstwo / kluznierskwo / nieżytość /
ciemność / a na ostatek rozpáż / śmierć / piekło / pláż /
wietrne zgrytanie żebow / y potepienie. Przodkiem
dla tego / iż w tej nauce stwoicy / złupit y zewlekt / ze
wszystkicy cci y chwaly / Pana Jezusa Krysta syna Bo-
żego / potym iż też niepomázana y iedyna oblubieni-
ce iego / kościol swiety Apostolski / przywiazat nie do
Krystusa syna Bożego / ani do słowa iego / ale do Rzy-
ma mieysca dnego / Papiesta Rzymstiego / kthorego
zwierzchność nie jest od Pana Jezusa Krysta Syna Bo-
żego postanowiona / ale jest / iako swiety Pawel napi-
sat / Anathema / to jest / przeklectwo. Jesli Papiest
albo Biskup Krakowski / bedzie prawdziwie Pana Je-
zusa Krysta syna Bożego chwalił / wzyty y wyznawal /
y iego swiatościami / tak iako Syn Boży postanowił
śfawowal / tedy go nie bede przeklectwem nazywal / a
le mu the poćciwoć bede żynił / iako Swiety Pawel
napisat

Luc.

17.

Gal.

1.

List.

napisat. Dobrzy przetożeni starzy / dwoiákley po-
wości sa godni / a zwłafżá kthorzy pracnia w słowie
y w nauce Bożey / albo iako na drugim mieyscu mowi
Bazdie poslušni przetożonym wáśym / y wkarzay
cie sie im: Boć oni o dusach wáśych żuia / iakoby li-
dźba śnich wżynili. Ale iż Papiest y ze wszystkich orda-
swoiá / ani pracnie w słowie / ani w nauce Bożey pra-
wdużwey / ani o dusach wiernych żuia. Iowśem
wiernie slugi Bożemoca y gwałtem / ná to ciągnie y
przymodzi aby śnim wespotek Dyabla / nieprzyiáciela
dusznego / chwalił / y temu sluzyli / Syna Bożego ie-
dynego bluznili / przed bawány kłekali / y żanimi cho-
dzili. A tak iako ná on čas Piotr swiety / Biskupo-
wi y Kriazeciu Kaptaniśkiemu naywysśiemu odpo-
wiedziat / ia też dzisia tymże obyżaiem wszystkim Kri-
żetom Kaptaniśkim / Papiestim odpowiedam / Żymy
siemy Boga być wiecey poslušni / a niśli ludzi / a ná
koniec / a niśli Aniołow wszystkich.

A przesto lepiey było Kriedzi Biskupowi Krakow-
skiemu / aby był té nauke śfataniska / doma zakrył / a te-
go iadu ná światy nie wypuśżat / y niegorzył namo-
nieyśżego: Pamiataż ná ony słowa Syna Bożego /
Wiada temu / przez kthorego zgorśżenie przydzie / le-
piey było temu / aby mu Kamień mlyni / i vśyie v-
wiazano / y był puśżon ná głębokość morśka / a niśli
zgorżyl iednego z namnieyśżych. Ależ Pan Bóg jest
prawdużivy / niechciat daley cierpieć fałszywey nau-
y przykrytey obłudy / przetho ia tak chciat przed wa-
śim światem okazać. Aby wierni y wybrani syno-
ie Boży / thym lepiey mogli widzieć / poznać / y wy-
żegać sie Dyabla / kthory sie w anioła swiatości
żemienić żmie. Ale niechac Dyabel / y s slugimi
swymi

Ebr.

13.

Act.

20.

1-Pet.

5.

Act.

4.

Gal.

1.

Matt.

13.

Luc.

17.

Mar.

9.

List.

1. *Gal.* 2. *Luc.* 11. *Col.* 2. *1. Cor.* 1. *2. Cor.* 29. 33. *Abd.* 1. *1. Tim.* 2. *2. Tim.* 2. *3. Tim.* 2. *4. Tim.* 2. *5. Tim.* 2. *6. Tim.* 2. *7. Tim.* 2. *8. Tim.* 2. *9. Tim.* 2. *10. Tim.* 2. *11. Tim.* 2. *12. Tim.* 2. *13. Tim.* 2. *14. Tim.* 2. *15. Tim.* 2. *16. Tim.* 2. *17. Tim.* 2. *18. Tim.* 2. *19. Tim.* 2. *20. Tim.* 2. *21. Tim.* 2. *22. Tim.* 2. *23. Tim.* 2. *24. Tim.* 2. *25. Tim.* 2. *26. Tim.* 2. *27. Tim.* 2. *28. Tim.* 2. *29. Tim.* 2. *30. Tim.* 2. *31. Tim.* 2. *32. Tim.* 2. *33. Tim.* 2. *34. Tim.* 2. *35. Tim.* 2. *36. Tim.* 2. *37. Tim.* 2. *38. Tim.* 2. *39. Tim.* 2. *40. Tim.* 2. *41. Tim.* 2. *42. Tim.* 2. *43. Tim.* 2. *44. Tim.* 2. *45. Tim.* 2. *46. Tim.* 2. *47. Tim.* 2. *48. Tim.* 2. *49. Tim.* 2. *50. Tim.* 2. *51. Tim.* 2. *52. Tim.* 2. *53. Tim.* 2. *54. Tim.* 2. *55. Tim.* 2. *56. Tim.* 2. *57. Tim.* 2. *58. Tim.* 2. *59. Tim.* 2. *60. Tim.* 2. *61. Tim.* 2. *62. Tim.* 2. *63. Tim.* 2. *64. Tim.* 2. *65. Tim.* 2. *66. Tim.* 2. *67. Tim.* 2. *68. Tim.* 2. *69. Tim.* 2. *70. Tim.* 2. *71. Tim.* 2. *72. Tim.* 2. *73. Tim.* 2. *74. Tim.* 2. *75. Tim.* 2. *76. Tim.* 2. *77. Tim.* 2. *78. Tim.* 2. *79. Tim.* 2. *80. Tim.* 2. *81. Tim.* 2. *82. Tim.* 2. *83. Tim.* 2. *84. Tim.* 2. *85. Tim.* 2. *86. Tim.* 2. *87. Tim.* 2. *88. Tim.* 2. *89. Tim.* 2. *90. Tim.* 2. *91. Tim.* 2. *92. Tim.* 2. *93. Tim.* 2. *94. Tim.* 2. *95. Tim.* 2. *96. Tim.* 2. *97. Tim.* 2. *98. Tim.* 2. *99. Tim.* 2. *100. Tim.* 2.

sw mi/ gyny co chce/ y niechac pise/ krazy/ radzi/ y g ozi ako chce/ przed sie Pan Krystus syn Bozy/ Krolew sye/ y panowac/ miedzy nieprzyiacioly swoimi musi/ y zwyciezyc ie. Prožno sie podnosi (swiety Pawel mowi) nadety w umysle ciata swiego/ y w tych rzeczach/ ktorych niewidzial. Tho jest/ o ktorych slowa Bozego niema.

I A przesto sie ia thn opowiedam/ y oswiadzam przed Panem Bogiem/ y Jezu Krystem synem iego mitym/ panem naszym/ y przed wszystkim Anioły bozymi/ y przed wszystkim swiatem. Iż ia przed sie/ moenie stoie przymoiach pierwszych y terazniejszych artykułach do skonania mego/ ktore kradz Biskup Krakowski/ nie slowem Bozym/ ani dowodem Ducha s. ale wykrety ludzkimi/ madościcia Pogańska/ y dowodem Ducha niegyssego/ hańbi y sromoci/ y nazywa ie obtedliwymi. Abowiem ty Artykuly/ nie sa moie w lasne/ ale sa onego/ przed ktorym drzy ziemia y niebo. I ktorzy kolwiek sa naprzeciwko tym Artykutom/ sa iestze w krolestwie Diabelskim/ od Antykrysta syna zatrazonego/ zwiazani/ wiktani/ y zwiędzeni od niego. Ktorem raz Panie Boze nawietki Błogosławiony otworzyć vsy/ y ozy/ aby kiedy wlyfeli syna twego miłego Pana Jezu Krysta/ y ozy swe otworzyli/ a przestali ztorzenyc prawdzie twoiey. Vznawsy sie byc batwochwatecami y grzesznymi. Amen.

I Thobie tez Panie/ a Panie moy/ ty krasni moie offiaruie y przypisuie/ abyś wiedzial/ dla iakiey cie nanki Biskup Krakowski pozywat/ y przesadowat iez snim tych smrodliwych wstaw ludzkich/ ciemności wieznych y bluznierstw/ niezligzonych chwalic nie chciat. Wolates chwalic/ samego Pana Jezu Krysta

List.

sta/ zbawiciela y odkupiciela twoiego/ dla cie. ie v. 1. *Gal.* 2. *2. Cor.* 29. 33. *Abd.* 1. *1. Tim.* 2. *2. Tim.* 2. *3. Tim.* 2. *4. Tim.* 2. *5. Tim.* 2. *6. Tim.* 2. *7. Tim.* 2. *8. Tim.* 2. *9. Tim.* 2. *10. Tim.* 2. *11. Tim.* 2. *12. Tim.* 2. *13. Tim.* 2. *14. Tim.* 2. *15. Tim.* 2. *16. Tim.* 2. *17. Tim.* 2. *18. Tim.* 2. *19. Tim.* 2. *20. Tim.* 2. *21. Tim.* 2. *22. Tim.* 2. *23. Tim.* 2. *24. Tim.* 2. *25. Tim.* 2. *26. Tim.* 2. *27. Tim.* 2. *28. Tim.* 2. *29. Tim.* 2. *30. Tim.* 2. *31. Tim.* 2. *32. Tim.* 2. *33. Tim.* 2. *34. Tim.* 2. *35. Tim.* 2. *36. Tim.* 2. *37. Tim.* 2. *38. Tim.* 2. *39. Tim.* 2. *40. Tim.* 2. *41. Tim.* 2. *42. Tim.* 2. *43. Tim.* 2. *44. Tim.* 2. *45. Tim.* 2. *46. Tim.* 2. *47. Tim.* 2. *48. Tim.* 2. *49. Tim.* 2. *50. Tim.* 2. *51. Tim.* 2. *52. Tim.* 2. *53. Tim.* 2. *54. Tim.* 2. *55. Tim.* 2. *56. Tim.* 2. *57. Tim.* 2. *58. Tim.* 2. *59. Tim.* 2. *60. Tim.* 2. *61. Tim.* 2. *62. Tim.* 2. *63. Tim.* 2. *64. Tim.* 2. *65. Tim.* 2. *66. Tim.* 2. *67. Tim.* 2. *68. Tim.* 2. *69. Tim.* 2. *70. Tim.* 2. *71. Tim.* 2. *72. Tim.* 2. *73. Tim.* 2. *74. Tim.* 2. *75. Tim.* 2. *76. Tim.* 2. *77. Tim.* 2. *78. Tim.* 2. *79. Tim.* 2. *80. Tim.* 2. *81. Tim.* 2. *82. Tim.* 2. *83. Tim.* 2. *84. Tim.* 2. *85. Tim.* 2. *86. Tim.* 2. *87. Tim.* 2. *88. Tim.* 2. *89. Tim.* 2. *90. Tim.* 2. *91. Tim.* 2. *92. Tim.* 2. *93. Tim.* 2. *94. Tim.* 2. *95. Tim.* 2. *96. Tim.* 2. *97. Tim.* 2. *98. Tim.* 2. *99. Tim.* 2. *100. Tim.* 2.

sta/ zbawiciela y odkupiciela twoiego/ dla cie. ie v. 1. *Gal.* 2. *2. Cor.* 29. 33. *Abd.* 1. *1. Tim.* 2. *2. Tim.* 2. *3. Tim.* 2. *4. Tim.* 2. *5. Tim.* 2. *6. Tim.* 2. *7. Tim.* 2. *8. Tim.* 2. *9. Tim.* 2. *10. Tim.* 2. *11. Tim.* 2. *12. Tim.* 2. *13. Tim.* 2. *14. Tim.* 2. *15. Tim.* 2. *16. Tim.* 2. *17. Tim.* 2. *18. Tim.* 2. *19. Tim.* 2. *20. Tim.* 2. *21. Tim.* 2. *22. Tim.* 2. *23. Tim.* 2. *24. Tim.* 2. *25. Tim.* 2. *26. Tim.* 2. *27. Tim.* 2. *28. Tim.* 2. *29. Tim.* 2. *30. Tim.* 2. *31. Tim.* 2. *32. Tim.* 2. *33. Tim.* 2. *34. Tim.* 2. *35. Tim.* 2. *36. Tim.* 2. *37. Tim.* 2. *38. Tim.* 2. *39. Tim.* 2. *40. Tim.* 2. *41. Tim.* 2. *42. Tim.* 2. *43. Tim.* 2. *44. Tim.* 2. *45. Tim.* 2. *46. Tim.* 2. *47. Tim.* 2. *48. Tim.* 2. *49. Tim.* 2. *50. Tim.* 2. *51. Tim.* 2. *52. Tim.* 2. *53. Tim.* 2. *54. Tim.* 2. *55. Tim.* 2. *56. Tim.* 2. *57. Tim.* 2. *58. Tim.* 2. *59. Tim.* 2. *60. Tim.* 2. *61. Tim.* 2. *62. Tim.* 2. *63. Tim.* 2. *64. Tim.* 2. *65. Tim.* 2. *66. Tim.* 2. *67. Tim.* 2. *68. Tim.* 2. *69. Tim.* 2. *70. Tim.* 2. *71. Tim.* 2. *72. Tim.* 2. *73. Tim.* 2. *74. Tim.* 2. *75. Tim.* 2. *76. Tim.* 2. *77. Tim.* 2. *78. Tim.* 2. *79. Tim.* 2. *80. Tim.* 2. *81. Tim.* 2. *82. Tim.* 2. *83. Tim.* 2. *84. Tim.* 2. *85. Tim.* 2. *86. Tim.* 2. *87. Tim.* 2. *88. Tim.* 2. *89. Tim.* 2. *90. Tim.* 2. *91. Tim.* 2. *92. Tim.* 2. *93. Tim.* 2. *94. Tim.* 2. *95. Tim.* 2. *96. Tim.* 2. *97. Tim.* 2. *98. Tim.* 2. *99. Tim.* 2. *100. Tim.* 2.

Przedmowa.

cież / w wszystkie pokusy szatańskie / y brany piekielne.
 Matt. 25. I usłyszacieś od Pana głos on mity / miew go wdział
 Luc. 19. Sluga dobry y wierny / nad małym byłś wierny / nad
 wiela cie postanowie. Wniedz na wesele
 Pana twego. Amen.

Dy w szelkiego brata krześcijańskiego Przedmowa. Kar- cina Krowickiego.

Napisalem tu obrone staroda-
 wney a krześcijańskiej wiary / na prze-
 ciwko Papielowi Rzymskiemu / y Biskupo-
 wi Krakowskiemu. Przestro Brać moją mity / gdy be-
 dzieś czytał / te obrone moją: Proszę cie dla Pana Bo-
 ga / y Syna jego miłego Pana Jezusa Chrystusa / przed
 którym / ja y ty / w trochlin gąsie musis szkanać / y
 skożdego słowa proznego / zbe wznąć / abyś sie nie
 gorzył stego: Jż ia ubogi y zgárdzony od świata slu-
 ga Boży / odozwysy na stronie wszystkie szatańskie /
 strzaty / y jego grozby / przykrymi y niezwyżaynymi /
 słowy zowe Papię Rzymskiego prawdziwym Anty-
 chrystem

Przedmowa.

chrystem / o kłhorym zdawna prorocy y Apostołowie
 świeci prorokowali y pisali: a Biskupa Krakowskie-
 go / Sluga jego własnym. Ażkolwiek ci Papię tego
 w prawie swoim własnym y niepobożnym / zakazat / aby
 żaden głowiek naprzeciwko pratarom kościoła Rzym-
 skiego nie pisat / y karac ich niesmiat / by też y wszystkie
 ludzi do piekła za soba wiedli: A wszakoż iż Duch
 święty żadnego bratu między ludzkimi osobami nie by-
 ni / y żadnemu stanowi ludzkiemu nie folguie / ale w
 wszystkie plec / ziemia / y siąnem zowie / y wszystkie świat
 z grzechu iednostaynie karze. Dla tego się tedy / tu
 w tym piśaniu / na żadne ludzi tego świata nie ogła-
 dat / iednom tylko na samego pana Boga / y jego świe-
 te słowo patrzał / y pamiętat. Aby tchylko sam Pan
 Bog / chwale y sprawiedliwość otrzymat / a wszelki
 głowiek przed niem postromocenie miał. Trozumi-
 dobrze temu / iż ludzie mądrzy tego świata / y ci którzy
 Pana Boga nie znali / beda naprzeciwko mnie szem-
 rać / y wszystko złe na przeciwko mnie mówić: iżem sie
 kiedy smiat o takowe v świata wielkie osoby pokusić / y
 tak beda naprzeciwko mnie mówić. Niemial był tak
 ostrze / y surowie piśać. Ale sie temu nie beda dziwo-
 wat / gdyż nie każdy głowiek zna / iakow i- st rozdział
 między Bogiem / a między Diablem / między słowem
 Bożym / a między słowem ludzkim / między prawdą / a
 między mądractwem / między srogoscia Bożego / a między
 srogoscia ludzką / a zwlastia iż Duch S: powie dział.
 Jż ludzie beda mieć prawde wnięciawiści / a ktam-
 sihu beda woleti wierzyc wiecey / a niżli prawdzię
 Bożey. Przestro tch tedy pytam tych mądrych tego
 świata / aby mi odpowiedzieli / y na takie osoby proro-
 cy świe-

Dan. 2. et 11.
 Zach. 11.
 1. Jo. 2. 4.
 2. Tes. 2.
 Dżim. 40.
 cau. 6. Papi.
 Epi. 42.
 Act. 10.
 Rom. 2.
 Jere. 22.
 Isa. 40.
 Jo. 16.
 Erod. 20.
 psal. 51.
 Dan. 9.
 1. Cor. 1.
 Matt. 5.
 2. Tes. 2.
 Dan. 7.

Przedmowa.

1. 5. cy świeci nawiecy narzekali y wotali / izali nie nawie
 Reg. 18. cey / na wielkie pany : na wielkie osoby / przelozone /
 Matt. 23. y trole. Niechay thez weyrza na Pana Jezu Krysta
 Luc. 11. w Ewangelii swietey / y niechay obaza / iakie osoby
 Jo. 8. nawiecy trestat y karat: Koniecznie nie tak barzo lu
 dzi pospolite / iako Biskupy / doktory / y Saryzeusze
 napzednleyse. A chceś wiedziec dla tego: powiem.
Iz na tych miastach albo podniesienie / albo skazanie / v /
pad wšego dobra. Ale by też dobrze tak nie bylo / py
 tam cie / powiedz mi: Jesli nalezy na wiernego sluga
 Bozego / prawde przed Bogiem y ludzmi mowic: czy
 li nalezy pochlebiac: a zwlaszta gdyż Pan Krystus
 Matt. 5. mowi. Niechay slowo wasze bedzie / iest / iest / nie / nie.
 Iako ma wierny sluga Boży / nazwać zlodzieia / ie
 dno zlodzieiem: iako loira / iedno totrem: iako cudzo
 toznika / iedno cudzoloznikiem: iako batwochwalcem / ie
 dno batwochwalcem: iako pijanice / iedno pijanice.
 Luc. 17. Ale my inż takowego wielu dozekali / ktorého ludzie
 Matt. 9. na swiecie barzo z chytrzeli / y na koniec sie swym ro
 psal. 94. zumem / nad wszystkie proroki / nad Syna Bożego / y nad
 Jere. 5. Apostoly swiete wyniesli. Abowiem prorocy / syn bo
 Zach. 11. zy / y Apostolowie swieci / po prostu do wszystkich nie
 Matt. 23. pobożnych y przewrotnych ludzi wielkiego stanu mo
 Matt. 12. wili / y tak wotali na nie. Izeście grzeszni / izeście
 Gen. 49. rodzaj zlosliwy y przewrotny / lud szalony / bekary
 Ezech. 22. ci / wlecy / niedzwiedzie / listki / lwi drapiejni / y ry
 Matt. 28. bacy smokowie / pamiemi / psi nienawyceni / wieprzo
 Luc. 3. wie dzicy / wolowie y bykowie tłuści / nieprzyjaciele
 psal. 22. Boży / swiatkowicie zlosliwi / szaleni / meżowie napet
 3. nieni krwie / rada zlosliwa / stolica zarazliwa. A pan
 15. Krystus iako ie zowie y Apostolowie ilgo sluchay: zio
 dzicie /

Isa. 1.
 Dent. 32.
 Matt. 17.
 Luc. 9.
 psal. 94.
 Jere. 5.
 Zach. 11.
 Matt. 23.
 Matt. 12.
 Gen. 49.
 Ezech. 22.
 Matt. 28.
 Luc. 3.
 psal. 22.
 3.
 15.

Przedmowa.

12
 dziecie / lotrowie / slupy y groby pobielane / narod zmi
 rowy albo iasztorcy / synowie wšelkiey przewrotno
 ści / synowie Diabelscy / nieprzyjaciele wšelkiey spra
 wiedliwosci / wyraciacacy drogi panskie dobre / nie
 przyjaciele krzyza pana Krystusowego / Boznica Di
 abelska / meżoboyce / narod z oycą Diabla / slepi wo
 dzowie / drzewo niepozyteczne / robotnicy chytrzy / to
 wazyse zlodzieiow / Doktorowie Diabelscy / prozo
 rowie falszywi / ktorzy brzuch Bogiem iest / a chwata
 ich w postromoceniu / ktorzy ziemskie rzeczy rozumicia /
 zdrayce vbogich siroch / y wdow. Inšych frogich /
 y rozmaitych przezwiŃt barzo wiele wpismie swietym /
 ktore ia opuŃzam. Jesliżec sie iestze takowe słowa
 przykre y surowe niepodobata / mowze tedy na przeci
 wo Duchowi swietemu / iesli smiesz: Ale rzecześ / pro
 rokom swietym / synowi Bożemu / Panu Krystusowi /
 y Apostolom tego / wolno bylo chat surowie y srodze
 mowic / y pisac naprzeciwko takowym ludziom / ale
 nam nie przystoi chatowymi slowy obrazliwymi / mo
 wie / y pisac / wiecy bysmy ich tak zbudowali / kiedy
 bysmy pieknymi slowy mowili / albo pisali. Przod
 kiem pytam cie / iesliżec prorocy y Apostolowie swieci /
 ludzmi byli / czyli nie ludzmi: kiedy to mowili / y pisali
 li: Atakze y Krystus / izali sam siebie nie vnizyl / wzia
 wŃy na sie postam ludzka / gdy chy słowa / pyknym
 Biskupom y nadetym Saryzeusom mowit: Azkolwiek
 ci on byt prawdziwym Bogiem y zlowiekiem / a wŃa
 oŃ do nich / nie mowit iako w postaci Boskiej / ale iako
 w slowiecy. Bo by byli wiedzieli / iako mowi swie
 y Pawel / nigdyby byli pana chwaly wieczney nie v
 przyzowali. A takze y Apostolowie swieci / izali nie
 C iij ludzie

Isa. 1.
 Phil. 1.
 psal. 80.
 Act. 13.
 psal. 27.
 35.
 9.
 psal. 55.
 et 1.
 Joann. 10.
 8.
 Matt. 23.
 3.
 Luc. 9.
 et 11.
 Act. 13.
 Phil. 3.
 Apoc. 2.
 13.
 Isa. 1.
 2.
 Jo. 8.
 Matt. 15.
 3.
 Judae.
 2. Cor. 11.
 Phil. 3.
 Isa. 1.
 52.
 1. Tim. 4.
 Matt. 7.
 Rom. 16.
 Phil. 3.
 psal. 37.
 43.
 Isa. 3.
 10.
 psal. 54.
 42.
 Matt. 24.
 Isa. 16.
 56.
 2. Tes. 2.
 Jere. 2.
 Apoc. 16.
 12.
 Act. 12.
 Phil. 2.

1. Cor. 2.

Przedmowa.

- ludzie wbożdy y zgardzeni byli. iako to sami o sobie wyznawali: a wzdzy przed sie tak śmiele / y surowie mówili y p'sali? A przesto niechcessli śsemrać na przeciwko Duchowi swietemu: Umieyże rozdział wzyńić / między dobrym / swietym / napominaniem / trestaniem / y taianim: A między złym / grzesnym / y Djabelskim napominaniem / trestaniem / y taianim. Abowiem dobre tcho jest napominanie / trestanie / y taianie / ktore pochodzi z wst Bożych / przes slugi wierne słowa iego / ducha prawdy / y dzieie sie ku temu końcowi / aby grzesni ludzie / iedni powstawali ku pokucie / a drudzy wpadali na wieczne zatracenie. Abowiem Pan Kry-
- Luc.** 2. stus / iednym polożon jest ku powstaniu / a drugim ku upadści / y na znak / na przeciwko ktoremu miano mowić. W takowym napominaniu / trestaniu y taianiu
- 1. Tim.** 3. swiety Paweł tak napisat. Jż wszelkie pismo od Pana Boga nadchnione / jest pożyteczne ku nauce / ku trestaniu / ku naprawieniu / y zbudowaniu: A mało niżej mowl. Przepowieday słowo / niestaway / zaśli / nie gąsli / karz / tay / napominay / we wszelkiej skromności y w nauce. A przesto na takowe napominanie / trestanie / y taianie / kto sie gniewa / na Boga sie gniewa abowiem kto z Boga jest / słowa Bożo słucha / przed ktorym Bogiem / y słowem iego swietym / w wszystko nie bo y ziemia sie trzęsie / leta / y samemu sie Panu Bogu / y słowu iego poddawa.
- Joan.** 8. Jż jest za sie drugie napominanie / trestanie / y taianie Djabelskie / gdy Duch niezyssty jest w oszczich fałszywych prorokow / naprzeciwko Panu Bogu / y iego słowu swietemu / dla zwiędzenia / y oklamania ludzi prostych. Tcho jest gdy prorocy fałszywi / przekli-
- nate

Przedmowa.

nate / hańbia y sromoca wierne / y mowia grzesnym / y nie pokutuiącym ludziom pokoy / pokoy / a pokoiu nie mas. A za sie pokutuiącym / y wiernym mowia / nie pokoy / niepokoy / a ono jest pokoy. Albo thej gdy ko-

Jere. 6.
Jere. 8.
Ezech. 13.
1. Tes 5.

ściot Djabelski y Antykrysta Rzymskiego / prorocy fałszywi nazywai / kościółem swietym krześcjan / kim / a kościół swiety Apostolski y krześcjan / kościółem przezywai Djabelskim. Przesto tchośkolwiek sie przeciw tchakowym fałszywym / prorokom sprzećciwia y zastawia / takowy sie sprzećciwia y zastawia z Bogiem / na przeciwko Djablu / y sluży samemu Panu Bogu. A tak obaz pierwey dobrze / co mas ganić / albo co mas chwalić / abyś Ducha swietego nie ganił / y nie sromocił a Ducha złego nie chwalił: Boć Duch zły / ma dosić ludzi w obłudności pokornych / milzacych / gładnie mowiacych / zysstych / pozbac cych / y ludzi ku wszelkiemu nabożeństwu podobnych / iako swiety Kryzostom powieda / iedno tylko ludzi miłuiacych Pana Boga / słowo iego prawdziwe / y bliż znych swoich niema. J dla tego Jan swiety napi-

1. Joan. 4.

sat / mowiac. Rozpoznawaycie Duchy / iestli sa z Bogą a nie koźdemu Duchowi wiercie / az by był z Bogą. A ten Duch jest z Bogą / ktory ma po sobie proroki y Apostoly swiete / pismo szgere / niepomazane / y nienaruszone. Ten za sie Duch jest z Djabla / ktory mowl / albo piše / nie według Prorokow / albo Apostolow swietych / ale przywodzi pismo / ludzka maorośća wynicowane / naruszone / y niezyssthe. Jako Biskup Arakowski ludzka maorośća wynicował pismo swie te w swojej odpowiedzi smrodliwej y niezysstey. Tak iestli chytry Djabel / y Antykryst sluga iego Papież Rzymski

no n A (84) 1. Przedmowa.

- Mat.** 9. Bzymski y s swoia wszytka orda / że też umie przy wo-
sino / Ktorę jest okesione / naruszone / y niezyske. A pan
Łsa. 52. Bog do wiernych y wybranych swoich / mowi tak.
2. Cor. 6. Niezyskego sie niedotykatcie / a ia was przyjmę / y be-
de wam miasto oycā / a wy mi bedziecie miastu synow
y corek / mowi Pan Bog wszechmogacy. Przestoi te-
dy / gdy bedzieš zyrat the obrone moie / niegorš sie /
pomni na tho / że Ewanielia swieta / powiedana być
niemože / bes karanta / iako Pan Krystus powiedzial
Joan. 16. Gdy przydzie Duch poćiesyciel / bedzie karat swiāt
zgrzechu / zly by tho pies byt / gdy widzi ā ono pānā
ssarpāia / ā on by milzał. Dla tego tedy Duch swie-
ty karze / aby vzdrowit / dla tego ssypie aby wyzy-
šcit / dla tego taie / aby zbawit / dla tego zabija / aby
ošywił. Ktcho ināzey vzy / nie Ewanieliey vzy / ale
wymyslow ssarańskich z głowy swoiey. Przestoi też
1. Tim. 5. swiety pāwel mowi. Grzesiace karz przed wszyt-
Tu. 1. kiemi. A na drugim mieyscu / karz ie stozę / po-
trzeba powieda / proznomowcam zāw-
rzej vsta. A stym cie iuz pānu
Bogu poruzam / ktore proš
abyć dat Duchā rozeznā-
wāiacego / Amen.

Brona Nauki
prawdziwej / y Wiary staradawney
Krześcijańskiej / ktorey uczyli Pro-
rocy / Krystus Syn Boży / y Apostołowie swie-
ci. Naprzeciwko nauce fałszywey / y wierze no-
wey / ktorey vzy w kościelech swoich pa-
pieś Rzymski / a ktorey odpowiedzia
swoia broni Jędrzey Biskup
Krakowski.

Napisana przez Marcina Krowickiego / slugę
kościola Pānā Jezu Krysta wkrzyżowanego.

Eslibcie wy przyiacie psal. 90. 110.
le Boży / pasterze / y kascarze taie Jesa. 66.
mnie Bożych prawdziwi / thedy Mich. 5.
bych / i ia zle napisat / izem was nie phil. 5.
przyiacielni bozymi / e wal. Mo 10.
glibyacie naprzeciwko mnie slu-
snie mowic / wotac vzyć y pisac /
zem cho vzynt / nie zrniości krześcijańskiej / ale iako
wy pisacie / s pychy gartowskiej / ā zwašga iestlibych
tego s pisma S: y z wašych wlasnych krieg / vkażac
y dowiesc niemogi: Ale iesli vkaie / y dowiede / zem s
mi tedy macie zale miec: zemus mi gartowske pyche
macie przyzycać: Czemuš mie też macie Synem Dija
belskim

Obrona nauki prawdziwej.

Matt.
1. Kan.

7. belskim nazywać. Jesli tym chcecie naukę swoie fałszy-
4. wa / y wstawy Dyabelskie zatrzyć / nie dobrze zynicie.

Jakoby wam niewiecy przystało (ponieważ nam
Bog tych dniów ostatecznych / słowo swoje Swie-
te objawił) abyście sie v pamiętali / pokutowali / y swo-
ich zastarzanych śladów poniechali. A nakoniec Paná
Boga prosili / aby wam then grzech odpuszczyć razyl /
iżście przez tak dlugi čas / lud krwia paná Jezu Kry-
sta od grzechów oczyszczeni / z wozdżili / y ná wieczne po-
tepienie posłali. Mielibyście słusnie ná on dzień pan-
10. ſki ostateczny y srogie pamiętać: Jż jest straszliwarzes
w rece Boga żywego wpaść.

Ebr.

psal.

121. J coś inni macie / aby tak iako wy spicie / Pan Bog
takieś spał: a tu srogimi ozymá ná nieprzyjacioly swo-
ie niepatrzał / Widzi to wszystko Pan Bog iako wy pi-
sino Swiete dla pychy / dla cci tego świata / dla brz-
cha / y rostkossy swoiey wywracacie / nicniecie / y lu-
dziom prostym fałszywymy wykładu ozysławianicie. A

Matt.
Luc.

7. by was ludzie / w tym owym odzieniu / wilków drá-
6. pieżnych poznać niemogli: J za cho macie / aby nácho
Pan Bog z nieba niepa. rzył / y nieprzyjaciol swoich
przeko niepotraćil / iako otym Protok swięty napisał
mowiac. Nieprzyjaciela pańcy iako rychto beda pod

psal.

psal.

psal.
pocal.

37. wysseni y podniesieni wecc / iako dym vstana: abo iem
64. widzi Pan B. w wszystki rzec / y jest / prawiedliwy sedzi-
19. ko. y ius mien swoy s pochw wyrwał / y ius swoy wy-
ciągnal / aby przeciwniki swoie strzalamy prakum / y
fimeretnymi postrzelat.

Wszakże iestście przyjaciele Boży / to iest / wierni
y prawdziwi pasterze / y kfarze / tedy sie tego wszyst-
kiego możecie niebać: Abowiem wiernym y prawdzi-
wym

y wiary starodawney krześcijańskiej. En...

wym pasterzom / y przyjacielom swoim / Pan Krystus
tak powiedział. Jż wy ktorzyście wytrwali w poku-
sach moich / będziecie iest y pić ná stole moim / w krole-
stwie moim / ná stolcach sadzac dwanaście pokolenia
Izraelskiego.

A śladze tedy chcemy rozeznac / ktorzy sa przyjacie-
le albo nieprzyjaciela Boży: Musicie to sami wyznac
iż sie nam w tej mierze niegodzi tedy inedy vciekać / ie-
dno do písma Swiętego: A posłuchać paná Jezu Kry-
sta Syná Bożego / ktorzy tak mowi. Wy przyjaciele
moi iestście / iesli będziecie zynić cokolwiek ia wam
rozkazue. Daley was niepowiedam być slugami / ale
was powiedam być przyjacielmi: Bo wszyscy rzeczy /
ktorem slykal od Oycy moiego / objawitem wam.

Kiedyby w was była namniejszy istieka boiazni Bo-
żej / tedybymi niepotrzeb wiecey písac / y wklazowac
wam / iesliście wy sa przyjaciele albo nieprzyjaciela
Boży. Abowiem slych słow Paná Jezu Krysta Syná
Bożego / śladniebyście sie mogli sami / przed Panem
Bogiem / Anioły iego / y w wszystkim świecie osedzić / i
iżście wy sa nieprzyjaciela Boży / ponieważ tego nie-
zynicie / co wam Pan Krystus rozkazal: A to zaśie zy-
niecie / cokolwiek wam Papieś Antykryst / Rzymski ro-
kazal y wstawil / przeciwo Krystusowi.

A iżebyście to tym lepiej y iasniey ob. rzyć y wyrozu-
miec mogli / tedy ty kriegi moi / ná t. z. / zedci tyll ro-
dziele / od powiedaiac kriedzu Biskupowi Krakow-
skiemu / ná fałszywa naukę y služnietwa iego. W pie-
rosey z. i. cci wklaze / pokora Paná Krystusowa y zwole-
nikow / y pokora Papieśa Rzymskiego y was wszyst-
kich slug iego. W drugiey zedci wklaze naukę paná Kry-
stusowa

Luc.

222

Jo.

151

1.

2.

W g

Obrona nauki prawdziwej.

3.

Mate.
Joan.
Wesch.
Act.

2. Cor.

stasore y zwoleńnikow iego / y nauke Papieża Rzym-
skiego / y was wszystkich slug iego. W trzeciej części
wskazuje / trzech Pana Krystusow y zwoleńnikow iego / y
trzech Papieża Rzymskiego y was wszystkich slug iego.
A skąd będzie mogł każdy wierny y wybrany Boży was
poznać / y prawić was reka namacać: Jesliście wysła-
ni / przyjaciele albo nieprzyjaciele Boży / iesli wierni pa-
stusze / y biskupi / albo iesli wilcy drapieżni y najeźdźcy /
cy / y ludu Bożego zwoleńnikowie.
Tylko ciebie Panie Boże wszechmogacy / y Ojciec Pa-
tryjczy /
1. nasze Jezus Krysta / któryś jest Ojciec miłosierdzia / y
Bóg wszechłaskawy pociechy y prawdy / pokornie proszę /
abyś mnie Duchem twoim świętym obdarować / y oświe-
cić raczył / y język mój naprawił / rzadził / y utwierdził.
Abym ja tu temu ziemi światu nie gwoził / nie mówił /
nie pisał / y nie folgował / iedro tylko twego Syna mi-
łego Pana Jezus Krysta / zbawiciela y odkupiciela mo-
go dla mnie ukrzyżowanego wysławiać / cenić / chwalić y
królestwa iego bronić / a pohańbić y poszpeciwać / Anty-
krysta y królestwo iego. Amen. Ale podźmy do pier-
wszej części.

Wskazanie Pana Krystusowego y zwoleńnikow iego.

Jako sie Pan Krystus syn Bo-
ży ukorzył / y uniżył / niepotrzeba wiele o tym
pisać: Abowiem rad y nierad to musi być wy-
znać

y wiary starodawnej krześcijańskiej.
Znać / iż Pan Krystus tu na ten świat przyszedł od O-
jca swego niedla tego / aby tu panował / królował / y re-
szkował / iako panunia tego świata Królowi. Cefar-
y Panowie: Ale aby sie ukorzył / uniżył / y ludziami /
złoty / wżgardzonym / grzesznym / w bogim / chorym / se-
pym / głuchym niemym / opuchłym / niedoleśnym / tredo-
warym / opętanym: Tak iako to sam o tym na kielcu mie-
łach powiedział raczył / tymi słowy. Przyszedłem
na świat / aby mi służono / ale abym ja służył: A nadru-
żym miejscu. Jamci jest między wami / iako ten chory
służył.

Jako tedy Pan Krystus sam sie ukorzył / uniżył / y
ludziom służył / tak też swoim zwoleńnikom ukorzyć sie
uniżyć / y służyć rozkazal: Przeto też / kiedy chcieli / we-
dług panow / y Królów tego świata panować / y
swarzyli sie o przetojeństwo / chciał im Pan Krystus
Syn Boży powiedzieć. Który chce być pierwszy mie-
dy wami / ten niechay będzie na posłedniejszy y wszyst-
kich sluga. Królowie niechay panunia nad ludem / a-
le wy nie tak. Święty Paweł też nauczył wszystki Ro-
myńczyki / iakoby mieli rozumieć o Apostholech / mo-
wiac. Tak niechay rozumieć o nas słowem / iako o slu-
gach Krystusowych y biskupach tajemnic Bożych.
A na drugim miejscu. I ktoś jest Paweł / y ktoś Ap-
pollon / iedno słudzy / przez któreście uwierzyli / iako to
miał pan Bóg dat. Jam wskazał / a Appollo pokropił /
ale Pan Bóg ożywił. A przeto / ani then który sądzi /

D ię

jest

12.
Fhil. 2.
Matt. 9.
Luc. 4. 7.
Eja. 42. 6.
Marc. 1.
Marc. 10.
Luc. 22.
Marc. 9. 10.
Matt. 18. 20.
Luc. 9. 22.
1. Cor. 3.

O potórze Pána Krystusowey.

Jest co / ani ten który kropi / ale ten który daie rozmno-
 zenie / Pán Bog. I zaśie ná drugim mieyscu. *2. Cor.*
 1. chcey pánować nad wami pod imieniem wiary. I
 2. zaśie do Tymotheusza. Owski ná sluge Bożego /
 3. mienależy walczyć / ale náprzeciwko wszystkim táká-
 wym być / stonnym ku wzgledu / stronnice cierpiac zte-
 nauzając ony / ktorzy sie sprzeciwiaia / owa im Pán
 Bog da kiedy pokáianie / ku poznaniu prawdy / aby
 sie obaczyli / y wysli z Djabelskiego sidla / od ktore-
 1. go sa wtowieni / ku woley iego. A Piotr Swiety zaśie
 5. mowi tak do Pasterzow y do Biskupow. Nie pánuy-
 cieś nad dziedziectwem pańskim / albo nad trzoda pa-
 2. ną Krystusowa : Jeden Doktor też słusnie nápisal
 3. othym mowiac. Krolowie nieposluszny / y niepo-
 4. wolnym ludzom pánuia : ale Pasterze albo Bisku-
 5. pi / posluszny y powolny rostkaznia. Krolowie przez
 6. strach wporne / pod moc swoje podbýaia / pasterze
 7. powolne / z mocy Djabelskiej wyciagáia. Krolowie
 8. ciata zabýaia / pasterze dusze umáir / pokármem wie-
 9. cznym ozywiaia y leza.
 10. A izbyliny sie też / y ná tych pokornych zwolennikach
 11. ktorzy sie krystusowymi być miánuia y zynia nieomyli-
 12. li y iakid. i. sych obiedliwych / y antykrystowych zwol-
 13. lennikow nieprzyimowali / y nie szukali. Przeto cheł-
 14. Duch Swiety w piśmie Swietym / zwolenniki Pána
 15. Krystusowe / wiasnymi przezwiściem miánuie który
 16. słuchać mamy. Jedny zowie Apostoly / drugie Prorocy
 17. 3. ci / drugie Ewangelisty / drugie Pasterze / drugie Do-
 18. 4. ktory / drugie starze / greckim ięzykiem Presbiteros /
 19. 5. drugie Biskupy drugie Dýakony.
 20. Apostolorowie. Apostolorowie sa poslowie / aby poselsstwo / wedlug
 21. rostkazania

Zwolennikow iego.

rostkazania Pána Jesu Krysta Syna Bożego sprawo-
 wali / do ktorych Pán Krystus tak rzekł. I poset nie-
 ma być wiekszy nad onego / który go poslat. *Jo.* 13.
 Prorocy sa / ktore Pán Bog osobliwym nádbnie-
 1. nim / y wytkádaním piśma swietego / obdarować razyl
 2. Ewangelistowie sa / ktorzy Ewangelia Swieta prze-
 3. powiedáia / tho jest dobre poselsstwo sprawuia / iako
 4. był Pán Bog obiecat przez Proroka / mowiac : Dam
 5. ci Jeruzalem Ewangeliste. A w dzieiach Apostolskich
 6. mowi páwel Swietchy / izesmy wesli w dom Filipa
 7. Ewangelisty.
 8. Pasterze sa / ktorzy nad trzoda pańska guia / y by-
 9. slym pokármem słowa Bożego / Owieski Pána Kry-
 10. stusowe karmia / a wilki od owgarniey pańskiej odga-
 11. niaia. A takowych pasterzow jest náprzednieyszy y ná-
 12. wyszy pasterz p. Krystus syn Boży / który iako do pio-
 13. tra swiethego thak też do každego pasterza wiernes-
 14. go mowi. Pás owce moje. Abowiem iako Pán Kry-
 15. stus niepozerat / ani zabýat owiec / ale pásł. Tak też
 16. wszystkim pasterzom rostkaznie po trzykroć / do každo-
 17. go mowiac. Pás owce moje. Niemowi tu pás ow-
 18. ce twoie / ale mowi pás owce moje / ktorem ia sobie /
 19. nie stebrem / ani zlotem / wykupil / ale krowia swoia ná-
 20. droffsa. *1. pet.* 1.
 Doktorowie sa / ktorzy albo w kościele Swietym al-
 21. bo w skotach wzaingse / albo piśma Swiete rzezy.
 22. Biskupi sa / zynia albo strozowie wzywani / ktorzy
 23. máia zue y strzedz sami siebie / y wszystkim chrozdy
 24. pańskiej. od Pána Jesu Krysta Syna Bożego / im po-
 25. rugoncy / iako páwel Swiety w dzieiach Apostolskich
 26. do Biskupow prawdziwych mowi. Schrzepście sami
 27. siebie

W Potrzebie Pana Krystusowey.

2. 9. 1. Can. siebie / y wſzystkiey trzody nądktora was / Duch ſwie-
 Qui Episcopat. ty poſtawit Biſkupy / abyście rzadzili kościot Boży /
 Diſt. 11. Can. ktory ſobie pozyskał krwia ſwoia. A ſtać ſie tu okaz-
 Ele. iſtwa / iſz tho przezwiſto Biſkup / nieieſt przezwiſto doſto-
 iſtwa / ale przezwiſto pracy / iako ſwięty Auguſtyń
 mowi. Iako y wy o thym macie w waſzych właſnych
 kriegach.

Starſzy. Starſzy ſa / ſludzy w koſciele Bożym / ludzie ſtate /
tzn i przetożeni / dla rządu koſcielnego poſtawieni: O
takowych ſtarſzych piſze Świete Paweł mówiac.

1. Tim. 5. Stárszy ktorzy sa dobrze przetożeni / dwojakiey pości
wości sa godni / a zwłaszcza ktorzy praciua w nauce y
1. pet. 5. w slowie. O takowych thes stárszych píothr Świety
piše / y sam sie też miedzy infymi stárszymi zowie mo-
wiac. Stárszych ktorzy sa miedzy wami / dla Pána
Boga proše / ktorym też y sam też stárszy. Paście ile
ná was należy / trzode Pána Krystusowe / praca o-
niey máiac / nie z niewoley ale z dobrej woley / nie stá-
dego požadaiac zysku / ale ochotnym vmyslem / ani też
takoby sie pány okazuiac nád dziedziectwem / ale tak a-
byście byli przykładem thrzodzie. A gdy sie wkáže on
pásthierz náprzednicyfy / odnieśli byście nie wiednacey
chwały throne.

Diaconowie. **D**iakonowie sa iezge / sluzdy Kosciola Bozego al-
bo opatrzycielowie w bogich ludzi w Kosciole Bozym
siet y w dom. O takowych Diakonich Lukasz Swie-
thy napisał w dzieiach Apostolskich / kiedy Apostolo-
wie mowili. Nieiest slusna rzec / abyśmy my mieli o-
puszczic slowo Boze / a sluzyc skotom. Ale obazcie fra-
cia / meżow miedzy wami cnotliwego zachowania
siedm / napelnionych Duchą Swietego / y mądrosćie
ktorym

Wana Krystusowen.

którym poruczymy ten urząd: A my się wdamy na mo-
dlitwy / y ku przepowiadaniu słowa Bożego. W tych
że też Dyakonich napisat święty Páwel do Tymothe-
usza. Dyakonowie mają być iedney żony mężowie / kto, 1. Tim.
czyby wnieśli dobrze dziatki swoje rzeździć / y własnę ze-
ładkę.

Takowe slugi kościoła Świętego / naszym Duch
Świętym zowie Budowniczymi / Seoziami / oblokami
rose y wyroki Boże wypuszczającymi / Rybitwami lu-
dźmi / wojami młotacymi / y iarzmo Pana Krystusowo no-
szącymi / Sola ziemi / aby miasto soli w wszystki ziemi by-
ło / to jest / w wszystkim ludzom / iakoby się nieważni dli-
włoszciami / y wnieprawościami swoich.

Takowe też zowie Świątoscia / aby w tej ciemney
nocy świecili / iako świece na lichtarzach święta: Jo.
wieie też w zonyim w królestwie niebieskim / nie odświe-
ta / ale zniebą od Boga / Golebiskami / naśienienia siew,
ciami / srożami / ziającymi / głosem napuśczy wolania /
cymi / sáfárzami tajemnic Bożych / y slugami Krystu-
sowymi / robiącemi w słowie y w nauce / doświadczony-
mi w Krystusie / świadkami y posły jego / Robiącemi
żeńcami / y w winnicy / kaznodziejymi / przepowiadający-
mi pokój / przepowiadającemi do / o / mądrymi / przeto-
żonemi / albo proboszczami / sprawiedliw. / ści / Anioły
ktorzy iako Aniołowie Boży / / przez kogo inzego /
ile sami przez sie poselstwo Boże / traba-
mi podniesionymi / y głosnemi / Trzeciacy w winni-
y pańskie: słowa pańskie w wóciach swoich / mciacemi
albo iako Pan Bóg w proroka mówi / nad ludem / y
nad królestwy / postanowionemi / aby wyplewili / y wy-
korzenili / aby wytracili / y rozproszyli / aby budowali /
sadzili

O Pokorze

Iero.

y sędzili/ aby miastem obromym/ silarmi żelaznymi/ y mury miedzianymi/ na wszystkiej ziemi/ byli postawieni/ na przeciwko Krolom/ Książetom/ Królowom/ y na przeciwko wszystkiemu ludu ziemi.

Inse przezwiśta/ ktore takowym/ umiowanym/ pokornym/ wiernym y prawdziwym/ Pana Krystusowego zwolennikom/ Duch święty przydał/ opuśceni/ aby ie tymi przezwiśta/ mocnymi/ pracuiacymi/ y zwyciężającymi/ w kościele Świętym wznit.

Matt.
Jo.

23. Takowe slugi sam Pan Krystus Syn Boży/ wybrał/ ra y posyła/ według onych słow tego/ O to ia posyłam do was Proroki/ y mędre/ y wzone/ a z nich będziecie zabijać/ y krzyżować y z nich będziecie ligować wbożnicach waszych/ I będziecie ie przesławować zmiast do miasta/ aż przydzie na was wszelka krew sprawiedliwa/ ktora wylana ie na ziemi. Tu słyszysz/ iś całkowite sam Krystus Syn Boży posyła/ O to ia mowi posyłam do was.

Toć sa tylko slubzy iosefiola Świętego krześciana/ skiego/ od Pana Boga postanowieni/ y własnymi przezwiśta nazwami/ Toć sa tylko prawdziwi zwolennicy y przyjaciele Syna Bożego/ Pana Jezusa Krysta/ ktoru tu dla tego mowi wy wypisat/ abyś wiedziat/ Iż tylko do tych Pan Krystus/ ty słowa mowi.

Jo.

15. wyście mnie wybrałi/ a iem te was wybrał/ y postanowił was/ y owoc przynieśli/ a owoc wasz będzie t. was. Iż o co byściekolwiek prosili/ o to ca mojego w imie moie/ daję wam. Do takowych ty

Joan:

4. tylko mowi. Jam was posłał na świat/ A toreb ni dla tego posłał y postanowił/ Aby iako Krolowie/ al

2. Cor.
Mar.
Luc.

1. bo Książet tego świata/ panowali imieniem wiary nad ludem/ w pycha sie podnosili/ przezwiśta y Tyrus/ ty sobie

Pana Krystusowego.

6.

ty sobie nowe zmyślali/ ieden nad drugiego sie podnosili y podwyższali. Ale aby w pokorze Pana Jezusa Krysta mistrza swotego naśladowali/ owoc do królestwa Bożego przynosili/ y krzyż swoy za Panem Krystusem nieśli. Przesto ktorzy w takowey pokorze y umiowieniu Pana Krystusowego chodzą/ sa slubzy y przyjaciele tego. A ktorzy sie podnoszą/ y dla pychy nowe sobie Tyruty albo przezwiśta zmyślają/ sa wilcy y nieprzyjaciele tego/ abowiem to co on roztazuje nie czynia/ iako sam Syn Boży Pan Krystus powiedzieć razyt. Wy przyjaciele moi iestcieście/ iestli będziecie by nie cokolwiek ia wam roztazuje.

Jo.
Mar.

15.
16.

Joan.

16.

Ale iuz podmy do Papieży Rzymskiego/ y do was wszystkich slug ordy tego/ y obaczmy iestli cho czynicie/ co Krystus Syn Boży roztazał/ iestli pokora Pana Krystusa naśladowacie/ iestli sobie inszych Tyrutów albo przezwiśta nie zmyślacie.

O Pokorze Papieży Rzymskiego y zwolenników jego.

A Cokolwiec to mądrze znacie/ iż papież włazniać też rzekomo pokorę Krystusową/ y iego zwolennikom/ przywłaszczyt y piśe sobie/ ten Tyrut/ albo przezwiśta. Servus servorum Dei to iest/

3. sermone

O pokorze

to jest / sluga nad slugami Bozymi: A wśakoś może tak
zdy obaczyć / iż pod tym Tytulem jest Pan nad pany.
Izali to nie jest wielka obłuda y zdrada / nazywać się
sluga nad slugami Bozymi / a przed się wśyskim mo-
ca rozkazować: I co to jest takowy za sluga nad lu-
dami / który ze wśyskich slug dani wybiera: I co to
jest za sluga takowy nad slugami / ktoremu wśyscy in-
ni służą y iego przykładania strzegą: O chytrości y o
błudności Szatańskiej: Takci łowi ludzi Antykryst w
postawie Anielskiej.

2. Cor.

1.

Anno. 595.
Volaterr.
Plat.

Epistolarum
reg. lib. 4.
cap. 78. 80. 83
Ibidem lib. 6.
cap. 194.
lib. 4. ca. 88.
et 86. lib. 9.
cap. 45.
lib. 11. cap. 2.

Wiem dobrze o tym / iż ten Tytuł / albo to przezwi-
sko / *Servus servorum Dei*, sluga nad slugami Boży-
mi. Naprzód sobie wymyślił Biskup Rzymski Grze-
gorz thym imieniem wezwany / na ten czas / kiedy się
Jan Pateriarcha Konstantynopolski / za przyjaźnia
Maurycjusza Cesarza / pisał zwać y pisać / *Papie-
jem* y na zwierzchnieyszym kaptanem wśyskich kościo-
łow krześcijańskich: tedy Grzegorz Biskup Rzymski /
o tym Imię / kilka listów surowych y strogich / a pra-
wie krześcijańskich / napisał do Maurycjusza Cesa-
rza / między innymi ymi słowy. Ja to bezspieranie mo-
wie: Iż ktokolwiek się zowie / wśyskiego kościoła krze-
ścijańskiego kaptanem najwyższym / albo naprzędniey-
szym Biskupem / ten jest / prawdziwym Antykrystem.
Imało niżej Ab. ona prawda wieczna mówi
Iż wśelki k. ry si. osi / będzie poniżon. I wiem
o tym / iż wśelkie podniesienie w pychę / tym się rychle
rospuknie / im się nawiecy nadmie. Tyśa słowa Grze-
gorza Biskupa Rzymskiego / ktorzy się teżże na ten
czas był nad inśe biskupy nie podniosł ani podwyższył.

216

Papieża Rzymskiego.

Papież.

Alle na ty słowa drudzy Biskupi Rzymscy / po Grze-
gorzu nie pamiętali / abowiem potym bärzo rychło w
pychę się podnieśli / y Papieżmi zwać rozkazali / iako
by oycowile wśyskich oycow byli. Powiedz mi prośe
cie: Kto takowe bärde y pysne przezwiśko / *P A P A* /
dał Biskupowi Rzymskiemu: Izali Prorocyświecie
wie. Izali Krystus Syn Boży: Wie. Izali Aposto-
łowie święci: Wie. A ktoś tedy: Naprzód on chytry
waz duch niezysły Dyabel / ktorzy pysne miluje / y no-
we im Tytuly y przezwiśka dāte. A ponim zaśie / Ten
Tytuł albo przezwiśko dał / on Sokas Cesarz Mezo-
boyea / ktorzy Cesarza Maurycjusza / pana swego wła-
stwego / y z żoną / y z dziećmi zabit / Bonifaciusowi trze-
ciemu Rzymskiemu Biskupowi / iż mu radził y poma-
gał aby pana swego zdradził y zabit / przezcho go też
tym nowym Tytulem albo przezwiśkiem. *P A P A*. na
zwał y obdarował.

pap. quasi
pater. patrum.

Roku. 510.
Gabel.
Plar.

Iżas niewieś: iż się przed thym Sokasem Biskupi
Rzymscy Papieżmi nienazwali / chocia im też to nie
ktorzy pochlebcy przytapijali / pisać. Ale
się sprzodu zwali Biskupy / potym Arcybiskupy / aż
na ostatet Papieżmi / iako o tym wśe k. rygi własne v
kazuia. Lekki się Papieżowi to Tytuł zda / albo prze-
zwiśko Biskup / przeto sobie inśy Tytuł wymyślił / aby
się nad inśe wśyski Biskupy wspiął y podniosł wpy-
ch. Abowiem ten Tytuł Biskup / potrzebnie wiele rze-
by dobrych y cnotliwych / iako święty Paweł napisał.
Iż Biskup ma być bez przygany / iedney żony mają /
suyny / trzeźwi / mierny / ku wżeniu godny.

Com. 1.
concl. 1.
Irido. in 3or.

1. Tim 3.

217

213

Papież sie Bogiem

A iż tego Tytulu p A p A w piśmie świętym nie maś / przeto też ty wszyscy rzeczy na Papieża nie należo / których tu święty Paweł piše. Pytaś mie Bemur / powiem. Abowiem nie jest Biskupem / ale Papieżem / to jest / Poganinem / y Apostata / na którego nie inzego nienależy / iedno tylko panować / pienia dze

1. Tim.

9. wybierać walzyć / żony iedney niemiec / wniezyskości mieścić / cinedy / y merchy niezyście chować / proznować / o lud Boży nie niedbać / y żadnego niemzyć.

Powiedz mi: Dla ktorey przyczyny sobie / to przezwisko nowe / p A p A / wymyślił / iesli dla pychy / czy li dla pokory? Niemożesz inaczey rzec / iedno iż dla pychy / y prozney chwaty tego świata. Abowiem chciał być nad inże wszyscy Biskupy podwysszony / nie inale iedno iako on Lucyper wniebie / nad inże wszyscy Anioły / ktorego Pan Bog stracił na wieczne potępienie do piekła. A wiec iesze będziesz mowił / iż Papież przyjął Boży / który wszyscy przezwiśta Duchą świętego pokorne podeptat y zrzucił / a p A p A nowe y pysne sobie przezwisko wymyślił. A bazyś iuz iako sie zagadza potora Papieża Rzymskiego / o potora Pana Krystusa Syna / go / y Apostolow świętych tego.

2. Tim.

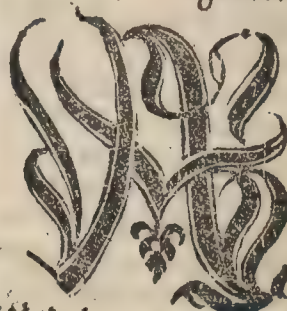
14.

Papież sie Bogiem ziemskim czyni.

Aleć iesze

ziemskim czyni.

8.

Leć iesze na thym mało było Biskupowi Rzymskiemu / iż sie iuz za dozwoleńim tego meżoboyce Sekala Cezarza / Papieżem nazywat y pisat aż sie też potym y Bogiem ziemskim zwać kazał. Pytaś mie / a

bym ci ukazał / gdzie otym byt / dobrze ukaze. Weyrzyz prosze cie w iego własne kriegi / extr. de Trans. Cap. Quanto. Gdzie tam tak mowi. Iż Kryslus naprzeciwko mnie / niema żadney zwierzchności / iako rowny na przeciwko sobie rownemu. Czytay iesze wiecey o tym w tych że kriegach extr. De Ele. Cap. Cum. Czytay iesze. 9. q. 3. Neamo iud. Cau. Cuncta per mundum. Czytay iesze. 17. q. 4. Nemini. A iesli iesze mało maś na tych kriegach tego / pytay że żywych / ktorzy w Toletum mieście papieństwem we włoszech bywali / cię powiedza / iż tam na Katufu wybilo złotemi literami / ty słowa p A W A O W I trzeciennu papieżowi / Bogu ziemskiemu. A słyszyś / iż oni ludzie papieża v siebie za Boga mają / Ale rzeczesz. moga włoszy mieć Papieża za Boga ziemskiego v siebie / alem ia nie jest tak głupi / y z kriegi za moia / abym ia Papieża / zowieka mi / a mieć v siebie za Boga? Jesli tak jest / iż go za Boga niemaś / bez thedy wiecey Papieża / a niśli Boga samego słuchaś? Możesz ty vsty Papieża przed ludzmi nie zwać Bogiem / ale to iawnie okazyiesz skutkiem / iż ty papieża za Boga chwaliś y maś / gdy wstaw y przykazania tego wiecey strzeżesz y słuchasz / a niśli wstaw y przykazania Bojzego.

fat. B.

Jesli

Papież sie Bogiem

Rom. 13. Jeśli ieſtże niechceſz wyznać wſty / iż ieſtſz Bogiem ziemſkim. Powi-
dz że mi: Czemu Papież ſobie przy-
właſzcza moc / nad wſyſtkim ſtworzeniem na ſwiecie /
nad Ceſarzmi / nad Krolmi / nad Pány / nad Biſkupy
nad Krzyża y nad wſyſtkimi ludźmi / y ſtany: gdyſz
to tylko na ſamego Boga należy: Właſz / gdzie Apo-
ſtolowie ſobie kiedy takowa moc przywłaſzczali: Abo
wiem by byli przywłaſzczali / nigdyby byli tego niená-
piſali. Wſelaka Duſza mocam zwierchnym ma być
puſłupna. A ty ſłowa Apoſtołſkie rozumieja ſie / nie o
mocach koſcielnych / ale o mocach wrzędow teo ſwia-
ta / Krolow / Ceſarzow / y inſych na zwierchnoſci /
od Pána Boga poſtanowionych.

o Panthym. A wiec ſie ten ieſtże nie czyni Bogiem ziemſkim / Kro-
ry nad Krolmi / nad Ceſarzmi / nad Pány / y nad wſy-
ſtko zwierchnoſcia / czyni ſie przełożony y nawyſſzy.
Distin. 96. Przeto obaczywſy Konſtantynus Ceſarz takowa py-
Tapi. ſeq. cha Papieża Rzymſkiego / nazwał go iawnie Bogiem
Batts. Et zem. Concil. ziemſkim. A chceſz wiedzieć dla tego: Jż iako Bog
Tom: 2. ſam tylko / niemoże być od żadnego ſłowieka na ſwie-
cie / tak teſz Papież / ſadzon ańiſtaran. J co ieſt chcieć
być Bogiem. Powiedz mi: J co ieſt chcieć być Bo-
giem / iedno ſobie przywłaſzczając moc Boſka: y chcieć
wſyſtko ſtworzenie ſedzieć / a ſamego ſiebie niedopus-
ścić / żadne u ſedzieć: a niewierzyſz temu / aby tak Pa-
pież o ſobie trzymał y piſał. Czytaj tego kriegi wła-
Distin. 40. ſne Diſt. 40. Si Papa. By teſz Papież wſyſtki ludzi do
Si papa. piekła wiodł za ſoba / chędy mu żadny ſłowiek niema
mówić / zemu tak czyniſz?

J co ieſt ieſtże być Bogiem / iedno o ſobie piſać / y
on może dopuſcić na przeciwko Apoſtołſkiemu piſaniu
grzeſzyć.

ziemſkim czyni.

9.

grzeſzyć / y na przeciwko nauce ſtarego zakonu / to ieſt
na przeciwko przykazaniu Bożemu / ktore ieſt poda-
ne przez Mojſeſa od Boga nawyſſzego. Jeśli temu
niewierzyſz / czytaj ſobie tego kriegi właſne. De cōceſ.
cap. propoſuit. Glo. in verbo. ſupra ius.

J co ieſt ieſtże być Bogiem / iedno ſie zwać żywym
zakonem na ziemi / wſyſtkim ludziom dany: a nie
wierzyſz temu: aby tak o ſobie piſał / czytaj w tego krie-
gach. Gloſ. in cap. ab arb.

Otoſz już maſz ſwiadectwa / iż ſie Papież za Boga
ma. Niemowże potym / gdzieſz otey naſzey nauce / albo
czytał / albo ſlychał. J nie zadaway mi nieprawdy / a
bym ja to miał zmiſtrza Diabła piſać / gdyſz ci oto ia-
wne ſwiadectwa przed oby kładem. Ale ſie themu nie
niedziwiſz / iż mie to potyka / co teſz podkato przedtym
Pána Jeſu Krzyſta wſkrzyſowanego dla mnie / ktore-
go krieſza żydowſcy nazywali opętany / Samaryta-
nem / y iawnogrzeſznicow albo celników towarzyszem.
Abo wiem nie będzie ſługa wietſzy nad Pána ſwego.

A wiec ieſtże będzieſz Papieża nazywał przytacie-
lem y ſługą Bożym / gdyſz Papież Boga ſobie row-
nym czyni: Właſz proſe cie: Gdzie Piotr ſwiety al-
bo ktory Apoſtol inny / o ſobie takowe harde y pyſne
Dekreta piſał: y Bogu ſie nawyſſſiemu przyrowny-
wał: Stad już każdy nierny może obaczyć / iż cho ieſt
on ſyn zadržany / ktory ſie nad Boga podnoſi / albo
chwalić każe / ſiedząc w koſciele Bożym / y włazniac
ſie / iakoby był Bogiem. A w koſciele Bożym / y co ieſt
inſzego ſiedzieć: iedno ſie nawyſſzym czynić / nad in-
ſze podnoſić / wſyſtkim roſkazowac / a ſam żadne pod-
dany nie być / y żadnemu nie ſłużyć. Jżali to nie ona
zwierzca,

De conſ.
Diſtin. Ca.
Locorum.

Alcomedi.
Cat. cur.
ita factis.

Joan. 6.
Matt. 10.

2. Tes 2.

Co teſt
w koſciele.
bozym ſiedzieć

lact. 5. **Papież sie Wikarym**
 5. zwiertżaća Sol / ktora Pan Krystus kazał wyrzucić
 y podeptać ludziom / rossać proszę cie:

Papież sie Wikarym im Krystusowym czyni.

Naprawdę też jest to
 papieża w twoich kriegach Wi-
 karym Krystusowym / to jest /
 Namieśnikiem. Powiedz mi
 proszę cie: od kogo to przeszło
 sto pyśne Wikaryi / albo Namie-
 śnika Krystusow / wziął po-
 pież? Niemożesz rzec / aby od

Proroków świętych / abowiem Prorocy żadnego głó-
 wieka na świecie nigdy Wikarym Krystusowym nie-
 czynili / ani o tym pisali. Niemożesz też rzec / aby od
 Krystusa Syna Bożego / albo od Apostołow tego: A-
 zemu nie wkazał / gdzie się Piotr Święty / albo Apo-
 stół który insy / pisał Wikarym / albo namieśnikiem
 Krystusowym? Jaz się tego niewiż / iż Pan Krystus
 w kościele świętym / żadnego Wikaryiego / albo na-
 mieśnika niema / y niepotrzebuje go / o proz Duchá
 świętego / iako sam Krystus Syn Boży o tym powie-
 dział mówiac do zwolenników swoich ty słowa. Ja
 14. bede prosił oycá / a innego pocieściciela da wam / aby
 mieszkał z wami na wieki / Duchá prawdy / ktorého
 świat

Krystusowym czyni.

świat niechce przyać. I mało niżej. Ten mie będzie
 wysławiał albo wielbił / abowiem odemnie wezmie / y
 opowie wam. Stad inż możesz obaczyć / iż Duch świę-
 t y jest Wikaryi / albo Namieśnik Krystusow / a nie
 Papież / w kościele świętym?

Powiedz mi proszę cie: Jesli jest Krystus Syn Bo-
 ży w Duchu swoim w kościele świętym obecny / albo
 nie jest? Jesli rzeczesz / iż jest / tedy Wikaryiego nie-
 maś? Abowiem thám niemaś Wikaryiego albo na-
 mieśnika / tedy sam pan jest obecny / a zwłaszcza takó-
 wy pan / ktory w synskiemu sam z prosta bez Wikary-
 iego. Jaz ty niewiż / iż tam bywa pospolicie Namie-
 śnik / tedy sam Pan obecny być niemoże. Ale iż
 Krystus Syn Boży / jest na każdym miejscu obecny
 w kościele świętym: Przesto / okrom sameo siebie y Du-
 chá świętego / niepotrzebuje Wikaryiego albo namie-
 śnika żadnego.

Jesli też rzeczesz / iż Krystusa według ciata / niemaś
 w kościele świętym / abowiem iako mówimy w Kre-
 dzie w ścipit na niebiosá / y siedzi na prawicy y Bo-
 gá oycá / tedy y ia tak trzymam y wierze / iż Pan Kry-
 stus w onym cieie / ktorého wziął z panny Maryey / w
 ktorým cierpiat za mie / y został martwych / dla wspar-
 wienliwienia moiego / jest na prawicy y oycá swego
 w niebiesiech / według onych słow tego własnych / kto-
 re mówi do zwolenników swoich. W bogie zawsze be-
 dziecie mieć swami / ale mnie nie za / będziecie mieć
 Jaz się potrzeba jest / abym ia sfedł. Jaz się opuściam
 świat / y idę do oycá. A wśakoż też temu wierze me-
 cie / iż chocia się Krystus w cieie swoim nie tuła po
 świecie / jednak przed się jest w Duchu zawsze obec-
 ny w

Mar. 16.
 Col. 3.
 Ebr. 1. 10.
 Act. 7.
 psal. 109.
 Act. 1.
 phil. 3.
 Rom. 4.
 Matt. 26.
 Mar. 14.
 Jo. 12.
 Jo. 16.
 Jo. 13.
 Jan. 16.

Bapież sie Wikaryim

Matt. 28. ny w kościele świętym / iako sam powiedziec razyl o-
 14. tym / mówiac. Otronięta są drzwi / i otworzą się / i
 Jo. 14. aż do skądzenia świata. I ząsie. Nie opuścisz was sie-
 Matt. 18. rotami. I ząsie. Gdzie będą dwa albo trzy zgroma-
 dzeni w imię moje / tam jest w posrodku między nimi.

Tu masz już iasne świadectwa s pisma świętego / i
 Pan Chrystus Syn Boży w duchu / jest obecny w ko-
 ściele świętym. A gdzie jest Chrystus / tam jest y otec. /
 Duch Święty / według onych słow Syna Bożego.

Jo. 14. Jeśli mnie kto miłuje / słowo moje będzie chował / a o-
 ciec mój wmiłuje go / y do niego przyjdziemy / y mieszka-
 nie w niego wzmniemy.

Powiedz je tu teras ięszce proszę cie / jeśli tam ię-
 szce potrzeba iakiego Wikaryiego / albo Namieśnika /
 kiedy sobie mieszkanie wzmni Bog otec / y Syn Duch
 Święty. Ale iż wy temu niewierzycie / aby Chrystus
 Syn Boży był zawždy w kościele świętym obecny w
 duchu swoim / przetoście do kościoła waszego / miasto
 Chrystusa Syna Bożego / wprowadzili iakiegoś Wi-
 karyiego / nie od Chrystusa / ale od Djabła posłanego /
 abowiem Chrystus Syn Boży / kościołowi świętemu /
 okrom siebie samego / y Ducha Świętego / nie posłał
 Wikaryiego żadnego. A przeto może to każdy wier-
 ny krześc jański głowiek mówić bezpiecznie: iż w ktho-
 ryin kolwiek ko-ściele / jest taki inży Wikaryi okrom Ch-
 rystusa Syna Bożego samego / albo Ducha Świętego.
 Tam nie jest kościół pana Chrystusow / ale jest zebra-
 nie złośliwych / y zbor Djabelski / który rzadzi nie Ch-
 rystus Syn Boży / ale Wikaryi / to jest / Antykryst / od
 Djabła posłany.

A przeto by też niebyło znaku żadnego inzego o pa-
 pieżu /

Chrystusowym czyni.

pieżu / iedno ten ieden / iż sie czyni Wikaryim Chrystu-
 sowym / tedy ślad każdy może snadnie / obaczyć iż iesth
 prawdziwy on Antykryst / o którym Prorocy y Apo-
 skolowie święci pisali / y wystrzegając sie go pilnie ro-
 kazali. Abowiem być Wikaryim Chrystusowym / nie
 nie iest inzego / iedno miasto Chrystusa Boga siedzieć
 w kościele. A miasto Boga siedzieć / y co iest inzego /
 iedno sie wspinać / sprzeciwiać y podnosić / na przeci-
 wo panu Bogu.

A jeśli ięszce mało masz na tym / y chcesz przed sie pa-
 pieża zwać Wikaryim Chrystusowym / powiedz mi
 proszę cie. Co to za Wikaryi iest takowy albo namie-
 śnik Chrystusow / który sie s Chrystusa imię? A chcesz
 obaczyć iako / powiem. Pan Chrystus przyszedł w ktho-
 r. Służyć / a Wikaryie iego w ktho-ry służyć. Pan Ch-
 rystus nie chciał być Królem / a Wikaryi iego / czyni sie
 nad Królem Królem / y nad panym panem. Pan Ch-
 rystus nie miał mieysca gdzieby głowę swoją sklonił / a
 Wikaryi iego / posiadał Królestwa / Zamki / Miasta /
 Insuty / Powiaty / Królestwa y rozmaite Państwa.
 Pan Chrystus wstawienie kazał y wzył / A Wikaryi
 iego / prożnuie / y darmo chleb ię.
 Pan Chrystus przedawatacy kupuące s kościoła wy-
 gnat / a Wikaryi iego / przedawatacy y kupuacych do
 kościoła naprowadził. Pan Chrystus przyszedł zakon
 wypełnić / a Wikaryi iego nowych zakonow naślawiał
 y nawymyslał. Pan Chrystus karał onego / który go
 dobrym nazywał / a Wikaryi iego / nasławiał / sie zo-
 wie. Pan Chrystus nie przedawał odpuszczenia grze-
 chow ani Ducha Świętego / a Wikaryi iego przeda-
 wa za pieniądze / nie miał iedno iako on Symon Ma-
 gu /

Dan. 7. 11.
 Zach. 11.
 1. Jo. 2. 4.
 2. Tes. 2.
 Apoc. 17.
 Co iest miasto
 Boga siedzieć.

Matt. 20.
 Jo. 6.

Matt. 8.

Matt. 4.
 Luc. 8.
 Mar. 11.
 Matt. 21.

Matt. 9.
 Rom. 3.
 Gal. 3.
 Mar. 10.
 Luc. 18.
 Matt. 17.
 Act. 1.
 Act. 5.

S iij guo /

Wapież sie głowa kóściolá

Luc.
Matt.

Joan.

Matt.
217.22.

30.

217 etc.

Matt.

Matt.

Rom.

1. Tim-

1132.
1133.

757

O panie Jezu Chryste / odkupicielu y zbawicielu.
nas / siedny / takowe to Wikarije nas / ktorzy sie sciekie
nas / niemi / a / s / pościota / two / ciebie / a / samego / wypycha /
ia / y / Duch / twego / Swietego / wyrzuca /a / prawdzi /
wego / wikarij /ego / a / sami / siebie / na / to / miejsce / sadza /ia / A /
le / iakie / Wikarije / ma /ia / tak / tez / mowia / / kaza / y / pisa /.

Wapież sie głowa kys

ciota rosyjskiego prześcigańskiego zyni.

Wszystkiego krześcijańskiego czyni.

Dziś też napisał / bez
wskazywania Bożej / Dacie
za być Głowa nawiąsła / w sły
tego Kościoła Krześcijańskiego
Wiem o tym dobrze / yż sie tak pa
pież pise. Ale powiedz mi proste
cie: Jesli to Papież s potory / by
li spychy zyni? Niemożesz mi in
zey odpowiedzieć / Jedno iż tho spychy zyni? Abo
wiem kiedyby spychy tego nie zyni / dopuścić by sa
memu Panu Krystusowi być głowa Kościoła Swie
tego Krześcijańskiego / a samby sie tylko zwat być zten
ciemiego. Ale iż nie jest ztonkiem ciała iego / przeto sie
głowa kaze zwać. A ony słowa Ducha Świętego nie
Papieżowi nienależa / iż wszyscy wierni wybrani Bo
ży / sa członkami ciała Krystusowego / iako Apostoł
go. A bazył tu iako mowi Apostoł: Członkami iestesmy ciała ie
niektorzy miedzy nami Głowa w słytkiego Kościoła Krze
ścijańskiego. Właś pisano Święte proste cie: Kedyś
to wyzytat / aby Pan Krystus / Piotra / albo ktorego
nfszego Apostoła / wzywał kiedy Głowa Kościoła Krze
ścijańskiego / gdzie mowił do ktorego smich: Thy be
dziesz głowa Kości-ła Krześcijańskiego: I zaś thy nie
wieś iż żadny głowiek / niemoże być Głowa Kościoła
Krześcijańskiego / chyba żeby ten głowiek był theż y Bo
żiem: A tha chwata nienależy żadnemu głowiekowi /
jedno tylko samemu Panu Jezu Krystusowi Synowi
Bożemu / Bogu y głowiekowi prawdziwemu. Abo
wiem na Głowe thy trzy rzęzy należa. naprzod aby
Głowa

Discret. 12.
Can. Non des-
cet et præcep-
tis.

2. Cor. 5. 12.

Wapień sie głowa kościoła

Głowa była wyśsza nad wszystkie inne głonki. Potym aby głowa z innymi głonkami / była na każdym mieyscu wstawienie społona. Trzecie / aby rządziła wszystkie inne głonki. Powiedz mi / moze być Papieś takowym / albo nie? Jeśli rzeciesz / iż Papieś jest podwyższony nad inne głonki ciała Chrystusowego / tedyć jest prawdziwy Antykryst / o którym tak Prorocy y Apostołowie Święci pisali. Iż się miał nad inne głonki w kościele Świętym podnosić. To też jest rzecz niepodobna / aby Papieś siedząc w Rzymie / albo na Katedrum Angeli / będąc głowieniem grzesznym / y śmiercielnym / miał być na każdym mieyscu razem / do głonki kościoła Świętego przypołony / y widzieć iako głowa co głonki myśla / mówi / y czyni / chyba jeśli jest garnokrzeźnikiem / iako ich iednak wiele bywało / podobno dla tego / aby głowa była kościoła Chrześcijańskiego. Tego też nie możesz rzec / aby Papieś miał rządzić wszystkie ludzi / iako głowa rządzi wszystkie głonki / aby się który o kamień nie obraził. Albowiem na iednym mieyscu będąc y mieszkając / nie może ludzi ratować / ani też wiedzieć / co się s którym kiedy dzieie.

Niey że ty tedy takowa Głowa parszyna / która ani samego siebie / ani żadnego obronić / zaślepić y ożywić nie może. My głowę mamy Pana Jezusa Chrystusa używanego / która jest wyśsza / y nad wszystkie inne głonki / y wstawienie / na każdym mieyscu znami społona / która rządzi / broni / y czywia / wszystkie swoje wierne głonki. A iżby to tak było / posłuchaj nie mnie / ale Pávta Apostoła Świętego / który tak mówi. Iż

Bóg oćiec niebieski zstąpił swoiey / dat Jezusa Chrystusa / Głowa nad wszystkimi w kościele tego / który jest ciałem

Wszystkiego Chrześcijańskiego czyni.

Iż się mało nizey. Jako masz jest głowa zony swoiey. Tak też Chrystus głowa kościoła Świętego. A gdyś tedy sam Chrystus Syn Boży / jest głowa kościoła Świętego Chrześcijańskiego / tedyć Papieś kościoła Satańskiego / nieprzyjaciół y przeciwnik Syna Bożego / który Chrystusa wypycha z kościoła Świętego / a sam się wspina na mieysce jego.

Jakoż to jest inzego zynić się Głowa kościoła Chrześcijańskiego / iedno się zynić nawyśszym nad wszystkie mi ludzmi / a zynić się zaś nawyśszym nad wszystkie mi ludzmi / nie inzego nie jest / iedno się zynić nawyśszemu Bogu rownym. Jeśli Papieś jest Głowa kościoła Chrześcijańskiego / tedyć kościół Chrześcijański zestawia bez Głowy / kiedy Papieśowie umierają. Jakosi wedy niebożactka niewstydzicie / y Boga niebożcie / którzy sta głowa parszyna / sami siebie y inne ludzkie na pothępienie wieczne wiedziecie / y prowadzicie. A więc jeśliż będzieś mówił / iż Papieś przyjaciel Boży / Etdry sobie nowe Tytuty albo przezwiska dla pychy zmyśla / y nad Chrystusa Syna Bożego się podwyższa.

Ephes. 4.
Ephes. 5.
Col. 1.

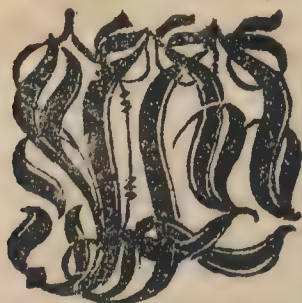
To teżby nymie
nie Głowa

Wapień sie Petra albo Opoka czyni.

6

Poniedziałek

Papież sie Petra

Powiedaś też / iż Pe-
tra albo opoka iesth Papież / na
ktorym Pan Krystus Kościół
swoy zbudował: wiem o tym / iż
sie Papież Opoka piśe. Po-
wiedź mi y to / prośe cie / iesth
ten Tytuł albo przezwiśko / z po-
kory / czyli s pychy sobie przy-

wiaśza: Nie możesz tego inaczey rzec / iedno iż to s py-
chy byni / abowiem kiedyby Papież pokory Apostolskiej
naśladował / tedyby tego Tytułu albo przezwiśka Pa-
nu Krystusowi nie wydzierał / a sobie nie przywła-
szczał:

Podpterając pychy Papieżowej / przywódził ony
słowa Pana Krystusowe / ktore mówił do Piotra
Świętego. Tyś iesth Piotr / albo Opokysty / a na tey o-
pocze zbuduie Kościół moy. I zaś ty nie wieś / iż ty sło-
wa Krystusowe / nie niemaleją tu takowey pychy Pa-
pieża Rzymskiego / y owsem są przeciwnie iemu: Abo-
wiem przodkiem nateją tu cci Panu Krystusowi / po-
tym tu poćieś wśelkiema wiernemu głowickowi.

Powiedaś / iż sam Krystus będąc opoka / cho prze-
zwisko dał też Piotrowi / na then zaś kiedy mówił:
Tyś iesth Piotr albo Opokysty / a na tey opoce Kościół
moy. Jeśli inzego piśma niemaś / iedno tym tylko do-
wodziś / tedy są tego znaki wielkie / iż nie inzego nie-
niś / iedno sie s Paną Krystusa Syna Bożego / y s Pio-
trą świętego śmiecieś / iesth chceś te dowieść / iż Piotr
albo Papież iesth opoka. Właś je tedy / gdzie Pan Kry-
stus rzekł Piotrowi. Tyś opoka: Papież opoka: Na-
tey opo-

albo Opoka czyni.

14

tey opoce zbuduie Kościół moy. Aleć y was / według
wáśey Grammatyki / wśystko iedną rzec / chak Petra
iako y Petrus / to iest / tak Opoka / iako y Opokysty:
Powiedaś iż tak rozumiał / oym Jeronim / Kryzo-
stom / Ambrozy / Lew Papież / Augustyn / Grzegorz
Papież / y inni ludzie. Piękny y dostateczny dowód y
kazuieś koniecznie: I zaś ty niewieś co ci ludzie o so-
bie napisali / między ktorymi posłuchay / napředniey-
šego Augustyna świętego / ktory tak mowi. Niewieź
mojemu piśaniu / iako piśmu świętemu. I zaś sie na dru-
gim mieyscu. Ja thylko onemu piśmu / boiaż y v cci-
wość dąwam / ktore świętym iest rzegone. I iesth da-
ley na drugim mieyscu w wáśych własnych kriegach /
posłuchay co mowi tenże Doktor. Przec te nie mogę /
iako y w przodkach náśych / tak też iest wiele w krie-
gach moich / ktore spráwiedliwym sądem / mogą być
zgánione. A słysyś tu iako ci Doktorowie nie kaza so-
bie wierzyć / chyba dothead / dothead sie zgadzają s sło-
wem Bożym. A gdyż tedy tak iest / czemuś ty tedy pod-
pierasz pychy Papieża Rzymskiego / temi Doktorami /
ktory byli takieś ludzie iako y my / y na wielu rzeczach
siemyli. I coś niemaś / abym ja chobie v tychże
Doktorow / niemogł wskazać / na drugim mieyscu / iako
o tey opoce rozumiełi y piśali własně ci Dokthoro-
wie. Posłuchay te goś Augustyna / ktory tak mowi.
Ná tey opoce / ktoraś ty wyznał Pietrze / jem ja iesth
Syn Boga żywego / zbuduie Kościół moy / na mnie zbu-
duie ciebie / nie mnie na tobie: A na drugim mieyscu
tenże Augustyn tak mowi. Nie rzekł Krystus do Pio-
tra tyś iesth Opoka / ale tyś iesth Piotr albo opokysty.
A opoka bytá Krystus / ktore wyznał Symon. A sły-
syt ty:

Aug. in prel.
Lib. 3. de Tri-
nitate.
Ad Hier.
Epist 194

Distin. 9.
Cau. Negare.

Lib. de verb.
Domini in
Euangel. se-
cun. Matt.
13. To. 10.
De trinc. Lib. 1.
Cap. 21.

Matt. 16.

Papież sie Petra

był to: Ale wy ten zwykay pospolicie macie / iż tho co iesth naprzeciwko pyśe waszey przestepuiecie / a to co iesth postronoceniu Syna Bożego pisiecie. Cij ray sobie iesth y drugie Doktory Theophilactum / Liranum / Hieronimum y inſe / iako piſa na ty ſłowa Pa na Kryſtuſowe: Tam naydzieſ iasnie / iż przes opoka nie Piotra / ani Papieža rozumie / iedno tylko ſame go Pana Jeſu Kryſta.

Ale opuſciwſy ſwiadectwa ludzkie. Podzmy do ſwiadectw ducha ſwietego / Paweł ſwiety / tak powiſt da. Iż Petra albo opoka była Kryſtus: A ma to maſ na ſwietym Pawle / poſłuchayſe ſamego Piotra ſwie rego. Jako przyſtoſowat do tych Kryſtuſowych ſłow 3 Dawida proroka ſłowa ſwoie mowiac: Kamien ktor ry wżgardzili budownicy poſtawion iesth na głowie węgłowej: A ma to iesth maſ na tym: Sluchay Da wida proroka który tak mowi. Bog moy / opoka mo i / y w nim bede nadszicie poſtawiac. I zaſie na drugim mieyſcu. Czasu ztego obronił miſe Pan Bog / y na opo ce miſe podwyſſzył. I iesth na drugim mieyſcu. Rze ktem do Boga / opoka moja / y w nim bede nadszicie po ſtawiac. I zaſie od Pana Boga zbawienie moje / abo wiem on opoka moja iesth y zbawienie moje. I iesth. I wſpominiełi ſobie / iż Bog opoka ich iesth.

Przetom tu tak wiele ſwiadectw s piſma ſwiete go przywiody / abyſ ſie kiedy obarzył / zeſc y chwale tylko ſamemu Bogu dat / a Piotra / y Papieža / opoka wiecey nienazywat. Abowiem ty ſwiadectwa Ducha ſwietego / ſa wiſte / y poważneyſe / a niſſi ſwiatec twa wſyſtlich Doktorow tego ſwiata / y ze wſyſtli wi Anioły zniebā.

Juſ

albo opoka cinni.

Is.

Juſ tu tedy wiſiſ: iż nie Piotr / ani Papież / iako ty powieſaſ / iesth opoka / na ktorey zbudowan iesth ko ſciot ſwiety krzeſcjanſki / ale iesth tylko ſam Pan Kry ſtus Syn Boga żywego. Abowiem by tho była ſłaba opoka / pretko by ta opoka przemogły brany piekielne iakoſ iednak przemogły / gdy Piotr potym niebudo wat na Kryſtuſie opoce / ale na ſwym właſnym rozu mie kiedy Pan Kryſtus mowił do niego. Idź Szata nie odennie.

Ktoſ ſie kołwieł tedy budwie na pietrze: albo na Pa piezu: albo na ktorym kołwieł innym fundamencie / o krom tey iedynej opoki / R. Syna B. żywe / budwie ſie iako ſam Syn Boży / powieſa na piaſtku / na Anty kry ſcie / y na Szatanie. Abowiem iako ſwiety Paweł mo wi. Fundamentu inſego żadny niemoże poſtawić o krom teo który iesth poſtawion / co iesth Jeſus Kryſtus.

A iż Pan Kryſtus Symona nazwał piotrem albo opokayſtym / to Pan wżynił / nie dla Papieſtwa zmy ſłonego / ale dla tego / iż Pana wyznał być Kryſtu ſem Synem Boga żywego. Jeſli mnie niewierzyſ ſa chay iesth te goſ Auguſtyna / między doktory ſtarymi naprzednieyſego / który tak piſe. Tho imie Symono wi Pan Kryſtus dat / iż go piotrem nazwał / aby Piotr wſyſteł lud krzeſcjanſki znamionował / abo wiem opoka iesth naprzednieyſe imie / y dla tego Piotr albo opokayſty / od opoki iesth wezwany / nie opoka od Piotra / iako y od Kryſtuſa krzeſcjanin. Ty iesth tedy mowi Kryſtus / Piotr / a na tey opoce / ktoraſ ty wy znał / na tey mowie opoce ktoraſ ty poznał. Ty iesth Kryſtus Syn Boga żywego / zbudwie koſciot moy / to iesth / na mnie ſamym / zbudwie koſciot moy. Na mnie ſa

G iij

mym

1 Cor. 10.
Ez. 28.
Dan. 2.
Matt. 21.
1. pet. 2.

Ps. 118.
Bogiem opoka
Ps. 118.

Ps. 42.
Ps. 64.
Ps. 78.

Matt. 18.

Matt. 7.

1. Cor. 3.

De verbo Do
mini super
Matthe.
Sec. 13.

Papież sie Petra

1. Cor.

3.

nam zbuduis ciebie / nie mnie na tobie. Abowiem lu-
dzie / ktorzy chcieli budować / na ludziach mówili. Ja-
ciem jest Pawłowie? A iani jest Apollon / a iani jest Ce-
phe / co jest Piotrow? A drudzy ktorzy nie chcieli bu-
dować na pietrze / ale na opoce / mówili. Iani jest Kry-
stusow.

To Apostol Pawel gdy obaczył / iż temu przywia-
szali / a Krystusem gardzili / rzekł do nich. Iżali Kry-
stus jest rozdwojony? Iżas Pawel za was umezony jest
alboście sie w imie Pawłowe pokrzestili? Jako tedy a-
ni w imie Pawłowe / ani w imie Piotrowe / ale w imie
Krystusowe / aby Piotr był zbudowany na opoce / a nie
opoka na Pietrze. etc. Ochoż masz niematy wykład
Augustyna / ktorym sie ty szycisz niewyrozmiaw-
sz go dobrze.

Iż tu tedy kiedyś wiedział / że on Symon jest wo-
zwan Piotrem / nie iżby on był opoka druga kościo-
ła swiętego krześcijańskiego / cho jest / iako ty wy-
kładasz papieżem / ale aby Piotr wsławnego głowienia
krześcijańskiego znamionował. Abowiem wszyscy krze-
ścijanie wierni są Piotrowie / to jest / opozysci / zbu-
dowani na tej opoce Panie Krystusie. Jesliby który
nie chciał być Piotrem / to jest / opozyszym / tak me-
szay / iako też y biała głowa / tedy takowy zbawion być
niemoże.

A skąd tu inż obaczyć możesz / iż tak Piotr / iako y pa-
wel / tak Jakub / iako y inшы Apostołowie byli między
sobą równi / y jedney eci / y dostojności / niemiat nie
Piotr swięty nad Jakub / y Jan / ktorzy też chcieli
pandować / y siedzieć Panu Krystusowi / ieden po pra-
wey / a drugi po lewey stronie. A iż sobie równi byli w
dostojno-

albo Opoka czyni.

16.

dostojności y w mocy / okazał to iasnie swięty Pawel
temi słowy mówiąc. Tak niechay o nas rozumie kto 1. Cor. 4.
wie / iako o slugach Krystusowych / a sśafarzach ta-
jemnie Boskich. A słysysz / iako mówi Pawel swięty
Nilemowi. Tak niechay o mnie rozumie głowiek / ale
o nas. Gdzie tu nie tylko samego siebie / ale też y Pie-
tra / y Apollona / y inne reszty Apostoly równie sobie
syni / iako to iasnie wypisał wysszey tak mówiąc: W. 1. Cor. 3.
Reszta wasze jest / chočia Pawel / chočia Apollon /
chočia Cephas / co jest / Piotr. Niesmiałby był tego
Pawel swięty napisać / kiedyby był miał Piotr swięty
opoka być y nad inшыmi Apostoly władać. Wszak swię-
dectwo a pisma swiętego / gdzie Piotr władał y ro-
zkazował inшыm Apostołom / rozumiem iako to wkaże
Jowsem iako tobie wkaże / iż inшы Apostołowie rozka-
zawali Piotrowi y Janowi. Gdy Jan y Piotr do sa-
marzey posłali. Iżas niewieść że to wysszy jest y wie-
sława / który posyła / a misli ten ktorego posy-
łają.

A przesto inż tu skąd może każdy obaczyć / iż Papież
który sie opoka czyni kościoła swiętego krześcijańskie-
go / y podnosi sie nad inше / jest prawdziwy Antykryst
abowiem sie tej tedyney y żywey opoce Panu Krystu-
sowi sprzeciw / przywłaszczając to sobie / co tylko sa-
memu Krystusowi Synowi Bożemu należy. A wżdy
ty ięsz bedziesz mówił / iż Papież jest przyjaciel Bo-
ży? A wiec to jest przyjaciel Boży? Który Boga z ie-
go Stolica spycha / a sam sie na iego miejsce wspina?
A toć jest ono ohydzenie puste / ktore stoi na miejscu
swiętym / o ktorym Daniel prorok napisał / y Pan Kry-
stus przepowiedział. O kiedyż tym ktorzy sie na chę-
pąsyny

Dan.
Matt.

9.
24.

Papież sie Pontyferem albo
pár sywey opoce / albo ná tym sprochniałym fundá-
mencie buduia. Abowiem ná wieki wiekow zgina.

Papież sie Pontyfe- rem albo Biskupem nawys- szym ożyni.

Nie sie też Papież zo-
wie nawyszym Przetozonym y pá-
sterzem / wshstkiego Kościoła krze-
ścijańskiego / y oycem tego / po w-
shstkim świecie / y ty go takież zo-
wiesz / y dowodzisz tego ludzmi w-
shstkiemi w obec starego Kościoła /
y Nicańskiego Koncylium / potym

Greki y Wrmiany / a ná koniec Floreńskim Koncyli-
um. Alechy to byt iestże mály dowód / ponieważes te
go słowem Bożym niedowiodł. A wszakoż iako ty do-
wody twoie sa pewne y gruntozne / może to każdy oba-
żyć / który wto weyrzy pilnie.

Naprzód co sie tyge wshstki b ludzi wobec stare-
go Kościoła y Nicańskiego Koncylium / tedy sie cho-
tnak z Konciliem Kartainskiego festego okazuje / ani
mli ty piszesz: Abowiem gdy byto Koncilium Kartain-
skie feste / w kilka set lat po Nicańskim / ná którym
Koncilium Kartainśkim byto. Biskupow dwieście y
siedmnaście / między ktorými byt też y Augustyn
świecy

Tom. 7. Concl.

Biskupem nawyszym czyni.

Świecy / tedy ná to Koncilium Jozymus Papież po-
słał swoje Legaty / aby mogli władać Kościoły ktore
były w Afryce aby było wolno wshstkiey krieje / do nie-
go appellować / mientac iż mu che moc dali Biskupi
ktorzy ná Koncilium Nicańskim byli / Gdzie Bisku-
pi y Augustyn S. siemi / ktorzy ná ten czas ná Karta-
inśkim Koncilium byli / Papieżowi tak ná to odpo-
wiedzieli. Iż ochym nigdy niesłychali / ani żytali. I
miedzy inśmi rzezami tak potym Papieżowi odpisa-
li. Ażkolwiekśmy wiele krieg przegżyali: A wszako-
żesny nie takowego władnych kriegach łacinśkich Ni-
cańskiego Koncylium náleśc nie mogli.

A słyszyś tu iako Biskupi odpowiedzieli Papieżowi: iż
nie mogli náleśc nie takowe / aby Papież miał być ná
wyszym przetozonym w Kościele krześcijańskim: aby
do niego mieli appellować inśy krieja iako do nawys-
szego pásterza Kościoła krześcijańskiego. I stądże to by-
ło przysło / iż wshscy Biskupi ná Koncilium Karta-
inśkim przedtym ná pisali takowy Kanon / Aby Bi-
skup pierwszego stolca / nieśmiał sie zwać Kriaże-
ciem Kaptainśkim / albo napředniśszym Kaptanem /
albo iakowym inśym / Jedno tylko pierwszego stolca
Biskupem. Także też otym mozesz żytać y w drugim
Koncilium / ktore byto w Afryce potym. A zemu
też nie przegżytaś Nicańskiego Koncylium Kanonu
śostego: y tham naydzisz / iż Papieżowi zabroniono
władać ná Kościoły krześcijańskie / ktore sa w E-
gypcie / w Libiey / w Pentapolu / w Alexandryey / y
w Antyochiey.

A iesli iestże máto masz náthym / żytay Papiestkie
kriege własne / iako Jan trzeci Papież wstawił ná-
przeciwko

Concl. Tom. 1.

Vide Concl.
Carthag. 3.
Cau. 26.

Vide Concl.
Aphri. Cau 6.

fat

Papież sie Pontyfexem albo

Anno 5. 70. przeciwko przodkowi swemu który sie w pycha tak
Joan. 3. waś podnosił / gdzie tak napisał. Aby sie żaden Bi-
Dit. 99. skup Rzymiski zwać nie śmiał / przednieyszym kaptanem
Nullus. ani wshyskiego kościoła krześcijańskiego Biskupem.
A chceś ieżte posłuchać Cyprjana świętego / co też
napisał okolo tego / mowiąc: Jako ieden iest Pan / ied-
Anno 200. na wiara / ieden krześ / ieden Bog / tak też iedno Bi-
Ep. Tract. 3. skupstwo (cho iest dostojenstwo / y iedna moc Bisku-
de simplic. pow) iedno y nierozdzielne iest / y każdy Biskup ma być
Clericorum pod iednym nawysshym Biskupem Krytusem / iedy-
na głowa / y oblubienicem kościoła iednego / nie inak ie-
dno iako wiele promieniow słonecznych / iedna sa świat-
łość.

Anno 300. A mało ieżte masz / posłuchay Hieronima. Jesli
Dit. 93. żebyśmy przelożenstwa szukali / wietse iest wshyskie-
Ca. Legimus go świata / a nissli iednego miasta. A przesto gdziekol-
wiek będzie Biskup / bądź w Rzymie / bądź w Egu-
biey / bądź w Konstantynopolu / bądź w Regiey /
bądź w Alexandryiey / bądź w Thebach / bądź w
Niemcech / teyże iest powagi y dostojności. A Kry-
30stom powie da / ktokolwiek w kościele świętym krze-
ścijańskim żada przelożenstwa na ziemi / naydzie po-
sromocenie w niebie / y niema być poligony między słu-
gi Boże / ktokolwiek o przelożenstwie będzie śmiał mo-
wić. Mam zato iżes tuż wyrostniti / iż nie wshyscy lu-
dzie w obec starego kościoła o przelożenstwie Papieża
Rzymskiego wierzyli / iakoś ty napisał / a słyszysz co tu
mowi starego kościoła masz / iż kto iedno będzie śmiał
mowić o przelożenstwie / niema być poligony między
sługi Boże. A tedyć według tych słow Papież który
sie przelożonym wshyskiego kościoła krześcijańskiego
zynie /

Biskupem nawysshym czyni.

18.

zyni nie iest sługa Boży / A kto nie iest sługa Boży / a
byże ma być inshy / iedno Diabelski.

A iż też ieżte te pycha Papieża Rzymskiego twier-
dził Greki y Ormiany / iakoby oni na te pycha Papie-
ża Rzymskiego zwolili / aby był nad wshyskimi kościo-
ty naprednieyszy. Powiedz mi / gdzież o tym wyży-
tal / Iżas ty niewiesz / iż Ormianie y Grekowie / byli
zawždy naprednioko tey pychy Papieża Rzymskiego / y
zawždy sie oto s Papieżem wadzili / y nakoniec sie dla
tey pychy tego / od kościoła Rzymskiego oderwali / y
dziś Papieżowi nie sa posłusni / ani iego wstawam.

A iż podpierasz tey pychy Papieściey Koncylium
Florenckim / gdzie tak na tym Koncylium / Papież /
krześ / y mnisi napisałi. Postanawiamy święty Apo-
stolski Stolec / y Rzymskiego nawysshego Biskupa / po
wshyskim świecie mieć przelożenstwo / a tego nawyssh-
ego Biskupa Rzymskiego być potonikiem błogosła-
wionego Piotra křiażca Apostolskiego / y prawdzi-
wego Wikaryiego Jezu Krysta / y wshyskiego kościo-
ła głowa / y wshyskich krześcijanow Wycem być / y na-
uczycielem / a onemu w błogosławionym Pietrze pasc
rzecz / y sprawować wshyshek krześcijański kościół /
od Pana Jezu Krysta zupełna moc dana by / iako w
dzieiach walnych y w świętych regułach iest opisano.
Tu cie naprzod pytam: Powiedz mi iako dawno cho
Koncylium Florenckie byto / musis odpowiedzieć / iż
niedawno / dopiero temu sbo y dziewiętnaście lat
a za kthorego Papieża / za Eugeniusa czwartego /
Micha hárdego y takomego / Reguty Celestynorum
iako waszy pisarze pisa o tym.

A gdyż tedy tak iest / iż Papież teraz nowo y nieda-
wno

Vide Concil:
Tom. 2.
Opusc. Tris
part. Lib. 2.
Cap. 12.

Conciliu
Florentinum.
Anno. 1439.

Volat. Arane.
Lib. 11. Ca. 30.

Papież sie Pontyferem albo

wno na tym Koncylium Florenckim pozbawion teno
być po wszystkich świecie przelożonym Biskupem / y na
przedniejszym / y potomkiem Piotra świętego / y pra-
wodziwym Wikaryim Chrystusowym / y wszystkich ko-
ściół Głowa / y wszystkich krześcijańców oycem / y na-
uczycielem / aby pisał / rządził / y sprawował / wszystkich
kościół krześcijański / Thedyć tym obyzaiem / musiał
przed Koncylium Florenckim Papież / to jest / daley a-
nissli przez trzynaście seth lath po Panie Chrystusie
niebyć przelożonym Biskupem / ani przedniejszym / a-
ni potomkiem Piotrowym / ani Wikaryim Chrystus-
owym / ani wszystkich kościół Głowa / ani też pierwszy
pisał / ani rządził / ani sprawował / wszystkich kościół
krześcijański / Abowiem kiedyby był Papież pierwszy a-
s staradawna takowym / tedyby mu było niepotrzeba / na-
takowych nowych / y pysnych tytułow / y przezwist / na
tym Florenckim Koncylium dawać . Ależ mu ich
przed tym Pan Chrystus Syn Boży nigdy nie dał /
przeto mu dopiero iżenie na tym Koncylium ty prze-
zwiska pochlepcy tego przypisali / y dali .

Wiem dobrze o tym / iż na tym Koncylium byli Gre-
kowie / y dość sie długo naprzeciwko tej pyse Papie-
skiej / także / y naprzeciwko gyscomi zmyślonemu spze-
ciwiali . A wszak potym iakoście to sami napisali /
skoro Grekowie na te pyche Papieja Rzymskiego zwo-
lili / natychmiast Jozeph patriarcha Konstantyno-
polski padwszy nagle zdechł : A inszy Grekowie przy-
iachawszy do domu nieznali sie ktemu / aby Papież miał
być najwyższym przelożonym wszystkich kościół krze-
ścijańskiego / y przeli sie tego przed Markiem Bisku-
pem Epheskim / iako cho waszy własni pisarze pisko-
o tym

Concil. To. 3.
Sol. 474.

Volat. plat.

Biskupem najwyższym czyni.

o tym / y do tych zasow niechca tego znać Grekowie .
A iż też powiedaś że Pan Chrystus Piotrowi / y Pa-
pieżowi obiecał przelożenstwem / y wszystkich kościół
krześcijańskich po wszystkich świecie / tak sie to rozumie
twoje pisanie iakobys rzekł / Chrystus jest nieprawdzi-
wy / Abowiem to / co obiecał Piotrowi / y Papieżowi /
nigdy nie spełnit obietnice swojej : A iestliże spełnit obie-
tnice / wkaż to / y dowiedź tego piśmem świętem / iż piotr
świety po wszystkich świecie rządził kościoły krześci-
ańskie : a nakoniec / wkaż kthorego Papieja / kthoryby
władnat kiedy / rządził / y miał pod mocą swoją / w sy-
stki na świecie kościoły krześcijańskie : Powiedz kiedy
Papież ktory / rządził kościołami Greckimi : Mo-
skiewskimi : Ruskimi : Indyjskimi : Perskimi : Aegipskimi
y ktore sa w Europie wszystkich : A zasu Augustina / a
ni Afryckim / y wsskim ani włoskim : Toćby tedy tym
obyzaiem musiał Chrystus zostać wnieprawdzie . Ale
podobniey Papieżowi złowielowi pysnemu / y Sino-
wi zdraconemu / y nakoniec wszystkim Konciliom
Florenckiemu klamać / a nissli Synowi Bożemu / ktory
tego przelożenstwa nigdy / ani Piotrowi / ani Papie-
żowi nie obiecował : Abowiem by był obiecał pewnieć
by to był wypelnit .
A bazyś tedy ius ty twoje dowody / iako sa prawdzi-
we / y na iakim sie gruncie Papieś / y swoje pyche zbu-
dował : A wiec to iestliże będzie przytacieł Boży / ktory
sie podnosić naprzeciwko Bogu : Syna Bożego / pana
Jezu Chrysta zdziera zećci / y chwaty własney iego /
a sam ię na sie kładzie : Abowiem to iest zećci / y chwa-
ta niemaruszowa Syna Bożego / gdy mu dopuszczamy
być najwyższym przelożonym / y pastierzem wszystkich
kościół

19.

Jozefus

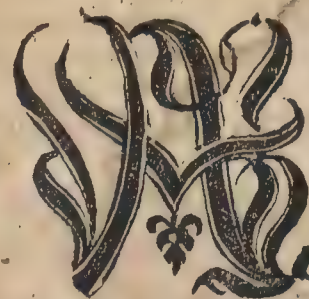
Piotr Święty bylli

Psalm 71. Kościół krześcijański po wszystkich świecie / tak
Dawid prorok z dawna powiedział o tym. Iż będzie
panował od Morza do Morza / y od rzeki aż do gra-
nic świata ziemie. I beda sie przed nim klaniać wszy-
scy Królowie ziemscy / wszystkie narody świata będą
jemu służyć:

2. Tes 2. A iż tedy Papież bież y chwale własną Panu Je-
zu Krystusowi Synowi Bożemu wydzierą / a sami
sobie przywłaszczą: okazuje to iawnie po sobie / iż jest
on Antykryst / Syn zdraćcony / y nieprzyjaciel Boży /
który sie wspina naprzeciwko Panu Bogu.

Piotr Święty bylli kiedy w Rzymie.

Petrus an fue-
rit Romae.

Iż też ieszcze podpie-
raś pychy Papieża Rzymskiego
powiedaiać / iż Piotr Święty
był w Rzymie Papieżem? Jestli
Piotr Święty był w Rzymie
Papieżem? Gemużes thego nie-
dowiodł Świętym pismem: y
nieutwierdził: I Gemuż nie wka-
zał miejsca gdzie o tym
napisał który Ewangelista / albo który Apostoł: albo
też sam Piotr Święty?

Alle rzeżesz / a toć dowodze / Jeronimem / Dyonizy-
sem

Kiedy w Rzymie.

20.

sem Arcopagita / Euzebiuszem / Ignacyuszem / y in-
mi ludzmi? Na toć tak odpowiedam / Iżas ty nie-
wieś iakomci y pierwey powiedział / iż othoć ludzie /
którymi ty dowodziś / nie kaza ani sami sobie / ani za-
dnemu głowieku wierzyć / by też był nasławiony / tego
niemaj w słowie Bożym. A niewierzysz temu? Poslu-
chajże iedno stych / którymi ty dowodziś: Ignacyusz
który tak do Herona pisze powiedział. Wszelki kthory
mowi krom pisma Świętego / ktore nam jest wydane
by też dobrze był wiary godzien / by też dobrze pościł /
by też dobrze prorokował / miew go za Wilka w trzo-
dzie owiec / psowanie sprawniać.

A słysz cho / iż takowego mamy mieć za Wilka w
trzodzie owiec? Który nie słowem Bożym / ale ludzmi /
by też dobrze nasławionymi dowodzi: A przeto według
tych słow / iako owas mam inak rozumieć / iedno iako o
Wilkach w trzodzie Owiec? gdyż tylko mniemanim /
y rozumem ludzkim dowodziś / iż Piotr Święty był w
Rzymie / a nie słowem Bożym. Także też Piotr Święty
napisał. Jestli kto mowi / niechajże mowi iako wyrok
Boży.

Wiem dobrze / iż Euzebiusz na iednym miejscu pi-
se o tym / iż Piotr pierwey w Rzymie Ewangelista prze-
powiedał / iestliże chcam być kiedy. Ale zaś na drugim
miejscu przeciwny jest sam sobie gdzie pise / iż Piotr
nieprzyszedł do Rzymu / aż ostatecznego roku Klaudy-
usa. Iestże na trzecim miejscu powiedział Klemens
był trzecim po Pawle y Piotrze Biskupem w Rzymie.

Obażże iako sie tu zgadza ten Euzebiusz / kthorym
ty dowodziś. Iżas thego niewieś? Iż na ten głos /
ten Euzebiusz / był Arryanem Heretykiem / kiedy ty bi-
skorze

1st. Ecce.
Lib. 2. cap. 14.

Euzeb. Lib. 3.
Cap. 2.

Euzeb. Lib. 3.
Cap. 21.

Piotr Święty byłli

Tripart.

Lib. 2. Ca. 7.

storie pisał / iako sie potym sam iawnie okazat / kiedy
kacerstwa Arryanowego / na Nicejskim Koncyljum
bronit / zytay sobie historyami Trypartytam. tam ias-
nie naydzieś otym.

A iż też przywodziś ktemu Dyonizyusa Aryopagita
te na świadectwo / iż Piotr święty był w Rzymie Pa-
pieżem. Wiedza dobrzy wszyscy ludzie Bogobojni o
tym / iakow to jest pisarz / iako wiele pobredzył in Ce-
lesti Hierarchia około Aniotow. Także też in Theologia
mystica, kiedy s Platoną poganińa vzy wiary. Tak
też in ecclesiastica Hierarchia, co inszego zyni / iedno ias-
nie obrzedy niepotrzebne wypisuje y wyliza / z kzo-
rych sie żadny głowiek niemoże nic dobrego nauczyć.
A też Erasmus Rotherodamus / głowiek vgony y bier-
gły / powieda / iż ty kriegi / nie są Dyonizyusowe wla-
sne / ale są podrzucone.

A przesto iuż sthad obliżyć możesz / iakimi pisarzami
tey pychy Papieża Rzymskiego podpierasz y dowodzisz.
Ale poniechawszy tych świadków niepernych / wkaż ias-
nomci powiedziat / pismo święte / gdzie otym napisano
no / iż Piotr święty był Papieżem kiedy w Rzymie. A
le rozumiem / iż tho wkażesz / na święto / kthore zow-
nigdy.

Jorsem ias thobie okaza / iż nie Piotr / ale Paweł
święty był napierwszym Biskupem w Rzymie. A nie-
wierzyś temu / posłuchayże nie Euzebiusa / ani Dyoni-
zysa Areopagity / ani Jeronimusa / ale samego Pana
Jezu Krysta / ktory tymi slowy mowił / do Pawła S.
Badz ślady Pawle / Abowiem iakoś omnie światy był
w Jeruzalem / tak też musiś y w Rzymie światy być.

A słyszysz tu? Iż nie Piotr ale Paweł święty był do
Rzymu

Kiedy w Rzymie.

21.

Rzymu przez samego Jezu Krysta posłany / y przez
Aniota potym przywiedziony / iako sam Święty Pa-
weł o sobie światy mowiac. Jmni sthánat tey noy
Aniot Boży / ktoregom ias jest / y kthoremu służe / mo-
wiac. Ciebiey sie Pawle / abowiem musiś przed Ce-
sarzem stanać. etc. Ocoś dat Pan Bog wszystkim / kto
rzy stoba plyną po morzu. I wszedwśy do Rzymu po-
bat być prawym Biskupem: Abowiem kazat od za-
rąku / aż do wiegora / y mieszkát tam w Rzymie przez
dwie lecie wstawicznie: Wsistki przyjmuiac y opowie-
dać im krolestwo Boże.

Tu masz iasne świadectwo / iako Pan Krystus Paw-
łowi / a nie piotrowi naznaczył miysce w Rzymie / ias-
ko go tam poslat. y iako wszedł do Rzymu / y iako był
pierwszym Biskupem Rzymskim / gdyś przednim tam
żadny pierwszy Biskup wiebył / iako sie to iawnie oka-
zuie z dzieiow Apostolskich: A to insz byto kazu Nero-
na Cesarza / około wtorego roku panowania tego / iako
y Arzostom otym piše / gdzie też namnięsiego slo-
wa o Pieterze Świętym nie wspomina. Dosyć też jest
świadectwa / stego listu / ktory Paweł Święty pisał
do Rzymianow / iako miał praca o nich / zego by był
nie vzynił / kiedyby tam Piotr święty Papieżem był.

Abowiem iesliby tak było / iako ty powiedasz / iż pier-
wey Piotr Święty był w Rzymie Papieżem / a nišli
Paweł Święty przyiechat do Rzymu / powiedz mi-
temu sie Paweł Święty zaśnie przed Timoteusem /
iż go niektorzy zestawili w Rzymie / tylko z Lukaszem:
Abowiem tak piše z Rzymu do Timoteusa mowiac
Demas mie opuścił / Świata sie rozmylował / y do Te-
saloniki iechat / Krazeus do Galacyei / Titus do Dal-
macyey

Act.

27.

Act. Ultimo.

De profectu
Evangel.
Tom. 6.

Act.

23.

2. ad Tim. 4.

Piotr Świety byli

macyey / Łukas tylko sam semna iest / A słysysz toż
tylko sam Łukas Świetchy był w Rzymie o Pawłem
Świetym: a gdzieś tedy był na ten czas Piotr Papież
albo który kardynał iego? I piše tam iestże daley Pa
wel Świety do Tymoteusza. mowiac. Iż na pierw
szym moim porokaniu / niebył żaden semna / iedno tylko
był Pan semna / A na ostatku piśania swego Tymoteu
sza pozdrawia od Eubulusa / y Pudensa / y Linusa / y
Alandiusa / y od wszystkich Bractey / ktorzy na ten
czas w Rzymie byli. A Piotra temu nie wspomina / a
zwłastżę Papieża? abowiem go w Rzymie niebyło.
Wole ia tedy / iednemu Pawłowi Świetemu wierzyć
a niśli tym twoim wystubionym piśarzom / ktorzy ia /
to ludzie onego wieku piśali / gdy sie Papieże inż byli
w pyche podnieśli. A przesto iest / to okłuda y zmanie
nie ludzkie / co piśesz / iż Piotr Świetchy był pierwszy
w Rzymie Papieżem / a niśli do Rzymu przyiech al Pa
wel Świety

A iż mię też pytasz / kto ony przed Pawłem Świe
tym w Rzymie nawrocil / o ktorzych Pawel piše do
Gálatów w wtorey Kąpitule: Powiem kto ie nawr
ocił / iedno słuchay: Andronicus / Junia / Prisca / A
quila / Apollo / y inшы zwolennicy / ktorzy iestże przed
przyiechaniem Pawła swietego / budowali kościół Rzym
ski / przeto ie też pomocniki swoimi Pawel Świety
Rom. 16. wie piśac do Rzymianow w tymże liście.

I wiem to dobrze / iż po swietym Pawle przez trzy
sba lath było niemato dobrych y wiernych pasterzow
albo biskupow w Rzymie: ktorzy ani o pyche / ani o la
komstwo / ani o żadne panowanie niedbali / aż potym
wessi wiley drapieżni / o ktorzych sam Świety Pawel
przepo

Kiedy w Rzymie.

22.

przepowiedział / iż po iego odeściu przydz mieli. Ozym
napisał Łukas swiety w dzieiach Apostholstich mo
wiac. Ja to wiem zapewne / iż przyda po moim ode
ściu Wiley srodzy na was / ktorzy nie beda mieć luto
ści nad trzoda.

Darmo sie tedy chępicie / aby miał być kiedy Piotr
swiety w Rzymie Papieżem / a iesli był / dowiedz że mi
tego / nie piśarzmi nieperwymi / ktorzy tho piśa z mo
zgow swoich / ale dowiedz tego słowem Bożym / iakom
ia tobie dowiodł / iż Pawel swiety / był napierwszy Bi
skup Rzymstki.

Powiedz mi: temu niechcecie mieć Pawła swietego
Biskupem Rzymstkim: że sie go przycie? Iżali nie dla
tego / iż Pawel swiety iawnie piše na przeciwko wa
szej pyše. Przeto też wiele iest takowych między wa
mi / ktorzy na swietego Pawła zgrzytaćie żebami / ko
niezniebyście sie y Piotra swietego radzi zaprzeli / kie
dyby był tak wiele piśał na przeciwko wami / a żkol
wiek sie iednak iego y nauki y żywota przycie / a pra
wie sie z niego nasłaniwaćie / zyniac go Głowa kościo
ła wszystkich / opoka / y nawysshym przełożonym / zym
on nigdy niebył / ani otym myslit. Abowiem kiedyby
był takowym / tedyby był nigdy tego o sobie nienapiśał
mowiac. Stárszych ktorzy sa między wami / dla Pana 1. pet.
Boga proše / ktorym iest y ia też stárszy / paście trzo
da. etc. A słysysz tu: iako sie zowie / nie głowa / nie
Opoka / nie Papieżem nawysshym / ale stárszym z dru
gimi stárszymi.

J 4

A 13

Jeśliż kiedy Piotr Święty
Jeśliż kiedy Piotr
Święty zakładał stolec swój
w Rzymie.

Aż też piżesz tu potwier-
dzeniu pychy Papieża Rzymskiego / iż
Piotr święty sobie w Rzymie Stolec o-
brał / w mieście tym / które było glo-
wa wśzystkiego świata: Powiedzże
mi: gdzież to wyzytał / aby tam w Rzymie Piotr
święty sobie Stolec kiedy obrął: wkaż nie pisarze nie-
pewne / ale słowo Boże prawdziwe: wkaż gdzie o tym
który prorok / albo Ewangelista: albo Apostoł napisał.
I powiedaś daley / iż się to stało nie krom obiadwie-
nia Ducha świętego / aby dzisiaj miał mieszkanie namie-
stnik Piotrow. Bo niemogli mieć takto powiedaź / w Je-
ruzalem gdzie był Jakub / ani w Achagiey / gdzie był
Jedrzey / ani w Azrey / gdzie był Jan: A to dla tego /
iż ty wśzystkie kościoły wiary odstapily Pána Krystu-
sowey / y żadney successyey niemają / iedno tylko kościół
Rzymski trwa aż do dnia dzisiejszego: według oncy
obietnicy: Tyś jest Piotr a na tej Petrze albo Opo-
cie zbudnie kościół swój.

Dziwnie się tu twoim dowodom / iż się niewstydzisz
całowych swoich sprośnych pisać dowodów / które ku
pamiętnie są podobne / iakobyś rzekł. Titire tu patule
recubans sub tegmine fagi. Powiedz mi profe: *Jeśli*

zakładał stolec swój w Rzymie.

Jeśli wiara w c. toś i zachowana być niemoże / cho-
ciaż też kto wraćci pán two tego świata dożył: Iza-
li stowiek niemoże być krześcijaninem / choćta też nie-
ma pewnego mieszkania: Jesliby tak było / tedyć Pán
Krystus przodem niebył krześcijaninem / który nie-
miał swego własnego mieszkania: A także Apostolo-
wie / y Piotr Święty.

Aż powiedaś / iż był Papieżem w Rzymie / wkażże
tego pátac w którym mieszkali: Jesliby to tak było we-
dług tego twego dowodu / tedyćby tym obygdziem / nie
był nikt inny krześcijaninem / ani prawym sluga Bo-
żym / iedno ten któryby miał dosić miast / zamków /
zyniów / portów / Krlestw / Krolestw / Miast / slug
pieniędzy / iako dzisiaj ma Papież.

Wlazateś tu swoje nauke być podobna / ku nauce o-
nego Káifasa / Annasa / y Saryzewów. Abowiem iá-
to oni niechcieli mieć Krystusa / kes zamków / Miast /
Czyniów / Krolestw / slug Pienędzy / y kes Jeruza-
lem tego dożyłnego. A zwiastuá i Krystus iáwnie
o tym powiedział / mówiac. Iż przychodzi godzina / kie-
dy ani na tej gorze / ani w Jeruzalem / będziecie chwa-
lić oycá / ale w duchu y w prawdzie.

Także też y ty niechceś mieć Krystusa iedno pánu-
ta cego na tym świecie / dożyłnego / y cielesnego / które
goby było krolestwo znázne / mocne / strasliwe / y na te-
dnym miejscu zasádzone / iako jest dzisiaj w Rzymie Pa-
pieście.

I zaś niewieś / iż Krolestwo Pána Krystusowe /
nie należy w małenostiach / w miastach / w mocach /
w zásiach / w osobách / w dzierzawach / iako ty chie-
śnie rozumieś. Ale należy w duchu / w prawdzie / w
wierze

Jesliż kiedy Piotr Święty

wierze / w pokorze / y w cierpliwości / które Królestwo
iego / iako sam Pan Chrystus powiedział / nieprzycho-
dzi w strzeżeniu tych rzeczy.

Lac. 17. A przesto iuż tu każdy stać obaczyć może / iż czego
głotka wiary krześcijańskiej nierozumiesz. Wierze Ci
kiew Święta krześcijańska / abowiem kiedybyś then
głonek wiary Świętey krześcijańskiej dobrze rozu-
miał: tedybyś słowa Bożego / ani do Rzymu ani do ja-
nego stolca / ani do żadnego miejsca / ani do żadne go
wieka / nie przywieszował. Abowiem Kościół Święty
krześcijański / jest tylko przywieszan do samego słowa
Bożego / który jest tam na tym miejscu / kiedy jest slo-
Rech. 1. wo Boże prawdziwe.

I dalej jeszcze może każdy obaczyć / iż theś niewie-
rzył temu / aby Pan Chrystus był ustawicznie w ko-
ściele swoim / iako to sam wsty swemi powiedzieć razyl
Matt. 28. Otom ja swami przez wszystkie dni / aż do skończenia
Świata. Abowiem kiedybyś temu wierzył / tedybyś lu-
dzi krześcijańskich do Rzymu / do Papieża do stolca /
do successyey tego nieprzywieszował y nie odsyłał.

Jesze też dalej każdy obaczyć może / iż themu nie-
wierzył y nierozumiesz / iż wszelka prawda tu zbawie-
niu / nie s głowiezych wst / ani s głowiezego miejsca /
ani s głowiezego stolca / ani s głowiezey successyey
ani z żadnych ludzkich ustaw pochodzi / iedno tylko o-
słowa Bożego które pochodzi z wst Bożych / przez które
bywa dawan Duch S. wiernym / y żywot wieczny.

A bazył to tedy: iako ten twój dowód jest słaby / y
nizemny / który wiathr iako paieżyne rozwierca:
A przesto się darimo masz tym twoim dowodem spro-
szym / a Kaifaśowym chęcić / y Papieża dla czego
w pyche

zakładał stolec swój w Rzymie.
w pyche podnosić / iż w Rzymie miasta do tego sta-
su / Abowiem tego nie czyni dla sławy pana Chrystu-
sa Syna Bożego / iedno tylko dla pychy Papieża
Rzymskiego.

24.

Jakoby Papieżom Kościół mistrzowa był.

Jeszcze też Papież nie
mniejszy pyche w tym okazy / iż
on inże Kościoły Święte Krześ-
cijańskie hańbi y sromoci / a swoy
tylko Kościół Rzymski sławi nazy-
waia c go być matką y mistrzow-
wa inzych wszystkich Kościołach

jest tylko Rzymski Kościół sam jest matką y mistrzow-
powiedz mi: gdzie Prorocy Święci czym kiedy proro-
kowali: gdzie Pan Chrystus / y Apostołowie tego kiedy
wzylł:

Jas niewiesz / iż to nie Piotr Święty potwierdził a-
le to na przod Vigiliusz Papież wymyslił / głowiek i-
ko Duch Święty mowi żywy / przed ktorym było
pierwey sześćdziesiąt Papieżom / ktorzy orey matcey
mistrzowey / nigdy niesłychali.

Jest Vigiliusz papież da wnościa tego dowodzi /
iż tam Piotr Święty był w Rzymie a vrodził inże ko-
ścioły

Dist. 12
2. 9. 6. c.
Ad Roma-
nam.

Anno. 545.
Ibid. in
Vigil.

Jakoby Papieżow Kościół

cioty s Kościół Rzymiski / tedy byto podobniey te
mu Vigiliuszowi Papieżowi nazwać matka y mistrzow
wa Kościół Jerozolimski / który jest y pierwszy y daw
niejszy / aniżeli Kościół Rzymiski. Albowiem pierwszy był
Piotr Święty w Jeruzalem / y Chrystus tam jest v
magon / wkrzyżowan / umart / y zaśie zmartwych
wstāt. I wstąpił na niebiosa / tam Ducha Świę
tego zwołennikiem swoim zesłał: A kthos ważniejszy
Chrystus / czyli Piotr: Jesli po osobach Kościół ma być
sukan / pewniejszy po Chrystusie w Jeruzalem będzie
niżeli w Rzymie / gdzie powiedacie iż Chrystus nie był
jedno Piotr.

Powiedz mi: kto jest tak szalony okrom tego Vigi
liusza Papieża / aby miał pogany / ktorzy na ten czas by
li w Rzymie nazwać pierwszym Kościołem / aniżeli iu
dy / ktorzy byli w Jeruzalem: Jaz sam pan Chrystus
4. iawnie nie świadczy: Jz sie od żydow zbawienie zaga
tor przesto tedy ten Vigiliusz Papież fałszywie Kościół
Rzymiski nazywa matka y mistrzowa inszych Kościo
tow krześcijańskich / poniewaz nie z Rzymu naprzod /
2. ale z Jeruzalem wyszło / iako prorok mowi / słowo Bo
że.

Alle powiedz mi: dla czego ten Vigiliusz Papież py
sny / nazwał matka y mistrzowa Kościół Rzymiski: Je
śli rzeczesz: Jz dla słowa Bożego / tedy insze Kościoły
māia toż słowo Boże / ktore Paweł Święty w Rzy
mie przepowiedał: Jesli też rzeczesz / iż dla wstaw ludz
kich: Jaz nie wiem / iż Pan nie chce być chwalo
7. wami ludzkimi / kthory tak mowi. Dārmo mie chwala
15. wżac nank y wstaw ludzkich. Jesli też ieżte rzeczesz:
29. iż dla thego Rzymiski Kościół / jest matka y mistrzowa
nazwan

Wstrzowa był.

25
nazwan / w wszystkich Kościołach inszych po wszystkich
świecie: Jz Piotr Święty w Rzymie Papieżem był / y
napierwey Rzymian y był:
Na to tak odpowiedam / iako y pierwey / iż nie Piotr /
ale Paweł święty / był pierwszym Biskupem Rzym
skim. Dowiedz tego naprzod / iż Piotr święty był pier
wey w Rzymie Papieżem / a niżeli święty Paweł Rzym
skim Biskupem: A gdy tego piśnem świętym dowie
dziesz / tedy temu wierzyć będzie. Aby Rzym był onym
Babilonem wielkim / o ktorym Jan S. piśe / y matka Apo.
niemysła / y obrzydzeniem ziemi / y niewiasta / ktora sie
opita Krwie Świętych / y krwie męczenników Pana
Chrystusowych.

A przesto pyche swoje dārmo macie Piotrem świę
tym zaślaniać: Boć Piotr Święty / niebył nigdy py
sny / ani sie też nigdy nie podnosił nad insze Apostoty:
Abowiem by sie był Piotr święty podnosił / tedyby był
nigdy tak nienapisat. Jz sie Pan Bog pyśnym sprze 1. pet.
ciwiał / a pokornym także swoje dawa.

5.
Ale by też dobrze Piotr święty był kiedy w Rzymie
Papieżem zego nigdy piśnem Świętym niedowie
dziesz. A wiec sie już dla thego Papież ma nad Pana
Chrystusa podnosić: Bogiem tego świata / Wikarym
Krystusowym / / Słowa Kościółu wszystkich krześci
jańskich / Petra / najwyższym przełożonym zynić: J
Kościół Rzymiski zwać matka y Mistrzowa nad insy
mi Kościoły świętymi krześcijańskimi: Powiedz mi /
dla czego sobie Papież ty pyśne Tytuły przywołał byt
Niemożesz mi na to inak odpowiedzieć / jedno iż to w
bytko dla pychy wżynił / aby go wszystek świat za Bo
ga chwalił: Przeto też Papież równać sie Bogu na
wysze

Jo.

Eza.

Mar.
Matt.
Esa.

Papież Trzy

Dist. 19. Sic omnes. wyssiemu / takowy Kanon o sobie napisat / mówiac.
Tak wszyscy wstawy Apostolskiej Scholice mają być
przyimowane / iakoby też Boskim głosem od Piotra
świątego były wtwierdzone. A wiec to iestże niebe-
dzie nieprzyjaciel Boży / który swoje sinrodliwe wsta-
wy / przyrownywa do wstawy Boskiej. O zapamię-
tali ludzie.

Papież trzy Koron ny nośi.

Ale podzmy iestże do Pa-
piestkiej podory. Powiedz mi prosze cie.
Izali Piotr święty / albo który Apostol
inśy / na swojej głowie trzy Korony kie-
dy nośi? Izali sie w złotogłowowe / w
Aramitne / w Altembasowe / y inśe kosztowne odzienia
kiedy wbiat? Izali Drabanty kiedy na swoim dwo-
rze chowat? Ktorzy wotali / Abasso / Abasso / Wpadni
Wpadni / y ludzi kymy tlułli? Ktorzy przed nim niepa-
dali? Izaś Piotr święty kazat Leuy przed sobą pa-
dać / y nogi sobie Krolom / Panom / y Cesarzom cato-
wać? Izaś niewieś co mowit do onego Korneliusza /
10. który przednim upadł? Wstań izalim ia też nieieś
głowiek? Powiedz mi? Izali Piotr Święty siadał
kied na Kastrum Anieli? Izali nigdy niekazał / iako
Papież nigdy niekaze / ani piśe? Izali sobie iakie ma-
iestaty

Korony nośi.

26.

iestaty w Rzymie czynić / y stawiać roztazował? Iza-
li naprzeciwko Krolom / Kriazatom / Cesarzom / woy-
ska iakie zbierat / y walzył kiedy sinimi? Izali mien go
ty przed sobą nośić kazat? Izali moca / ogniem / gło-
dem / miezem / sadzaniem / wiazaniem / kiedy kogo ku wie-
rze przymuszał? Izali Tryumfy iakie w Rzymie spra-
wował? Dziesiąt nabijał y strzelat? Izali iakie Kar-
dynaty przy sobie wstawiznie chował? Izali iakie An-
naty od inśych Apostolow wybierał? Izali iakie pal-
lusze przedawał / y po wszystkim świecie rosytał? I-
zali tylko sam sobie niekthore grzechy ku rozgrzeszeniu
zachowywał? Izali Swiętopietrze ze wszystkich kro-
lestw Krześcyańskich / kiedy iakie wybierał? Izali mi-
tościwe lata za pieniądze po świecie rosytał? Izali
Buty y listy iakie / aby wolno znabiątem ieść poście y
w piatki / kiedy przedawał? Izali Dekreta / Kanony /
albo Reguly Wnichom wstawiał? Izali moca Ro-
ściol / Pana Krystusowe oblubienice sobie kiedy przy-
wlaszał? Izali niewiaśty nierządne pod swoją mo-
ca y obrona w Rzymie chował? I piałh sinich kłtka
dziesiąt tysięcy złotych każdego roku wybierał? Ale
to może wszystkie sprawy y pycha tego syna zatracone /
go wypisać / który sie y s Paną Krystusa nasnuwa / y
s pokornych Apostolowiego. A widy ty iestże bedzieś
mowit / iż to wlasny namiestnik Piotrow / iż to Wła-
dza Krystusowa / y przyjaciel Boży? gdyż on iest praw-
dziwy Antykryśt / o którym prorocy swięci / y Aposto-
lowie na wielu mieyscach pisali / y wszystkich wiecznych
wspominali y prośili / aby sie go wystrzegali.
Ale rzeżesz: Izaś ty niewieś / iż to są dawne rzeczy /
y nie są nas sie wśzely w kościele swiętym Krześcyań-
skim?

Jo.

18.

Jo.

10.

2. Tel.

2.

Dan.

11.

3ach.

11.

Dan. 7.

11.

3ach.

11.

1. Jo.

2.

Apoc.

17.

K q

skim?

Ktorzy Papieże naprzod

1. Jo.
1. Jo.

skim? Prawda mowiš / iż nie za nas / ale zdawna / iest Antykryst / iestże za Apostolow swietych / iako swiety Jan piše o tym mowiac. Synagowie ostateczny gas iest / a iakoście slyšeli / iż Antykrystus przydzie / y teraz wiele Antykrystusow pozełi być / y stadze wiemy iż ostateczny gas iest. Oto maš iawne swiadectwo s pisma swietego / iż Antykrystus nietylko jeden / ale ich też wiele bylo iestże za Apostolow swietych. A iżbyš to tym suadniey obázyl / przestoć tu niektore Papieże przywiode na pamieć ktorzy nie naprzod pozełi odkrywać / obiawiać / y okazać być praxdzimymi Antykrystami / kiedy pokore Pana Krystusowe y Apostolow jego wyrzucili a pyche do kościola S. w prowadzili / A to okaze s krieg waszych wlasnych.

*Kiedy si
mili tri
pdałaj.*

Ktorzy Papieże na- przod pokore wżgárdzili / a pyche do kościola Swietego w prowadzili.

WŹe cie naprzod thu
spytac / powiedz mi: skad ta py-
cha do kościola Swietego krze-
ściāńskiego przysła: Jś pa-
pieš iako Cesarz nad Cesarz-
mi: Krol nad Krolmi / Pan nad
Pány / na głowie swojej nosi
trzy ko-

pokore wżgárdzili.

27

trzy korony / także y miez przed soba goty / także złoto /
głowy / Alcembási / Aramity / wktore sie ubiera: Nie
możesz tego rzec / aby mu to Pan Krystus dat / albo iż
by to od Piotra Swietego wziat: Ale musisz rzec / rad
y nierad / iż ty korony / ten miez goty / ty kostowne v-
biory / y inše panow tego swiata przyprawki / dat na
przod Papielowi Constantynus Cesarz / tak iakoście
to sami w waszych kriegach wlasnych napisali / z khto-
rych krieg niektore slowa tu przypomione.

Trzy korony.

Constantis
nus.

Anno. 318.

Dist. 96.

Constantinus

Błogosławionemu Sylwestrowi / y wszystkim po-
tomkom tego / od niniejszego gasu / dawamy patac pa-
nowania na tego pobożny / y korone z głowy naſey. et c
I potwierdzamy / aby ten Sylwester / y potomkowie
tego / tey korony używały / ktoraſmy z głowy naſey ie-
mu dali / z Złota zystego / z Peret / y kamienia drogie-
go / ku cci Piotra Swietego. et c Tak y inše naſe ko-
stowne ubiory / y miez iemu daliśmy / y wszystkim sprá-
wy panowania zwierzchności / y chwaty mocy naſey
et c. A iako Cesarstwo y panowanie naſe iest dostoiem
stwem y Rycerstwem ochodożono / tak theż Krzeja
Rzymskiego kościola maia być ochodożeni y przybra-
ni / Odzienim / Orzedniki / Marszałki / Komorniki y od-
wiernymi. et c.

Ażkolwiek to wiem dobrze / iż ten Sylwester pa-
pieš niechciał na ten gas / they korony / y panowania
od Konstantynusa Cesarza / y tego mieza y odzienia /
iako Sabellicus historyk o tym piše: A wszako po-
tym ojiny Bonifacyus Papiész w Rzymie vbrał sie w
korone / y miez goty kazat przed soba nosić / y wiel-
kim glosem wołać. Ecce duo gladij hic. Oto dwa mie-
ze tu sa.

Bonifacius

osiny.

Anno. 1290.

Alb. Aranc.

lib. 8. cap. 36.

A ię

potym

Korzy Papięże naprzod

Potym ieżte lepiey tego poprawił / y potwierdził w
pawel wtory. thory Pawel Papięż / kthory sie takieś w Korone / w
Anno. 1465. Perły / y w kamienie drogic vbrat / y mież przed soba
Plat. nośić kazał / y w Rzymie przed wśystkimi ludzmi iako
by drugi Aaron chodzil. Jesli niewieś co zaprzyży-
na do tego była / iż sie w ty trzy Korony vbrat / y mież
goly przed soba nośić kazał. Powiem. Ta iest / aby sie
przed wśystkim sn iatim okazał / iż on ma w mocy swo-
iey ty trzy Krolestwa / y Krolestwo niebieskie / y Kro-
lestwo tego swiata / y Krolestwo piekielne / aby go w
śyścy za Boga chwalili: Przednim sie Krolowie / Ce-
sarze / Panowie klaniali / y wśyścy ludzie na świecie
przednim drżeli.

A od kogos ty Korony wziat: iesli z nieba / tedy ie
słusnie nośi: Jesli od Konstantyna Cesarza iako po-
wiedaś: tedy nie inşego nieieś / iedno pycha Djabela
ska. Abowiem żadny stworzeń nie moze nie wziat / iako
Jo. 3. Krystus powieda / chybaby mu bylo dano z nieba. A
slyśyś ty: iż żadny nie moze nie wziat od stworzeń / ie-
dno tylko z nieba. Jesli teś rzecześ iż mu to kościot dał:
Tedy Augustyn tak odpowieda. Iż nienapisano tego
iesli od Kościota / ale iesli z nieba ładzie dano. Abow-
iem y Kościot niema nie / iesli pierwey z nieba nie
wziat.

I coś to tedy Papięż okazał w tych Koronach y
miez y w tym odzieniu inşego / iedno iż zyni naśmie-
wisko s Pana Jezu Krysta vbogiego / y z onych wzgą-
dzonych Apostolow tego: Aleć tak przybrano chćiat
Pan Bog okazać Papięż Antykrysta / one niewiaśte
niezyska przybrana w Złoto / w Kamień drogi y Per-
ły / aby sie ono okazało wielkie miasto / o którym tak pi-
se Jan

Jo.

August.
Contra
Donatyst.

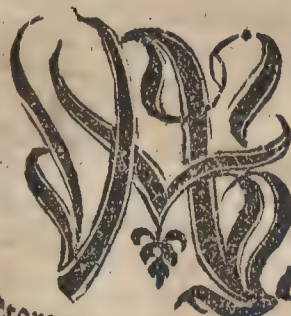
połone w zgárdzili.

se Jan swięty mowi ac. Bieda / bieda onemu miastu
wielkiemu / w którym siedzi niewiaśta przybrawśy sie
w Purpure / w Złoto / w Kamień drogi / y w Perły /
maiac Kubeł żłoty w rece swoiey / napełniony obrzy-
dzenia / y niezyskości swoiey / a na zele imie iej napisā
ne tajemnica. Babilon / wielka matka niezyskości / y
brzydkości ziemie.

28.

Apo. 17. 18.

Papięż nie od Kry-
stusa Syna Bożego iest po-
stawion.

Le podźmy do pier-

To na żau.

wşego Damasa Papięż / iako
moca / zbroynie / y z rozlanim
krwie wşedł na Papięstwo /
tak iż iednego dnia w kościele
zabitych meżow nałizono śho
trzydzieśty siedm / okrom tych
ktore przed kościotem / y po vlicach pobito. Tak sie
wielka poraśka stala / iż na koniec Iuvenius nazwie
rzhnieyśy Stárośa Rzymski musiat z miasta wyie-
chac / abowiem niemogł żadnym obyżciem pokoju wżi-
nie / miedzy Damasem Papiężem wybranym / a mied y
Drśynem / ktory też chćiat być Papiężem.

Powiedz mi / iesli tym obyżciem Apostolowie swie-
ci w chodzili do kościota: A wiec oho ieżte nie okazał
sie na

Damasus
Anno. 370.
Plat.
Gab.
Eccle. hist.

Papież nie od Krystusa Syna

Ammianus.
Marcellus.

papieżowie
zemu sie do
magala pa
piestwa.

*W gaminom
Eowodf.*

sia na ten Ras Antykryst y nieprzyjaciel Boży.
Ammianus Marcellus / który onego wieku żył był
trzy przybiny być powie / dla których sie papież
władza o papieństwo. Pierwsza przybina Bogactwa /
Druga pycha. Trzecia Kostośy tego świata. Imie
dzy insymi rzezami temi słowy piśe o Papieżach / mo
wiał. Gdy Papieństwa dostana / tedy sie bęspiegni sta
wiała / abowiem sie offiarami matron bogactwa / y wo
ża sie na Saniach opatrzenie / vbrauśy sie pieknie / ie
dza y pija vstawignie / tak ochędożnie y dostatecznie /
iz też ich obiady y kotacyie kossownieysze / a nissli Ro
lewskie. I przypomina tam Papieżom / vbośtwo in
nych pasterzow / swiatobliwości y wstydlivości. Je
śliże takowi Papieże byli pyśni y zbyteżni Gasu tego
Ammiana / który był przed tysiacem laty daley. Co
by dzisia rzekł ten Ammianus / kiedyby zmartwych
wstął / y takowa pycha y zbytek / Papieża Rzymskiego
vyzrzat.

Bonifacius.
Anno. 423.
Plat.
Chron.

Przypomione też tu pierwszego Bonifacyusa Pa
pieża / takowy sie rozboy stat w kościele między krze
gdy sie ten Bonifacyus Papieństwa domagał / naprze
ciwko ktoremu Eulalius o Papieństwo także walczył
aż potym Cesarz Honorius obudwu z Rzymu wygnat
y ledwie tego Bonifacyusa siódmego miesiąca potym
Papieżem w Rzymie vzynił. Qbaż jeśli to byli Pana
Arysiusowi przyjaciele / albo Świętego Piotra na
miesznicy / czyli nieprzyjaciele Boży.

Symmachus
Papież.
Anno. 501.
Volat.
Plat.
Sabel.

Także też o Symmachusie Papieżu / Wolaterranus
piśe / iz sie także wadził y swarzył o Papieństwo z Lau
rencyusem y s Petruszem z rozlanim wiela krwie / a nie
Mi Papieżem zostat / a nakoniec zostawśy Papieżem /
to na

Bożego jest postawion.

29.

Dist. 174
Concilia.

to naprzod pod klatwa vstawił / aby żadny głowiek
dotąd żywie Papież / o drugim Papieżu nie mówił. A
drugie aby żadne Koncylia bęs obliżności Rzym
skiego Papieża niemiaty żadney mocy y powagi.

Pytam cie powiedz mi? Jeśli to s pokory / byli s py
chy ten Symmachus Papież vstawił? Powiedz gdzie
słowo Boże jest do iedney osoby / albo iednego mieysca
przywiązane? A wiec ięszę będziesz mówił / iz Papież
na mieyscu Piotrowym / y przyjaciel Boży?

Tymże obyżaiem / gdy sie też wtory Bonifacius ci,
śnal / na Papieństwo: Izali niebył wielki rostyrek w Rzy
mie przez dwadzieścia dni y ośm vsthawignień? Jeśli
temu nie wierzyś / bytai sobie Placynę wafego własn
go pisarza / iako piśe otym.

Bonifacius.
wtory.
Anno. 530.
Plat.

Podzmy zaś do tego Gasu / kiedy Grzegorz pierw
szy był Papieżem / iako wielki swar był / y rostyrek okolo
Papieństwa / albo przełożenstwa w kościele Świętym
Krześcijańskim / między Konstantynopolskim a Rzym
skim Biskupem / Jan Konstantynopolski vzynił Kon
cylum / na którym sie kazał zwać napřednieyszym / y
nawyszym Patriarcha / to jest Papieżem w syśh
kich kościołach Krześcijańskich. Stądże potym Mau
rycyus Cesarz rozkazat Grzegorzowi Rzymskiemu Bi
skupowi / aby był posłusny Konstantynopolskiego Pa
tryarchy / co na przeciwko temu Grzegorz Rzymski bi
skup pisał / mojęś przeczytać listh iego trzydziesthny y
wtory który pisał do Cesarza Maurycyusa iakom też
y pierwey otym wspominał. I zaś list trzydziestny y
osny / który pisał do tego Jana Konstantynopolskie
go Patriarchy albo Papieża.

Grzegorz pierw
szy.
Anno. 590
Plat.

Potym Grzegorz / casu Sokasa Cesarza / była także
wielka

Papież nie od Krystusa Syna

Bonifacius
trzeci.
Anno. 610.
Polyb lib. 4.
cap. 10.

wielka niezgoda / między trzecim Bonifacyusem Pa-
piezem Rzymskim / a między Patriarcha Konstantyno-
polskim / o zwierzchność albo o papiestwo. Kon-
stantynopolski powiedział / iż mnie więcej przystoi być
Papieżem / iako temu / przy którym obecnie / ma stołec
Cesarz swoi. Rzymski zaś powiedział / iż Cesarza nie
zowa Konstantynopolskim / ale Rzymskim Cesarzem /
drugie iż z Rzymu jest przeniesiony stołec Cesarz
do Konstantynopola / a nie s Konstantynopola do
Rzymu. Trzecie powiedział iż Piotrowi Świętemu / y
tego potomkom / kluzę dał Pan Krystus / a nie ktore-
mu Świętemu Konstantynopolskiemu / albo onego
Świętego potomkom. Także potym Sokas Cesarz
przysadził zwierzchność y papiestwo / y panowanie
nad wszystkimi kościołami Krześcijańskimi Rzymskie-
mu Biskupowi.

A kad ty już mozesz obaczyć / iż nie od Krystusa Sy-
na Bożego / ani też od Piotra Świętego / Papież jest
postawion / najwyższym w kościele Świętym / ale od
Cesarza Rzymskiego: Sokasa meżo boyce Maurycyusa
Cesarza pana swego. Znać że już byli na ten czas Pa-
pieże zapamiętali / onych słow / Pana Krystusowych /
które mówi do Apostołow swoich / gdy się swarzyli
o przetożenstwa / y o panowanie na tym świecie / te-
dy im tak powiedział. Wy nie wiecie iako królowie / ale
ktory między wami chce być najwyższy / niechay będzie
namiśny / a ktory chce być Panem / niechay będzie
sługa.

Otoś tu tedy już masz / iż przed tym Sokasem Cesarzem
kościół Rzymski nigdy nie był zwierzchni nad innymi
kościołami Krześcijańskimi / a także y Papież nigdy przed
tym

Marcel. 9. 10.
Matt. 18. 20.
Luc. 9. 22

papieżstwa
przykładanie.
plat. in Bos-
nisa. 3.
Volat.
Sabely

myśl

Bożego jest postawion:

30.

tym nie był Panem nad innymi Biskupami Krześcijański-
mi / iako się to iawnie okazuje / po kościele Rawańskim
ktory się za Sokasa Cesarza nie chciał podać Papie-
żowi Rzymskiemu / aś potym wielkądzie siat lat / wto-
ry Lew Papież / koncilium w Gwardastallum uczynił
y tam dopirko / niektóre miasta / Rawańskiemu Bisku-
powi odiał / Aemilia / Placencia / Parne / Rhegium /
Mutina / Bononia / które miasta przed tym należały
tu Biskupstwu Rawańskiemu. A wten czas Biskup
w Florencyey iawnie kazał y wotał / iż się Antykryst
narodził / ktory się w pychę podniósł / naprzeciwko Pa-
nu Krystusowi pokornemu.

A jeśli ię się maś na thym / powiedz mi: Jako
się dawno poddał Papieżowi kościół Medyolański:
ktory potym odszedł od Pana Krystusa / y Apostołow / nie
był nigdy Papieżowi Rzymskiemu poddany: Niemo-
żesz tego inak rzec / iedno iż się poddał Papieżowi
Rzymskiemu / dziewiątemu Szepanowi po thysiacu
lat / narodzenia Pana Jezusa Krysta / y daley / ktory
przed tym zarządy był wolny iako y Gasz Świętego
Ambrozego.

Także też y kościoły hispańskie / izali się / nie za wto-
rego Urbana Papieża poddali Rzymskiemu Papieżo-
wi / gdy Toletański Arcybiskup przyjechał do Rzymu
y Papieżowi posłuszeństwo obiecał / a Papież go za to
Primaśem w wszystkley hispaniacy uczynił / y na thomu
przywilej dał.

A także kościoły w Anglii / izali nie za trzeciego
Alexandra Papieża przystali do Rzymskiego kościoła
Awdy ię się będzie mówit / iż Pan Krystus Pa-
pieża postawion / y tak Piotrowi Świętemu porużył
aby

Papież nie był
Papieżem
przed phocas-
sem cesarzem.
Rawański kos-
ciół.
Anno. 681.
plat.
Volat.
Sab.
Nauc.

Medyolański
kościół.

Anno. 1051.
plat.
Sab.

hispańskie kos-
cióły.
Anno. 1090.
plat. in
vrb. 2.

Angielskie
kościóły.
Anno. 1165.
plat in vrb.
3.

Wapieżow puchá

aby on sam wſysłki kościoly po wſysłkim krzeſćciań-
ſtwie rzadził. O zapamiętali ludzie cci y chwaty. Sy-
na Bożego / ſkthorey go zdzieracie / a kładziecie ja na
mizernego głowie / kthory nici niebymi / tthylko iż w
Rzymie ſiedzi / hańbiac y ſromować / pana Jeżu Kry-
ſia Syna Bożego.

Pápiežom přichá
sklad vrostlá.

stad vrosła.

Nchcesz słyszeć y wiedzieć ślad
 sie papieżow Rzymskich thā pychā vrodzi
 ta: powiem: a zwłaszcza gdyś ty mnie tego
 powiedziec niech chciał: nie s pānā Krystusa
 ani s Piotra Świętego: iako ty powiadaś: ale s sro
 droblinych Cesarzow rzymskich: ktorzy Papieże pān
 stwy tego świata nādali: iako o tym waszy piśarze wy
 pisali tymi słowy.

Rzym Papielowi darował Ludwik
Cesarz.

Ja Ludwik Cesarz / dacie tobie bło-
gostawionemu Piotrowi Krzyżacin Apostolskiemu / y
wikarylowi twojemu Paskaliusowi nawyssszemu Rzym-
skiemu biskupowi y teo potomkomu nawieki miasto Rzymu
y ze wssytkim prawem / y ze wssytkimi ziemiami / Mias-
ty Porthy / y Morstemi miejscami Serruryjskimi y
tam

Anno. 820. v
Volat.
Lib. 3. Geog.
plat.
Pins. 2.
Hancle.
Sabel.

blad vroslá.

31.

tām w poſzrodku ziemi Stare Miasto / Láznia Kro
 lewska / Witerbium / Soanám / Populoniam Rozellás
 Peruzyum / Naturanum / Sutryum / Nepe / a náprze
 ciwko Kámpánicy / Ananiám Sygniam / Serenthy
 num / Alatrum / Patrykum / Sensinonum / ze wſzystki
 mi miáſteżki y Zameżki / y Kriestwo Káwenſkie zupet
 ne / iáko dobrej pamiaći Kárzet oćiec / y też Pipinus
 Wuy náſ / Błogosławione Szepanowi przed tym
 dawno dat / to ieſt / Kauennám / Bonium / Nemiliam /
 Forum Pompili / Forum Liui / Fauencyám / Imo
 lám Bononiam / Ferraryám / Romaklum / Adryám /
 Cerulám. A w Kriestwie Pizaurum Janum / Senoga
 liám / Ankonám / Auxynium / Numanám / Ezum / So
 rum Scimproni / Seretrum / Urbium / Territorium /
 Walnenſe / Kallum / Láceolos / Eugubium. A w Ká
 páńicy / Sorum / Arquinum / Arpinum / Theonum /
 Kapuám. Woizyzne też ku náſemu imieniu náležáta
 ca / Benewentanium / Salernitanum / Kalábriey Wy
 ſſe y Miſſſe. y Neopolitańskie Kriestwo / nád to Spo
 lentrinum / Tuderotrykulum / Nerwiam / y inſe tegoſ
 páńſtwa miáſta. Także y wyspy niſſſego morża / Roz
 ſiám / Sardyńiam / Sycyliam / Ktore dobrej pamie
 ci Pipinus Wuy / a potym Kárzet oćiec náſ / przez A
 theryuſá / y Meynnárduſá Opaty / dobrowolnie po
 ſłáne / Błogosławionemu Piótrrowi / y tego potomkom /
 ná piſmie dáli / co my też potwierdzamy y dáciemy.

Władco Papieża obierać Rzymskiemu zebraniu moc
dajemy, by sie tylko działo bez rosztyrkow, a po poświę-
ceniu, posły do nas, y do naszych poręmkow Królów
Francuskich, dla zachowania miłości y przyjaźni, ma-
ją być posyłani, iako był nasz pan Karol przedziada
2 14 y Pipina

Wst. 83.
Ego. Lud.
Anno. 820.
Rzymstemu
zebrantiu mo-
dani wybiera-
papieża.

Papieżem pāni

y Pipinā Wuia / a na ostatel Kartā oycā nāšego oby-
szay. Te tedy wola / piśnem y przysiega potwierdza-
my / przez Legatā Theodora / pānu Paskaliusowi po-
ślaliśmy / y rēka wtaśna podpisatem iā Ludwik / y pod-
pisali sie też trzy synowie iego / dzieści Biskupow /
oām Opatow / Grābiow piętnaście / y Bibliothekā-
ryus / Mānsyonāryus / y Ostryāryus ieden.

Otoś tu iuś maś ślad tā pycha Papieżow wrośłā /
iż s Cesarzow / a Krolow tego Świata. nā kthorych
Papieże tak wiele państwo wyludzili / swoia przewro-
tno a fałszywa nauka.

Papieżem pāni Ja- nowa była.

A gdy iuś Papież Rzymscy
tak sie wrogowali / Cesarze y Krole Świata
zmamili / zwiedli / y zoldawali / tedy sie nā-
tychmiasz ięzge w wieśa pycha podnieśli /
ktora gdy Pan Bog widział / niechciał iey dłużej cier-
pieć / ale iā przed ozy wszystkim / ludzi iāwnie wskazał.
Gdy naprzod Kārdynali nā Papieśtwo obrali / pā-
nia Janowa niewiaśta / ktora osymy Janem Papie-
żem była wezwana / Tām w ten czas Pan Bog iāwnie
odkrył Antykryśtā / gdy pothym chodząc w procesyey
przed wszystkim ludźmi dziecie wrodziłā. A cho Pan
Bog wżynił / aby każdy głowiec Antykryśtā obaczył
ktory

Anno. 855
plāt.
Polio.

Joanna Pa-
pież 8. dnie-
cia wrodzyl.

Janowa była.

326

ktory w Rzymie nā mieyscu Bożym siedzi / onā niewia-
śta niezysła / ktora iako Jan Świethy piśe / zdawna
Krole y Pāny skupłā złotego napawa swojej niezys-
kości. Biada temu / kto tego niebazy.

A więc ięzge będzieś mowit / Jż Papieś Witārij
Krystusow / y namiestnik Piotrow. Zachowaiże te-
go Panie Boże aby niezysła merchā miała być Witā-
rijm Krystusowym / albo namiestnikiem Piotrowym
wybrānym Apostolem Bożym / powiedz mi: dla tego
ta pāni Janowa zostātā Papieżem. Niemożesz tego
rzec / aby dla cci y chwaty Bożiey / ale dla pychy y pā-
nowania / y rośkośy. A od tego czasu / wolāia wybierā-
iāc Papieżā y dotykaieć sie ściermū iego. Habet Papa
gentes. Deo gratias. Prawie tak Apostoly Świeta wy-
bierano nā wrząd Apostolski / O Antykrystowi słudzy

Apoc. 17.

Fat B.
Sabeli
plāt.

Papieżowi Cesarz przysiega.

Skze cie też pytam po-
wiedz mi: Jesli cho trzynasłhy
Jan Papieś s pokory byli s
chy wżynit: Jż Oto Cesarz wiel-
ki / Papieżowi przysięgać musiał
Właś piśmo Świethy / gdzie
Pan Krystus / albo ktory Apo-
stol

Papieżowi Cesarz

Stot roztázował sobie Cesarzom tego świata przysię-
gąc: A iżby nierzekł / abym to sobie wymyslał / przysię-
ga przysięga tu wypisze / która sie tak pozyna.

Przysięga Cesarzowa.

Chobie Panu Janowi Papieżowi

Ja Krol Otto obiecuję y przysięgam / przez Dycę y
Syna / y Ducha Świętego / y przez to Drzewo Żywe
go Krzyża / y przez ty Reliquie Świętych.

Jż ieslibym zdopuszczenia Bożego do Rzymu przysię-
chat / tedy Święty Rzymski Kościół / y ciebie sprawce
iego / bede podwysszał według możności moicy. Jż
wora albo głontu nigdy / ani dostojenstwa / kthore
masz / moja wola albo moja rada / albo moja chućia /
albo moim napominaniem / nie vthracisz: A w Rzymie
żadney swojej wole / albo posthanowienia o wysys-
kich rzeczach nie wżynie / ktore nacies / albo na Rzymia-
ny należa / bez twoicy rady. A cokolwiek z ziemie Swie-
tego Piotra / ku naszej możności przydzie / tobie wro-
ce. A kumulowiek panowanie Wostkie porucze / kaze
mu pierwey przysięga / aby był twoim pomocnikiem / ku
obronieniu ziemie świętego Piotra / według możno-
ści swojej.

Otoż masz przysięga / która Otto Cesarz wżynił
Janowi Papieżowi. Powiedz mi / czemu tey przysię-
gi Papież żadał po Cesarzu: niemożesz inak odpowie-
dziec / iedno / iż sie bał o Rzym / y o inie dzierzawy / po-
ty / mia sta / zamki / ktorych był niepobożnie / od inich
Cesarzom

Anno. 970
Dist. 65.
Plat.

Ciemu Cesarz
przynęga pa-
pieżowi.

przysięga.

Cesarzom dostat / y na nich wyludził. A drugie / aby to
przysięga / pyche swoje vmocnit y vtwierdził. A w-
sdy ty iesze bedziesz mowit / iż Papież namiesnił Pio-
troiu y przyjaciel Boży.

Może tu każdy stey przysięgi obaczyć / iako Papież
iż na ten czas / nie niemyslił o rozmnożeniu chwaty y
Krolestwa Bożego / iedno thylko iakoby rozmnoży-
chwate / moc / y Krolowanie swoje po wysysthkim swi-
cie. Aby był Panem nad Pany / Krolew nad Krol-
Cesarzem nad Cesarzmi. Abowiem thā przysięga / ma-
sie nie ściga ku cci Bostkiey / ani ku podwysszeniu ko-
ściola Pana Krystusowego / iedno tylko ku cci / ku py-
sie / y ku podwysszeniu / y panowaniu Papieża Rzym-
skiego. Ktory niepobożnie ta przysięga Cesarza sobie
zoldomat / niewolnictwem / pomocnictwem / y obronca /
panowania / pychy / y bogactw swoich wżynił.

Jżko kiedy slychat / albo w piśmie świętym czyt-
aby tego świata bogactwa iako thū Papież powieda
byty rozmnożeniem Kościola Pana Krysta. Iżali
Pan Krystus bogactw nie zowie być onym ciernim /
ktore zadusiło słowo Boże: przeto też na drugim miey-
scu powieda / iż trudno bogatemu wnidz do Krolestwa
niebieskiego. Święty Paweł też piše. Jż ktorzy chca
być bogatymi / wpadają w pokusy y w sidła Diabel-
skie / y w żadze rozmaite / szalone / škodliwe / ktore po-
grazają ludzina nieganc ztracenie. Salsywie tedy
Papież bogactwa swoje zowie / podwysszeniu Pana
Krystusowego Krolestwa.

Wkazuje sie też iesze stey przysięgi iż Papież / inś na
ten czas był Walwóch walcaniwnym / y niewierzył w
Pana Krysta / ale wiecey wiczy / w drzewo
Przyjor

Co a prw
Cia ni mena
leż ku cci Bo-
żey.

Matt. 13.
Luc. 8.
Marc. 4.
Matt. 19.
1. Tim. 6.

Papież salsy-
wie zow / bog-
actwa / pod-
wyssz nim
Krystu

Papieże imiona

papieś z daw
na balwoś
chwalec.

Przyjome / y w świętych Reliquie. Przeto ie też / iako
Bogi swoje / po Bogu Dycy Synu y Duchu Świę-
tym w tej przysiedze na najwyższym mieyscu postawił
y posadził. Abowiem kiedyby był wierzył w Pana Je-
zu Krysta / tedyby był nigdy takowey przysięgi Cesa-
rzowi nie wydawał / iako wydał / iż Otto cesarz / nie był
to w imie Dycy y Syna y Ducha Świętego / przysięga-
musiał / ale też w imie Krzyża drewnianego / y w imie
świętych ludzi / umarłych / tho jest kości niewiem iako-
tych.

papieś stał
ny pasterz.

Żach.

11. Ach! stad każdy może snadnie obaczyć / iż Papieś
niedopierko teras / ale z dawnych czasów / został w ko-
ściele świętym / nie tylko iawnym balwochwalec / ale
też onym szalonym pasterzem / to jest / Antykrystem /
do którego Bóg tymi słowy przez Proroka mówi.
Pasterzu y Balwani / opuśćcieś trzode / mierz nad rą-
mieniem twoim / y nad okiem twoim prawym / ramię
twoje uschnie / y oko twoje ciemnościami zaslepione
będzie.

Papieże imiona sobie odmieniaia.

NWiec ieżcie będzieś mowit y
pisał iż Papieś od Krystusa jest postawion
y na mieyscu Piotrowym siedzi. A iż ma
dwa mieze / ktorymi Cesarze / Krole / y pany tego swia-
tch

sobie odmieniaia.

34.

ch! karac moze! Sam siedzie w sysek / a niebyc sam od
żadnego sadzon! A wiec ma byc takowemu pyśnemu
balwochwalecy w sekcie stworzenie ludzkie poddane
y w sekcie kolano przed nim kłakac / upadac / y nogi ie-
go śmrodliwe catowac / iako tho sam w swoich krie-
gach szerszy piśe o tym mowiac.

Thak vstahwiamy / nadyuemy / opowiedamy / y v-
twierdzamy / pod duşnym zatracenim / aby nam w
sekcie stworzenie bylo poddane. Przeto też Papieś
wie przed tym / iakoby iacy Bogowie / skoro ktory Pa-
pieżem zostal / natychmiast sobie imie wolanie odmie-
nił / a inszym sie imieniem zwac kazal. Jesli był przed
tym zlosliwy / tedy sie kazal zwac Bonifacyus. Jesli
koiązliwy / tedy Leo. Jesli wsekietny y nieobytny /
tedy Urbanus. Jesli przewrotny / tedy Innocenty-
us. Jesli okrutny / tedy Klemens. Jesli zle rzegony /
tedy Benedyktus. A to naprzod wymyslil / nie Kry-
stus / ani Piotr Święty / ale Papieś wtory Sergius
ktorego przedtym zwano Swinypysk.

A kiedy pychy potym wroslo / Jz Papiezowi Cesarze
musieli radzi y nieradzi / strzemie prawe v konia trzy-
mac / gdy mial Papieś na konia wsiadac / Abowiem
swarcy Hadryanus Papieś barzo sie byl oto na Cesa-
rza Fryderyka rozaniewal / iż mu nie prawe / ale lewe
strzemie v nogi trzyma / gdy na konia wsiadal.

Tam sie potym Papieze tak wysoko w pyche podnie-
li / iż też vzyniwszy Synod w Lugdunie mieście na-
przećiwko Cesarzowi walzyli / posluszeństwa temu za-
kazowali / inke Cesarze wybierali / Swiatą niektore
vstawiali. Stanisław Biskupa Krakowskiego cheż
tychto potym poświęcili / kogo chcieli / tego Swie-
tym /

Papieś vsta-
wil aby przed
nim kłakano.
Err. Boni-
fac. 8.
Dnam sans
eram.

Czemu sebie
papieżowie
odmieniaia
imiona.
Ktory papieś
wymyslil imio-
na odmieniać.
Anno. 845.
polyd. lib. 4.
plat.
Volat.
Sab.
Cesarz papie-
sowi wymy-
slenie trzy-
mac.
Anno. 1158.
Alb. Franc. 6.
cap. 16.
Fria. lib. 2.
et 7.
plat.
Papieżowie
walzyli na
ces.
Anno. 1246
Sacr.
Brana lib. 1
8.
Stanisław
S. zofial.
Anno. 1258
Alexan. 4.
Volat.

Papież uczynił sobie

tym / a kogo chcieli tego przyeletym uczynili.

Ale kto może w sybyle pyche Papieża Rzymskiego wypisać / a widy sie go iestże niewstydzisz nazywać Wikarjū Pana Chrystusowym / y namiestnikiem Piotrowym / a nakoniec przyacielem Bożym / goys Pan tylko ty przyacioly swoie być nazwał / ktorzy to czynia co kolwiek on rozkazał / Pytasz mie co rozkazał / słuchaj iako mowi Chrystus: Ucie sie odemnie: abowiem iam iest cięhego y pokornego serca / A na drugim mieyscu iest 50. Oto ia naprzeciwo tobie pyśny / mowi Pan Bog 3. zastepow. I zasie / Błogosławieni ci sy / abowiem oni posieda ziemię. I coś tedy iest inzego Papież / goys sie pycha przeciwi Panu Chrystusowi: iedno on Anty 7. 11. Chryst o którym napisal Daniel y Pawel Swietcy / i 2. 2. 2. miał siedzieć w kościele Bożym / y podnosić sie nad Boga.

Joan.

15.

Matt.

11.

Luce.

50.

Matt.

5.

Dan.

7. 11.

2. 2. 2.

2.

Papież uczynił sobie z Biskupow Kurfirsty.

Kurfirsty z Biskupow
Kurfirsty z Biskupow
Kurfirsty z Biskupow

Alec papieżowi Rzymokie mu iestże mało było używać chatowey pychy samemu / ozym wstawienie myślit / iakoby też swoje slugi wbożać / podwyższyć / Książety y Pány thego Anno. 99 s. Swiaty uczynił / przesto piatky Grzegorz Papież naprze

z Biskupow Kurfirsty.

35.

naprzednieysze Biskupy w państwie Cesarstwu Kur- firsami / to iest / Książety uczynił naprzednieyszymi / Arcybiskupa Moguncckiego / Kolonńskiego / y Trewirskiego. Pytasz mie / temu ie uczynił / odpowiem / Aby inocy y pychy Papieſkiej strzegli / Cesarzem y Pány te go swiata władneli. Wkasz gdzie Piotr Swietcy uczynił tedy między Apostoly / iakie Kurfirsty: ktorzyby Cesa rze obierali na Cesarstwo: A stad że to tedy Papieżo wi przyslo: Od onego pyśnego oycy Dyabla / ktorzy podniosły slugi swoje wpyche / zesromocil Pana Je su Chrysta pokornego / y Apostoly iego.

Blond.
Aranc.
plat.

papież gemu
z Biskupow
uczynił Kurfir
sty to iest Kura
zeta.

Papież uczynił sobie Kardynaty.

Sesze thes mało było Papie- zowi na thym / i ius z Biskupow Książety pozynił / ale też iestże ozym wstawienie myślit iakoby okolo siebie iakie walewody / posadził / ktore Kardynaty nazwał. Aprzeſto z Starzych Plebanow Rzymskiego kościoła Kardynaty sobie uczynił y postanowił / aby iego mactatn brenli y strzegli. O tych Kardynalach tak Papież powiada / iako ozym piſe niektory Kardynat. I iako drzewi w wſelkiego gmachu wiſa na zawiaſach / y obracaia sie / tak thes w sybyle swiat y kościol krzeſcjanſki / na rzeczo-
m ię nych

papież Kura
dynaty wymys
lit to iest wale
wody.

Andreas
Synulus.
polyd. lib. 9
Cap.

Papież uczyń

ných Kardyńalech / wiści obraca sie. I podpierałac
tego fałsu y kłamstwa swego to piśmo Swięte przy
wodzi do tego / ktore ona Páni Swięta Anna / Proro
ka Samuela matka mówiła: Pániście sa zawiąsy ziemi
a postawił nánich świat / Ale iako sie to piśmo Swię
te / ku thym rzezonym Kardyńalom stosuje / każdy tho
wierny bes wśelkiego wykładu może obaczyć.

Piśe Polydorus Papieśki Pisarz / iż otych Kardyńa
lech w Kościele Bożym niebyło nigdy przedtym sły
chac / aś Marcellinus Papieś naprzod dwadzieścia
y pięć presbiteros / tho iesth Starśych przy Kościele
Rzymśkim postanowił / ktorym dzieci krzcić y umiar
te grześć porużył / aś potym w ośmisset lat / dziewięć
ty Benedykt Papieś wymyślił / y uczynił z nich Kardy
naty / Ale iś iesthże niemeli żadnego wbiern od ludzi
roznego / przesto zwarthy Innocentius Papieś /
ty rzezone Kardyńaty gerwoniemi zaptkami nadarzył
aby sie Kościół Antykrystow Świecił / A iś iesthże py
chy niedostawało spetna / przeth naosłathet wro
ry Paweł Papieś / ku cci swidiey / y sami Kardyńali /
y konie ich / w Szarlat albo w gerwona barwe przy
brat /

Stat tu ius możesz obaczyć / iż ci tak zelnaczy Kár
dynali nie sa Páni Krystusowi / ale Antykrystusowi
Apostolowiey słudzy od Papieży / dla pychy w Koś
ciele Rzymśkim postanowieni / ktorzy nie nienależą
do prawdziwego Kościola Páni Krystusowego / ie
dno tylko do Kościola y zebrania Antykrystusowego /
Syna onego zadržanego / ktory sie podnosi nad Bo
gá. A iś tak iest / okazyie sie tho iawnie z ich własney
przysięgi / ktora sie tak pozyna Ja A. teras przyie
tydo

1. Reg. 2:

Anno. 298.
Polyd.
Plat.

Anno. 1040.
Volat.
Blond.
Kardyńalskie
wbierny.
Anno. 1244.
Polyd.

Kardyńalskie
konie.
Anno. 1470.
Polyd.
Volat.

2. Tes.

2.

sobie Kardyńaty.

ty do Swiętego Rzymśkiego Kościola za Kardyńalá.
od tej godziny / napotym bede wierny błogosławione
mu Piotrowi / y wśystkiemu Rzymśkiemu Kościolowi
y naiwśysiemu Biskupowi: Papieżom y iego potom
kom słusnie wśshepującym bede pracował wiernie
dla obrony wiary pospolitey / okolo wykorzenienia ká
cerstw / y bledow / y odscepienstwa / y okolo poprawie
nia obydwu y pokoju między ludem krześcijańskim /
na oddalenie rzezy y dobra Kościola Rzymśkiego / al
bo inszych Kościelnych dochodow / ktorychkolwiek /
nieprzyswole chyba zasu przygody wedlug dopusze
nia prawa. A o rzezy oddalone od Kościola Rzymśkie
go bede miał praca wedlug możności moiey ku naprá
wieniu / Niebude nic radził naiwśysiemu Biskupowi
yniebude sie podpisował / iedno wedlug Boga y sumi
nienia moiego. A co mikolwiek s stolice Papieśkiey be
dzie porużono pilnie bede sprawował. Chwale Bo
że w Kościele / Tytuł mój y iego dobro zachowam / tak
mie Boże wspomóż. Stey przysięgi może każdy oba
żyć iesthże ci Kardyńale rzeżoni co należą do Kościo
ła. Abowiem nie dla cci Bożey / ale dla cci y pychy /
Papieża Rzymśkiego sa nalezieni y zmyśleni.

Papieżowa ordá.

Wesli Kardyńal: co należą do Koś
ciola Páni Krystusowego: włas piśmo swię
te: gdzie Pan Krysthus / albo Piotr Swięty / w Ko
ściele krześcijańskim postanowił kiedy / nie tylko ty rze
żone Kardyńaty / albo Kurfirśy / ale resz iakie Pa
tryarchy / Prymasy / Arcybiskupy / Metropolichany /
Sufragá

36.

Sessione 23.
Conclit Basi
lica.

Ktorey Kres
zey Krystus
nie postanow
wil.

Papieżowá

Kanonicy nie od Chrystusa.
Mat. 13.
 Suffragany / Kuntory / Officyaty / Ardziakony / Sko-
 laстыki / Prowincyaty / Kanthory / Kustofe / Opary /
 Swárdyany / Przeory / Administratory / Surrogaty /
 Kanoniki / albo Regulniki / ktorzy sie dla tego Kano-
 niki zowa / iż Reguli / wstaw / y pychy / Papieſkiej strze-
 ga. A ſa ludzie tego ſwiata / ktorzy darmo chleb iedz-
 nic nieczynia / niſego niemza / iedno tylko proznuia / y
 roſkoſy pędza / godziny niewiem iakie mowia / wkom-
 zach y w datmuciach chodza / mſe y wille za pieniądze
 y za Buty ſpiwają w koſciele w ſtalach albo naprze-
 dnichyſzych mieyſcach / wbraſy ſie / iako takti ſtoia.
 Ku tym należa też Wikaryiowie / Altaryſthowie /
 Kapellanowie / Menſyonaryſthowie / Gracyaliſto-
 wie / Requiemſthowie / etc. Ktorych pan Kry-
 ſtus nigdy do koſciota nie wezwat / aleſcie ſe w-
 ziali y przezwiſka im dali pogańſkie / iako to ſami wy-
 znawacie / abowiem ktore ſlugi do koſciota wezwat /
 tedy ſe ſwietcy Paweł mianowicie wypisat / iakom też
 to pierwey wkaſat. Them ſlowy do Korynthow y do
 1. Cor. 12. 4. Efezow / mowiac. Iż niektore poſtanowil pan Bog
 y dat do koſciota / Jedny Apoſtoli / drugie Proroki /
 drugie Ewanieliſty / drugie Paſterze y Doktory / dla
 naprawienia ſwietych w ſprawie poſługowania / dla
 zbudowania ciata. Drugie theſ Preſbiteros ſtarſze /
 1. Tim. 3. Drugie Biſkupy y Dyakony. To ſa ſludzy do koſciota
 1. Pet. 5. ta ſwietego krzeſcjanſkiego dani od Ducha Swiete-
 go. Cite dla preznowania / nie dla Reguli / albo w-
 staw Papieſkich ſtrzeżenia / nie dla pychy / ale iako S.
 Paweł powieda / dla naprawienia ſwietych / dla zbu-
 dowania ciata Chrystusowego.
 A ty zaſia inſe kto dat / Papieſ / to ieſt / Antykryst.
 Dla tego

orda.

37.

Dla tego: dla naprawienia pychy / dla ſkżenia ſwie-
 tych / dla rozrzczenia ciata Chrystusowego: Toć ſa o-
 ni drapieżni Wilcy / ktorzy w owzym odzieniu przy-
 chodza / y owieſki pana Chrystusowe poſerata. Thoć
 ſa oni / o ktorych Jan ſwietcy tak piſe mowiac. Znas
 wyſſli / ale niebyli znas / abowiem by byli znas / wſzyc
 by byli zoſtali ſnami.
 Przeto o Owieſki / Owieſki / nie ſrebreſm ani zto-
 tem / ale nadroſſ ſa krwia pana Jeſu Chrysta wykus-
 pione / Wciekaycie / wciekaycie / co na daley od tych
 Wilkow drapieżnych / ktorzy was poſerata.

Matt. 7.
1. Joan. 2.

Wapomnienie
do wiernych.

Żywotiech Papie- żow Rzymſkich.

Dziś maſz o pokorze
 Papieſza Rzymſkiego / ktora ia-
 ko ſie zgadza z pokora p. Kry-
 ſtusowa / koſdy wierny y boiacy
 ſie Boga obaczyć moſe / poznac
 y roſedzić. Przypomione ieſt
 że na krotce / żywoty y ſprawy
 Papieſzow niektórych / iako dziurami tázili na Papie-
 ſtwo / iako kupowali / iako Papieſze zabijano na cudzo-
 ſtwo / iakowi zlodzieie byli / iak ſie Diabłom z du-
 ſa y z ciatem oddawali / aby iedno Papieſtwa doſtać
 mogli

A

Abo

O żywociach

Adrian papieś.
Anno. 785.
Sab.
Grat. Dist.
63.
Adrianus
Papa.
Anno. 884.
Plat.
Sab.
Volat.
papieżowie
iako wchodzili
na papieństwo.

Albowiem skoro po paniey Janowej papieżu osmym
ktory w processey dziecie wrodził. Tedy rychło po-
tym pierwszy Hadryan Papieś wrecił był moc y po-
dat Cesarzowi Kartowi aby za wždy Cesarz Papieża
Rzymskiego wybierał y potwierdzał to potym wysł
ko trzeci Adryan Papieś po stu lach zlamal y pota-
zil y w zgardziwszy Cesarza y zwierzchność jego na
papieństwo mocą y gwałtem dziura własn y wiechał
wziawszy pierwey naprzeciwko Cesarzowi z Briezja
y z Rzymiany porozumienie y umowę.

Potym Hadryanie iako insy Papieżowie w cho-
dzili na papieństwo y iako sie śmieli y ubiegali insy
przes truciny insy przes zabijania insy przes garno-
kriestwa każdy może czytać Platyne pisarza waszego
iako piśe o Papieżu Formusu o Theodoru ktory sie
dziewiatym Janem nazywał o Krystoforze o Sergiu
usu trzecim o Janie dwunastym ktory z dwoma sto-
strami własnymi przebywał Dyabłowi na wspemnienie
nie sobie wzywał ktorego na koniec na endzostwie
zabito ty Papieże Platyna tu am i mor ściemi zo wie.

I co theż wżynił Szczepan Rosty izali umarłego
Formusa Papieża ciała niekazał wykopać y dobyć y
zdarowney waśni w Tyber rzekę ono ciała wrzucić.

Jan trzynasty
Anno. 270.
Plat.
Volat.
Robert.
Barus.

Jan takiś trzeciasty ktoremu Otto Cesarz pi-
siac musiał izali potym naprzeciwko temuś Ottho-
nowi Cesarzowi niewalzył Kardynatowi lednemu
nos wrzynał drwami reke wciął iz o jego zbytkach y
niecnotach Otthowi Cesarzowi pisał ktory potym
napłodziwszy rostryków y złości rozmaitych z Rzymia
wciąć musiał.

Bonifacius
siódmy.

Nie wspominam tu nic Bonifacjusia siódmego
ktory

Papieżow Rzymskich.

38.

ktory wykradłszy s kościota Piotra świętego złoto /
srebro kamienie drogic y rzęzy nakosztownicę / v-
cięł do Konstantynopolu tam rzęzy poprzedałszy /
y nązbierałszy pieniędzy do Rzymu sie zaśie mocą
na papieństwo wrocil.

Także Jan piętnasty ktory iz sie Bogu zaprzat / du-
sney cielesne rzęzy przedawał y nakoniec sie obieśit.
Podzmy do Sylwestra wtorego izali sie ten z du-
są y s ciałem Dyabłu nie oddał aby iedno Papieżem
został ale tego potym przypłacił.

Także Benedykt dziewiaty sromotą ludzką y po-
hąbienie kościota izali niekupit papieństwa y za sie ie
przedat Janowi Ardziałonowi ad portam Latinam za
wielkie pieniadze.

Jaśie Sylwester trzeci izali też niekupit papie-
stwa y wszedł dziura na nie przes zdradę a bojąc sie
aby go zaśie niezrucono silego przedat ie Grzegorzowi
siemu małoboyey.

Piśe Platyna iz inż na ten czas Papieństwo było ku
temu końcowi przyszło iz kto był napysnięszy y nabo-
gaty y nawiecy darów dat ten Papieżem natych-
miast został. I narzeka tam tenże Platyna mówiac.
O mily Panie dayże nam to aby nasze czas niebyły ta-
kowie iakowe przedcym były. I co rozumieś kiedy by
był ten Platyna nasy h oziścięcych czasow dogękał
izali by ięże wiecy był nienarzekał.

Pytam cie też powiedz mi dla tego Wtorey Kle-
mens skoro wszedł na papieństwo / dziewiatego miesia-
ca iest otruty.
Damasus wtory izali też nie mocą y nie dziura
wszedł na papieństwo.

Anno 975.
Plat.
Robert.

Jan piętnas-
ty.
Anno. 985.
Plat.

Robert.
Sylwester
wtory.
Anno. 1000.
Volat.

Robert.
Plat.
Benedykt dzie-
wiaty.
Anno. 1035.
Plat.

Grzegorz
Sylwester
trzeci.
Anno. 1045.
Plat.

Robert.
Barus.
Platyna nas-
zeka na pa-
pieze.

Clemens wtory.
Anno.
1050.
Plat.

Damasus
wtory.
Anno. 1051.
Plat.

Także

Gywoćiech

Leo dzwlaty
Anno 1055.
Blond. lib. 3.
Decad. 2.
Wiktory wtory.
Anno. 1060.
Vesper pas
piess struty.
Anno. 1090.
Ger. Con.
Grzegorz siod
my.
Anno. 1076.
Sigeber.
Dijno Card.
Kranc.
Synon w Bry
ney.
Vesperg.
Sigebert.
Deno. Card.

papies nigro
mantyl.

Pastalis wto
ry.
Anno. 1109.
Plat.
Kranc.
Vesperg.

Niebo otwo
rone.
Anno. 1115.
Kranc. lib. 5.
cap. 38.

Także Leo dzwlaty powiedz mi / temu jest po
man : izali nie dla tego / iz walzyt z Normannami
I zasje Wiktory wtory / y Wiktory trzeci powiedz mi
temu / a skielicha v oltarza otruci / izali nie dla tego
iz nie drzwiami / ale dziurami do kościola Swietego
wlezi :
Podzmy też do Grzegorza siodmeo chytrego Mnicha
ktoreo dokad Papiezem nie zostat Hildebrand / mowa
no / izali ten kielka Papiezon przedtym nie otrut / a nie
mli sam na Papiestwo przes zdrade wpedi : Izali nie
byl Czarnokrieznikiem / ktory mial z Dyabla porozumie
nie ktoreo potym a Papiestwa zrucono / vzyniwszy sy
nod w Bryxiey Koryckiey / s ktorego Synodu thymie
słowy do niego napisano : Jies iesth nie od Boga wy
brany / ale od siebie samiego posłany / przez zdrade y
przez pieniadze / ktory miedzy pokoinymi niepokoy by
ni / miedzy przyiazliwymi zwade / miedzy bracia zgo
senie / miedzy matzonkami rozwoy / ktory bronis krzy
wo przysiestwa / y mezoboistwa / y ktorya iest tietro
mantyl / Duchu niezyskego peten / przestony zebrani
na iedno miejsce / ciebie od kościola Swietego / od ci
namy y odsadzamy / y odtazamy. etc.
Także Pastalis wtory / izali Henrykowi Cesarzowi
pokoiu niewypowiedzial / ktory przedtym znim myal
Izali ten Pastalis Cesarzowi wswytkiego podawa
nia wydrzec niechcial : Vzyniwszy Synod w Rzymie
przedtym ktorego Pastalisa / iako ziego a niepobożne
go / y s Kardynaty iego / Cesarz potym poimat / y po
dzat. A skoro ten Papies vmart / izali niestato othwo
rone niebo dlużej a nissli przez godzinę caca :
Innocencys wtory / Izali nie walzyt z Wilhel
mem

Papiezon Rzymalsich.

39.

mem Krizjciem Kalabryskim : ktorego potym Rzy
mianie dla rostyrtow wygnali / y inzego Papieza / na
iego miejsce Piotra wybrali / ktorego Anakleusem na
zwali / przed ktorym ten Innocencys musiat vciec /
do Lodwika Krola Francuskiego.
Hadrian gwart / izali Cesarza Fryderyka nieza
klat przenaiety : Ktora klatwa iako rychto na Cesarza
wydal / w kielka dni potym takowa mucha wypit / kto
ra mu do izeyka przylneta / y od zadnego lekarza nie
mogla byc oderwana y odiet.
Także Alexander trzeci / izali Cesarza Fryderyka
Barbarosse wezwanego nie zaklat / a potym go noga
mi deptat mowiac. Po Lwiey po Bazylisku bedzie
chodzyt / y podepces Lwa y sinoku / Thy słowa slyfac
od Papieza Cesarz : mowit do Papieza / Nie thobie ale
Piotrowi. A Papies rozgniewawsy sie znouu Ce
sarza pozat deptac mowiac / y mnie y Piotrowi / y
Daniela Swietego / ktory tak otym napisal. I nast
nie Krol niewstydlivey twarzy / y bedzie wtwierdzo
na moc iego / ale nie w swych sitach / a wswytko bedzie
pustofyl / y bedziem sie szescito / y vzyni.
Także Lucynsa trzeciego / Izali Rzymianie dla ie
go zlosci nie wygnali : A wten sie zas dzialo wielkie
drzenie ziemie.
Innocencys gwart posthanowit / iz moze kozdy
Papies Cesarza zrucic / a drugiego nastawic.
Nikolaus piaty od Cesarza Papiezem vzyniony /
zali wielkiey woyny niewiodi zdwudziestym y wcho
rym Janemo Papiestwo.
A wten zas Piotr Jan piranencki stowiek zacny
N ij y vzo

Aemil.
Veron. 5.
Innocent.
wtory.
Anno. 1140.
Blond. lib. 5.

Hadrian
gwart.
Anno. 1156.
Abbas Vesp.
plat.

psal. 91.

Anno. 1178.
10. Julij.
Sab.
Vesper.
Paul. Aemil.
Auentinus.

Lucina trzeci.
Anno. 1184.
Paul.
Phrigs
Innocent.
gwart.
Anno. 1255.
6. Dec. lib. 2.
Tit. 14. cap. 2.
Nikolaus.
piaty.
Anno. 1447.
Volat.

Żywocięch

Jan pisanist.
Anno. 1328.
Aranc.
Volat.
Bern lucel.
Apoc. 17.

Benedykt
dwunasty.
Anno. 1335.
Dec. erra.
Clemens 1102.
sty.

Anno. 1345.
Viper.
Claucl.
Carton.
Urban 1102.
Anno. 1385.
Plat.
Robert.

Jo. Hus.

Gregorz
dwunasty.
Anno. 1410.
Sab.
Barus.

papieze trzey
bui.
Anno. 1415.
Volat.
Anton.
Tom. 2. Con.

y wżony: Papieża powiedział y kazał być prawdziwym Antykrystem / a Kościół Rzymski być niezyskłym niewiasta ona Babilońska / ktora miała Krole y Pa ny tego świata skupką złotego napawać swoia niezyskcia.

Benedyktus dwunasty / izali sobie zdradliwie nie przywłaszczal podawanie Biskupstw y wsijskich Prelatur.

Klemens 1102 / izali miałe zburzenie czynił naprzeciwko Cesarzowi / y ten Klemens wsijski Biskup y Książetą zaklat / ktore przyiązliwe Cesarzowi być rozumiał.

Urban 1102 / izali wielkiej wojny z rozlanim krwie niewiódł s Cesarzem Otthonem / is Cesarz niechciał Wnuka Papieskiego wżynieć Książetiem Kampanii. Tenze Urban / izali pięć Kardyńalów wstąpił nym worze razem w Tybrze rzecę nie wthopit y zaszę razem tegoż dnia inszych / na to miejsce nieobrat y nie posadził. A chce wiedzieć / czemu te wtopił / is sie długo opierał y zwolić niechciał / aby był Papieżem / A wten czas Jan Hus w Pradze Ewangelia pozalcał.

Thakże Grzegorz dwunasty / izali sie niewadził do się długo o Papiesstwo z Benedyktem / dla kiberę zwady Kardyńali w Pisanie Synod wżynili / y tham na tym Synodzie y Grzegorza y tego Benedykta s papiesstwa zrzucili / a na ich miejsce Alexandrá piatego wybrali.

Tymże obygiem gdy było Koncyljum w Konstancyey / izali trzech papieży Jana / Grzegorza y Benedykta / ludzi niezyskich / y zlosliwych / ktorzy sie o papiesstwo

Papieżow Rzymskich.

40.

Papiesstwo swarzyli / razem nie zruccono : A na ich miejsce Marcina Piatego nieobrano.

Także też na Bazylejskim Koncyljum / izali Eugenia / dla tego y otrostwa / Papiesstwa nie odsadzo / wo : a na tego miejsce izali nie obrano Amadeusa Książetia Sabaudyjskiego.

Jakże Pawel wtory / powiedz mi czemu Platyna pisarza swego / dal wsadzić do wież : izali nie dla tego / is piął żywoty y sprawy Papieży Rzymskich :

A kroćko mówiąc / Izali Innocencjusz osmiej Książet Nordweyskiej nie dopuścił mścić kes winar po wiadać o sobie iz jest podobny Bogu / ktory może stać nowic wkościelę wsijsko wedle myśli swojej naprzeciwko zakonowi Bożemu staremu y nowemu / powia dać sie być zakonem Bożym żywym na ziemi.

Otrof ias maś pokore / żywoty / y sprawy tych thowitaryów y Opok wassy ch rzeżonych. Obażę dla cie Pana Boga prośe / a nie badz tak zapamiętany m duse swojej / y rozsadz : Jesliże sie ta pokora y żywoty Papieży Rzymskich zgadzają s pokora Krysusowa / albo też Piotrowa / ktory mówi do braciey swojej / Nie panuyćieś nad dziedzictwem pańskim. J za sie na drugim miejscu. Stota y srebra niemam. Wspo mni sobie na to / is maś vmrzec leda kiedy / y stanać przed sadem Bożym.

Wiem co mi nato odpowieć / ciesz się Papieżowie tak smil / y dzis ieste czynia / ma do rzeżynia. A w fakos dla tego / niemam Papieży odstepować. Ponieważ pan Krysus powiedział / is na stoleu Mo isesowym / beda siedzieć naugeni y Garzenusowie / wsijsko cokolwiek wam rozkaza chować / chowaycie y czynicie

Eugeniusz
zrucony.
Anno. 1432.
Aranc. lib. 11.
Concil. Basil.
sessio. 34.
et 40.
Pawel wtory.
Anno. 1470.
Plat.
Volat.
Innocent
osmiej.
Anno. 1485.
Matth. palm.
De con. ess.
praep. cap.
prop. suit.
Glos. in cap.
q. arb.

1. pet. 5.
Act. 3.

Matth. 23.

Gywoćiech

zynicie / ale według ich spraw / albo wzynków niezynicie / boć oni beda mówić / a niebeda zynić.

Prawda mówi / iżbych był powinien ich nieodstępować / y onsem winien słuchać / y tak zynić / iako oni wza / kiedyby na Mojszowym stolcu siedzieli / to jest / kiedyby nauki Mojszowej / Prorockiej / Krystusowej / y Apostolskiej użyli. Ale iż nietylko za pycha / y złością tego światá ida / ale też naprzeciwko Mojszowi / Prorokom / Panu Krystusowi / y Apostołom nauk Djabelskich wza / y náśladnia / nakoniec ich miezem y ogniem bronja. A przesto sie mamy nietylko pychy ich / y spraw zlosliwych wiarować / ale też iako od nieprzyjaciela Bożego / y Antykrysta / co nadaley czekać / który Boga z tego stolca własnego spycha / a sam sie na jego miejsce / w obtudney swiatości / wspina. Przywłaszczając sobie te rzeczy y chwale / która tylko samemu Synowi Bożemu Panu Krystusowi należy.

I co innego Papieś przez te pyche swoje okazuje / zyniac sie kapłanem najwyższym / naprzedniejszym Biskupem / głową Kościoła / Wikarym Krystusowym Opoka / y Bogiem tego światá / iedno iż sie Synowi Bożemu Panu Krystusowi przeciwia / y Tytuły mu tego własne wydiera / które oćiec niebieski pod przysięgą włożył tylko na Syná swego. A przestho Papieś jest on syn zadržany / który w Kościele Bożym siedzi / y nad Bogá sie podnosi. Niechay też żadny po Papieżu nie szuka iakiej poprawy / abowiem według przysięgi swojej nie może. Jesli themu niewierzy / posłuchay tego przysięgi.

W imię

Papieżow Rzymskich.

Papieża Rzymskiego przysięga.

W imię Boże Amen. W imię swiatey y nierozdzielney Trojcy / Oycá y Syná y Duchá swietego. Ja N. wybrany na papiestwo / wsechmogacemu Bogu Ekhorego Kościoł za pomoca tego rzędzić przymnie. I biesławionemu Piotrowi Apostolskiemu Książciu / sercem y wsty wyznawam. Jako dtugo wthym moim żywoćie bede / iż mocnie wierzyć y dzierżać bezwzględnie Prześcijańską / według wstaw Apostołow / y nowalnych Koncyliá / y innych Swietych oycow. A związka ośm swietych Koncyliá nowalnych / to jest Pierwszego Niceńskiego / Wtorego Konstantynopolskiego / Trzeciego Efezyńskiego / Czwartego Chalcedońskiego / Piatego y Sostego Konstantynopolskiego / Siodmego Niceńskiego / Osimego Konstantynopolskiego / I też Laterańskiego / Lugdunńskiego / Wiedeńskiego / Konstancijskiego / y Bazylijskiego / nowalnych Koncyliá. A te wiare aż do iednego spienia nienaruszona chować bede / y też do dusze y krwie twierdzić / bronić y opowiadać. I obrzędow śasowania swiatości Kościołnych poddany Kościołowi bede wszelkim obyczajem strzeż y chować. I obecniz też wiernie / pracować o dobro obrony wiary Prześcijańskiej / y okolo wykorzystania Kacerstw / y śledow / y poprawienia obyczajow / y wypelnienia y chowania dekretow y wstaw / Konstantyjskiego y Bazylijskiego Koncylium / y połowi w ludu Prześcijańskim. Przysięgam też dziesięć postanowień nowalnych Koncyliá y potwierdzenia wybierania / według Dekretow / y wstaw swietego Bazylijskiego

41.

Anno. 1431.
In Basilien.
Concil. Sess.
23. 37. et 40.

Co jest na Mojszowym stolcu siedzieć.

Dan. 7. 11.
2. Tes. 2.

2. Tes. 2.
Dan. 7. 11.

W żywoćiech

stleſo concilium. A to wyznanie moja reka podpisałem /
y tobie wſechnogacemu Bogu / ktoremu dnia ſtraſſi
wego Sadnego / będe czynił ſtego y z drugich moich
vzynkow liby / byſtym vmyſlem na oltarzu offiaru
ie / ktoro na pierwſzym obecnym zeſcciu wrozyćie
będe powtarzał.

To jest przysięga Papieża Rzymskiego / sktorey ko-
zdy może naprzód obaczyć / iż thu Papieś wedlug tej
przysięgi jest iawnym Białowhnałca / ktory tu oto
przysięga / nie tylko w imię Pańskie / ale też w imię Pio-
trá Krzyżecią niewiem iakiego / naprzeciwno onemu
zakazaniu Bożemu / gdzie Pan Bog zakazał / przes cu-
dze Bogi przysięgać / mówiac. Wszystkiego cokolwie-
kém wam powiedział strzeście / a przes imię cudzych
Bogow nieprzysięgaycie / y niechay tego żadny nie-
słyż y wstł waszych. A na drugim mieyscu takieś mo-
xi. Paná Boga twego będziesz sie bał / y iemu same-
mu służył / y przes imię tego przysięgał.

A slyšyś tu / iż tylko přes imie Pańskie ma być przysiega: Stad sie tedy okazuie Papieś być iáwonym Wachwálca / ktory w Boga iednego y samego niewierzy / ale sobie inſe Boga zmyſla / ktorym oto nad zakon zanie Boże przysiega. A dla tegoś przysiega: Iż ma ſtrzec wſtaw Apoſtołſkich: A ktorych że to Apoſtoli w niemniemay / aby Kryſtuſowych dnych w bogich Apoſtoli / ale onych ktoryzy byli na Synodzie Konſtancyſkim / y na Synodzie Bazyleyſkim: na ktorych Synodziech / ony w bogie Apoſtoli / y Kryſtuſa ſamego / káczem być oſadzili / gdy Teſtament iego wieczny złamali / y ſamego Kryſtuſa / iedynym reſzunkiem / y iednym gumie niechcieli / ale na iego miejſce Pápane W

partes Bal-
neochymica.

Exod. 23.

Deut. 6. 10.

przysięga ma
być tylko przes
imie pańskie.

43 a y krolowi
nie wzywie
mij

Syme Rons
Francysti.
Anno. 1414.
In Constans
cien. Concilio.
Sess. 13.

Wapieżow Rzymickich.

rys Matkę jego rzeźniłkę yednagzem wżynili / gdzie
tak napisali mówiac.
Flamini

Nawiecey sie mamy vciekać / do nachwałebnicy
 fey oney / y wszelkney chwały nagodniey fey Bożey ro-
 dzicielki Maryey, ktora Boga porodziła. Ta iest vsta-
 wiona nasza rzeznizka / ktora nas wspomaga / nas
 broni / nas słyży / nas podnosi: Ta wszystkim ktorzy
 sie do niey vciekają / przedkie daie wspomozienie.
 To masz Koncyljum

To masz Koncyljum nawalne Bazyleyskie / y wiara
iego, ktorey papiesz przysiega bronieć y chować / aż
do tédnego spienia nienaruszona / do dusze y do krwie
twierdzić y sserzyć. A iesliby kto miał inak rozumieć /
albo wzyć / tedy thakowy strasliwym y kacerzem ma
być.

A Papierz jest prawdziwy
 Ancyrystb.

Antykrysth.
Głofy ius masz dotad / y o potorsze Syna Boze.
Go pāni Krystusowey / y o potorsze Papieža Rzymiskie.
Go / y skad sie wziat Papieš / y iako sie pānu Krystu
lowi we wszystkich sprawach pycha swoia sprzeć
wia. Imoże ius każdy skad obaczyć / iz Papieš nieieš /
iako ty powiedasz / ani Krystusow Wikarj / ani Bog
tego swiata / ani Głowa kościota kześcijańskiego / ani
opoka / na ktoreyby Krystus zbudował kościol swoy
swiety / ani też nawysšby przełożony / y pasterz / w koś
ciele pāna Krystusowym. Ale ieš własny Antykryst /
o którym zdawna prorocy / y Apostołowie świeci pili
y kłmali / ieš nieprzyjaciel Boży / y s swoimi wszystkimi
naśladownikami. Ponieważ sie Krystusowi Synowi
D. q Bo.

42

Synod Baz.
leystr.
Anno. 143.
In Basil. conc.
cil. Sess. 4 3d

Дан.	2. 11.
2. Тел.	4.
Зач.	11.
1. 2. 3. 4.	2. 4.
Апос.	17.

O nauce Pána Krystusowey

Bożemu / w pokorze / y w inšych rzeczach swietych
przeciwi / y tego co Pan Krystus rozkazal niezyni. A
bowiem sam Syn Boży wkażuiac / ktorzy sa przyja-
le / a ktorzy nieprzyjaciele jego / tak mowi. Wy ieste-
ście przyjaciele moi / iesli bedziecie zynić / cokolwiek ja
wam rozkazuie. Ale podzmy daley do drugiey rzeczy
do nauki Pána Krystusowey y tego zwolennikow. A
potym do nauki Papieży Rzymskiego y nauki twoiey /
y obażemy / iesliże sie nauka Papieška y wasza zgadz-
za nauka Pána Krystusowa.

Wtora część.

O nauce pana Krystusowey y zwolennikow jego.

An Krystus Syn Bo-
ży / przyszedłszy tu na ten świat /
nie tylko sie wniżył y w pokorzył / ale
też wola oycy swego niebieskiego
przed ludźmi obiawił / iako samotim

swiatzył mowiac. Obiawił / iedyne imię chwoie lu-
dzinom / ktoręś mi dał s swiathá. I zaśie na drugim

6. mieyscu / o wolej oycy swego Krystus tak powie-
dział.
7. Tho iest wola onego / ktoręś mi posłał / aby wśelki kto
8. ry widzi Syna / y wierzy weń / miał żywot wieczny / a
12. ia go wśkiese w dzień ostateczny. Iako tedy Pan Krystus
- 14.

Krystus obia-
wił wola oycy
swego lu-
dzinom.
Jo.

Jo.
Jo.
Jo.
Jo.
Jo.

y zwolennikow jego.

47

Syn Boży wola oycy swego obiawił ludźmiom y
opowiedział / tak też swoim zwolennikom rozkazal / a-
by opowiedali nie wola swoje / ani wola tego inšego /
ale wola y rozkazanie Syna Bożego Pána Jesu Kry-
sta. I dla tego / tak sam mowił do nich. Wyście ludźmi /
chować wśelkiego / com ja kolwiek wam rozkazal. A
coś im rozkazal? Sluchay. Aby po wśelkim świecie /
dieśli / y Ewangelia wśelkiemu stworzeniu przepo-
wiedali. Abowiem tak do nich mowił. Idac po wśyt-
kim świecie przepowiadaycie albo kapiście Ewangelia
wśelkiemu stworzeniu / kto uwierzy a okrzy się będzie
zbawion / kto niewierzy będzie potępion.

Matt. 28.

Krystus co ro-
zkazal zwolenn-
ikom swoim.

Mar. 16.

Matt. 28.

Matt. 10.

Oto masz / co swoim zwolennikom rozkazal: Nie
rzekł im. Idac po wśelkim świecie / przepowiaday-
cie / wśawy / Reguty / Dekretaty / y inše ludzkie wymy-
sły / ale Ewangelia.

Ewangelia co iest.

A co iest Ewangelia? Powiem / iedno sluchay
nie innie / ale samego Syna Bożego / Pána Jesu Kry-
sta / ktoręś tu za mnie odpowieda / tak mowiac. Kto u-
wierzy będzie zbawion / kto niewierzy będzie potę-
pion. Tu słyszysz / co iest Ewangelia. Barzo krotki or-
zel / ale wiele w sobie zamyśla / s ktorego mozesz obażyć
Ewangelia nie inšego nie iest / iedno moc Boża / ku
zbawieniu / wśelkiemu wierzącemu / gdy Pan Bog lu-
dzinom wierzącym / darmo z łaski swojej / grzechy odpu-
szca / dla Pána Jesu Krysta Syna swego / y daie im
Ducha swietego / y żywot wieczny. A nie wierzącym
zaśie / daie śmierć wieczną / piekło y potępienie.

Rom. 1.

O iij

A tá

Onauce Pana Krystusowey

W oc Boza co
wst.

A ta moc Boza / nie inzego nie jest / iedno Pan Je-
sus Krystus Syn Bozy / ktorzy bywa w Ewanieli-
przepowiedany / stad ze tes jest / na drugim miescu
wezwany / ramie Boze / obras Bozy / y swiatlosc Bo-
1. zaktora Oswieca glowieka wselkiego / na ten swiaty
1. przychodzacego. A przesto kazdemu wierzacemu Pan
Krystus Syn Bozy / jest moc Boza / zywoth / y swia-
tlosc / y zbawienie. A niewierzacemu za sie / jest vpad-
kamien obrzliwy / sinierc / piekto / y potepienie.

Jo.

1. Zakon Bozy / Jan swiety powieda / iz zakon jesth
dan przez Moizefa / iaska y prawda przez iezu Kry-

Exod.

19.

sta. Przez Moizefa zgory Synai jest zakon przynie-
3. sion / ktory zadnego glowieka ozywic / ani prawym v-

Gal.

2. Cor.

3. zynic niemoze przed Bogiem / ale kazdego zyni nie-
prawym / y smierci wieczney godnym y winnym / ktho

Exa.

9. skazanego / y ofadzonego na smierc / niewybawia a-
ni wypuszcza / ale go mocnie zamyla y zabija. Przekle-

2. Cor.

Deut.

Rom.

3. thego nieczyni blagoslawionym / ale go wiecey zyni
27. przekletym / grzesnego nieposwiaca / ale mu grzes-

7. chow przyzyna. Gniewu Bozego / pomsty y smierci
wieczney nieumierza / ale wiecey przynusza. A na-

koniec wrospaz y w potepienie przywodzi.

Jesli mie spythas / temu cho : wsak zakon Boz
jest dobry / Swiety y sprawiedliwy iako Swiety Pa-

Rom.

7. wet mowi: Prawda jest / iz zakon sam przez sie / jest
dobry / Swiety / y sprawiedliwy / ale iz nasze przy-

rodzenie / jest samo w sobie zle / y przez grzech skazone
wktorym niemasz nic dobrego / Przesto tedy zakon /

Rom.

7. sie wiecey ku smierci wselkiemu glowiekiowi: Abo-
wien

y zwolennikow iego.

44

wiem iako woda odkrywa ogien / gdy bywa lana w
wapno niegaszone / thymze obyzaiem zakon Bozy / od-
krywa kryte grzechy / ktore sie tata w cieie naszym /
y zaplate zanie piekto y wieczne potepienie / gdy by-
wa wolan w kthorego kolwiek glowieka wlasnie. A tho
Pan Bog zyni / aby sie wselka piec przed nim wkorzy
ta / y wnijeta y nie chetpita / przed obliznoscia iego.
Przestho tedy iako przez Moizefa zgory Synai przy-
niesion jest zakon / tak tes przyniesiona jesth iaska / y
wylana na nas obficie przez Pana Jezukrysta / zo-
ney gory wieczney krolesthwa niebieskiego / aby wsel-
ki glowieki / kthory wierzy w Pana Jezukrysta te la-
ste nalasl / miat / y otrzymat. Thak iz iesli kto wierzy
w Pana Jezukrysta wkrzyzowanego / kthory bywa
w Ewanieli-
wy Swiety Swiety przepowiedany / tedy tako.

damo / a z iaski / z nieprawo-
ny / z martwe-
goslawiony / z grzesnego swiety / z syna dyabelskiego
Syn Bozy / z dziedzica piekielnego / dziedzic krolesthwa
niebieskiego. A to jest wtajne Ewanielija / to jest /
dobre / miat / y wdzisne poselstwo ktore P. Bog po-
daje wswytkim wiernym / nie dla iakich przyprawek / za-
mianek / pobudek / wzynkow / albo zaslug przeszlych / al-
bo przyszlych naszych. Ale tylko szereg y niewymow-
nego milosierdzia swego / dla samego tylko P. Jezukrysta
nam narodzonego / y darmo dane. Przesto tes

S. Pawel Ewanielia Swieta zowie / przepowieda-
nie iaski y mowa poiednania z Bogiem. I dla thego
wskazal pisina tak Prorockie / iako y Apostolskie / nic in-
nego nie vba / iedno pokaitania y odpuszczenia grze-

chow

Simile.

Zakon temu
grzechy odkry-
wa.

Ro.

3.

Gal.

2.

Psal.

42.

Exod.

19.

Tit.

3.

Jo.

3.

Ro.

3.

Eph.

2.

1. Cor.

1.

Jo.

1.

Gal.

3.

Rom.

8.

Luc.

24.

Exa.

9.

Matt.

1.

2. Cor.

5.

Jo.

1.

Jere.

18.

Ezech.

18.

Wnauce Pána Krystusowey

4

O nauce Pana Krystusowey

Aprzeſto Ewangelia Swieta in summa / nic in

Rom.
Col.

4. tego w sobie nie zamyka / iedno iż pan Jezus Krystus
2. dla grzechow naszych umarł / y wstał zaſie zmartwych
dla vsprawniedliwienia naszego / ktory nasz Cyrograf
nam przeciwny / na krzyżu zawieſił / y ſwoia Armia
swieta y nadroſſa zamazał / y zaſie wstał z marmar-
owych / nas vsprawniedliwił y niewieki poſwiecił. Tak
iż iuſz wſelkiemu światu / ktory temu prawdziwie
15. wierzy / zaſzkodzić niemoże / ani grzech / ani zakon ani
2. śmierć ani żadna moc dyabelſka. Abowiem pan Kry-
ſtus przez śmierć ſwoię śmierć moię poraził / a przez
zmarłych wſtanie ſwoię / moię vsprawniedliwienie
naprawił / y mię ożywił.

1. Cor.
Col.

A iż themu wierze / że Krystus umarł na krzyżu / y
zapłacił dług moį / y pogrzebion ieſt. Tak mi to ieſt
6. płatno y pożyteżno / iakoby chiał ſam z nim umarł / y
zapłacił wſyſtek dług moį / y z nim był pogrzebion. A
15. iż teſz zaſie zmartwych wstał / y wſtąpił na niebioſa / y
2. dziedziectwo królestwa niebieſkiego otrzymał: tak mi teſz
8. to ieſt płatno y pożyteżno / iakoby chiał iuſz z nim zmar-
tych wstał / ożył / wſtąpił do nieba / y żywot wieczny
otrzymał / y z nim w królestwie niebieſkim iuſz mieſzkał.
A to ieſt co Krystus mowi / kto uwierzy będzie zbaw-
iony: kto nie uwierzy będzie poſeſion. Takowa wiara

Ro.

1. Cor.
Eph.
Ebr.

ieſt dar Boży / nad wſyſtki dary nakeſtrowaneſy
y ſtarb nad wſyſtki ſtarby nadroſſy / y perła nad
13. wſyſtkimi perłami nazacnieyſza. Takowa wiara ko-
mu bywa dana / bywa mu teſz dane duſzne weſele / po-
koį na ſamnienu / y Duch Swięty ktory w onym świat-
wieku nie proznuie / ale owoce y wſynki s ſiebie wypu-
ſka

Wiara teſz dar
Boży.
Eph.
Matt.

y zwolennikow iego.

46.

ſza dobre ktore ſie panu Bogu podobają.

O Swiatoſciach koſcielnych.

A iżeby Pan Krystus takowa wiara tym wie- Rom. 4
cey uwierdził y umocnił w nas: przeto teſz ſwiateſci
tu tey Ewangeliey przydał iakoby iakie pieczęci / y ſam
wſtawił. Naprzod Krzeſt / a potym Wierzeſza Pań-
ſka. Dla tego / aby te taſte niewidoma / z nieba nam
przynieſiona / y dana / widomemi znałki w nas zapie-
setował. A iżby ſie żadny ſtego niewymawiał prze-
to teſz do tych ſwiateſci żadnych koſtornych y ſwiet-
nych przyprawek / zamiarek / złota / ſrebra / perel / ka-
mienia / aramichow / albo iedwabow nieprzydał / ie-
dno tylko proſtbe znałki między ludźmi poſpolite / Do
Krzeſtu Swiętego tylko woda / a do Wierzeſzy Pań-
ſkiej / tylko chleb y wino. A Iżebymy ſie wiecey nad
mistrza będąc zwolenniki iego nie domyſlali: Prze-
tho ſie teſz Janowi Swiętemu w Jordanie rzece o-
kręcić dał / y ſwoim zwolennikom takieſz zwody kręcić
wſyſtki narody rozkazał / w imię Oca y Syna y Du-
cha ſwiatego.

Rom.

Matt.

Matt.

Matt.

Marc.

4.

101

3.

28.

16.

Co ieſt Krzeſt.

Abowiem Krzeſt nie inſzego nie ieſt / iedno omy Tit. 3
cie woda / odrodzenia y odnowienia / przez Duchá S.
ktorego wylat nános obficie / przez Jezu Krystá zbá-
wićciela naſego / abyſmy będąc vsprawniedliwieni taſta-
ieo / dziedziectwi ſie ſtali żywota wiecznego. A to dla te-
go / iż na kręćcie bierzemy pieczęć przodkiem wſyſtkich
Brzechow naszych odpuszczenia / potym przypoſobie-
nia

P 9

Wnauce Pana Krystusowey

1. Tim.

nia za Syny Boże / a na ostatku dziedzictwa królestwa niebieskiego. A toż jest nieomylna mowa / godna przyjęcia. Abowiem sługa kościoła świętego / kiedy słuszy / byni / według ustawy / y rozkazania Syna Bożego / maca albo polewa dziecię wodą / y mówi tak. Ja ciebie N. krzę / w imię oycy y syna y ducha Świętego. Thon nie jest inzego / iedno iakobyś słyszał ty słowa naprzod od Boga oycy.

To to testy ta
ciebie krę
w imię Oycy
Syna y Ducha
Świętego.

Act. 2.
Luc. 13.
Apoc. 2.
Bog Ociec.
Jo. 1.
Gal. 4.
Eph. 1.
Apoc. 20.
Psalm. 4. 98.
Matt. 6.
Rom. 6.

Krystus Syn
Boży.
Gal. 4.
Matt. 25.
Matt. 28.
Eph. 1.
Eph. 2.
Eph. 3.
Luc. 2.
Jo. 17.
Eph. 1. 4.
Col. 1. 2.
Apoc. 2. 5.
2. Cor. 11.
1. Tim. 2.
1. Jo. 2.
Jo. 14.

Ochoia Bog ociec / stworzy cię niebą y ziemię / tobie N. odpuszam grzech twoy pierworodny / który masz spadkiem od oycy twego Jadamá / y wszystkie inie grzechy twoie / dla zasługi / śmierci / y krwi rozlania Pana Jezusa Krysta Syna mego miłego. Bierzę cię y przypisuję cię sobie za Syna swego / y w piśmie w księgi żywota wiecznego / między wybrane moje / obiecuję cię zawsze wysłuchać / kiedykolwiek do mnie będziesz wołać / y być thobie oycem tak sławym / aż do śmierci twojej / a po śmierci aż nawieki. Zaś cie ty p. Krystus Syn B. mówi. Oto ja syn Boży przed wszystkimi wieki z oycy bez gasu / a za sie s Panny Marysy pod gasem / prawdziwy człowiek narodzony / bierzę cię sobie N. za brata swego y przydziedzicę cię / w królestwo oycy mego / y zapisać cię niepomazane y niegrzeszne / ale święte narodzenie moje / obrzezanie y ofiarowanie moje / modlitwy / męki / śmierci / krwi / zasługi / y wszystkie prace moje / kłopotem na świecie będąc / dla ciebie podiat / y słubując być twoją głową / Królem / Biskupem / y małżonkiem twoim / przysięga / orędownikiem / y iednastym iedynym twoim. Iż o cokolwiek będziesz prosił oycy mego / w imię moje thow wszystko otrzymasz.

Także

y zwoleńnikow iego.

47.

Także też y Duch święty mówi / Bog prawdziwy / od oycy y od syna wiecznie pochodzący / Ochoia też Duch święty / ciebie N. bierze w opiekę swoje / y będzie o ciebie wyrzucal serce kamienne / a będzie dawał serce mięsne / iż będziesz słuchał y wierzył Ewangelii S. w ktorej się zamyka moc Boża / abyś wierzył daremnie / mi odpuštění grzechow / y będzie wstawiał Pana Jezusa Krysta Syna Bożego używanego / y przywoził na pamięć słowo iego / będzie wykladał tajemnice słowa Bożego / iż rozznas prawdę od nieprawdy / kościoł święty od kościoła złośliwego / sługi prawdy od Synow Diabelskich. I będzie cię pobudzał ku wyznawaniu iawnemu Syna Bożego y słowa iego / ku stałości y cierpliwości pod krzyżem / który dla imienia syna Bożego nosić będziesz / y będzie cię cieszył we wszystkich smutkach twoich / y pracach twoich / y poświadczać cię y pobudzał ku modlitwom / żytaniu / rozmyślaniu / y swego bliźniego miłowaniu / y ku innym świętym / y pobożnym czynkom cnotom. Tę to jest łaska niewidoma / która nam bývá niebą daną / przez Pana Jezusa Krysta. Która widomym znakiem woda na krzyżcie w nas pieczętujemy.

Duch Święty
Jer. 31.
Ezech. 11.
Jo. 3.
Rom. 1.
Rom. 3.
Jo. 1.
Joan. 14.

Matt. 10.
Luc. 12.
Marc. 2.
Ro. 5.
Matt. 16.
Joel. 2.
Esa. 44.
Jo. 14.
Matt. 6.
Rom. 8.
Gal. 4.
Eph. 2.
Gal. 5.

Świątści Wie-
czerzy Páńskiey.

p 14

A 13

O Świątości

Jer.
Gen.
Gen.
Matt.
Luc.
Marc.
1. Cor.

17.
6.
8.
26.
22.
14.
11.

A

Iż po krzcie miał człowiek

wpadać z krewtości ciała swego / przesta
pować przykład nie Boże / y piana Boga
gniewać / żeby tedy nierozpazat w talce
Bożej ras na krzcie od pana Boga po
twardzoney y zapieczętowanej. Przeto też Syn Bo
ży folgować naszey młodości w wierze / wstał drugo
świątość / aby też była oney niewidomey łaski Bożej
widomym znakiem y potwierdzeniem krzta świętego /
to jest / Wieczera Pańska. Aż tak Chrystus Syn
Boży sprawował / kiedy siadł za stoł s swoimi zwolen
nikami / tedy wzniosłszy przemowę do nich / takawa / w
zwał chleb / y błogosławił mówiąc: Bierście / iedźcie /
to jest ciało moje / które będzie wydane za was / to ży
cie na pamiątkę moją. Tymże obymy y kielich wzi
wśmy / rzekł: Bierście / podzielcie między się / pićcie ste
go wśyscy / Ten kielich jest nowy Testament w mojej
krwi / która będzie wylana na odpuszczenie grzechow
wśysch. To żyćcie na pamiątkę moją.

Luc.
wieczera ofia
rma iako spra
wował Chrystus
sine fili

Co jest Wieczera Pańska.

Styś

słow okazać się iż Wieczera Pańska nie in
szego nie jest / jedno nowa umowa albo Testament no
wy / na którym Testamentie Pan Chrystus darować
widome znaki / chleb y wino / oddał tchże nam ciało y
krew swoje / odpuszczenie grzechow / łaskę swoją / y ży
woch wieczny: Rozkazać nam / abyśmy to czynili na
pamiątkę śmierci jego / aś przyjdzie dnia ostatniego.
Przeto święty Paweł słusnie piśe do wśyskiego ko
ścioła Koryntyskiego tak mówiąc. Jlekolwiek pro
wadzić

1. Cor.

11.
10.
11.

Cor.
Cor.

Wieczery Pańskiej.

48.

bedziecie iedn chleb ten / y kielich tego pić / śmierć
pańska opowiedać będziecie / aś przyjdzie: Wśyskim
ludziom grzesznym / y na sumnieniu strwożonym / sa
wa bardo pocieśne: Iż Pan Chrystus mówi / nie tylko
do apostołow swoich / ale też do wśyskich wiernych.
Bierście / iecście / pićcie. Abowiem goys nam kaze
brać / iedn / pić / tedyć ciało Chrystusowe / y krew jego /
musi być nasza: Iakoby nam miał kazać / cudze
rzeczy: Ktoreby nie były nasze własne: Ale iż ciało Pa
na Chrystusowe / y krew jego jest nasza własna. Przeto
mówi do nas: Bierście / iecście pićcie. Kto tedy odrzuca
gardzi / y nie chce brać / sam sobie będzie winien.

Chrystus mo
wi do wśysk
ich.

Nieproszno też dalej przydawa / wśyscy. Abowiem
prześto naprzod okazać / iśesny wśyscy grzeszni / iż
wśyscy złe ciała / y złe krew mamy w sobie / potym iż
wśyscy / tego ciała y jego krwi naszwietney potrze
bujemy / iśesnie zbawieni być chcemy / Abowiem on śna
mi w Duchu Świętym iednym y spólnym ciałem jest
iedna y spólna krew / iako Święty Paweł do Koryn
tyków napisał. Chleb który łamiemy / iżali nie spolecz
ność ciała Chrystusowego jest: Kielich który błogosła
wiamy / iżali nie spoleczność krwi Chrystusowej jest.

Co to jest pty
cie tego wśys
y.

Aprześto śwego słowa wśyscy każdy grzeszny nato
wiel wielka pociecha ma / abowiem kiedyby był tego
słowa wśyscy nieprzydał / mogłaby była wielka zesa
ludzi ku wachpieniu y rozpacz przyść / y tak w so
bie myśleć / y mówić. Słyśe iż Pan Chrystus ciało
swoje y krew swoją oddał na testament / Ale nie
wśyskim / Aż tak niewiem iśeśi też mnie oddał ciało y
krew swoją / y nie wiem iśeśi co należy ku mnie: Aprze
to tu Pan Chrystus chce s sercem naszego wśyskiego
warpienie

1. Cor. 10.

Prześto
wśyscy ku
wielkiej po
cie naszej.

O Świątości

- Matt. 28. wotpienie wyrzucić / y nas wśystkich w wierze
 Mar. 16. twierdzić / y umocnić / mowi pucie tego wśystcy
 bowiem iako przepowiadanie Ewangeliey świętey na
 leży / nietylko wśystkim ludziom / ale też wśystkim na
 rodóm / tak też wiegerza Pánsta należy wśystkim
 Rom. 2. wiernym / iakiegośkolwiek sa stanu / ięzyku / narodu / y
 Efa. 42. dośtoyności / Bo Pan Bog personami nie brakuie / i
 Act. 10. to Antykryst brakuie / y słudzyiego.

A toć iest Ewangelia z oney gory niebieśkiey przy
 nieśioná / przez Páná Jezu Krystá Syná Bożego /
 ktorey użyli y dziś iestże użá y beda użyć aś do skoń
 zenia świątá / wśystcy wierni zwoleńnicy y posła
 wie iego.

Papieżowi nieozdobna náuka

Ewangelia.

- Alle iż sie tá náuka Ewangeliey świętey papiežo
 wi y iego slugám / zdáta być nieozdobna niepłatna / ro
 1. Cor. 1. zumowi przeciwná / albo iako święty Paweł mowi
 salona. Przesto otym papieś wślawitżnie myśli / aś
 by inśa náuka ozdobnieyśa / płatnieyśa / y rozum
 nieyśa do kościoła Bożego wprowadził. I co może
 być prostszego / y náprzeciwko rozumowi salonśego /
 edno náuka Ewangeliey świętey yżá zwłastzá tym lu
 dzióm / ktorzy ida ná wieczne potępienie.

1. Cor. 1. Iżali to nie prosta / á práwie wedlug rozumu cie
 Efa. 29.33. lesnego / nie salona náuka iest? Iż Bog Ośiec Sy
 Abdia. 1. ná swego iednorodnego Páná Jezu Krystá / wśako
 wym wbośtwie ná ten świat zesłał / że też gdzieby spo
 nil głowe swoje / mieysca niemiá / iako to sam powie
 dział

Wieczerzey Pánstey.

49

dział mowiac. Liski maia iamy / á ptastkowie niebleś
 sey gniazda / á Syn głowiezy niema / gdzieby gł
 we sweie sklonił / I co może być prostszego y głupsze
 go / w Ewangelij Świętey / iedno przepowiadac / y
 wotać przed wśystkim światem / iż Pan Krysthus
 syn Boży / Krol náđ Krolmi / y Pan náđ Pány / przy
 sedł tu ná świat / nie iżeby mu słuzono / ale aby on wśyt
 kim służył: Iż Bog ten świat tak umiłował / iż też ieś
 dnorodne syná swego dał / aby wśelki ktory weń wie
 rzy nie zginął / ale miał żywot wieczny: Iż then Syn
 Boży / wstąpił w żywot Pánieński / y stał sie głowieś
 kiem prawdziwym y wżgardzonym / nam werośem po
 dobny / okrom grzechu. Iż sie národził w niedzym
 miasteczku Betlem w łopie / y leżał w żłobie: Iż áś
 iż ofino dná był obrzezán / y przed Krolém Herodem
 do Egiptu wćiekał / Iż sie słudze swemu Janowi
 okrzcił / dał w rzece Jordanie / ktoromy nie był go
 dzien / y rzemyka y iego bochow rozwiązać. Iż był wie
 dzion od Ducha Świętego / ná puśza / aby był kuś
 son od Dyabla / iżeby sie stał we wśystkim bráćiey
 podobny / aby był miłosierny y wierny Biskup w tych
 rzeczách ktore ku Bogu należa / dla zgládenia grze
 chów ludzkich / Abowiem / iż był kuśson / może ty ráto
 wać / ktorzy sa kuśeni: Iż bedać takowym panem /
 niegárdził w bogimi / śpymy / głuchymi / niemy / ope
 tanymi / trędowácymi / chromi / pásterzmi / i gwno
 grześnił / celuiki / cudzołoznicami / poganami / po
 wietrzym zaráżonymi / y nákoniec totry / aby okazał
 iż dla takowych tu ná ten świat przyszedł / Iż chał
 cichy y pokorny / był iż żadnemu nie stworzył / y nieś
 przeklinął / gdy go nazywali Samárytanem / opetá
 nym

- Matt. 8.
 Luc. 9.
 Luc. 22.
 Marc. 10.
 Jo. 3.
 Gal. 41
 Phil. 2.
 Mich. 5.
 Matt. 2.
 Luc. 2.
 Matt. 3.
 Mar. 1.
 Matt. 4.
 Ebr. 21
 Matt. 9.
 Luc. 47.
 Efa. 44.61.
 Mar. 1.
 Luc. 2.
 Mar. 7.
 Matt. 4.
 1. Pet. 3.

O Swiatości

Jo. 8. nym/obserca/opilca/grzesnych towarzyszem: Jz sie
 Jo. 18. tesz potym w ogroicu modlit / z grzechem/ s przetle
 Matt. 26. twem/śmiercia/z Dyablem/y strasliwym sadem bo
 Luc. 22. zym potykał sie. Jz to potykane iego tak byld cieście y
 Jo. 18. strasliwe/ze tez krwawy pot z niego na ziemie plynal
 Marc. 14. Jz sie dobrowolnie nieprzyjacielom swoim podal od
 Matt. 26. ktorych byl poiman//wiazan/nasmiewan/polizko
 Luc. 22. wan/potwarzan/vplwan/nagrawan/sigowan/a
 Esa. 53. nakoniec na śmierć haniebno osadzony/ y tu zabiciu/
 Luc. 22. iako Owieczka zmiasta prowadzon. Jz na krzyzu res
 ce swoje/y nogi swoje wyciągnat/y byl miedzy dwie
 ma totry / iako tott naywietfzy wpoarzotku zawieszon
 psal. 122. Jz cierpiaty gut wielka y okrutna meke w zlonkach
 Jo. 19. y wstawiech ciata swego naswietfzego. Jz go tak cie
 Luc. 23. stie y wielkie grzechy nasze ogarnely/ y przyległy / iz
 thes iakoby rozparat wisac na krzyzu Jz gut gniew
 sprawiedliwy oycy swego niebieskiego/ strach wielki/
 y meki piekielne/ktoresmy my gne y cierpieć mieli na
 psal. 23. wieki/tak isz tesz wolat do Oycy swego mowiac/ Boze
 Matt. 27. moy/Boze moy zemna mia opuścić. Jz tesz wisac na
 Luc. 23. krzyzu rozmaite nasmiwiska y wragania slysal y wie
 Ioan. 19. dzial/lus od onego totta/ktory byl na lewicy/lus tesz
 od inszych slug / y kriezey zydowskiej? Jz nieprosil
 pomsty/ale sie iesze za tymi modlit/ktorzy niewiedzie
 Col. 2. li co czynili. Jz thes zawiesiwfzy nasz Cyrograw na
 Ephe. 2. krzyzu/ y zamazawfzy krwia swota nadrossza grzechy
 Jo. 19. nasze/ oddat Duchy swego Bogu oycu w rece / mo
 wiac. Oyz w rece twoie polecam Duchy mego. Jz
 Ebr. 7. starofy sie zwyciscia/nawrsshym Krolew/ y nierz
 Rom. 4. nym kaptanem naszym/ trzeciego dnia zmartwychw
 1. Cor. 15. stat/poraziwfzy nasze wielkie y cieście nieprzyjacioly
 grzech

Wieczerzen Pańskien.

50.

grzech/śmierć/piekło/y krieze tego świata Djabla.
 Jz siadt naprawiły w Boga oycy/ aby wyszko na Col. 3.
 pełnił/y byl miedzy Bogiem y ludzmi / iedynym tylko
 Jednaccem y zastepca. Jz tesz Duchy swietego pośle 1. Tim. 2.
 kycielu/y Duchy prawdy/zwolennikom swoim poslat 1. Jo. 2.
 y dzis niewidomie posyla/ w ktorym Duchu swietym Jo. 14.
 wotamy. Oyz oyz/s ktorym bedziemy Krolowac Rom. 8.
 nawieki wiekom. Amen.

Papiefskien nauce y zwolennikow iego.

Redyby każdy chto / Dan. 11.
 wiek byl mogt poznac lada iako Esai. 56.
 Antykrysta/onego syna zatraco Jere. 23.
 nego/ chytrego/y satfyma nau Ezech. 34.
 ka iego/ mgdyby byli prorocy Matt. 7.
 swieci/ pan Krystus/y Aposto 1. Tim. 4.
 lowie iego/tak wiele/y tak pil 1. Tes. 2.
 nie/ nie pisali/ nieupominali y nieprosil 1. Jo. 2.
 ga/ wyszskich wiernych/aby sie Antykrysta/ y nauki ie Luc. 11.
 go satfymey wystrzegli/ od samego y od slug iego/ Matt. 24.
 co nadaley wcielali. przetoć Krysthus niedarmo po Dan. 9.
 wiedzial/ o Antykryscie y o slugach iego mowiac. Da 2. Tes. 2.
 za wielkie cuda y znamiona / y w blad przywiada / Apoc. 18.
 by moglo byc tesz wybrane. Kto zyta/ niechay wyro Mich. 3.
 zumie/ otomci wam przepowiedzial/ niewierzcie/ nie Luc. 16.
 dajcie sie zwodzić. Biada/ biada/ onemu miastu wiel
 Kiemu

O Papiestkiew nauce

2. Cor. 11. 12. Kiemu. A więc takowe vpominańia / będzieś lekce v stu
Phil. 3. 4. bie wazył: ktorec oto Krystus nietylko bytć / ale też
2. Tim. 1. wyrozumieć kaze: iakoby chćiat rzec / wiele ich będzie
2. pet. 2. bytć / ale mało takowych będzie / ktorzy wyrozumieć.
Antykrystańce Lćcnoby byto konietznie / Antykrystć wyrozumieć y po
leda iakć po znać / kiedyby sie był Antykrystem kćzat ićwnić zwać /
mać. Ale ić sie zowie / y tćyni sluga Krystusowym / przestho
nie lćdć go iakć poznać / a zwłćstć ićsli sie nie zesi ho
pćnu Bogu modlić / y ićsli sie wthym swiećcie zlości
wym kćchć / y słowć Bożego prawdziwego slydć /

Prawda

Matt. 26. przeto też Pan Krystus swoie zwolenniki vpominał /
Luc. 22. aby byli y vstćwiznie sie modlili / iakoby w pokućy nie
Mar. 14. wpćdli. Abowiem iakć ićst ray osobliwy od Pćnć Bo
gć dćny / poznać Pćnć Jesu Krystć vkrzyżowanego /
tak też ićst dar niemnićszy / poznać onego zlościwego
synć zćtrćconego / przeciwnikć Bożego Antykrystć /
1. Cor. 12. ktory / iakć swiećty Pćwel pićse / siedzi nie nć polć mieć
2. Tes. 2. dy ptćki / albo kćdi miedzy bydłćmi wstćnić abo miedzy
Turkć y pogćny w kćććiele Bożym / miedzy krzćććyć
ny / domowć y vstćwizny nieprzyćciel.

1. Tim. 6. I będzie pćmo Moćsefowe / Prorokć / y Apostolć
2. Tim. 6. sćie bytć y wykłćdć / Ale to pćsmo swiećte / będzie o
2. Tim. 4. pćk wyrććć / nicowć / y nieprawdźwicie wykłćdć.
1. Tim. 4. Będzie zakon Boży chwćlić / y prawdźwym być po
2. pet. 2. wiedć / ale sie przed sie / temu zakonowi Bożemu / bę
dzie sprzććiwć / abowiem ku pćchćńbieniu zakonu Bo
żego / inće zakony / będzie vstćwć y wymysłć.

Dan. 7. et 9. Będzie Ewćnćlić prawdć Bożć nćzywć / y bę
Dan. 11. dzie krzćgi ićy cćłowć / ale te prawdć Bożć będzie /
miezem y ogniem przesłćdowć / abowiem ystćwy swo
ie będzie wysłćwć y rozszerzć.

Będzie

y zwolennikow iego.

51

Będzie sie też tćyni sluga Krystusowym / a on bę
dzie nieprzyćcielem iego gćownym.

Będzie go też Pćnem vsty wyznawć / ale pćństwo
iego / będzie wśedy psowć / deptć y nićszyć. Abo
Matt. 7. wiem sie sam pćnem będzie tćyni. Luc. 6. 13

Będzie też Krystć / miedzy Bogiem a ludźmi / Je
dnćgem vstćy wyznawć / ale sie go sćukćiem będzie
przć / abowiem będzie ludźiom inće rozmaćte Jednć
bę vćkćzowć.

Będzie też vćzyl / ić przez Krystusowć Imie / bę
rć ludzie odpusćżenie grzechow / ale sie tego imienia
będzie sćukćiem przć / abowiem inće imionć rozmaćte /
będzie wymysłć / y ludźiom okćzowć.

Będzie też o Krystu sie powiedć / y kćzć / ić Kry
stus Syn Boży / przez ićdne offićars nć krzyżu zć grze
chy wśyćskiego swiećć / doćć vćzyl / ale tćemu sam
nie będzie wierzył / abowiem go znovu będzie zć żywe
y v mćrće offiććzowć / krzyżowć. y krew iego nć swieć
ćć deptć.

A ićbyś te chytroć y obtłćdć tego Antykrystć tym le
pćy wyrozumieć / ty mowie / wśelki Brććie moy mity /
ktory sie Pćnć Boga boić / y imie swiećte iego mićnieć.
O tćho mćś przed orćymć nćukć Pćpiećć Rzymćskiego
Antykrystć / kćhorey nćukćiego / vćy y broni Biskup
Krćkowskć slugć iego. I obćć prośe ćie / iakć tćhu
sprzodku cukru podćrć / aby ćie ićdno vćowć / y wie
źnć trućinć zćrćzyl. Ty sć słowć iego / kćhorych po
slydć.

Nćukć Pćpiećć Rzymćskiego.

Lćć powiedć Biskup / mćć ludzi grzechow odpus
ćżenia

Q 19

O Papieskiej nauce

- szczenia / nie w imie ludzi zmarłych / nie w imie wżyna-
 tow swych / nie w imie kápć sárých / ábo kurych / ale
 w imie naswietse Krysthusowe wżemy / kthory iedy-
 1. Tim. 2. nym iest Jednacem / iniedzy námi / á Bogiem oycem /
 ktery wydat sam siebie na odkupienie nas wśyśkich /
 1. Jo. 2. ktery sie stal offiára za grzechy náse / á nietylko za ná-
 se / ale za wśyśkiego swiáta / kthory nas omył z grze-
 Apoc. 1. chow náśych / krowia swóia swieta / kthory gdyśmy byli
 nieprzyiacielmi Bożymi / przetednat nas z Bogiem o-
 Rom. 6. cem. Wñci sam iest / kthory głowieństhw náse ses
 grzechu przysawfy ná sie toś ciáto wziete / z natury
 2. Cor. 5. násey / za nas offiárovat / przes kthora offiáre wśyś-
 stek swiáth w złoścích y w rozliżnych grzechach po-
 Phil. 2. tożony / z Bogiem oycem ziednat. Wñci iest sam / kto-
 ry dla zbáwienia násego / wpekorzyt sie aś do śmierci
 y máto niżej. Przes tegoś tedy my sáme go / Pána Je-
 zu Krystá Syná Bożego iedyne go / á nie przes żadn-
 inśa rzec / Apostáto nieprawdziwy / ludzi pokutnia-
 cych / grzechow odpuszczenia wżemy / aby wmieli wia-
 dzieli / wierzyli / y moenie wyznawali / iż imienia nie-
 máś żadnego / ná niebie y ná ziemi / przes ktore mogli-
 byśmy być zbáwieni / iedno sámo imie P: Jezusa Kry-
 stusa / przes ktorego wiary / żadny złowiek / áni przed
 zakonem / áni pod zakonem / áni zásu tast / niemogł
 być / áni może być nigdy zbáwion. Tenci tedy iest Pan
 Krystus Jezus / náśym wblaganim: Ten za nás dośi-
 wżynił / y przezeń zbawienie / á nie przes tego inśe go
 mamy.

Takli to mity krieje Bistupie / ludzi wżycie: Jesli
 byście tak ludzi wżyli / á przysadeł żadnych do tej ná-
 4. uki nieprzydawáli / y niewymowali / skutkiem tej náuki
 poświadc

y zwolennikow iego.

52.

poświadcáli. Ciemielibysmy słusney przyżyny / ná-
 przeciwo wam / mowić / piśać / albo was Antykrysto-
 wymi slugi nazíwać / y nieprzyiacielmi Bożymi: przed
 to byśmy sie zgodzili.

Aleć ia przed sie temu niewierze / abyście tak wżyli:
 pytaś mie / zemu niewierzyś / i zaś ná oko nie widziś y
 niesłyśyś: powiem przez niewierze. Abowiem Dija- 2. Cor. 11.
 bet / wmie sie w ániotá swiátości przemienić / y Anty-
 kryst s slugami swoimi / ten zwoyżay ma / iż ludziom
 pod cukrem / trucina podawa / iako sie tes tho s tych
 twoich krieg iáwnie wklázuie / iż tego ná iednym ni-
 scu wżyś / tego sie ná drugim mteyscu zasia przyś.

Abowiem iesti Antykryst s slugami swymi / co do-
 brze mowi / tedy nie dla tego mowi dobrze / aby miał
 chwaly y cci P. Jezu Krystá Syná Bożego ssukać / ale
 aby mogł za soba co nawisecy ludzi do piekła posłać.
 Swiáta tes dobrze / o tej nauce Papieja Rzymskie-
 go Antykrystá / wáśe kriegi własne / y wáśe wstáwy /
 Reguly / y wáśe Pontyfikáty / Aiendy / Wjátyki / Wy-
 urnaty / Kury y Mśáty: s kthorych może każdy wierny
 náuka wáśe obáżyć / iako wy táin rok od roku wstáwi-
 ánie Pána Jezu Krystá Syná Bożego sromocić / y
 iako wżycie / spiewacie y ssenrzyć: tam każdy inak ná-
 dzie / á misli th u cukruieś / y prostym ludziom trucina
 podacieś.

A tak ná te twoie náuki / niemogęć nie inśe go odpo-
 wiedzieć / iedno to co Pan Krystus Syn Boży / Du-
 chowi nieczyśtemu / prawde mowia cemu odpowie-
 dział tymi słowy. Milż á wynidz. A chceś slyśeć / ze
 mu duchowi nieczyśtemu milżeć roztázat / y zemu pra-
 wdy od ducha nieczyśte nieprzyimował / y zemu go s
 fukał

Czemu Anty-
 kryst nálem
 dobrze mowi

2. ne. 4.
 Czemu Kry-
 stus Ducho-
 miaryste
 sfulat.

O Papieskiej nauce

*Taki jest Duch
niezysły.*
Jom. 8. *8.* fukał: choćia duch niezysły prawdę wyznał mowiac.
Ey co masz za sprawę snami Jezusie Nazarański / prz
sedłeś trącić nas / znam cię / ktoś jest / święty on Bo
ży: powiem przyszyne / Abowiem Duch niezysły jest /
y kłamcą / y meżoboycą / od początku / iako Pan Kry
stus Syn Boży sam / onim światy mowiac. / Jz był
meżoboyca od początku / a w prawdzie nie stał: Abow
wiem prawdy w nim niema / kiedy mowi kłamstwo /
sam s siebie mowi / bo kłamcą jest / y tey rzeczy oćieć.

Tu słyśysz / iako Pan Krystus / o Diable kłamcy / y
meżoboycy mowi / y iako mu rozkazat milgęć / choć pra
wdę wyznał: / Jcoś rozumiesz: aby miał inak mowić /
o Antykryście ludzcie jego / który też jest kłamca / y me
żoboyca sprzyrodzenia swego: Abowiem y tu zemus
sie insemu / y słowa y skutki Antykrysta mają ściegać
y stosować / iedno tylko ku meżoboystwu y kłamstwu:
abowiem oney prawdy niemowi / iedno tylko ku wpa
ści / y ku temu końcowi / aby zwiódł / zabił y zetrącił.

Przešto tu Pan Krystus Duchowi niezysłemu pra
wdę wyznawającemu / milgęć a wynidz kazat / aby
swoim wiernym przykład dał / iżeby Duchowi niezys
łemu / y Antykrystowi / y slugam jego niewierzyli /
y milgęć kazali / których nie tylko kłamstwo / jest kłam
stwem / ale też prawda ich / jest nieprawda / a zwi
szą / gdy sie iakom rzekł / ku meżoboystwu / y wietzney
wpadci ściaga. / Jako sie też to iawnie okazało s tego
pisania twego / gdzie tak powiadaś. / Jz Krystus nas
omył z grzechow naszych krwia swoia Świętha / Aż
nas też z Bogiem Oycem ziednat. / Toć jesth prawda.
Ale iż ta prawda / tylko ptywa na izeyku twoim / kto
rey prawdzie / ani Papies / ani wśysey sludzy jego / y
ty sam /

y zwolennikow iego.

53.

ty sam niewierzyli / abowiem kiedybyś they prawdzie
wierzył / iż nas P. Krystus z grzechow naszych krwia
swoia święta omył / y nas z Bogiem Oycem ziednat /
nigdybyś ludzkom o tásce Bożej watpieć niekazał / iá
toś to náprzodku nápisat rzeknac. / Jz głowiek żadny
niewie iesli táski / albo gniewu Bożego winien jest. / A
toć jest wśytek fundament wiary Papieży Rzymstie
y was wśytekich slug iego / watpieć wstawienie o tásce
Bożej iako theś was Bosius Biskup Kriegi nápisat o
tym.

Wiem że ty słowa sa Salomonowe / których Sa
lomon / niemowia wierze serdeczney / która jest darem
Bożym / a która jest darem Bożym / a która Duch
Święty w sercu ludzkie wlewa / y przez którą bywa
my wśprawiedliwieni przed Bogiem / Ale mowi / iż
śtych rzeczy doześnych y potocznych / które sie dzieia
pod słońcem / rozumem przyrodzonym żadny głowiek
niemoże wiedzieć / iesli jest w tásce albo w gniewie Bo
żym / poniewaś Pan Bog tak dobremu / iako y złemu
tak wiernemu / iako y niewiernemu / tak poganinowi /
iako y krześcianinowi / tak sprawiedliwemu / iako y nie
sprawiedliwemu / świeci słońcem swoim / deśz dacie /
zdrowie / bogactwa / skarby / piemiadze / imienie / vro
dzacie / y inśe wśytki rzeczy doześne iednako / których
żadny głowiek niemoże wiedzieć rozsędzić y rozeznąć
iesli jest táski / albo gniewu Bożego godzien y winien /
Abowiem ludzcie bázno sie myla na thym rozaktu / iż
kiedy widza głowiek / a ono sie mu wśytko wśesliwie
pomodzi / tedy mowia pospolicie / toć na tego głowie
ka Bog iástaw: / A kiedy zasie widza / iż tu Pan Bog
tego trestce náwiedza smutki y škodami / tedy mo
wia /

*nigdy nie
pisał*

*Eccle. 91
Głowiek ża
dny niewie
iesli táski
albo
gniewu wi
nien iako
mas
my rozumieć.*

Wapieskij náuce

Duch Święty w sercach ludzkich sprawuje y dale
 Aprzeſto Papieſz thymi ſłowcy Salomonowymi ſe
 wyrozumiaſzanymi y z wami ſługami ſwoimi / wſyſtſk
 wiara / Święta Trzſcianna zſtomoćit / y opak wywro
 ćit / Pána Kryſtaſa Syna Bożego ſkoſciota wyrzu
 ćit / ſumienia ludzkie w roſpaz przymiodi / y zaſum
 ćit / obietnice y przyſiegi Boże / y Świętoſci pańſkie
 nieprawdziwe wżynit / wſyſtki dobrodzieyſtwa Bo
 ſkie / y dary Ducha Świętego zaćmit / zelży / y obrzy
 dżit / prawdziwa chwata Boſka zhańbit / y pochepit /
 A na koniec wſytko piſmo Święte waepliwym y po
 deyrzanym wżynit / Białochwałſtwa y ſłuzniere
 ſtwa náptodzi / zgárdzenie y niemilowanie Pána
 Boga wſercach ludzkich wtwierdzi / y podwyſſzyt
 Abowiem kto o wolei Bożey náprzećiwko ſobie waepi
 ć nie wtwierdzi ſie / iż ieſt wiaſce Bożey / takowy nie
 może wierzyć / aby go Kryſtus omyt / Arwia ſwoia /
 aby go z Bogiem oycem ziednat / aby przeſ imie tego
 odpuſzczenie grzechow miał / aby go Pan Bog prze
 rzał / aby go miłował / aby go zbawić chćiał / aby mu iſ
 wot wieczny nágotował. A przeſto Auguſtyn Święty
 prawdziwie powiada. Iż każdy ſtowiek wiare ſwoia
 widzi: Abowiem kto wiary ſwoiey niewidzi / y wiado
 moſci żadney oniey niema / tam wiara być niemoże. A
 gdzie wiary niemaſ / wſprawiedliwienia niemaſ. /
 gozie

2. aby go z Bogiem oycem zjednat / aby przez imię jego
4. odpuszczenie grzechow miał / aby go Pan Bog prze-
rzał / aby go miłował / aby go zbawić chciał / aby mu ży-
wot wieczny nagotował. A przesto Augustyn Święty
prawdziwie powiada. Że każdy człowiek wiare swoją
widzi: Abowiem kto wiary swojej niewidzi / y wiado-
mości żadney oniey niema / tam wiara być nie może. A
gdzie wiary niema / vsprawiedliwienia niema / a
gdzie

notare swote
Faydy widzi.

W zwolenników jego.

A iż to iesth omylna / fałszywa / y zdrażliwa nauka
nie sie to okazuje s piśmą Świetego. I coby tho była
za wiara krześcianańska / wstać wzniesie wetpie / o lasce Bo
żey / y o zbawieniu swoim: musiałby nieprawdziwe
proroctkie y Apostolskie piśmą / ktore napisane sa o
posłuchay iako Jan Świetły mowi. Przez tego my
taczey Świety Paweł / napisał mowiac. Ktorzy ma
ia woda Duchą Świetego / ci sa Synowie Boży. I
żasie wy nieścieście w ciełe / ale w duchu / abowiem
Duch Boży w was mieszka. Jesli kto Duchą Krystu
sowego niema / ten nieest tego! Iżasie. Myslny przy
teli nie Duchą / teo świątą / ale Duchą / ktory iest z Bo
gą / abysmy wiedzieli ktore nam sa rzeczy od Boga da
ne: A słyszyś thur iako Duch Świetły mowi / abysmy
wiedzieli. Ktore nam sa rzeczy od Boga dane. Toć sa
iśne świadcetwa s piśmą Świetego / ktore nam dosta
teżnie świadca / iż wiara krześcianańska / nieest wa
pnie / iako ty s Papieżem fałszywie wzyś / ale iest wi
domość pewna iśsi Bożey y zbawienia / według pana
Krystusowych słow / ktho wwierzy a okrci sie będzie
zbawion / kto nie wwierzy będzie potępion.

Alprzeſtbo Papięſ y wy wſyſcy ięgo ſludzy/ dārmo
w freſ

54.

1. 306 34

No. 8.

eph. 1.

1. Cor. 28

Mar:
Watr.

O Papiestkiej nauce

apież dars
mo mowi wie
rze grzechom
odpuszczenie.

w kredzie mowicie wierze grzechom odpuszczenie / po-
niemasz inak dzierzyć / vżycie y ludziom vstawa
gnie wotpić kazećcie. By tedy niebyło żadnego znaku
w nauce w isey / jedno ten jeden / tedy tu ślad każdy mo-
że śnadsie poznać Antykrysta nauce / y slugi iego / abo
wiem takowa nauka iesth podobna Tureckiej / y po-
ganskiej nauce / mąprzeciwko kthorey / vżyli Prorocy
Świeci / Pan Krystus / y Apostołowie iego / I co iest
insego niewiedzieć o łasce Bożey / jedno niewiedzieć
nie o Panie Bóże samym prawdziwym / y o Panie
Jezu Krystusie Synu Bożym iesth iest vmieszon albo
nie. Awżdy iesthże będziesz mowił / Jhesny my praw-
dziwi śśafarze tajemnic Bożych / y przyjaciele Boży /
O zapamiętali ludzie dusz waszych / obaczcie sie / a po-
kutujcie / Abowiem iesth sie nie vpamiętacie / nawięki
wielow żginięcie. Ale podzmy daley.

Joan

17.

**Papieś vczyn y studzy iego iż nie do-
sić wierzyć.**

Jesze też powiadaś / iż pan Krystus za nas do-
sić vczynił / y przezeń zbawienie / a nie przeskogo inse-
go mamy / Panie Boże dai to / abyś temu wierzył / ale
baze o twego pisanía / iż to tylko vsty mowiś / a te-
mu wshstkiemu niewierzyś. Abowiem kiedybyś temu
wierzył / nigdybyś był thego niemowił / y nie napisał
tak. Nie dosiće iesth Apostato / ztowiokowi krześcjan-
skiemu wiedzieć y wierzyć / iż p. Krystus vcierpiat za
nas / a záchym namnieyshey pracy y pieczy niemiec /
o lepszym żywocie / albo o vzynkach dobrych.

Niewiem co bych ci miał insego nato odpowiedzieć /
jedno

y zwolennikow iego.

55.

iedno co Dawid Duchem Świetym napisat. Rzekł
Bóg niepobożnemu / czemu ty wykladaś vstawy moje
y bierzest Testament moi w vsta twoie / a ty masz wnie-
na wiści kazi moie / y odrzuciłes wtyl słowa moie. Po-
wiadaś / iż Krystus za nas dosiće vczynił / ale kthemu
przed sie przidawaś / iż nie dosiće iesth wiedzieć / y wie-
rzyć / iż pan Krystus vcierpiat / y dosiće vczynił za nas
Coś to iest tedy insego / jedno iakobyś rzekł / powia-
dam ci wam / iż pan Krystus za nas dosiće vczynił / a
le przed sie temu niewierzyć / abowiem niedosiće iesth
wiedzieć / y wierzyć / iż pan Krystus vcierpiat / y do-
sić vczynił za nas.

To prawda / iż nie dosiće wiedzieć / abowiem y Dya-
bli to wiedza / a wżdy przed sie potepieni będą / ale do-
sić wierzyć / abowiem iako Prorok Świsty napisat. **Abac.**
Iż sprawiedliwy z wiary żywie. Insa iesth rzecz wie-
dzieć / a insa iesth rzecz wierzyć / ale według washey
Rzymskiej Grammatyki / y Łoiki / wshstko rto jedno
iest v was wiedzieć y wierzyć / A to dla teo wespolek
kładziest y mteśaś / abyście ludziom prostym / ory za-
ślonili / iakoby niebożacta / washey fałszywey y Dyabel-
skiej nauki nieobaczyli.

A tak tu ślad śnadsie każdy może obaczyć / Iż wi-
ra wasza Papiestanie nie iesth insego / jedno iesth wie-
dzieć / iż sie Pan Krystus narodził / vmieszon / vkrzyżo-
wan / y dosiće vczynił / Ozym też wiedza złośliwi ży-
wie / Turcy / Pogani / a nakoniec y Dyabli. A tak wa-
śa Papiestka wiara / znimi iesth spolna / y jednaka / iako
sie to o twego pisanía iawnie okazało.

Ale wiada prawdziwa krześcjanśka / iesth niewie-
dzienie / nie słyszenie / nie mniemanie / nie praczowanie /
nie za-

R 14

nie za-

wiara papies-
ka iesth wie-
dzieć iż Krystus
vmieszon.

O Papieskiej nauce

Warta przesady
aniż test dar
Ducha Święte
tego i dla pa
ni Krystusa
mamy darem
nie odpuszczenie
grzechow.

nie zamiarą / nie piegotowanie / iako ty powiadaś / a
le iesth dar znieba dany od Boga / gdy wierzymy
wanieliy Krystusowey / y na sumnieniu naszym wpe
wnienie mamy przeciwko wsem satanom / y slugam
ich / iż chylko dla samego páná Jezu Krystá / darmo
z łaski mamy odpuszczenie grzechow / łaskawego Bo
gá na sie / y żywot wieczny.

Mat. 16. Takowey wiary nierozdacie / ani Papieś / ani Bi
kup / ani żadny Doktor / iedno tylko sam Duch Świe
ty / w serce głowieze wlewa / gdy przyzwalamy y tu
famy obietnicam y slubom Bożym / ktore Pan Bog
zámknat w panie Jezu Krystusie Synu swoim.

Ktorym las
dziom pan
Bog wiara da
ie
Eph.
Jo.

Ala wiara daje tylko ludzior / ktore Pan Bog wy
brat / w panie Krystusie pierwey a niżli byty założone
fundamenty ziemi / według woley swoiey / iako Kry
stus powiada. To iest sprawa Boża / abyście wierzy
li w ten ktorego on poslat / kto tedy takowa wiara ma /
ma też odpuszczenie grzechow / Duchá Świętego / łas
ke Boża / y żywot wieczny. Abowiem takowa wiara
sama tylko / wszelkiego głowieká sprawiedliwym by
ni / przed pánem Bogiem / ktory ia ma / bes wszel
kich zaslug przeszlych albo przyszlych : Niechak iako
thy powiadaś fałszywie sromocac wiare / dar Duchá
Świętego / y mówiac / iż niedość wierzyć. Toć sa nie
proroctie / ani Apostolskie słowa / ale Duchá nietyste
go przysada : Toć iest on kwás Saryzeiski / ktorego sie
Pan Krystus kazał wystrzegać.

Żd dosyć wierzyć.

A chceś słyszeć / iż dosyć wierzyć / a iż wszelki
głowiek

y zwolenników jego.

56.

głowiek bywa vsprawiedliwion / przed pánem Bo
giem / chylko przez same wiare / a nie przez żadne w
zynki / posłuchay Apostola Świętego / ktory tak mo
wi. Abowiem wiemy / iż niebywa vsprawiedliwion
głowiek z wzynkow zakonnych / iedno chylko przez
wiare Jezu Krystá / a my w Jezu Krystá wierzymy /
abyśmy byli vsprawiedliwieni / przez wiare / w pa
ni Jezu Krystá / a nie przez wzynki zakonowe. Dla
tego / iż niebedzie vsprawiedliwioná z wzynkow zakon
nych żadna plec przed obliznością jego : A słysysz tu
Apostola Świętego iako powiada / iż chylko wiara w
Páná Jezu Krystá vsprawiedliwia :

A komuś tedy godzi sie wiecey wierzyć / rozsadz to
prose cię iesth Apostolowi Páwłowi Świętemu / kto
ry o sobie tak mowi. Jam to od Boga wziat / com też
wam podal / byliście / ktory powiadaś / iż to wziat
od Papieży / iż nie sama wiara vsprawiedliwia / albo
iako ty mówisz / iż nie dosyć wierzyć.

A chceś iesth wiecey posłuchać páná Świętego
iż Pan Bog nas darmo vsprawiedliwia tylko przez
same wiare / bes wszelkich zaslug / albo wzynkow na
sych / posłuchajcie nie mnie / ale Páná Świętego /
ktory tak mowi. Wysłyszcie zgrzeszyli / y zstąpienia z chwa
ly Bożej / a bywaia vsprawiedliwieni DARMO /
z łaski jego / przez wykupienie / ktore iest w Krystusie
Jezusie. etc.

A słysysz tu iż darmo / bywamy przed pánem Bogiem
przez same wiare vsprawiedliwieni : A czemu dar
mor. Abowiem P. Bog w nas nie dobre nienayduie /
iedno grzech / przesto mowi w Krystusie Jezusie / iż
nie w nas / przesto też mowi / przez wiare / abyśmy sie
tylko

Mat. 28.
1. Cor. 5.

Gal. 2.
Fals.

Psál. 43.

1. Cor. 11.

tylko
przez same
wiare bywa
my vsprawi
eblizient.
Rom. 3.

psál. 15.
psál. 142.
Gen. 6.8.
Rom. 7.
Ephes. 2.
Tn. 3.

Główny nauczanie

tylko dala na same miłosierdzie Boże / y na jego obietnice. Przesto też darmo / aby temu samemu była tylko gość / y chwata / a nienam.

Rom. 4. A chcesz iść więcej pisma? Jeśli Abraham z wzyntow w sprawie sprawiedliwion jest / ma się szęgo chęć / ale nie przed Bogiem / I co mówi pismo? Wierzył Abraham Bogu / y było mu pożytko ku sprawiedliwości: Abowiem onemu / który czyni / zapłata niebywa pożytkana według łaski / ale według zasługi. A o nemu który nie czyni / ale wierzy w onego / który w sprawie sprawiedliwion / bywa pożytkana wiara / ku sprawiedliwości. A słyszysz tu? Iż Abraham nie z wzyntow jest w sprawie sprawiedliwion / iedno tylko przez samą wiarę: Stuchaj iść dalej? Wyniszyliście się od Kryśusa / którzy przez zakon chcieli być w sprawie sprawiedliwion / z łaski wypadli. I co to jest inzego / iedno iako by rzekł Apostoł. Jeśli macie w sobie namnieyszą się sprawiedliwości / z wzyntow waszych / tedy tym obywatem / nie do was nienależy Chrystus / y nienależy wascie się żadney łaski / boście siebie wypadli.

Gal. 5. A przesto / tu stać możesz obaczyć / iż tylko sama wiara nas złącza o Panem Bogiem / a samo niedowiarstwo nas rozłącza. Abowiem iako oni żydowie na puszy / od wezow ognistych pokasani / nie za pracą iaka / nie za piegotowaniem takim / nie za wzyntkami dobrymi / nie za prziprawki iaki / nie za odmianą iaka: brali zdrowie / iedno tylko / iż patrzyli na onego weza miedzianego / którego był Mojżesz zawieszany z rozkazania Bożego / tak też y dzisiaj zdrowie duszne bierza lu dzie / nie przez pracę iaka / nie przez piegotowanie / nie przez

przez same
wiare bywa
my sławne
o Panem Bo
giem.

Numert 21.
Jo. 2.
was miedzi
ny na puszy.

y zwolennikow jego.

57.

przez żadne wzyntki dobre / nie przez posty / nie przez modlitwy / nie przez mienie pieczy o lepszym żywocie / iako thy powieś / ale iż patrza przez wiare ozymia dusznymi na onego weza / bez wszelkiego iadu zawieszono na palu Pana Jezusa Chrysta. Abowiem iako na on zas / ktoby był chęć / przez inże lekarstwo ku zdrowiu przyść / a nie przez to / ktore Bog wskazał / tedy był umrzeć musiał / tak też y dzisiaj / ktokolwiek inże lekarstwa szuka / okrom tego iednego weza zawieszono Pana Jezusa Chrysta / od Boga wskazanego y na zgon / tedy musi nawieki umrzeć by też miał inżych lekarstw nawiecy. Takowa wiara był w sprawie sprawiedliwion Adam / Abraham / Izak / Jakub / Mojsz / Prorocy świeci / Mattheus Celnik / także on masz tredowaty / on powierzym zarżony / ona poganka / ktora wysła z granic Tyru y Sydon / oni dwa ślepi / którzy podle drogi siedzieli: Także Marya Magdalen / Piotr / Paweł / y Lotr na Krzyżu.

Powiedz mi: co za praca / y piezo miał then Lotr na Krzyżu / y ktore wzyntki dobre / przez ktore sobie zaślubił zbawienie? Izali nietylko rzekł / do Pana Kryśusa / wierzysz w niego: Panie / pomni na mnie / kiedy przydziesz do królestwa twego: Powiedz co dat dobrego Panu? Izali nie był gotota / ktory niemił nic dobrego iako to sam wyznawał / my sprawiedliwie te zapłata bierzemy / za wzyntki nasze / ale then co kiedy z tego wzyntki?

A co tedy ten Lotr miał dobrego? musiś rzec / iż niemił nic inzego / iedno tylko wiare: a iaka wiare? iż wierzył w Pana Jezusa Chrysta / Krola y kaptana na wyszłego / chociaż go widział na Krzyżu nagiego / w zgarzo,

Gen.	3.
Gen.	22.
Gen.	26.
Rom.	4.
Gal.	3.
Matt.	9.
Act.	10.
Lu.	5.7.
Matt.	8.
Mar.	7.
Matt.	20.
Jo.	19.
Act.	9.
1. Tim.	1.
Luc.	22.
Luc.	23.

Lotr co miał
dobrego.

Wapieskiew nauce

zgąrdzonego y wkrzyżowanego / wierzył mocno temu
iż miał krolestwo / o które prosił: A coś vsslychał: Za-
prawde powiadam tobie / iż dziś semna będziesz w rai-
in / Powiedzże thu tedy: iżali tego Lotra, nie samą
wiarą tylko zbawił: y przed Panem Bogiem / z nie-
sprawiedliwego sprawiedliwym vzynił / musiś rzec
iż tak jest:

2 A gdyś tak jest / wielkie sie tedy twoje słuźnierstwo
okazuje / naprzeciwko Panu Bogu / y jego łasce / i że ty
śmiesz mówić y pisać / niedość jest wierzyć / iż p. Kry-
stus wcierpiat / y dość wzynit za nas / a zatem nam
nieśsey pracy y pieczy niemieć o lepszym żywocie / y
o dobrych wzynkach: Jakoby tak rzekł / nie sama tylko
włara zbawia / w Pana Jezu Krysta / iako mówi swie-
ty Paweł / ale też zbawia nas / praca naša / piecza naša
/ żywot lepsz nasz / y wzynki dobre naše.

A toć jest nauka / Antykrysta onego syna zatrąconego /
 który tylko poratki / y resztę zbawienia przypisuje
 Panu Krystusowi / a szkodę / y dołónanie / swoim wła-
 snym siłom / pracam / piegółowaniu / y wżynkiem do-
 brym.

Jeśli to jest inſego/iedno ſie s Páná Jeſu Kry-
ſta Syná Bożego naſmiewać? Zbawicielem go tylko
przezwiftiem nazywać/ale przed ſie/ pracóm ſwoim/
pięzy ſwoiey/vzynkom dobrym ſwoim/albo iako dón-
ley powie daſ vcierpieniu ſwemu/vmorzeniu nierzą-
dnemu żadz/przybywaniu ſwemu/wyrzeczaniu/y mie-
niu ktemu/zbawienie ſwoie przy piſować?

I co jest inſzego ludzi / wzyć odpuszczenia grzechow
 nie w imię pańa Jezu Chryſta / ale w imię wzyntkow
 dobrych / ieſtliże to nieieſt? I co jest inſzego krew Sy-
 na Boi

Dręstusa prze
zwistiem tyłfo
narywaia zba
wicielnem?

35 ludzi niemi
 na odpuszcze
 nia grzechow
 w imie Pana
 Jezn Krysta
 ile w imie vs
 synow dob.
 krych

Nimmich
drei mark
2. Feb.

2. Feb.

2. t

y zwolenników tego:

58.

na Bózego deptać y sromocić / iestliże to nieiest? I co
iest inšego ludzi odwozić od Pána Jezu Krysta v
przyjowanego / y przywozić te ku rozmaithym inšym
zbawicielom martwym / iestliże to nieiest? I co iest in
šego / záprzec sie Pána Jezu Krysta Syná Bózego /
iestliże to nieiest? vzyč ludzi / aby nietylko w sámym pá
nie Jezu Krystusie / wiego včierpieniu / mace / ámier
ci / y křwi nadroššey / pokládali odpušzenie grze
ch / ale teš w vžynčach rač swoich / ktore sviety
páwet zowie smrodliwym gnoiem / á Prorok / chušta
niežystey y plugáwey niewiásty / ná co on maš Job
sviety pámietaiac / rač mowi. Sromatem sie vřyst
řich vžynčow swoich. A wiere thy iešže w tym gnoiu
smrodliwym / y w tey chušcie plugáwey niewiásty / be
dzieš ludziom zbáwienie pokazovat?
Dámieš

Powiadaś iż imienia niemasz żadnego / naniebie y
 na ziemi / przez ktore moglibysiny być zbawieni / iedno
 samo imie Pana Jezu Chrystusa: A gdyś tak iest / ze-
 musz tedy inſze imiona zmyſlać: przez ktore ſobie zbá-
 wienia ſukasz: abowiem tak powiadaś / iż nie doſiść iest
 wierzyć / iż Pan Chrystus wcielapił: iż doſiść wzywał za
 nas: iż za nas umarł: I przydawaś ieſzge thy ſłowa.
 I co pożyteczno ieſtli wierzyć iż nam zbawienie naſze /
 iest przez śmierć Pana Chrystusowe ſprawione: I za-
 li to nie ſa ſłowa właſne Antychryſtowe:

Abowiem jeśli tak jest iż niedość wierzyć / a iż nani
wiara nie jest pożyteczna / tedyć tho musi być fałsz / co
Kryśtus powiedział / ktho wwiery / a okrci sie / będzie
zbawion / ktho niewiery będzie potępion. I to fałsz /
co Pan Kryśtus mówił / do oney niewiaśty / ktora rze
wono niemoc / přes dwanaście lat cierpiąca / Wiara
twoja

3a.
phil.
3a

Job.

59.

30

64.

9.

17th Feb.
27th Mar.

286

16.

O Papieskiej nauce

- twoja ta cię zbawiła. I to fałsz co Pan Krystus doo
 Matt. 9. nych ślepych rzekł/ weduik wiary waszey niechaj się
 wam stanie. I to fałsz/ co do oney niewiasty rzekł po
 Matt. 15. ganskiej. O niewiasto wielka jest wiara twoja/ nie
 chać się stanie iako żadaś. I to fałsz co Krystus mo
 Mar. 10. wił do onego ślepego/ Iż wiara twoja zbawionym cię
 Rom. 5. wzyniła. I to fałsz/ co Święty Paweł napisał/ w spra
 wiedliwieni iestestny przez wiare/ pokoi mamy/ przez
 Pana Jezusa Krysta. I to fałsz/ co Łukasz Święty napi
 Act. 15. sal/ w dziełach Apostolskich. Przez wiare bywała o
 zyskanie serca ludzkie: A słyszyś chęć bluznierzu/ iako
 wiara iest/ nietylko pozytywne/ ale też serce ludzkie/ o
 zyskiwająca. Komuś tu tedy godzi się więcej wierzyć/
 iestli Krystusowi Synowi Bożemu/ który iest prawda
 byli tobie głowielowi/ któryś iest/ iako Duch Święty
 psal. 15. powiada kłamać/ podobniey tedy wierzyć Krystusowi
 Rom. 3. Synowi Bożemu/ a niżli tobie.
 Odkazuje się tu twoje wielkie bluznierstwo/ naprze
 ciwko wierze Świętej Krześcijańskiej/ który tak imieś
 fromość/ nauka Ducha Świętego/ gdzieś tak napi
 sal mówią/ wierze ty tedy/ iako chęć/ iż Pan Kry
 stus wcierniał za cie/ iestliż się sam niewyrzecześ. I
 cości tu inzego mam rzec/ iedno co Paweł Święty
 Act. 13. rzekł onemu Elimazowi który miał ludźmi. O Synu
 Dyabelski/ nieprzyjacielu wszelkiej sprawiedliwości/
 czemu nieprześlanieś przewracać drog pańskich pra
 wych: Iżas ty niewieś: kto ma wiare/ iż się inś wy
 rzekł samego sobie/ kto zaś nie ma wiary/ ten się też
 niewyrzekł samego siebie/ ale iestli głowiek cielesny y
 Jo. 3. nieodrodzony/ który królestwa niebieskiego nie otrzy
 ma.

Jcosh

y zwolenników jego.

59.

Jcosh wżdy mówiś/ dla cie pana Boga proste/ o
 baż się/ podobno ty mnieś abysmy mieli ludzi wżyć
 wiary iakiej malowanej/ albo martwey/ obtudney/ al Jac. 2.
 bo iako ty powiadaś wiary prozney/ wchoway nas te
 go Panie Boże/ abowiem my takowey wiary ludzi nie
 wżymy.
 Ale my wżymy/ wiary żywey/ która Duch Święty iakiej wiary
 wserca ludzkie wlewa/ która wiara/ bywała serca ludzi wżymy.
 ludzkie znomu obżywione/ ożyścione/ y znomu odro
 dzone: A to się stawa/ kiedy wierze nieobtudnie/ iż Pan
 Krystus Syn Boży/ nietylko za Świętego Piotra/
 Pawła/ Pannę Marya/ y za inś Święte vmart/ y
 krewo swoje Świętą rozlał/ ale też y za moje własne
 grzechy/ dosic wżynił/ mnież Bogiem Vicem poied
 1. Jo. 22
 nat/ skąd na sumnieniu guie łaski Bożej/ dar Ducha 5.
 Jo. 16.
 Świętego/ pokoy który mam z Bogiem oycem y wesele.
 A takowa wiara wktórymkolwiek głowieku iestli/
 iest też wnim/ o rzeczach Świętych rozmyślanie/ pra
 ca/ pieza/ wżynki dobre/ miłość/ vmartwianie nierzo
 dnych żadz/ wyrzeczenie/ y zaprzeczenie samego siebie. Albo Gal. 5.
 wiem gdzie iest wiara żywa/ tam też iest Duch Świe
 ty/ który nieproznie. A wśakoś przed się nie dla tych
 rzeczy Świętych/ które czynimy/ y owsem które Duch
 Święty w nas czyni sam/ bywała nam grzechy nasze
 odpuszone/ y zbawienie żywota wiecznego dane/ iako
 ty fałszywie powiadaś/ bo my pierwey bywamy w spra
 wiedliwieni niż co dobrego wżyniany/ iako y drzewo
 pierwey muś być dobre/ niżli owoce dobre s siebie po
 łaje/ a tylko zdaru/ a s sżerey łaski Bożej mamy/ iako
 to Święty Paweł pise/ tymi słowy. Z łaski Bożej iest

S iij

stefmy

O Bapieskiej nauce

Eph.
Lut.

2. Jesteśmy zbawieni przez wiarę / a tho nie znasz samych /
3. dar Boży jest / nie z wzynków / aby się kto nie chlubił /
abowiem my jesteśmy tego wzynienie: Stworzeni w
Panu Jezu Chrystusie / ku wzynkom dobrym / których
sprawił Pan Bóg / abyśmy w nich chodzili.

Atto przetwo-
rzon przez
wiarę nieko-
cha się w złych
wzynkach.

A słyszysz tu Apostola: Jż tylko przez łaskę Bożą je-
stemy zbawieni / z daru Bożego / przez wiarę / nie przez
żadne wzynki: A ku czemuś bywamy przetworzeni / w
Panie Jezu Chrystusie Synu Bożym: nie ku złym / ale
ku dobrym wzynkom. Abowiem nie jest rzecz podobna /
aby ten / który w Panu Chrystusie przetworzon jest /
miał się w grzechach kochać y mieszkac: Jako sam Chry-
stus powiedział / mówiac. Jam jest winna macie / a
wy jesteście łacorośle / kto mieszka wemnie / a ia winim
ten przynosi owoc wielki / abowiem bezemnie / niemoż-
cie nic wzynić.

w takich wzyn-
kach mam cho-
dzić.

A nakoniec tu jeszcze słyszysz / od Pawła Świętego /
w takich wzynkach mamy chodzić / iż nie w tych / które
się nam podobają / albo dobre zdadzą albo których pa-
pieś napisał w dekretach swoich / ale w tych wzyn-
kach / które Pan Bóg sprawił: A któreś to są: Ty są /
które Pan Bóg w zakonie swoim / napisał / prześko też
Pan Chrystus / onego Młodzieńca / co się pytał / y z w-
zynków zbawion być chciał / co czyniac żywot wieczny
otrzymam: nieodesłał go Pan do wstawu Pharyzejskich
y wstawu Biskupich / ale do zakonu Bożego mówiac /
w zakonie co napisano jest: y jako pytaś:

Matt.

19:

Aprześko nie wżemy my / martwey / obtudney / albo
prozney wiary / iako ty nas potwarzasz / y posadzasz /
ale wiary prawdziwey y żywey / za którą wiarą / nie-
miał / iedno iakobyś za iaką panią / panny służebnicą /
dobro

y zwołenników jego.

60.

Dobre owoce / iako Augustyn Święty powie da.

Aug. lib. 9.
Confessi.

Tę wiary wżemy / przez którą wszyscy Święci /
od początku Świata / zważyli ten Świat / którzy by-
li Targani / ścinani / kłóczeni / doświadczani / nieko-
rzy w okowach y więzieniach / wśadzani / kamionowa-
ni / rośnięci / od miecza straceni / którzy się też błąka-
li w owych y kłótych skorach / którzy byli opuśze-
ni / wzgardzeni / wciśnieni / nasmiewani / których był
niegodzien świat / którzy się po gorach y skalach tula-
li w iastyniach mieszkali: A nakoniec w której wierze w-
miał pierwszy Ociec nasz Adam / Nohe / Abraham /
Izaak / Jakob / Moizes / Prorocy / y wszyscy Aposto-
łowie Święci.

Ebr. 11.
2. par. 24.
Act. 7.
4. Reg. 2.
wiary starey
wżemy.

A gdyś tedy tę wiarę Świętą / przez którą zbawie-
ni wszyscy Patriarchowie / Prorocy / y Apostołowie
Święci: Śanbisi y sromociś / tak wżac y powiadać
iako byś tylko dla samey meki / śmierci / y krwie Sy-
na Bożego / Pana Jezu Chrysta / brali DAREM-
NE odpuśzenie grzechów przez wiarę / ale też byli
wsprowadzeni przed Bogiem / dla naszych wzyn-
ków dobrych. Thedy się stać iawnie okazuje / iż ty wsty-
tylko Pana Chrystusa zbawiciela wyznawaś / a tego
przed się za iednego y doskonałego zbawiciela nie masz /
ponieważ nie samemu tylko zbawienia przypisujesz / a
le też wzynki iak twoich zbawicielni czynisz.

Łsa.

Stad tedy już baczysz / iż wy ludzi wżycie / odpuś-
zenia grzechów / nie w imię Pana Jezu Chrysta / ale
w imię wzynków dobrych. A toć są oni fałszywi Pro-
rocy / których się Pan Chrystus kazał wystrzegać / kto-
rzy przychodzą w owym odzieniu / a wewnątrz są
wilcy drapieżni / którzy tylko wsty mówią. Panie pa-
nie /

w imię wzyn-
ków dobrych
wsta odpuś-
nia grzechom.
Matt. 7.

O dobrych

- Jo. 5. nie/ale Czcą tego Pana woley nieczynia / gdy wżynki
swoie zbawicieli być zmyslaia / ktorym odpuszczenie
grzechow / y żywot wieczy przypisuią. A toć sa ci / kto
rzy zrodzio żywey wody opuszcza / a sobie cysterny al
Jere. 2. bo studzianki dziurawe kopaią / ktore wody zatrzymać
niemoga. O nieprzyjaciele Boży / długosz tchą proste
ludzi zwodzić będziecie. Czemu Pana Jezu Krysta /
całym y jedynym zbawicielem / mieć niechcecie. I ge
mu sobie kiedy niewspomnienie / co ten Pan sam oso
Esa. 43. bie mówi. Jam iest / iam iest Pan / a o krom mnie nie
ma zbawiciela.

O dobrych wżynkach

Jmy nieganimy dobrych wżynkow

Rom.
Gal.
Jo.

4.
3.
3.

Jac

Wżynki o mnie tak nie
rozumiat / abym dobre wżynki
ganieć miał / dla tego / iż tym do
brym wżynkom zewszed nay
świechszym / nie przypisuię ja
dnego odpuszczenia grzechow /
y zbawienia / iedno tylko samey
mece / śmierci / y krwi / Syna
Bożego przez wiare. Tedy to nie dla tego czynię / a
byśmy mieli ludzi wżyc / iako ty nas potwarzasz / iż nie
potrzeba żadnych wżynkow dobrych czynić / iedno tyl
2. ko wiare mieć prozno / albo martwa / bez wśelakich
dobrych wżynkow / wchoway Panie Boże / nas tak
wey nauki.

wżynkach.

61.

Alle to czynię / dla tego / aby tylko sam Pan Krystus
Syn Boży / miał cześć y chwale / a my iako Prorok mo
wi posromocenie twarzy naszej. Ażkolwiek to praw
da / iż ku odpuszczeniu grzechow / y ohrzymaniu iasni
Bożej / y żywota wiecznego / niepotrzeba żadnych wżyn
kow / y nie dla tego ich czynię mamy / abysmy zbawie
ni byli / y grzechow odpuszczenie mieli / ale iż ius zbawie
wienie mamy / y iestemy dobrym drzewem wżynieni /
przeto wżynkami oświadczamy. Abowiem iesli z iasni
zbawienie / iako Apostoł mówi / tedyć nie z wżynkow / a
wsakos przed sie / dla tego dobrych wżynkow / nieg
niemy / ani od wiary odiazamy / y owsem tak siniele w
żynmy / iż gdy wżynki sa owoce wiary / ktokolwiek w
żynkow dobrych nieczyni / takowy niema prawdziwey
y żywey wiary / ale ma wiare obłudną / mniemaną / ma
lowaną / martwą y prozną / y iest drzewo sprochniałe
y niepożyteczne / ktore nie inzego nieiest godne / iedno
aby bylo wycięte / y w ogień wrzucone. Bo Pan nie
chce mieć robotników proznujących w winnicy swo
tej / ale coby robili y kopali / aż do wieczora / y ktore o
wżynki / niechce aby poty / w błocie leżeli.

Dan.

9.

Rom.
Ephes.
Tit
Rom.
Gal.

11.
2.
3.
3.
4.

Jac
Matt.
Matt.

2.
3.
20.

pan robotni
kow proznu
cych niechce
mieć w winni
cy swojej.

A chceże tedy slyseć / ktorych wżynkow dobrych
wżemy / przez wiare / ludzi pierwey vsprawiedliwio
nych przed Panem Bogiem. Niemiemay / aby tych
wżynkow / ktore Papieś y swami slugami swoimi / do
brymi zowie / ktore sa wżynki Diabelskie od Antykry
sta slugi iego zmyslone. Jako iest / na odpusty biegać /
pielgrzymować / do Dost malowanych sie obiecować /
albo do Stupow / Kriedzu za wchem posęptać / do
świecących sie wcieleć / przed obrązy kłekać / Wśey na
kojdy dzień wysluchać / chleb za Bogą chwalić / swie
coną sie

Wżynki dobre
Papieskie.

O dobrych

cona sie woda kropić / miesa niektórych dni / y znabiać
tem nieieść / w odzieniu inakšym / nissi inšy ludzie cho-
dzić / zdrewna sobie boty wżynieć / głowy golit / w ko-
suli niechodzieć / pleše nošić / na Mše y na Wile pie-
niadze dawać: Rozjane wianki / y godzinki panny Ma-
ryey mowić / w kościelech potaćinie wrześć / świe-
cić we dnie ślepym obrazom / bes żony mieścić / Wo-
da sie kropić / na Koraciech / na Salwe / y na procesy-
ach bywać. Takowych my vžynkow ludzi nieuzymy-
A zemur: Abowiem sa nie od Boga sprawione / ale od
ludzi obtudnych zmyslone / ktorymi Pan Bog nie chce
być chwalon: Jako Pan Krystus powieda mowiac.
Darmo mie chwala / vžac nauk y vstav ludzkich. I
ieſze przydawa tak mowiac. Slepi sa / y ślepych wo-
dzowie: A swiaty Pawel takowe każe srodze karac mo-
wiac. Karz takowe srodze / aby byli zdrowi w wierze
niesluchajaco żydowskich baśni / y nauk ludzkich / ob-
wracajacych od prawdy.

Ktorych vczynkow dobrych vczynmy.

A ktorych že tedy vžynkow dobrych vczynmy lu-
dzi: tych ktore Pan Bog sprawil w slowie swoim. A
chceſz ſlyſeć: Naprzod ludi zestokroć vpoiminamy /
aby sie bali Pana Boga / wiara samemu Panu Bogu
w niewinności żywota zachowali / y samemu ſluzili / y
samego miłowali: Aby wſyſcy według powołania y
poſwiecenia ſwego / w dobrych vczynkach chodzili / a
by ztonkow swoich narzedziem nieſprawiedliwoſci
nieczynili / ale chodzili w nowości żywota / wyrzuc-
iac starego zlowieka z vžynkami jego / a obtozac pa-
na Je-

vczynkach.

62.

na Jezu Krysta / odrzucajac vžynki ciemności / y nie
dopuszczali panować sobie grzechowi. Ale Duchem
martwili / vžynki cielesne / przac sie wſelakiey niepo-
bożności / y żadz zlych tego ſwiata / trzezwie / ſprawie-
dliwie / y pobożnie żywiac natym ninieyſzym ſwiecie /
aby sie ſtarali o rzeczach niebieſkich / a ziemſkie opuſz-
li: aby teſz pamiatali na vbogie / aby taſkaw / tagodni-
mitoſierai / y mierni byli / y innym ludziom wyſtepy od-
puſzczali / iako chceſz nam Pan Krystus odpuſcił. Aby
ſie vſtawignie modlili / y za wſyſtki dobrodzieyſtwa
Pana Boga dziekowali / aby ſie wſtrzymawali od cze-
leſtych żadz / ktore walza naprzeciwko Duchowi. A
by w mitości y wiedyności żyli / iedne wola wſyſcy
mieli / braterſka mitość zachowali / dobrotliwi / rozno-
wai byli. Ztego za że nikomu nieoddawali / za ſromo-
cenie y ſtorzenie / nikogo nieſtromočili / ani ſtorzezy-
li / aby ſie wſyſcy pod mocna reka Boża korzyli / y na
Pana Boga wſelkie ſtaranie wkładali. Aby Krolom
y Panom tego ſwiata / y prawdziwym paſterzom po-
ſluſzni byli / aby ſie zanie Panu Bogu modlili. Mat.
ſonowie aby małżonki ſwoie miłowali / iako Pan Kry-
ſtus vmitował koſciot ſwoy / aby małżonki poddane
meżom ſwoim byly / y Pany ie nazywały / aby panowie
ſlugi ſwoie miłowali / y prawość naprzeciwko im za-
chowali / pamietaiac nato / iż maia teſz pana nad ſo-
ba. Studzy zaſie / aby niechylko przed oczyma panom
ſwoim ſluzili / ale y okrom ożu wiernie y ſprawiedli-
wie iako Panu Bogu. Dycowie / aby dzieci ſwoie w
Bożej wychowywali / y zeladke ſwoie: Dano
wie aby poddanym ſwoim vciſtkow nieczynili: Aby za w-
ſdy trzezwomi y żynnymi byli / aby na to pamiatali /

Eph.	5.
Rom.	6.
Rom.	8. 13.
Gal.	5.
Eph.	2.
Tit.	2.
1. Cor.	15.
Phil.	3.
Pro.	3.
Matt.	10.
Luc.	10.
Matt.	5.
Luc.	6.
Matt.	26.
Col.	3.
1. Tim.	2.
Gal.	5.
1. Jo.	4.
Rom.	12.
1. Tes.	4.
Ebr.	10.
1. Pet.	3.
1. Tes.	5.
1. Pet.	5.
Rom.	13.
1. Pet.	2.
Luc.	10.
Col.	3.
Eph.	5.
1. Pet.	3.
Eph.	6.
Col.	3.

T 4

iſ prze.

Czemu papie-
ſkich dobrych v-
žynkow nieuz-
ymy.

Eſa.
Matt.
Mat.

Tit.

Dent.
Pſal.
Pſal.
1. Cor.
Eph.
2. Pet.
Rom.
1. Cor.
Eph.
Col.
Rom.

O dobrych

2. Tim.
Tit.
1. pet.
1. Jo.
Jac.
1. pet.

Matt.
Rom.
Lu.
Matt.
Luc.
Jo.
Jo.
1. pet.
Matt.
Luc.
1. Tes.
Matt.
Luc.
Matt.
Act.
Luc.
Act.
Eja.

2. Tes.
Rom.
Eph.
1. Tes.

33. go poznać: Aby nie mitowali świata / ani tych rzeczy /
4. które są na świecie: Aby nie mitowali słowem / albo
2. językiem / ale rzeczą y prawdą. Abowiem kto mówi / iż
23. miłuje Boga / a brata swego ma w nienawiści / tam
1. ca jest: Aby pamiętać / iż to jest nabożeństwo o czyste y
3. niepomazane przed Bogiem y oycem / nawiedzać się do
ty y wdowy w wdrazeniu ich / y niepomazanym się za-
chowac / od tego świata / aby światłość ich świeciła
5. przed ludźmi / aby widząc ludzie dobre uczynki ich /
13. chwalił oycą niebieskiego. Aby pożywali / a nie się od-
5. tego nienadziewali: Nieprzyjacioly swoje mitowali
6. modlili się za ty / którzy je przeklinali / y przesłania /
13. Dobrze czynili tym / którzy je mieli w nienawiści / aby
15. taknace karmili / pragnące poili / nagie przyodziewa-
2. li. w bogie w dom przyjmowali / niemocne y więźnie na-
6. wiedziali y częstli. Aby się do Pana Boga wcielali /
5. po noccy y po ciechach prosili / y czekali: Aby Pan Bog
25. wiary przyniósł / słowo swoje roszferzał / kacerstwa
18. wykorzeniał / zgodę / miłość / pokoy / y przyjaźń panom
17. y slugom Bożym dał / aby się wstawiać modlili / w
26. trzeźwości chodzili / pościli / iakimżny dawali / iako
6. przez Proroka Pan Bog mówi. Ołom taknace mu
13. chleba twego / y w bogie / y tutaj się / w prowadz do
10. domu twego / gdy wyrzysz nagie / przyodzieygo / a cia-
58. tem twoim niegardz. Tedy będzieś profit / a ja Bog
wysłucham cie / będzieś wolał / a rzekę otom ja jest.
3. Jeśli się też przyda któremu upaść w taki grzech /
7. (iakośmy są skłonni a przyrodzenia ku złemu) tedy na-
5. pominiemy / aby zatowat / iż Pana Boga rozgniewał /
5. aby w onym grzechu nie leżał / aby Pana Boga profit
iżby mu to odpuszczyć.

uczynkach.

63.

Jeśli też wystąpił y zgrzeszył naprzeciwko bliźne-
mu / aby przeprosił / aby się nim pojednał / y w miło-
ści spotężney nim mieszkał: Aby na upadek swoy pa-
miewał a pokutował / y pierwsze uczynki dobre działał:
Aby swoje ciało własnie karat / hamował / y w niewo-
la się poddawał / aby cierpliwym był / aby też Krzyż
swoy który Pan Bog nań włożył / skromnie nosił: Aby
słowa Bożo s pilnością słuchał / obcowaniem S. nie-
gadzil: Aby się od gniewu / od swaru / od nienawiści /
od obmawiania / y potwarzania wystrzegał: Aby na
dzień sadny wstawienie pamiętał: Iż strasliwa jest
rzecz w paść w ręce B. żywego: Aby pamiętać iako Bog
y Aniołom nieposłusznym nie odpuszczył: Jako też w sy-
fiek świat potopem / dla grzechow skarł: Jako Sodo-
ma y Gomorrahe ogniem siarganym popalił: Jako Sa-
raona przeciwnika w morzu czerwonym zatopił: Jako
lud Izrahelski karł / y w niewola dawał / kiedy mu
był nieposłusny: Jako Jeruzalem miasto święte zbu-
rzył / y kamienia na kamieniu nie zostawił: Jako nako-
niec onego swego mitownika Dawida Króla karł: A
także Ozyasa / Manassa / aby insy pamiętać na tako-
we karanie / y wystrzegali się w przyszley w tego złego.
Upominamy też ludzi / aby się zaś nie wracali / do
onego błota / a którego wysili / aby się im co gorzszego
nie przydało. Abowiem by było im lepiej / nigdy nie u-
znac drogi sprawiedliwości / ani si poznawsy ją / od-
wrócić się od niej / co im jest podano w Świetłym
Przykazaniu. Aby zaś iako psi do błotnin swoich się
nie wracali. Upominamy też aby w rostkach cie-
liwych nie żyli / y ciała swego nie kochali / ale się siata-
bowi wstawienie sprzeciwiali / y ciału swemu / aby się
T iij wystrze-

Matt. 5.
Matt. 17.
Luc. 18.
1. Cor. 9.
Luc. 8.
Lu. 18.
Rom. 5.
2. Cor. 5.
Gal. 5.
Eph. 4.
1. Tim. 6.
Matt. 10.
Jo. 8.
Rom. 12.
1. Tim. 2.
Jac. 1.
Eja. 54.
Ecl. 7.
Ebr. 10.
2. pet. 2.
Gen. 7.
Gen. 19.
Exod. 15.
Jud. 6. 10.
Jere. 50.
3. Reg. 9. 22.
1. par. 9.
Matt. 19.
2. Reg. 15.
2. Reg. 16. 18.
2. Reg. 24.
2. par. 26.
2. par. 33.
2. pet. 2.
prou. 28.
Luc. 11.
Mat. 12.
2. pet. 2.

O dobrych

Gal.
1. Cor.
Lu.

5. wystrzegali pyjaństwa/objaństwa/niezystości/cudzo-
6. tostwa/balwochwaltstwa/lenistwa/drapietwa/li-
21. chwastwa/takomstwa/zwady/gniewu/y swarow.
Abysie niemścili nad nieprzyacielnymi swymi: Abysie
wpyche niepodnosili y swoimi bliznymi niegardzili.

Upominamy też aby ludzie zeszli/ dobrodzieystwo
meky y smierci Pana Jezusa Krysta/ sobie rozmyslali/
y na pamiatke tego/ swiatosci ciata y krwi pasciej
wzywali/ wedlug wstawy tego/ aby byli pobudzeni
ku miłości Bóży/ y miłości bliznie/ aby też sobie ro-
zumieli krzyż/ y byli pewni odpuszczenia grzechow y ia-
ski Bóży.

Matt.
Mar.
Lu.
1. Cor.

26. Upominamy też/ jeśli Bóg na kogo co szkodliwego.
14. y smutnego dopuści/ aby to wszystko stronił/ od Pa-
22. na Boga przyjmował/ cierpiat/ y nie szemrat: Aby na-
11. cho pamietał/ iż go Bóg pozyska y wabi/ ku pokucie/
aby nie zginał/ s thym światem: A jeśli chceś krocy
wyrozumieć ku ktorym wzyntom dobrym ludzi upomi-
namy/ posłuchaj Pana iako rozdzielił cho wszystko na
dwie części mówiac. Mielny Pana Boga thwego/ ze
wszystkie serca twego/ ze wszystkie dusze thwoje/ y
ze wszystkich sił twoich/ y ze wszystkiego umysłu twego
a blizniego twego iako sam siebie/ wszystko tedy cokol-
wiek chcecie aby wam czynili ludzie/ that y wy czynicie
im.

Otoś masz ius wzyntki dobre/ ku ktorym ludzi pobu-
dzamy/ y zestroć na pominaamy/ a wśakoś that na-
końcu zawsze zamytamy/ aby żadny głowiek wrych y
zynkach swoich zbawienia nie szukał/ ani pokładał/ ale
na ony słowa Krystusowe zawsze pamietał/ iako w
Lukasie Swiethego/ Pan Krystus powiedział/ mo-
wias

wczynkach.

64.

wiac. Kiedy wzyntcie wszystko/ cokolwiek wam rosta
zano/ mówcie/ słudzy niepożyteczni jesteście/ cośmy mie-
li wzynt/ wzyntliśmy.

Matt.
2. Pet.
Luc.

22.
2.
17.

Czemu mamy dobre wzyntki czynić.

Jeśli mnie spytasz a czemuś tedy mamy dobre wzynt-
ki czynić/ ponieważ nas niezbawiaia/ iedno tylko sa-
ma meka/ smierć/ y krew Pana Krystusowa przez
wiare/ powiem iedno posłuchaj.

Przotkiem mamy dobre wzyntki czynić/ dla tego/ iż
Bóg rozkazat/ iż nas stworzył/ nie ku złym/ ale dobrym
wzyntom/ iż ta jest wola iego abyśmy w nich wstali.
Gdzie chodzili: Jako Pan Krystus powiedział. To jest
rozkazanie moje/ abyście sie mitowali wespolek. Także
też Swięty Paweł napisał mówiac. Powinowaci ie-
stefiny nie ciata/ abyśmy według ciata żyli/ abowiem
jeśli według ciata będziecie żyć/ umrzeć/ ale jeśli w-
zyntki cielesne będziecie w sobie martwić/ będziecie ży-
wi/ abowiem dobre Duch Swięty wiecie/ to sa sino-
wie Bóży: A także y na drugim miejscu thenże Paweł
Swięty powiada. Ta jest wola Boga poświęcanie
wasze/ abyście sie wstrzymawali od niezystości/ aby
umiął każdy zwas swoy sad rządzić w poświęceniu y
w wciowości/ a nie w żadach pożadliwości/ iako po-
gani/ ktorzy Boga nieznają. Uciechay żadny nieuciska-
ni zdradza w sprawach albo w kupiectwie brata swe-
go/ abowiem sie thego wszystkiego będzie mieć Pan
Bóg/ ktorzy nas niewezwał ku niezystości/ ale ku po-
święceniu. Abowiem ktho złe czyni/ niemoże zachować
Ducha Swietego/ y mieć sumienia dobrego/ a nato-
niec y

I.
Eph.
Jo.
Matt.
Jo.
Rom.

21
15
5
3
13
8

1. Tes.

41

O dobrych

1. Tim.
1. Tim.

1. nie y wiary niemoże zatrzymać / iako Święty Paweł
5. powiada / iż niektórzy dobrego sumnienia nie zachowa-
li / wiare utracili. I zaś / jeśli kto o swoich / a zwa-
ża Domowych pieczy niema / wiary sie zaprzat / y
jest go: sy niśli niedowiazeł / to jest tedy pierwsza przy-
zyna zemu mamy dobre vzynki zynić.

2.

Matt.

Druga przyczyna / aby był Ociec niebieski chwalał y
wielbion przez nasze dobre vzynki / iako P. Krystus mo-
5. wit do swoich zwolenników. Tak niechaj świeci świat-
łość wasza przed ludźmi / aby widząc wasze dobre v-
zynki / chwalił albo wielbił Oycę niebieskiego / kto

2. Cor.
Ephes.
1. Tim.

9. ry jest wniebie. A także y Apostołowie Świeci na wie-
4. lu miejscach pisać upominają wiernych / aby swymi
6. dobrymi vzynki przychodzili / y nauce Pana Jezu
Krysta jedynego zbawiciela / y sami siebie. Abowiem
iako świat poćciwa / wszelkiego światła przychoda-
ża / także theś dobre vzynki / przychodzą / y nauce
Pana Krystusowe / y samego światła wiernego / kto
tym przychodzeniem pobudza innych ludzi / aby też

Ephes.
1. Cor.
Col.

2. 4. Pana Boga chwalił. Przesto Apostoł Boży / kaze zew-
5. lec starego światła / y zjadzami jego / a nowego kaze
2. oblec / który jest stworzon według Boga. Jesliżmy sa-
Synowie Boży / mamy tedy cčić y chwalić Oycę nie-
bieskiego / abowiem kto złe czyni / hańbi y sromoci Pana
Boga y słowatego. A toć jest druga przyczyna zemu
mamy dobre vzynki zynić.

3.

1. Cor.
Ephes.
1. Tim.
Rom.
Gal.

Trzecia przyczyna / abyśmy vssi pomsty Bożej / y
6. mał dożeśnych y wieżnych / kthore Bog nągotował
5. wssytkim niepośusnym y swowolnym / cudzołożni-
1. kom / nieczystym / bluźniercom / kłótnicami / ob-
1. mowcom / złodziejom / drapiescom / kłamcom / pijani-
com /

vczynkach.

65.

com / zle mowcom / zwaycom / zabijaczom. Abowiem
takowe y inne grzechy / nietylko Pan Bog zwykt / na
tym świecie karać / ale też y na onym świecie wieżny-
mi mękami: A iestże to jest osobliwa kara Boża / kie-
dy Pan Bog takowe grzeszące ludzi / tu na tym świe-
cie karze / iż karania na on świat wieżnego niezacho-
wypa / iako także wkażat nad Dawidem Kolem / kto
regu tu na tym świecie karat / rozmaitymi vpaściami
plagami / rozpazami / y innymi niedzami. A tym zaś
ktory strzeżę przykazania tego obiecat pan y dożesne
y wieżne błogosławieństwo / y zapłata z łaski swojej.

2. Reg.
Psal.
Rom.

15.
12.
2.

Toć sa przyczyny / zemu mamy dobre vzynki zynić
nietak iako ty powieadasz fałszywie: / aby nas nietylko sa-
ma wiara w Pana Jezu Krysta vsprawiedliwiała y
zbawiała / ale też y dobre vzynki nasze. A wždy ty ie-
szce będziesz mówił / iż nieuzycie odpuszczenia grze-
chow / w imię vzynków dobrych: Obacz je tu ius te-
ras / jeśliś jest przyjaciel / albo nieprzyjaciel Boży / o-
sadz sie sam / Jesli chceś / abyś od onego Pana nie był
sędzon / dnia onego ostatniego / kthory mówi: Wy
przyjaciele moi iesteście / jeśli będziecie zynić / cokol-
wiek ja wam rozkazuję.

Jz vna w imie
vzynków do-
brych: odpuszcze-
nia grzechow.

Jo. 15.

**Bapież y służby tego zakazania wy-
znawać Pana Krystusa.**

Allec też iestże y stał tożdy może obaczyć / iako ty wie-
rzyś w tego Pana Jezu Krysta Syna Bożego / y iad-
to go miłujesz / y iako rad słuchasz przed ludźmi tych /
ktory mówią o nim: Abowiem kiedy by wierzył w Sy-
na Bożego / y miłował tego / nigdy by był dobrym v-
zynkom

O dobrych

Synkom zbawienia nie przypisował / ani tego ludzkom
Przebiegającym. Krystusie mowić niekazał / iako
w tym piśmie twoim kazałeś mowiac. Iż wiele jest
takowych / którzy językiem tylko Pana Krysta wyzna-
wają / iż nie od nich nasłuchasz / jedno Kry-
stus / Krystus.

Niewiem co bychci nad to miał inzego odpowie-
dzieć / jedno co Jan święty napisał. Iż wiele fałszy-
wych Proroków wyszło na świat / y potem poznać
Ducha Bożego / wszelki Duch / który wyznawa Jezusa
Krysta / iż w ciele przyszedł / z Bogą jest / A wszelki
Duch który niewyznawa Jezusa Krysta / iż w ciele przy-
szedł / z Bogą nie jest / a ten jest on Duch Antykryst-
ów / o którymście słyszeli / iż miał przysść y teraz już
na świecie jest. Wy z Bogą jesteście Synagowie / y
zwyćzysiliście się / abowiem wieść jest / który w was
jest / a nielli ten który na świecie jest: Onieś o światła
ś / przeto też y o światła mówią / a światła ich słucha.
My z Bogą jesteśmy: Kto zna Pana Boga słucha nas
Kto nie jest z Bogą / nie słucha nas / przeto poznawa-
my Ducha prawdziwego / y Ducha błędnego.

Dla tego to pismo święte przywiódł / aby was lu-
dzie poznali / jeśli z Bogą jesteście / albo nie z Bogą / ie-
śli z Duchą Krystusowego / albo z Duchą Antykrysto-
wego: Abowiem tu Jan święty iakoby palcem wka-
zał ty / być z Bogą / y z Duchą świętego / którzy nie mi-
lą / ale wyznawają przed ludźmi / iż Pan Krystus w
ciele przyszedł / a ty zaś wkazał być / nie z Bogą ani o
Krystusa / którzy miłują / a niewyznawają przed luda-
mi Jezusa Krysta / iż w ciele przyszedł / abowiem kto to
go miłuje / rad onim mowi / y inszych mowiac rad słu-
cha

wczynkach.

66

Chciał / ale kto tego nie miłuje / nierad onim mowi / y in-
szych mowiac nierad słucha. Krystus Syn Boży po-
wieda / Iż dobry głowie z dobrego skarbu serca swe-
go / podawa dobre rzeczy: A zły głowie ze złego skar-
bu serca swego / podawa złe rzeczy: Abowiem z obfity-
ści serca / wsta mówią tego.

I słyszysz tu / pozym mamy poznać dobrego głowie
tego: to jest / wiernego / albo niewiernego / Syna Bożego.
go / albo Syna Djabelskiego / iż z obfityści mowy ie-
go. Abowiem serca tylko Bóg widzi sam: Iż nie-
wiesz / iako Pan Krystus swoim wiernym rozkazał wy-
znawać samego siebie / przed tym cudzołożnym y grze-
śnym narodem mowiac. Wszelki który mnie będzie wy-
znawał przed ludźmi / bede go ja też wyznawał przed
ojcem moim / który jest w niebieś. A ktokolwiek się
mnie zaprzy przed ludźmi / zaprzy się go y ja też przed
ojcem moim / który jest w niebieś / y przed Anioły
Bożymi: A słyszysz iako Syn Boży rozkazał wyzna-
wać przed ludźmi samego siebie.

A Bemus ty tedy kazałeś / iż nie wiesz / iż nie w
mil Bentu / ale w wyznawaniu należy zbawienie: Po-
słuchaj nie mnie / ale Pawła Apostoła świętego / który
tak napisał mowiac. Toć jest słowo wiary / które prze-
powiedamy / to jest jeśli będziesz wyznawał wsty twoi-
mi Pan Jezusa / y uwierzyś w sercu twoim / iż go
Bóg w strześcił zmartwych / zbawion będziesz: Abowiem
sercem bywa wierzone tu sprawiedliwości / a w
wsty bywa wyznawanie tu zbawienie. Stad już możesz o-
bawić / iż Krystus chce tego po swoich wiernych / aby
go wyznawali wsty / iako tu słyszysz / tu zbawienie: A
takowa mowa o Panie Krystusie / ma być obfita / mie-
dzy

Dobrego głowie
wielu pozym
mamy poznać.
2. par 6.

Marc. 8.
Matt. 10.
Lu. 12.

Rom. 10.

Wsty bywa wy-
znawanie tu zbaw-
ienie.

Col.
Marc.

Jo.

O Papieskim

bzy wiernymi / a iż tak iesth / posłuchay thegoś pawa
świetego / na drugim mieyscu / ktory tak napisat. Mo
2. wa o panie Krystusie / niechay w was mieśka obścić
3. we wśelakiey madrości.

A goysz ty tedy nierad słuchasz / takowey mowy S.
o panie Krystusie Synu Bozym / w którym Bog o
ciec niebieski / w systerki skarby madrości y wmiętno
ści zamknat: Ale wolisz słuchać o francyisku / Domini
ku / Benedyktu / Wniskach / Stanisławie / a nakoniec /
o Diable / Swiecie / y rostopach iego. Osadzże sie tu
3. sam prosze cie / iesliś ty iest z Ducha Bożego y Krystu
sowego / byli z Ducha Antykrystusowego? I sth
też każdy może obaczyć / iesliście wy przyjaciele Kry
stusowi / albo nieprzyjaciele / ktorzy y sami nieradzi o
Krystusie mowicie / y innym ludziom / aby niemowili /
zakazuecie.

O Papieskim Bā rątku woskowym / iako y Papieś garnie.

Eżże też powiadaś
iż s Stolicy Bożey / y ze krwi
Bārąkowej plynie wiegne od
kupienie: Panie Boże day / to
abyście temu kiedy uwierzyli /
y w tym Bārątku żywym / y sa
mym tylko siedzącym naprawi
cy Bo

Bārątku woskowym.

67.

ty Bożey / w systerki nadzieie zbawienia swego pokłada
li / y do inszych sie Bārątkow martwych nieuciekali.
Abowiem gdybyście to wzywali / przedkobyśmy sie zgo
dzili / y iednostaynie pana Boga chwalili. Ale iż Pa
pieś swami rozmaite inſe Bārątki zmysla / kthore za
pieniadze po swiecie rosfyta / a przesto trudno sie swa
mi mamy zgodzić / dokad was batwoch walcami być
dazymy. Ktorem Bārątkom takowas moc / y owsem
ieſze wietſza przypisuecie / a niſli panu Jezu Kry
stusowi onemu Bārątkowi iednemu naprawicy Bo
żey siedzacemu.

A niewierzyś temu: powiemci / com w wáſzych krie
sach niedawno rzyhat. Iż każdy Papieś / kiedy na
pizod Papieżem zostanie / tedy nowe Bārątki z wosku
iżżerego vlepiene / oleiem pomazane / y barwetna ob
winione / gárnie: Ktore Krystusowym imieniem A
gnus Dei / zowie / A chceś wiedzieć / iako to zyni? po
słuchay powiem. Napzod vbrauſy sie w odzienie A
ronowe / albo Krolowskie / y wlozywſy na głowe / ia
ko Krol nad Krolimi / y Cesarz nad Cesarzmi / troiaka
korone / tak mowi / the obłudę poſwiacaiac / y imienia
Bożego nadbaremne wzywaiac.

Modlitwa Papieska nad Bārą tkiem Woskowym.

Pokornie cie Boże prosimy / abyś nas wysluchat
y ten wosk vlepiony / niewinnego Bārątką obrasz nas
mionowany ſlogoſławić / y przes wzywanie thwego
świetego imienia poſwiecić razyt / aby przes dotyka
nie tego Wosku / y przes patrzenie nań / wierni byli po
budzeni ku chwale. Niepogody Gradowe / obtoki
y in

Ex libris tri
bus: rituum
Ecclesiastico
rum sine sacra
rum Ceremo
niarum: S: S
Romanae Ec
clesiae: qui ex
cusi primum
Veneris An
no Domini.
1516.

O Papieſkim

chmurne / nawiatnoſci nie pogodne / wichry wiatrowe
gromy przeciwnie / Przezeń byty wſmierzone / aby w
ciekali y drżeli zli Duchowie / przed Swietym Krzy-
żem chorągwia / ktora w tym woſtku wyrzyto / ktoremu
ſie / kłania wſelkie kolano. etc.

Tamże dalej mowi ieſze / Jako on Baranek nie-
winny / na Krzyżu offiarowany / Jezus Krystus ſyn /
Jadama pierwoſt z łowickaz Dyabelſkiej mocy wyr-
wat / Tak teſz aby ci Barankowie (woſtkowi) niepomia-
żani / moc one wziali / ktore imy tobie ku poſwieceniu of-
fiaruujemy / etc. Tam ieſze dalej przydawa / Ty Ba-
ranki rąz ſto x goſławić / po x ſwiecić / y ſwia x to-
ſcia wzynić / aby ſszodrym thwoim bto goſławień-
ſtwem / Takowaſz moc wziali na przeciwko chyro-
ſci Dyabelſkiej / y zdradzie Ducha złego / aby ſmy i na
bożnie przy ſobie noſili / i żeby żadna niebeſpiecznoſć
naprzeciwko im zwycięſtwa niemiała / ani im żadna
chyroſć niepanowała / ani ich żadny głowiek niezwy-
cieżył / y niewiaſta rodząc dzieci zdrowa była : I tro-
che niżej ieſze tak mowi. Od wſelkiej wody / od chy-
troſci Dyabelſkiej / od nagley ſmierci / od ognia / od
gromu / Aby naſty Baranki zachowały. etc. Inſe ro-
zmaite bluźnierſtwa / ktore Papieſz mowi / kiedy ten
woſt zegna / oliwa maże / y w wodzie maga / to ieſt / i-
to wy mowicie poſwioca / opuſzczam.

Pytam cie powiedz mić a wiec tho ieſt wierzyć / i z
ſtolice Bożej y ze krwie barankowej płynie wieżne od-
kupienie / Jaſi może być ieſze wietſze bluźnierſtwa
naprzeciwko Krystuſowi Barankowi prawdziwemu
abowiem ieſli ci Barankowie woſtkowi niepołalanimi
ia moc naprzeciwko wſyſtkim niebeſpiecznoſciom y
chyroſci

Baranku woſkowym.

68.

chyroſciam Dyabelſkim / iako powiadacie / y coſz ba-
dzie po onym Baranku wieżnym na prawicy Bożej
ſiedzącym / ktorego Jan Swiety palcem wkaſat / i z on-
ieſt Baranek / ktory grzech noſi ſwiata. A ieſli grzech Jo-
noſi / tedy teſz noſi / y wſyſtki niebeſpiecznoſci / y chy-
troſci y zdrady Dyabelſkie / ktore za grzechem ida.

Jaſz kiedy Krystus zwoleńnikom ſwoim roſkazał / zwoleńnikom
aby Agnuſy / to ieſt / ty wlepione y zmyſlone Baranki ſwoim Krystuſu
woſtkowe lepił / ſwiecił / y przedawali / y poſwiećie
roſyćiali.

A chceſz wiedzieć od kogo ta nauka naprzod wyſſła
nie imniemay / aby od Krystuſa Syna Bożego / albo od
Apoſtoloroſwego / Ale wyſſła od Papieży Urbana pia-
tego / Antykrysta y nieprzyaciela onego Baranka pra-
wodziwego / ktory Papieſz / gdy ta obłudę wymyſlił / tedy
woſtkowe trzy Agnuſy do Konſtantynopola Ceſarzowi
poſłał za wielki dar y wpoſtinek / napisał wy ty wier-
ſe iaciſkim ięzykiem / ale iacie Baranki / takowa teſz y
iaciſka y wierſſa.

Balsamus & munda cera cum chryſmatis vnda,
Conſciunt Agnum, quod munus do tibi magnum.
Fonte velut natum, per myſtica ſanctificatum.
Fulgura deſurſum denellit, omne malignum.
Peccatum frangit, ut Chriſti ſanguis, & angit,
Pregnans ſervatur, ſimul & partus liberatur.
Dona deſert dignis, virtutem deſtruit ignis.
Portatus munde, de fluctibus eripit vnde.

Polſkim ięzykiem tał ſie wyklada. Bałſam y woſt y
B / z Krzyżem woda / ſprawy ten Agnuſ doſtoyny
ktory

zwoleńnikom
ſwoim Krystuſu
nierozkoſtas
zał Barankow
harować.

Urban piaty.
Anno. 1305.
Sab.
plati:
Papieſz trzy
Agnuſi Ceſar
zwoi poſłał.

O Papieskim.

 Ktory dar daie tobie wielki / z wody iakoby narodzony /
przes tajemnice poswiecony / Grom napowietrzu ro-
zgania / y wszystko zte. Grzech niestety iako Krystusowa
krew y trapi. Brzemienna niewiasta zachowana sy-
wa / wespotek y dziecię wybawia. Dary przynosi go-
dnym / moc psuie ogniowa / kto go nośi byście / z wod-
go nawalnych wyrwie.

Otoś maś Ewangelia y nauka tego Urbana Pa-
pieżá rzymskie. Jesliby kto w pana Jezu Krysta Ba-
ranka prawdziwego wierzyć niechciał / y wżarachsia
Dyabelskich y bluznierstwach kochał / niepotrzebam
wielkhey barownice / y bluznierza szukać / oto ma nad-
wyshtkiemi barownicami nawiechtka barownice /
Rzymski go Papieża / ktory te obtude zwozku vlepiena
y wżarowana / przyrownat do krewie pana Jezu Kry-
sta Syna Bożego.

Aprzešto by theś dobrze wierni krześcijani żadnego
znaku niemeli inšego iedno ten ieden / iż tu iawnie blu-
znicie krew naswietka Syna Bożego / tedy stat snat-
dnie poznać moga / iż Papieś jest Antykryst / a wy iego
sludzy / ktorzy sluchacie roszkania y nauki iego: Abo
wiem tu iawnie hańbty sromoci pana Jezu Krysta o-
nego Baranka wiecznego / naprawicy Bożey siedzo-
cego / przyrównywaiać te obtude wostowa do niego.

A iesli rzecześ wśat my też onego Baranka siedzo-
cego naprawicy Bożey chwalemy / y onim w koście-
lech naszych spiewamy tymi slowy. Baranku Boży kto-
ry gładzisz grzechy Swiata zmiłuy się nad nami: Pra-
wda jest iż rzekomo chwalicie Baranka onego. ale nie
samego abowiem przybiniacie inše Baranki / do nie-
go: A then Pan niechce przysady y thowarzysow ja-
tych

Papieś jest ba-
rownica nazi-
wyshtka między
barownicami.

Krewie Syna
Bożego blu-
znicie.

In

Papieskim Wostowym

69.

dnym / aniteś chce dać chwały swojej stworzeniu ja-
dnemu. Abowiem iakomu żadny niepomagał stworze-
nia y odkupienia naszego / thak też niechce abyśmy się
mieli vciekać do ktorego stworzenia inšego / okrom ie-
go samego / wedlut pisma onego / Pana Boga twego
będzieś chwalił / y Samemu sluzyl. Abowiem ten Ba-
rank Syn Boży jest tak zawisły malzonek / iż niech-
ce malzonec swojej dopuścić / to jest / kościotłowi swe-
mu Swietemu / aby kogo inšego chwalił / komu inše-
mu sluzyl / v kogo inšego obrony szukał / kogo inšego
miłował / iedno sietylko do samego zawždy vciekał.

Izaś tego niewieś / iż Dyabel ścierpi slugi takowe /
ktorzy sluzą panu Krystusowi / y nieprzasia go vsty-
ale takowych slug ścierpieć niemoże / żadnym obyza-
tem / ktorzy panu Jezu Krystusowi wiecznemu / praw-
dziwemu / y iedytnemu Barankowi sluzą tytko samemu
wnim samym tytko wszystkie obrone / y pościehe swoje
pokładaja.

A przesto nieśa tho sludzy Krystusa / tego Ba-
ranka wiecznego / anigo też takowi chwala / ktorzy nie
samego tytko chwala / nie wśamym obrony szukaja / a-
le theś inše Baranki sobie zmyślaja / y inše Baranki
chwala / ktorzym obrone y zwycięstho przypisują y
przywtażaja / y nadzieie wnich pokładaja / iako tu pa-
pieś / y zwoami vzy y piše. Jz ty Baranki z wostku vle-
piene / nietylko vsmierzaja niepogody / grady / wichry /
gromy / zte Duchy / y wyrwaja ludzi z mocy y chytroś-
ci Dyabelskiej / ale też grzechy nisca / iako Krystusowa
krew.

O panie Jezu Kryste / Synu Boga żywego / także
to thwola naswietka krew jest tania y wżgardzona / v
w Papieś

Mat. 4.
Luce. 20.
Eph. 5.

Fut. B.

O Bārānku

Da.
2. Tel.

11. Papieża Rzymskiego / tego Syna zadržanego / który
2. ocoy ciebie samego y twoie krewn nadrośka / przyrow-
nat do tey obludy wołkowej / kthora niestoi za kwar-
tulk.

Prawda mowiś iż spiewacie y ssmyrzecie wkoście-
lech waszych mowiac. Bārānku Boży / kthory gładzisz
grzechy świata smiluy sie nad nami / ale też zaśie przy-
tym wespolek spiewacie w prozie do Świętego Sta-
nislawa.

O Stanisław
wie Świętym
Weniale for-
lio 225. et 226.

O Stanisławie gwiazdo Polska / ciebie thwoy lub
polsti / prosi abyś sie wespolek s Synem Bożym nad
nimi smilował. O Patronie / y oycze nad oycami / kto-
rego prośimy zystym sercem / dokad iestefiny na thym
swiecie / abysiny nie byli pogrążeni za grzechy nasze w
głębokości. Otho Ociec Polakow / stat sie opiekunem
sirot / zaprawda ociec Synow / Godny wsthaniey
chwały.

Stanisław go-
dny wsthaniey
chwały

A bazyś ius / iako splemacie o tym Bārānku w wa-
sych kościelech? I coś tedy inšego gyniecie / iedno si-
s Pana Jezu Kryśta z iedynego Bārānka nasmirowa-
cie? Abowiem nasmirować sie s Panem Jezu Kryśtą /
prawdziwego Bārānka nie inšego nieieś / iedno sobie
zmyślać inše Bārānki / y prosić ich / aby sie zmiłowali /
aby patrony y opiekuny byli Sirot: A wždy ty iestefi ba-
dzieś mowił / porwarzas nas Apostato nieprawdzi-
wy: posadzias przetożon: kościelne: stworzysz kaptla-
nom.

To iest nasmi-
rować sie s Kry-
śtusa Syna Bo-
zego.

I ta nieposaz-
dym / ale fał-
szywa nauka ob-
rywam.

Isa. 56.
Jere. 6. 23.
Isa. 22. 34.
Mich. 3.
Lu. 16.

Jestliż ta prawda powiadać / y wasze nauke fał-
szywa odkrywaiac / was posadzam: tedyć tym obyć-
ciem / wšyscy Prorecy Swięci grzesyli / kthorzy takieś
fałszywe Proreki posadzali: Grzesyt też y Kryśtus /
nako-

Papieskim Wołowym:

70.

nakoniec wšyscy Apostotowie iego / ktorzy na fałszywe
Proroki srodze / y wstawienie wotali: Nie to iest po-
dzic / ani to iesth stworzyć / na Bātwoch walcie wolać
aby swoje stedy obazyli / y do Pana Boga sie nawro-
ćili. Odrzucicie fałszywe Bārānki / y Antykryśta Rzym-
skiego / nauki / y rozmituicie sie Bārānka tylko iednego
na prawicy Bozey siedzaceo Pana Jezu Kryśta / nie
bedziemy nawas wolać / ani was posadzic: Ale dokad
tego nieuzynicie / Bede zwieltim z zalem on wierś Da-
wida Proroka mowił: Jakos długo o Boze bedzie blu-
znit nieprzyiaciel imie thwoie: Wsthan Panie / osadz-
rzes twoie / wspomni na sromocenie thwoie / kthore sie
przes wšytek dzien od nierozumnego dzieie: Ale podzo-
my daley.

Rom. 162
2. Cor. 11. 122
Philp. 3. 4.
2. Tim. 1.
2. Pet. 2.

psal. 74.

Papieskim z rzwo- dle / wodzie y soli.

Jeze też powiadaś / iż stego
iednego zrodła Pana Kryśtusa wšytko piy-
nie y pochodzi / cokolwiek iesth potrzebnego
lu zbawieniu ludzkemu: I ta też temu mo-
enie wierze / iż cokolwiek to woda nieieśh
kropion / kthora wysła z boku Pana Kryśtusowego /
ten wśchnac y zginać musi nawieli.

A gdyś tak iesth zemuś tedy Alexander Papieś inše
zrodło y inša woda sobie y swami wymyslił / aby ludzi
na odpuszenie grzechow káždego dnia kropił: Przes
tego żadny zwas niemoż / poniewas then Alexander
Papieś

Alexander Pa-
pieś iestli pier-
wszy / iako sam
powiedacie.
Anno. 118.

O Papieskiej

Dist. 1. Suf.
Dist. 3.
aquam.
Tom. 1.
conciliorum.
Plat.
Sabel.

Na każda nie-
dziele wody y
Sol baruta.

Dylabellsta
dytrosz.

Papież / o tey wodzie napisał w piernych kriegach
Conciliorum: Wyście też się rospisali po kościelech
wasych / tak powiadać o tey wodzie.

Alexander Papież vsihravit koźdey niedziele w ko-
ścielech Sol y Wode święcona / aby się wierni kropi-
li / dla odpuśnienia grzechow powśednich / bez kcho-
rych żadny głowiek być niemoże / ale iżeby ludzie kre-
mu skłonnieszy byli / dał obfite odpusty. Naprzod / iż
ilekolwiek razow głowiek w sekley pici / y w seklego
stannu / będzie się ta woda kropit / tylekroć ieden grzech
powśedni / będzie sniego zglądzon. A ilekolwiek razow
w niedziele będzie od kriedzą kropion / tylekroć brze-
mie grzechow / przes gterzy niedziele / będzie zglądzo-
ne. A na Święto narozysie / brzemie grzechow prze-
ćwierć roku / będzie zglądzone. A jeśli tedy będzie ko-
ściółta poświęcanie / tedy tam kthorykolwiek głowiek
będzie pokropion od kriedzą / brzemie grzechow prze-
wszysthek rok / będzie rozwiązane y odpuszone. Piše
Błogosławiony Biernath / (tak mowi Papież) o Wo-
dzie Święconey / y twierdzi tak. Iż ilekolwiek kroc
głowiek Wode Święcony minał / y nie pokropił się i-
tyle razow Djablu s siebie pośmierwił / y na-
grawanie. Abowiem mowi Djabel / iż kiedyby iemu ta
koira wanna / ku omyciu była nagotowana / dawnoby
się ius od wszelkley istaradości omył / y ku pierwshey cu-
dności przywrócił. Niechayże tedy pąchryz głowiek
wsełki / aby Wody Święconey niemiał / iżeby się i-
pokropić niemiał.

Orosz masz zrodło / w którym wy pokładacie odpu-
śnienie grzechow / według tey nauki Papieskiej.
A jeśli rzeczesz nie w tey my Wodzie / pokładamy od-
puśnienie

Wodzie y Soli.

71.

puśnienie grzechow / ale w oney Krystusowey / jeśli nie
w tey / ale w oney Krystusowey? A gemuś tedy te wo-
de w kościelech waszych stawiacie / y gemu się i-
kropi-
cie? Rzeczesz na pamiatke oney Wody Krystusowey?
Powiedz mi / kroc roztazal to zynić? Niemożesz rzec /
aby Krystus / albo Apostołowie iego? A kchoś tedy?
On chytry Was Djabel / kthory w kościele Świętym
niechciał cierpieć / tey nauki świętey / zyske / y niená-
ruszoney Syna Bożego Pana Jezusa Krysta. Kto v-
wierzy / a okrzci się / będzie zbawion / a kto niewierzy
będzie potępion. Przeto tedy wstawienie myśli / i-
ako by przodkiem nauka Ewangeliey Świętey s hańbit y
posromocił / w kthorey Pan Bog w wszystkich grzechow
odpuśnienie doremne zapiegetował / dla rozlania na-
drośsey krwi Syna swego. A potym aby zesromocił
krześ Świętey / kthory jest omyćim w wszystkich grzechow
as do śmierci.

Alc iż się to Djablu niepodobalo / przeto wymyślił /
y wstawił / nowa nauka / y nowe omywanie grzechow /
y zynił rozdział dni / y grzechow. w powśedni dzień
od kropienia ieden grzech. W święto Apostolskie / grze-
chy przes gterzy niedziele. W narozysie Świętho /
grzechy przes ćwierć roku. W poświęcanie / przes
cały rok grzechy. To wszystko zynił Szatan / aby lu-
dzie przodkiem o słowo Boże nic nie dbali / potym aby
krześ Świętego zapamiętali / y w siebie niaz nieważy-
li / ale się nietylko na każda niedziele / ale też y na ko-
dy dzień znowu krzcili. Kropiac się / w imie oycy y sy-
na y Duchá Świętego rok od roku / as do śmierci. J-
dali ius może być więtsze y srośsze / zesromocenie y zblu-
dzenie krwi Syna Bożego / Ewangeliey Świętey
W iij y krześ

Mat. 28.
Marc. 16.

Wode papies-
wymyśleł ku
pokuszeniu
krześ święte-
go.

Kordial od-
puśnienia grze-
chow.

O Wapieskiej

y krztu swietego / wymyslane nad to: Jz oto rzeczy nie
mey Wodzie garowanej przypisane / odpuszczenie grze
chow / zdrowie duszne / y bezpieczenstwo od wszelkiej
chytrości Szatanskiej. Przeto też kiedy ta Woda ga
ruie / tedy tak z Aliendy mowisz.

Wapiesz y krieza na każda niedziele

tak garuie Woda.

Poprzysiegam cie stworzenie Wody / w imie
Boga Wycia / y wechmogacego / w imie Jezu Krysta
Syna iego / y Pana naszego / y moca Ducha / y Swie
tego / aby sie stala Woda poprzysiezona albo waga
wana / ku vciekaniu wszelkiej mocy nieprzyjaciol / aby
nieprzyjaciela wykorzenie y wygładzić mogła / y zani
soty ie odwroconymi. Tamże mało niżej. Aby to stwo
rzenie wodi bylo / ku wyrzuceniu Duchow zlych / y wzro
dow szkodliwych. Jz gdziebykolwiek ta Woda kro
piono / aby tam niebyło wszelkiej nieczystości / y był ko
jdy wybawion od niebezpieczeńści: niechay tam niebe
dzie Duch powietrza / y zarażenia / y niechay odstapia
zdrady potajemne nieprzyjaciela. A jeśli też kto zayczy
mieścić cym w dobrym zdrowiu y pokoju / aby przez
pokropienie tej wody / wszystko odeszło. Inne słowa kro
re tam mowisz / y ktorymi te wode garuiesz opuszdam.

Tu iuskożdy może obaczyć / jeśliż wy temu wierzy
cie / iż s Pana Krystusa stego iednego zrodła wyszło
pyniey pochodzi / cokolwiek jest potrzebnego ku zbaw
wieniu: Abowiem kiedybyście temu wierzyli / nigdy
byście tej Wodzie garowanej takowej mocy nieprzyp
isowali / aby ona mogła nieprzyjaciela wszelkie wy
korzenie

Processus
quae ex agens
da Crac.

Wodzie y Soli.

72.

korzenie y wygładzić / aby mogła wyrzucić Duchy zle
y wrzody szkodliwe.

Czyli:

O garownicy niebogoboyni / od kogożście sie te nau
Jzali nie od poganow / ktorzy ieżte turcy y do dzisiejs
szed dnia / nasładowa. Abowiem kiedy do kościoła swe
duchy nieczyste chwalić ida / tedy sie naprzod przed ko
ściołem woda omywa albo kropia. O takowym omy
waniu / Vergilius / Ovidius / y insy pogańscy Do
ktorowie / na wielu miejscach piszą. Thestotym ieden
Historyk Theodorytus piše. Jz ten byłobyżay v po
ganow / kiedy który poganin zgrzeszył / tedy sie pier
wey Woda omył / albo pokropił / a nissli do kościoła
wszedł. J wypisuje między inszymi rzeczami / Jz gdy Ce
sarz pogański Julianus / uslył sługa iednego mo
wiac: naprzeciwko temu kropieniu albo omywaniu /
tedy go kazat wsadzić dla tego / iż przeciwko takowej
Swiatości mowil.

Strad iuskożdy może obaczyć / iż to guszenie Wody / kro
re ty swiecenim zowieś / kropienie / albo omywanie iest
nie od Krystusa / iakom powiedzial / ani od Apostolow
tego vstawione / ale od poganow zmyslone / ktorzy Dia
bly chwala / Ewangelia swieta / Syna Bożego / y krew
iego sluznia / ktorzy też wy nasładowiecie / aż wstażga
gdy sie na każda niedziele w Processjach kropicie /
przed ktorym kropieniem tak Syna Bożego Pana Je
zu Krysta sluznicie / modlac sie polacinie / aby ludzie
nierozumieli.

Wapieska Wodliwa Wodna na każ

da niedziele przed procesya.

Day prosimy cie wechmogacy wieny Boże /
przez

papież y krie
za swota od po
ganowsie gano
wać wody nau
szl.

Aeneid. 2.
Metamorph.

7.
Devita Jul.
Caesaris.

Tripartita 2.
sto. Lib. 6.
Cap. 35.

O Wapieskiej

przes tey Wody pokropienie zdrowie duszne y cielesne /
obronę zbawienia / bezpiecność nadszcie / wiary po-
twierdzenie / tu y nawieki wieków Amen.

A słyszysz tu / iako się modlicie / na każdą niedzielę /
we wszystkich kościołach które Antykryst Rzymski opa-
nował. Proście Boga / aby wam duszne y cielesne zdo-
wie dał / obronę zbawienia / bezpieczną nadszcie / wiary
potwierdzenie / A przez tego / jeśli przez one żywy
zbawienia Wode: Nie / A przez którąś tedy Wode
przes tey Wody pokropienie mówicie.

Nie jest rzecz podobna / aby jeszcze mieli być pod słoń-
cem kiedy tak sprosni pogani / którzyby przez pokrope-
nie wody ugarowanej / mieli prosić Boga przodkiem
o zdrowie duszne / to jest / o odpuszczenie grzechów / o sa-
ste Boga / y o żywot wieczny / a potem o zdrowie cie-
lesne / iako wy prosicie / albo o obronę zbawienia / za-
li jest albo być może inna obrona zbawienia naszego / o-
torem Pana Jezusa Chrysta użyczanego / A czemuż te-
dy zapamiętali ludzie zbawienia swego / bluznić Syna
na Bożego.

*Przypomnienie
do wierznych
co biegają na
kropienie.*

O wy niebożatka ludkowie wboży y prości / którzy
biegacie na procesye / dla tey Wody / podobniey by
wam wciekać od tego kropienia co nadaley / abyście się
s tch zakamiatą Kieża wespole / mieniąmiwali ze-
bawie Pana Jezusa Chrysta Syna Bożego.

Wapieska Woda wielkonocna.

*Przypomnienie
do wierznych
co biegają na
kropienie.*

Niewspominam też tu drugiego guszenia wod
iako ugaracie y poprzyśięgacie Wode / w Soborze
przed wielką nocą / y w Soborze światego. Takie też
tam bywaia bluznienia imienia Bożego / y nadarem-
ne bę-

Wodzie y Goli.

73.

ne branie tego. Jako tam siedm kroć około krzyżnice
w koto chodzie / s chorągwiemi / skrymi / s świecami
s krzyżem / Letania spiewać / Pana Boga / y tego
Syna miłego bluznić / Dusz umartych ludzi wzywá-
iac / aby się za wami modlę / iakobyście to zrodło wo-
de / y studnia wase / błogosławić y poświęcić mogli.

Tam między innymi bluznierstwy / to przydawacie
w Modlitwach swoich. Róż być Boże przy tych ta-
jemnicach / y światościach naszych / ażkolwiek nie jeste-
śmy godni takowych tajemnic sprawować / a wśakoś
niechay odejdzie Duch nieczysty. Niechay cho będzie
Świete y niewinne Wody stworzenie twoje.

I mówicie tam daley. Poprzyśięgam cię stworze-
nie Wody / przez Boga X żywego / przez Boga X pra-
wodziwego / przez Boga X Świetego. Jeszcze daley /
tchmac nad tą Woda mówisz / kreslenie czyniac. Aby
ty Woda / nietylko omywała ciała / ale też ożyściła /
zmyśły wasze.

Tamże jeszcze drugie kreslenie czynicie świecą / po-
krzyżem nad ona woda / iakoby iacy pogani / Czarno-
kieżnicy / albo iakie ugarownice. Toś dopiero sami na
przód ugaracie / a potem drugim ludziom rozdawacie
I iakie tam bywa cisnienie ludzi / do tey wody ugaro-
waney / aby każdy co na przód uchwycił / y w domu dla
użyczenia wlaćie postawił / nietylko o tym pisać / bo
to każdy na oko widzi.

O toś inż masz zrodło wasze żywe / y woda wasze ży-
wa / która zmyśły wasze ożyści / iako tu sami mówicie
aby ta woda / nietylko ciała omywała y ożyściła / ale
też zmyśły wasze.

Powiedz bluznierzu Syna Bożego / kto was tak o-
wych

Modlitwa wo-
dą światego
y wielkono-
cna.

poprzyśięga-
nie wody.

Kresla Wode
świeca Król-
na.

Cisnienie do
wody.

O Papiestwie

pytanie kto ro- wych narow nauzyt: kto wam zynie rozkazat ty krzy-
stazal wode na- ti ty kreslania / ty poprzy siegania / ty Dychania ty ako
rowac. to chodzenia: kto wam takowe zrodla / wody / albo stu-
dnie wymyslit: Niemozesz tego rzec / aby to pan Bog
rozkazat zynie: ktory tak przez Proroka / na thy wasze
zrodla / wody / y studzianki rozeschle narzeka mowiac.
Jer. 2. Dwie rzeczy zle vczynil lud moy: Mnie opuścili stu-
dnie wody żywey / a nazywali sobie rozschtych y rozma-
itych studzianek / ktoro wody zatrzymać niemoga:
a. pet. 2. Piotr Swiety takies powiada. Iz to sa studnie w ktor-
ych wody niemają / a oblaki / ktore wiatr rozwiewa.

Papiestwa Sol Niedziele koźdey.

O mizerni y zapamiethali ludzie dusi swoich / y
statowa obtudna Swiatość / ktora iz miała smier-
dzieć / przesto tenże Alexander Papiest przydal Sol do
nicy / abyście nietylko woda / ale też y sol na każda nie-
dziele gusili / iakos iednak bedac Antykrysta Bzym-
skiego poslusni: Tymy slowy Sol gusicie

Ex Agenda
Craconien.
Soli poprzy-
sieganie.

Poprzsiegam cie stworzenie Soli przez Boga x y
wego / przez Boga x prawdziwego / przez Boga x
Swietego / aby sie stala sola poprzsiezona albo vga-
rowana / na zbawienie wiernym / abyś byla w yskim
bierzacym ciebie / zdrowim dusznym y cielesnym / iz ze
gobysze kolwiek albo dotknata / albo też pokropiona
byla / zeby wtey rzeczy / wselekley niezyskości niebylo y
wseleklego przenagabania Duchá ztego.

Powiedz mi: izali kiedy Syn Boży Apostolom swo-
im rozkazal takowa Ewangelia powiedac / aby ludzie
zdrowie

Wodzie y Soli.

74.

zbrowie duszne y cielesne mieli brać / przez vzywianie
tey Soli vgarowaney: Izali Sol odgania chytrości
Dyabelskie: Izali Sol niezyske ludzi poswiaca: izali
Sol daje zbawienie wiernym: Jesliż tak jest / thedyć
Swiety Pawel nieprawda napisal / ktoro tak mowi.
Iz Pan Krystus samego siebie za kościół swoi wydal / Eph. 5.
aby y poswiecił: A zymże / iesli Sola albo woda: nie
Sola mowi / ani woda garowana: A zymże thedyć:
krowia swoia nadrośsa. Także y Krystus Syn Boży / Ioan. 17.
Prosit Oycá swego / aby tego zwolenniki y w yskim
wiernie poswiecił: A zymże / iesli Sola albo woda:
Nie: A zymże tedy / powiada: poswieć ie Oycze / przez
prawda twoie
A Bemu sobie niewspomienieś na ony świadectwa Bo-
skie / gdzie tak Bog samo o sobie mowi. Ja Pan / ktoro
was poswiacam: Izasie przez Proroka mowi: Ja
Pan poswiacaiacy was: y mało niżej: Ja pan poswia-
cacy Izraela: A Swiety Pawel on Pan Bog poko-
iu / ntechay was poswieci w yskim. A bazyś to blu-
znierzu imienia Bożkiego / iz nie Sol ani woda / po-
swiaca ludzi / ale tylko sam Pan Bog pokoiu.
A przesto niemam / co bych naprzeciwno wam miał
insego mowić / iedno co Piotr Swiety do onego ludu
zydowskeo niewdzieczneo y niewiernego mowit. Wy / Act: 3.
ście sie S. y sprawiedawego Jezu Krysta Syna Bo-
żego zaprzeli / gdyście sobie na tego miejsce wode / sol /
y inne zabobony / Dyabelskie wymyslili: Iz wkazaliście
ludziom prostym / nie Krystu sa Syna Bożego / aleście
wkazali / wode / sol / iakoby ty rzeczy odganiały chytro-
ści Dyabelskie / niezyske ludzi poswiacaly / y zbawienie
nagonie wiernym dawaly.

x ij

A wždy

O Cżyścii

Ażdy ieſzcie ſedzieſz powiadał / iż nie inſzego nieu-
 żyćie / y niezynicie / iedno cō Kryſtus Syn Boży / y A-
 poſtota wie tego / wżyli / y zynili: Wkaſz gdzie Pan Kry-
 ſtus / albo A poſtota wie tego / wode albo Sol garowa-
 li: A gdyſz tego nigdy niepoſtajeſz / oſadzie ſie / ieſliſz ieſt
 zwoleńnik Pana Kryſtuſu / albo ſluga Antykryſtu
 ieſliſz ieſt przyiaciel albo nieprzyiaciel Boży / ponie-
 waſz Pan Kryſtus tak powiedział mowiac. Wy przy-
 iaciele moi ieſcieſcie / ieſli wżynicie / cokolwiek ia przy-
 kazuie wam. Ale podzmy ieſzcie dalej.

O Cżyścii popłatney nauce Papiestey.

Wſze teſz tu przypo-
 mionać Cżyſciec / y Odpuſty
 waſzego Rzymſkiego Koſciola /
 nauki ſarzo popłatne / kthory
 Cżyſciec y odpuſty / niewiem aco
 muſz opuſcić: Poniewaſz teſz w
 imie Cżyſcā / y odpuſtem od pa-

pieża kupionych / odpuſzczenia grzechow wżycie / iako
 ſwiataſz waſe kriegi wiaſne. Aleć tak Djabel zawo-
 4. to na on gāſ wżyni / gdy ſie s Panem Kryſtuſem po-
 4. tykał y gadał / poſadziwſy go na wierchu Koſciola w
 ſwietym mieſcie.

Wzmaſz tedy naprzod Cżyſciec płatna nauka waſza
 ktorym

Papiestim.

75.

ktorym Cżyſcem / iſali Papięſ y ſwāmi / niewymamili
 y niewyzyſcili / na Ceſarzach / na Krolech na Kriſze-
 tach / na Paniech / rozmaite paſtwa / Kroleſtwa /
 Kriſtwa / Powiaty / Mięſta / Porty / Zamki / Wōſi /
 Cżyſke / Myta / Solwarki / y inſe rozmaite plāty.

Tak wżac ludzi. Iż koſdy gtowiet po ſmierci / mu-
 ſi iſć do gżyſcā / y tam ſie pierwey wyzyſcić / albo wy-
 ſmāżyć / choſz dopiero do Kroleſtwa niebieſkiego w-
 niſz. I przyr. odzicie wiele piſma do tego wymyſlo-
 nego Cżyſcā / abyſcie ludzi proſte y w piſmie ſwie-
 tym niebiegcie / tym ſnadniey mogli zmanić / y iako ſito-
 ry na lepie potowić. Ale iako tam ku temu Cżyſcowi
 wymyſlonemu / piſmo ſwiete przywozicie y ſtoſnie-
 cie / iāſnie ſie waſa obuda / y w piſmie ſwietym zdra-
 dā przed wſyſtkim ſwiatem okazuje: Iż ieſcieſcie zo-
 nych / okthorych tak ſwiete Piotr piſe mowiac. Iż
 dla iakoſtwa / zmyſlonymi ſlowy / beda wami kup-
 yć.

Powiedz mi: s ktorego piſmā ſwietego / To ſowo na
 przod wyſſo Cżyſciec: Prožno mi maſz wſazac Prozo-
 ti / ſo onim nigdy nieprorokowali: Prožno Pana Kry-
 ſtuſā / ſo onim nigdy nieużył: Prožno A poſtoly / ſo o-
 nim nigdy nieſlychali.

Gład ſie wziął Cżyſciec.

A gład ſe ſie tedy wziął / y ten Ogień Cżyſcowy z
 niecicie powiem. Naprzod Grzegorz pierwszy Pa-
 pieſ / przed ktorym było / iako wr powiadać / ſeſc-
 dzieſtath y kielka Papięſow / wymyſlił y zniecił / then
 ogień Cżyſcowy / wami ſarzo pożytegny.

z iij

A chceſ

w y mam

fałſh

z pet.

995.

Rofa
 polid.
 Volat.

Kryſtus y A-
 poſtota wie / nie
 garowali wos
 dy ani ſoli.

Jo.

15.

Mart
 Lu.

O Cyscu

Dialog.
Lib.
Cap. 4. 53. **U**chcesz wiedzieć iako? Powiem s krieg Grzegorz wych. Dusa sie kriedzu iednemu wystawienie w Cieplicach wlasowata / zasu Grzegorza Papieja: Ktora dusa powiadala / iakoby meki wielkie w onych Cieplicach cierpiata. I prosila potym onego Kriedza / aby za nie Krystusa znou offiarowal / y one duse s Cysca wybawil.

Deut. 18. **I**zasia druga dusa / wlasata sie sludze iednemu Kupiowski / ktora roskazala dziekowac Grzegorzowi Papieji / iz Thryczymy wymyslit / y one Duse przesnie s Cyscu wybawil: A iz Bog zakazal od umartych prawdy szukac / abowiem Dyabli aby ludzi zwodzili w kazuia sie w postawach dusz umartych: Dla tego tedy / przes kilka set lat watpili ludzie o tym Cyscu / asz pa pieś Jan osmy nasty ten ogień Cyscowy / znou roswiecil / y dzien zadusny wymyslit / y wystawil

Anno. 1005. **Volat.** **Polyd.** **Lib.** **Cap.** 4. 53. **P**owiedz mi / iesli to jest Ewangeliey wzye / ludziom powiadac / iz po smierci musza wszyscy do Cysca isc Prozno tedy / Pan Krystus przepowiadac Ewangelia wszelkiemu stworzeniu kazal / to jest / dobre / wesole y miote poselstwo. Co za poselstwo? odpuszczenie grzechow daremne / y żywot wieczny.

Aleć by to niebyto / dobre y wesole poselstwo / y nieby toby też daremne odpuszczenie grzechow / iako Swiety Pawel powiada / iesli zby ludzie / po smierci w Cyscu mieli byc / y tam niewiem dokad sie smazyc? Jesli zby ubogi zebrał umart / zleby onim bylo / Boby sie nie miał zym wykupic s Cysca / wždy by iednak Bogatey przyszlo tancien / abowiemby mogli wynisic s Cysca ry chley / iako ten / ktory Papieji / y iego Kriedzom / Mnichom / y Mniskom / oddat Miasa / Zamki / Wiaty

Papieskim.

76.

Stoto y pieniadze / y fundowal Klastory / Mensjona / nie / Wtcharze / albo kupit wille / Zoltarze / Obchody / Swiece: Mary / Zalomse / Kadzido / Wotrywy / Krzy / se / Kapy / Ornaty / Procesie / Woda swiecona / Zwony / y inise zabobony.

Pieniadze Dusze wyciągania s Cysca.

Powiedz prosze cie: Jesli Bogactwa / pieniadze / Sundacye / y chy inise macactwa wase / wyciagnac moga tego s Cysca? Jesli rzeczesz / iz moga: Thedy Prorok Bozy nie prawdziwie napisal / o Panie Krystusie / iz sie na osoby ludzkie niemial ogladac. I Pawel Swiety tym obyzaem / iest fatkerzem / ktory też tak napisal: Iz Bog nie patrzy na ludzkie osoby. I Piotr Swiety nie prawdziwie napisal / ktory tak mowi. Iz nas odkupil / nie zlotchem / nie szcubrem / ale nasza krwi. To wssytko pisano bedzie falszywe / poniewaz Pan Bog ma wietrzy wzglad na ty / ktorzy dla dusz swoich fundowali y oddali platy / a mslina ubogie zebrał / wie re niewiem / iakoby sie byl Lazarz on s Cysca wykupil / ktory y partheki chleba niemial.

Jesli też rzeczesz / iz nie dla pieniedzy Pan Bog dusz s Cysca wypuszcza / ani dla tych Sundacy / albo platow naszych: Powiedz ze mi tedy: dla czego ty platy bierzecier? Dla tego sie kazdego roku pieniedzy wspomina cie / za Mse / za Konduky / za Thryczymy / za Wille / y za inise obchody: temu tak dlugo prosymy ludzi mi mamićier? Jesli tak iest iako wy powiadacie / aby smy sie mieli po smierci iesze w Cyscu smazyc / tedy

prozno

O Cyscu

- Matt. 6. prozno Pána Boga zowiemy Oycem / prozno mówięmy odpuść nam / naše winy / iako y my odpuściamy / naszym winowaycom: prozno theś w kredzie wyznawamy. Wierze grzechom odpuśczenie / y żywot wieczny / nie potym wstykim. I coś by to było za odpuszczenie grzechow / ieslibysiny sie mieli iestże za nie śmążyć w Cyscu: Jesli nas ma iestże Ogień Cyscowy ożyścić y zbawić / tedyć prozno Aniot do Jozefa mówi: W zowieś Imię tego Jezus / bo then zbawi lud swoy / od grzechow ich.

Matt. 1. wite: W zowieś Imię tego Jezus / bo then zbawi lud swoy / od grzechow ich.

Jestże też ktemu / iesli nas Cysciec ma ożyścić od grzechom naszych / prozno tedy Jan Swięty powiada:

1. Jo. 1. da mówiac, Iż krew Pána Jezu Krysta ożyści nas od wszelkiego grzechu: Jesli od wszelkiego grzechu ożyści krew Pána Jezu Krysta / iako tu Jan Swięty powiada: Iktoreś tedy grzechy iestże będzie Cysciec po Krystusie ożyściat: Weyrzy na kielka mieysc w Pá

5. wia Swiętego / iż iawnie niemowi, Iż nas tylko śmążyć: Do Żydow pisac tak mowi: Iż przes samego

3. ma krew Pána Jezu Krysta wkrzyżowanego za nas ożyściat: Do Żydow pisac tak mowi: Iż przes samego

1. siebie ożyścił grzechy naše: a słysysz iako tu mowi, iż przes samego siebie: Nie mowi przes ogień Cyscowy

nowo przes Grzegorza Papieża zniccony: A pan B.

3. mowi. Kto wierzy w mie / ma żywot wieczny / kcho nie wierzy / iusť iest osadzón. A baczysz to iako tu mowi / ma

żywot wieczny: nie mowi będzie miał / na onym świecie ożyściwszy sie pterwey w Cyscu: ale mowi / iusť ma

na tym świecie: Abowiem iako dwoiacy sa ludzie nasłacie / wierni y niewierni / chak też sa tylko dwie drodzo

po śmierci / wierni mają żywot wieczny / a niewierni mają śmierć y potępienie wieczne. Wy theś sami tak o

tym

Papieskim.

77.

tym wstawiźnie śemrzeć / albo śpiewać. Iż ktorzy dobrze bynili poyda do żywota wiecznego / nie do Cysca: A ktorzy źle / poyda w wieczny ogień / a coś potym kiedy temu niewierzyć.

I śpiewać tam iestże daley. Iż ta iest wiara krześciańska / ktorey iesliby kcho wiernie / y mocnie niewierzyć / y nie trzymat / zbawion być żadnym obyćciem nie może: Ty też sam wspominaś iako Łukasz Swięty napisał: Iż imienia niemáš żadnego na niebie y na ziemi / przez ktore moglibysiny być zbawieni / iedno samo imię Pána Jezusa Krystusa.

Jesli tak iest / iż przes to same imię Jezus bywamy zbawieni / wcoś sie tedy to imię nowe czysćciec obroć: w pocenie wasze. A zemu: Abowiem ludzie ktorzy sie P. Boga boia / wasze fałszywa nauka vznaia / iż nie w imię Jezu Krysta vzyćie odpuszczenia grzechow / ale w imię Cyscowo / dla pieniędzy: I iestescie przyrownani do onych kupcow / ktore pan Krystus powrozem s kościola Salomonowego wygnat / y shtoty ich sprze wracat.

Czemu tak wiele stołow w kościelech Papieś naśtawiat.

Bowiedź mi dla tegoście też tak wiele shtotow w kościelech waszych nabudowali y naśtawiali: Iżali nie dla tego / abyście na nich wstawiźnie targowali / y pieniądze brali: przesto strzeście tego ognia Cyscowego pilnie / podniecaćcie y co nawiecy fałszywym piśmem / aby nie zgasił: Abowiem iakoby zgasił / tedy by też musiły stoty / ognie s swiecami zgasić / ktore na tych stolech gorąia. A co wietzego / musiłyby / ga-

2

śmać

O Cyscu

śnać / wielkie ognie / które się pala wstawiznie brzucha
w Bogu waszemu / w takich waszych.

Lotra Kry-
stus do tyca
nieposlat.

Jo.
Luc.

Jeżeli ten Cysciec jest / tedy się Krystus Syn
Boży bardzo na tym omylił / iż onemu Lotrowi zgola po-
wiedziat / który snim na krzyżu wisiał / mówiac do nie-

19. go: Dziś semna będzie w raju. Powiedz mi jeśli był kto
22. godniejszy Cysca nad tego Lotra? Ażdy mu Pan
nierzekł: Poydziej Lotrze pierwey do Cysca / abyś sie
tam s twego Lotrostwa ożyścił / toś dopiero semna
wondziej do Raju / ale mu zgola rzekł / y to jestże nie le-

Luc.

23. da iako / ale pod przysięga. Amen zaprawde powia-
dam thobie / dziś semna będzie w raju. I coś mnie
maś / aby był tego Cysca Święty Paweł zapamiętać
1. Tes. 4: miał / kiedy do Teszalonicenskiego Kościoła o umar-
tych pisał: I owsem tam wspomina wszystkich wier-
nych / aby się nieśmucili dla umartych / iakoby nadszicie
żadney niemając onich / tak iako zynia pogani / którzy
nadszicie żadney / o przyszłym żywocie niemają.

1. Tes.

A gdyś tedy tak jest / gdzieś thuius będzie wasz Cys-
ciec / powiedz mi prośe cie: Musz thuius rzec o Świę-
tym Pawle / o nieprzyjaciela krzyża Pana Krystusa
phil. 3: wego / których koniec jest zatracenie.

phil.

Kreza papie-
cy kramarze.

O kramarze niebogoboyni / zemusz zdomu Bożego
wzyniliście Lotrowsta iastinias / których Bog brzuch
jest / a chwata ich / iako tenże Apostoł mowi / wposro-
3: moceniu / którzy wiecey ziemskie rzeczy mieluicie / ani-
śli one wieczne: Czemuś się wzdry kiedy nieobazyć
zemusz się nad ludem Bożym nie zmiuicie? Czemuś
go zwodzić kiedy nieprzestaniecie: który lud Pan Kry-
stus nie Cyscem / ale krwia swoia Święta ożyścił /
y poświęcił / zemusz teżże inśe ożyścienia y poświę-
cenia sobie zmyślać: Czemuś wiecey y siebie ważycie

Papieśkim

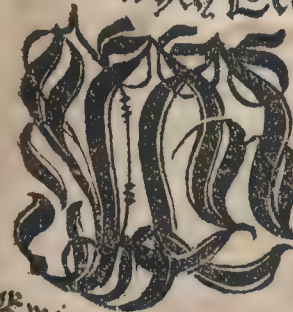
78.

wasz żolabek / Państwa / Cei / Bogactwa / y rokosy
tego świata / a nissli ony Bogactwa / które Pan Bog
nagotowat swoim wiernym: Czemu wiecey wierzycie
temu Grzegorzowi / y Janowi Papieżowi / a nissli Pro-
rokom Świętym / Apostołom / y samemu Krystusowi
Synowi Bożemu.

Aprześto ius stad każdy wierny może obazyć / na i-
kim gruncie są zasadzone / wasze Kaplice / wasze Olt-
rze / albo Stoty / wasze Msz zadusne / wasze Mensiona-
rye / wasze Bractwa / wasze Żoltarze / wasze Kondukt-
y / wasze Wotywy / Wilie / y inśe śatanśkie wymysły
Ażdy ty jestże będzie mowił / iżeście prawdziwi
byćcie: prawdziwi pasterze y przyjaciele Boży: Ale
podzmy do odpustow / które mietościwemi lachy zo-
wiecie.

Na iastim
gruncie są za-
szone Kaplice
Oltarze / Men-
sionarye. etc.

Papieśkich nudo- ściwych Lecciech y Wpusćciech.

An Krystus syn Bo-
ży tak powiedział / iż iako trocha
Kwasu / wszystek zadziat ciasta
Kwasny zyni / tak też Papieś
Kzymśki Antykryst / ziedney na-
uki / druga nauke fałszywa stano-
wi. Widziat naprzod / iż nauka

Mat 13: 51

Ewangeliey S: iest nauka prosta / wżgardzona y nie
poplatna / w której Pan Bog / daremne oopuśczenie
R 4 grzechow

Ewan-
gelia
niepoplatna
nauka.

O Papiestwach miłościwych

55. grzechom obieć dać / bez pieniedzy / y wśelakiej ob-
miąny / wśelkiemu głowięku / który wierzy w pana Je-
Zyśta wkrzyżowanego / myśli tedy o tym wstawienie
iako by mogł naukę popłatniej sja postanowić: A iż mu
się powiodła y pośreściła nauka o Czyśćcu / chciał też
ieśże skosztować nauki o Miłościwych leciech / y o
Odpuszczeniach / które Miłościwe lata y odpusty / ponie-
waś ty chwaliś / y onich wiele dzierżyś.

*Miłościwe la-
to wśelku lat.
Anno. 1295.
Plat.
Ro. 2a:
polid. 2ib. 8.
Cap.*
Powiedze mi tedy: Szybiego rozkazania Bonifacy-
us osmy Papię / tym imieniem przezwany / przed ko-
rym było przedtym wiecy a nissi dwieście / iakowy po-
wiadacie Papię: Naprzod wstawił takowe Mi-
łościwe lato w Rzymie w Złotej fortce / iż ktobykolwiek
ono miejsce Święte wśelku lat nawiedził / y pieniedzy
przyniosł / y do skrzyni włożył / aby głowiek chłowy /
wśelkich grzechow odpuszczenie otrzymał / by też na-
wielkie grzechy przez wśelki swój żywot wdział.

*Miłościwe la-
to wpiacizle-
stat lat.
Anno. 1342.
Wspier
paral. 2us.
Maucher.*
A iż się zdał długi czas do skłat zekac pieniedzy / to
wśelko Klemenś sossy / ziamat y odmienił / y to Mi-
łościwe lato pięćdziesiątego roku postanowił.

*Miłościwe la-
to wśelku lat.
Anno. 1471.
Volat.
Decret.
Etr. 2ag.*
Ale iż to ieśże zdał się długi czas / tak znamięnity y
wielkiej światości / tej niezbedney Mamonny zekac
prześto Syrtus Mnich zwarty na treptach łakomy /
to wśelko potym ziamat y zrzucił y dwudziestego y pi-
ęćdziesiątego roku / miłościwe lato w Rzymie postanowił / y przy-
dał ieśże wiecy odpustow / aby tym wiecy przybyło
pieniedzy. Powiedze tu ius szybiego rozkazania to wzy-
nili ci Papię: Niemożesz teo rzec / aby s Kryśtusowe
przykazania / boć Kryśtusowe Miłościwe lato / nietyl-
ko każdego roku ieś y stoi / ale też każdego dnia y każdej
godziny: Abowiem gdziekolwiek bywa pan Kryśtus
wkrzyżowany prawdziwie przepowiadany / który sam

Lećciech y Odpuszcziech

79.

niebie dla grzechow naszych wydat / y zaśie zmartwych Ro.
wstat dla wśprawiedliwienia nasze / ieśli się to dzieie
We wśi / ieśli na polu / ieśli na morzu / ieśli w domu / ie-
śli w mieście / tam ieś Złota fortka wśedzie / tam ieś
mieysce Apostolskie / tham ieś nakoniec sam Kryśtus /
który daie Miłościwe lato / to ieś grzechom odpuszcze-
nie daremne bez pieniedzy / wśelkiemu głowięku / kto-
ry weń wierzy / y doniego przychodzi / iako tho sam
przes Proroka mówi tak. Wśyscy pragnacy podzie-
le do wody / a którzy niemacie srebra kwapcie się / kupcie
y lećcie / poccie / kupcie / bez srebra / y bez wśelkiej ob-
miąny / wino y mleko: A słysyś thu iako mówi kupcie
bez srebra: to ieś / weźmićcie daremne odpuszczenie grze-
chow / fałszywie tedy Papię / y swami wzy / iż za sre-
bro y za pieniadze bywają grzechy odpuszczone / ponie-
waś nas Syn Boży nie srebrem / ani złotem sobie kupił
ale krwią swoią nadrośsa.

Papię niewierzy aby Kryśtus
przyniosł z Nieba Miłościwe lato.

Kiedyby papię y swami wierzył / iż pan Kry-
śtus nam przyniosł z nieba Miłościwe lato / wspom-
niał by wżdy na ony słowa jego / które mówi w Łuka-
śa Świętego: Duch Boży nademna / dla tego / iż mi-
nie pomazał / ku przepowiadaniu wesolego poselstwa / po-
nal mię w bogiem / abym wzdrowił skręcone serca / abym
przepowiedał Jencom odpuszczenie / abym przepowie-
dał lato Miłościwe: A słysyś thu / temu pan Kry-
śtus przyśedł aby przepowiadał lato miłościwe: Cze-
muś ie tedy Papię y swami przedaie / poniewaś ie
pan

4.

25.

55.

1. pet.

1.

25.

Luc.

61.

4.

2. 19

O Papieskich miłościwych

Pan Krystus wszystkim przepowiada / y daie ktery
kolwiek weń wierza.

Przešto tedy / by też wnące wafey / nie Insego nie
było / iedno iż daremu odpuszczenie grzechow przeda-
iecie za pieniadze / iawnie sie okazuje / iż Papieś jest An-
tykryst / a wy słudzy iego / kchorzy krew Syna Bożego
przedajecie / a nakoniec depcecie y bluznicie: Dla kto-
regu bluznierstwa / mieliby powstać wszyscy Królowie
Cesarzowie / y Panowie / y zepchnąć tego Syna z trónu
cone s stolca iego / pyśne aby wiecey niebluznił pán Je-
zu Krystha Syna Bożego: Abowiem Pan Bog / iako
żyjemy w historyach / dla mniejszych grzechow / wie-
le królestw srodze skarą / y pod moc pogańska poddał.
Przešto też o tym Papieżu / ktery naprzód to Miłosći
we iato wymyślił / pisarze iego własni / nie dobrego nie
piśa. A chceś slyść / co napisali onim / iaki to trup był:
Wsest powiadaia na Papiestwo iako Lis / krolował
iako Lew / y umarł iako pies. *Klopis*

Innych odpustow niewspominam / to jest / drugich
bluznierstw na przeciwko Krystusowi Synowi Boże-
mu / ktore Papieżowie rosfetali po wszystkim świecie
y pisali zawieszony pteżeci katanstie: Plenaryam / to
jest zupelne odpuszczenie grzechow / tysiac dni / trzysta
dni / dwieście dni / sterdziesiąt dni / odpustu / wżym go
też y wy słudzy iego do tego czasu naśladnicie / swiad-
za to wafse listy ktore w oltarzach s kościami niewi-
iakiemi / sa zamurowane / y ktore też daiecie poświęca-
iac kościoły y káplice: Stadje ludzie nie ożakta pro-
ści / szukając zbawienia / y odpuszczenia grzechow / bie-
gaia / od Kościoła do Kościoła / od Káplice do Ká-
plice / od Oltarza do Oltarza / od Obrazu do Obrazu
od Stupa

Bontfactus
octavus.

Kosci w oltar-
zach zamuro-
wane y listy na
ktorych sa na-
pisane ods-
puszcz.

Łeciech y Odpusćciech

80.

od Stupa do Stupa / od Grobu do Grobu / od Bala-
wana do Balawana / kiedzom w vsy / sami niewiedza
co septali / pieniadze im w rece tkali / y w skrzynie kta-
dli / Wse zakupowali / Słowy / Czastki / Rece / Nogi
iedni srebrne / drudzy wostkowe / stawiali / kości umar-
tych ludzi cátowali / a żywe prześladowali / woda sie
kropili / nieinak iedno iako pogani / tego sie kto mogł wali
domyslić z rozumu swego. A to wszystko Papieś y swa-
mi potwierdzał / y odpusty od tego dawał.

Kiermasze od Papieża wymyślone.

Niewspominam

też nie o Kiermaszach / ktore
poświęcanim zowa / iakowe sie mezo-boystwa / cudzoto-
stwa / y pianstwa / y zwady na nich dzieia / niepotrzeba
otym wiele pisać bo to każdy na oko dobrze widzi y sly-
szy: Ale Bog mścić sie nad ludem niewdzięcznym / do-
pusćit thakowa slepota na ludzi / aby widzac niewi-
dzieliy slyšac nieslyšeli: Aprzešto wielkim żalem pa-
trzac na ten lud vbogi / ktory w swej slepocie ginie /
mowie do Pána Boga / on wiersz Davidow. Wstań Psal. 44
moy mity Pánie / Jakos długo bedziesz spał / Ocuć sie
a nie odrzucay nawiętki: Wstań y wspomos nas / a wy-
kup nas od tego Antykrysta / y slug iego / dla miłosier-
dzia twego: Oto Wieprz dziki pustoszy winnice two-
ie y pożera ia frogie a leśne zwierze.

O miłe Owieżki / kwiś Syna Bożego Pána Jezu K.
odkupione / y temu samemu poświęcone / genuś sie kie-
dy nieobazyćcie: genu od tego Antykrysta / nieuciekta-
cie: genu sie do samego Syna Bożego Pána Jezu Kry-
sta nienawroćcie / Jzaf niebazyćcie / tey nauti fałszy-
wey / przes kchoro Antykryst / wiele ludzi wiedzie na
wiegne

umarle kości
cátowali a ży-
we prześlado-
wali.

Psalm

61

Psalm

44

Psalm

80.

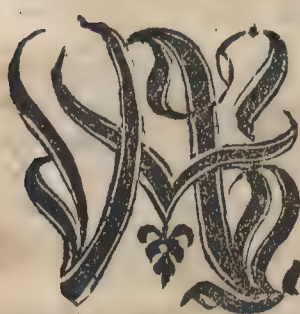
Do owienet
Krystusowych
nawspominanie

Apoc.
Act.
v.

O Bapieskim Krzyżmie

18. wieżne potępienie: zmituićcie się / nad duszami waszemi
2. a vćielayćcie od niego co nadaley / iesli snimi na wieli
12. wiekow zginać niechcećcie: Ale podzmy też do Oleiu /
y innych waszych wymyslow.

O Bapieskim Krzy- żmie y o iego inszych Oleiach.

Waż też powiedaś / iż
nieuczycie ludzi / iedno w sa-
mym Krystusie zbawienie po-
kladać. Na to tak odpowia-
dam / iż temu niewierze / ani ja-
dny głowie / ktorzy się Pana
Boga boi / wierzyć może: A ge-
mu: Abowiem kiedybyście w sa-
mym Krystusie S. Bożym / zdrowienie duszne y cie-
sne / y wszelką obronę / y błogosławieństwo pokładali
y temu same^o tylko geść y chwate dawali / tedybyście
do Krysthusa / Oleiow / Ognioiw / Gromnie / Swiec-
Lamp / Kądzidnic / Popiotow / Bągnow / Kwiat-
kow / Zioł / Owosw / Zioł / Mirry / Kądzidła / Bą-
rąnkow / Ptaków / Kotazow / Miesi / Stonin / Ją-
iec / Serow / Masła / Chleba / Soli / Piwa / Jąbłek / y
inszych rzeczy wymyslowych / nieprzykładali / ani przy-
dawali / iako przydawacie: Kiedy tym rzekom mar-
towym / na wielkie posromocenie / Pana Jezu Krystha
Syna Bożego / zdrowie duszne y cielesne / obronę
iako

Kiedyby w sa-
mego Krystu-
sa wierzyli te.
dyby do niego
nie nieprzykła-
dali.

y o iego inszych Oleiach.

81.

laka / błogosławieństwo / a nakoniec odpuszczenie grze-
chow / y taka Boża / przypisuniecie y przydawanie.

A iżeby się to iasnie okazało / iż tak iesth. Naprzod
poydziemy do Oleiow waszych / a potym do tych rze-
zy inszych. Wszak iesli kto temu niewierzy / niechayże
takowy w wasze Pontyfikaty / Agendy / y Mszaty wey-
rzy: A iż troiaki Oley gwarantuje / ieden ktorym kiedze
smaruniecie. Drugi ktorym dzieci na krzcie mążećcie.
Trzeci ktorym niemocene ludzi ssalicie y guslicie. Prze-
to kiedy pierwsy Oley swiećcie / iako wy mowicie: te-
dy ty słowa do Oleiu mowicie.

Batlinanie pierwszego Oleiu w wiel-
ki gwarant / ktorym niemocene mąże.

Batlinam cie naniestysy Duchu / y wyszka na-
iżdo Szataniska / y wyszki fantasmu / w imie Oycy y
Syna y Ducha Swietego / abyście odesli od tego O-
leiu / aby się mogli stać duchownym pomazaniem / ku po-
twierdzeniu zmyslu y ciała / aby był obrona Dusza y
cielesna / ku wyniszczeniu wyszki choleści y niemocy.

Naprzod cie tu pytam / powiedz mi / skadeście wzię-
li / tak zły Oley y opetany / iż dyabły swiego wyrzuca-
cie? O chowayże nas Panie Boże / tego opetanego
oleiu waszego. A temu sobie niewspominaj o bluznie-
rzu / iako Duch Swiety mowi / o wyszki choleści /
ktore Pan Bóg ludziom dał ku żywności / posłuchay
Pawła Swietego. Wszakie sthworzenie Boże dobre
iest / ktorego używamy zyniac dziełi Panna. A słysz
tu Ducha Swietego: gemuś ty tedy ten oley opeta-
nym zyniś / ktory Duch Swiety zohwie dobrym.

I iżże cie pytam: Kto ten Oley roztazał krzcie /

3

w imia

Ex Pontificas
li Venetis epa
cusso. 1510.

Vide Durand.
Lib. 6.

1. Tim. 4.

O Papieskim Krzyżmie.

w imie Oycy y Syna y Ducha Świętego: Jakaż Pan
Krystus Syn Boży rozkazał/ kiedy oleie krzcić / albo
iako wy mówicie / świecić? A jeśli rozkazał / jakaż rozka-
zanie jego: jakaż też / iż Oley okrzestony / duchowne by-
ni pomazanie / to jest / Ducha Świętego daie / y jest obio-
na Duszna y cieleśna / y wynisza / y oddala / w wyszki
niemocy y boleści: Jakiż tho nie są nauki Djabelskie /
które są ku temu końcowi / od Antykrysta wyniesione y
wstawione / aby ludzie ten oley srodołowy / miało Du-
cha Świętego chwali / y w nim zbawienie y odpuszc-
nie grzechow swoich pokładali.

Tak do nemo-
cnych ludzi
mowa papie-
żnicy / kiedy ie-
Oleiem maza-

Tak iako to sami rozumiecie / kiedy niemocnego tym
oleiem mazać / mówiac. W imie Oycy y Syna y
Ducha Świętego / maza cie tym oleiem / abyś przez tho
pomazanie / wziął zupełne grzechow odpuszczenie. Ma-
że w sy / nozdrze / wstha / raze / nogi twoie. Jż coś kolo-
wiel zgrzeszył tymi członki / aby tho było tym świętym
Oleiem pomazaniem zglądzone.

A bazyś tu / iako mówisz / mazać tym oleiem / abyś
przez to pomazanie / wziął zupełne grzechow odpus-
zczenie / aby to było thym świętym oleiem pomazaniem
zglądzone. Gdzie thn ius będzie / on Baranek Boży /
który sam gładzi grzechy / o zapamiętali ludzie Dus-
swoich y ludzkich / temu tego Syna Bożego / tak ha-
bić y sromocić.

5. Ale rzeczenie: Coś wždy mówisz / albo pisek / iżak-
ty niewiesz / iż mазanie ludzi niemocnych / nie jest nasa-
wstawia / ale jest wstawia Apostolow Świętych. Albo
wiem Jakub Apostol Święty tak napisał. Rozumie-
cie sie kto między wami / niechay w zowie skąrych ro-
ściota y niechay sie modla nad nim / mazać go oleiem /
w imie

o tego inżych Oleiach.

82.

w imie Boże / a modlitwa wiary zbawionym wżni-
niemocnego / y podzwignie go Pan Bog. A jeśli be-
dzie w grzechach / beda temu odpuszczone.

Na ty słowa Jakuba Świętego / tak odpowiedam
iż ty słowa Jakuba Świętego / nie sie nieściągają ku
temu waszemu Oleiowi Barowanemu. Abowiem na-
on zaś Pan Krystus dat był moc osobliwa y dary / a-
by cuda widome przed wyszskimi ludzmi czynili / no-
wym iżyki mówili / wmarłe krzesili / Djabły wyrzucali /
wężę brali / na niemocene receptadli / a lepiej sie mie-
li / oleiem mазali / a ku zdrowiu ludzi przywracali.

Mar: 16.

Przeto też Marek Święty / o tym oleiu Apostolskim
tak wspomina mówiac. Jż idac zwolennicy przepo-
wiedali / aby sie ludzie katali / y Djabły wyrzucali / y
wiele niemocnych oleiem mазali / y zdrowie brali. A
bazyś tu stych słow: iż Apostolowie / ludzi niemocene
mазali oleiem / ale nie dla odpuszczenia grzechow / iako
wy swoje niemocene mазecie / ale w ten obyraz / aby lu-
dzie po onym mазaniu zdrowieni byli / y cuda thym
mазaniem swoim przed ludzmi okazowali / iako tu oto
slyysz v Marka Świętego / iż niemocni zdrowie bra-
li. A przeto prozno sobie Apostoly sierzecie na pomoc
ku tym swoim Barom: ponieważ niemać / ani tako-
wych darow / ani też takowego oleiu / ktorymbyście lu-
dzi ku zdrowiu przywieść mogli / y owsem iako kto za-
kuśi tego oleiu mазego / rzadzi sie wybiega / aby um-
rzeć niemusiał. Ale byście też dobrze y od Apostolow
to wzięli / tego nigdy nie dowiedziecie / tedy jakaście
mi prośe was / gdzie Apostolowie Święci / Barowali
kiedy oley takowymi słowy / ktorymi go wy Barowali-
kazać chęć / gdzie z oleiu Djabły wyganiali iako wy
wygania.

Mar: 6.

imprava
na furiato a
-pla.

Jaco:

O Papieskim Krzyżmie.

wyganiać i y zaklinac. Izali w tej mierze Czarno-
krieżnikom podobni nie jesteście / osadzcie sie thera-
proste was? Ale podzmy do Wtorego Oleiu.

Zaklinanie Wtorego Oleiu / ktorym

krzyż dzieci y Krzyżmem y zowa.

Ważo wam było iestże na iednym oleiu / przetoście
sobie drugizmyśliłi ktory garmiac / albo iako wy mo-
wićie swiecać / tak mowicie. Day nam Boże pokornie-
cie prosimy / iż krotkolwiek krztym swietym byłby odzo-
dzo / a tym oleiem pomazan / wziętby duszne y cielesne
błogosławieństwo zupełne.

I toć iest nauka / od nieprzyjaciela dusznego zmysło-
na / y do kościoła Swietego w prowadzona / aby lu-
dzion okrzyżnym / miał Olej smrodliwy dawać / zu-
pełne błogosławieństwo: gdzieś tu iusż będzie ono ple-
mie błogosławione Pan Krystus Syn Boży / Abra-
hamowi / y inszym swietym obiecany. W ktorym mia-
ty być błogosławione wszystkie narody świata.

I co tu inszego na krzciech swoich okazacie / kiedy
niewinne dziaćki krzćcie / a thym smrodliwym oleiem
smaracie / iedno iż wy / nie oney umowie wierzyte /
ktora Pan Bog z Abrahamem przyni mowiac. Bez-
de Bogiem twoim / y plemienia twego / ani Krystusa
wi Synowi Bożemu y iego mece / śmierci / y krwi / ale
dusacie themu smrodliwemu pomazaniu olejnemu /
ktoremu duszne y cielesne błogosławieństwo y zbawie-
nie przywłaszacie y przypisacie / iako sie tho iasnie
okazuje waszych własnych słow / ktore tam na ten czas
mowicie / kiedy dziaćki małe przy krzcie thym Oleiem
smaru-

Ex eodem
Pontificat.

Gen.
Gen.
Gen.
Gen.
Gen.
Gal.
Gen.

y o iego inszych Oleiach.

83.

smarować mowiac tak do dziećciatka. Ja ciebie maże
oleiem zbawienym: Tho iest / takowym Oleiem / Ole-
ktorego ludzie będą zbawieni.

Wiem / że też potym przykładać s krzyżkiem Kry-
żusa / ale tam nadaremne / imie iego swiete / w osth-
waże bierzeć / y prawie sie sniego nasmiwacie. Je-
li chcesz wiedzieć iako: powiem / boście tho iusż przed-
tym wshytko temu smrodliwemu olejowi przypisali /
coście byli powinni przypisać / y przywłaszzyć same-
mu Panu Krystusowi.

A przeto tym Oleiem dziaćki małe mazac / nie in-
go nieczynicie / iedno krzest prawdziwy / od Pana z wo-
dy tylko postawiony / hanbicie y siemoćcie / przeto też
Paweł swiety zowie krzest / odrodzenia naszego omy-
ciem / a nie Oleiowanim / albo mazaniem.

Niewspominam tu iestże / iakie krzyżki tym Ole-
iem czynicie / kiedy też dziaćki małe thy krzćcie / iako
tam Stuty swoje na nie / by na złodzieie powrozy kła-
dziecie / iako ie błoćcie / solicie / w zepki wbiacie / swie-
ce martwe w rece prawe dawacie: Thy słowa mo-
wiac do dziećciatka. Weźmi Lampę gorącą / y niená-
gioną: y iestże iako kriegi waże / na ich twarz kła-
dziecie / s ktorych krieg Bogu służnicie / y iako Dya-
bly od nich wyganiać / zaklinac / y nad nimi kłoz wa-
rućcie.

Alle kto może waże zabobony wshytki wypisać / kto-
reście od Antykrysta Rzymskiego wzięli / y lud Boży
prosty pomamili / y ty plugaństwa swoje do kościoła
Bożego w prowadzili / y nazwaliscie ty oleie / y in-
szych. Wymysli Swiatośćiami / mowiac do ludzi pro-
grzech.

Ex Agenda
cundum Ru-
bricam Ecce-
siae Cathed-
ral. Craco-
uien.

Krzest papies-
ki z Oleiem.

Tit.

31

Ex Agenda
Ecclesiae Cas-
thedralis Cra-
coviensis.

Col.

21

Marc.

7.

3 iq

W wy

O Papiestkim Krzyżmie.

zapominanie
do ludzi proz
tych którzy w
Papiestwie
krzesa dziatki
swoie.

O wy prości niebożatka / którzy swoje Dziatki / tym
smrodliwym / y zakletym Oleiem / dopuścacie smaro-
wac / btoć / y solic: Wspomniecie sobie kiedy / na krześ-
Janą krzcił cię świętego / iako Jan święty on lud w
Jordanie Rzece krzcił / który do niego na puszą przy-
chodził: iako na koniec / y samego pana Jezusa Chrystusa
Syna Bożego okrzcił: Iżali tam takim garowanym
Oleiem / btoem / albo Solą krzcił Chrystusa Syna Bo-
żego / y on lud przychodzący do niego: posłuchajcie i-
ko do ludu mówi / własnych słów jego: Ja was wo-
da krzese / ale on / ktoremu ia nie jest godzien wpa-
3. wszy rzemysłą rozwiązać y trzewikom jego / was okrzcił
Duchem Świętym. I byli krzżeni wszyscy od niego w
Jordanie rzece. A słyszyście tu Ducha świętego słowa.

Marek
Matt.

Jesli maćcie ięszce natym / wspomniecie też so-
bie / iako Filip Apostoł święty / onego Murzyna sta-
rę Krolowey Kandaces okrzcił: Posłuchajcie słów
8. Ducha S. Gdy powiada / iechali droga / nadechali
Wode / y rzeze Murzyn do Silippa. Owo Woda / ze-
mu mie nie okrzci: Rzeze Filip. Jesli wierzyś z zupeł-
nego serca: godzi się. I odpowiedział mu Murzyn
rzekł / Wierze Syna Bożego / być Jezusem Chrystu-
sem. I kazał stanąć wozowi / y stąpili obadwa w wo-
de / Filip wespół z Murzyn / y okrzcił go.

Dla tego tu przywiódł ty słowa Ducha świętego
abyście obaczyli kiedy / iako w pierwszym świętym ko-
ściele krześcijańskim / Apostołowie / y inni wierni pa-
sterze y posłowie Boży / krzčili ludzi: którzy o tych Ole-
iach Szatańskich y kletych / ani o tych Solach / ani o
tych btoć / nie wiedzieli y nie słychali nigdy / tyl-
ko sama woda krzčila. A przesto wlećkajcie / co na ta-
ley

o tego inżnych Oleiach.
ley możecie / od tatarowych Oleiarzów / Blocharzów / y
Solazów. Ale podźmy do trzeciego ięszce Oleiu.

84.

Zaklinanie trzeciego Oleiu który Świętym Balsamem zowa.

Wato wam było na jednym Oleiu / mać y na dwu
Olejach / aś musiał być ięszce trzeci / który tymi słowy
zaklinacie. Zaklinacie stworzenie Oleiowe / w imię
Ducha y Syna y Ducha Świętego. Aby przez to wy-
wianie Trojce / y iedney mocy Bożw / wszelka nagor-
ska / wszelka przeciwnika / wszelka zastarżata złość Djabel
na / y odesła od ciebie / abyś się stał tym którzy toba se-
da pomazani / na odpuszczenie wszystkich grzechów / a-
byś twoie Bogosławieństwo wysłał na then Oley: I
dajes przez pomazanie tego stworzenia ożyście nie du-
sne y cieleśne. A iesliby do niego przeciwni duchowie
przylneli / oścarki albo zmazy iakie / zdotknięcia tego
Świętego Oleiu / aby odesli: Niechay będzie nagoto-
wane pomazanie ku zbawieniu.

Ex eodem pon-
tificali.

Nota.

Wiele inżnych bluznierstw opuszczam / które ten Oley
tam garuiac / mówicie: tylko tu wskazuje niektóre po-
ści / aby wszyscy wybrani y wierni obaczyli / iakowe o-
petane oleie mać / sktórych Djabły wyganiać. I-
ko się imienia Bożego / bracie nadaremnie nieboycie ani w-
stydacier: Iako temu Oleiowi smrodliwemu / odpu-
szenie wszystkich grzechów przypisacie: Iako oży-
wienie Duszne y cieleśne y nagotowanie zbawienia ie-
mu przywłaszacie: A krótko mówiac / ten smrodli-
wy Oley za Bogą chwalicie:

○ Jesli

O Papieskim Krzyżmie

Dziwieć kroć
kładać przed
Oleiem papie
scy Biskupi y
Biskupa.

Jako pozdra
wiania Olej w
wielki gwar
tę.

Jesli rzeczesz: i go za Boga niechwalicie: powiedzie
mi: czemuś w wielki gwar tęk przed nim dzieć kroc
y padacie na kolana / mówiac tak do pierwszego Ole
iu. Bądź pozdrowion Święty Oleiu. Bądź pozdro
wion Święty oleiu. Bądź pozdrowion Święty Ole
iu. I zaś przed wtórym oleiem takieś kłakać mo
wicie. Bądź pozdrowione święte krzyżmo. Bądź po
zdrowione święte krzyżmo. Bądź pozdrowione święte
krzyżmo. I zaś przed trzecim oleiem takieś kłaka
cie mówicie. Bądź pozdrowion Święty Balsamie.
Bądź pozdrowion święty Balsamie. Bądź pozdro
wion święty Balsamie.

Już tu teras przeć tego niemożecie / abyście tych o
leiw / za Boga niechwalili / ponieważ oho kłakać
przed nimi / pozdrawiacie / odpuszczenie wszystkich
grzechów im pożytać.

Jako bierzmu
ia ludzi Bisku
powie albo su
fraganowie.

Jako się też to jestże sferzy okazywać z waszego bier
mowania ludzi prostych. Abowiem kiedy je bierzmowa
cie / y tym oleiem smrodliwym smarujecie / tedy kre
sac po głę / tak do głowienia mówicie. Janie: znamio
nuje cie znakiem krzyżowym / y potwierdzam cie Krzy
żmem zbawienym. To jest. Dla którego ludzie bywa
ia zbawieni.

1. Jo.

Jesliż to tak jest / iż ludzie od mazańia waszego / bier
rza zbawienie / tedy ono świadectwo Ducha świętego
go / jest fałszywe / które Jan Święty napisał / mówiac
do wiernych. Iż wy pomazanie macie / od Świętego
onego. A słyysz tu / od kogo maia wybrani Boży po
mazanie? A przeto to wasze mazańie / nie inzego nie
ono jest z Ducha Świętego naamiewanie.
Bar: słyysz / iako ludzi wzywie? Rozkazał nam / mo

O tego innych Oleiach.

85.

wi Piotr Święty Abysmy przepowiedali / iż on jest Se Act. 10.
dzia żywych y martwych. Niemowi tu Piotr Święty
rozkazał nam przed Olejmi kłakać kłakać / pozdra
wiać / ludzi smarować / y grzechów odpuszczenie Ole
iem przypisować / ludzi Olejem kręcić / y bierzmować.
Już tu możes bazyć / iesliście sa przyjaciele albo nie
przyjaciele Boży / Krystus tak powiada. Wy przyja
ciele moi iesliście / iesli badzicie gynieć / cokolwiek ia
wam rozkażę. A gdzieś to wam rozkazał Olejem lu
dzi smarować / tego niemożes nigdziey prawdziwie ro
kazać.

Joi

151

Alereżes / i zaś ty niewiesz / iż tak było w starym za
konie z rozkazania Bożego: na cho tak odpowiadam / iż
też było w starym zakonie / że się ludzie obrzesowali / So
bohy święcili / Rożty Cielce / y Barany ofiarowali / y
krwota się ich kropili z rozkazania Bożego: Ażemuś się
tedy też nieobrzezuiecie? Zemu Sobot nieświęcicie? Ze
mu kosztow / cielcow / y Baranow nie ofiarujecie.

Leutk

81

Leutk.

21.

Exod.

291

pierwsza wy

mowa papie

sta o Olej.

Alereżecie / iż ty rzeczy byty cieniem / aż do Krystu
sa: Jesli byty cieniem / tedy też y olej byt cieniem / kro
nym w starym zakonie ludzi mazańo / chore mazańie
zwierzchnie / nie inzego nieznámionowało jedno wne
chodne pomazanie Duchem Świętym / chorego nam
Krystus meka y śmiercia swoi / zaśluzyl / y zesłał.

Jesli iedne cienie z starego zakonu chcecie chować
powiedziecie mi / zemu drugich nie chcecie? Abowiem
Święty Paweł tak pise / iż khto iedno chowa / powi
nien wszystko chować: ale posłuchay słow iego. Oświad
zam przed każdym głowieniem / iż kto się obrzeże / sta
wa się powinowaty ku chowaniu wszystkiego zakonu.
A przeto iesliście ten cień ieden mazańie Olejem s sta
rego

Gal.

51

O papieskim Krzyżmie

rego zakonu wzięli/ choraycieś tedy y drugie cienie.
Abowiem ieden cień chorac/ a drugie opuszczać nic in
tego nie jest/ iedno sie s Pana Boga/ y iego zakonu na
smiewać?

A bazyś ius iako stary zakon macie po sobie. Ale by też
dobrze tak było/ i zaś dla tego mamy znówu żydami zo-
stać/ włascie proste was/ gdzie w starym zakonie napi-
sano o tym/ iż żydowie Oleie za Boga chwalili/ przed
nimi kłekali/ y tak pozdrawiali/ zaklinali/ iako wy ży-
mie.

Wthora wy
mowa o Ole
tu papieska.

Gal.

1. Ale iestże rzeczenie/ iż to nie tylko o starego zakonu ma-
my/ ale też tak Świeci Oycowie postanowili: Na-
toć tak odpowiadam/ iż Oycowie Świeci niemogli
nie postanowić w kościele krześcijańskim/ tego Kry-
stus Syn Boży niepostanowił: Abowiem iako Duch
Święty powie. By też Anioł z nieba spłił/ y infey
Ewangelicy wzył/ ma to być przekleństwo: przesto tedy
według tego pisma świętego/ ty Oleie wasze nie infey-
go nie są/ iedno przekleństwo y Dyabelstwo/ ktore snich
wyrzucacie każdego roku/ a przed sie go wyrzucić nie-
możecie.

Kto wymyslił y wstawił ty Oleie
narować.

Chcecie iż wam właje / Kto ty Oleie narować/ al-
bo iako wy mówicie świecić/ na wielki gwartek/ wsta-
ł y rozkazał: Powiem y właje. Fabian Biskup Rzym-
ski/ tak iako waszy pisarze o tym pisa/ ktory tak był po-
stanowił sprzodku/ aby wszyscy pasterze y Biskupi sta-
li sobie/ po takowa nowa y znamienita swiatość/ do
Rzymu/ y kupowali sobie.

Anno 245
Polidor.
Lib.

5.

O iego infeych Oleiach.

86.

Potym sie nad wami smitował Sylvester Papieś/
y te moc dat Biskupom drugim/ aby zwielka powaga/
nabożeństwem/ kłekanim/ pozdrawianim/ the wiele-
bna/ y niesłychana Swiatość/ zaklinali/ albo iako wy
mówicie świećli/ na wielki gwartek/ a potym wżaro
wawsy/ infeym w bogim Plebanikom/ do ich kościołom
przedawali za pieniądze.

Anno 320
Polidor.
Plat.
Sabeli

A iestże na then czas wiele ludzi bogoboynych tey
swiatości/ za Boga chwalić niechcieli/ tylko sami krie-
ja o niej wiele trzymali. Przesto potym Innocencys
Papieś wstawił/ aby wszyscy ludzie pod dusznym zatra-
cenim tey nowey y niesłychaney Swiatości wzywali/
w ktorey sie zamyka taśka Boża/ y odpuśczenie wssyst-
kich grzechow.

Anno 410
Sigeb in
Chron.

To gdy niektorzy wsslybali/ barzo sie tak znamienitey
Swiatości wradowali/ a drudzy przed sie zle o niej
trzymali y wapiłi/ przesto też Joelix Papieś wwar-
ty/ daley a nissli po stu lat wstawił/ aby żadeny głowiek
o takowey niesłychaney Swiatości y nowey niewat-
pił y nie szemrał wiecey o niej. I rozkazał/ aby sie wssel-
ki głowiek krzacz y umierając/ mazał/ y w niesz nadszeie
zbawienia swego pokładał.

Anno 525.
Volat.
Polid.

Ius tu tedy mozesz obaczyć/ iż ty Oleie/ nie possly ani
od Krystusa Syna Bożego/ ani też od Apostołow iez-
go/ iako wy proste ludzi zmedzicie/ gdy te obtuda na
Krystusa/ y na iego Apostoly/ kładzicie. Gdyś tu ias-
wnie ius bazyć/ iż nie od Apostołow jest wprowa-
dżona do kościoła Świętego/ ale od Oycy Dyabła
kłamliwego/ ktory przez Papieże chciał zesromocić na
przod słowo Boże/ Pana Jesu Krysta Syna Bożego
y zesromocić y splugawić krześť y Ducha Świętego.

a ij

Ule

O Papiestkim swieceniu ognia

Oletem drwa
Kamienie y spi
ze maza.

Nie wspomina tu nie / iako thym oletem smrodli
wym / nietylko lndzi mazięcie / ale też Drwa / Kamienie
spiże / srebrzo złoto / to jest / Kościoty Kamienne / Drewa
niáne / Otarze Zwony / Kielichy / Portartyly y inne
Dyabelskie zabobony krzćicie y guslicie.

Alcť was tak Pán Bog chćiat przed wśystkim swiá
tem włazać / aby was ludzie po tych zmysłonych masta
rach poznać mogli / iż wy jesteście oni / o których Piotr
2. Swiety napisał / přes ktore droga prawdy miała być
zbluzniona. Ale pędz ny do ognia y do inśych rzeczy.

2. pet.

2.

O Papiestkim Swie ceniu Ognia w Wielkonocna Sobota.

Ex Agenda se
cundum Rus
briam Ecce
sae Catedras
lis Traconten
et ex Missali
Crac.

Przód w Wielkonoc
na Sobothę wbrańsy się do
drew łozieć / stymy y s swieca
mi niezapalonymi / s prozłym
Turybulárzem / y zwoda gáro
wana. Thámże wykresawśy o
gień albo s krzemienia / albo s kry
stalu / siedm kroć chodzieć / okolo onych drew sem
rzac y gáruieć: I między inśymi rzeczami żegnając
ten Ogień tak mowicie.

Day Boże / aby wśystki rzeczy / ktore by bęły tym o
gniem żagrżane / stały się stogostawione / y wśelkiem
ludzkie

w Wielkonocna Sobota.

87.

ludzkiemu zbawieniu pożyteczne. etc. I zaśie niechay
przydzie wśechmogacy Bog ná then Ogień etc. Iż
na ktorebykolwiek miejsce była swieta tajemnica ie
go przyniesiona / aby thám była chytrość Dyabelska
wygnana. I mało niżej. Aby był then Ogień Stugom
twoim / y Stuzebnikam twoim obrona / y bespiezno
ścia obrony / aby nieprzytaciel w ich wnętrzości nie
wśedł.

Ogień obroni
Papiestka.

Powiedz mi: Jesli to jest Ewanieliey Swietey v
być ludzi / ktora Pan Krystus roskazal zwolennikom
swoim wśystkim narodom przepowiadac / Ogniom
wzárówanemu stogostawieństwo / y zbawienie przyp
isać: Stkoregożes cho piśmá wysyłał / aby Ogień /
ktory Bog stworzył wśelkiemu stworzeniu / ku cieles
ney potrzebie / miał być Stug y Stuzebnik Bożych
obrona dusza naprzeciwko Dyabłom / y chytrości
ich: Iżas thá tylko gęś y chwata nie należy samemu
Synowi Bożemu Pánu Jezu Krystusowi.

Matt. 23
Mar. 16

Właś gdzie Krystus roskazal gárować albo iako ty
mowisz swiecić Ogień: Właś też obietnice Boże / gdzie
Bog obiecał dla żagrżania tego ognia / dać swoje sto
gostawieństwo / y zbawienie.

Alcť poniewas / ani roskazania Krystusa Syna Bo
żego / ani też namnieyshey obietnice tego / nigdy włazać
niemożes. Sa thedy táwne znaki / iż then Ogień waś
zmysłony / stemi główniami / y weglami / thcore wy zo
wiecie swieconymi / nie inśego nieieś / iedno iest Dya
belkie Igrzysko / a s Pána Jezu Krysta Syna Bożego
go y z tego obrony nasimiewisko.

Co iest Ogień
papiestki.

Abowiemieście tey nauki / nie od Boga wziele / ani
od Pána Jezu Krysta Syna Bożego / ani też od Apo
stolow

O papieskim swieceniu ognia

Sudas in die
erone Rand
pos.
Aeneid.
Sastor.
Metamor.
Herod.
Polid.

Stolow iego / aleście te nankę wzięli / od Dufnego nie
przystać iela Djabła / y onych slug iego / poganow Chal
dajnykow / y Persow / ktorzy ogień za Boga chwaliłi
y obronę iego duszną y cielesną przypisowali / iako otym
piśa Doktorowie Pogańscy / na wielu mityscach / Su
idaś / Wergilius / y Owidyus.

Abowiem on ogień w starym zakonie / ktory z nieba
stepował / y ony ofiary pożerał / przesławowanie / wdzie
cenie / mekę y śmierć Pana J: Krysta znamionował /
16. iako o Krystusie Prorok Swiety napisał. Ogniem do
światłyteś mie / a nieciśh należona wemnie niepra
wosc. Jazie. Przesłisiny przes Ogień y Wode / a wy
wiodteś nas na ochłodzenie. Tęgo Krystusa
Bożego znamionował on ogień / ktory w Salomono
wym kościele na Otcharzu wstawiłnie gorzał.

Alleż wy temu niewierzycie / aby Krystus dośiść
zynieł przes mekę swoie na krzyżu / y gorzał wstawił
nie w kościele Swietym w sercach wiernych. Przeto
sobie nowe ognie zmyslać / y thym wymyslonym o
gniom swoim / błogosławieństw / obrony duszne y cie
lesne / y zbawienie przypisujecie. Aż prości ludkowie
nierozumiecia waszym zabobonom / y thym wymysłem
Djabelskim / przeto też ty ogień y głośnie na góry o
bracają / iedni za strzechę dla gromu wytkają / drudzy
dla grądu między zboże głośnie zanofa / drudzy sobie
dla bolenia głowy ożegaia. Toć są skutki / ktore z wa
szej nauki Antykrystowej pochodzą / y sami garmiecie /
y ludzi garmować wzyacie.

Już tu tedy ślad może każdy obaczyć / iestli wy ludzi
wzyacie / aby wzym inszym nadzieie zbawienia swego
niepokładali / iedno w samym Panie Jezu Krystusie
O nie

w Wielkonocna Sobote.

88.

O nieprzyjaciele Boży / długosi tak będziecie ludzi w
bogie zwozić / słowy tylko Syna Bożego wyznawa
cie / ale sie go skutki waszymi przycie. Z owocow ich po
wiada Pan Krystus poznaćcie ie / izali s ciernia zbiera
ie winne jagody / albo z osu figi. Oto ciernie / ktore
palićcie / wkasćcie / ktore jagody śniego zbieracie. Ale
podźmy do Swiec.

Papieska Swieca krzčilna.

W tym Ogniu w teś Sobothę / garmiecie zaś
Swieca wielka / ktora krzčilna zowiecie. Jako theś
tam Imie Boże na daremne bierzecie / y Pana Boga
służnicie / każdy może śnądnie słych słow obaczyć / kto
te tam ssemrzącie / gdy te Swieca żegnacie.

Na przod pieć ziarn kądziła na krzyż w te swieca
wytkacie / a wytkając ty słowa Pana Boga sromo
cac / y imie iego na daremne bierzac / mowicie.

Przyimi Swiety ożyż zapalenie tej offiary wiezo
ney / ktora my thobie dajemy. Imię nizey. Prosimy
cie Panie / aby ta Swieca w imie twoie poświęcona /
tu tej nocney ciemności skazaniu nieustawiać trwa
ła / y tu woniacy srokości zapalona / do niebieskie
go światła była przyłożona.

Inse służnierstwa opuściam / abowiem słych może
każdy obaczyć / kto sie iedno Boga boi / y miłuje Imie
iego swiete. Jż wy zapamiętawsy Pana Boga / y iez
go przykazania Swietego / gdzie mowi. Niemiey Bo
gow cudzych przedemna: Te obtude martwa y nizey
mna swieca / wiezorna woniacy srokości offiara
zowiecie / y gyniecie. Błazniac / y przeklinając / Pana
Jezu Krysta Syna Bożego / ktory tylko sam iest / wie
gorna

Matt.

Ex Agenda et
Missali Craco

Wontalaca
srokości pas
presta Swieca
wostowa.

Exodi 20

Psalm.

Psalm.

Leviti.

Nieco ten O
gień obracaia
ludzie.

Fal B.

O Papieskim świeceniu ognia

- Genl
Exod: 8. gorna woniaia cey slothkości offiara / przed Bogiem
29. Oycem na prawicy iego siedzący.
- Dani
2. Tesi
Matt.
1. Jo. 11. Toć jest ono ohydzenie przed Bogiem / na mieyscu
2. Swietym stoia ce / o ktorym Daniel swiety napisat / y
24. Pawel Apostol Boży. Toć sa oni / ktorzy z nas wysili
2. ale niebyli nigdy snami / iako Jan swiety mowi / abo /
wiem by byli z nas / wzdyć by snami byli zostali: Toć
sa oni Doktorowie / ktorzy sie mieli przeć pana swego
2. ktory ie odkupit / iako Piotr swiety napisat. Za ktory
mi miało ich wiele iść / przes ktore droga prawdy mia
ła być sromocna.
2. pet. 1. Izali moze być ieżte haniebneyša y sromotliwsza
rzecz wymyslona / na przeciwo Synowi Bożemu / pa
nu Jezu Krystusowi / iedynemu zbawicielowi nasze
mu / iako ta jest: przyrownywać obtude z wołku wle
piona / do oney wiezornej y wonia cey offiary / ktorą
wiezor to jest na ostatku swiata jest za nas Bogu o
cu na krzyżu offiarowana: a trwa od poranku aż do
wiezora to jest od początku / aż do skónżenia swiata.
- Jo. 1. Izaż nie tylko sam Pan Krystus jest świecą / ktora o
świeca wszelkiego człowieka / przychodzącego na ten
swiath: ktory poraża y gaałi wszyscy inße świece zmy
słone y obtudne / swoia swiatiośćia niestworzona.
2. Josymus Pap.
Anno. 420.
Durand.
Volat.
Isto.
polid. lib. 5.
cap. 6. O iakoś wy staniecie przed ona świeca wiezna / w
bystek swiata oświecaia ca: iakoś sie będziecie wyma
wiać: kiedy wam rzecze ona świeca / nigdy niezgaśona
zemuście sobie inße świece wymyslali / y stawali / ktor
wam to rozkazat: Wymowicie sie / y rzeciecie / myślny
nie niewinni mily panie: Abowiemesmy to pod kła
twami zynieć musieli / co vstawił y wymyslił Josymus
Rzyński Papieś. Tam obaczyćie ieli wam ta wymo
wka

w Sobote Wielkonocna.

89.

Wła poydzie albo nie. Day wam panie vpańietanie.

Papieskich gromnic czarowanie.

Alle podyny też y do Gromnic / ktorą gáruiac tał
na przod mowicie. Prosiemy cie Boże / abyś ty swie
ce / ku potrzebie ludzkiej / y ku zdrowiu cielesnemu y du
śnemu / bądź na ziemi / bądź też w wodzie / przes wzy
wanie Swietego Imienia twego / y przes przynze
Swietey Maryey dziewicy / matki twojey / ktorej dzie
śia swięta nabożnie obchodzimy. I przes modlitwy
wszystkich swietych / Błogo ślawić / y rzą po ślawi
cie / aby ten lud twoy / ty świece vćciwie w rękach no
śac / spiewaiac / y ciebie chwaiac. etc. I mało ieżte
nizey. Iż na ktorymby kolwiek mieyscu / była zapalo
na ta gromnica / y polożona / odstąpił / y drzał Diabel
y vćiekł przed strachem / ze wszystkichimi slugami swy
mi z mieysca onego. I ieżte mało nizey. Błogosławie
ście stworzenie Wołku / w imie swietey Trojce / abyś
było wykorzystaniem Diabelskim. I ieżte nizey. Wy
śli Błogosławienstwo twoie / na ten Woł / y poświęć
śli swiatiośćia lastki twojey.

I ieżcie tey pierwszey świecy nieduśali / ktora zowie
cie Krzciłna / aby miała być zupełna obrona wasza / y
wiezorna offiara / iakoście pierwey śsemrali / przeto
ście tu znawu sobie inße świece wymyslili / ktoręście
Gromnicami nazwali / iżeby Duszy / y ciatu pomaga
ły / na ziemi człowieka / y w wodzie / od wszelkiej niebes
piegności zachowały.

Toć sa zaśie nowi Bogowie waszy / przed ktorymi
iako powiedacie / Diabli drza / y vćiekają. Powiedz
mi /

O Papieskim swieceniu ognia

Joel.

2.

mi/skthoregoś to pisma Swietego wziat/ aby Pan
Bog miał na swiece martwe wylewać / ktore wy. od
gromu Gromnicami zowiecie / swoje błogosławień-
stwo / y także swoje / na rzesz niema / ku cielesney po-
trzebie tylko od Boga dana: Wylcie / mowi Pan B.
3. Ducha mego / na wszelka płeć ludzka / nie na swiece.
A wiec tho iestże nie jest wielkie zesromoczenie páná
Jezu Krystá Syná Bożego / y Ducha swietego / wo-
skowym swiecom przypisować obrone duszna y cieles-
na / od wszelkier niebezpieżności Szatańskier: Jes-
mu sobie niewspomnienie na ony słowa skthore Pan

Gen.
psal.

15

Bog mowi do Abrahama. Jam iest Pan Bog obro-
17. na twoia. Jazis na drugim miejscu. Pan Bog iest

psal.

30.

obrona / wśystkim wnim nadzieie pokładaicym. Ja-
30. kże dalej. Ty Boze iestes obrona moja. Tak iasne pi-
smo maiać przed oczyma / a wždy iednak niewidzicie / y
páná Boga tak śmieie bluźnicie / gdy oto martwemu
wostowi ludzkimi rękoma vlepionemu / obrone duszna
y cielesna przypisujecie.

Gromnice oś-
brona duszna y
cielesna.

A wiec to iest Ewanielley Swietey ludzi wzyt-
Ji swiece sa obrona duszna y cielesna / przed ktorymi
Djabli drza y vćiekaja: Jesli tak iest / iako ty tu po-
wiedas / tedyć pierwszy krześcjanie / ktorzy byli gasi
Apostolow / y pierwszych swietych mazenikow / obro-
ny żadney w Kościele krześcjanstwie nie mieli: Abo
wien te obrone naprzod wymyslił Wigilius Papieś /
kiedy naprzod w Konstantynopolu / sedac dla powie-
trza Swiato panny Maryey ożyśczenie vstawił / a
ponim jazis drugi Papieś Sergius nierych to swiece
albo iako ie wy zowiecie gromnice lepił / aby obrona
byty naprzeciwko gromu y Djablu.

Anno 550.
Sigebert.
Durand.
Purificatio
nis festum.

Drugie

w Sobote Wielkonocna.

90.

Drugie Swiece rozmaite.

Niewspominam tu nie prostych Swiec / kto-
rych eście też narymowali / y do kościotow krześcjan
skich / według pogańskiego y żydowskiego zwyczaju na-
stawiali. Ktore zowiecie postawnicami / kłownicami
Koratnicami / brackimi / Apostolskimi / Grobownicami
mi / Walkownicami / Otwarzownicami / Grobownicami
mi / Putgrobownicami / Szelagownicami / Kwartni-
cami / pienieznicami. A kto ie może na koniec wśystki
wylizyc y wypisać.

A temu nie powiesz / w ktorey to Ewanielley napi-
sano / y ktory też Apostol tego wzyt / abyśmy mieli / al-
bo panu Bogu samemu w kościele krześcjanstwie swie-
cie / albo ludzom umartym / albo kłom / stojakom / y o-
brazom niemyim.

A i tego wkazać niemożesz / przeto ia thobie wkazać
musze / iż ta nauka niewysła / a. a od Krystusa S. Bo-
żego / ani od Apostolow tego / ale wysła naprzod od
Grzegorza Papieża / przed ktorym bylo przedtym / ia-
to wy sami pisacie / wiecey / a nislł śśećdziesiąt Pa-
piezow w Rzymie / ktorzy otych swiecach / nie niemy-
sili. Ale by ich też dobrze inni Papiezowie przed Grze-
gorzem używali / tedy iednak they nauki / od Krystusa
niewzieli. A co kolwiek z niebá nie jest przyniesiono / ale
z rozumu y z mozgu ludzkiego wymyslono / cho wśystko
iest przeklestwa / iako Apostol swiety napisał.

Papieś Łampy wymyslił.

Ku Ogniu też / albo ku thym Swiecom / przynale-
ja Łam

Anno 550.
Volat.
plat.

Joel
Gal.

O Papieſkim ſwieceniu ognia

za Ląmpy / ktore przed kamieniem / przed drewnem / przed Oleiem / przed chlebem w koſcielech w aſyckich ſtawiać / y naławſzy Oleiu palicic. A ktoſ to wam rozkazał: Niemożesz tego rzec / aby to Krystus Syn Boży wſtawił / albo Apoftołowie tego:

Sabinianus

Pap.

Anno. 610.

plat.

Volat.

Anno. 745.

plat.

Volat.

Exod. 25. 27.

Leuit. 24.

Amari. 8.

Czemu lampy

były w ſtarym

zakonie.

Isa.

A ktoſ tedy naprzod ty Ląmpy wymyſlił: Sabinianus Papieſ / ktory namieſnika ſwego Grzegorza przeſſego / rozkaſał kriegi popalić.

A potym Zacharyas Papieſ / ktory był nierychł po Sabinie / do tych Ląmp oleiu przydał / y ty Ląmpy potwierdził y zapalił.

Wiem że w ſtarym zakonie z roſkazania Bożego / były

ty Ląmpy w koſciele Salomonowym zawieſzone / w

Czemu lampy ktorych ogień y wnocy y wednie wſtawiznie gorzał / a

były w ſtarym lud poſpolity Izrahelſki Olein dodawał. I dla tego

go zawieſzone były y gorzały / aby lud Izrahelſki naſ

pominały / iż ieſzcie lud pod Zakonem był wciemnoſ

ściach / a iż ieſzcie oczekawali pana Jeſu Krzyſta wie

czney ſwiatłoſci / oney Ląmpy gorzącey / ktora nie

miała nigdy zgaſnąć / ale przyſc gorzeć wſtawiznie y

wſyſteł ſwiat oſwiecić.

A iż my temu mocnie wierzymy / iż iuſ przyſedł / y

wſyſteł ſwiat oſwiecił: Przeſto tedy niepotrzeba nam

wieſcey żadnych ciemnych y gaſnących Ląmp / ponie

waſ thą Ląmpą na ten na Krystus Syn Boży / w ſer

cach naſzych / przez powieſzenie Ewanielicy ſwiatey

wſtawiznie wednie y wnocy ſwiecić y gore.

Alle iſ Antykryſt Rzymſki temu nie wierzy / aby ta

Ląmpa ſwiateł / Pan Krystus Syn Boży / w koſcie

le ſwietym gorzał / y kaźdego ſłowicką przychoſzał

tego na ten ſwiat oſwiecał / przeſto ſobie inſe Ląmpy

w Sobote Wielkonocna.

91.

py martwe y ſmierdliwe wymyſlił / y w koſciele poſta

nowił: Wkazuiać ieſzcie ony Zydowſkie ciemnoſci / w

ktorych byli doſad Krystus nieprzyſedł.

Aprzeſto kto chce one Ląmpę wieczney ſwiatłoſci

pana Jeſu Krzyſta wkrzyſowanego poſnać / muſi od

tych Ląmp martwych y ſmierdliwych / co naſzały y

ciekac / a tych cieniow zaniechać / ktorych Dyabel y ſlu

ga tego Papieſ Rzymſki Antykryſt na wymyſlał / y do

koſciola krzeſcijanſkiego naſtawiał.

Papieſ Kądzidlnice wymyſlił.

A iż ieſzcie do Ognia / do Swiec / y do tych Ląmp

Antykryſtowi Dymu niedoſtawiało / ktorym ſie teſ Zy

dowie y Pogańi kurzyli / kiedy ſie do Bożnic ſwoich

ſchodzili. Przeſto Lew Papieſ tym imieniem trzeci /

Churybularze albo kądzielnice / iedny złote / drugie ſre

brne / drugie moſiadzowe wymyſlił / y dym niasto ſto

wa Bożego prawdziwego / y modlitw prawdziwych

do koſciola wprowadził / aby ludzie a ſiebie grzechy wy

parſkali / a z Obrazow y Oltarzow muchy / nietoperze

y pſiaki / odpoſyli y wyganiałi.

Powiedz mi ſkad ten Lew Papieſ to kądzenie obra

zow y Oltarzow wymyſlił: niemożesz tego rzec / aby to

Krystus Syn Boży wſtawił / albo iż by to od tego Apo

ſtola wzięt: A od kogoſ tedy: Powiem / iż to wzięt

przodkiem od Pogańow / ktory Dyabły chwaliłi / i

to o tym kądzeniu Vergilius pogański Doktor tymi ſło

wy de Venere piſe. Vbi templum illi, centumq; Sabes,

Thure calent ara.

Potym wzięt teſ to / od onych Zydow ktory podno

py martwe y ſmierdliwe wymyſlił / y w koſciele poſta

nowił: Wkazuiać ieſzcie ony Zydowſkie ciemnoſci / w

ktorych byli doſad Krystus nieprzyſedł.

Lew papieſ.

Anno. 810.

polid. lib. 5.

Durand. lib. 4.

Fat

A dicite pas

presnity wnes

li naprzec od

poganow.

Vergil. in

Aeneid. 11

Thure calent ara.

Potym wzięt teſ to / od onych Zydow ktory podno

py martwe y ſmierdliwe wymyſlił / y w koſciele poſta

nowił: Wkazuiać ieſzcie ony Zydowſkie ciemnoſci / w

ktorych byli doſad Krystus nieprzyſedł.

Aprzeſto kto chce one Ląmpę wieczney ſwiatłoſci

pana Jeſu Krzyſta wkrzyſowanego poſnać / muſi od

tych Ląmp martwych y ſmierdliwych / co naſzały y

ciekac / a tych cieniow zaniechać / ktorych Dyabel y ſlu

ga tego Papieſ Rzymſki Antykryſt na wymyſlał / y do

koſciola krzeſcijanſkiego naſtawiał.

A iż ieſzcie do Ognia / do Swiec / y do tych Ląmp

Antykryſtowi Dymu niedoſtawiało / ktorym ſie teſ Zy

dowie y Pogańi kurzyli / kiedy ſie do Bożnic ſwoich

O Papieskim swieceniu ognia

adzenie pos
ym wziali od
Zydow.
Psal. 140.
fac wzgore rece w Salomonowym kościele kładzili/
ktore podnoszenie rąk y kładzenie / nie inzego niebyto y
nieznamięnowato / iedno modlitwy Pana Krystusowe
y wssytkich wiernych / iako otym Prorok Swiety napi-
sał mówiac. Modlitwa moja / iako zapalenie kadzidla
przed obliznością twoia Panie. Abowiem iako Ka-
dzidło w kościele Salomonowym ku gorze sło / y ka-
zo pięknie woniało / tak też modlitwy Syna Bożego /
y wssytkich wiernych iego / sły y ida / wstawienie /
przed oblizność Oycá niebieskiego / y woniała przed
mąciestatem iego.

Alle iż tho kładzenie / v Zydow było cieniem modlitwy
Pana Jezu Krysta / y wssytkich wiernych iego / którzy
przezeń ida do Oycá niebieskiego / przesto ius nam dzia-
sia niepotrzeba do kościoła kładzidła żadnego inzego /
iedno thylko modlitwy ofiarować Bogu przez Jezu
Krysta Syna Bożego / ktore ku gorze ida / y przed ma-
iestwem iego woniała. A iż wy themu niewierzycie /
przesto sobie kładzenia nowe Pogańskie y Zydowskie
zmyślać / a proste ludzi zwodzić.

Wsadzcie sie tedy ius / iestliście namiestnicy Aposto-
scy / albo nieprzyjaciele Boży / ponieważ Krystus tak
powiedział mówiac. Wy przyjaciele moi iestliście / iestli-
bedzicie zynić cokolwiek ia wam roztąmie. Ale podzi-
my dalej do drugich wáshych zabobonow / iako ludzi
wzyćie.

Papież Popiół wymyślił.

Sármo też powiada / iż tylko iednego Krystu
sá macie / w ktorego imie odpuszczenia grzechow lu-
dzi ozyćie. Oto ia tobie wstaje tych wáshych Krystu-
som

w Sobote Wielkonocna.

92.

som y zbawicielow sárzo wiele / ktorym wy przypisue-
cie / obrona duszna y cielesna / od Dyabła y chytrości
iego zaszycenie / y też iaske Boża / y grzechow odpu-
szenie.

A iestli temu niewierzysz / posłuchay tych słow / ktore
mi popiół gárnie w stepna árzode / tedy tak naprzod
mówisz do popiołu. Jestli Boże Anioła twoiego / zniebá-
ktoryby zegnali X y poświęcił X ty popioły / aby były le-
karstwem zbawiennym / wssytkim imienia twoego wzy-
wającym ec. I máto niżej: Iż ktorzyby sie kolwiek tym
popiołem posipali / dla odkupienia grzechow swotch /
aby cielesne zdrowie / y duszna obrona wziali. I iestte
niżej. Iż ktoregoby sie kolwiek głowy dotknął / aby nań
wylali thwoie błogosławieństwo. I iestte niżej máto:
Atak chy zalety Popiole. w imie Swiethey Trojcey /
nas od grzechow nieczystości ozyść.

Jestliże thak iesth / iż popiół wżarowany / iesth lekar-
stwem zbawiennym / błogosławieństwem dusznym / y
od grzechow ozyśceńim: tedyć nie po krwi pana Jes-
zu Krysta Syna Bożego / ponieważ popiół ozyścia
od nieczystości grzechow: przesto według tey twoiey
náuki / fałszywie napisal Jan Swiety / ktory tak mówi
Iż nas krew Pana Jezu Krysta ozyścia od wssytkich
tych grzechow.

Alle rzeciesz / w sák na ośátku wspominały Krystu-
sá / y Krystusem ty rzeczy piegetujemy: prawda iż w
spominacie Krystusa / ale go nie dla teo wspominaćie
abyście mu chwale iego dawali / ale żebyście ty swo-
je smrody y ludzkie truciny / od Dyabła wymyślone o-
strzegali / iakoby ludzie prości Antykrystusowey ná-
mnicobazyli. Bo też takieś Czarnokieżnicy zynia-
ktorzy

Ex Agenda et
Missali Cera-
conien.

1. Jo. 1.

O Papieskim świeceniu ognia

Ktorzy Troyce Świętey imieniem Dyabły zaklinają /
Czarownice także gniją / kiedy ktora rzecz garmia / te
dy tymże obyczajem / iako y wy nadaremne imię Boże
bierza / y gary swoje imieniem Bożym piczeta.

Powiedz mi jeśli byli kiedy tak sprosni pogani / aby
popiół mieli czynić lekarstwem zbawiennym / błogosła-
wienstwem dusznym / y od grzechów nieżyłości oby-
scienim? Kownie tak wy czynicie iako y lud z wafey na-
uki: Mowiwszy zley przeklinawszy / zamykają tymi slo-
wy / Jezus Chrystus Marya / ono pierwsze zagadanie.
Takci Szatan wysłabło zakrywa imieniem Bożym.

A wiec iestże będzieś mowit / iż ludzi wzywie przez
Chrystusa odpuszczenia grzechów y ożywieńcia / oho
maś Chrystusa twego popiół / rzecz martwa a nieży-
wna / od kogożes the naukę wziął prośbę ciebie niemożesz
rzec / aby od Chrystusa / Syna Bożego / albo Aposto-
łowiego? A od kogoś tedy? od Grzegorza Papieża / a
6. ten Papież zaś od kogo? od onego chytrego weża Dya-
bla / ktory kasa y sromoci / Syna Bożego / y krew na-
świetła y nadrośsa iego.

Papieskiego bągna y kwiatów czaro- wanie w Kwiecna niedziele

Alle podźmy dalej iako Bągno y Kwiatki wnie-
dziele Kwiecna / garmicie / y iako też tam imię Boże
nadaremne bierzecie / gdy tak do Kwiatków y Bągna
mowicie.

Day Boże / aby każdy kto bykolwiek thy Kwiatki
wziął / błogosławieństwo twoie / otrzymał / y zaśluga
żywota wiecznego. I mało niżej

Zaklinam

w Sobote Wielkonocny

93.

Zaklinam cie wszelkie stworzenie Kwiatków y Ga-
lazek / winie Boga Oycę x y Syna x y Ducha Świę-
tego x pocieszyciela. Zaklinam cie wszelka mocy prze-
ciwna / y wszelkie zebranie Dyabłów / wykorzeń sie /
y wysać sie / stego stworzenia Kwiatków y Galazek /
iż nakłobyście miejsca były przyniesione / aby wszyscy
mieszkańcy / onego miejsca / błogosławieństwo twoie
otrzymali. etc. I iestże niżej.

Iż gdzieby to Bągno było przyniesione. aby sie thy
miejsca stały świętymi / y stamtąd odesła / wszelka chy-
trość y nagrawanie Szatańskie.

Powiedz mi: Jeśli Czarnokrzężnicy / są różni od
was? Ktorzy theś także Dyabły zaklinają / iako y wy? papieżnicy
6. Ktoś wam to rozkazał? abyście Bągno y Kwiatki za-
kinali y garmiali? Czemu sobie Czarnokrzężnicy / na-
ono pisano Ducha Świętego niewspomnienie / i-
to napisał Mojżesz mowiac. I wyrzał Pan Bog w Gen 1.
byłto cokolwiek stworzył y było bardzo dobre. I zaśie
co święty Paweł napisał mowiac. Iż wszelkie stworze-
nie Boże dobre iest. A gdyś dobre / czemuś ie tedy złym
Syni? Czemu Dyabły siłęgo wyganiaś? czemu im bło-
gosławieństwo / y zaśluga żywota wiecznego przypisu-
ieś y przydawaś? Iżali cho iest wzyć ludzi kłanie-
liey Świętey? O nieprzyjacielu Syna Bożego Pana
Jezu Chrysta.

Papieskie w Kwiecna Niedziele in- ne bluznierstwa:

Niewspominam tu nie infty bluznierstw / y
przeklinania Syna Bożego Pana Jezu Chrysta / ktore
czynicie przy tym Bągnie y Kwiatkach w Kwiecna n-
dziele

Ex Agenda
Missali Cra-
conien.

papieżnicy
Czarnokrzężni

Gen 1.
1. Tim. 4.

polid.
Lib.

O Wapieskim swieceniu ognia

Ex Agenda et
Missali Gra-
coien.

Adh:

13.

Drewno wpa-
nieżnikow tedy
na nadzieia.

dziele / kiedy przed wstruganym ktem y pokoszonym /
kłaćcie padaćcie na ziemię / y wkażiac ludzior palcem
ono drewno tak mowicie do niego. Toć jest zbawienie
nasze. Toć jest kthory ma przyść ku zbawieniu ludzi
Toć jest wykupiciel Izrahelski. Oto Krol twoy Bada
pozdrawion stworzycielu swiata / kthorys przyśedi nas
wykupić. Tam sie kłaniaćcie / y Zwiatki przed nim mie-
cećcie. Tamże then kty wstrugany / trćina bjećcie mo-
wiac. Napisano jest / bede bit pasterza. Jeżte ten kty
podnośicie / y thak podnosac mowicie. Okrzyzu bade
pozdrawion / iedyna nadzieio.

Nie jest rzec podobna / aby kthory poganim / albo Tu-
rek / albo Zyd / miał wiet se posromocenie wzynić sy-
nowi Bożemu / Panu Jezu Krystusowi wkrzyżowanemu
mu / iakowe sie tam dzieie od was w ten dzień iemu: J-
zaś drewno wstrugane / jest Krolew naszym: Jzaś to
stworzyciel / tego swiata: Jzaś ten krzyż jest iedyna
nadzieia nasza: O zapamiętali ludzie zbawienia swego
go: coś wam wżdy then Krystus Syn Boży wzynił
zlegoriz go tak bluznicie / y przeklinaćcie:

Wymowka
papiesta iz kty
pozdrawia.

Ale rzecześ / iz my sie nie temu / iako thy powiadaś /
wstruganemu kthowi kłaniamy: nie thego krolew y na-
dzieia nasza zowiemy: ale onego / kthory jest wniebie-
siech: Jesliże tak jest / iako powiadaś / iz sie nie temu
Drewnianemu Bogu kłaniaćcie / gemuś go tedy tam
stawiaćcie: gemuś go trćina bjećcie: gemuś go pal-
cem ludzior podnosac wkażućcie: y mowicie: toć jest:
Ktoś wam to rozkazat: wkaś cie swiadectwo / iżećcie
te nauke wzeli z nieba od Syna Bożego: wkaście też
iz tak zynili Apostotowie tego:

Jesli też jeżte rzecześ: Jz my thego znaku / nie dla
thego

w Sobote Wielkonocna.

94.

tego wkażniemy / aby to drewno ludzie chwaliłi / ale iże
by patrząc na ten znak ku wietsemu nabożeństwu po-
budzeni byli: Wzdobna cho koniecznie wymowka / ale
niemiem aby wam thak przed Sadem Bożym onym
straszliwym sła / iako wam teras snadnie idzie / przed
prostym ludem / kthory sprzyrodzenia swego daleko jest
sklonieyszy ku batwochwałstwu / a nissi ku szerey c-
prawdziwey chwale Bożey. Abowiem takowa wy-
mowka nieści i na on gas onym Zydow na puszy / kto
rzy też sobie byli ciełca wlałi / nie dla tego inzego / ie-
dno aby znak taki mieli / na kthoryby patrzyli / a patrząc
ku wietsemu nabożeństwu pobudzeni byli / iz ie Pan
Bog wywiodł z niewoley / y Krola saraona nieprzy-
iaciela ich w morzu czerwonym wtopił. Abowiem też
oni swieto ono / nie ciełcowi / ale Bogu swiećili.

Wkaście pismo Swiete / gdzie Pan Bog serca ludz-
kie kamienne obiecat ku nabożeństwu pobudzić pa-
trząc na takowe kty wstrugane y znaki / kthorych on nie
tylko srodze zakazat zynić / ale też thy znaki zowie / o-
bzyrdzenim / obtuda / nieczyśthościa / grzechem / smro-
dym / y przekleństwem.

Jesli tam bywa iakie nabożeństwo / tedy ono nabo-
żeństwo / nie jest nabożeństwo prawdziwe / ale jest obtu-
da y zdrada Diabelska / kthory sie vmie przemienić w
Anielska postawe / abowiem Pan Bog Duchá swie-
go swietego / do tych waszych znakow / maskar y kiow
nieprzywiazat / ani tam przy tych znakoch wysluchać
obiec.

A przesto nie sie tam inzego niedzieie / Jedno sro-
mocenie Pana Jezu Krysta Syna Bożego / y naśmie-
wanie iniego / Abowiem nie Krystusa / ale Dusze
nieprzy-

Druga wymo-
wka iz kty po-
zdrawia y w-
każnia.

Exod. 32.
Dla tego zdo-
wie na puszy
wlałi ciełca.

Deut. 7.
Jere. 10.
Deut. 9.

1 Cor.

O Wapieskim swieceniu Ziela

nieprzyjaciela w postawie Krystusowey tam chwali
cie / y temu na ten czas gosc dawacie / kiedy thy drwa
podnosicie / wkazacie / pozdrawiacie / y przed nami
plekacie. Ale podzmy daley.

Wapieskiego Ziela Swiecenie zielney panny Maryey.

Wle thesz iesze nie
mnieysze bluznierstwo po sobie
wkazacie / kiedy ziela w swieto
Panny Maryey w niebo wzies
cie narzucacie / gdy tak mowicie.
Abyś Boże razyl ty ziela glo
goslawic / y zdrowe wzywie
nie tylko tu potrzebie ludzom /

*De Agendat ale tes y zwierzetom : Jz kobykolwiek tych ziot wzy
Misaali Eras
gouien.*
wał / aby y ciatu y duszy iego daly zbawienie. I malo
nizey. Jz kobykolwiek slych ziot / czego swata wzy
wał / aby wzlat tak duszne iako y cielesne zdrowie.

A bazyś to co tych Krystusow macier ktorzy y ciat
lu y duszy waszey dawata zbawienie y zdrowie / klas
zne sie tu niemnieysze wasze bluznierstwo / iz oto zielu
martwemu wzarowanemu przypisujecie / nietylko lu
dzom / ktorzy go beda wzywac zbawienie / ale tes y by
dlu niememu. A przesto wedlug tey nanki waszey / y by
dlo bedzie zbawione / ktore tego ziela wzywac bedzie.
Moze ius kazdy stad obaczyc / iz Pan Bog waszego
bluznier

zielney Panny Maryey.

95.

bluznierstwa dluzey cierpiec niechcial / ale was thu
przed wssytkim swiatem okazat / aby was stad ludzie
poznali / iz wy nieisteście ludzy Krystusa Syna Bo
zego / ale ludzy onego Syna zatraconego / ktory sie w
spina naprzeciwko Panu Bogu / y ktory bluzni Kry
stusa wkrzyzowanego.

I co jest in fego bluzni y fromoci pana Jezu Kry
sta / iesli to nieiste / y co jest in fze zbawienie miec / iesli
to nieiste / Jaz ty niewiesz / iz pan Bog ziot nie dla
tego stworzyl / aby dusiom ludzkim dawaty / iako ty mo
wisz : zdrowie duszne y zbawienie / ale aby sluzily bydlu
y ludzom tu wselakiey potrzebie cielesney / y byly lekar
stwem dozesnym / iako Prorok Bozy napisat o tym mo
wiac. Wypuszczaś chy mity panie / trawe z ziemie / y psal. 104.
ziota / aby ludzom sluzily. A slysz tu / iako Prorok mo
wi : Niemowi / aby daly duszne zbawienie albo zdro
wie / ale aby ludzom sluzily. Ktemu tes medrzec na
pisat mowiac. Ani ziela / ani plastr wzdrawil ich / ale Sap. 16.
twoie slowo panie / ktore wzdrawia wssytko.

A kros was tedy tego nauzyt / iz ziela wzarowane /
dale zdrowie duszne y zbawienie. Niemozesz rzec / a
by Krystus Syn Bozy / albo Apostolowie iego / A kros
tedy / on waz chytry Djabel / ktory byl od pozarku
klamca y mezoboyca / ten was tego nauzyt / aby pana
Jezu Krysta Syna Bozego posromocil.

Durandus was pisarz / dale przyzyne / dla tego zio
ta zbieracie / y tego swieta swieccie powiedaiac / Jz Lib. 21.
panna Marya jest przyrownana Rozey y Liliey / a ia
to ciernie rodzi albo wypuszcza s siebie Roza / tak tes
zydowka / wypuscila albo wrodzila Marya. Ochof
was przyzyne s krtag waszych ziela swiecenie. Jz
sie B.

O Papieskim świeceniu Ziela

sie Boga / takowych rzeczy pisać y powiedać nieboicie
zemu sie wždy na koniec ludzi Bogoboynych niewol
dziecie. Ale podzmy daley.

Papież świeci Owies dzień Szcze pana Świętego.

Dzień Świętego Szczepana Owies zegnając /
tak mowicie. Racz Boże Bło & gościć / to stworze
nie owśa / y inne nasienia / aby był lekarstwem zbawien
nym koniom / y inszym zwierzetom. Imię nasze. Ty
Panie zesi Ducha twego Świętego na to stworzenie
twoje Owsiane. etc. aby zwierzeta które go skossu
wziety mocne zdrowie / a ludzie którzy będą pożywać /
aby sobie zasłużyli zdrowie cielesne / y lekarstwo wiecz
ne Dufom otrzymać mogli.

Tu niepotrzeba wiele pisać / abowiem może kożdy po
znać taczno wase bluznierstwo / gdzie oroż owśa garo
wane / wczyniliście sobie Krystusa y zbawiciela in
Abowiem tu powiedacie / iż owies garowany dale zwie
rzetom y ludziom zdrowie cielesne / y lekarstwo du
sam wieczne. A gdyś owies takowej mocy jest / y co
po Krystusie Synu Bożym? Zemużes stąpić na tych
świątch Panie Jezu Kryste Synu Bożym? Zemużes sie
narodzić s panny Maryey? Zemużes iest poiman / si
zowaw / poligłowan / koronowan / naamiewan / vpl
wan / y na krzyżu zabity? ponieważ owies mogł dać le
karstwo wieczne dufom / nie tylko ludziom / ale i tref
niemym zwierzetom? aby były zbawione.

A wiec też to nie jest nauka onego Kłance Djabła
ry oho zdytera Syna Bożego z własney chwały
ćci tego.

Owies dale le
karstwo dus
sue.

Kont: Papie
skie beda ab
wione.

Zielney Panny Maryey.

96

ćci tego / a wktada ia na rzeczy nieme / przywołaszając
to owśowi / co tylko należy samemu Panu Jezu Kry
stusowi / Synowi Bożemu? A toć iesth prawie vzyć
Ewangelicy Świętey / w waszym kościele Antykrysto
wym / iż ludzie którzy owśa tego garowanego pożywa
ia / wieczne lekarstwo dufom swoim náyduia y otrzy
mawaia / y konie które go pożywaia zbawione beda.
Aleć iesth nie tylko tych nauk Djabelskich. Podzmy
daley do drugich.

Papież Świeci Złoto Mirrhe y Kadzido.

Dzień iako wyzowiecie trzech Krolow / nie mniei
też bluznierstwo okaziecie / kiedy Złoto / Mirrha
y Kadzido gariecie / słowa wasze / które tam mowi
cie / tyśa. Prosiemy cie Boże / aby to Złoto / Mirrha /
y Kadzido / slugom twoim / albo sluzebnikom twoim /
było szystem y obrona / żeby nieprzyiaciel nie wśedł
w ich wnetrznosci. Imię nasze. Aby wszyscy niemo
cy / y Djabelskie chytrosci wonnosć pozumyły tych
rzeczy vciety / y niebyły nigdy od Weza starego vka
beni. Iesth nież. Iż gdziekolwiek Dym / tych rze
zy woniatacyh zaleciat / w mocy swiethego imienia
twego / aby wszystkich nieżytych duchow nalezdy od
balit / y wszyscy rozody przywołowfy zdrowie / ry
chlo odegnat / aby też thy rzeczy wonnoscia narono
niey / chobie Panu Bogu nasemu / mogły wiecna
słotoscia woniać.

A widzisz to? co tych zbawicielow macie? który nie
był Duchy odganiania / y zdrowie zaśie wam
wziciale?

O Papieskim świeceniu Ziela

Rozmaito Bo wrócaia: Jesli Złoto / Mirra / y Kádzydło / jest woni /
gi Papieżnicy nosić nawonniejszy Bogu / tedy wy macie inšego Bo
maita / ktoremu gá / a nie tego Boga / ktory ma Syna Jednorodnego
Duchy nieży / ktory jest wonnością nawonniejszy tego / iako Paweł
sie odganiala. Eph.

5. siciety napisał mowiac. Krystus nas vmilował / y
samego siebie za nas wydat / offiara y obiatha Panu
Bogu ku wonney słotkości.

2. Cor. 2. Ale iż sie wam zdał Krystus wonnością ku śmierci
przetosćcie sobie inše wonności nawonniejszy wymysli
li / abyście tym wiecy Pana Jezusa Krysta Syna Bo
żego / y krew jego stromocili / y deptali. Iżas kiedy P.
Krystus wżył tego / albo Apostołowie jego / iż Złoto /
Mirra / y Kádzydło wonnością nawonniejszy Panu
Bogu. Iżas on kiedy ty rzezy gusł / y ludziom pro

2. Cor. 6. stym na góry rozdawał: O zwoździelowie ludzi
2. Tim. 3. bogich: o kramarze niepobożni / y Syna Bożego / y
Tit. 1. go krwie nadrośsey nieprzywaciele.

A wiec to jest Ewanieliey Świętey wżyć: ludziom
prostym Popioty / Bagna / Ziola Owsy / Złoto / Mir
rhe / Kádzydło / miasto Pana Jezusa Krysta wkrzyżowa
nego / garowane rozdawać / aby sie też od was garo
wać wżyli / y thym rzeżam niżemnym / moc Boża /
przypisowali.

Napominante do wiernych. O wy niebożatka ludkowie ubodzy / tho wy niewie
cie / co sie swami dzieie / oto was Antykryst opánował

Apoc. 18. ktory wam rozmaitych Krystusów nadziat: Vciekay
1. Cor. 5. cie sie niebożatka / vciekaycie sie do Pana Boga / y po
Ecl. 13. dnoście rece swoje / wniebo to niego aby was kiedy
stej Babiloniey Pan Bog wymiódł / y wykáwił / y sy
na swego jednorodnego wam kiedy wkazal / ktory tylko
sam jest lekarstwem zbawionym / ktogo sławieństwem
duśnym

zielney panny Wárney.

97.

duśnym od grzechow nieczyści ożyścieniem / y przed
Oycem swoim niebieskim wonnością nawonniejszy.
Nie Ognie / nie Popiot / nie Bagnó / nie Ziele / nie O. Gen.
wies / nie Złoto nie Mirra / nie Kádzydło. Ale ięże
nie toniec / poydziemy do drugich wáśsyh Krystus
sow.

Papieska Wielka

noc.

Ależ wiedzieć / kthore sa
ięże wáse Krystusy: ktore wam da
wáta ktogo sławieństwo / nie tylko cie
lesne / ale też duśne zbawienie / iásta
Boża / y żywot wieczny: posłuchay /

powiem: Wáranti Wielkonocne / Pchaki / Kotáže /
Miesó / Słodina / Jáycá / Ser / Masło / Chleb / Sol /
Japka / Wino / y inše rzezy.

Ktore ázkolwiek sa samey przes sie dobre / od Pana
Boga ku żywności ludzkiej stworzone / a wśak osi
tym rzeżam martwym / a garowanym / przypisuecie
wśechmocność Boża háńbiac y stromocac Pana Jezusa
Krysta Syna Bożego / przeto im ie nazwał Krystusa
mi wáśymi / iáko si / to iáwne okázuie stych słow / ktho
re garuiac ty rzezy na Wielkonoc / mowicie. Tak na
przod do Wáranka.

Boże ktogo & sławie / y poświęcić & rąz / i kthor
by kolwiek stych Wárankow iedli / ktogo sławie
okwitem napelnieni byli / y do wiecznego żywota pał
przysć sobie zasłużyli

Ex Agenda et
Missali Gra.

Wapieskiey

Kolage tak
rue.

I zasie do Kolagow. Aby ty Kolage byly tu duszne
mu pokarmowi / ktorzy by wkusili smich / aby y cielesne
y duszne wzeli zdrowie.

Mieso tak
rue.

I zasie do miesa: iz ktorzybykolwiek z ludzi wernych
tho mieso iedli / wsektem blogo slawienstwem niebie-
skim / y tasi nasycenim / byli napelnieni.

Stonny tak
zarue.

I zasie do Stonin. Aby byly Lekarstwem zbawien-
nym rodzajowi ludzkiemu / y niebieska ciustoscia na-
pelnienim.

Jayca tak
rue.

I zasie do Jayec. Is ktorzyby ludzie thwot wierni
smich iedli / aby wnich twoie blogo slawienstwo mie-
stato.

Sery maslo
tak zarue.

I zasie do Sera y masla. Is ktorzybykolwiek z ludu
twoiego wiernego / smich iedli / wsektem blogo slawien-
stwem / y taska twoia nasycenim byli napelnieni dobra.

Chleb tak
rue.

I zasie do Chleba. Aby w fyscy / ktorzy w kasa / sniego
wzeli tak cielesne / iako tes y duszne zdrowie.

Sol tak zarue.

I zasie do Soli. Aby byla zbawienym lekarstwem
rodzajowi ludzkiemu / iz ktorzybykolwiek skostrowali
ley / cielesne zdrowie y duszna obrone wzeli.

Jabika tak
rue.

I zasie do Jabiek. y doinnego Owocu. Iz ktorzy
bykolwiek smich wzeli / aby zdrowi zostali / zeby byly
lekarstwem zbawienym w fyskim wiernym ku żywot-
nowi wiecznemu.

Wino tak
rue.

I zasie dzien Swietego Jana / garniac wino thak
ty bary swoje sprawuies. Naprzod Ewangelia Jana
Swietego czytasz / a potym zasie tak mowisz. Przez ty
poswiecone slowa / Swietey Ewangeliey y przez za-
lugi Blogo slawionego Jana Apostota twego y E-
welisty / blogo slawid / y poswiecic / raz Panie to
wino Wina / aby w fysce / ktorzy go skostniala / wy-
gnawscy

Wielkieynocy.

98.

gnawscy wsekcie skodliwe wkuszenie twoiego blogo
slawienstwa / tajemnica zasluzyli byc uweseleni. I ma-
to nizey. Is ktorzybykolwiek namniey tego wina skosto-
wali / aby sobie wieczny żywot zasluzyli.

Otrof masz twoie Krystusy: ktorym dusasz y przypi-
sliesz obfite blogo slawienstwo / wieczny żywot / duszne
y cielesne zdrowie / tasi Bozey nasycenie / lekarstwo
zbawienne / duszna obrona / ktorem tu dla tego wypisal
skriag waszych koscielnych / abyś nierzeli / iz nas ob-
mawiasz / potwarzasz / y sromocisz. Niechay kazdy wier-
ny oglada / krosskolwiek sie Pana Boga boi / y niechay
roszodzi. Jesli ia co mowie / albo pisze / zwasni / albo ia
to ty powiadasz s pychy gartowstkiey.

Jest mi tego Pan Bog wsekchmogacy / Ociec Pa-
na naszego Jezu Krysta / y Ociec wsego mitosierdzia
y pociechy / dobry swiadek w sercu moim / iz to gynie y
pise / z wielkiem zalem y plazem / patrzac na thakowe
cielesne y okrutne batwochwalstwo w koscielach was-
sych / ktore Antykryst Rzymiski postanowil / y patrzac
tes na tho / iako sromoci cie y przeklinacie / Pana Jezu
Krysta Syna Bozego / odkupiciela y zbawiciela moie
go iedynego / ktorzy on tylko sam jest moim żywotem
wiecznym / zdrowim / dusznym y cielesnym / blogo sla-
wienstwem / obrona / y lekarstwem zbawienym. A nie
ty martwe Baranki / Praki / Kolage / Mieso Stoni-
na / Jayca Sery / Maslo / Chleb / Sol / Jabika / Wi-
no / y inze rzeczy.

Powiedz mi dla cie Boga żywego proste: kto to ro-
kazal / ab a ty na Wielkenoc / ty rzeczy gartowal / krzy-
zyki nad nami czynil / y thakowe im blogo
przypisowal? s a Apostolow

Krystusy pas-
piestie.

Br Agenda et
Missali Eras-
conien.

Swiektem zas-
lem ty rzeczy
pise.

pytanie. Kto
im to gynie ro-
kazal.

O Papieſkien

we Baranki albo Kotage albo Stonine / kiedy cáro wali: Właſt gdzie teſ do Stonin tak mówili / iako ty tu mówisz: aby ty Stoniny były lekarstwem zbawiennym ro dzaiowi ludzkiemu / y niebieſta tłuſtoſcia napelnieniem / Izaſ Stonina albo Swinia dawa zbawienie rodzaio wi ludzkiemu?

O iakoſ was ten Antykryſt Rzymſki ſkietznat y zma mit / iſz theſ nake niec Swinie ſmrodliwa gyniecie / y w zycie / byc lekarſtstwem zbawiennym rodzaio ludz kiego?

Aprzeſt ho by teſ niebyto nie inſzego iedno to / thedy iuſz moze každy ſiad dobrze obaczyć iakowi ieſteſcie v zyciele / iakowi paſterze / iakowi Biſkupi: koniecznie nie onego Baranka żywego / Kryſtuſa na prawicy Bożej ſiedzącego / ale ieſteſcie v zyciele / paſterze y Biſkupi / Barankow martwych / Kotagow / Mieſa / Swini / Jaiac / Serow / Maſła / Soli / chleba / Jablek / Wina y innych rzeczy ktore do brzucha ida. Aby was ludzie ſiad poznali / iſz ieſteſcie v zyciele / Paſterze / y Biſkupi oni ktorzy mieli ſłużyć nie Pann Jeſu Kryſtuſowi / ale ſwie brzuchowi / iako S. Paweł napisał o takowych tak mowiac. Proſze was bracia / abyſcie ſie oſtrzegali tych / ktorzy roznie / a zgorſzenie gynie naprzećiw ko tey nauce / ktorieſcie ſie wy nauzyli. A wiawyciele ſie. Abowiem takowi / nie Kryſtuſowi Panu naſe ſu ſe / ale ſwemu brzuchowi / przez ſlodka a po chlebna mowa / zdradza ſerca proſtych ludzi. Takſe y na dru gim mieyſcu Paweł Swiety opowiada ſ pląsem / o ta kowych. Iſz to ſa nieprzyiaciele Krzyſa Kryſtuſowego / ktore ieſt zatraćenie / y ktorych Bog brzuch ich wpoſtro min / ktorzy ſie okolo awiają

Wielkieynocy.

99.

A bazyſ iako tu Paweł Swiety / wymalował ſat. Iako Swiety bywe y zdradliwe v zyciele / paſterze y Biſkupy / po tym ie mamy poznać: Naprzod powiada / iſz gynie zgorſzenie naprzećiwko tey nauce / ktorey Apoſtutowie vzyli. Izaſ kiedy Apoſtutowie vzyli o Barankach martwych / o Koziełkach / o Kotagach / albo o Swiniach. To ieſt tedy zgorſzenie naprzećiwko tey nauce / ktorey Apoſtutowie vzyli / v zyc inſey nauki / a takowe y iakiel oni nigdy nie vzyli.

Potym wkażnie ieſz / pozym mamy poznać / ty ſat bywe v zyciele / paſterze / y Biſkupy / iſz przez ſlodka a po chlebna mowa / przez ktorą zdradza ſerca pro ſtych ludzi:

Powiedz mi: Jeſliſe tho nie ſlodka nie zdradliwa y nie po chlebna mowa: Ludziom proſtym powiedać / iſz ktho thego Baranka pożywa / obſitym ſtogoſbwień ſtmem Bożym napelnion bywa / ktorzy tych Kotagow wkuſa / cielesney duſne zdrowie bierza: Izaſie. Iſz ty Stoniny ſa lekarſtstwem zbawiennym rodzaiowi ludzkie mu: etc. Toć ſa ſlodkie ſłowa / y po chlebna mowa / kto ra zdradza ſerca proſtych ludzi.

Powiada teſ ieſz Swiety Paweł y wkażnie / ty ſat bywe v zyciele / paſterze / y Biſkupy / iako ie mamy po znać. Oto piſe y prawie palcem wkażnie mowiac / iſz to ſa nieprzyiaciele Krzyſa Kryſtuſowego / ktorzy ſie za bawiają okolo rzeczy ziemſkich / y tych ktore do brzucha należa / tego iedno p. Bog oſwiecił / a do żywota wie snego naznażył / iuſz tu moze was ſnawnie poznać. Je liſcie przyiaciele / albo nieprzyiaciele Krzyſa Kryſtu ſowego gdy ſie zabawiają okolo rzeczy ziemſkich / to re do brzucha ida.

Nota.

Swiety Paweł
nie przypisuje.

Re.

pb.

Jako Swiety
Paweł wyma
lował fałszywe
v zyciele.

O Wapiestien

- Luc. 11. Dármo theś maś powiadać / aby ty rzecy były nie-
 Ryśtus powiada. Oto wśyſtki rzecy / ſa z yſie wam.
 Ro. 14. A Świete Páwet takieś mowi. Izaś nie wśyſtki rze-
 Tit. 1. zy z yſt he ſa z yſtym: a niez yſtym / y niewiernym / nie-
 maś nic z yſtego / ale niez yſty ieſt ich wmyſl y ſumnie-
 1. Tim. 4. nie. I ieſz na drugim mieyſcu. W ſelkie ſtworzenie
 Boże ieſt dobre / ktorego używamy z yniac dziaki Pá-
 nu Bogu.

Stego tedy piſiſia Świetego / okázuie ſie to iáwnie
 iż wy opuſciwſy prawde Ewángeliey ſwietej / trzy-
 macie ſie ieſz nie tyłko żydowſkich / ale teſz y pogá-
 ſkich bańni / y náuk ludzkich / od prawdy Bożey odwrá-
 cáciacych. I dla tego theś ná wielkenoc / iáko pogáni
 ludzi proſtych wżycie / powiadać tak / iż ſie niego-
 dzi żadnemu Świecone go ieſć / iedno thylko ludzom
 tym / ktorzy przyſtepuia. Ale iákie tam bywa przyſte-
 powanie / takie teſz ſwiecone.

Jeſli to tyłko ſwiecony pokarm / ktorzy ná wielkenoc
 zarućcie / tedy wielka krzywda ludzom proſtym wy-
 nić / iż przez wśyſt heł rol pokarm przekłety ieſć im
 dopuſzczacie: Jákoſ ſie wždy mowić tháł wielkiego y
 grubego kłamſtwa niewſtydzicie / iż tháł owieglami
 Pána Kryſtuſowymi macie y zarućcie. Aleć iuſz
 Pan Bog z miłoſierdzia ſwego / oznaymił Antykryſtá
 y wśyſtki zdrády y fałſhe iego / y was teſz wkazał / iż zo-
 nych wżycielow / Paſterzow / y Biſkupow ieſt hećcie /
 2. pet. 2. przez ktore droga prawdy miała być zbłuzniona.

Patniki / Kije ic / Owce y Sol

tak z

Kiewſpo

Wielkieynocy.

100.

Nie wſpominam tu nic / inſych Djabelſkich zabo-
 bonow waſzych / iáko Patniki / y ich Kije / y Mantyki
 zarućcie. gdy ie do Bátwánow odſyłać.

Nie wſpominam teſz / iáko owce zegnácie / y zaruć-
 cie / kiedy zdycháta / y one ſol / ktora im podawacie.

Także nowe zboża y ſiemia / nowe Chleby / nowe
 Domy / nowe ſtubnie / nowe táznie / nowe role / nowe
 mieze / nowe pierſcienie / nowe wieńce / nowe ſſuknie
 nowe ſtadio / nowe ſſećiniedziatki / nowe álbo młode
 wdowy / y ich rabli / ciáſnochy y koſulki.

Wſak to moze każdy ogladać w waſzych Aliendach
 y Wſalach. iáko tam Pána Boga bluznicie / nie inak
 iedno iáko pogáni / álbo żydowie niewierni / ktorzy ieſ-
 z y do dziſieyſzych záſow / przypisúia moc oſobliwa /
 temu ſłowu Tetragrammáthion / y drugiemu kthore zo-
 wa Abrahádábra / iáko by ty ſłowa wymowione / y ná-
 kacie nápiſane / miáły odganiać / álbo zawieſzone ná-
 ſy / ſebry / ognie / powietrze / grády / mieze / y inſe nie-
 teſpieznoſci / y ſſkody rozmaíte. Wyſćcie byli mogli ie-
 ſz y wiátr wgonić / y o then byſćcie ſie byli pokuſili / y
 ſwiećili. O zapámietali ludzie zbáwienia ſwego. Ale
 podzmy daley.

O Wapiestim po-
 ſwiacaniu kościółom

Káwlic / y Otterzow.

O Papieskim poświęcaniu

Aż tym czarom ięścić nie-
koniec / nie mogłem sie w sibrzymać / a-
bym niemiat też włożyć / iako gárwiecie
Kościoły / Kaplice / Ołtarze / Trony /
Smyntarze / Kielichy / Pátyny / Orna-
ty / y inſe Graty. Które ſa wypisane w kriegach wá-
ſych / Które Pontyfikaimi ſowiecie. A iżby każdy wier-
ny tym ſnadniey mógł wáſe guſlenie obaczyć / przeto
Cerymonie wáſe wypiſe / Które tam ná ten záś ſprá-
wienie / kiedy Kościoły / Kaplice / y Ołtarze poświę-
caćie.

*Ex pontificali
Veneris exerci-
so.
Anno. 1510.
Kościoła po-
święcanie.*

Naprzód a Kościoła nowego wſyſtkim ludziom
wymidz każećie / jedno tylko jednego kriedzã w Ko-
ściele zoſtawicie / a ſami po Smyntarzu z ludzmi
chodźcie / trzykroć w kolo / Woda z iſopem wgaro-
wánym kropiac / ſami ſiebie / ludzi / Smyntarz / y wa-
gły / y bijac kłjem we drzwi kościelne po trzykroć / y tak
wolaćie. Otworźcie drzwi křiążeta / to ieſt / Djabli /

*Durand:
Lib. 1. de Des-
dications Lec-
eleſiac.*

iako wáſ piſarz Durandus wykłada / Otworźcie ſie.
Otworźcie ſie. A křiadz za ſie w oſobie Djabelſkiej /
ktory w Kościele za drzwiami ſtoi zamkniony. Tak
wam po trzykroć odpowieda. Ktoryſ to takowy ieſt
Krol chwaly? Ktoryſ to takowy ieſt Krol chwaly?
Ktoryſ to takowy ieſt Krol chwaly?

Zatym ſe wam bywa otworzono / y wſedwſy do Ko-
ścioła / popiołem ná křyſ kościoł poſypiecie / Woda
druga y Sol znowu gárwiecie. Ná popiele obiecacie
Grecki y Łaciński piſećie / y kłjem po ziemi křeſćiećie.
A wach także łazićie / y ołciem křyſyſki maźciećie. A
po tym

Kościołow.

101.

po tym do Ołtarzã idziećie: znowu trzećie Woda gá-
rućiećie / y tymi ſłowy Pána Boga bluznićie.

Niechay będzie ten Ołtarz poświęcony Bogu w Ołtarz po-
święcanie.
ſiedmogacemu / y chwalebney dziewicy Maryey / y wſyſtkim ſwietym / ná imię y ná pámieć / Swietego
Jáká albo Gránčíſká / albo Dominiká. W imię Oycá
y Syná y Duchá Swietego.

Támſe okolo Ołtarzã / ſiedmkroć chodźcie w kolo /
kropićie / kładźcie / y křyſyſki ná Ołtarzu zyniac mo-
wićie.

Pokornie tobie Pánie modlimy ſie / abyſ ten wypole Kámién y wa-
rowány Kámién / wſyſtkimi offiárami nadárzyl. A ná pna poświęca-
nie.
koniec wapno ſwiećicie / y kładac Reliquie w ołtarz /
to ieſt / Boga albo koſci niewiemiaćie: Tak mówiac
Pána Boga bluznićie. Vzyń nas proſiemy ěie Pánie
godnymi / abyſmy ſie mogli tych koſci dotknąć / křo-
rych wſpomozenia vſtáwiznie ſadamy. etĉ.

Tho ſa wáſe ſpráwy / kiedy koſcioty / kaplice / y oł-
tarze gárwiećie / Powiedz mi / od kogoſcie te náuke w-
zieli? Niemożesz rzec / aby od Křyſtuſá Syná Bożego
albo od Apoſtoloro iego / albo teſ od koſciota ſtárego
y pierwſzego? Abowiem w ſtárym y w pierwſzym ko-
ściele / po Apoſtolech / prawdziwi y wierni křeſćići
nie cierpieli wielkie / y okrutne przeſladowanie. Przod
kiem od żydow ſtoſliwych y niewiernych. Pothym od
Neroná / Domicyaná / Dyoklecyaná / Máximianá /
Ceſárzow Rzymſkich / iako otym Polidorus wáſ rzym-
ſki piſarz piſe.

A przeſto niezbytamy nic otym / aby pan Křyſtuſz
kiedy Kościoły Kaplice / y ołtarze gárował / popio-
ły po ziemi ſypał / po nich kłjem křeſtał / po ſćianach
łaził /

*poſto. Lib. 5.
Cap. 6.*

O Bapieskim poświęcaniu

tażił / krzyżył oleiem czynił / Woda y Jop garował /
kładał / kropił / w kółko chodził / wapno y kamienie świe-
cił / kościołom się modlił.

Także też nieczytamy / aby się Apostołowie Pana
Krystusowi kiedy okoto drzew / kamienia / y wapna za-
bawiali / albo potomków swoich takowych garów
byli: Abowiem dobrze temu rozumieli / iż ty rzęzy ka-
mienię / wapno / drwa / olej / popiół / grzechu nie miały
y nie dla nich Syn Boży stał y umarł / y dla tego
tych rzęzy niekrzcił / ani świecił. Ale krzcił y świecił
li / przez słowo Boże / ludzi ku żywotowi wiecznemu
wezwań.

Przeto nam też Apostołowie nie zalecają kościo-
łów drewnianych / ani ceglanych / ani kamiennych / bo
w tych Bog / iako święty Szczępan mówi / nie mieszka.
Ale nam zalecają kościoły żywe / w których duch świę-
ty mieszka: iako święty Paweł mówi do wiernych. Wy
jesteście kościołem Bożym.

Alle iż o kościoły żywe nie dbacie / przeto martwe ko-
ścioły / drewniane / ceglane / y kamienne / z roztazania
Antykrysta Rzymskiego przychochodzącie y poświęca-
cie / który Antykryst te nauki wziął przedtem od poga-
now / pothym od Żydów / iako wasz pisarz Durandus
piše o tym tymi słowy. Ponieważ Krol Nabuchodon-
nosor wezwał wszystkich panów / y Ryger swą srogo-
ną poświęcanie słupą złotego / który wiał: Daleko też
dy nam wiecey którym prawda jest otworzona / y ta-
ka przez Jezu Krysta dana / przystoiy godzi się / ko-
ścioły y ołtarze / Panu Bogu budować / y z wstawy so-
lixa Papieża trzeciego poświęcać.

Także też w glosie napisaliście mówiac. Jesliż to
pogani

Kościół.

102

pogani czynili / daleko nam to wiecey przystoi czynić.
Ochoż mas pierwszy dowód wasz o poświęcaniu ko-
ściołom / któryście wzięli od Poganów / którzy Dja-
bły w kościołach swoich chwalili.

Podzmy do drugiego dowodu waszego. Piše thenże
Durandus wasz pisarz mało niżej. Iż maia być po-
święcane kościoły / kaplice / y ołtarze / y tym tego do-
wodzi.

Powieda / iż w Syryey w niektórym mieście imie-
niem Baruth byli żydowie / którzy nękali obras wkrzy-
żowani nogami deptali. y przekłoli Boga tego / że iż
natchmiał sła krew y wodą sniego. Wyrzawszy cho-
ni żydowie / dziwowali się / y niemocne żydy krwio-
na mazałi / y zdrowieni byli: I dla tego oni żydowie
iako tam powieść przyieli wiare Krystusowe / y okrzy-
čili się / y swoje Bożnice w kościoły obrócili y poświę-
cili: Stądże wśedł zwyczaj / iż kościoły poświęcaia.
To sa tego Durandusa pisarza waszego słowa.

Stad możesz obaczyć na takim gruncie pisma świę-
tego / sa ty dowody wasze postawione / o poświęcaniu
kościółom / oto mas iż od Poganów / y od Żydów tży-
wych przykłady przywodzi.

Jokazuje się iawnie stad / iż tcho poświęcanie ko-
ściołom / Kaplic / y Ołtarzom / nie poszło ani od Kry-
stusa / ani od Apostołow iego / ale poszło od Papieża
ktowieka kłamliwego / y takomego / nadchnienia Du-
cha nieczyściego: iako się to iawnie pokazuje / stych spraw
y modlitw / ktore tam przy tym poświęcaniu czynicie.
Soelir papież pierwszy ten napierwey kościoły poświę-
cać wymyślił / y Święto poświę-
trzeci Soelir Papież odtąd moc prostym plebanom / y
zakazat

De Conf.
Dist.
Glos. par.
Stenim.

Wtóry dowód
poświęcania
kościółom.
Durand.
Lib.

Atto napierwey
kościół poświę-
cać wymy-
ślił.

poświęcające.
Anno. 2801
Grat.
plat.
Sab.

Act.

2. Cor.

Pierwszy do-
wód poświęca-
nia kościołom.
Durand.
Lib.

De Conf.
Dist.
Para.
Qualiter.
Anno. 485.
Sab.
Grat.

O Napiestim poswiacaniu

Anna. 485. zakazat / aby koscitolow nieposwiacali / ale ten vyzad
 Delat. tylko na samy Biskupy / dla iurgielow wtozyl.
 polow. Prozno thes macie sobie brac kosciot Salomonow /
 Koscitol Salo na przyklad y iego poswiacanie / Abowiem on kosciot
 monow. byt figura kosciotla Swietego Krzeszczanistiego y po
 swiezema tego.

Nie potrzeba nam Krzeszczanom koscietow drewni
 nianych ceglanych / albo kamiennych / oswiecc / ani
 kaplic / ani Oltarzow / iedno koscioty zywe / w ktorych
 Duch Swiety mieszka. Abowiem kosciot drewniany /
 ceglany y kamienny tam bywa poswiecony / kedy bywa
 Kedy test Ko- przepowiadane prawdziwe slovo Boze / kedy ludzie
 sciol poswieco- wzywaja Boga Wycia przes iednego tylko postrzedni
 ny. ka y iednaza Pana Jezu Krysta Syna Bozego / kedy
 wedlug vstawy iego sfaunia Swiatosciami koscietelnymi / y kedy ludzie pokutuja.

Oltarzow nie Oltarzow tes ius kamiennych wieccy niepotrzebu
 potrzeba w iemy / abowiem nieistefiny zydomie Starego zakonu /
 koscietach. ktorzy na Oltarzach kamiennych cielce kozly / y kara
 ny palili / kiedy ofiare Panu Bogu bynili / na pamiat
 ke pana Jezu Krysta Syna Bozego / ktory mial byc o
 fiarowane na krzyzu. A gdyf sie to stalo / ius tedy ma
 my ieden tylko Oltarz Pana Jezu Krysta na prawicy
 v Boga wniebieskich vstawianie siedza cego. Jako sfo
 rzy o tym Apostol Swiety wypisal do Zydow.

Abbr. 13. Aprzeslo ty wasze poswiacania / tak koscitolow / ka
 plie / iako thes oltarzow / nie inzego nieznamionnia y
 nie sa / iedno s prawdziwego kosciotla Bozego / y o
 Pana Jezu Krysta Syna iego / posromocnie y nasunie
 Aja. 20. wisko. Abowiem P n powiada / darmo mie thentud
 Matt. 15. chwali ludzkimi vstawami. Ale podzmy daley.

Jako

Koscitolow.

103

Jako Zwon krzci albo czaruie.

Me podzmy do Zwonow / y tham sie vkaunie nauka
 wasza Dyabelska / gdzie naprzod Zwonny garuac / al
 bo iako wy mowicie krzjac sešc psalmow semrzenie /
 a potyn. Wode s Sola garuniecie tak mowiac.

Błogosław Panie te wode błogosławieństwem nie
 biestim / y niechay na nie wstapi moc Ducha. Jz gdy
 ten zwon bedzie ta woda zmagana / gdziekolwiek przy
 dzie dzwiek iego / aby odesla moc nieprzyiaciot daleko.
 Ciny Santazrie / Chmury / oswiecenie Blyskania / vde
 rzenie Gromow / y przeciwnosci w slystkich Duchow.

A gdy tego zwonu w slysa dzwiek Synowie krzeschi
 anscy aby byli stad nabozeni. etc. Dla w slystkich Swie
 tych zaslugi aby to sobie zasluzyli / oco beda prosic w
 kosciele.

Potym Zwon omywacie woda y ocieracie / a ku te
 mu sterzy psaliny semrzenie / y mazydtem albo Oleiem
 we vnatrz sterzy krzyze / a zewnatrz siedm krzyzow / by
 nacie y smaruniecie. A ty krzyze byniac tak krzjac mo
 wicie.

Niechay bedzie poswiecony then Zwon Panie / W
 imie Wycia / y Syna / y Ducha Swietego / ku cci Swie
 temu Bratemu / Jankowi / Franciszkowi / albo Domi
 nikowi. A zatym do Zwonu mowicie. Pokoy tobie

Juse bluznierstwa opuscam / kthore tham iestze
 przydawacie / aby przed tym Zwonem vciekal nieprzy
 iaciel / lud krzeszczanski przywiesz n byl przezeń ku nie
 rze / smysly y ciela ludzkie zbawiti / obrona wieczna byt
 Na oslaku podkurzacie gi Dymem / aby Palacy / nie
 lope

*Chrysostomus
 in psalms
 ad sm
 in tr tam
 crescat in tr
 inu hof de*

Benedictus

Fat B

O Bapieskim poswiacaniu

Luc.

10.

toperze / kawk / y muchy od niego vciękaty. A podobu
rzaiać / te Ewangelia zytacie. wśedł Jezus do mia-
steczka etc.

A slyšyš tu takie bluznierstwa zynicie / gdy te mar-
twoa Spiše nazwecier: A wždy ty iešze bedzieš mowił:
iż nie niezyniemy / iedno tho co Krystus roszazat po-
wiedz mi: kto kiedy slychat / albo w piśmie Swietym
zytat / aby Pan Krystus Zwoy krzcić kazat?

Wkaš gdzie mowił do swoich zwolennikow Aposto-
low / idźcie Zwoy krzcić / Oleiem smaruycie / woda
kropcie / przyżyłi po nich zynicie / kznac Spiše w imie
Oycy y Syny y Duchy Swietego / który Zwon wwie-
rzy bedzie zbawion / a ktorzy zwon nie wwierzy bedzie
potępion.

Powiedz mi: Jesliže Zwon slyšy: wierzysz y zbawion
bedzie: powiedz wktorymeš to piśmie Swietym wysy-
chat: Ji Zwon wgarowany / dzwiekiem swoim odga-
nia nieprzyiaciele dušne y cielesne / Chmury / Wylsta-
nia / Gromy / y ludzi ku wierze przynodzi / smysly na-
še y ciato zbawi / y obrona wieczna być może.

Jzaš to nie sa nauki onego chytrego Weza Dyabla
ktory aby przodkiem Syna Bożego s hańbit y zefro-
mošit Pana Jezu Krysta / pothym krzeš: Swiety oto
wymyslił Zwoy albo spiše krzcić / y tym zwoyom przy-
wlašać / obrone wieczna / y smyslow našych / y ciat
zbawienie / co tylko na samego należy Pana Jezu Kry-
sta / Syna Bożego.

Juž tu tedy šad może každy obażyć / iešcie przy-
iaciele Syna Bożego / albo nieprzyiaciele jego / gdy
on chat do swoich u ernych zwolennikow mowi. Wy
przyiaciele moi iešcie iešli bedziecie zynić / comto-
wieš i

Jeli sa przy-
iaciele Boży al-
bo nie.
Jo.

15.

Kościełow.

104.

wieš iá wam roszazat. Jzaš wam kiedy Zwoy krzcić
roszazat:

A gdyš to zynicie / zego wam Krystus Syn Boży nie
roszazat: nieiešcie tedy sudy / przyiaciele / ale nie-
przyiaciele jego / ktore Bog Ociec niebieski obiecat sy-
nowi swemu wżynić podnoškiem nog jego.

Psalm. 110.

Czemu sobie nie wspomnicie ná słowa Pana Jezu
Krysta Syna Bożego / ktoré rzekł do zwolennikow
swoich. Idźcie po wšytkim świecie / a krzćcie ludzi
w imie Oycy y Syny y Duchy Swietego / kto wwie-
rzy a okrzci się bedzie zbawion / kto nie wwierzy bedzie
potępion. Oto maš nauka Syna Bożego / ktorzy nie
Zwoy / ale ludzi roszazat krzcić zwolennikow swoim:
Ale podźmy daley.

Marc. 16.
Matt. 28.

Jako Smyntarze czarwie.

Podźmy do Smyntarza do ktorego teš ziemie / iá
koby do iákiey rozumney rzeczy / tak mowicie. Abyš si-
ku przyšciu našemu wchodożył / y błogosławiona / y
poswiecona stá / aby na tym Smyntarzu ludzkie ciá-
iá chu po smierci odpozymáice / zaslúžily wieczna
chwale żywota.

Psalm.

I przydawacie iešze w Košcie. Aby grzechow
odpušczenie wzeli ná thym Smyntarzu pogrzebieni.
Tamže potym te ziemie kropicie / y kádźcie / y dla tego
iá swiecona zowiecie / y dzieci krzešćiańškich / ktore v-
mieráia bezekrztu / dla thego ná tey ziemi po ktoréy
páš chodza / y po niey zynia co chce / chować nie do-
pušzacie.

Jeli tylko tá ziemia ná Smyntarzu Swietcha ieš /
dla

O Bapieskim poświęcaniu

psal. 88. dla waszego śmierania / garowania / kadzenia / y kros-
pienia: tedye tho nie prawda iest / co Prorok Swiety
napisał. Iż Pańska iesth ziemia / y wysiłek okrag iey.
Także na drugim miejscu, Twoie są Panie niebios / y
twoja iest ziemia. Iżas kiedy Patryarchowie / proro-
cy / y Apostołowie Swięci garowali ziemię.

Gen 23. Czytamy o Abrahamie Patryarchu Swietym / iż
Abraham ku-
pił ziemię na
pogrzeb.
był kupił reła albo ziemię / w Ephrona między Poganymi
na ktorey pogrzebił Sarę żonę swoją. Ale tego nieby-
thamy aby pierwey one ziemię garował / albo iako wy-
mówicie poświęcał / aniżli żonę swoją pochował.

Nie czytamy też / aby tak mówił / żeby ty ciała wie-
czna chwale zasłużyły / ktore tu będą pogrzebione / iako
to wy mówicie / gdy wasze Smynitarze garują.

I kto kiedy slychał albo czytał / aby ciała martwych
ludzi / miały zasłużyć wieczna chwale / iako wy powia-
dacie: ponieważż żaden człowiek pokad żył w wieśney
chwale / nigdy zasłużyć niemoże: Powiedz mi: Iżas

Jo. 19. tam była ziemia garowana / kiedy był pogrzebion Pan
Act. 7. Chrystus: Jan Krzciciel: Szeper Swiety: Albo
Jo. 11. wiem nie ziemię garowaną poświęca ciała ludzi wie-
nych / ale ziemię poświęcaia / ciała ludzi Swietych /

Nie przyto-
ściech ludzi
chowano
przed tym.

wybranych Bożych. Przesto w starym zakonie y w pier-
wsym krześcijańskim kościele / niebyło tego / aby umar-
te ludzi chowano w kościelech / albo przed kościołami
na Smynitarzach / ale chowano przed miastem / w o-
grodzich chodogich / y osobliwych / iako mamy o oncy
Luc. 7. niewieście wdowie / ktora płagać z miasta Taim no-
sła Syna umarłego jedynaka / ktorego Pan Chrystus
Jo. 19. wskrzesił.
Jo. 11. A także też Pan Chrystus przed miastem w ogrodzie
był

Kościółom.

105.

był pochowany / y Łazarz Bethański. Iżas iesth ten
obyraz zachowywania / na rozmaitych miejscach krze-
ścianie / a zwłazża w Ciemieckich stronach / ale iako
na stało takomstwo / ktore iest iako Swiety Paweł na-
pisał / Bałwochwalstwa niewolstwo / takżeście sobie
wymyśli / ziemię garować / abyście ia mogli tym le-
piej y drożej przedawać.

Nie dla tego tho piśe / aby niemiaty być kościoły pogrzeby wci-
y Smyntharze / y niemiaty być věciwe pogrzeby / ciał
ludzi krześcijańskich / y do grobu doprowadzone / y po-
grzebione. A iżby też nie miało być Panu Bogu dzie-
kowanie / iż umarłego człowieka / za żywota jego / oświe-
cić słowem swoim Pan Bog razyl / y w wierze go
prawdziwey wziąć sthiego światła do żywota wie-
cznego.

Alle to piśe dla tego / iż wy słudzy Antykrysta Rzym-
skiego / ubogimi y prostymi ludźmi ślicie / gdy ziemię
krwia Syna Bożego / Pana Jezu Krysta / po wysi-
łku swięcie poświęcona / znou garują / y prze-
dawać.

A wy tym sie thes iawnie okazujecie / iż nie inzego
w kościele Swietym mieszczecie / jedno kupcy / y kła-
marze / a na koniec prostych ludzi zwozdiciele / y nie-
przyjaciele Boży. Day Wam Panie kiedy Wpamię-
tanie.

Szala ludmi
prostymi pa-
plemicy.

Act. 5.8.
Matt. 21.

Jako Kielich y Patyne czarnie.

Łaś też kiedy kielich y patyne Swięcicie / tymi slo-
wy Pana Boga błuznicie mówiac. Przes nasie ktogo-
śa wienstwo / then Sad y Páth / nie niechay będą po-
święcone

O Papieskim poświęcaniu

Ex Pontificas
li Venetis im
presso.
Anno. 1519.

święcone / y niechay sie stana ciała y krwie / pana nā
sego Jezu Krysta / nowym grobem / Duchā Świete
go tāska.

A wiec to nie bluznierstwo: Syna Bożego / pana
Jezu Krysta znówu grześć / iakoby ieżte zmarłych
nie wstat / ale w drugim grobie / Srebrnym albo zło
tym / aś do dnia Sadnego leżat: Jesli then wasz kie
lich złoty albo srebrny / iest nowym grobem / iako wy tu
powiedacie / w którym Pan Krystus leży / tedyc to nie

Marc. 16.
Luc. 18-24.
Col. 3.
Ebr. 1.
Ebr. 10.
Act. 7.

prawda co w Kredzie mowiemy. Trzeciego dnia z
martwych wstat / y siedzi naprawicy w Boga oycā w
wszechmogacego / Skadze ma przydz siedzić / żywe y
zmarłe.

A wiec sie ieżte takowego bluznierstwa swego / nie
wstydać: Iżas Pan Krystus Syn Boży nie wstat
zmarłych / ius daley / aniżli od pultora tysiąca lat:
Powiedz mi: Iżas sobie nowe groby iakie po zmar
łych wstaniu swoim czynić kazat: Iżas kiedy Kiel
chy / Patyny / albo iako wy pisiecie pateny / świecić ro
kazat: wkaś gdzie to Apostołowie świeci napisałi / y
sami czynili: A iż tego nigdy wkaś nie możesz / genuś
tedy pana Krystusa znówu krzyżujesz / y nowe mu gro
by czynisz.

Kto wymyślił
Kielichy y paty
ny narować.
Anno. 230.
Plat.
Gub.
Durand.
De Conf.
Dut.
Cap. Vasa.
Concil. Tribu
rien. et Remen
se. Ca.

Alle rzeżesz / nie iam tego wymyślił / Urban Papieś
pierwszy tak postanowił: Wiem dobrze o tym / iż nie tyl
ko to Urban postanowił / ale też srogo przykazał / aby
w kościele nie były Kielichy y ty wasze patyny drewnia
ne / sflane / albo iakie inşe / iako przed tym było / ale
iżby były albo złote / albo srebrne / a przynamniy cy
nowe. I pisał napr. cirkło postanowieniu tego pa
pieża / wasz ieden Biskup / sława godne pamiętać / który
tak

Kościółow.

106.

tak mowi. Dokad były Kielichy drewniane / y sflane /
doad były Kieże srebrny y ztoći. Ale iako nastaty kiel
chy złote y srebrne / tak sie stali Kieże / drewniani / y
sflani. Tho iest / iako pan Krystus mowi / Sola nie
słona y zwierzata / ktora nie inşego niegodna / iedno
aby była przez wyrzucona / y od ludzi podeptana.

De Conf.
Dist. 1. Vasa.
Bonifacius.
Matth. 5.

Jako Ornaty czaruie.

Do Ornatow y do inşych kościelnych grátow tak
mowicie / kiedy ie theś świecić. Kāz Boże tho po
świecić / aby Biskupi y inni Kieże / w to odzi me o
błegani y vbrani / od wszelkiego pokuśenia Djabelskie
go zasłużyli / y byli obronieni. Item / aby wszyscy kto
rzy tho odzienie nosić beda / tāske poświęcenia otrzy
mali. etc. *obroni iedni inşymali*

*irriga legn
ma
bā d. c. p. p. m
ficave dignu*

I tu Duszy nieprzyaciel on Waś chytry Djabel
niechćiał zaspać / aby Ornatow y inşym wymysłonym
Apparatow / niemiat tego przydać / y przypisać / co tyl
ko samemu Panu Jezu Krystusowi Synowi Bożemu
należy. Abowiem tu przypisujesz obrone Ornatow / y
tym inşym Apparatow / iakoby Kież w Ornat oble
zony y przybrany / miał sobie przez to od Djabelskie
go pokuśenia / zasłużyć obrone.

Jeslić to prawda / iako ty tu powiedaś / thebyćby
sie wszyscy ludzie vbićać mieli / w Ornaty / w Kāpy
w Dalmatyki / w Alby / w Romże / w Stuty / w Ľhune
raty / w Rokiety / aby od pokuśenia Djabelskiego obro
nieni byli / y tāske Boża wnić chodząc otrzymali. Coś
tych Krystusow macie: w kto ych nadzieie y obrone
pośladacie: Iżas sie tu iawnie nie okazuje / iż wy ie
świećcie

*wszyscy lu
dnie inşeli
sie vbićać
Ornaty.*

Falsz mi
Dawko fol. 1254.

O Papieskim poświęcaniu

2. pet.

2. ścieście oni Doktorowie/ktchorzy sie páná swego przed
mieli/ktory ie odkupit.

Ktoś wam ty Krystusy wymyslit? To iest/ Ty Or
naty/ Kápy/ Stuly/ Humeraty/ Rokietcy/ Dalmaty
ki/ Alby/ Komże/ Dalmucyer/ Izali kiedy Apostholo
wie páná Krystusowi/ w takowych ubiorách y ma
stárách niewieścich chodzili? Izali kiedy stym pisali al
bo vsyli? Wkás to s písma swietego/ násmiewco pán
ná Jezu Krystá Syná Božego?

Exod. 28.29.

Ale rzeżesz/ iz on Aaron w stárym Zakonie w takó
wym odzieniu chodzil? To prawda/ iz Aaron chodzil/
ale sobie takowego odzienia s swey głowy włafney nie
wymyslit/ iedno to zynil z roztazania/ y náuki Božey.

Co znamieno
w o odzienie
Archońwe.

Ktore odzienie znamionowato przodkiem wnetrzne y
zwierzchne ochedożenie páná Jezu Krystá y wsfy
kich tych/ ktorych sa páná Jezu Krystá iego nadroś
sa. Ty wkás świádestwo: gdzie thobie Krystus Syn
Boży roztazat/ albo Apostolowie swieci/ gdzie othym
napisali/ abyś ty w takowym odzieniu chodzil?

Ale iestże rzeżesz/ iz dla thego w takowym odzieniu
chodzimy/ abyśmy przez to odzienie meke páná Kry
stusowe znázyli/ iako byl Pan Krystus w Purpure y

To.
Inc.

19. w białe odzienie oblezon y przybran od Heroda/ kiedy
22. byl od niego wiedzion do Pilatá? Wiem dobrze o tym/
iz Krystus byl w Purpure ná pośmiech oblezon y vo
bran/ y w tym odzieniu/ od iednego do drugiego sedzie
go wodzon.

Iesi sie dla tego w takowe odzienie vbieracie/ y te
przyzyne do tego daćcie/ tedy to iáwnie przed wsfy
kim świátem wkázuieć/ iz sie s páná Jezu Krystá Syn
ná Božego znóu z Herodem násmiewacie/ y iego znó
wu kázy

Kościełom.

107.

wu Przywiecie/ abowiem on nierozkazał swoim zwo
lennikom/ w żadnym odzieniu násmiewanym y má
stárym chodzieć/ ani w miekkie sie odzienie obtozyc
y on sem tak powiedziat. Iz ktorzy w miekkim odzie
niu chodza/ w krolowstich palacach mieśkaia.

Matt. 11

Przešto tedy thego odzienia násmiewanego y má
stárnego/ ani od Krystusa/ ani od iego Apostolow nie
macie. Ale to wam naprzod wymyslit dla pychy
páná Papieś: A ponim záśie Sylwester Papieś dru
gi potwierdził/ y po chwalił. A ten Szczepan wziat to
odzienie nietylko iako Jeremiaś Prorok othym piśe/
od Żydow/ ale od Pogańskich kriedzow/ ktorzy w Bá
biloniei byli/ y w takowym odzieniu Djabłom sluzyli.

Czytay też sobie Polidorum wáśego piśarzá Rzym
skiego/ co piśe o takowym odzieniu y ubiorze/ ktchorzy
tak powieđa/ iz w pierwzym y stárym kościele/ sludzy
Boży/ nie o takowym odzieniu niewieźieli. Abowiem
sie nie ztochogłowy/ ani Arámity/ ani Adámáști/ ani
Kámieñmi drogimi/ ani Perłami/ ani Żtothem/ ani
Srebrem/ ani Jedwabiem/ ani perłowymi klobuki lu
bzom zálecáli/ ale sie słowem Bożym prawdziwym/
y enotami przybieráli y swiećili.

A przešto ty wáśe Ornary/ Kápy/ Stuly/ Dalmá
tyki/ Rokietcy/ Komże/ Humeraty/ y inśe wymysłone
ubioy/ nie inśego nieznamionuia/ iedno iżeście od ná
uki prawdziwey Apostolskiej pierwśey odstapili y od
stali/ y staliście sie násmiewcami/ Syná Božego páná
Jezu Krystá y Ewangeliei Swiethey iego. Po
tedy wáśych mástárách y lárwách śnádnie was
kóždy głowiek wierny/ y w křieś. Boże wpisány/ po
móże/ aby sie was wíárował/ iako násmiewcow

Kto wymyslił
Ornary.
Szczepan pap.
Anno. 258.
polid.
Isid.
plat.
Sab.
Silvester pa.
Anno. 320.
Sab.
plat.
In Libro B
ruchi.
polid. 2. lib. 6
Cap. 12

Małti ts papie
znicy od náuki
Apostolskiej
odstapili.

O Krucyfixie

y nieprzyjaciot pāna Jezū Krystā Synā Bożego.

Wbiory inſze iako czārnie.

Niewspominam tu nic iako guſſicie Korporaty / Antependya / obruſy / regniki / kchorymi proznie oltarze przykrywacie / y proſte ludzi mamićie / powieſć dācie / iż to wſyſtko Krystus wſtawił y roſkazał.

A chceſz wiedzieć / kto tho wſtawił / y wymyſlił Krystus / iako wy przed proſtymi ludźmi powieſćacie ani Apoſtoliowie iego / ale iako waſy piſarze otym piſa / Bonifacyus Papięſz trzeci / ten ty maſſtary do koſciota ſwietego wprowadził.

A przeſto wy niebożatka ludkowie proſcie / krobrych ozy Antykryst zakrył tymi Maſſtary y pſtrocinami / iż prawdy Bożej poznać przed nimi niemożecie. Poobnieſćie rece ſwoie do nieba / wkorćcie ſie / y proſćcie pānā Bogā / aby wam kiedy z waſzych ogu iuſke z iak / iako kobyſcie przeyrzeli / y ty Maſſtary od ktamce Diabła wymyſlone ſobie obrzedzili. Abyſcie ſie tylko ſamego pānā Jezū Krystā nāgiego rozmitowali / a tego w maſſtarach przybrānogo s Koſciotow waſzych wyrzucili / y w tych maſſtarach nieſukali thego / co w ſamym Krystuſie nāginacie / aby tylko ſam Pan Bog przes was był chwālon w duchu y w prawdzie. Aboz

4. wiem nie w maſſtarach należy nāſe zbawienie / y żywoch wieczny / ale tylko w tym żywot wieczny ieſt / a byſiny poznali ſamego Bogā prawdziwego / y thego

17. ktorego zeſlat Jezū Krystā pānā nāſego / Ale podziemy daley.

powiebaſ

y o inſzych obraziech.

O Krucyfixie y o inſzych Obraziech iako ie czārniecie.

Owiedaſz teſz iż koſciot waſz Rzymſki / dla tego ty rozliżne znaki y Cerymonie ludziom nā ozy wſtawiznie kładzie aby tak zacnego dobrodzieyſtwā p. Krystuſowe niezapominali: iż on za nas razyt dobro wolnie ſie wydać nā ſmierć. A

iż to ieſt Cel waſz / do ktorego ſie wſyſtki ſpārowy / cerymonie y znaki koſcielne ſciągāia / y dla tego iako powiebaſ w koſciocie waſzym / w poſrzedku Krucyfixy albo obras wkrzyżowany / nā nawayſſzym mieyſcu ſtawiaćie / aby ludzie tym widzeniem z ruſzeni byli / ſerdecznym okiem weyrzeć nā onego / ktory nā krzyżu roſpieſty wiſiac razyt ieſt dla was vmrzeć.

Tho ſa twoie ſłowa / ktore / niemoge thego inak rzec / iedno iż ſa wedlug rozumu cieleſnego doſcić mādre / y mo wie tho beſpiegnie / iż kiedyby był Pan Bog nā ſłowa ſwego niezoſtawił / a rozumu ſie cieleſnego trzymać dopuſcił / y ſam bych nā tho przyſtat y przyzwolit / iakoim teſz y przedtym w takowych rzeczach rozumu ſwego ſluchał / iako ty ieſz dziaſia ſluchaſ. Ale iżem obaczył / iż ſwiety Pāwel / z um thego ſwiera przed Bogiem ſſalenſt wem nāzwał / y ieſz tektremu cak do wſyſt.

Boniſa. Pap.
Anno. 615.
Plat.
Sab.
Durand.
Polid.

Do wieſnych
napominanie.

Jo.

Jo.

O Krucyfiksie

1. Cor. 2. do wszystkich wiernych napisać / ostrzegając ich y mo-
 2. wiąc. Aby wiara wasza niebyła według mądrości lu-
 3. dzkiej / ale w mocy Bożej. I przywodzi tam strasli-
 4. wą groźbę Boga / na ty wszyscy / ktorzy opuścili
 5. słowo Boże / trzymając się mądrości tego świata / gdzie
 6. tak Pan Bóg przez Proroka mówi. Zatrąca ma-
 7. drosć mądrych / y rozum rozumnych odrzuca. I po-
 8. 1. wieda tam daley / gdzie jest mądry? a gdzie jest na-
 9. użony? a gdzie jest gadać tego świata? Iżali Bóg
 10. niezbliżnit mądrości tego świata.

1. Cor. 1. A przesto się mądrości twojej to jest / iako Duch S.
 2. mówi / szaleństwo twego / nie chce trzymać / wole w
 3. tej mierze / nanki Syna Bożego / y Apostołow jego słu-
 4. chać: A zwiastują iż nas jeszcze na drugim miejscu S.
 5. Paweł ostrzega mówiąc. Patrzajcie / aby was kto
 6. Col. 2. nie zdradził / przez mądrość świecką / y marna zdrada
 7. według wstaw ludzkich / y podług biegu przyrodzone-
 8. go tego to świata / a nie według Krysta.

Przestoć tedy na to po prostu odpowiedam / iż się
 1. rozumu ludzkiego do śmierci trzymać woleć niemam /
 2. okoto wiary: Abowiem mi nie lada oco idzie / ale o Du-
 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

y o innych Obrazach

109.

zastępów jest. Niema być sługą mędrsy / a niemi pan
 1. lego.

2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363.

O Krucyfiksie

nie / y sthārego y nowego Testamentu / iż Bog zymie /
poswiecać / y stawiać / obrazy w kościółach krześcijań-
skich rozkazał? Jako ie wy nietylko zynicie y poswia-
cać / ale ie też lekarstwem zbawiennym rodzaju ludz-
kiego / y dusz odkupieniem zowiecie? A iżby to tak było /
iako ia tu powiadam / napisać tchu niektore słowa / s
Pontyfikatu twoiego / gdzie naprzod poswiciac / s
bras albo wmezenie drewniane / tak do niego mówisz.

Obrazow Świecenie.

Racz Boże błogosławić / to drewno Krzyża twoie-
go / aby było lekarstwem zbawiennym / rodzajowi ludz-
kiemu / niechay będzie mocnością wiary / dobrych w syn-
tow pomnożeniem / y dusz odkupieniem / niechay będzie
poćiecha / y obrona / naprzeciwko ostrym zastrzatom
nieprzyjaciół.

Powiedz mi naprzod / skadeście tho błogosławię-
stwo y poswicienie wzięli? Iżali kiedy ktory Prorok
Boży / kije ostrugane y umalowane poswiciat? Iżali
Pan Krystus / albo ktory iego Apostoł / drwa pokoszo-
ne / lekarstwem zbawiennym / dusz odkupieniem / poćie-
cha y obrona / naprzeciwko dusznym nieprzyjaciółom /
y ostrym zastrzatom / nazywał?

Ktoś może też wietrze bluznierstwo naprzeciw-
ko / Panu Jezu Krystusowi Synowi Bożemu wymy-
ślić? Który on tylko sam iest / lekarstwem zbawiennym
dusz nasych odkupieniem / poćiecha / y sam tylko obro-
na nasy: A wiec to iest Ewangelia kazać / ktora Pan
Krystus Syn Boży rozkazał przepowiedać w śelkiem
stworzeniu: kije strugane / lekarstwem zbawiennym /
dusz odkupieniem / poćiecha y obrona naprzeciwko

Ex peatifica-
ti Venetis
impresso.
Anno. 1510
Vide Sinos-
dum Nice-
num secun-
dum.
Co. 2. Concil.

Matth.
Marc.

28.
16.

y o innych Obraziech.

110.

Stu nazywać y zymie? Nie iest rzec podobna / aby tak
okrutnie Turcy / Żydowie / Pogań / Syna Bożego Pa-
na Jezu Krystha / bluznić mieli / iako wy bluznicie / a
wzdy sie iestże przyiacielmi iego zynicie.

Powiedz mi skad też to macie? iż ty kije / deski / kłoce
slupy / drwa / obrazy zowiecie? Iżali niewiecie? Iż tyl-
ko Syn Boży / iest Obrazem Bożym? Iżali to nie wiel-
kie s hańbienie y zesromocenie Syna Bożego iest / nazy-
wać Obrazem Bożym / rzec marta y niema? Czemu
tych kijow struganych / kłocow rytch / desk malowa-
nych / y slupow ciotanych / wtasnymi przezwisłami nie
zowiecie / iako ie duch S. w pismie Swietym zowie:

A chcesz wiedziec y slyseć iako? Stuchay. Rycina /
Drwa / Kamienie / Nieczystosc / Pomazanie / Smrod /
Przeklestwo / Obrzydzenie Boskie / Złoto / Srebro / ro-
bota rzemieślnikow / Niedz / robota rak ludzkich / Bo-
gowie ryci / Bogowie lani / Baalowie / Ashtarotowie
Głuszy Bogowie / Słepi Bogowie / niemi Bogowie O-
bluda ludzka / Zdrada / Stoiaki / Kłoce / Baiwany. O-
toś mas / iako ie Duch Swiety zowie.

A czemuś wy tedy / te obinde zowiecie Obrazem Bo-
żym? Ponieważ sam tylko przotkiem Syn Boży Pan
Krystus iest Obrazem Bożym? A ponim zaśie w śelki
wierny głowie / kthorego Bog stworzył na Obrasy
podobienstwo swoje. Wiem ze też na niektórych miey-
scach Duch swiety ty kłoce y deski zowie obrazem / ale
fałszywym y brzydliwym.

Odpowiedz mi: Kto wam ty rzegone Obrazy rozka-
zał zymie / y do kościółow krześcijańskich stawiać na-
nawysze mieysca? niemożesz ty go rzec / aby tho Pan
Bog rozkazał / albo Syn Boży / albo Swięci Apostołowie /

Ebr.
Col.

11.
1.

Est. 42. 44.
Daut. 7. 9. 27.
Indic. 10
Ezech. 16.
1. Reg. 7.
Abac. 2
Jere. 19
4. Reg. 18.
1. Cor. 5.
1. Cor. 12.
1. Jo. 5.

Can

21

g q

wie /

O Krucyfixie

Abac.
Ezech.
Exod.
Bog nie rosta
zal Obrazow
zynic

1. wie/ albo starego y pierwszego kosciotu Dycowie: A
7. bowiem Pan Bog mowi/ w wtorym przykazaniu swo
im/ ktoreście wy byli wymazali. Niezyni sobie Ryciny
20. albo iako wy mowicie Obrazu/ ani zadnego podobienstwa/ ktore jest na niebie wzgore/ y ktore na ziemi nisko
ani tych ktore sa w wodzie pod ziemia/ nie bedziecie sie
im klanial/ ani ich chwalit. Jam jest Pan Bog twoy
mocny zawisny w miłosci/ mstiac sie nieprawości oyc
cowstkiej w trzecim y w gwartym pokoleniu/ tych kto
rzy mnie nienawidza. A zynie miłosierdzie nad tysiac
mi/ ktorzy mnie miluja/ y strzega przykazania mego.

Tu masz iawne świadectwo/ y roztazanie/ nie od stolar
wieka/ ale samego Pana Boga/ ktory mowi. Niezyni
sobie wsfelkiej ryciny. A iżebyś nierozumiał/ aby tylko
rytych Obrazow Pan Bog zakazował/ przesto przyda
wa/ ani wsfelkiego podobienstwa/ to jest zadnego wy
myślonego Obrazu/ badz malowanego/ badz rytego/
badz wlanego/ badz skamienia wciślanego/ badz zgliny
wlepionego. A iżebyś sie ięszce/ rozumem/ y ta mądro
ścią swiata tego/ stego niewykrećit/ przesto na końcu
Pan Bog przydawa/ ani zadnego podobienstwa nie
zyni/ ktore jest na niebie wzgore/ y ktore na ziemi nisko/
ani tych ktore sa w wodzie pod ziemia/ w ktorych slo
wiech Pan Bog wsfelko zamknat/ abyś zadney rzeczy
niezynit/ ktora jest na niebie y w wodzie pod ziemia.

Ty słowa Mojżesz przed ludem wsfelkim/ tak wy
4. kladał mowiac. Strzeście pilnie dusz waszych. Niemie
dzialiscie zadnego podobienstwa dnia onego/ ktorego
mowit/ ięsth Pan Bog do was/ na gerze horeb spo
rzodu ognia/ abyście sie nieomylili/ y sobie nieuzynili
rytego podobienstwa/ albo Obraz meści/ albo niewie
ści/ y

Denti

y o inszych Obraziech.

III.

ści/ y podobienstwo wsfelkich zwierzat/ ktore sa na zie
mi/ albo ptakow/ ktore pod niebem lataja/ y gadziny/
ktora sie rusza na ziemi/ albo ryb/ ktore mieszkaja pod
ziemia w wodzie. Abyś snac nie podniosł ogu do nie
ba/ y wyrzateś Stoińce/ y Kiełzyc y wsfelki Gwiazdy
niebieskie/ y omyliwśy sie/ klaniateś sie przed nimi/ y
chwaliteś ie/ ktore stworzył Pan Bog twoy/ ku posłu
dze wsfelkim narodem/ ktore pod niebem sa.

A chceś ięszce daley słyszeć/ iako Pan Bog wsfelkie Bog przekli
go stowieką przeklina/ ktory zyni Obraz obrzydzenie na wsfelkiego
Boskie/ y iako mowi naprzeciwko takowemu. Przekli ktory zyni O
ty stowieką ktory zyni rytu albo lity Obraz obrzydze bras y stawia.
nie Pańskie/ roboty ręk rzemieślnikow/ y postawi go Dent. 27:
wklacie/ y niechay rzecze wsfelki lud Amen.

Takze y na drugim miejscu Duch Swiety mowi v Jere. 23:
Proroka. Bogowie ktorzy nieba y ziemi nie stworzy
li niechay beda na ziemi zatraceni. I daley v drugie Ezech. 14:
go Proroka. Odwróćcie sie y odsthepcie od Bawia
now waszych y od wsfelkiego obrzydzenia Boskiego/
odwróćcie twarzy wasze. I zaśie drugi Prorok wsfelki Mich. 1:
li Obrazy ryte niechay beda zrabane/ albo potuzone
y wsfelki zaptaty ich/ niechay beda popalone na ogniu
I wsfelki Bawiany postawie ta na zatracenie/ abo
wiem zynycha kurewskiego sa zgromadzone/ y zaśie ku
mytu kurewskiemu/ niechay sie obroca. To sa słowa
Ducha Swietego.

I drugi ięszce Prorok mowi. I coza pożytek zyni rytu Abac. 2:
Obraz ktory wyrz Sznycar/ y wlat rzemieślnik/ Ob Co za pożytek
zas fałszywy/ y ma nadzieia w wymyśleniu swym/ aby zyni Obraz.
wzynit Bawiana niemego. Bida/ ktory mowi dre
wnu/ ocuc sie/ wstań/ y klaniełowi niemu/ izali on
daje

Abac. 2:
Co za pożytek
zyni Obraz.

O Krucyfiksie

może nauczyć: O cho thenie jest przykryty złotem y sre-
brem / a żadnego ducha nie maś we wnetrznosciach
iego:

45. Jestże na drugim miejscu. I kto kiedy wyret Bogu:
Obrázky nie po y Obras postawit ku żadney rzeczy niepożyteczny: O to
zyteżne ku za- wśyscy wżesnicy iego będą postromoceni. Tho są slo-
dnezy rzeczy. wa Boskie / kthore żadnego wykładu niepotrzebuia /
bo są samey przes się bārzo iasne. Iż wśyscy chakowi
wiedzna sromota otrzymać / ktorzy się w Obráziach
kochaia / albo kłekaia przed nimi. Jako thes y na dru-
gim miejscu Duch Święty mówi. Niechay będą po-
sromoceni wśyscy / ktorzy kłekaia przed Obrázy / a kto
rzy się chelpia w Bātwaniech swoich.

46. psal. Wśyscy postro-
moceni ktorzy
kłekaia przed
Obrázy.
12. 1. Cor. Iżas niewiecie / mówi Święty Páwet / iż dokadeście
byli pogan do Bātwanow niemych chodziliście. I
żasie na drugim miejscu. Miedzy wżynkami cielesny-
mi kłádziecie bātwany albo Obrázy / iż ktorzy się im kłá-
niaia y słuza / krolestwa niebieskiego nieotrzymać. A
5. Gal. mi kłádziecie bātwany albo Obrázy / iż ktorzy się im kłá-
niaia y słuza / krolestwa niebieskiego nieotrzymać. A
1. Rom. Jan Święty mówi. Synagłowie moi mili / wćiekay-
cie od Bātwanow / albo od Obrazow.
5. 1. Tes. Ale rzecześ iż to przykazanie Pan Bog dat / co wślá-
wieckat od Ob-
brázow. rym zokonie napisano / nie nam krześcianom / ale tylko
Żydom: Jesli tak jest iako ty powiadaś / iż to przyka-
zanie Pan Bog dat tħylko Żydom: Tedy tym obyżá-
iem y pierwśe przykazanie Boże. Niemiey Bogow cu-
dzych przedemna / nam nie nienależy Tak thes inne
przykazania. Niebedzieś zabiāt / Nie bedzieś cudzołó-
żył / Nie bedzieś kradł / Niemow fałszywego świadec-
stwa naprzeciwko sħiznemu twemu.

Odpowiedz mi prośe cie na to / iesli cho inśy Bog
mowi.

Nietylko ży-
dom ale też
krześcianom
Bog zakazał
Obrazow.

o inśyich Obráziach.

112.

mowi. Niemiey cudzych Bogow przedemna. A zaśie
inśy Bog. Niemiyń sobie Obrázu ani wśelkiego podo-
bięstwa: Mam za to / iż tego nierzeczęś Aby cho inśy
Bog mówił. A gdyś tedy nie inśy mówi. Tedy slo-
wego. Niemiyń sobie Obrázu / wtey powadze y posła-
szeństwie ma być / iako to. Niemiey Bogow cudzych
przedemna. Niezábıyay / Niecudzołóś / Nie kradni.
etĉ. Wśakemci nie tylko s Stare. Testamentu pismo
Świete wkażat / ale też y z Nowe / iako się Pan Bog
brzydzi Obrázy / kóściot Boży niema zgody z Obrázy 2. Cor.
iako ciemność s światłością iako Świetły Páwet
piśe.

A przywiodeć ktemu Wyce stáre / iako się też brzy-
dzi y pátrzyć niemogli na Obrázy. Hieronim Świe-
ty wyłożył Greeki list Epifaniusow / kthory piśat do
Janá Jerozolimskie Biskupa. tymi słowy mówi Epi-
fanius.

Kiedysmy wespoteł sħli na miejsce Świete / ktore
jest wezwano Betel / y przysħiszy do wśi / ktora jest we
zwana Anablata / y wyrzatem tam idac Świece gorá-
laca y spytałem co by to za miejsce było: y powiedzia-
no mi / iż kóściot / y wśedłem abym się modlit / y nála-
słem tam iakoby wśiśac przed kóściotem wśarbowana
y wmalowana iako by plachta / mająca Obras iakoby
Krystusow / albo iakiegoś Świetego / bo nie dobrze pá-
mietam iaki Obras był. A gdy to wyrzát w kóściele
Pána Krysthusowym / naprzeciwko powadze piśmá
Świetego / wśiśacy Obras głowieny / zrzecatem gy /
y datem ráde sħrořom onego miejsca / aby lepiey wbo-
głego wmarťego onym obwineli y wynieħli. I máto mi-
śey. Prośe cie abyś napotym rośkazał / takowych kor-
thyn

Oycowśe
Świete brzy-
dził się Ob-
razem.
Epifanius
Świete tak
napisał o Ob-
razach.

O Krucyfixie

Lacty y S.

Lactancius
co pise o O
braziech.

Dionorum.
Inst. Lib. 2.
Ca. 19.

tyn ktore sa naprzeciwko wierze naszey niewiesac. To
masz Stharego a Swiethego Biskupa Epifaniusa
slova.

A chceš iesze drugiego slyseć Lactancyusa / ktory
tesz tak mowi. Nie potrzeba żadnego watpienia mieć
iz tham niemaś żadney wiary / gdziekolwiek Bawian
albo Obrasiest.

Iren. Lib. 1.
Ca. 24.

Także thes Ireneus / wylizaiac kacerstwa y bledy /
miedzy inszymi rzecami / wspomina tesh ten blad Obrá
zy stawiać / y kłaniać sie przed nimi. Inne opusnam.

Jusz tedy stych swiadestw pisma Swietego / mozesz
obazyć / iz Obrázow nie roskazat / ani Bog / ani Swie
ci Apostolowie / ani pierwszego kościota starzy Oycos
wie czynić y stawiać / ktorzy oto iawnie pisa / naprze
ciwko tym rytym albo malowanym Bogom waszym.

Wasz miedzia
ny na puszy.

Prozno tesh tego bledu swego podpieraś / onym we
zem miedzianym / ktorego byl Mojżesz z roskazania Bo
żego wzynit y postawit / na ktorego patrzać zydoz

Numer. 21.

wie od ognistych Wezow pokasani brali zdrowie. A
zemu sie to dzialoć / iz bylo roskazanie y obietnica Boza
do tego? Wkaś thy / gdzie mas roskazanie y obietnice
Boze / abyś obrázy czynit / y stawiać ludzie patrzać

4. Reg. 13.

na nie / mieli brać duśne zdrowie? Jzaś niewieś / iz
Krol Ezechiasz potym slukt onego miedzianego Wa
ia? I powiada pismo swiete / iz byl Pan Bog sthym
Krolem / y nie bylo mu rownego Krola / kthozy przed
nim / y ponim byli. A zemuś to ten Krol Swiety w
zynit? Abowiem ludzie przed onym Wezem kłekali / y
Swiegli mu stąpiali / y kładzili mu / iako wy tesh dzisia
przed swoimi obrázami kłecacie / y swiegli im stawiać /
y kładzicie.

Niemozesz

o inszych Obráziech.

113.

Niemozesz thego przeć / abyście ich niechwalili / y papiem
połechy wśelalić od nich nieśkalk. Jesli nie thak
chwała obra
y.
iest / zemu sie do nich obiecnieć? zemu do nich biega
cie? zemu ie na nawyszym / y napoćciwym miejscu
stawiać? zemu ie ozyma ktorymi niepatrza / do lu
dzi obracać? zemu tesh sami twarza do nich kłeka
cie? zemu sie przed nimi modlicie? zemu ie nawielke
noc / y na inne wrozyte swieta otwieracie? zemu ie ka
dzicie? zemu ie swiećcie y odpusty tym ludzom rozda
wacie / ktorzy kłekali przed nimi? zemu iedny w wiet
sney powadze / a nislili drugie macie? zemu ludzi pobo
żne / dla nich przesladacie / y głodem morzycie? A
przešto ty sa znali iz obrázy chwalicie / chocia tesh wsty
przed ludem prostym onich inak mowicie. Swiatrzy
tesz to Obras Czesochowski / do ktorego sie obiecnie
cie y składzieśiat mil kóždego roku biegać / głowy
rece / nogi / dzieci srebrne y wostowe / ktore przed nim
stawiać / paciorki y facylety on ocieracie. Abowiem
kiedybyście ich niechwalili / tedybyście tego nieczyni
li y lekarstwem ich zbawiennym rodzaju ludzkiego nie
zwali / ani mocnościa wiary / ani pomnozeniem do
brych wzynkow / ani duś obkupiennim / ani poćiecha / a
ni obrona / naprzeciwko duśnym nieprzyiacelom Dia
blom / y ich ostrym zastrzatom. Jesli heście tedy onym
Poganom podobni / o ktorych thak Swiety Ambroszy
napisat mowiac. Pogani drewno chwala / y przednim
kłekali / abowiem ono drewno / obrazem być Bożym
mniemai.

A chceš iesze wtacey swiadestwa / iz thego / nie od
Boga macie / ze obrázy w kościelach / y po drogach sta
wiać? A od kogosz tedy? od Pogánow / ktorzy obra
zy w

papiem
chwała obra
y.

Et pontifices
li Venetiae in
presso.
Anno. 1510.

Ambros. in
psal. 118.

Od tego the
mata iz Obrá
zy do kościo
low stawia

O Krucyfiksie

zy w kościelech swoich y po vlicach stawiali / y donich
sie obiecowali / y przed nimi kłekali / świece palili / y o-
nym kładzili / iako o tym Cyncero Pogański Doktor piše /
tymi słowy mówiac. Po wszystkich vlicach obraży sto-
ia / y ony kładza / y świece im pala. O toś tu masz pogań-
skiego Doktora świadectwo o obrazach / abyś wiedział
skąd przysły do kościołom waszych.

Powiedz mi / w czym iestheście różni od Poganow?
Oto pogani obraży stawiaia / wy takieś stawiaćie / o-
to pogani obraży kładza / wy takieś kładzićie: oto poga-
ni przed nimi Świece pala / wy takieś palićie: oto po-
gani z obraży cudzotoża / wy takieś snimi cudzotożycie
Izali sie we wszystkich poganach niezgadzaicie.

A iż też powiadaś / że obrazow nie dla tego do ko-
ściołom albo po drogach stawiaś / aby ono drzewo /
albo on obras Krucyfisa iako go ty zowieś / kto miał
chwalić za Pana Krystusa / ale iżby thym widzeniem
głowiek był zruszony / aby serdecznym okiem weyrzał na
onego / ktory na krzyżu rospiety wisiał.

Ná choć tak odpowiedam. Iż wiara prawdziwa
w Krystusa wkrzyżowanego / nie spatrzenia pochodzi
ale s sluchania słowa Bożego: Według Pawła swie-
tego / ktory tak mówi. Jako maia uwierzyć iemu o kto-
rym nie słychali: Abowiem wiara s sluchania / a słucha-
nie s słowa Bożego.

Tu iawne słyszysz nie moje świadectwo / ale Ducha
Świętego: Iż Pan Bog wiary w serca ludzkie nieda-
ie s patrzenia / ale tylko s sluchania słowa swego. Abo-
wiem nieprzywiązał ducha prawdy do Białwanow /
ale Ducha nieprawdy.

A przeto iesli patrzysz na obras iakikolwiek a wzdys-
chaś /

Cicero officio-
rum. Lib. 3.
polid. Lib. 2.
Ca. 23.

Aby głowiek
na obras wey-
rzawszy wspo-
minal co on o-
bras znaczy
tak powiadaś
ta.

Wolara nie spa-
trzenia ale s
sluchania.

Ko. 10.

y o innych Obrazach.

II 4.

Chas / tedy to twoie wzdychanie / iest fałszywe y obtu-
dne / ktorym sie Bog brzydzi. Abowiem nie rozumem / a
ni okiem cielesnym / iakoś ty fałszywie napisał przycho-
dziemy / ku oglądaniu y wyrozumieniu dobrodziejstw
y zasług meki y śmierci Krystusa Syna Bożego / ale
tylko s sluchania słowa tego świętego.

Dosć długo patrzyli Biskupi żydowscy / Licemier,
nicy / y inшы ludzie zlosliwi: Annaś Kaifas / Herod /
Pitath / na Krystusa Syna Bożego / nie rytego albo
malowanego / ale na żywego / a wždy przed sie weń nie
uwierzyli / ale iako Ewangelistowie piša / na Pitathá
krzyżeli wolać / Weźmi go / Wkrzyżuy / Wkrzyżuy:
Przeto tedy ty twoie Krucyfisi sprochniały / po kto-
rych paiaćy iąza y muchy nanie plugawia / ktore w ko-
ściele / y po drogach stawiaś / nie nie sa inšego / iedno
maszkary a postromocenie pamiatki meki Krystusa ży-
wego / naprawiecy Boga oycá siedzącego. Abowiem
nie białwan vstrugany / albo kiy vmalowany / iest pa-
miatka meki Krystusowej / ale Testament albo wieze-
rza ostatnia tego: Ktorey Krystus Syn Boży wшы-
skim wiernym pożywać rozkazal mówiac. To gyniecie
na pamiatke moje. Okrom tey samey wieżerzey / iuś
niemamy w kościele świętym żadnych inšych pamiat-
tek / znakow albo figur Pana Krystusa wkrzyżowa-
nego. Abowiem na on czas wszyscy znaki y figury vsta-
ły / kiedy Krystus na krzyżu wisiał y zawołał mówiac.
Iuś sie wszystko spełniło. A iż tym słowom Krystus
wym niewierzyćie / przeto sobie iesze znaki y figury no-
we zmyślaćie / gyniećie / y stawiaćie.

A iż iesze powiadaś / iż obras dla tego stawiaćie /
aby były kpięćami ludzi prostych / iżby patrzec na o-
brazy

Wzdychanie
przed obaczem
fałszywe.

Jo. 8:
Jo. 19.

Jo. 19.

Jo. 19.

Obraz powi-
da aby kpię-
ci ludzi pro-
stych były.

O Krucyfiksie

brázy ludzie prości y nieuzeni. Wzyl sie iáko Kry-
stus cierpiał / iáko ktory swiety żył / y iáko zabity był.
Tá to tak odpowiem.

1. Azkolwiek według rozumu cielesnego / thá gadka
twoja zda sie być barzo ozdobna / y tu wierze podobna
2. ále iż sie Diabel umie przemienić w Aniola / swiáto-
ści / przesto tedy według Pana Boga y słowa iego S.
jest to gadka chytra y zdradliwa. Abowiem iesli to jest
prawda / iż sie ludzie proszą y nieumiejetni / mogą na-
uczyć wiary z obrazów y drogi zbawiennej: tedyć tho-
musi być nieprawda / co Duch Swiety mówi przez
3. Proroka ty słowa. Iżali obraz może nauczyć kogoś / iá-
koby prorok swiety rzekł / iż nie może nic żadnego zto-
wieka nauczyć. A chceś wiedzieć / tego cie może obraz
nauczyć: Powiem: tego wszystkiego co sam ma w sobie.
A coś ma: suche y sprochniałe drewno bez żadnego
owocu. Thego cie tedy naucz / abyś był takiś iáko gi-
obras / suchym y sprochniałym drzewem / bez żadnego
owocu dobrego / abyś był pochym wycięty y w ogień
wieczny wrzucony.

A chceś iesze daley wiedzieć / co ma obraz w sobie:
ma oczy a niewidzi / ma uszy a nie słyszy / ma nogi a nie-
chodzi / ma gębe a nie mówi. Tak też ciebie naucz / a-
byś miał oczy a przed sie niewidział: Uszy a nie słyszał /
nogi a nie chodził / gębe a nie o Pánie Bóże nie mo-
wił. Będzie cie też iesze tak wzyl / iż iákom ia jest
woniány / tak też Bog jest drewniány. Iż iákom ia jest
malowány / tak też Bog jest malowány. Iákom ia jest
w łacie postawiony / tak też Bog w łacie siedzi. Iáko
ia niewiem nico sobie / tak też Bog niewie nic o sobie.
Iáko ia nie wysłucham żadnego: tak też Bog nie wy-
słucha

Abac.

y o innych Obraziech.

IIS.

ślucha żadnego. Iákom ia jest długi / miaśsy / cieśsi y
waski: tak też Bog jest długi / miaśsy / cieśsi y waski
Iákom ia jest bez rozumu: tak też Bog jest bez roz-
umu. Iáko ia niekarze żadnego / tak też Bog niekarze
żadnego. Iáko sie ia muchom / páiatom / y niethopes-
zom obronić y ognąć niemoge / tak też Bog muchom
páiatom y nietoperzom / obronić sie niemoże: A bazyś
iż iáko wza ludzi obrázy?

A iesli przed sie chcesz mówić / iż obrázy wza wiary
y sa prostych ludzi kriegi: tedyć sie Krystus na tym
barzo omylił / ktory tylko Ewángełia w ślaskiemu swo-
rzeniu rozkazat przepowiadac / a nie obrazów po ko-
ścielech y po drogach stawiać. Abowiem do Aposto-
łów swoich nierzekł. Idźcie po świecie / a obrázy w ko-
ścielech y po drogach stawiajcie / ktore sa kriegi ludzi
prostych / ále rzekł. Idźcie po świecie przepowiadaj.
cie Ewángełia w ślaskiemu stworzeniu / kto w wierzy a
okrzęci sie / będzie zbawion / kto nie w wierzy będzie po-
terpion.

Właś prosze cie / ktorego dziada / albo Bába nastar-
fa / ktory wstawiznie przy obraziech y kościelech wá-
sych leża / y na obrázy zawiędy pátza / aby sie tego zba-
wiennego z obrazów nauczył: Dobrześmy tych wá-
sych obrazników swiádami / ktory choć na obrázy pát-
rza wstawiznie / a wždy przed sie / ani przykazania
Bózego / ani Kreda / ani Pácierza nieumieia / y nie nie-
rozumieia. Takieś cie te tymi obrázy wyuzyli / iż też ná-
doniec niewiedza / dla tego ie Bog stworzył / dla
go sa potrzebni / y dla tego przystepnia: Jesli ty o-
brázy rzegone sa prostych ludzi kriegi / iáko powie-
dacie / o ktorych sie proszą ludzie wza pokuty y wiary /

Iáko ich wiele
nauczyli Obrá-
zy.

b iij

a zemuss

O Krucyfikie

a zemusz tedy poście ty kręgi zawieracie y zakrywacie / poniewasz poście ludzi ku pokucie y wierze swojej przywodzicie: Stąd każdy może obaczyć / iż sami co mówicie / niewiecie: Znać / iż skodza nabożeństwu / prze-
to ie na zas nabożneyssy / zamyślenie.

Jest Obrząz
sa okrasa koss
zielna y ochedo
stwem.

A jeśli też jeszcze rzeczesz / iż obrząz sa okrasa y ochedo-
żeniem kościelnym / abowiem gdzie obrazow niemaś
w kościele / tedy iakoby wszedł do iakiey skhodoty / albo
do chlewa: Na toć tak odpowiedam. Jż sie ku temu
znam / iż w Papiestkim kościele waszym / obrząz srebrne
złote / y drewniane martwe y sprochniałe / sa okrasa y
ochedostwem.

Pytasz mnie czemu: powiem. Abowiem tam w koście-
lech waszych niemaś / ani słowa Bożego prawdziwe-
go / y nienaruszonego / ani zupełnych y niepomazanych
światości / ani prawdziwey pokuty / ani prawdziwey
wiary / ale ieś obłudą y zdradą Antykrysta Rzymstie-
go / który tey obłudę y zdradę swojej / niemógł infa o-
krasa y ochedostwem przykryć / iedno obrząz drewnia-
nymi / złotymi / srebrnymi / perłami / Adamastki / Zło-
tostowy / Aramiety / Organy / Chorągwiami / Swie-
cami / Olejmi / Treptami / Kąpicami / martwymi Ko-
ściami / Stowami / Krzyżami / Komżami / y innymi
Djabelskimi sprawami / aby sie ludzie prości mieli ze-
mu dziwować / y okoto zego zabawiać.

Ktore ochedo
stwo test koss
ciola kręci
ańskiego.

Aleć w Swiatym kręci jańskim kościele / sa okrasa
y ochedostwem / nie Obrząz martwe / Echore ludzka
reka wznita / wci sata / albo vlata / y umalowata / ale
Obrząz żywe / ktore reka Boża stworzyła / Jest też o-
chedostwo prawdziwe przepowiedanie słowa Boże-
go / prawdziwe sąsowanie Swiatościami tego / praw-
dziwe

y o innych Obrzązach.

116.

dziwe odrodzenie / pokutowanie / y umartwienie ciała
sweo. Toć ieś okrasa y ochedowanie kościotow kręci-
jańskich / nie Obrząz / nie Drwa / nie Kamienie / nie
Bátwani / ktorych sie Pan Bog kazał wystrzegać.

A jeśli jeszcze rzeczesz / y ktos tak ieś salony / aby O-
brząz miał chwalić / niechay stoia / coś komu wadza:
nie kłekamci ia przed Obrząz / ale kłekam tylko w Du-
chu przed samym Panem Bogiem: Na toć tak odpow-
wiam. Jż iako tylko sam pan Bog stowieką wśelkie
go stworzył ze dwu rzezn / s ciata y z Ducha / tak theś
chcemieć nie potowice / ale obiedwie ześci zupełnego
stowieką / y Ducha y ciata: Abyś przed Panem Bo-
giem nietylko Duchem kłegat / ale też y ciatem twoim
A zwiastą iż Swiety Paweł tak powiada. Ciata wa-
se sa przybytkiem Ducha Swietego / Echorego mamy
od Boga / y nie jesteśmy wolni / abysmy mieli ciaty na-
szym przed Bógami kłegat / pytasz czemu: Abowiem
nietylko Ducha naszego Pan Bog chce / ale też y ciata
naszego: Przetoć powiedział. Miluy Pana Boga ze
wszystkiego serca twego / y ze wszystkich Duse thwoiey /
ze wszystkich sił twoich / y ze wszystkich umysłu twee-
go. Bo nie tylko duse nasze / ale theś y ciata wespół
nasze mają być zbawione / A przeto ta wymowka nie
idzie przed Panem Bogiem / Duchem ia kłekam przed
Panem Bogiem / a nie przed Obrząz.

Darmo też masz mówić niechay stoia / wśak chleba
nie prosa / y nikomu nie wadza: A chceś wiedzieć
co wadza: to naprzod wadza: iż przyrodzenie nasze ieś
przez grzech skazone / y bawo ku Bógom walśiwu
skonne y popedliwe / wiecey sie nam chce z tych rzezy /
aniżeli dobrych / przeto też wiele ludzi Obrząz Bo-
gi chwa-
gi chwa-

powiada
niekłekamy
przed obrząz

1. Cor.

Dent.
Matt.

Co wadza O-
brząz mówia.

I.
Naprzod wia-
dza.

O Krucyfixie

gi chwala / y v siebie maia / abowiem kiedyby ich za
Bogi v siebie nie mieli / nigdy by sie donich nie obie-
cowali y nie biegali / Ztotem y srebrem ich nie poklada-
li / ochegoznościa kościelna nie nazywali / w rabki ich
nie wbięrali / nie catoowali / Lamp / y świec przed nimi
nie stawiali: Jako medrzec o thym napisał / mówiac.

Sap.

14. Jż stworzeniu bożemu / przes obrazy przychodzi na du-
szy ludzkiej / wielkie pokuśenie: Jsa iako pasc nogam
ludzi prostych / dla tego iż wymyslenie Obrazow / iest
pozatkem niezyskości / y wynalezienie ich / iest żywo-
ta skazenie: J iestże mało niżej powiada. To maia O-
brazy / iż ludzi przywodza w bledy / a iż ich wzynienie
żadnego pożytku nie czyni / Abowiem patrzenie na nie
pobudza ku chciwości ludzi głupie. Cztowiek prosty
gdy Obraz wkładzie wyrzy / wnet sobie pomyśli / iakoby
tęż Bog takieś wkładzie siedziat / y iako Obraz ślepy /
bes ducha / y niemy / soba nie władał / sħad iñś możej
wiedzieć / co przodkiem wadza Obrazy.

2.

Powtore wa-
dza.

Powtore Obrazy wadza / kthore po kościelach / po
drogach / y po domiech stawiaia / iż wszelkiego złowies-
ta / patrzenie na Obrazy / iest nietylko od samego Pa-
na Boga odwrocenie / ale theś od wszelkiego innego
stworzenia Boskiego / kthore iest przed ozyma naszymi
postawione / Abowiem mamy to s przyrodzenia ztego
iż sie wiecey tym rzezam dziwuitemy kthore reka ludzka
sprawila / wciosała / wrzezala / wstrugala / wmalowala /
wgladziła y pokoscieta / a nissli tym kthore reka Boska
stworzyła / y na kazdym mieyscu przed ozyma nasze posta-
wila. Aprzešto teś Prorok tak mowi. Jzaf nam nie-
biosa nieopowiadala chwaly Boskiej: y sprawa rak ie-
go nie okazuje nam mocy wielkiej: Jtedy sa takowi lu-
dzie /

psal.
psal.

8.
18.

y o inżych Obraziech.

117.

dzie / kthorzyby sie Obrazom Boskim / iego reka stworzo-
nym dziwowali: y patrząc na nie / moc / chwale / mito-
sierdzie / y dobrodzieystwo iego wyznawali y rozmysla-
li: wszyscy sie ku martwym / niemy / głuchym / y śle-
pym Obrazom naklonili / kthorzy rzemieślnicy nadzia-
łali / y stawiali / do tych tylko ludzie nabożeństwo y
modlitwy swoje przywiazali.

3.

Potrzenie to wadza Obrazy / iż ludzie krowia pana potrzebie wa-
Jezu Krysta pokropieni / y omyci / to co by na żywe O-
brazy nakladać mieli / na slugi Boze / na vbogie żaki /
na śirotę / na wdowy / to nakladai na martwe pnia-
ki / na kije / na deski ku nizemu niepożyteczne / kthore
Berw ie.

Ledwe drugi da pieniądz za żywotha vbogiemu / a
posnierci na Testamentie oddawa sto złotych / na O-
brazy / na pniaki y stoki / na drwa / na kamienie / ktho-
re sa Boskie obrzydzenie / żadnemu złowisku niepoży-
teczne. A gdy tho wzyni ma v siebie za tho iakoby Pa-
nu Bogu posługe wdzienę wamit / y sobie za to kro-
lestwo niebieśkie kupit. J coś tho za nabożeństhwo /
drwa albo kije posarbowane do kościola stawiać / y ot-
tarze kamienne przykrywać: A brata twego / dla ktor-
go Krystus umarł / tak na cego nienakarmić / pragna-
cego nienapoić / nagiego nieprzyodzian / ale ciatem
twoim / iako Prorok mowi gardzić: A kthoś podobniey
by Krystusowi / vbogi ztowiel / syli ślup wciosańy. A
przešto by teś dobrze Obrazow Pan Bog niezakazat
zynić y stawiać / y nie nam nieśkodzily / tedybysmy ie-
dnak mieli / takowey nieprawości poniechać / kthorey sie
dziwuią / y słusnie sie obrażaią / Turcy / Tatárovie / y
dydowie.

gdzież na
wstawiać
pieniz.

Matt. 25.

Łci. 181

A chceś

O Krucyfiksie

Kto Obraz. A chceš wiedzieć kto ty Obrazy naprzód wymyślił
 wymyślił. Gregorz pap. y potwierdził: Czythamy o Grzegorz Papiezu thym
 Gregorz pap. imieniem pierwszym / iż do Serenusz Masylińskiego
 Notu. 605. Biskupa / rodze pisat / iż Obrazy s kościotą wymiotal
 Sab. ponim zaśie Marcin Papieś woskowe Obrazy do ko-
 solb. ściotą stawiać rozkazal.
 Ditt. 3. c. pet. A zaśie potym w kielkadzieśiat lat / Agato Papieś
 lat. to wssytko potwierdził / zebrałszy kriedze y Biskupy
 Andrin pap. w Konstantynopolu / ten naprzód Batwany iawnie
 Notu. 655. do kościotą wprowadził / przed nimi kłekać rozkazal /
 polid. do kościotą wprowadził / przed nimi kłekać rozkazal /
 Agato pap. świece stawiać / kładzić / y chwalić.
 Notu. 700. Then theś bład potym / Konstantynus papieś po-
 Const. pap. twierdził. Ale iż sie wiele krześcianow wiernych temu
 Notu. 715. Batwochwałstwu sprzeciwiło / przeto naostatbek
 polid. trzeci Grzegorz Papieś pod klatwa rozkazal / aby ka-
 Sab. jdy Biskup w kościele swoim Obrazy albo Batwany
 Greg. pap. miał / przed nimi kłekał / y do nich sie obiecowat.
 Notu. 735. Wiem o thym dobrze / iako sie Święci Cesarzowie
 Plat. długo temu Batwochwałstwu sprzeciwiło / y ty Bat-
 Sab. wany y Obrazy s kościotow miotać rozkazowali Kon-
 G. wyzyskał. stantynus piaty Cesarz: Także Philip Cesarz Syn ier-
 G. ciolob. wany y Obrazy s kościotow miotać rozkazowali Kon-
 Concil. 2. stantynus piaty Cesarz: Także Philip Cesarz Syn ier-
 minn. go / Także Lew trzeci Cesarz / Także Konstantynus
 Blond. 10. flosy Cesarz. Także Lew czwarty Cesarz / khorz ias-
 Plat. wnie wywołat / y wymiotać rozkazal / Obrazy ze wssytk-
 Eutrop. lib. lich kościotow krześcijanśkich: Aż po śmierci tego / zno-
 21. et 23. wu Papieżowie ożyli. s Konstantynopolśkim Pátry-
 Sigeb. wu Papieżowie ożyli. s Konstantynopolśkim Pátry-
 Volat. archa Therazyusem / y wdowe Cesarzke żone / imie-
 Konstant. Ce- niem Zirene s Synem iey niedorosłym / Konstanty-
 sarr. nem siodnym / namowili / aby Synod w Elicenie sfo-
 Notu. 785. sty wżynie dopuścić / iżby obrazy znou do kościot-
 Eutrop. lib. tow mogli w prowadzić / żeś snadnie dokazali / gdy te
 anar. Zirene

y o inszych Obraziech.

118.

Zirene Cesarzowa wdowa do teo przynukali / iż przy-
 zwolic na wssytko musiła / co sie kolwiek Papiezon i
 podobato. Tamze na ten czas ty Wierse byli napisałi
 o obraziech. Nam Deus est quod imago docet, sed non
 Deus ipsa: hanc videas, sed mente colas, quod cernis in
 ipsa. Czego vzy obraz / vřkazalem wysszey przedtym / iż
 niemoże nic inszego nauczyć / iedno zym sam jest / cho-
 jest: abyś był ślepym / głuchym / y niemym.

Już mam za to / iż bedzieś wiedział skąd obrazy al-
 bo batwany do kościotow krześcijanśkich wessly. A
 przesto niewiem / co za wymowke dnia ostatcznego be-
 dzieś miał / kiedy cie Pan bedzie pytat / kto tobie obra-
 zy albo batwany do kościotą stawiać / y przed nimi
 kłekać rozkazal: Odpowiesz / iż Papieś Agato tak ro-
 kazal / rzecie Pan. Izalim ia niebył wiecśy Papieś /
 ktorym ci powiedział / y swoim palcem napisał. Nie-
 czy sobie obrazu / ani wsselkiego podobieństwa. O
 Panie J. 30 Krystusie Synu Boga żywego / Wyr-
 wi twoie owienki od tego batwochwałstwa okrutne-
 go. Smiřuy sie Panie / smiřuy / a przydz rychto. Amen.

O Kapieśkich Ká- planiech Świeceniu.

Aż teś powiadaś / aby
 Biskupy y Kapłany byli / y przelożone
 mi gardził / ktore Bog w kościele s
 krześcijanśkim postanowił / vřcho-

Blond.
 Plat. in
 Adria.
 polid. 246.
 Ca. 13.

Erod. 20.
 Deyt. 6.

O Świeceniu

- mie tego Panie Boże/ abym ja miał prawdziwe Biskupy/ prawdziwe slugi Boże/ prawdziwe przetożone fromości/ liść/ albo sie pycha bartońska nad nie podnosić. Abowiem bych nie Biskupami/ ani slugami Bożymi/ ani przetożonymi gardził/ ale samym Panem Bogiem: iako to sam Bog do Samuela onego Proroka swojego mowił. Nie toba/ ale mna wzgardzili. Po-
 1. Reg. 8. minie też na to iako Pan Chrystus mowi. Kto was
 Luc. 10. slucha/ mnie slucha: A kto wami gardzi/ mna gardzi: A kto mna gardzi/ gardzi onym ktory mie poslat.
 Przeto tedy wiernymi y prawdziwymi pasterzmi/ Biskupami/ y slugami Bożymi niegardzi: Ktorzy prawdziwey nauki Jezu Chrysta Syna Bożego nau-
 baia/ wiernie y prawdziwie Swiatościami kościelnymi sfałsma/ y lud Boży wedlug rokazania y postanowienia Apostolskiego rzadza: Abowiem do takowych
 Matt. 10. Pan Chrystus mowił. Nie wy jesteście oni mowiacy/ ale Duch oycy waszego/ ktory mowi w was: Takowymi ja tedy/ ktorzy sa posłani od Pana Jezu Chrysta nie gardze.
 Ale sie takowych Pasterzow/ Biskupow/ Kaptanow/ y prorokow strzege wedlug rokazania Syna Bożego/ ktorzy sa nie od Chrystusa/ ale od Antychrysta Rzymskiego posłani/ ktorzy sa Sola zwietrzaja y nie-
 Matt. 7. slona/ ktorzy sie niemu infemu niegodzi/ iako Chrystus mowi/ iedno aby była przeg wyrzucona/ y od ludu
 Matt. 5. dzi podeptana/ ktorzy nauke Chrystusa Syna Bożego sfałkowali/ opat wywrocili/ y s swiatłości jego
 edy mala Tobie żuppe wzynili: ktorzy strzege/ nie chwaty/ ani
 Papiesty Kte ci Bosticy/ ale tylko chwaty y cci papiestkiey/ ktorzy
 2. od Papieży na brodach/ y na głowach/ y na rekach
 nacecho-

Kaptanow Papiestkich.

117

nacechowani/ ktore po swiecie Papieś rosyła/ y nie Chrystusowe/ ale im swoje nowe urzedy rozdawa.

Nie żeby samego Pana Boga chwaili/ y przez Chrystusa go wzywali/ ale aby chwaili y wzywali Dusz ludzi umarłych.

Czemu pa-
pieś kiedie
swoje rosyła
po świecie.

Nie dla tego też/ aby Panu Bogu dziekowali/ iz tu na ten swiat Chrystusa Syna swego zeslat/ y nas przezeń odkupil/ od śmierci wieczney/ Ale aby znou Syna Bożego za żywe y za martwe offiarowali/ cho-
 jest/ mżyli/ mężyli/ krzyżowali/ y krew jego deptali.

Jestże też nie dla tego/ aby nauke prawdziwa Ewangelii Swietey ludziom w wszystkim przepowieda-
 li/ ale aby wstaw Papieży Rzymskiego pilnie przygla-
 dali y strzegli/ Brody y pleśe golili/ w zwonki zwo-
 nili/ Swiece palili/ Oltarze/ to jest/ kamienie y drwa
 przykrywali/ wode garowali/ ludzi y bydło kropili/
 głownie/ gromnice/ bagno/ owies/ ziele/ Ser/ masło/
 owoce/ mięze/ kije/ rakty/ Kadzido/ Złoto/ Mir-
 rhe/ zegnali chleb y wino/ w zmyślone y chał rzekna-
 ce/ w ciato y w krew/ garowanym swoim przemienia-
 li/ krzyże złote/ srebrne/ y drewniane nosili/ całowali
 ludziom wkazowali/ olejem dzieci y ludzi chore mazali
 batwany albo obrązy kadzili/ otwierali/ y infse Anty-
 chrystowe sprawy czynili.

A iż tak jest/ przeto tedy naprzod wkaze/ iakory rze-
 done Kaptany swoje swięcićie: Potym wypise/ iako
 Biskupy obieraćie/ stanowićie y przysięgaćie: A tho
 wszystko z waszych własnych krtag wkaze.

O Brodzie sie naprzod pytaia.
 Naprzod napisu co infego symie pozynaćie/ tedy
 1. 19. sienas.

O Swieceniu

Ex pontifica-
li Venerijs
impresso.
Anno. 1510.
Cartaginen.
Cuncil.

4. sie napierwey o Brodzie pytać / iakobyście Brode one
mu ogolili / ktory chce być sluga Papiestim. I przypo-
minacie iemu napierwey Papiestkie wstawy / ktoreście
o Brodach na gwartym Kartainskim Synodzie wsta-
wili y napisali / aby wszyscy Kieja Brody golili. Po-
strzygając tedy te wielcba Brode / then Psalm na-
przod mowicie. O iakos to dobrze y mile braciey mie-
ścić wespotek. etc.

133.

Spytam cie tu naprzod powiedz mi. Izali na go-
leniu Brody nalezy / iednośc y mtośc fratersta: Sta-
deście takowa iednośc wziali proke cie. Wkasz o pi-
smá Swietego / y dowiedz tego: iz Apostolowie z rosta-
zania Pana Krysthusa Syna Bozego / dla iedności
Brody golili y inszym potomkom swoim golic rosta-
wali: A gdyś tego pokazać niemóżeś / musze ta tedy to-
bie pokazać / ktory to Papies naprzod potwierdził / y
tak swieta rzec postanowił. Anakletus chym imie-
niem wezwany: aby sie wypelnilo ono slowo / ktore An-
iot mowil / do Jana Swietego. Choc sam wstaje za-
tracenie niezyskiej niewiaśty / ktora na wielu wodach
siedzi / ktora niezyskości piodza Krolowie ziemscy / y
popili siez iey Kupka / ktorzy mieszkali na ziemi.

Nabe polid.
Lib.

Apoc. 17.

Papiescy odzwiermi.

1.

Ostianj.

Ex pontifica-
li Venerijs im
presso.
Anno. 1510.

Potey zaś sie swiatosci chwalebney ostrzyżeniu Bro-
dy gyniecie siedm stopniow slug kościelnych. Pierwsio
tedy stopnia wrzedu slugi / odzwiermi zowiecie / kto-
ry ten wrząd daćcie / kiedy ie tak z wielka powaga iu-
ogolone potwierdzaćcie mowiac do nich. Odzwiermi
ma brzeć w Zwonie / y w Zwonie / Kościot / Za-
Krystus

Kapłanow Papieskich.

120.

Krystus otwierac / y Kiegi Raznodziei roztadac. To
jest wrząd pierwszy waszego swiecenia: Aby Zwonki
brzeć / Zakrystus otwierac / Kiegi roztadac. Po-
wiedz mi: Kto kiedy slychat / y bytat / aby Pan Kry-
stus na takowe Zabobony Apostoly swoje obierac / al-
bo postrzygat / albo poswiacac. Izali kiedy kazat swo-
im zwolewnikom w zwonki brzeć / iakoby iakim Ma-
starownikom ktorzy siegając po vlicach zwonki brze-
kali / iz sie im ludzie dziwnia / y smich nasmiwają.

Papiescy Cytelnicy albo cytacje.

Drugie

zowiecie bytaze albo bytelniki / tym też
Brody naprzod ogolimy / ten wrząd daćcie mowiac. Lectores
Bytaze albo bytelnicy mają bytaz to co mają powie-
dac / y bytanie spiewac / y zegnac chleb / y w wyski no-
we owoce. To wtorego swiecenia wrząd / nie od Pana
Krystusa Syna Bozego / ale od Antykrysta zmyslo-
ny Papieski Rzymskiego. Nie mowie naprzeciwko te-
mu / aby niemieli być w kościelach swietym prawdziwi
bytaze / albo bytelnicy / coby bytali przed ludzmi pi-
smo prokcie y Apostolskie / ale mowie naprzeciwko te-
mu zegnaniu chleba y owocow / y te zegnacie sobie ter-
wtory rodzaj / iakoby osobny oddzielili.

Papiescy zaklinacze duchow zlych.

Trzecie

ieście obieracie y swiećcie / ktore zaklinac
Bami Duchow niezyskich zowiecie. Ty poswiacając Exorcista.
tak do nich mowicie. Zaklinac / ma Djably wyzsu-
cac. Przesto wezmiecie moc kładąc ręce na opetane / aby
przes kładziemie rak waszych / duchowie niezysci / od-
ciał ludzkich wćkali.
Powiedz

3.

O Swiecentu

Powiedz mi skądże ty zaklinasz sobie zmysli? I kto kiedy slychal / albo gytat o tym / aby Apostołowie Pana Krystusowi byli Duchow niezyszych zaklinaszami? Abowiem oni / nie zaklinanim / ani iakim guselem ale mocą Bożą Duchy niezysze wyrzucali.

Act. 19. O takowych Zaklinaszach / iakie wy działacie / mamy w dziejach Apostolskich / onego Scerwy nawysysze go kapłana Syniech / ktorzy zaklinasz Duchy niezysze / imienia Pana Jezusowego wzywali / mówiac. Zaklinamy was przez iezusa / ktorego Paweł przepowieda. I co sie im stalo? Duch niezyszy odpowiedział / rzekł im / Jezusa znam / y o Pawle wiem / ale wy nie wiem / coście zaż? I wstąpił na nie Duch niezyszy / y pánował nad nimi / y zmógł ie / aś ledwie nago / y zianieni / vciekli z domu onego. Tu iawne pisino swiete slyszysz / iż ty zaklinasz Djabet posiadł y rostargat / chociaż wzywali imienia Jezusowego / y przypominali Pánwa swietego / iako y ci waszy zaklinasz wzywają / kiedy z opetanyimi kofarui: A to Pan Bog wżynił słusnie / aby wklazat przed ludzmi iawnie / iż on żadnych zaklinaszow nieustawit.

Czestochowa y inne miejsca. Ale rzeciesz / coś mówisz / Iżali Djabli niebywają przez nasze zaklinasz wyrzucani? iako to iawnie baze my w Czestochowej / w Jarosławiu / na Skatce / y na Zamku w Krakowie / w Siepreu / w Rzymie / w Loretum / w Prostyniey / y na innych miejscach? Na to tak odpowiem / Iż temu wszystkim niewierze. Abowiem tham niebywa prawdziwe wyrzucenie Djabłow / iedno tylko ludzkie zmanienie / gdzie sie Duch niezyszy odmienia w postawie Anioła swiátosci / al.
Cor. 11. bo sie żarai / aby ich mogł co nawiecej zwieszc / a tak wie on to

Kapłanow Papieskich.

121

on to wżyni w iednym / aby ich tysiac mogł zwieszc y o petać: iako to pospolicie slychamy kiedy waszy zaklinasz mowia. Wynidz Djabel Boża moc / panny Maryey moc / y wssyskich swietych moc. A Djabet ża sie mowi nasniewalac sie / toć mie Szeroka pieze.

Szeroka pieze. falkat.

Iżasie kiedy kropicie woda żarowana / tedy Djabet / aby ich zwiodł co nawiecey wola. O biadaś mi / Tomie parzys plebowazu. Jużci wynidz / bo sie boie fferokier: A Boże wchoway wtożyc na opetanego / iaki płatek łaziebny / miasto swiátosci / to do pierko krzyż będzie wielki. A coś tu tedy Djabet infigo żyni / iedno sie z was snuje / y ssyżi wami: A w rze tomo iakoby wyszedł / wthai sie / abyście iemu zesz y chwata dawali / y wen wierzyl iakoscie mu weding prawa Papieskiego slubili.

Nieiestem naprzeciwo temu / aby Pan Bog Dja. bla od stowiek niemił wygnac / za modlitwami / y postem wiernych ludzi / iako sam Pan Krystus o tym mowi. Iż then rodzaj Szatanow niewynidzie / iedno przez modlitwe y post. A przesto ci waszy zaklinasz / nie infigo nie sa / iedno Djabelscy sludzy. Iako y Paweł S: o Antykryście powiada / iż takimi falszywymi cudy miał lud mamie. I Pan Krystus też tak powie da / iż niewierni y zlosliwi beda Djably wyrzucac w imie tego / iako o tym napisal Mattheusz swiety / gdzie thai Pan mowi. Iż wiele ich beda mowic ku imie / Onia onego / Panie / Panie / Iżasmy w imie twoie nie prorokowali? y przez imie twoie cud wielkich niezysili? A ia im mowi Pan na ten czas powiem / nigdym was nieznat / odstepcie odemnie wssyscy / ktorzyście plodzili zlosci.

Bywa Satan. wygnan od lud.

Matt. 17.

2. Tess.

Matt. 7.

Antykrystowi sludzy w rze caia dyabli.

Thu

Świeceniu

Tu słyszysz nie słowa moje / ale słowa tego / kłhorego
jest ziemia y niebo / z tego się maia nădziwać / y z tego
ogekiwac / ci wăszy zăklinăge. Abowiem niemożesz te
go nigdziey wkłazac s pismă swietego / aby Pan Kry-
stus iakie Exorcistas albo zăklinăge wstăwiti / y nău-
ke im iakă osoblirwa dat / aby Dyabły zăklinăiac wy-
rzucali / tak iakô tesh nieustăwiti năuki osoblirwey / y
mărtich krzeŝic / ślepym wzrok dăwac / tředowăte o-
gysciac. etc. Przeto tedy ci wăszy zăklinăge / nie in-
šego niezynia / iedno imie Bostie nădarennie bierza /
ktorzy să podobni w sŷstkim zarownicom y zarno-
kriejnikom / ktorzy z Dyabły igraia / y porozumienie sŷ-
mi maia.

Bapiescy Akolitowie.

4.
Acolity.

Czwarte w przedzie wăszym maicie Akolity / ko-
re kiedy swieciacie / tedy iakô Wozne naprzod postrzy-
gacie / y tak do nich postrzygając mowicie. Byliście
przedtym ciemnościami / a inŷ teras swiătoŝcia / wa-
pănie. Chodźcie iakô Synowie swiătoŝci / będziecie
Swiece noŝic / stăwiać / zapalać / Woda y wino goto-
wac.

Te posługe tym rzezonym Akolitom dăcie / y dla-
tych swiece swiecnossami ie zowiecie. Ale tego nigdziey
niezytamy / aby sie kiedy Pan Krystus Syn Boży / al-
bo tesh y Apostolowie iego / tymi plôtkami zabawiali /
ktorychescie sobie s swych głow wlasnych nawymy-
siali.

Powiedz miê Jesli zcho jest stăc sie swiătoŝci
Swiece z Wosku wlepione noŝic / stăwiać / y zapalać /
Wino

Kapłanów Bapieskich.

122.

Wino y woda gotować? Jesli sie dla tego Akolitowie
stăwiaia swiătoŝcia / iŷ swiece noŝa / zapalaia / y stă-
wiaia / tedy tesh y Żydowie / y pogani / tym obygaem
swiătoŝcia beda? Bo tesh swiece w swych koŝciach
noŝa / zapalaia / y stăwiaia.

Wiem że to să Apostolskie słowa / kłhore nie dotych
rzezonych Akolitow / albo Swiecnossow / ale do wsŷt-
kich wiernych piŷe. ktorzy miłnia imie iego swiete.

Niepotrzeba pănu Bogu Swiec / abowiem Kry-
stus Syn Boży iest Swiecă / ktora oŷwieca wŷelkie
go ŝłowiego / przychodzącego nă ten swiăch. Przeto
nie od Synă Bożego / ani od Apostolow iego / să zmy-
sleni y wstăwieni ci rzekacy Akolithowie / albo iakô ie-
wy wyktădacie Swiecnossowie: Ale od poganow y
od Żydow / ktorzymi brăctwo w tey mierze maicie.

Bapiescy Subdyakonowie.

Wiat Subdyakony zowiecie / ktorym tesh te poslu-
ge w koŝciach dăcie / mowiac do nich. Iŷ Subdy-
kon ma woda / ku posłudze nă Oltarz gotować / Dyako-
nowi służyć / Szerzynki y Korporaty prac / kielich y
pătyne / nă offiars gotować / Episkole spiewac / iedno
tylko niekăzac. To iest swiecenie tych rzezonych subdi-
akonow / dla tego: Przodkiem aby woda ku posłudze
nă oltarz gotowali / Iktô kiedy w piŷmie Swiethym
bytat / aby Pan Krystus nă ostatczna wierzerza wodę
gotował / y potym z winem miesat / y Apostolom swo-
im pić dăwat. Izaŷ tăm nă tey wierzerzy / nietylko wi-
no Pan Krystus dăwat / ktory tak mowił do zwolenni-
kow swych. Powiădam wam / iŷ potym niebede pić /
tego

Eph. 5.

Nie potrzeba
pănu Bogu
Swiec.
Jo. 1

pedagogus.

5.
Subdyakon.

S Swieceniu

Luc. 12. Strego owoc winney macice / aś przydzie krolestwo
 Matt. 26. Boże / gdy to bede pit swami nowe / w krolestwie Oyc
 Mar. 14. cą mego. Tu masz iawne świadectwo Ducha Święte
 go / iż nie woda miesana z winem pit / ale owoc z win
 ney macice. I któryś to jest owoc winney macice: nie
 możeś rzec / aby woda / ale tylko samo wino.

Z winem wodę mieszać nie wstawa Kryśtu fowa.
 Przesto tedy woda gotować / y wino z woda mie
 śać / nie jest wstawa Pana Kryśta / ani Apostotow ie
 go / ale to naprzod Wiośy wymyslił / którzy sie Lius
 phowanego winą pię nączyli.

Wode lib. Con cil. polid. Lib. 5. Ca. 9.
 A chceś slyseć / który to Papieś naprzod wymyslił
 Alexander tym imieniem Papieś pierwszy / który też
 przasny chleb / a nie kwafony / iako pierwszy było wsta
 9. wil / Oplatki wymyslił / y woda narować rozkazal. Je
 y Oplatki pa pieś wymyslił. Rzymkiego / który dosyć piśe seroko około tego.

Ale rzeżesz / iż dla tego miesamy z winem woda / aby
 smy działali pamiętka / iż z boku Pana Kryśtusewego
 wysłał nietylko krew / ale też y woda: wiem iże tak jest
 y nie naprzeciwko temu niemowis / tedno cie tytko oto
 pytam: Jesli też tam wino ciekło z boku / które miesa
 cie z woda / temu tak nie zynicie / iako Pan Kryśtus
 zinił / poniewaś sie przyiacielmi Bożymi zowiecie.
 I zaś niewieś iako Pan Kryśtus powlecział. wy przy
 15. iaciele moi jesteście / iesli bedziecie zynić / cokolwiek ia
 wam rozkaznia. Czemu sie wiecey domyslać / aniśli
 Miśtrz rozkazal: I zaś ma być zwolennik nad miśtrza
 swego: dośic temu / mowi Pan / gdy bedzie iako miśtrz
 tego.

Matt. 10. A gdyś tedy nie to co on rozkazal zynicie / ale papie
 skiego rozkazania strzeżecie / jesteście tedy nie słodzy
 Kryśtusowi

Kaptanow Papieskich.

123.

Kryśtusowi / ale słodzy Papiescy / to jest Anckryśtu
 wi / y nie przyiaciele Boży. Izali kthory Apostot kiedy
 wode z winem miesal: serzynki albo korporaty pral:
 Ale podzmy do Dyakonow.

Papiescy Dyakonowie.

W Gostym

vrzedzie / Dyakony macie / kthore po
 swiacaiac tak mowicie / Dyakonowie weslinamie
 sce Lewitow zakonnych. Dyakon ma sluzyc v Oltarza /
 krzcić y kazać. etc. Tamże mało niżej. Wymy
 sławsy prawa reke / tak do Dyakonow mowicie. Du
 cha Świętego ku vmocnieniu przylmicie / abyście
 sie sprzeciwiali Dyablu / y pokusam iego / w imie Pań
 skie. A gdy mu kriegi w rece daciecie / tedy tymi slowy
 do niego mowicie. Weźmi moc ku bytaniu Ewangelii
 tey w kościele Pańskim / tak za żywe iako y za umarte w i
 mie Pańskie.

Także sami prawię y dostatecznie wyłożyli / w kazali
 y zainkneli / iakoście ty słowa rozumieci / kiedyście do te
 go Dyakona mowili / Dyakon ma kazać. To jest / iż ma
 dusse z Cżyśca wyćiegać / które sie tam smaża / y wsta
 wiżnie wotaia. Smiluycie sie / smiluycie sie / a zwla
 15. śta wy przyiaciele moi. Nielibyscie sie słupnie smia
 lować / y co nawiecey pleniędzy do Papieży posłać / a
 by wosytki Duszy byli razem s Cżyśca wypuścić / a dlu
 żey ich tam dla tey bezecney Mammony niesinążył / po
 niewaś ma moc wśelaka na niebie y na ziemi.

Wiem o tym / iż piśino Święte mamy o Dyakonach
 kthore Apostotowie Święci obierali / y rece swoje na
 nie kładli / ale nie dla tego / aby za żywe y umarte E
 wangelii

6.

Dyakoni

Tak Janowi ol
 kow.

Jobi

124

O Swieceniu

Wanielia zytali y v Oltarzow Batwochwalswa po
magali / ale aby Krystusa wyzywali / v bogim strota
mi Krystusowymi y wdowami sie opiekali: a byli ludzie
starezni / Swieci / y Zonaci / ktorzy chesli swe dzialki
3. własne mieli / iako o tym Swiety Pawel do Tymotheu
papie. Mamy tes o takowych Dyakoniech w Apo
6. stolich dzieiach / iakowy byl Swiety Szepan y insy
ktorzy v bogie opatrowali / nieumietetne vbyly / chore
nawiedzali / wieznie ciefyli. Ale podzmy do Kaptan
now.

Bapiescy Kaptani.

7.
Sacrifici.

Siodmy vrzad w kościele waszym iest Kaptanski
ktore od Kaptlic Kaptany zowiecie / y tak do nich mowi
cie / poświacaiac ie. Postanowiono iest o tych / ktorzy
ku sprawie Oltarza przyieci bywaiu: Aby pierwey ra
da byla od ludu / o żywocie y zachowaniu ich: I mato
nizey. Przesto iesli o sprawach y o obyziach ich wie
cie / cokolwiek slusnego rozumiecie / wolnym glosen po
wiedziec moze cie: I tak do nich daley iesne mowicie
Kaptan ma offiarowac / zegnac / przelozonym byc / ka
zac / y krzyc: I mato nizey. Ku poslutze ludziom
chleb y wino w ciato y w krew / niepomazanym zegnac
nym przemieniac.

Rak skladanie y smarowanie.

Lamie potym nowo swiecony Kriadz iedne re
ke druga spotem zlozyw sy dloni roskerzy: A wy zasie
wielki palec reki prawey w Oltwie magacie y na dla
niach tego krzyzyki oleiem zynicie / pozan sy od wiel
kiego

Kaptanow Bapieskich.

124.

tego palca prawey reki Kriedza nowego / as do lewey
reki palca przedniego: As niofatek obiedwie rece ie
go smarniac mowicie tak.

Rak Swiecenie.

Racz poswiecić panie ty rece / przes to pomazanie
y nase pozegeanie / iz cokolwiek beda zegnac / bylo prze
zegnano / y cokolwiek beda poswiecac / bylo poswieco
no: W imie Pana nasego Jezu Krystha: I odpowie
da koždy Kriadz nowy / Amen. Z tym temus nowemu
Kriedzowi / daciecie Kielich w rece / mowiac.

Kielich dawanie w rece.

Wezmi moc Offiarowac ofiare Bogu y Mse zy
tac / thac za zyme / iako y za umarte / w imie Paniskie
Potym obiedwie rece kladzcie na kazdego Kriedza y ty
slova do kazdego z osobna mowicie.

Rak kladzienie na nie.

Wezmiacie Ducha Swietego / ktorym obpu
scicie grz hy. etc. I na koncu mowiac / ty slova przy
dawacie. rzec niebezpiezna iest / ktora macie sprawo
wac / przesto sie od drugich pilnie porzadku Msey na
uzcie. aby cie byli prze zegnani w vrzedzie Kaptanskim
y offiaruyie vbtagaraace Offiary / za grzechy y wstep
li ludzkie.

Kiedy by sie kto dostatecznie reu sprawie waszey przy
patrzyc chcial / komeznieby sie mial temu dziwnac
I to

niebezpiezna
reze kriedzem
byc.

O Świeceniu

Jz oto naprzód iakoby na iakie syderstwo mowicie / aby od ludzi rada była o żywocie y o zachowaniu do brym / onego nowego kriedza / gdyś oto zadnego wio- wiekta niepytacie / ani sie radzicie / y na tym go mieyscu świecicie gdzie go nikt niezna / ani on mieyskal tam iako żyw.

Prześto też na ten urząd ludzi niegodne / nieugone / y niebogoboyne sierzećcie. A nakoniec ludzi nieczyste / y takowe ktorzy niewiedza / dla tego ten urząd przy- muia.

Jedni dla tego / aby proznowali / y nierobili / iedli / pili / y torrowali.

Drudzy aby sie zmocy Świeckiey wyrugowali pod kto- ra ma być wpełka dusza poddana / iako piśe Świech- pawet. aby im wolno było zynić co sie im podoba / a by ich żadny karać nieśmiał / by go też dobrze y z do- na swa zaślat.

A nakoniec / aby domy swoje bogacili y przyiacioty podwysyli / prześto sie też naprzód s herbow wysila- ia / nissli w Kanonia / w probostwo / albo w Biskup- stwo poselszeya wezma.

Cosz daliey do tych nowych Kriedzow mowicie: Ten urząd im daciecie mowiac. Aby ofiarowali za żywe y za umarte: To jest aby pana Krystusa Syna Bożego ras umarzonego y ukrzyżowanego znowu mazyli / krzyżowali / bluznili / albo iako wy sami mowicie chleb y wino w ciasto y w krew przemieniali. A za takowe blu- znierstwo y mactwo / na ubogich y prostych lu- dziach / y wdowach / piemiadze wysludżali.

Dowiedz mi: Jzali kiedy Pan Krystus swoim Apo- stotom / chleb y wino / w ciasto y w krew / przemieniacz rozkazal

Kapłanow Papieskich.

125.

rozkazal: Jzali im rece na krzyż oliwa smarował: Jzali im brody y pleśe postrzygał: Jzali im ziotę / albo srebrne kielichy / w rece dawał: Jzali im kiedy tak ro- kszawat: Weźmiecie moc ofiarować Bogu / y Nfse bytać / za żywe / y za umarte: Jzali kiedy donich chał mowit ofiaruyćcie vbtagaiaće ofiary / za grzechy y wy- steptki ludzkie: Jzali ius niewsiedł Pan Krystus do Ebr. nieba / aby sie vstawiżnie okazywał przed obliżnościa Boska za nami. Nie dla tego iako Aposthol Świety mowil / aby samego siebie vstawiżnie ofiarował / bo by musiał vstawiżnie umierać / iesliby sie też ae drugie razmiał za nas ofiarować: Prześto ty ofiary vbtaga- iace / Ekhore za grzechy y wysteptki ludzkie ofiaruiećcie / nie inśego nieśa / iedno zbluznienie / posromocenie / y podeptanie oney iedyney ras vzymionej y naswietsey ofiary / ktora Pan Krystus raz na krzyżu vzynil / y nas wieżnie z Bogiem Oycem poiednal.

Przydawacie też ieśże niemniejszy sluznierstwo ku temu / kiedy chał do rok kriedza nowego mowicie. Jz cokolwiek ty rece beda zegnac / bylo to pożegnano / y cokolwiek beda poswiecac / bylo to poswiecono. Az- kolwiek tegoście iawnie niewyrazili / coście przes tho zegnanie y poswiacanie rok rozumieli / a wśakoś / sną- dnie każdy obaczyć może / iż tu nie inśego nierozumie- cie / iedno zegnanie albo krzyżkow zynienie / to ieśh Barowanie Wody / Soli / Wina / Jalec / Owsa / Zio- ta / Kadzida / Mirry / Golebiow / Barankow / Słodr / Gromnie / Bagna / Ziela / Kotagow / Sera / Macła / Rakow / Sukien / Pierścieniow / Patnikow / Mantyk y ich krow / nowych Studzien / Łazien / y cwochow / iakoście othym w Agiendzie y we Nfale wśwym se- rzej wy.

Jzali

De Cons. Dist. 1. Ca. Vasa.

Ebr. 10.

O rekach ka- planich.

ammanij

1.

Cremu papie- scy kriedza 302 stawata kapla- ny.

2.

Rom.

13.

3.

Co tym kapla- nom za urząd dawala.

O Swieceniu

Izali kiedy Pan Krystus do swoich Apostolow mowil: Cokolwiek beda rece wasze zegnać aby cho bylo pożegnano / y cokolwiek beda poświęcać / aby cho bylo poświęcono. I co sa rece głowienie albo kaptania? Izali nie takie / iako y w inszych ludzi rece? Izali im stad co przybedzie / iz ie smrodliwym oleiem mazaćcie: wlasćcie gdzie Pan Krystus swoje Apostoly mazał oleiem: y inne ich potomki mazać rozkazat? Izali do nich kiedy mowil. Zegnaycie Wode / Sol / Złoto / Gronnice / Baranki / Kotaze / Ziele / Wąno / Ogien Rabli / etc.

Rzeki niebezpie
zna być kapla
nem.

Naośtátku tho wśyśtko zamykać / gdy do tych nowych Kriedzow posmarowanych mowicie thak: Rzeki niebezpiezna jest ktora maćie sprawować. Właśniećcie im powiedzieli / kiedyby iedno niebożatka wyrozumieć mogli: Iz rzeki niebezpiezna beda sprawać / a tak barzo niebezpiezna y takowa / ktora im nic inšego nieprzyniesie / iedno wiezna śmierć / piekło y potępienie / abowiem Pana Krystusa Syna Bożego beda musieli z nowu mazyć / krzyżować / y sniego sie nasmiwać / ktorzy nic inšego niebedzie zekato / iedno

Abbr. 10.
Matt. 25.

Jako pan be
dzie mowil w
gniewie swo
im do tych
mfarzow.

stráslivy Sad Boży / kiedy Pan z Anioły wynidzie / żywe y martwe sedzić będzie. I rzeki tym offiarownikom y mfarzom. Izali im ia tak był wstáw / y rozkazat / abyście mie znou / dla pieniedzy / dla fundacy / dla Anniversarzow offiarowali / przedawali / y za żywe y umarte / mazyli y zabijali / a naośtápek za stápy zdycháiacem syli. Powiedzcie kto wam tho rozkazat y wstáw / wbtagaiaće offiary / za grzechy y występkilu dskie offiarować? Izaliście niemogli w pismo święte

Abbr. 10.

Weyrzec: Zem ia raz na krzyżu bedac zawieszony / iedna

Biskupow Papieskich.

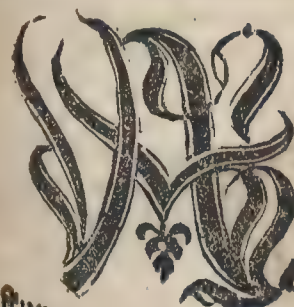
126

ona tylko offiara / wbtagał na wielki Oycá mego niebieśkiego? Czemuście słowu mojemu wiecy niewierzyli / a nissi Papieżowi Synowi zathraconemur? Izaliście nieczytali / iz sluga ktory wie wola Pana swego / a nieczyni / będzie barzo karan. Weścieś thy nieposlušne slugi / a wrzucicie ie w Ogien wiezny / kiedy będzie płaz y zgrzyżanie żebow.

Luc. 12.
Matt. 13.
Luc. 13.
Matt. 23.
24. 25.

O niebożatka zapamiętali Dusi swoich / lepieyby te / ras w gnoiu z Łazárzem leżec / nedze cierpieć / y wśi / ski rozmaite / a nissi potym wieznie / iesli sie nieupamiętacie / ze wśyśtkimi bluzniercami / y z Judasem / a nakoniec ze wśyśtkimi Djably w piekle gorzec. Ale podzmy do Biskupow.

O Papieskim Swieceniu Biskupow / y o przysiedze ich.

Cokolwiek othym do /

brze wiem / Izkościot Pana Jezusa Krysta Syna Bożego / Kościot Święty krześćjański / nie moze stać / bez prawdziwych y wiernych Biskupow / ktorzy sa strożant y wzycielmi ludu Bożego: A wśakos iz nie to jest Biskup / co sie Biskupem zowie y czyni / I nieto jest Biskup / co ma Kamki / Miasła / Wśi y wielkie dzierzawy wiele Złota / Srebra / Szachy y pieniedzy. I nie to jest Biskup

1. Tim. 3.
Tit. 1.
Act. 20.

Nie to Biskup
co sie Biskupem
zyni y zos
wie.

O Swieceniu

Biskup / co ma wiele Dworzanow / Komornikow / Koni / Wozow / y co Zbebný y sbrabami ná Seymy ie-
zdi. I nie to jest Biskup / co w Infutach Perlowych
w Adamastach / w Zatlasiach y w Rokietach chodzi.
Krzyżek násszyi zloty / y pierścienie na palcach noś.
I nie to jest Biskup / ktorý Regut y vstaw ludzkich
strzeże / albo od Papieża Sakry Bierze. I nie tcho jest
Biskup / ktorý drwa / kamienie / máże y poświęca / kto-
ry zwony krzci / y ludzi bierzmie y poligknie. I nie to
jest Biskup / ktorego oleiem smrodliwym namazano.

*Kto jest Bisku-
pem prawdzi-
wym.* Ale tcho jest Biskup prawdziwy / ktorego pomazat
Duch Swiaty prawdziwa nauka Ewangelicy swie-
tey / ktorý nie Regut albo vstaw ludzkich strzeże / ale

Jo. 21. Regut y vstaw Boskich / ktory sie boi Pana Boga /
Jo. 10. ktorý miłuje Pana Jezu Krysta Syna Bożego vkrzy-
żowanego / y owiecznego. Ktorý naukę prawdziwą
przepowiada / y sam oney nauki prawdziwey żywotem
1. Tim. 4. dobrym y swietym poswiata. Ktorý náuk Diabel-
skich nie násladuje / pokarmow / y małżeństwa żadnemu
stanowi niebroni. Ktorý nie to czyni / y nie tego vzy-
co ludzie postanowili / ale tchego / co sam Syn Boży
Mistrz nawysšy postanowił / y krwia swoia swięta
potwierdził.

1. Tim. Takowych Biskupow wšelki głowiek winien pod-
dušnym zachránim słuchać / čcić / ważyć / y żywić.
5. Abówiem iako Apostoł mowi. Iż takowi sa dwoiakley
čci godni / ktorzy sa dobrze przetożeni. Jesliście wy ta-
kowi Biskupi / tedyście też tego godni. Ale iakowi Bi-
skupi jesteście / snadnie każdy może rozsędzić / stego wa-
šego swiecenia / y przysięgania / ktore Papieżowi
Rzymšiemu czynicie. Ktore swiecenie s krieg má-
sych

Biskupow Papieskich.

127.

śych wtaśnych tu nápiše. I tak sie pozná.

Naprzód / kiedy Biskupa mianuiecie y poświęcać /
macie / tedy kielka Biskupow przysięgtych Papieżowi
przynamniemy dwu do tego poświęcania wzywacie. I
vbrawszy sie w rogate Infuty / iakoby w Kotpaki Tá-
carskie / y w inše Satanskie mástary: Tam naprzód
głowe nowego Biskupa oleiem sinaruiecie / y iego pod
przysięga pytać / mowiac tak.

Chceś wšytkę roztropność twoie ile rozum twoy
nieś / Boskiemu piśmu / y wyrozumieniu poddać? A
on odpowiada. Chce być ze wšytkiego serca posłu-
śnym y przyswolić: Pothym go iešze pytać dalej.

Chceś to co będzieś rozumiał s piśmá swiętego / lu-
dziom dla ktorych bywaš postanowion / y słowem y
przykładem vzyć? A on odpowiada / chce. Chceś
vstawy krześcijańskich Oycow / y Dekretay od Swie-
tey y Apostolskiej stolice postanowione / to jest od Pa-
pieża / včctwie przyiać / vzyć / y chować? odpowiada
chce. Chceś Włogosławionemu Piotrowi Aposto-
łowi / ktoremu / od Boga iest dana moc / zwiezować / y
rozwezować / y iego Wikaryom Rzymškim Papieżom
Wiare / poddaność / y posłuszeństwo / według rzadu
zwierzchniego zachować? Odpowiada / chce. Jes-
ze go dalej pytać. Chceś bystości y trzeźwości / za-
Boskim wspomozieniem sbrzec y vzyć? Odpowiada /
chce. A potym ślubie y obietnicy / tymi słowy każdy
z was przysięga.

Pierwsza przysięga Biskupow
Papieżowi.

1. 15

Ex pontificas
li Veneris in
presso. Anno
Domini. 1510.

Geo pytała
Biskupow.

O Swieceniu

Ja ci. obrany Biskup p. od tey tho godziny na potym / poslušny bede Swietemu Piotrowi / y swiethey Apostolskiej Rzymskiej stolicy / y Panu mojemu gwartemu Páwtowi Papieżowi / y iego potomkom rządu wstepuacym.

Nie bede ani w radzie / ani w skutku / aby miał żyć / wot utracić albo głonek / albo poiman być / z tym poimanim. A rady ktora on mnie / albo sam przes sie / albo przes list / albo przes posła obiawi / ku iego szkodzie żadnemu nieobiawie.

Papieństwu Rzymskiego Kościoła / y Regutom Swiatych Oycow / pomocnikiem bede / ku obronieniu y o trzymaniu / ile namie należy / naprzeciwko wstyśhkim ludziom. Wezwany na Synod przyiade / chyba żeby mie co słusznego zašlo.

Legatowi Apostolskiej stolicy / o ktorym bede miał wiadomość / w przyiechaniu y w odiechaniu / bede wciwłość wyradzał / y iego w potrzebach ratował.

Mieysca Apostolskie każdego roku / albo sam przes sie / albo przes pewnego posła / bede nawiedzał / chyba żeby mie stego wypuściono. Tak mie p. Boże wspomóż / y tá Swieta Boża Ewangelia. To iest przysięga słowo od słowa pierwsza wása / ktora Antykrystowi Rzymskiemu zynicie.

A iż ta przysięga themu Panu waszemu Papieżowi / zdala sie być iestże niedostateczna / przesto nowa y inasza przysięga na was / edawno wymyslił y wstawił / ktora thymi słowy zynić muście / kiedy ná Biskupa swo wstepuiecie.

Wtora

Biskupow Papieskich.

128.

Wtora albo nowa Przysięga

Biskupow Papieżowi.

W Imieno Boże Amen. Ja Jendrzey Biskup wybrany Krakowski / od tey godziny na potym. Wierny bede y poslušny / błogosławionemu Piotrowi / y swietemu Apostolskiemu Rzymskiemu Kościołowi / y Pá Dec. 16. nu naszemu Páwtowi papieżowi / y iego potomkom / rza Tit. 6. Cap. 4. dnie wstepuacym. Rady ktorey mi sie zwierza / sami przes sie / albo przes posły / albo przes listy / ku ich szkodzie moia wiadomością żadnemu nieobiawie.

Papieństwu Rzymskiego / y Krolewskiej dzierzawy Swietego Piotra / bede pomagat otrzymać / y obronić naprzeciwko wstyśhkiemu głowieku.

Z Legatem Apostolskiej stolicy / w przyiachaniu y w odiechaniu / poćciwie bede nakładat / y iego w potrzebach ratował.

Praw / poćciwości / przywileiow / powagi Rzymskiego Kościoła / y Pána naszego Papieża / y potomkow przerzeczonych zachować / bronić / rozmnażać / y przyzynać / bede wstawał.

Nie przytazę sie ku radzie skutkiem / y mowa / ktora by sie ściagała / naprzeciwko Panu naszemu Papieżowi / albo temu Rzymskiemu Kościołowi / ku szkodzie / zelazeniu / y wblizeniu osob / praw / poćciwości / stanu / y mocy ich przegrozeniu.

A ieliby ktore rzeczy od tego szkodliwe obaczył / albo naprawione / bede to pśował / wedłuż możności / y iako bede mógł narychley / y na śladniey oznaymie / temu Panu naszemu / albo temu infemu / przes ktorego by.

G Swieceniu

By/ku tego wiadomości przyść mogło.

Regul Swietych Oycow/Dekretow/vshaw v
twierdzenia/postanowienia/zawieszenia/doyrzenta/
y Mandaty Apostolskie/ze wshystkier mocy/bede cho
wat/strzezi/y inszym strzec y chować restaje.

Kacerze/odszepienice/y uporne Panu naszemu/we
dług możności bude przesładowat y wykorzeniat. Obe
slany na Synod przyiade/chyba żeby mi porządna
kościelna przekasła niedopuszcziać.

Namieyscach Apostolskich blisko Rzymskiego dworu
ras w rok/a iesli daleko za gorami/we trzy lath/nas
leść sie dam/badz sam przes sie/badz też przes posła
swego/chyba żebyym Apostolskim wyswobodzenim/
stego był wypuszczon.

Dziedzictwa y statku/ku stotu memu nalezacego
nieprzedam/ani zasthawie/ani zamienie/ani oddale/
choć też y sprzyzwolenim mego kościola Kapitulu/
bes rady y dotożenia Rzymskiego Biskupa. Tak mi te
go Pan Bog dopomagay/y tátho Swieta Boża E
wangelia.

To jest przysięga słowo od słowa napisana/iako Pa
pieżowi Bogu y Panu naszemu przysięgacie.

A po they przysiedze słowa przydawacie. Biskup
ma sedzić/wykładać/poswieszać/ordynować. Tam
ze palcem wielkim prawey reki/głowe iego Oleiem
mazać/tał mowiac y spiewaiać.

Panie to niechay w głowe iego wstąpi. To w vsia ieo
niechay cieze. To w ciato ieo niechay wshystko wstapi.

Potym rece iego/iako y innym kriedzom smarować
y kiy iego zaruwać/tymi słowy.

Przeżegnay Boże Kiy ten etc. A pothym kropić
on kiy

Biskupa Pa
piestiego v
rząd.

Głowe Bisku
pa.

Rece Bisku
pa.

Kiy Biskupi.

Biskupow Papiestkich.

129.

on kiy woda zarowana/ktora wy zowiecie swiecona.

Pierścień thakies zegnaiac mowicie. Jesli Panie
błogosławienstwo twoie/ná ten pierścień/aby ktokol,
wiel tym Swietym wiary znakiem/był naznaton/w
mocy niebieskiej obrony/ku żywothowi wieznemu był
zachowan. I zathym mu dawacie pierścień ná reke/
thy słowa mowiac. Wezmi pierścień tho iest wiary
znak.

Jesze też gapke rogata albo klobuk/ktory wy In
sula zowiecie/aby była Swieta/tymi słowy zegnacie.
To sa rogi obudwu Testamentu/iako Moizes rogaty
chodzit/y Aaron był w gapke przybrany.

Kelawice tał też zaruwać mowiac. Aby wshelkie
mu ludze twoich poswieconych Biskupow/ktorzyby
rece swoje chcieli przykryć spokora/razytes im dać/
tał serdecna/iako też y wzytkowa bystosc swiego
mitosierdzia. etc.

To sa słowa własne skriag waszych/ktore Pontyfi
katem zowiecie/wypisane/ktorem tu dla tego napi
sat/aby każdy wierny krześcijański głowiek/nietylko o
nym swemi ogladat/ale też y rekoma/iako mowia
pospolicie/namacać y rozeznat. Jesli według thego
Swiecenia/iesteście prawdziwi/albo fałszywi Bisku
pi. Jesli Pana Krystusowi/albo Antykrystusowi slu
dzy. Jesli przyiaciele albo nieprzyiaciele Boży. Jesli
od Boga. y Jesu K. Syna ieo/byli od Antykrysta po
slani. Abowiem kiedybyście prawdziwi Biskupi byli/
od Krystusa Syna Bożego posłani/tedybyście wstaw
ludzkich y Dekretow Papiestkich wzyć/chować/y
strzec nieobiecowali/y panu Papielowi tał rzeknac
mu Wikaryemu wiary/poddaności/y posłuszeństwa
nieprzysięgali.

Pierścień B
skupi.

Gapke rogata
Biskupia.

Kelawice B
skupie.

m

Alle

O Świeceniu

1. Tim. 3. Ale tyście strzegli / y obiecowali / iako Święty Pa-
 1. ny meżmi / wuynymi / trzezwymi / pobożnymi / miernymi /
 2. mi / gościnnymi / nauczającymi / niezbytęznymi / niegro-
 3. zącymi / niemarnego zysku szukającymi: Ale cierpli-
 4. wymi / niepopadliwymi / nie takomymi / którzyby umie-
 5. li domy swoje rzedzić / y działki swoje mieć w posłuszeń-
 6. stwie / ze wszelką wstydlivością.

Iżali kiedy Paweł albo Piotr święty / kthorego wy
 Papieżem czynicie / obierał y świecił tym sposobem Bi-
 skupy / iako ie wy obieracie y świecicie: Iżali kiedy i-
 kie wstawy / Dekretaty / y Reguly rozdawał / wstawiał
 y trzymać rozkazywał: Iżali Biskupom głowy y ręce
 kiedy oleiem smarował: Iżali ie w Infuły iakie perlo-
 we ubierał: A krótko mówiąc / Iżali Pan Chrystus im
 iakie kije srebrne w ręce dawał: Iżali pierścienie zło-
 te na palce y relikwie na ręce ich w kładł: Iżali kie-
 dy mówił do Biskupów. Idźcie a w Infuły albo kio-
 buki sie pertowe przybierajcie: głowy y ręce / oleiem
 smarujcie: Obrząz / Kościoly / Kaplice / Oltarze /
 poświęcajcie: Osiarowniki / Mnichy / Mniszki / Ole-
 iem smarujcie: zwoony krzciecie / ornaty / obrusy / y kiel-
 chy jegnąjcie:

Od kogo są po-
 słani Biskupi y
 przeza Papie-
 ży.

A przesto to są iawne znaki / iż nie od páná Chrystá
 Syná Bożego / ale od Antykrysta obrani y posłani ie-
 steście / którzy was z wierzbu nacechował tymi masłá-
 rami / aby wszelki wierny was poznat potych łarwach
 iż nieieście Biskupi prawdziwi / od Boga posłani /
 tylko prawdziwych Biskupów nasimiewce / y masłar-
 nicy.

Biskup eo test.

Powiedz mi proszę cie / co to za słowo Biskup: Iżali se

Biskupow Papieskich.

130.

li sie to słowo nie wiec / ku pracy y wuyności wykładá /
 da / a misli ku takowey dostoiności / masłarom / y łar-
 wom / ktorych wy używacie: Abowiem Biskup iesth
 strof albo pozorca / iako Pan Bog mówi przez Prozo-
 ká. Synu gnowiezy strożem datem cie / domu Izrahel
 kiego / y bedziesz słuchał z wsth moich słowa / y bedziesz
 im opowiedał semnie. Także y Święty Paweł w dzie-
 tach Apostolskich wkazuje / co mają czynić Biskupi: nie
 w ktopakach Tatharskich / albo w klobukach chodzić /
 nie kije rebrne / nie pierścienie / ani relikwie nosić
 na rękach / ale przodkiem o sobie / a potym y otrzodzić
 Bostiey praca mieć. Tak tam mówi. Strzeście sami
 siebie y wsthytkiey trzody / nad kthora was postawił
 Duch Święty abyście pasci koscioł Boży / który sobie
 pozyskał krwią swoia / etc.

Ezech.

37

Act.

202

A przesto stych słow / ius możeh obaczyć / iż nie to są
 Biskupi prawdziwi / ktorzy w Infułach chodzą / kije
 w rękach srebrne albo złote trzymają / relikwie / y pier-
 ścienie na palcach / y Lancuski na szyjach noszą / obra-
 zy / koscioły / kaplice y oltarze swieca / zwoony / ornaty
 y kielichy krzż / wstaw / dekretalowy / y reguły Papie-
 skich strzega.

Ktorzy są wster
 ni Biskupi.

Ale ktorzy owieził páná Chrystusowe pásy / ktorzy
 wiernymi y prawdziwymi strożami są / kthorzy z wsthy
 Bożych słow Bożego wza / ktorzy nad trzoda pań-
 ska Buia / ktorzy dusz ludzkich pilnie y wiernie strzega
 ktorzy slugami / nie pány w kosciele Bożym są / ktorzy
 wza / kaza / y tajemnicami Bożymi / y swiatchościami
 wiernie sfałua / kthorzy w bogie / niemocene / y smutne
 przyjmują / nawiedzają y cieśa.

Jo.

21.

Powiedz mi proszę cie: kto wam ten klobuk Tatarski / kto

m i

ki / kto

O Swieceniu

Infula Biskupa
pa papiestwie
go.

Durand. lib. 3
Dwa rogi v
Infuly papi
skiego Biskupa.

Który wy Infula zowiecie naprzód wymyślił: nie
możesz tego rzec / aby Pan Chrystus / albo Apostołowie
iego wam w takich ktopakach chodzić rozkazali: A
ktos to tedy naprzód wymyślił: musiś rzec / iż Papię
Rzymski Antykryst / ktorzy chcą przez pisarza swego
Durandusa piśe.

Iż dwa rogi v teo Klobuk Tatarskiego znamięnia
dwa zakony / stary y nowy. Ale iż sie ta rzecz wielu lu
dziom niezdała być podobna ku wierze / przeto mało ni
jey rozmyśliwszy sie napisał: Iż ten Klobuk cierniowa
Korone znamięnia: A iż temu ludzie iestże wierzyć
niechcieli: A tak potrzećie piśe: Iż dwoiaka miłość w
przykazaniu znamięnia.

Takowe to iest znamięnowanie / albo podobieństwo
iako by kto Bapka swoje / na dwoie rozerzwał / y dwa ro
gi v niey vzynił / y mówił. Ta Bapka znamięnia dwa
zakony / Ta Bapka znamięnia cierniowa Korone: Ta
Bapka / znamięnia dwoiaka miłość w przykazaniu.

Albo kiedy by ktorzy Rycerz / dał sobie przyłbicę ze
dwoma rogi vzynić / y wołał tak. Ta przyłbica zna
mionuje / dwa zakony: Ta przyłbica znamięnia / cier
niowa Korone: Ta przyłbica znamięnia dwoiaka mi
łość w przykazaniu.

Albo kiedy by kto wyrzawszy Ośła z długimi vřyma
mowił y wołał. Ty vřy ořlowe znamięnia dwa zaka
ny: Ty vřy ořlowe znamięnia cierniowa Korone: Ty
vřy ořlowe znamięnia dwoiaka miłość w przykaza
niu.

Przeřto iestli kto ma ořy / y boiaźni Bożey namniey
řa iřwierka / niechay weyřy / y rozezna: Iestli ty Klobu
k i co należa ku zakonu Bożemu: albo ku cierniowej
Korone

Biskupow Papiestkich.

131.

Koronie: albo ku miłości w przykazaniu: Iżali niewie
cey należa / ku oney Bestyey / y. Zabiey gebie / o ktorey
Jan swięty napisał chcą mówiac. Widziałem druga Apoc. 13
Bestyę wychodzącą z ziemi / y mającą dwa rogi / po
dobne Barankowi. Ktora mówiła iako Smoł.

Powiedz mi też o kiju / y o pierścieniu / y o reławie
cach / y o lancusku / kto wam takowe rzeczy mieć y no
ścić rozkazał: Iżali Chrystus: nie. Iżali Apostołowie
iego: nie. A ktos tedy: oćciec Klamca Djabel / ktorzy ty
mąřtary do Kořciola Bożego wprowadził / aby Źugi
Antykrystowe sobie przybrał y podwyřřył. I dla te
go ie / w Źtoto / w Kamienie drogic / w Perły / w Ařa
mity / w Adamasckie / w Źłotogłowy / vřřrzył.

Inřych wāřych Djabelřkich wymyřlow niewpo
minam / iako puńřofel / iako Sandalowych trzewikow
iako krzyřłow złotych / y inřych przyprāwek y přstro
cin / ktorymiřcie ludziom prostym ořy zařlonili / aby
prawdy Bożey niepoznali / ale na ty mąřtary patrząc
was sie lećali.

Alle byćcie też dobrze y tych mąřtar niemieli / tedy przysięga.
Iednak dobry znāć macie / ktorego pānā Źludzy iestęř
cie / gdy pānu Papięřowi / być wiernymi / poddanymi
y posłusřnymi przysięgacie. W ktorey przysiędze na
mnieyřey zminki niemāřo Pānie Jezu Chrystusie Sy
nu Bożym / o cći y o chwale iego / ani o piřmie swiętym
prorořkim / y Apostořskim: iedno thylko wspominaćie
Reguły / vřřawy ludzkie / vřwierdzenia swoje.

Prawda iř też wspominaćie Piotra / ale nie onego Piotra
Apostoła Pānā Chrystuřowego vřbogiego / ktorzy mo
wił do onego / chomego: Źłotā y řrebrā niemam / ale
niewiem ktorego inřego Piotra / a Krolęřřa dzierżā

Ktę Biskup /
piersćien / rełā
wice / y lancus
řek.

Act.

G Swieceniu

wa/abowiem Piotr Apostol Swiety/niemial zadney
Krolowskiej dzierzawy.

Apostolski Ko-
sciol niewiem
ktorych Apo-
stolow wyzna-
wale.

Wspominacie tez Apostolski Kosciol w tey przysie-
dze/ale nie onych Aposthotow. Pana Krystusowch/
abowiem iako to rozumiecie sami wykladacie/gdy Pa-
piestwo Rzymskie przypominacie. Abowiem tam obie-
cujecie broniec/nie kosciola onych Apostotow ubogich
ale papiestwa y panstwa Rzymskiego/pocciwosci
przywileiow/praw nadania/y panowania/y wolno-
sci tego/naprzeciwko wszelkie^o gtowieku. Abowiem
w tey przysiedze wyznawacie Papieza byc panem
waszym/przeciwko ktoremu zadney grozby obiecujecie
nieczynic/y owsem iesliby kto zynil:tedy to obiecujecie
stokiem Papiezowi obiawic/pomocni/radni/y
jemu wierni byc. Nie jest rzecz podobna aby ktory
gtowiek mial byc/tak ciestka przysiega obwiazan na
swiecie/ktora sie wy Papiezowi obwiezuiecie.

Heretyki kacerze
wspominaja.

Wspominacie tez w tey przysiedze Heretyki y kacerze/
naprzeciwko ktorym walczyt obiecujecie/nie takowem
mowie kacerze albo Heretyki ktorzyby byli nieprzy-
iaciele Panu Jezu Krystusowi Synowi Bozemu/y
Ewanieliwy Swietey tego/ale ty Heretyki/ktorzy od-
wstaw/regut/y praw Papiestich odstawiali/a przy-
mowali wstawy/y prawa Pana Jezu Krysta/Syna
Bozego. Abowiem co wy nieprawda y kacerstwem zow-
wiecie/cho jest prawda/y swieta rzecz: A co zowiecie
prawda y swietymi wstawami/to jest klamstwo/y rzecz
przeklata/od Dycy Dyabla wymyslone.

Mieysca Apo-
stolskie niewiem
takie.

Klaskatku w tey przysiedze obiecujecie miedze A-
postolskie nawiedzac: To jesth/ Boga waszego Pana
Papieza kazdego roku witac/albo sie stey drogi wyklu-
powac od niego.

Biskupow Papieskich.

132.

A tu cie musze spytac: poniewaz przysiegacie Pa-
pielowi/iz gmacie kazdego roku na wiedzac/temu papieza kazde-
tedy tey przysiegi niepelnicie: y temu do niego kazde-
go roku nie iezdzicie: rzeczesz/iz nas stey przysiegi dla
tego wypuszcza/iz mu kazdego roku dary y pieniadze
posylamy: wierze temu/iz tak zynicie. Jedno was ie-
szce spytam/powiedzcie mi: moze to papies vczynic/
was s przysiegi dla darow y pieniedzy wypuscic: Je-
li rzeczesz iz niemoze: A temu tedy do niego kazdego
roku nieiezdzicie: temu krzywoprzysiecami zostawa-
cie: A iesli tez rzeczesz/iz tho moze/za naszymi darami/y
pieniazmi vczynic: tedy cie sa swietokupcy/A Pa-
pies sie w tym okazuie byc Antykrystem/ktory moze
przysiegi lamac y wstykli rzeczy wedlug swey myśli
odmieniac.

A iezbych krotko te przysiege wasze zamknal/iawnie
sie to okazuie/iz ktorykolwiek zwas Papiezowi przysie-
ga/musi rad nierad Dycy klamcy Dyablu sluzyc/ie-
go przykazanie pelnic/iego slwo cin strzec/Pana Bo-
ga sluznic/y byc iego wiecznym nieprzyiacielem.

A przesto sie wierni synowie Bozy/ktorzy wierza
w Pana Jezu Krysta wkrzyzowanego/moga niedzi-
wowac/iz wedlug tey przysiegi/wierne y prawdziwe
slugi Boze,tapacie/wiazeacie/sadzacie/mordujecie
zabijacie/glodem morzycie: Abowiem tho iako wrze-
dnicy przysiegli Pana swego/zynic musicie: Kiedy-
bycie tego nieczynili/tedy bycie nie tylko przysiege
klamali/alebycie tez y Maszkary/y Larmy/a nato-
niec Beneficya/ktore wy zowiecie,dobre mienie vtra-
cili.Przesto nie jest rzecz podobna/aby gtowiek kzezec
nielki wierny/ktory sie Pana Boga Boi/mial kiedy po-
zedac

Co przynosi za
pozytek przysie-
ga Biskupow.

O Świeceniu

żądać takowego Biskupstwa albo takowych Weneſſy-
cya / dla ktorych ſie muſi odrzec y odprzysiać / Pána
Jeſu Kryſta / y Ewangeliey ſwietej iego / chyba ktorzy
ſie Pána Boga nieboi / y o on żywot wieczny nie ſtoi.

Wspominanie
do tych co ſie v
biskupow ſwie-
ce.

Al wiec ty ieſz nieboże będzieſ / w ſelki / przez Du-
chą Świethego poſwiecony / ras krwia Pána Jeſu
Kryſtha wkrzyżowanego / od tchakowych rzezonich / y
duſ ſwoich zapamiętanych Biskupow / ſuka / nowego
ſwiecenia / mazańia / y na vrząd Apoſtolſki pochwier-
dzenia: wciekay od tchakowych przyſieźnikow wciekay
co nadaliey

Apoc. 17. 18.

Abowiem toć ieſt / ona niewiaſta niezyshta / iako
Jan Świety mowi / przybrana w Purpure / w ſłoto
głow / w Kamień drogi / w Perły / ktora ma kubek zło-
ty w rece / napelniony obrzydzenia y niezyskoſci: Któr-
eyle ieſt napisano tchamnicą Babilon matka
wielka niezyskoſci / y obrzydzenia ziemie / ktora ſie napi-
ta krwie Świetych / y krwie mezennikow Pána Jeſu
Kryſtoſowych.

proszno maſ
neć Concilium.

Al gdyſ to tak ieſt / niechayże tedy żadny wierny nie-
ſuka / od takowych Biskupow / ani potwierdzenia na
vrząd Apoſtolſki / ani zeka od nich Concilium żadne-
go / w ktorymby mieli poſtawić co pobożnego: Jaka
to ſie to nieras okazało / chocia ſie wiele ich zezdżało /
na niektore mieyſca.

Ozym radza
na Concilium
papienicy.

Al ozymże tam radzili: koniecznie nie ozym / aby Pan
Kryſtus Syn Boży / y iego prawda po wſyſtkim ſwie-
cie ſlynęła / aby było prawdziwe ſaſowanie w koſcie
le ſwiateſciami / aby było poprawienie obyźałow do-
brych y ſwietych. Ale ſie zezdżali na to / aby prawda
Boża y droge zbawienia potłumili / krole y Pány po-
moc

Biskupow Papiestkich.

133.

moc ſwoie z okłomali prawdziwe ſlugi y káznobziele
przeſładowali / wiaźali y zabijali: Jako to táwnie oká-
zuia ich Conciliabula / a zwaſzżá Konſtanciſkie: Bá-
zylieſkie / Trydenſkie / y teras niedawne w polſce Lo-
wickie / na ktorym proroki wſyſtki Świete / Pána Je-
ſu Kryſta Syná Bożego / y Apoſtoli iego / heretyki
wzynili. Stęgo tedy Świecenia y przyſtegi / tuſ mo-
żeſ ſnádnie poznać / ieſli to ſa Kryſtuſá Syná Boże-
go Biskupi / byli Antykryſtowi ſludzy y nieprzyiaćiele
Boży / ale podmy do Wnichow.

O Papiestkich Wni- chach / ich Regutach y przyſiegach.

efęce teſz powiadaſ /
iż odpuſzczenia grzechow / ludzi
nieuczycie / w imie Pápie ſarych
burych / biały / albo barnych /
ale w imie naſwiateł Kryſtuſa
we. Sák ieſt póbiedz mi. Tze
mi Wniſy chodza w kápicach /
w treptach / w powroſciach / koſul nienoſa / wmiędzy
ſie przed l. zmi niedotykaia / w gola / mieſa nie-
ktorych dni nieiadaia / Bo wtaſnych niemáto. Jaki
nie dla tſhego / aby im grzechy odpuſzczone byty. Po-
wiedz / temu Reguty przyimul: Gránciſkoma / Ber-
nedykt

O Papieskich Mnichach

nebiktowa / Dominikowa / Augustynowa / Bernardy-
nowa / y inſe Reguly rozmaite. Niemożesz rzec inak /
aby dla tego inſzego / iedno aby rychley mogli tu taſce
Bożey przyſć : A krotko mówiac / powiedz mi : Cze-
mu Vocą czynia / obiecuiac poſłuſeństwo / wyſtchoć / y
wboſtwo? Izali nie dla tego / aby ſie tymi cnotami pa-
nu Bogu zalecali / podobali y króleſtwo niebieſkie przez
nie otrzymali?

A iſebyś ty rzeczy mogł tym lepiey obaczyć: Wkaze na
przod ſkad y kiedy ſie Mnichy wſzeli: potym iakie ſlu-
by czynia: A naoſtatk iako pana Boga y Syna iego
milego bluznia yſtomoca. Niebode tu nie o onych mni-
chach / albo puſtelnikach ſtarodawnych przypominat
iakovy był Antoni / ktory bez ludzi na puſzy mieſzkał
albo iakovy był Bazyliusz / ktory dla nauki Colleia /
ktore Klaſtory zowiecie zakładał / y budował / albo iako
kowi Mnichy byli za Grzegorza Papieſza / ale chylko o
tych Mnichach dziſieyſzego wieku bade mówić / ſkad
ſie wzięli / y iako dawno poſtali / a zwaſzſza / ktorzy
ani na puſzy oſobno nie mieſzkali / ani ſie wżadney na-
uce pobożney czwiza / iedno tylko ſukniami / y gołenim
głow / ob inſzych ludzi ſie odmieniaia / y odtagaia.

A chceſie thedy wiedzieć: ſkad ſie Mnichy wſzeli /
Stad ſie Mnichy wſzeli / y ktorego Boga: Stuchay. Gdy byto po narodzeniu pa-
na naſzego Jeſu Chryſta a Bożego Tyſiac y ſied-
mnaſcie lat / tedy Antonyusz eſarz zmięſta Medyo-
lanu / niektore ludzi wemoney na poſluſne wygnat /
y mieſzkania ich czwizm / ut: om dobrym / oſluſnym
darował / oni tedy wygnani ludzie / bade w zámurku
y w roſpazy / ſobie zakon albo regule wymyſlił / ktora
Regule poſtornie albo niſta nazwał. Te Regule / dzie-
wiacy

y o ich Regulach.

134.

Wiaty Benediktch Papieſz złoſliwy głowiek potwier-
dził.

Druga Regula / Mnichow potym ſie wſzeta Ka-
malduenſkich: ktora Romualdus z Kamenny Bene-
dyktowa nazwał. Tey Regule / dziewiaty Benedykt
Papieſz / białe kapice przydał / abowiem przedtym w
rozny odzieniu chodzili. Te Regule teſ potwier-
dził ſiódmy Grzegorz Papieſz / ktory był Czarnokrie-
żnikiem / iako o tym waſy piſarze piſa.

Potym Jan Gwálbertyus Florenzyt z wátu ciem-
nego / Regule ſobie nowa wymyſlił / y Benediktowa
takieſ nazwał / ktora ſiódmy Grzegorz Papieſz nigro-
mánty albo czarnokrieżnik potwierdził.

Arnolfus z Burgundyey Kanoniza Regule uſtá-
wił / ktora ſiódmy Grzegorz Papieſz Czarnokrieżnik
pochwalił y potwierdził.

Szepan Fráncus noſac za pokute przyſbice wiel-
ka na goley głowie / Grandymontenſka Regule uſtá-
wił / białe kapice wymyſlił / y Benediktowa nazwał /
ktora dwunasty Grzegorz Papieſz potwierdził.

Branno Kolonſki / gdy niektorego Doktora umárte-
głos uſlyſzał / ktory tak wolał: ſpráwiedliwym ſadem
Bożym / ieſtem potępion / iſem bade na ſwiecie mo-
wił. Tátymiaſt ſobie nowa Regule wymyſlił y uſ-
táwił / ktora Benediktowa nazwał: Stey Reguly ſa
Kartuſowie / ktorzy ani mówia / ani wſza / ani kaza /
gdyſ pan Bog przez Proroka / roſkazał nie tylko mo-
wić / ale wolać y nieprzeſtawac / ktorzy Prorok Boży
mówi. Podnieſ głos thwoy iako traba: A na drugim
mieyſcu. Mówiłem o ſwiadeſth. ach thwoich panie
przed obliſnoſcia Krolow / a niewſtydatem ſie. Iſo-

Roku. 1030.
Sabel.
En. 9.
lib. 2.

Volat.
plat.

Nauch.

Roku. 1060.
Volat. 21.
Polid.
Lib. 7. cap. 2.

Roku. 1070.
Volat. Lib. 23

Roku. 1080.
Volat. 21.
Polid.
Lib. 7. ca. 2.

Roku. 1095.
Aemil. 5.
plat.
Polid. Lib. 7.
Cap. 3.

En. 39.
Pſal. 119.

O Papieskich Monachach

- psal. 118. sige daley. Uwierzylem / y dla thegom mowit: A pan
 Rom. 10. Krystus mowi. Kto mie bedzie wyznawat / przed la-
 dzmi / wyznam go ia tesz przed oycem moim / y Anioły
 Bożymi. A Swiety Pawel / Sercem wierzymy ku w-
 sprawiedliwieniu / ale wsthy wyznawamy ku zbawie-
 niu. A tak ius tu mozesz obaczyć skąd ta Regula Nies-
 ma albo Karthuska posła / koniecznie nie od Boga / ale
 od Duchá niezysiego: Abowiem sie pan Bog praw-
 dy niekazał od umartych dowiedować. The Regule
 Dent. 18. Wthory Urban Papieś potwierdził. Roku. 1100.
 Roku. 1100. Plat. Wolat.
 Roku. 1098. Ardynus Angli y Robertus Molismenški / wyszed-
 Volat. wsfy na pustynie w Burgundyey / Regule Cyferyn-
 Polid. sta sobie wymyslił / ktora Regule Biernath Kasta-
 Lib. 7. ca. 2. liński narodu zacnego przysiał / y potym w Jasney go-
 Wgebert. rze Opátem był / Te Regule nazwał Benedyktowa.
 Roku. 1110. Potym powstała Regula Bernardynska / ktora sie
 Sab. wsfzeta y posetki wsfysłki wzietá od reguty Cister-
 Jen lib. 30. cynstiey.
 Cap. 106.
 Roku. 1112. Jągnięsta Pánna / niedaleko od Jeruzalem sobie
 Polid. lib. 7. nowa Regule wymyslił / y wielkimi odpufty y swia-
 Ca. tościámi / od Papiezow kupiwszy wtwierdził.
 Roku. 1115. Arnolphus w Jeruzalem Regule nowa wymyslił
 Swil. Titus. y wstáwł / y Mnichy tey Reguty nazwał Regulares /
 lib. 11. cap. 15. albo Kanoniki.
 Roku. 1140. Northbertus Lotoryński / wymyslił sobie Regule
 Volat. 21. Premonstrátenška ktora nazwał Kanonizá / powie-
 Polid. lib. 7. dałac / iż tá Regula iest zniebá przyniesiona na ziemie
 cap. y dla tego ta nazwał Premonstrátensis Ordo / iakoby
 zniebá wkláżany zakon / ktora Regule / wtory Kalixty
 Papieś potwierdził.

Jan

y o ich Regulach.

135.

- Jan Bonecyus Mantuanški / wymyslił sobie Wil-
 helmitowa Regule / ktora pustelnizá nazwał / y wiel-
 kimi odpufty od Papieża kupionymi / y Swiatościámi
 nadat.
 Potym wsfzeta sie nowa Regula Karmelitańska
 w Syryey na gorze / ktora zowa Karmelus / kedy był
 zbudowany kościot Panny Maryey. Kthora Regule
 trzeci Alexander Papieś potwierdził / y barne im ka-
 pice dał: Aś potym gwarty Honorus Papieś daley
 niśli po stu lat obdarował / ie białtemi kápicami / y ná-
 zwat Heremitámi.
 Regula Mecenniza / ktora Inślantowie trzymá-
 máo potym nastáta / ktora sie bázro zmocniła.
 Jenicy niektorzy gdy dlugo w Cesarzá w poimániu
 byli Wothum wżynili / iż Regule nowa posthanowieć
 mieli / ktoroby iedno z Wieziemia wysłi / przestó thedy
 gdy byli wypuśczeni / Regule nowa pokornych sobie
 zmyslił / y Benedyktowa nazwali: Ktora trzeci In-
 nocentyus Papieś potwierdził: A potym drudzy ie-
 sige Papieżowie wiecey poswiećili.
 Krzyżakow Regula we Wlozech sie záfzeta / ktora
 trzeci Innocencyus Papieś pochwalil / poswiecił / y
 potwierdził.
 S K A T E J S Z E K za Gásu Zumbreyey Wto-
 śkiey ziemie rodzić / Regule jebráza wymyslił / Mini-
 chy tey Reguty Minoritas nazwał / ktorey sie Regu-
 le wiele ludzi dziwowáli / y za Fránciskiem / nie tak wle-
 le dla nabożeństwa / ale dla proznowania sieżeli / iakó-
 oty Polidorus wáś pisarz piśe / y było przy Fránci-
 skum mnichow razem. 60000. Te Regule trzeci Hono-
 ryus Papieś potwierdził: A potym dziemiary Grze-
 goz

Roku. 1170.
 Sabel.
 Eutimius. 9.

Roku. 1175.
 Polid. lib. 7.
 Cap. 3.
 Volat.

Roku. 1185.
 Seb. Monst.
 in Cosmog.
 Roku. 1190.

Sabel.
 Ori. lib. 5.
 Polid. lib. 7.
 Cap. 2.

Roku. 1197.
 Volat. 21.
 Dec. 3. Tit. 35.
 Ca. 68.

Roku. 1207.
 Sabel.
 En. 9. lib. 9.
 Polid. lib. 7.
 Cap. 4.

Roku. 1229.
 Polid. lib. 7.
 Cap. 4.

O Papieskich Oniach

gorz Papieś Francyjski Świętym wzywał.

Roku. 1230. Jan Matia y Szesny Pustelnik wymyslili y zaszeli
Polid. lib. 7. Regule nowa Troyzakow / ktora w Francyey na go
Volat. rze Meldenstey wstawili / gdy sie im snilo / aby do Pa
plat. pieza sli / y prosili / aby ta Regule potwierdzil / ktory
Papiesz tez wesnie napominany / dat tey Regule biale
te kápice / szterwonymi krzyzyki. Thego zasu poseta
sie mnozyc y krzepzyc Regula Karmelitow / od pa
piezow przywilejmi obdarzona / y utwierdzona.

Roku. 1225. D O M I N I K Kalagurytanski Hispan / kámo
Blond. lib. 7. dzieysko Regule wymyslil y wstawil / y Augustinowa
Dec. 2. nazwal. Abowiem Mniszy thy sterzy Reguly maia y
Aranc. 8. ca. 8. siebie naprzedniysze y nazacniysze / Basilego / Augu
et. 10. styna / Benedykta / y Francyjska / ktorych inze Reguly
Polid. lib. 7. iako zaby z ktora laza / albo plynal: O tym sterzy Wo
Cap. 4. lateranus pise. Ten Dominik / Reguly tey Mníchom
Sabel. 9. bialte suknie wymyslil / ktore garnymi ptaszami y ka
Lu. 2. picami przykryl: The Regule dziewiaty Gregoryus
Volat. 2. Papiesz pochwalil / y potwierdzil / I tak sie byla tha
Regula rozmnozyta / iz wkrótce zaszla klasztorow by
to nabudowano. 4143. Ktorego Dominika po sinier
ci tenze Papiesz poswiecil / ktory naprzeciwko Gryde
rychowi Cesarzowi walzyl. Thenze Papiesz aby y on
sam / y inzy Papiezowie ponim mieli zwyciesstwo / y
szescito sie im nad Cesarzmi. Salve Regina spiewac
w kościele poscile wstawil y roztazal.

Roku. 1245. Alara Panna od Francyjska nauzona y wychow
Blond. lib. 7. na / swoje nowa Regule wymyslita y wstawila / s ktor
Dec. 2. ra Regula / sama siebie / y s swoimi siostrami inzymi
Aranc. 8. Mniszkami / poddala sie Mníchom Minorytom w na
wke y w czwigenie.

Roku. 1242. Alara Panna od Francyjska nauzona y wychow
Sabel. na / swoje nowa Regule wymyslita y wstawila / s ktor
Volat. ra Regula / sama siebie / y s swoimi siostrami inzymi
Mniszkami / poddala sie Mníchom Minorytom w na
wke y w czwigenie.

Roku. 1242. Alara Panna od Francyjska nauzona y wychow
Sabel. na / swoje nowa Regule wymyslita y wstawila / s ktor
Volat. ra Regula / sama siebie / y s swoimi siostrami inzymi
Mniszkami / poddala sie Mníchom Minorytom w na
wke y w czwigenie.

Rykar dno

o ich Regulach.

136.

Rykar dno Kornubski Grabia w Anglii / gdy w
Niemieckey Rzeszy mieszkal / wten zas syn iego wta
sny przyiachal do domu / y kowie Krystusowey / tak rze
knacey / s soba zdalekich sthron przyniosl: I dla oney
kowie klasztor natychmiast zbudowal / nowa Regu
le wstawil / Mniszy dobrymi ludzmi nazwal: Ci mni
szy zowa sie Augustyniani / w Asseruggu na przedni
szy klasztor maia / Starso swoje Rektorem zowa.

Philip Tudercy s Florencyey / Lekarz y Kupiec / no
wa Regule wymyslil y wstawil / ktora zakonem Pan
ny Maryey nazwal / A gdy zarne ludzi albo murzyny
wesnie widzial / zarne suknie y kápice Mníchom ro
zdat / y slugami ie panny Maryey nazwal. Te Regu
le potym iedenasty Benedykt Papiesz potwierdzil: A
ponim zasie innych siedm Papiezow te Regule przy
wilejmi obdarowali / utwierdzili / y poswiecili.

Niebieska Regula we Wlozech / od niebieskiego pia
tego albo Celestynusa Papieza wezwana nastala: Kto
ra then Niebieski Papiesz bedac pierwey na puszy
pustelnikiem wymyslil / a potym gdy Papiezem zostal
tedy te Regule ku cci swey / na pamiatke wieczna wsta
wil / Benedyktowa nazwal / potwierdzil y poswiecil.

Potym nastali Rycerze Rhodenscy / Mniszy od Ro
denskiej Insuty tym przewistkiem wezwani / ktora In
suta byli Thurkowi odieli / co widzac piaty Klemens
Papiesz / dawszy im zarne ptaszki z bialtymi krzyzyki
te ich Regule potwierdzil: I Rhodys Insute im
przydal / ktora potym Turek. 1513. krzyzcy Stry
nia zas trzy Miesiace wzial: Tam ci Mniszy Rycerze
Rycerstwo swoje utracili.

w Lusycanley nowi Mniszy nastali / ktorzy sie Ry
cerzmi

Roku. 1257.
Polid. lib. 7.
Cap. 4.

Roku. 1255.
Sabel. 9.
Lu. 2.
Polid. lib. 7.
Cap. 4.

Roku. 1260.
Polid. lib. 7.
Cap. 2.

Roku. 1308.
Volat. 5.
Polid. lib. 7.
Cap. 5.

O Papieskich Mnichach

Roku. 1326. cerzmi Krystusowymi przez wali / Echora dwudziesty y
 Plat. który Jan Papieś potwierdził / Ten mowi Papieś
 Polid. lib. 7. który poranu / y wiezor trzykroć zronić pro pace ro
 Cap. 5. skazał y wstawił / aby ludzie skoro zwon usłyszą / na ko
 Polid. lib. 6. łaną padali / y Pannie Marye pozdrawiali. Z uko
 Cap. 12. remu pozdrowieniu przydał wielkie odpusty : Tenże
 Papieś dat tym Mnichom zarne płaszcze / a na zar
 nych płaszcach czerwone krzyże.

Roku. 1355. Zásie w Anglii drudzy Mnisy nowi nastali / Eto
 Volat. rzy sie Rycerzmi świętego Jerzego nazwali / Eto
 Sabel. Regule Piathy Urban Papieś potwierdził / Eto
 w srebro y w złoto kości y głowy Apostolskie wprawo
 wać naprzod pozat / wstawił y rozkazał / y ludziom pro
 stym za pieniądze podawać y całować.

Roku. 1365. Brygida Księżna o Swecka wdowa przyjechała
 Volat. do Rzymu / y wstawiła w mieście święte nawiedzała /
 Polid. 4. potym v Papieża vprosiła y ohrzymiała / aby Regule
 Lib. 7. cap. 4. Mnichom y Mniszkom złożyć y wstawić mogła / iże
 by y Mnisy / y Mniszki w jednym klasztorze wespół
 mieszkać mogli / y do jednego kościoła chodzili / chylko
 aby przegrodzenie między sobą mieli : Te Regule
 remitow nazwała.

Roku. 1367. Potym sie wstąpiła we Włoszech w Senie / nowa
 Volat. Regula Jesuatom / ktorzy sie naprzod zwali Aposto
 Sabel. towie / a potym sie kazali zwać Jesuatomie / iż Jesusa
 Polid. lib. 7. wstawił w wściech mieli. Te Regule naprzod wy
 Cap. 4. myślił Jan Kolumbanus Senenski / y Franciszek Vin
 centy : Ktora potym iedenasty Grzegorz Papieś po
 twierdził / y mocni y poświęcił.

Roku. 1401. Jan s Karaty Medyolańczyk / Regule Augustynów
 Sabel. 21. w odmienił / y ponowił / Także Szepan z Bononiei
 Volat. drugi

o ich Regutach.

137.

druga Regula wstawił / Echora zbawiciela niewiem
 ktorego nazwał.

Montolivetenscy Mnisy Regule nowa wymyślił Roku. 1402.
 oblokłszy sie w białe kápice / a te Regule Benedykt Sab.
 wa nazwali : Pozatkiem był they Reguty Biernath
 Ptolemus.

Minoryte Mnisy na dwie sie Sekcie rozdzielili y Roku. 1440.
 roztargneli / poswarczywszy sie. Jedni sie kazali zwać Volat. 21.
 obseruantes / Strzegacy Reguty / a drudzy Conuentu Kranc. lib. 11.
 ales / to sie działo czasu zwartego Eugeniusza Papie
 śa / Etoż też przedtym sam Mnichem był.

Regula Minimorum / to jest / małuszych Mnichow Roku. 1455.
 nowa powstała / od Franciszka Sykulusa w Francu Volat. 21.
 skiej ziemi synsłona / y tym obygiem wstawił. Aby Polid.
 żadny Mnich mięsa y wárzoney rzeczy jeść nieśmiał / Lib. 7. ca. 58
 jedno chylko piezone a surowe rzeczy : Ci Mnisy bez
 Bapek / bez botow / bez szkieł chodzili / tylko sie w gru
 be kośule obtozili.

Jan Thysseran w Paryżu Minorytá Mnich wy Roku. 1498.
 myślił y wstawił nowa Regule / ktora nazwał pokute Volat. 21.
 przyjmującym niewiastom swowolnym / ktora Regu Polid.
 le sfoży Alexander Papieś / Etoż sie z dusza y s ciał
 tem Djablu oddał / potwierdził y poświęcił.

Toc są te wielebne Reguty / nie od Jesu Krysta sy
 na Bożego / ani Apostotow iego wstawiłone / ale od o
 cę klamce Djabła wymyślone / y od Antykrysta Rzym
 skiego potwierdzone / iako thukozdy może na oko oba
 być / Kład sie Mnisy w szale / y ktorzy czasow nawie
 cey sie ich namnożyło / iż w tysiącu lath po narodze
 niu Krystusa Syna Bożego wkrzyżowanego / Etoż
 był / iako otym piśe Jan święty w tajemnicy swo
 jey /

Mnichow sie
 nawiszecey nas
 mnożyło wry
 ście lat po mie
 cie państwa.

Apo. 206

O Papiestkich Mnichach

icy / Diabel rozwiązany

2. pet. 2. A to Pan Bog dla wielkich złości y grzechow naszych dopuścił / aby sie spełniło proroctwo Piotra S. który tak powiedział. Jż beda między wami fałszywi wzycielowie / ktorzy skrycie w prowadza Sekty albo odstępstwa szkodliwe: Tę pana który ich odkupil przac sie / a sobie przynoszac predki wpać / y wiele ich poyda za ich wpaćcia / przez które droga prawdy będzie zbluzniona / a dla takomstwa smyslnymi słowy beda wami targować / ktorych Sad straszny osęka / wa / y zatracenie ich nieomieszcza. A cho ius bedziemy mieć skąd sie y kiedy sie Mnisy wzięli: Wziemiemy je szę iakie śluby albo przysięgi zynia Mnisy / a cho ius krtog waszych własnych.

Ex Pontificas
li Veneris im
presso.
Anno. 1510.

Przysięga Mniska.

Naprzód tymi słowy każdy Mnich przysięga mówiac. Obiecuje być posłuszen Regule / y przełożonego klasztoru tego niniejszego / y przyszłego. Obiecuje też chować zysthość nieodmienną / ile przyrodzenie krewnie znosić może / y stałość na miejscu / y obywatelów poprawienie: J wyrzekam sie własnych rzeczy.

W tej przysiędze trzy rzeczy ślubia chować. Należ przód posłuszeństwo / po tym zysthość / a trzecie wbośstwo.

Tu może każdy śnawnie obaczyć: Jż ta przysięga nie inzego nie jest / jedno jest oncy pierwszej przysięgi na kręcie / raz samemu Bogu Oycu y Synowi y Duchowi świętemu wzniesionej / od przysiężenie / zaprzeczenie y wyrzeczenie / zewszego posłuszeństwa Bóstwego / ktemu

Co jest przysięga Mniska.

O ich Regulach.

138.

remu był pter wey przysięgi / iż sie tylko miał bać / samego Pana Boga / samego zewszyskiego serca / dusze y sił miłować / samego tylko słuchać / samego wzywać / samego być tylko posłuszen / samego Regule trzymać / ktora Krystus Syn Boży z nieba przyniosł. Wtęho rey Regule / to jest / Ewangeliey świętey / jest doskonała opisana nauka / iako mamy przydz do żywota wiecznego / iako był wshytek świat zaginął przez Jádama. Jako Bog wmitował świat: Jako Syna swego jednorodnego dał / aby wshelki kto weń wierzy niezginął / a le miał żywot wieczny: Jako niemaś żadnego imienia pod niebem / przez któreby miał kto naleść zbawienie / jedno to imię Jezus.

To tedy wshytko opuściwszy y wzgardziwszy / nie tżny / zapamiętaty / y mizerny Mnich / znówu ślub y przysięge zyni / obiecuje być posłuszen / nie pima proroctwa albo Apostolskiego / nie Ewangeliey S. ale niewiem iakiey Regule nowej / od Dufnego nie przyaciela Diabła / w postawie Angielskiej wymyślonney.

A temu sobie niewspomienieś / mizerny Mnichu / y zapamiętaty dusze swojej / na ony słowa Páwła świętego / który tak pisać mowi. Jż tylko nad tymi jest po kcy / y młot sierdzie Boże / ktorzy według Regule Páwa Jezu Krysta Syna Bożego chodzą.

Jco jest inzego wyrzec sie Pána Jezu Krysta y zaprzec sie imienia tego / jedno sie niezwać od Krystusa krześcjaninem / ale sie zwać od Dominika Dominika / wiec od Frąciśka Frąciśkowic: od Benedykta Benedyktowic: od Páwła Eremita / Eremitowic: od Augustyna Augustynowic: od Bárnardego Bárnardynowi

Gen. 3.
Jo. 3.
Act. 4.

2. Cor. 11.

Gal. 6.

Co jest wyrzec sie y zaprzec Pána Jezu Krysta.

O Bapieskich Mnichach

1. Cor.

3. dynowie? Izali to nie sa oni ludzie cielesni / o ktorych Pawel swiety napisal tymi slowy. Izaliście nie sa cielesni? wedlug głowieką izali niechodzącie? gdy iedni tak mówicie. Jakiem iest Pawlow? a drudzy jakim iest Apollow? Jakiem iest Piotrow? Jakiem iesth Krystusow? Izali Krystus iesth rozdwoion? Izali Pawel za was umieszon? Izaliście sa w imie Pawlo we okrzeleni.

To co tu Pawel swiety na on czas mówił do Koryntyckow / to też dziś może każdy wierny mówić do wszystkich Mnichow? Izali Franciszek za was umieszon? Izaliście w imie Dominikowe / Antoniowe / Benedykto / Barnardynowe okrzeleni? Sa tedy znaki / iż sie pierwsey przysięgi Panu Bogu wżynioney przysięcie / y wyrzekacie: przeto też sobie inſe imiona nowe ſmyſlacie. Prochasy / Gerwasy / Gelasy / panie Boże day wam wpańietanie. etc.

Na przód Mniſzy obedyencya albo posłuszeństwo Slubnia.

Slubniecie posłuszeństwo / ktore iako nie iest s slowa Bożego / tak też nie iest nic inſego / iedno ſwoe wolne życie na świecie / nie być posłusznym / ani Panu Bogu / ani żadnemu urzędowi / od Pana Boga posthąwionemu. Abowiem pod słońcem / niemaſz nieposłusznicych / y swowolniczych ludzi / iako sa Mniſzy. Wiem dobrze o tym / iż też to posłuszeństwo ſwoie podobieracie piſmem ſwiatym skriag Krolewſkich: ale iako ſie to piſmo tu temu waſem ſmyſlonemu posłuszeństwu ſchosić / każdy ſiadnie obaczyć może. Abowiem tam

y o ich Regulach.

139.

tam Pan Bog nie mówi o posłuszeńſtwie zmyſlonym mniſkim / ale tylko o tym / ktore on ſam roſkazał.

Przeſto tedy ten ſlub posłuszeńſtwa waſe / nie iest inſego / iedno posromocenie posłuszeńſtwa Jeſu Kryſta Syna Bożego / ktory ſie dla nas wniżył / y Bogu oycu był posłuszny / aſ do śmierci krzyżowej.

Wtore / Kastytatem Mniſzy albo byſtość Slubnia.

Jeſzcze też ktemu Slubniecie byſtość chować kroy niemaćie w ſwey mocy / abowiem iesth / iako Pan Kryſtus powieſci: dar Boży / nie każdemu z nieba od Boga dany. Przeſto też Swiety Pawel tak mówi. Ato niema tego daru / niechay w małżeńſtwie mieſzka abowiem iest lepiey w małżeńſtwie żyć / a niſtli w za-paływoſci być. A iż tych ſlow Duchá ſwietego / nie ſłuchacie / przeſto też waſe byſtoſci wielebne / tak bazy po wſyſkich kłaſtorzech ſmierdza / iż też to ſami muſicie wyznać / ieſli nie przed ludźmi / tedy dnia oſta-teznego / przed onym groźnym y ſtraſliwym ſedzia / y przed wſyſtkimi Anioły Bożymi / iż niebyſto na świecie niebyſtſzych ludzi / iako sa Mniſzy.

Przeſto też do ſwoſey przysięgi ty ſlowa przydawacie. Slubnie chować byſtoſć / ile może znoſić moia krewkoſć. I co to iest inſego? iedno iakoby rzekt. Jeſli krewkoſć moia tego nie znoſi / tedy ſlubnie żyć / w zniebyſtoſci y w endzwaru / aſ do śmierci.

Wiem że byſtoſć albo dziwictwo ciele / iest rzecz dobra / komu to Pan Bog da / y oar Boży gdy gi tu chwale Bożej obracaſz a w ſak-ſz nieiey

O Papieskich Wnichach

Gal.

przez ktoraby miał kto sobie zasłużyć Królestwo nie-
3. bieście. Abowiem tak święty Paweł napisał: *Iż jako*
nie jest żydowin / ani poganin / ani niewolnik / ani wol-
ny w Krystusie / tak też nie jest / ani obrzezany / ani nie-
obrzezany / ani dziewica / ani małżonek / ani męszczyzna
ani niewiasta / ale nowe odrodzenie w Panu Jezus Kr-
3. *ystusie. Jako sam Pan Krystus u Jana świętego tak*
mowi. Zaprawda / zaprawda / jeśli się kto nie odrodzi
z wody / y z ducha świętego / nie wniknie do Królestwa
niebieskiego.

Joz

Abowiem jeśli by nas dziewiństwo cielesne z Bogiem
oycem poiednać mogło y odrodzić / tedy by było niepo-
trzeba Jezus Krysta Syna Bożego / darmo tedy przy-
chodzi / y męk y śmierć jego była niepotrzebna: A na-
niec byłyby tym obyczajem zbawione dziewice żydow-
skie y Turckie / ktorých wiele w pánienstwie umiera /
a wždy przed się do piekła idą.

Trzećie / Paupertatem Wniſy

albo vboſtwo ſlubia.

Wyrzekacie się też iſte własnych rzeczy / y vbo-
stwo dobrowolne obiećcie / gdyś pánów Bogact-
wych naſwiećcie niema / ktorzyby nie nierobiac chęł
wiele Bogactwo mieli / jako wymaćie: Przeto cho wy-
rzekanie y przyſieganie waſe / nie iſtego nieieſty / ie-
dno proſtych ludzi y ślepych zmanienie. Abowiem
gdy Wniſy proſte / albo poſpolite odzienie z wtórga
ſiebie / tedy. ſi wtęgás zwtórga / wſyſtki vboſtwa
y nędze / tego ſwiata / a przywtórga ná ſie ſkápica we-
ſpołec wſyſt i roſkoſy / de ſtáti y bogactwa.

Właſ.

o ich Regulach.

140.

Właſ mi proſe cie: gdzie może być wietſzy doſtátek
wſyſtkiego: Wietſza roſkoſ ſwiata tego: Wietſze to
chowanie ciała ſwego: iako ieſt w Klaſtorzech: Jedney Wniſy iedney
godziny Wniſy idą ſpać: iedney godziny wſtawiają: ^{godziny ſpać /}
godziny Wniſy ſiedzą: iedney godziny chodzą: iedney ^{wſtáć / ieſć /}
iedney godziny ſiedzą: iedney godziny piją: Powiedz: Jeſli
godziny iedzą: iedney godziny piją: Powiedz: Jeſli
Królowie / Ceſárzowie / y Pánowie / mogą takowe w
naſhości vżyć naſwiećcie: Czeſtbo ſie kroć przydawa
Królom y wielkim Pánom / iſ muſa nieieſć aſ do no-
cy / a Wniſy ſie iuſ dwaćroć náiadwſy y napiwſy
ſpać poſſi: Właſ tedy Pan Bog przykazał takowe ro-
ſkoſne vboſtwo: vſtawiznie w chłodzie ſiedzieć / pro-
znować / a ludzkiego pothu darmo vżywać: Słuchay
co Duch Święty mowi. Jeſli ktho nie robi / niechay 2. Teſ. 3.
nie ye.

A gdyś to iáwnie widzimy. iſ Wniſy nie nierobia
iedno proznuć w Klaſtorzech ſiedzą / y darmo chleb
iedzą: Sa tedy w klatwie Bożej wſyſcy weſpołec 30 Wniſy So-
nymi Sodomzylki y Gomorzylki / ktorzy ſie dla prozno-
wania do piekła zapadli / iako piſe o tym Ezechiel ^{domytowie y}
Prorok ſwięty. <sup>Gomorzylko-
wie.</sup>

Alie żeby to ſwoie vboſtwo ſynſłone / albo prozno-
wanie / przed ludźmi proſtymi mogli ocukrować / prze-
to ty ſłowa tu temu Panu Krystusowi zwykli przywo-
dzą: ktorzy tak mowi. *Iż wſelki ktorzy opuſci domy /*
albo bráćia / albo ſioſtry / albo oycá / albo mátkę / al-
bo żonę / albo dzieci / albo rolę / dla imienia meiego / ſi-
o kroć weźmie / y żywota wiecznego dziedziſtwa otrzyma.
To pýmo Wniſy podpierać bledu ſwego przywo-
dzą / y ludźmi proſtymi mania / ktorzy niema ſwiete-
go / iſ micia / tylkó licze zwierzydu Boga.

Luc. 11
Ktorym pý-
ſmem Wniſy
ſwoie vbo-
stwo zmyſłone
zaſłania.

O Papieskich Dnichach

wiedała / iakoby thy słowa Pan Krystus tylko mówił do Mnichow samych / a nie do wszelkiego stanu y pćci ludzi wiernych. Przypatrzmy sie pilnie do słow Pana Krystusowych y obaczmy iako mówi. Wszelki który opuści domy / bracia / siostry / oycę / matkę / żonę / dzieci / albo rolę. A dla kogo? Jesli dla Granciska / albo Dominika / albo Barnardinego: nie. Jesli dla Reguły / albo dla Gardyana / Przecora: nie. A dla kogoś te dy: dla imienia mówi Krystus moiego.

Co test opus
ścił wshytki rze
ny.

A coś to jest ty rzęzy opuścić: nic nie jest inzego / ie dno wiecey w siebie wazyć Pana Jezu Krysta samego a nissli oycę / albo matkę / albo żonę / albo dzieci / albo brata / albo siostrę / albo domy / albo rolę. Toć to jest opuścić / iako to sam Syn Boży na drugim miejscu wy rwał syna albo corkę / nad mie / nie jest mie godzien. A slyysz tu / co to jest opuścić / albo sie wyrzec: Nie v cieklać od oycy y od matki / ktore Bog rozkazal cć / mo wiac. Cć oycę twego y matkę twoją / abyś długo żył na ziemi / ktora Pan Bog twój da tobie / ale jest niemi lować wiecey oycę / matki / syna y corki / a nissli Pana Krystusa. Stad tu inś będzie rozumiat / co to jest opuścić żonę y dzieci: Nie vćec od żony / iako ty wykła dasz y rozumieś: Abowiem Bog rozkazal z żoną mie szać / aś do śmierci / tak iako Duch święty mówi. Przy wiazaneś do żony / niesukayśe rozvodu: Abowiem maż swego ciata w mocy niema / iedno żonę: J żonę ta kiej iedno maż. Ale iakoście zwykli in se pisma święte opak wykładać y wyracać / tak też y to pismo świę te wykładać y wyracać: y na swoje vpaść cć / gniećcie

Matt.

10.

Exod

20.

1. Cori

7.

Y o ich Regulach.

141.

gniećcie / ktore Pan Krystus / nie do iednego narodu / albo stanu mówi / nie do Mnichow / ale do wshytkich ludzi / ktorzy chca być zbawieni.

A przesto iesliby cie oćcie albo matka twoja odciąga Co test opus ci / y od wodziła / od szerego słowa Bożego / od wiary ^{scie oycę y ma} / od prawdziwey / od poznania Pana Jezu Krysta / od pra ^{tkę y żonę.} wodziwego używania swiatosci ie / od pokutowania / tedy ty wedlug słowa Bożego / abyś w tey mierze opu ścił y oycę y matkę / y żonę / y dzieci / y nie słuchał ich w tey rzęzy / ale wiecey słuchał Boga a nissli ludzi.

Opuściliśiny powiedacie wshytko a przyteliśiny do Nat. 54
browolne vbośth wo: Powiedz mi coś opuścić: musis Co Mnichy o pusali.
rzec / plug / siekiera / cepy / natowalnia / młot / sydo /
bratwe / kopidło / a wzięteś za rcho kielkadzieśiat wai
solwarkow / zamkow / stawow / y młynow: Uzielyś fri
mark vczyni / iżes sie winśa sukna odmienił / głowe
ogolił / y Krystusa sie zaprzal / do ktoregoś był na krzcie
przyśat. O miserni a niedzi ludzie / y od szatana zma
mieni / temu sie nie vpanietacie / y temu nie opuścicie
tych bledow: temu sie do Pana Jezu Krysta za sie nie
nawroćcie: ktory was krwia swoia nadrośsa odtn
pil / braty swymi y syny Bożymi vczyni. Ale iż wy ter
nie wierzycie / przesto sobie inśych bratow / y oycow ssu
kacie y nabywacie / obietnice / przyśiegi / y sluby in tzy
nie / w ktorych wshytkie nadsieie zbawienia waszego
poładać.

Alerzećcie: J coś ganiś y sromociś naśe sluby / o
biectnice / y przyśiegi: Iż ty niewieś / iż my mamy pi
sma Świętego wiele po sobie / gozie Pan Bog rozkazu
ie obiecować y slubować / a obietnice pełnić: Iako Da
wid napisał mo wiac: Obiecuycie / oddawaycie: pra psal. 76
wda

1. pet. 2
Rom. 3
Joan. 1: 28
Matt. 23

Ktore pismo
Mnisi przy
wodza do swo
ich slubow.

O Papiestkich Onichach

pal.

70. wda iż tak Dawid napisał / ale tu Dawid nie niemo-
o rych waszych Mniskich y zmyślonych obietnicach y
slubiech: Ale mowi o obietnicach y slubiech Etere cy-
nili Żydowie w starym zakonie / oddawając pānu Bo-
gu offiary / na pamiatke iedyney offiary pāna na tego
Jezu Krysta / ktory miał być offiarowan za wszystkich
lud: Abowiem tām Dawid tak mowi: Obiecuycie a od-
dawaycie pānu Bogu waszemu wszyscy / ktorzy w okra-
gu iego iesteście / przynosćcie dary. A słysysz chur: Iż
Duch Święty roztazuje / nie Mnichom / ale wszystkim
ludziom / w okrag Świata / słubować y oddawać dā-
ry: Co za dary: Woty / cielce / kozły / y barany: Tām
iż takowych dārow y offiar niepotrzeba oddawać /
ponieważ Pan Krystus on Baranek niewinny / iż
przyšedł y sam siebie oddał y offiarował Bogu Oycu
ras na krzyżu. Właś to żeby tām były sluby dzie-
swa / tedy dopiero będziesz mowił iż to pismo Enanias
leży: Ale tego nigdy niekazuje. Abowiem iż Pan
Bog od nas żadnych inſych offiar y dārow niepotrze-
bue / iedno thylko tych / abyśmy iemu oddawali modli-
13. tny gyste / dziękowanie wstaważne co zowie cielcami
4. wſt nāſych / iātmużny y ciāta nāſe offiarowali. Toć sa
9. nāſe offiary y obietnice / ktore mamy pānu Bogu w
12. sławiznie oddawać / nie Grāciſkowi / ani Dominiko-
wi / ani Bernardynowi / ani przelozonemu klasztor-
mu / ani Gardyanowi / ani Opátowi / ani przeorowi /
ale pānu Bogu samemu / iāko Prorok mowi. Przesto
też tu Duch Święty nie ledā iāko mowi. Obiecuycie y
oddawaycie pānu Bogu / ale przydawa / waszemu /
Jāko by chēiał rzec / niechay Bogowie pogańscy /
Światcy Grāciſek z Dominikiem y z Bernardynem /
wszyscy

Gr.
O.
Ph.
Rom.

o tch Reguliach.

142

wſyscy ludzie / by też dobrze naſwietſzy / do tej obse-
tnice nie niemali / ktora tylko samemu Bogu waszemu
należy / y ma być oddana.

Przesto tedy ty słowa Proroka Świętego / nie nie-
należa / ani sie też ściagā / ku tchakowym zmyślonym
Mniskim obietnicam y slubom: Abowiem kiedybyſie
tām ściagā / tedyby wſyscy ludzie tym obyżciem /
Mnichy zoſtali muſieli / według tych słow / oblecuycie
a pełnicie: Abowiem tu nie tylko pełnić / ale też y obie-
cować Pan Bog wszystkim ludziom w okrag Świata
roztazuje:

Alē wam ieſtgemāto na tym byto / iſeście iedno pi-
ſmo o ſatſowali / drugieście takieſt w ciemni. O Świę-
tego Pawła należli / abyście tym ſnadniy / tych ſlu-
bow ſwoich od Dyabła zmyślonych podpierac mogli.
Gdzie przywodzicie piſmo o wdowach / ktore pierwsza
wiara / iāko mowi Apostol / odrzuciły. Ale iāko inſe pi-
ſma Święte / tak też y cho piſmo ſwiete wyracacie.
Powiedz mi: Jeſli to iedna rzecz / wiara / obietnica / y
slub: muſiſz od powiedziec / iż ſa rzeczy rozne daleko od
siebie:

Abowiem wiara nic inſzego nieieſt / iedno ieſt wſe-
rzyc w Boga iż przez pāna Jezu Krysta y przez iego
mek / ſmierć y krw / mamy dāremnie odpuſzczenie grze-
chow. A obietnica zaſie albo ſlub / gdy my obiecujemy
y ſlubujemy pānu / według słowa iego / być iemu poſlu-
ſni / iego ſamego wzywac / iemu samemu dziękować /
jemu samemu ciāta nāſe offiarować / w bogie zaſtādac
rātować / y wſpomagać.

A iżby to tchak byto: Weźma ſłowa tyſ Apostoſkie /
ktory tak mowi. Jeſliby ktora o ſwoich aźwiazka o

Drugie piſmo
ktore Mnichy
przywodza.

1. Tim. 5

Ce teſt wiara
krzeſciānſka

1. Tim.

p q

domo

O Baptystich i Mithach

domowych / pracey niemiaty / tedy sie wiary zaprzeda /
y jest gorsha a nissi niewierny. Tu mozesz obaczyc iz A
postol Swietly / nie mowi nic o obietnicach albo slu-
bach Mithich: Ale o wierze Swietey krzeszczanskiej.
Abowiem dalej powieda: Iz pierwsza wiara / nieko-
re mlotke wdowy odrzucily / gdy sie na swowolnosc
tego swiata wdaly / takowe kaze skosciota wyrzucac /
y niekaze im iatmuzny pospolitey uzywac / ktora na on
zas iatmuzna / karmiono slugi koscielne / siorochy / y
wdowy ubogie za Apostolow Swietych.

Przeisto tesz tam dalej przydawa / iz sie thy wdowy
mlode pozely naprzeciwko Krystusowi lekotac. To
jest / gardzic Panem Jezu Krystusem / oblubienicem
kosciota Swietego / y od wiary pierwsey odstawac /
ktora byly pozely trzymac / a przystawac do nauk po-
ganskich / Zydowskich / y Dyabelskich / ktorych na on
zas wfedy pełno bylo. Skad potym proznujac cho-
dzi ty dom od domu / mowiac zego bylo niepotrzeba / tu
postromoceniu nauki Syna Bozego / y naprzeciwko
tym ktorzy iatmuzna szafowali.

A tak tu iusz skad mozesz obaczyc: Iz pierwsza wiara
jest w pismie Swietym / nie obietnica albo slub Mith-
si / od Duchy niezysstego zmyslony / ale jest dufanie / w
plemie ono ktore bylo Jadamowi y Abrahamowi obet-
cane / w Pana Jezu Krysta Syna Bozego / ktory sie
o Panny narodzil / wmezon / y ukrzyzowan za nas.

Jest ta wiara dla tego pierwsza wezwana / iz za-
dny pierwszy wiary nad nie niemasz / ktoraby sie mia-
la Panu Bogu podobac. Abowiem bes tey pierwsey
wiary / zadny zlowiek niemoze sie Panu Bogu podo-
bac przez te wiary pierwsza / zlagamy sie w jedno cia-
lo s pa-

Co test pier-
wsza wiara?
Gen. 3. 15 17.
22.

Czymu jest
pierwsza wiara
za.
Ebr. 11.

o ich Regniach.

143

to s Panem Jezu Krystusem / ktory tak przez Proro-
ka mowi. Poslubie cie sobie nawiek / przytaze sie do Oseae.
ciebie / w sprawiedliwosci y w sadzie / y w lasce / y w
milosierdziu / y w wierze poslubie cie sobie / a thy po-
znasz Pana / thedy cie / mowi Pan wyslucham. A na
drugim mieyscu / Tho mowi Pan. Wspomniatem na
cie / y smitowatem sie nad miodoscia thwoja / y mitos-
scia poslubienia twego / kiedy zamna ssa na pustzy /
tedy nie bylo siewby. Toz jest / pierwsza wiara / ktora
tesz byli Izraelcy ktowie odrzucili / iako tam serzey w
tymze Kapitulum Prorok Swietly mowi.

A nietylko ten jeden Prorok o they pierwsey wierze
pise / ale tesz y drugi. Jako Pan Bog mowi do kozdes-
go zlowieka wkazuiac mu niezysstosc tego: iakoby do
iaktery niewiasty wzgardzoney y plugawey tymi slowy.
Przykrytem sromem twoim / y przysiegalem tobie / y w-
synitem slub skoba / y statas sie zona moja / y omytem
cie woda / y ocyścicielem krew twoja s ciebie / y pomaza-
lem cie oleiem / y przyodziatem cie. mozesz tham czytac
y dalej w tego Proroka / iesli chcesz / iako byl lud Izra-
elski pierwsza wiara odrzucil. Ale iże sie wy na proro-
ki Swiete / y na inise pisma / nie nieoglada cie / przeisto
tedy pismo Swiete ktorekolwiek porwawszy falszywie
tu swoim zmyslonym slubom gwatthem ciagniecie / y
przewrotnym wykladem proste ludzi mamiacie.

A przeisto ty wasze sluby / na zadnym pismie Swietym
nie sa vgruntowane ale od Duchy niezysstego wynale-
zione. abowiem niemacia po sobie zadnego fundamen-
tu / s slowa Bozego. A cokolwiek jest bes slowa Boze-
go / tho tesz jest bes wiary. A co jest bes wiary. To jest
Brzech. Przeisto ty sluby wasze nie sa inzego przed
Bogiem

Brzech. 161

Rom. 14.

O Wapieskich Oniach

Bogiem / jedno grzech / smrod / y obrzydzenie Bostie /
ktore miało stać w kościele Bozym / iako Prorok Swie
ty napisał / o tym.

Don

Ale by też dobrze tak było / iżby y Swiety Paweł o
waszych slubach mówił / o którym on nigdy nie pomy
ślał / abowiem takowy slub Dyabelska nauka nazwał.
Tedy przed sie y jedna namnięsza wasza sprawa: niezgo
dy sie o Pawłem Swiethym. Abowiem zasu Pawła
Swietego / nie było ani Mnichow / ani Mnisk / y nie
obierano tam mnisk / ale obierano stateczne wdow /
ktu służyć w bogu / którym było około sześćdziesiąt lat
przeto thes miedzym za masz iść kazat. I coś to jest /
thym piśmem chce. Mnichow y Mnisk bronić / nad
ktore niemasz tężniejszego naprzeciwko Mnichow y
Mniskom. O zapamiętali y niebogoboyni ludzie zbaw
wienia swego / czemuś tak piśmo swiate wywracacie.

A jeśli też ięże rzeczesz / a coś tedy mamy czynić /
mi naszymi sluby / obietnicami / y przysięgami / a tedy
nam kaześ kápice y Reguty porzucić. Na toć tak od
powiedam / o krąg waszych własnych. Wezley obie
tnicy albo slubie / zlam wiarę / w staradcy przysiędze
odmieni postanowienie / coś przysięgi niebagnie / nie
zyn tego. Abowiem to jest zła obietnica y zły slub / ko
ry jest wzyniony naprzeciwko Pann Bogu / y naprze
ciwko słowu iego / iakowy też był slub albo przysięga
Herod męj Skogce wzynił / który Jana Krzciciela za
bit. Jużem ci tu tedy wkazał / iż chy sluby y przysięgi
nie inzego nie są / jedno sędzią Dyabelskie / ktory sie w
Angielska postawa przeminiewo ludzi zwodzi.

Wezmy ięże / iako Mnisky Pana Boga y iego Sy
na miłego bluznie y fromoca / y nauk Dyabelskich v
ga. A

o ich Regulach.

144.

Bo. A cho wezms z Mniskych krąg własnych / ktore
libros Conformitatum zowa / abyś mierzeł / iż sobie wy
myślam / y ty oycze wielebne potwarzam.

Nauki Oniskie Dyabelskie.

Naprzód o Grancisku / ktorego Mnisky we wsky
skich rzeczach Pann Krystusowi Synowi Bożemu ie
dnorodnemu przyrównali / tak onim napisali. Granc
cisk wedlug litery Ewanielicy strzeż / nie przestap
spienia namnięszego / ani ożka iednego / Tylko sam o
swoimi ma Regule w Ewanielicy vgruntowana / du
chownym obyżciem y krattem / abowiem był dobrym
pasterzem / y żywot swoy / za owce swoje polożył.

Jeśli tak jest iako ty zapamiętały Mnichu powie
daś / iż tylko sam Grancisk ma Regule w Ewanieli
cy vgruntowana / z Mnichy swym: Thedyć wedlug
tych słow twoich / inże wskyli Reguly / sa od Duch
niezyskiego postanowione: Jeśli też tak jest / iż Granc
cisk Ewanielicy strzeż wedlug litery / tedyć tym o
byżciem musi być w piśle. Abowiem swiety Paweł 2. Cor.
powieda: Jj litera zabija: Jj my iężeśmy sludzy Te
stamentu nowego / nie litery / ale Duchu. Abowiem li
tera zabija / a Duch ożywia.

A nakoniec. Jeśli strzeż Ewanielicy wedlug lite
ry / tedyć musiał sobie dać ozy wystupić / rece obciać /
bo Ewanielia tego vzy wedlug litery. O słuźnierze
nie wstydlwi z waszymi matactwy.

Jeśli też ięże nie przestapil namnięszego spienia
albo ożka: Thedyć mu niepotrzeba było Pana Jezusa
Krysta / a Krystus tylko praszacym przestępcom /
obcia

Fat / 3

Lib. 1. Confor
mit.
folio. 1. 19. et
38.
Conformit.
folio. 157.

21

Jj pan Kry
stus dla Jan
a ista nieprze
stap

O Papieskich Oniach

obciążliwym / grzesnym / y niezdrawym / do siebie ka-
że przychodzić. Abowiem Frąnciszek wypełniając w
systko / grzechu nie miał żadnego / a Krystus tylko dla
grzesnych przyszedł / okazać się z waszego świadectwa
iż dla Frąnciszka nie przyszedł.

Solto. 14. et
41. et 194.

Iżasie na drugim miejscu: Takieście o Frąncisku
napisali. Iż oney godziny sto: sie na świat narodził /
natchmiał w ssystemy Djabły w piekle zburzył / iż mnie
mili / aby dzień Sadny przyszedł na nie. Tak iż po o-
nym zburzeniu / krasze ciemności po wsystemy świat
Djabły rozszła / aby się każdy Szatan pilnie dowi-
dował / co się nim stało. I znaleźli Bogosławionego
Frąnciszka / iż się oney godziny narodził / kiedy ich mo-
cy w piekle poruszył. Ażatym doskonałym y prawdziwie
wierzeli. Iż przez Frąnciszka skazani być mieli.

O hey hey
Frąnciszek Dja-
yabelska moc
stał.
1. Jo.

Powiedz mi: potrzeba cię iść wietrego bluznier-
stwa nad to szukać / odpowiedz: Iżali Frąnciszek Dy-
abelska moc stał: Iżali to nie jest z hańbienie / y zesła-
nie mocenie Pana Jezusa Krysta Syna Bożego: który on
sam tylko moc Djabelską stał.

Solto. 24. et
39.

Alle posłuchajmy iść daley / iakoście o Frąncisku
napisali / y tak wierzyć przysięgli. Iż Frąnciszek iść
lepszy / a niżli krzciel: Jan Świetły / y Apostołowie
wszystcy / którzy tylko Łódz / y małe rzeczy opuścili / ale
Frąnciszek szukał grzebion / y ciśnie odzienie iż
bne. Jego kazania pracy słuchali / y na pogrzebie jego
śpiewali. Wepystemy iść podobny y rowny Panu
Krystusowi Synowi Bożemu. Abowiem także miał
rany y blizny / na ciele swoim / iako y Krystus Syn Bo-
ży. I także miał dwanaście Apostołów / którym tak
we imiona były własne. Piotr Katarzyna / Jan z Ka-
stelle

Solto 114. et
53. et 240.
Solto. 5. et 3.
et 228.

Solto. 46.

y o ich Regutach.

145.

Stelle / Filip długi / Brath Barbarus / Brath Egi-
drus / Biernath / z Alewirydanta / Angielus Tham-
redy / Jan Świetły Konstancyey / Biernath s piat-
tego walu / Brat Morykus / Brat Sabatyn / Brath
Lafota.

Apostołowie
Frąnciszowi
dwanaście.

I przypominacie tam iść daley: Iż wniósł do kła-
stora a przyać te Regule / iść krolestwa niebieskie-
go / starb niezłigony naleś. A słysysz tu iść: iż w imie
Kapice y Reguty wzięcie odpuszczenia grzechów / y ży-
wość wieczny otrzymać: A wiec to nie bluznierstwo
powiedać / iż Frąnciszek lepszy / a niżli Krzciel: Jan
Świetły: A temu sobie bluznierzu niewspomnienie / co
Pan Krystus sam o Janie Świetym swiadzy / powie-
dzieć. Iż między Syny niewieściami nie powstał wiet-
ry nad Jana Krzcielca.

W imie Kapte
ona odpuszcze-
nia grzechów.

Mate. 11.

A druga pytam cię powiedz mi: Jesli Krystus pta-
tom kazać rozkaz / iako Świetły Frąnciszek kazać: musie-
lic to być konieczne / nie pracy / ale w ich postawie Dy-
abli / którzy się z jego kazania radowali / y na jego po-
grzebie śpiewali. Iżas ty niewieś / że Krystus Syn
Boży / nie ptałom / ale wszystkim poganom kazać rozka-
zał / mówiac do Apostołów. Idac wzięcie wszystkie po-
gany / krzając w imie Oycy y Syna y Ducha Świe-
tego. etc.

ptałom kazać
S. Frąnciszek.

Mate. 16.
Mate. 28.

Iżas bluznierstwa wasze opuść / y nie otym nie
wspominam / iako pisać o Frąncisku. Iż przed na-
rodzeniem swoim / miał też gońca / iako y Pan Krystus
Świetego Jana Krzcielca. Iako przemieniłz Wody
Wino. Iako pazołty swymi smrodliwymi / ludzi v-
zdrawiał. Iako umarłym ludzkom rozkazywał / aby
cudą żyli / iako swymi Wiosy / mury zryśwane spa-
lał

Solto. 110.

Sol. 147.

Sol. 148.

Sol. 149.

O Wapieskich Onichach

Sol.
Sol.
Sol.

154.
191.
114.

iat (musiał się być podobno nieogolić / iako się wy dziś golić). Slinami swymi pannie iedne wzdrowił / y ow. hem wiecy / a nissi Krystus zymit. Jako przez Fran ciska chce pan B. zbawić wszytek świat. Jako w lodzi siedząc kazał. Jako się pracy zlecieli / syie wyciągali / kazania iego słuchali / a zatył się na sterzy kraie Swia ta rozlecieli / y iego Regule po wszytkim świecie prze powiedali / twierdzili / y chwalili. Jako na ostrych chat / y temu nieinak iedno iako Krystusowi wszytki lud Burgeniski zabiezał / y Osianna spiewał. Jako miał Judasza / Eliasa thymże obyziem iako y Kry sthus. Jako był wezwany Jezusem Nazarańskim. Inse słuznierstwa / ktore tam są iestże na przeciwno Bogu / y Panu Jezu Krystusowi Synowi iego miła mu opuścić / ktore mnisiy mocnie trzymają / na nie przysięgają / a ktho temu niewierzy / takiego być kace rzem y Heretykiem kościoła świętego nazywają.

Dominił Onich.

Przypomione

Gabriel Bara leth tego wy.

Dominił bes grzechu sła z Sol y narodził. wy.

iestże drugie nauki Dyabelskie y słuznierstwa okrutne o Dominiku Mnichu / ktore Gabriel Baralet wasz Dokthor y Káznodzieja napisał thymi słowy. Ji Dominił w żywocie matki swej po swiscon byt / w którym Jadam nie zgrzeszył / ktoremu Panna Mária kápice uchyła / y nieba na świat przyniosła. I kiedy się Syn Boży na pysne / na niebysie y na takomce rozgniewał / tedy Panna Mária pokle knawsy / tymi słowy do Syna swego mówiła.

Odpuść grzesznym: Abowiemci dam dwa slugi mo ie: Dominika / y Franciszka / ktorzy świat nawroca do ciebie

y o ich Regutach.

146.

ciebie. Bo ty dwie Regule / ja iako dwa lichtarze na świecie.

I piše iestże w drugim kazaniu tenże Baralet / sro mocac Ewanielisty y pisarze Boże / iś niedbala Ewan ielie Święte spisali. Abowiem tego powiada nienapi sáli. Ji się Syn Boży po zmarthych wstaniu / na przod Pannie Maryey matce swojej ukazał. A wiec ie sbe bedzieś mowit: iś Mnisiy niebluznia Ewanieliey y prawdy Bozey. Izali iawnego świadectwa s pisma Świętego niemamy? Ji się ukazał Krystus po zmar twych wstaniu swoim naprzod / nie Pannie Maryey Matce swojej / ale iako Marek Święty napisał Ma ry Magdalenie. Ten wasz Káznodzieja Baralet do wodzi tego / iś się Krystus naprzod Pannie Maryey ukazał / Abowiem powiada iś Wapies w Rzymie pierw sá Procesya na Wielkenoc / do kościoła Panny Ma ryey wietšej zym.

I powiada tenże Baralet. Jako się Święci w nie bie poświętyli / każdy z nich chciał napierwey obiawić Pannie Maryey o Zmarthych wstaniu Pana Krystu sowym. Jadam naprzod powiedział / mnie to prawię należy: Abowiem ja był przyzyna grzechu. Odpowie dział mu Krystus / niepoydzieś bo rad figi iadaś abyś snadz w drodze nieomieszkát: potym Abel przyszedł / y tego się też domagał / ale mu Krystus powiedział. Niepoydzieś zaiste / by cie Kain niepokát / y znomu niezabit: Nohe potym przystąpił ktoremu Pan powie dział. Niepoydzieś: Abowiem się rad wina napiyaś Przyszedł potym Jan Święty: I rzeze poyde iś: kto remu Pan odpowiedział: Niepoydzieś zaisthe. Bo masz Wielbradowey steręci odzieni. Lotr potym przydzie

Gabriel Bara leth die Red surrectionis Christi. Kazanie pa pste na wiel kenoc.

Marc. 161

Kazanie pa pste iś się zwada w ntes bie stala.

Clary

O Papiestkich Dnichach

pryjdzie do páná y rzeze. A tedyc to ná mie przyjdzie:
Rzeze mu Pan: Nie. Abowiem masz goleni zlamane.
Także potym był Aniot poslan / Ktory przyśed w sy do
Panny Maryey glosem wielkim spiewał. Krolewno
niebieska wesel sie alleluia / zmartwych wstał iako po-
wiedzial / alleluia.

Kazanie Papiestkie w dzień Świąt
Bny / iż sie zwada w niebie między Oycem y Synem y
Duchem Świątym stała.

Spisze tenże Baralet w drugim Kazaniu / Iż sie
w niebie zwada stała barzo wielka / dnia Świąt
go / między Oycem y Duchem Świątym: Abowiem Kry-
stus Syn Boży rzekł. o Oycze / obiecałem Apostołom
moim Duchą Świątym / y pociesyciela posłać / a iuż
żas przyśedł / abym obietnice wypełnił. Ktoremu O-
ciec rzekł. Jestem wdzięczny tego / oznajmi cho Ducho-
wi Świątemu: do którego rzeze Duch Świąty. Po-
wiedz mi Krystusie iako ci stał na świecie gestowany.
Ktoremu rzeze Syn. Ogladay mie iestis ná mie sta-
ław. I okazał mu Bóg / y rzece / y nogi przektorhe. O-
nieścetyś mnie / rzeze Duch Świąty / Aleć wždy poyde
I w infa sie postawe w bierze / prakiem albo gołebiem
sie wżynie iż sie mnie niebada mogli dotknąć. Ktory
potym stąpił z wielkim szumem / y szał sie z nieba ná
rychmiast glos. etc.

Thom tu dla tego napisał / aby każdy wáse ná-
ti y reguły poznal / iakie sa w nich bluznierstwa / y ná-
ty Dyabelskie / Ktoremi proste ludzi zwadzicie / y ná-
tne pocieszenie posilacie. Ciemierze te / aby tak wiel-
kie y

y o ich Regulach.

147.

kie y srogie bluznierstwa y macactwa miały być / w
Tureckim Alcoranie / albo w Żydowskim Talmucie
iako we sa w tych wáskych Regulach y Kazaniach: A
wždy mowicie dobrze násy przodkowie wierzyli y trzy-
mali.

A przestoby Krolowie / Pánowie / y infty snimi bogo-
boymi ludzie dobrze wżynili / aby tych náut Dyabel-
skich chemu narodowi zlosliwemu / Którymi zwodzili
świat dlugo niecierpieli / Ktore zynia náprzeciwko Sy-
nowi Bożemu Panu Jezu Krysthusowi. Abowiem
przychodzi gniew Boży / nie tylko ná ty / Ktorzy to zyn-
ia po wfsytkich Alastorzech / ale tes y ná ty. Ktorzy
máte przyzwalaia / y niemasz kroby siemurem o Kry-
stusa Syna Bożego zastawit / y thakowe bluznierstwa
zabawowat: as przyjdzie pomsta od Boga strasliwa
ná ty / Ktorzy oto nie niedbaia.

O Pánie Jezu Kryste Synu Boży dla nas wkrzyż Kom.
wany / weyryś kiedy ná Winnice thwoie wybrana /
ktora oto dziki Wieprz spustoszył. A wždy sie lepszé pá-
nie zowa przyiacielmi twoimi / gdyś ty niemasz wiet-
szych bluznierzow y nieprzyiaciot ná świecie / iako sa
oni: Abowiem Turcy y Żydowie niewiadomie bluznia-
ciebie: Ale ci wiedzac cie być iedynego zbawiciela /
odkupiciela y iednaza / wiedzac tes / iż zadnego imie-
nia pod niebem niemasz inzego / przes Ktorebyś mi-
li być zbawieni / iedno twócie imie. A wždy przed sie so-
bie rozmaite imiona / Zbawiciela / Jednaze y Reguły
wymyslaia / a toba pánem swoim y zbawicielem gar-
dza / Kósciołem w syrko iż niebladzi alleguia / y innymi
fałszywymi wymowkami prosthanli zwodza: Day im
kiedy Pánie wpańiatanie / Amen. Ale podzmy daley.

9 19

O Nini

21

10

11

20

21

O Swieceniu
Mniskach iako ie
 Swiećicie albo Czarućicie.

Ex pontificali
 Venetis in
 presso
 Anno. 1510.

Nie też nie mnieysze
 bluznierstwo imienia Bożego dzie-
 ie / kiedy Mniski Swiećicie / to
 jest / szalicie y szaznicie. Przech-
 tu s kraig waszych własnych / a
 kaze niektore bluznierstwa / a
 nia pańskiego / aby każdy oglada-
 dat iesli to jest nauka pana Kry-

Arinto tak ga-
 rulecie.

stusowa albo nauka Antykrystusowa.
 Tak tedy naprzod mowicie stoiać / kiedy Opaci i
 albo Arinto swiećicie. Day panie tey slobde twoiey /
 ktoreyeś dat poćciwość panieństwa / etc. Aby na ten
 Piatek albo zawoy / na tey Stole włożony twoie bło-
 gosławienstwo stapito / iakoby ten piatek albo ten za-
 woy / byt błogosławiony / y poświęcony (aby nigdy ten
 zawoy niegrzeszył / y potępion niebył) Weźmi piatek
 albo zawoy Święty / ktory ponieśiesz bez zmaży / przed
 stolec wieczny / etc.

Inse Mniski
 tak harućicie.
 y modlitwy

Inse Mniski y odzienie ich tak harućicie / Na-
 przod tak mowicie. Obieramy ty Panny thuteżne tu
 poświęceniu / y panu naszemu Jezu Krystusowi ku po-
 subieniu.

Coś wżdy mowicie o bluznierze zapamiętali / Iza-
 li ty panny niebyły pierwey na krzcie panu Jezu Kry-
 stusowi

Mniskę Papieskich.

148.

Krystusowi poslubione / czyli ież nowu krzćicie. Czemu
 krzest Święty pierowsy ich życie y sromocicie. Iza-
 li Święty Paweł nie mowi: Ktorzykolwiek po krzżeniu ie Rom.
 szesiny / w Krystusa Jezusa w śmierć iego po krzżeniu
 ieszesiny: A nadrugim mieyscu. Ktorzykolwiek ieszes
 cie po krzżeniu / Krystusaście na sie przyoblekli: Ie
 szę daley. Wedlug swego miłosierdzia nas zbawione
 wżynit / przes omycie odrodzenia. etc. Ie szę na dru-
 gum mieyscu mowi Paweł święty. poslubitem was ie
 dnemu meżowi / abyście sie okazali dziewica zysta pa-
 nu Krystusowi.

61
 3.
 3.
 2. Cor. 11.

A slyysz thu trabe Duchá Świętego: iż wżyscy
 wierni sa na krzcie przes wiare Synowi Bożemu pan
 nami poslubionymi / y poświęconymi. Czemus ie tedy
 znou krzćisz: zemu ie znou poslubiasz: zemu ie znou
 wu poświęcasz: aboś ie za poganki miasz: Jesliżec byty
 krzesćjanki / tedyć byty iusz ze wżyskim kościotem po-
 subiona oblubienica Krystusowa / iako Święty Pa-
 wet światy.

Wżyscy wierz-
 ni sa pannami
 duchownymi.

Ie szę daley pytasz. Obiecniesz vstawienie dziewi-
 swo chować: odpowiada / obiecnie. A chceś być bło-
 gosławiona / poświęcona / y Krystusowi nawyssszego
 Arola Synowi poslubiona: odpowiada: chce.

2. ph. 5.

Obiecnie naprzod dziewictwo vstawienie chować
 iakoby dziewictwo bylo w tey własney mocy / a nie dar-
 Boży: a iakoby pan Bog tym darem iednostaynie w
 bysklich ludzi obdarował: Możesz ty slubować y obie-
 cować / y tyśiac kroć przysięgac / ale iesli thobie Pan
 Bog tego daru nieda / darmo obiecujesz / darmo slubu-
 iesz: Darmo przysięgasz: nadaremne imie Boże kierziesz
 pomsty na sie zodaś: A iż tak iest / posłuchay świadec-
 twa

Co obiecnie
 Mniska cho-
 wać.

O Swieceniu

Sap.
Czystosc jest
dar Boży.

twoja Duchą świętego / który tak mówi. Żaden niemo-
że być czysty / jeśli ty Panie nie dasz. Stęgo pisma mo-
żesz obaczyć / iż ten dar niektórym ludziom tylko Pan
Bóg daje / a niektórym nie daje. Ale być też dobrze ten
dar dał Pan Bóg / iżbyś dziewictwo cielesne do śmier-
ci w klasztorze nie naruszone zachował / i zali dla tego
sobie królestwo niebieskie zasłużył? Jeśli rzeczesz / iż dla
tego: Tedy nie po Panie Krystusie Synu Bożym dzie-
wicom? Abowiemby thym obyczajem były pogańskie i
żydowskie dziewice zbawione / co jest iawnym śladem
fałsu.

Odzienia swie-
cenie Maie-
stam:
Wymia Kapie-
rza odpuszcze-
nia grzechow.

Odzienie tak też świecićte tych rzekomych Mnichów.
Day nataskawszy Wyże / aby tym slugom twoim / co o-
dzienie było szystem zbawionym / poznaniem nabożeń-
stwa / pozaktiem świętości / y naprzeciwko wszystkim
zastrzalam nieprzyjacielskim obrona.

Spytam cię tu / powiedzmi o którego pisma święte-
go wzięliście to / aby odzienie miało być szystem zba-
wionym / poznaniem nabożeństwa / pozaktiem swia-
tości / y naprzeciwko zastrzalom Szatańskim obrona.
Izali to nie są nauki / od Djabła nieprzyjaciela Pana
Jezu Krysta Syna Bożego / który Djabel zbawienie
obronę / y świętość przypisuje / rzekom martwym a
mizernym / co tylko same Synowi Bożemu należą.

Eph.
Wienca swie-
cenie mnich-
kam.

I zaście do Wienca takż wicie. Aby był lekarstwem
zbawionym narodowi ludzkiemu / y dawał zdrowie
y duszną obronę. Inse rzeczy opuszczam / tylko cię
tu oro pytam / jeśli jest potrzeba większego słuznier-
stwa y sromocenia imienia Pańskiego? Słukać Abowiem
tym obyczajem nie po Panie Jezu Krystusie Synu
Bożym / ponieważ wieniec rękoma ludzkimi / wplecio-
ny

Mnisek Papieskich.

149.

ne y wzniesione są lekarstwem / zbawionym / i chore da-
wają zdrowie y duszną obronę.

O Panie Wszechmogący weyrzy kiedy na then lub
swoy mizerny / który się dał wwieść Antykrystowi / y
tego fałszywey nauce / aby Pana Jezu Krysta Syna
twego mitego bluźnił / hańbił / y sromocił.

O Wycowie / Wycowie: O Małki / małki. Co swo-
ie działki daciecie / na takowe bluźnierstwa / y posługi
Djabelskie / ponieściecie cięście y straszliwe brzemiona
przed Sąd Boży: I musicie przed onym sedzia stras-
liwym za nie / odpowiedzieć dnia ostatniego: Jeśli
twoie dziecię chce czystość chować / y Panu Bogu słu-
żyć: Zemu go domać nie chowaś / iakoż Bóg rozkazał?

Do Wycowy
małki napo-
minanie trze-
ciańskie.

Gdzie tak święty Paweł napisał: Aby każdy swoje dzie-
wke albo córke chował. Ciemu tedy swoje dziecię z do-
mu wypychasz: Zemu ie Antykrystowi poruczasz y od-
dawas? aby wiecznie Pana Boga bluźnił? I zego
się tam nauce proste cię: y iako żywota swego dokon-
asz: Daley niewspominam. Ale rzeczesz: iam ubogi /
dziełek mam wiele / dostatku niemam: coś mam zby-
tku: powiem ci co masz czynić. Naprzód masz Panu Bo-
gu wierzyć y duszać / iż ten który ciebie do tego zasu-
żył / pożywi cię do końca y działki twoje przy tobie.

1. Cor. 7.

Maś też besto na ony słowa wspominać / iako prorok
mówi. Niewdziatem sprawiedliwego opuszczonego /
ani jebrzacego chleba plemienia tego. Jeśli Pan Bóg
prański latające po powietrzu żywi / którzy praśkowice
ani orza / ani sieia / ani żna / ani do gumna woza: A w
swoim głodem nieumiera / daleko wieciey ciebie
pożywi swoimi działkami / ktoreć dać razyt.

Wymowa
niektórych Wy-
cow y małek.

psal. 37.
Matt. 7.

Mówiś iżem ubogi: I zaś ty niewiesz / iż Bóg ma
piego

O Swieceniu

Psalm 110. piera o ubogich: iako Duch Swiety mowi. Tobie pa-
nie ubogi jest opuszczone: Sirocie ty bedziesz wspomoc-
nikiem: A na drugim miejscu. Ubogie powieda pan
naszy chleba.

Psalm 132. Czemuś tedy wacpiś poniewaś masz takowe obie-
tanie / aby cie Pan Bog niemił / y s twoimi dziećmi
mi poznać? Jesli tedy dla niedostatku / albo ubóstwa
wypychaś twoie dzieci z domu / wkażesz przes to / iż
jest niewierny / a iż Panu Bogu nie dufaś. Darmo mo-
wiś Ojze nasz / ktoryś jest w niebie siedzi. Darmo mo-
wiś chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj: Dar-
mo to napisano. Dzieci twoie iako latorese okolo sto-
tu twego / tak bedzie błogosławiony głowiek / ktory sie
Pana Boga boi.

Psalm 138. A iesli iesze rzeczesz nie dale ja / dla ubóstwa / dzie-
ciecia swego / ale ie dale dla tego / aby sie tam nauczy-
to zego dobrego / przodkiem Panu Bogu służyć / a po-
tym żytać? Nie zle mowiś miły bracie: Jesli by tak by-
to: Ale sie natchym bardo myśli: Aby sie tam twoie dzie-
cie zego dobrego miało nauczyć: A śnać by też nalepie-
żytać umiało.

Pytaś wie czemu: Powiem. Abowiem nie dobrego
y prawdziwego niebedzie żytało: By sie też twoie dzie-
cie y skroćku temu miało: Bo tam musi poniewoli
żytać od oycy klamce Dyabla wymyslane plotki / Re-
guly / y Legendy y inne Mniście zabobony.

Służyć też Panu Bogu tam sie nienauży / y ow-
sem iesli co przed tym umiało dobrego / tedy sie tam
musi odurzyć wshyskiego.

Bo mu naprzod wkaż y podaj / Panny Marię
Zoltarzyki / ogrodki / wianki / y koronki. A miasto Boga
y Syna

Druga wymo-
wla niekto-
rych Oycow
marek albo
przyaciol.

W klasztorze
nienauży sie
służyć Panu
Bogu.

Oniżel Papieskich.

150.

y Syna iego milego / wkaż mu / y daj mu za Patrona
za przyzyńce / y jednaga / Klare / Brygide / Jagnie-
ste / Dominika / Franciszka / Benedykta. Tymi patro-
ny dzieci twoie obdarui / aby sie do nich zawždy wcie-
kalo / wzywalo / y w nich nadzieie wshyskie pokladalo.
as do samey śmierci.

A chcesz iesze daley wiedziec co ci Oycowie wielebni O pierścieniu
zwaszemi dziećmi kofarui: Kiedy im pierścien Mniśel.
na rece podawai: tedy tymi slowy do nich mowia.

Wzmi pierścien wiary / znać Ducha Swietego /
abyś wezwana byta oblubienica Boza / iesziz mu be-
dzieś wiernie y żyacie służyła.

Tha slyysz bracie moy miły: Jako na pierścieniu
wiare zakładai: Pawel Swiety Powiada. Jż wi-
ra s sluchania pochodzi / a sluchanie przes slowo Bo-
ze / iako maia wwierzyć temu powieda / o ktorym niesly-
chali: Jako maia sluchac bes Kaznodziei:

Stad ci ius obaczyć mozesz / iż nie s pierścienia wi-
ra pochodzi / ale s sluchania slowa Bozego.

Jeszze pierścien znakiem Ducha Swietego nazy-
wai. Znaki Ducha Swietego sa w Kościele Swie-
tym / Krzest / y wzywanie wierzney Państey: A temu
iesli rad sluchasz o Panie Jezu Krystusie wkrzyżowa-
nym / iesli rad o nim mowiś: Jesli rad inne ludzi wzyś
Jesli Panu Bogu dziekujesz za dobrodziestwa iego /
iesli go wzywasz przed wshyskim światem / też y z niebe-
spieszności maietności twoiey / y żywota twego. A
nakońiec gdy w twoim powołaniu w wierze trwasz: po-
koy y wesele na sercu masz: Nie kochasz sie w grzechu
go / y przyimuiesz ubogiego.

pterścien ma-
kiem Ducha
Swietego nazy-
wai.
Ktore sa znaki
Ducha Swie-
tego w Kościele
le trzeciano
sum.

r ij

Thoc

O Swieceniu

Toc sa Duchá Swietego znaki. Nie pierścien obli-
bny głowie nie platek albo zawoy ná głowie / nie tá-
picá. Ale iákiemu Bogu dziatki waše slubua / y iákie-
go Boga Regule przyjmua / takowe téż znaki od nie-
go Bierza.

Stoly má-
być opatrzone
dla pańien.

Niemowia náprzeciwko themu / aby ná rozmaitych
mieyscach iſkoly wćciwe y opatrzone niemiaty być / w
ktorychby się młode Panny mogły wżyć / poznawać
Pana Boga / y obyczajow dobrych y Swietych / iedno
iżeby potym wolno Panna mogła / albo do przyiaćiot
swoich wynidz / albo tam stad w małżeństwo Swiete
wstępic. Ale mowia náprzeciwko tym regulam zmyſlo-
nym z náuk Dyabelskich wznynionym / iáko Swiety pá-
wel swiaty / y náprzeciwko tym przysiegam / slubem
wstáwom / platkom / albo zawoiom / y kápicem: Kro-
re Papieżowie náwymyslali / y do kóściótá Swietego /
iáko by iákie poważney Bogu przyiemne ſwiatłóści
wprómádzili: Gdyż nieſa nie inſzego / iedno poſtromo-
cenie Pána Jezu Kryſta Syná Bożego / y podeptanie
nádroſſkey krwie iego.

Aprzeſto iuſt tu náoſtátku zamykam: Jż iáko Mnichy
y Mniski / y wſyſtki Reguty ich / nie poſſly od Pána Je-
zu Kryſta Syná Bożego / ani od Apoſtoloro iego: Tak
téż y Mniski / y Reguty ich wſyſtki ſa wymyſlone od
Duchá nieczyſte / który ſie umie w Anielská poſtáw-
przemienić / aby mogli tym wiecey ludzi wloxić / y ná-
wieczne potępienie poſłać

Aprzeſto iuſt tu ſtád obázyc mozeſ / iákom pierwey
nápiſat / ieſliż wy ludzi nieczyſcie odpuſzczenia grze-
chow / w imie Kápie ſłárych / ſurych / ſiátych / albo
wárych: W imie Dawoiow / pierścienioy / wicńcow
y inſzych

1. Tim.

4.

2. Cor.

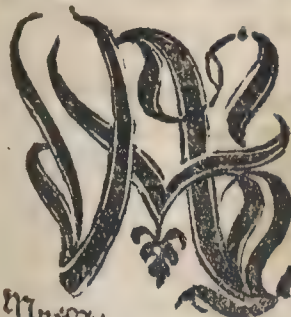
11.

Knížek Papieſkich.

151.

y inſzych náuk Dyabelſkich: roſsádzthu proſe cie-
mam záto ieſli iedná namnięſza iſtierká bóiaźni Bożey
w tobie ieſt / iż niemozeſ inázey zeznáć: Jedno iż to ſa
Reguty y náuki od Dyabla ná ſwiáth przynieſione / á
od Papieža Antykryſta potwierdzone. Smilny ſiá pá-
nie ná námi: Ale podzmy dáley.

Papież y Mni-
ſcy Biblija ſ fáłſzowali / Syná Bo-
żego Jezu Kryſta wyrzucili / Pán-
na Márya poſtromočili / y wznili ſniey Boginia po-
gańſka y Bátwana.

Człowiek Piotr swie

2. Pet.

11

chy Apoſtol nápiſat: Jż piſmo
Prorockie / nie z woley ludzkiej /
ieſt nám podane / ale od Duchá
Swietego / pobudzeni mówili
ſa Swięci ludzie: Awſakoſ Dy-
abel przeſ Papieža y Mnichy

Mniski názenie ſwoie niechćiat tego zaniechac / aby
był piſma Swietego niemiá ſ fáłſzowac / iáko ſie r-
iáwne okazało / ná zoltarzu od Duchá Swietego / przes
Dawida Krolá y Proroka nápiſanym / którego iż Dia-
bel nierad wćatoſci widzial / przeſto pobudził Papie-
ža / Mnichy / y Mniski / którzy ſes wſelakiey Bóia-
źni Bożey y wſtydu ludzkiego / ſłowá wlaſne z odmie-
niali

r. 19

Papież y Mnisy

niáli / wynicowali / y s'falsowali: A s'falsowali /
Kozanym wiankiem Panny Maryey nazwali: W ko-
rym wianku Pána Boga sluznia / Syna Bozego / pá-
na Jesu Krystha / iedyneho Zbawiciela y odkupiciela
prza sie: Ina to miejsce pánne Marya zynia y zba-
wicielem y odkupicielem wšyſkiego ſwiata: A ižeby
nie rzekł abym to sobie zmyslat / przeto wezme niektore
Wierſe s' Psalterza / ktore Duch ſwiety ſlozyt / a nie-
ktore teſ ktore Papież y Mnisy s'falsowali / y dru-
gować kazáli Jeronimowi Wietorowi w Krakowie
lata náródnienia Syna Bozego Pána Jesu Krysta.
1531. A ty kriegi y ſluznierſtwa / przedtym ieſcie do
brze / ſa Lacińſkim iezykiem y Greckim drukowane w
Lowanum ſlawnym mieſcie: Naco ſie wšyſcy Koli-
legyaści podpisałi / y t: ſtedy potwierdzili / ktorych
proſećie poſluchay. Tak Duch S. pierwyſy Pſalm
pożyna.

Błogolaſwiony maſ / ktory niewſedł wróde niepo-
bożnych / a wdrodze grzeſnych nieſtanat / ani na ſto-
cu naſniewcow nieuſiadł. To ſa właſne Duchá ſwie-
tego ſłowa.

A Mnisy tak to odmiemili y wywrocili. Błogola-
ſwiony maſ / ktory miłue imia tve dziewico Marya /
taſka twoia duſe iego potwierdzi. Miłosierdzie two-
ie wſedy powieǵa Pánno Marya / z robot rak two-
ich Bog bedzie Błogolaſwion.

Tu ſrbyſ iawne odmiemienie y ſprzewracanie ſłow
Duchá Swietego: zapamiętat Papież y Mnisy o-
nych ſłow / iako Pan powieǵiat. Nieprzydaway / ani
winnieyſay ſłow proroctwa tego / Jeſli co przydaſ
przyda Pan Bog wšyſki plagi naſiſane w tych krie-
gach

Deut.
Deut.
Kpoc.

4.
12.
22.

Biblija s'falsowali.

152.

gach. Jeſli teſ co wymieſ / wymie cie Bog s'kriag ſy
wota wieznego. Ale podzmy dalej do wtorego Pſal-
mu.

W wtorym Pſalmie Papież y Mnisy Syna Bože
Bo z maieſtatu iego właſnego zepchneli / a pánne Ma-
rya ſtworzenie iego / na to miejsce poſadzili / Ty ſlo-
wa mowiac. Zaſczyć nas prawica twa matko Boza.
podcziekniemy wšyſcy robotnicy y ſmutni / a ona ochlo-
dzenie y poćieſenie da duſam waſzym: Przystepuycie
kniemy w pokuſach waſzych.

Jaſie w trzecim Pſalmie. Rozwieſ pánno przeto /
wy złoſci naſych / oddal bżemioná grzechow naſych
ſlutuy ſie nademna páni. vztrow niemoc moie / od-
dal boleſć y vdręzenie ſercá mego. To w trzecim Pſal-
mie.

Jaſie w dziewiatym: Spowiedam ſie tobie páni /
ze wſzego ſercá me / a wypowiem miedzy ludem zęſć
y chwale twoie. Bo tobie ma być dana chwala / dzie-
la y chwalebnoſć głoſa.

Jaſie wedwunastym. Bądź nam páni wieża mo-
cnoſci / y opoka natwardſa / ztay nieprzyaćielá / riel-
biemy cie taſki nalezićielko / przez ktora ſwiat odku-
pion.

Item na Wieſpor w niedziela. Rzekł Pan Pánicy na-
ſey / ſiedz Matuchno moia / na prawicy S. mey: Ro-
zwieſ przelowy grzechow mych / a cnotami twymi o-
taſ obliże duſy moiey. Ktory ja deſtoynie cci bedzie
wſprawiedliwion / a kto zamięſſta iey / umrze w grze-
chach ſwoich. Boiaſi iey odpadza grzech od ſerca / a
taſka iey ozyſcia ſumnienie grzechow. Jeſli páni nie
zbudnie domu ſercá naſego / niebedzie dlugo trwać
budowanie iego.

Item

Fatyſ

Papież y Oniży

Jsem w Serya gwałtowa. Kto wierzy w cie nay
dzie starby pokoiá / a kto cie niewerzywa ná tym swięcie
do krolestwa niebieskiego nie wmdzie.

Podźcie ráduymy sie Pánicy / weselmy sie zbáwicieli
ce nášey: Dufaycie wnie Zakonnicy / wierźcie w nie ja
cy wšyſcy: Jż oná ieſt vliſtá żywotá / wrotá zbáwie
nia: Drogá náſzego ziednánia / weſele ptáncych / po
koy boiacych ſerc / y zbawienie.

Chorażyna nád dziewicami: Szynkárta kroleſtwa
niebieskiego / badz miłóſciwa: Oduſć nam grzechy /
od gniewu Bożego wybaw nas.

Páni zlutuyſie nád námi záginionemi zbáwicieli
wyluchay tkánie ſercá moiego: Omyi Páni grzechy
náſe. Toć ſa wierſe z ſoltarza Papieſkiego / y Miſſie
go / inſe opuſzam / ktore tam duſny nieprzyiáciel Dy
abet / pálcem ſwoim nápiſat / a práwie co ieſt ſam wſo
bie doſtónale vſkazat.

Pánnie Márya Azkolwiek Pánnie Márya mátké Pána náſzego Je
uúciwie mamy zu Kryſtá / mamy uúciwie wſpomínáć / y mowić oniey
wſpomínáć.

Eph. 1. iáko o tey Pánnie / ktora Pan Bog y ze wſyſtkimi wiet
nyimi / iáko Swięty Páwel ſwiatzy / ieſze przed zálo
ženiem ſandámentow ſwiátá / wybrać / vmiłowáć / y

Luc. 1. poſwiecić rązyt / ktora teſ Duch Swięty zowie taſti
petná ſlogoſłáwioná albo ſzeſliwa miedzy niewiaſtá
mi. A wſákoſ teſ to wiem iedná / iż tá Pánná / nigdy
tego niepožadá / ani dżiſá žáda po náſ / iż byſmy Sy
ná Bożego Pána Jezu Kryſtá zbáwiciela ieý / y náſe
go iedyneho / zdzierali s ſtholcá Bożego / y zwłozyli ze
ćci y chwaly ieý / a w kładali the geſć y chwale ná
ſtworzenie ieý / poniewáſ Pan ták ſam v Prorokámo

Eſa. 42. wi. Chwaly moiey żadnemu nie dáw. Albowiem niey
tamy

Biblia s fałszowáli.

153.

tamy tego / ná żadnym mieyſcu / aby kiedy pánná poža
dáta y ſſukáta od náſ ćci Boſkiey / ktora tylko ſámemu
Bogu náleży.

Vlaſz ktory Ewáneliſtá albo Apoſtol nápiſat. A
by ſie oná kiedy názywáta y gyniá / zrodtem dobrá w
ſiego / od kthoreyby mieli ludzie prágnacy taſti žedáć /
ſſukáć y žerpáć: Jzaſ niewieſz ſluznierzu / iż thylko
ſam Kryſtus Syn Boży ták o ſobie mowi. Jeſli ktho Jo.
prágnie / podz do mnie y nápiy ſie. Táke y Jan ſwie
ty ſwiatzy. Jż ſpetnoſći ieý wſyſcyſmy wziali. Tu
iáwne ſwiadectwo ducha ſwiátého ſlyſyſi: Jż wſy
ſcy bierzemy / nie od pánný Máryey / ani od żadnego
ſtworzenia / iedno thylko od pána Jezu Kryſtá Syná
Bożego ſámego.

Skądże ty tedy to máſ: Jż tey Pánnie / nowe ſol
tarze wymyſlaſ y ſpiewaſ: Jż iá ſtudnieá y zrodtem
wſeſo dobrá y taſti názywaſ: genu ſyná Boże Pána
Jezu Kryſtá s chwaly ieý wlaſney zdzieráſ: a ná
ſtworzenie ieý niepobożnie te chwale w kładáſ: ge
ſtey pánný pokorney y ſlogoſłáwioneý / pogańſka Bo
giniá / y Bátwaná dżiátaſ: genu iá ták hańbiſ y ſro
moćiſ: Jż to nánie kładzieſ y tcho ieý przypíſuieſ / co
tylko ſámemu Synowi Bożemu náleży: Jżali tá pán
ná duſe náſe potwierdza:

Jżali oná práwica ſwoia náſ záſzyca: Jżali kie
dy do ludzi grzeſnych mowita. Podźcie do mnie wſy Ma
ſcy robothnicy w grzechach ſercá wáſzego / y wſyſcy
ſmutni / iá was ochłódze:

Jżali oná brzeniá grzechow náſych / niemocy /
Boleſći / Boiázi / y vdrzenia wſelákie vſmierza y od
dála.

Jżali

Papież y Oniſzy

Iżali ona ieſt wieża mocnoſci / opoka natwardoſci
wliſka żowota / wrota zbawienia / droga ziednania /
nadzieja ſmutnych / pokoy y zbawienie ſerc naſzych

Iżali ona buduje domy ſerc naſzych

Iżali ona omywa grzechy naſze

Iżali ona ſwiałch odkupia

Iżali ona ieſt zbawicielka / przyzyńca / woytowa / y ie
dnazka naſza / Chorażyna / Szynkarka w kroleſtwie
Bożym / y miłoſciwa pania

Iżali ona grzechy naſze odpuſtza / y od gniewu bo
żego nas wybawia

1. Jo.	1.	Iżali to nietylko ſamemu Panu Krzyſtuſowi Syno
1. Ph.	5.	wi Bożemu nalezy / na ktorego Ociec niebieſki te gęſc
1. It.	3.	wtożył / iż on tylko ſam ieſt / ktory krwia ſwoia nadroſſ
1. Br.	1.	ſa / grzechy naſze omywa / ktory ſwiałch odkupił / ktory
1. Jo.	1.	ieſt zbawiciel / przyzyńca / opiekun / y iednaz naſz / kto
1. Tim.	2.	ry nas od gniewu Bożego zaſłapil y wybawił
1. Jo.	2.	I coby Panna rzekła / kiedyby ieſz na ſwiecie była /
Takby panna		y thakowe ſatwochwálce wyrzála / Iżaliby nanie nie
Marya mowi		przynęta / y tak do nich mowila / O ſſaleni y nieumieia
la do tych Wal		etni ludzie / y krnaſrznego / y zatwardziatego ſerca. Bio
wochwálcom.	3.	goſławieństwo / ktore ia mam / niemam go ſama od ſie
Gal.	24.	bie / ale od ſamego Pana Boga / Ażkolwiek Pan Bog
Luc.	7.	weyrzał na niſkoſc ſluzebniczki ſwoiey / iżem wrodziła
Act.	48.	Krzyſtuſa Syna Bożego / y zbawiciela iedynego / A w
1. Jo.	7. 17.	ſakoſ dla tegom ſie nieſtata żadna Boginia / anim ſie
1. Jer.	32.	teſ ſtata zbawicielka tego ſwiałch / ani teſ przez mie
1. Rod.	1.	ieſt ſwiałch odkupion / iako wy to mnie fałſzywie przyſa
1. Luc.	2.	dzacie / y mnie ſromoćcie / O ſatwochwálce / ſam tyl
1. Jer.	36.	ko Pan Bog ieſt żrodz / wſego dobre / od tego ſameo
1. Jo.	42.	plynie wſyſtko dobre / przez Syna moiego. Jeſli mi
1. Pał.		te chwale
1. Pał.		

Biblija o fałſzowáli.

154.

te chwale czynicie / kthora tylko ſamemu Panu Bogu
nalezy / tedy moc Boża ſromoćcie / iakoby Pan Bog
w ſwey mocy był odmienny / y te moc ſwoie ktoremu in
ſemu ſtworzeniu dawal / aby nie on ſam / ale iego kto
te ſtworzenie było chwalone

Posłuchaycie onego Nylodema / kthory powie / Jo.
dział Synowi mojemu / mowiac do niego. Iż za
dny niemoże takowych cud czynić / ktore ty czyniſ / ch
ba żeby był Bog ſnim. Iżali niewiecie / iż moy Syn /
nietylko głowie / ale też ieſt Bog prawy / ktory wſyſt
to wſynić moze / y zyni / Jacie niieſt Bogini / przeto
teſ umnie niſe / nieſukaycie / oto P. B. macie / ktory
wſyſtko moze / Iżali niewiecie dokadem ieſz byta na
ſwiecie nie mi ſyn moy nieprzywlaſtzał / y nie wedlug
mey woliey niezyni / kiedym na weſelu ſnim byta / y ie
mu powiedziála. Wina niemai / Iżali niewiecie / iako Jo.
mie odprawił / co kthobie do tego niewiaſto / ieſz nie
pryſſła godzina moia / Ażkolwiek to wſyni nie dla te
go / aby mie miał od taſki ſwoiey odrzuć / ale dla the
go / aby mie gęſc y chwata niebyta przypisana / y przy
wlaſtżona onego cuda / ktore on ſam tylko wſyni / iż
woda w wino przemienil

Nie ſpychaycieſ tedy Syna moiego milego / o Tro
nu y z Maieſtatu iego / a mnie na tho mleyſce niewſa
dzaycie / dopuſćcie mu wzywać tey chwaty / kthora ma
odwieka od Dycy dano iemu. Wy umiemać / abyſcie
mie ćcił / gdy mie pania zowieć / y domnie ſie vćie
tacie / a wy to czyniac / mnie ſromoćcie / iż o ſwiałch
Boginia Pogańska czynicie / przykładem onych ſluznie
żow / kthory Krolowa niebieſk chwálili.

Abowiem żadny niema być chwalon / ani wzywan ie
s q dno

5.
28.

44.

Wapież y Dniſy

dno sam Pan Bog wſechnogacy / tego ſamtego wzy-
 waycie y chwalcie / iakom go ia teſ wzywata / y chwa-
 4. lita w Duchu y w Prawdzie / w wierze / w poſluſen-
 102. ſtwie / w miernoſci / y w cierpliwoſci rzęzy przeciw-
 1. nych / ktorem tego Syna Bożego wrodziwſy cierpia-
 2. ta / wboſtwo / troſki / ſmętki / prześladowania.
 3. Bierzcie odemnie przykład / iż wſyſcy / ktorzy chca-
 5. 14. pobożnie żyć na ſwiecie / w Panie Jeſu Chryſtusie / mu-
 16. ſzą prześladowanie y troſki rozmaite cierpieć. Jeſliżec
 mnie Pan Bog nieprzepuſci / ktora Synowi ſwemu
 matka obrat: Niedziwuycieſ ſie tedy / ani ſie teſ ſiego
 ſmęćcie / y niegorſzcie gdy was będzie ſwiat prześlado-
 wat / ztorzeży / y wſelkie zle ſłowo / naprzeciwko
 5. 14. wam mowit:
 16. Aprzeſto kiedy nawas co takowego przydzie / pom-
 nienie żeciem ia teſ tego wſyſkiego koſtrowata / y wſe-
 ſnićka była. A wſakoſ nieprzeſtom ſobie zaſłużyła / ży-
 woth więzny y zbawienie / ale Syn moy na krzyżu v-
 mări / krew ſwoia rozlał / mnie y wſyſki wierni z Wy-
 cem ſwoim niebieſkim polednał / przeſto nie mnie. ale
 Syna mego ſamego / zbawicielem / odkupicielem / ie-
 dnażem / przyżyńca / y zrodtem / wſzego dobra zow-
 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 212

Wapież y Wnißy

močil, y Syna Božjeho pána Jezu Krysta o hánbil/
y portumil.

Wiewspominam tu tego / iako tenże klamec Dy-
 get / w tym Zoltcharzu / przez naczynie swoje Papię /
 papię y tego Mnichy y mniski / te błogosławiona Panne Łacy /
 hodośmoci / nazywa matka miłosierdzia : aby Mnichy y
 pami. maty. Mniski / w tym godnym / swiętym /

Wniſſſi Gaſu godziny ſmierci przyſia / odpuſzczenie
grzechow im vproſiła / Syna ſwego vſtagała / nedyne
wſpomagała / płazace vweſeliła / za krieſza ſie modli
ła / od grzechow ozyſciła / od nieprzyiaćciela obromiła
do żywota wieznego przyprowadziła / wołała cym po
mogła / pokoy vgruntowała / zwiſtki rozwiązała / ſlepe
oſwieciła / złoſci odegnęła / wſyſtko dobre vproſiła /
máćka / nadzicia / y obrona była / modlitwami niegár
dziła / ſłodkoſcia / drábina / y oredowinſka była / w
ſinuckach y wtroſſach rátowała / grzechy odpuſſiła
ła / y zmazała / od ſmierci wiezney / y od wſytkich zlych
przygod zachowała. Ale kto moze ty wſyſtki bluźnier
ſtwa wypisáć / kłhorych tam w tym Zoltarzu cenſe o
ciec kłamca Dyabet náſiał.

papieżem wy
 wieśli i rzyki
 swoje na Kry-
 stusa.

❶ nieprzyjaciele Pana Jezusa Chrystusa, Syna Bożego

20. go/ coż wam wždy z tego wżynit/ iżeście tak náprze-
4. ciwoło iemu powstháli? Języki swoje náń wymięáli:
15. y s stholcá go iego zepchneli? Cjemu niewspominie
2. cie/ iż on thylko sam nas wymiodi/ zdomu niewoley/
18. 7. nie od królá pháraóná/ ále z mocy Dyabelstkey y zwie-
gnych ciemności: Sam thylko zá nas vmárt/ sam tył
1. to nas z Wycem niebieskim poiednat/ sam thylko grze-
14. chy náse krwia swoia zámazał: A wiec tho tak odda-
65. waš Pánu swemu/ lú'n ssalony/ y głupi: Izali nie on
32. iest óciec twoy: ktory cie sobie zyskat: ktory cie stworzył
5. ktory

1. Jo.
Apoc.
psal.
Esa.
Deut:
Jere.

Biblija e fátbowáli.

156.

ktory cie vmocnit. Spytay oycę twego / a on tobie po
wieſtſzych twoich a eni tobie oznaymia: IJeſ ſie wta
był / dla tegoſ od pānā odſkapił / opuſciłeſ pānā Bo
gā ſtworzyciela twego / y niewdzięcznyſ ieſt opoki zbā
wiiciela ſwego.

Ależ wam iestże na tym máto byto / iżeście pánne ^{papieszy msi}
 Marya y Syna Bożego páná Jezú Krysta posromo ^{fy Ducha S.}
 čili / Duchowi Swietemu težeście nie przepuścili / kto ^{stomoca.}
 regoście teš náprzodku tego Zoltarza zbluznili: pišae
 tak. Ji Zoltarz pánny Maryey / iest lepšy / wazniejszy
 fy / yku mowieniu pozyteczniejszy / anišli Zoltarz Da
 wida Proroka.

I daćcie trzy przyczyny do tego: Pierwsza / iż then
wasz smysłony Zoltarz iest prostym ludziom łatwiejszy
Druga przyczyna / iż Zoltarz Dawido w iest złożon od
Słowia grzesznego / ale Zoltarz Panny Maryey od
Pana Boga samego / y na ten świat przyniesion od An
ioła Gabryela Swietego. Trzecia przyczyna: Iż iest
milszy y przyjemniejszy Troycy Swietey / y ku wzrye
niu za swe grzechy dośkatechniejszy: I przydawacie
tam daley te słowa. By też słowiek był nagrzesznicy
szy / y ius od Boga przeyrzan y skazan na meki wieki
ste: Jesli sie bedzie okolo tego Zoltarza Panny Mary
ey wstąpienie obierał / thedy przez przyczynę Panny
Maryey / y mocą Zoltarza thego / wydzie potępienia
wiegno.

Jeżeli tam daley przydamacie. Aby tego zot-
tarza zatrudniony niemogl mowić/ tedy takowy glo-
wiek/ then zottarz/ albo przynamniej pacjorki iacie/
ma na swojej ręce nosić/ y zawi. 7ic.

Przymodzić tamtu potwierdzeniu tej nauki Di.
iabelo

Wapież y Oniży

Przykład o te- iabelskiej przykład / o ienym zlym Krolu / ktory Krol
nym Krolu gdy tego zoltarza panny Maryey nierad mawial / a
my. w fakos iz go rad przed sie sporady spowiednika swe-
go / na reku nosil: Tedy kiedy ten Krol umart / byl sta-
zan na wieznie potepienie. Ale panna Marya dla one-
go zoltarza / ktory na reku wstawiznie nosil / do sedzie-
go przystapila / y on zoltarz na waga wlozyla / a tak o-
nym zoltarzem zlosci onego Krola y zle wzynki iego
przewazyla / y one dusze ku ciatu przywrocila / aby do-
sic wzynita za grzechy swoje. Ktory Krol wstawy
zmartwych / ten zoltarz panny Maryey rad mawial /
y żywot wiezny potym dla tego zoltarza otrzymal.

powieda pa- Toć sa nauki wasze od klamce Diabla zmyślone. J-
pieś iz zoltarz zali moze być wietse postromocenie Ducha Swietego
lepzy panny go / iedno nauzac y pisac: Jz zoltarz panny Maryey
Maryey anisli jest lepzy / wazniejszy y pożyteźniejszy / a nissli zoltarz
Dawida pro- jest lepzy / wazniejszy y pożyteźniejszy / a nissli zoltarz
roka Bozego. Dawida Krola y Proroka Bożego: Wiem dobrze / iz
2. Reg. 11. Dawid iako gtowiel grzesyl / a w fakos byl przed sie
psal. 51. btogosławiony przed Panem Bogiem / abowiem mu
2. Reg. 12. Pan grzechu niepozytal za grzech / iako Natchan pro-
rok Bozy do niego mowil: Nie umrzysz. Jako thes
psal: 32. samotym napisal mowiac. Btogosławiony masz / ktol-
remu Pan Bog niepozyla grzechu. Jzali bluznierzu
niewiesz: Jz Dawid Krol / wedlug ciata / iesth oćciec
Panu nasemu Jezu Krystusowi Synowi Bożemu /
tak iako Aniol mowil do panny Maryey / tymi slowy:

Luci

psal.

Ezech.

1. Da mu Bog stolec Dawida oycą iego. Przeto też sam
Pan Bog o Dawidzie swiatłny mowiac. Nalaztem
89. Dawida slugę mego: A na drugim miejscu. Stuga
37. moy Dawid. A gdy tak iest / zemusz tedy slugo Anry
Krystow / sromociś Dawida Proroka swieto y psalterz
iego /

Biblija o fałszowali.

157.

tego / w ktorym Dawid wynisat modlitwy swiete /
dziękowania / y prorocwa Bozkie o Panie Jezu Kry-
stusie Synu Bozym: Skad te moc masz / iz ty Proro-
ka Dawida poprawiasz / iego slowa odmieniasz / y wy-
wracasz:

Powiedasz iz ten zoltarz panny Maryey dla thego
jest lepzy / iz tatwieyszy iest / a nissli psalterz Dawida
Proroka. Wierze temu / abowiem zawzdy nieprawda
jest tatwieysza / a nissli prawda Boza. A chceś slysec
zemur: Jz sie ludzie sprzyrodzenia nieprawdziwi ro-
dza / ktorzy wiecey nieprawde milnia / a nissli prawde
Boza / a zwlaszta ktorzy odrodzeni z Ducha Swietego
gonie sa. Jako to iawnie w dzieiach matych widzimy
iz skoro dziecię małe poznaje blegotać / naprzod samo
od siebie nauzy sie nieprawdy mowic.

A iz też powiedasz iakoby ten zoltarz panny Maryey
miał Aniol Gabryel przynieść z nieba: Themu ia-
ey mial Aniol Gabryel przynieść z nieba: Themu ia-
niewierze. Aby z nieba była nauka przynieściona fałszy /
wa / y Dyabelska / ktora sie z Ewangelia Swietego nie-
zgadza: Ale by też dobrze tak byto / izby ten zoltarz
panny Maryey nie tylko Aniol Gabryel przyniosł z nie-
ba / ale też y wszyscy Aniolowie / thedy wedlug nauki
Pawła Swietego / niechay sedzie przeklectwo.

A iz iestże powiedasz / iz ten zoltarz nowy / iest Troy
cy Swietey milsy / y ku wzynieniu za grzechy dostate-
cy Swietey milsy / a nissli psalterz Dawida Proroka Swietego.
J temu też niewierze / aby zoltarz panny Maryey /
ryey / ktory duch niezysly zmyślił / miał być u pana Bo-
ga wdzieczniejszy / a nissli ten zoltarz Dawidow / ktory
jest od Ducha Swietego słożon.

Temu też niewierze aby ten zoltarz Krol / ktorzy w
grzechu

powieda pa-
pieś iz zoltarz
panny Maryey
Aniol przy-
niosł z nieba.

Gal. 11

powieda pa-
pieś iz zoltarz
panny Maryey
milsy Troy
cy Swietey a
nissli Dawidow.

Papież y Oniży

przykład sły
słony o jedynym
Krolu zlym.

Jo.

Joan. 117.

Tu.

Luc.

Deut.

Atoriv Antos
sowie ten Zolt
arz przynio
st.

grzechu vmart/ dla teo niabyt potępion iż ten Zoltarz
panny Maryey y paćorki na reku wstawienie no
sit. Abowiem iesli dla tego niebył potępion/ tedyc nie
niebyło potrzeba/ ani Ewanicliet/ ani obietnic Bo
zych/ ani wiary/ ani krztu/ ani Pana Jezu Krysta/ a
ni odrodzenia nowego/ ani wizerzy iego. Jedno tyl
ko na rekach wstawienie nośic Psalterz Panny Mary
ey/ y Paćorki/ y to w fystko kłasc na waga gasu smier
ci: A krotko moniac: Zlyby ty słowa Pana Krystusa
Syna Bożego nieprawdziwe/ ktore mowil do Ducha
3. dema. Jesli sie kto nieodrodzi z wody y z Ducha Swie
tego/ nie wnidzie do krolestwa niebieskiego. I ty słowa
Joan. 117. kto niewierzy w Krystusa Ius jest osadzoni: I ty slo
wa takieś Pawła Swietego/ ktory tak mowi: Iż we
Tut. 2. dług swego miłosierdzia zbawienie nas wżynit/ przez
omyćie odrodzenia Ducha Swietego/ ktorego wylal na
nas obficie/ przez Jezu Krysta zbawiciela naszego/ a
byśmy byli w sprawiedliwieni iaska iego/ y stali sie dzie
dzicmi według nadzieie żywota wiecznego: Ty w fyst
ki pilina Swiete/ musiatyby sie stać nieprawdziwe.

Podobniey tedy wam slugam Antykrystowym/ y te
mu Krolowi zlosliwemu macthac/ a nissli Duchowi
Swietemu: By theś dobrze then Krol zmartwych
wstal/ y takowe mactwa powiedal/ thedybysmy ie
mu przed sie niewierzyli: Pytasz mis zemur: Abowiem
Luc. 16. pan Krysthus powieda. Macie Mojseja y proroki
chych sluchaycie y wierzcie im. A nadrugim mityscu
Deut. 18. pan Bog mowi. Nie slukaycie prawdy od vmartych
ludzi:

A przesto jest fałs y brada ludzka/ aby ten Zoltarz
Panny Maryey przyniosł Aniot z nieba: Ale gy przy
nioś

Biblija s fałszowali.

158.

nioś naprzod wtory Urban Papieś Antykryst Rzym
ski/ ktory ten Zoltarz wymyslił/ y swoim zwolennikom
po swiecie rozeslat: A pothym zaśie Urbanie/ gwart
Urban Papieś/ ten Psalterz potwierdził/ y wielki
mi odpusty obdarzył/ naten gas mowiz/ kiedy po vli
cach s chlebem chodzie wstawil: A iz temu Zoltarzowi
Panny Maryey/ na then gas/ wiele ludzi pobożnych
niewierzyli/ y przyjmowac go niechcieli: Przesto gwar
ty Syrtus Papieś mnich na trepkach/ tego Zoltarza
Panny Maryey poprawil/ y wielkimi odpusty nadał
rzyt

Thoc sa ci Aniotowie/ ktorzy then Psalterz Panny
Maryey na swiath naprzod przynieśli/ Mnichom y
Mnistkom podali/ y spiewac albo mowic rozkazali/ a
by Pana Boga wstawienie bluznili/ Syna Bożego
s koscioła wyrzucili/ Panne btogoslawiona posromo
cili/ Boginia pogańska y Bawana sniey wżynili. A
bowiem iako pogani do Junony Boginiey swey wota
li/ Juno fer opem: Wspoinos nas Juno Bogini. Tak
ze wy theś dzisia do Panny Maryey wotacie: Wspo/
mosz nas Pani/ odpusc nam grzechy Pani/ odpusc
Grzechy nase.

A wżdy iesze bedzieś mowil/ iz nas potwarzasz A
postato/ abowiem my z wielka pilnościa ludzi krześci
ianstich nauzamy/ aby wżym inšym nadzieie zbawie
nia swego niepokladali/ iedno w Panie Jezu Krysta
sie/ iaka to jest prawda/ moze ius każdy stad obazyc/
y rosedzie: Jesliście wy przyaciele/ albo nieprzyja
ciele Pana Jezu Krysta Syna Bożego/ ktory tak mo
wi. Wy przyaciele moie iescecie/ iesli bedziecie gynie
cokol wiek ia wam rozkazuje. A kas gdzie rozkazal syn
Boży

Roku. 1094.
Sabel.
Polid.
Roku. 1260.
Polid. Lib. 6.
Cap. 8.
Clement.
Lib. 3. Tit. 16
Ca. Si domis
num.
Roku. 1472.
Rab.
Barus.

Juno fer
opem.

Jare. 44.

Jo. 152

Papież y Knisz

Boży/ albo który Apostoli/ zoltarze nowe pannie Ma-
ryey spiewać: Ale podzmy dalej.

Dyurnaty Wjatyki
y Ksąty Papieża Rzymskiego/ y
slug iego/ swiatczy. **J**z nie w imie
Pana Jezu Chrystusa/ ale w imie ludzi umarłych y
odpuszczenia grzechow.

Ażes też iesze napisał mo-
wić: Jz ludzi grzechow obpuszczenia
wzyte/ nie w imie ludzi umarłych/ ale
w imie naswietse Pana Chrystusa
xe. A iz też thylko/ iednego Jednaga maie/ między
Bogiem Oycem/ a między ludzmi/ który wydat same-
go siebie/ na odkupienie wszystkich. Panie Boże daj
to/ aby tak było: Ale iz inagey jest: Swiatczy to/ wia-
se Dyurnaty/ Wjatyki/ y też Msaty.
Powiedz mi: co jest in se ludzi odpuszczenia grzechow
w imie umarłych ludzi/ wzyte/ jedno sie ludziom umar-
łym albo duszom ich/ grzechow swych spowiedac?
Jedno im tajemnice y skrytości serca swego otwierac/
przywlaszczac/ y donich sie o wspomozienie vciekac: J-
zasie. Co jest in sego miec in se Jednaga do Boga o-
ca/ a nie samego Pana Jezu Chrysta/ iedno przes ludzi
umarle/ y ich zaslugi sklac/ y prosic odpuszczenia grze-
chow: A nakoniec nie thylko przes ludzi umarte/ ale
też y przes drwa nieme. A iz

Co jest to imie
umarłych lu-
dzi wzyte.

Biblia s fałszowali.

159.

A iz to tak jest. Wezme naprzod waf Rzymiski Dy-
urnat/ który Łukasz/ Anthonius Juncha w Weneci-
ey drukował/ y wam tu do Polski poslat. W tym Dyur-
nale wafym/ aże kolwiek jest rozmaitego bluznierstwa
bardzo wiele: a wśakoż tylko niektóre przypomione/ y
tedy które napisano karte naznaga/ aby każdy ktoby
niewierzył szukał y nalał.

Naprzod w tym Dyurnale spowiedacie sie/ nie tylko
to samemu Panu Bogu/ ale też y Pannie Maryey
stworzeniu iego/ Jiesze. Błogosławionemu Micha-
łowi Archaniolowi. Błogosławionemu Janowi krzci-
cielowi: Swietemu Piotrowi y Pawłowi: A na-
niec wszystkim swietym/ których tam proście/ aby sie
za wami przyczyniali/ y modlili.

Powiedz mi prosze cie: skoregoście to pisma Swie-
tego wyzitali/ abyście sie mieli spowiedac grzechow/
ktoremu stworzeniu: Ponieważ tylko samemu stworzy-
cielowi grzeszemy: Jako Prorok mowi: Tobiem tylko psal.
samemu grzeszył. A slyysz tu: Jz tylko samemu Pa-
nu Bogu grzeszymy/ przesto też samemu sie spowiedac
grzechow naszych mamy: Według onego drugiego pi-
sma. Bede sie spowiedat naprzeciwko sobie sam Pa-
nu Bogu/ a tyś mi odpuszcit nieprawości grzechu me-
go. Izali niewiesz/ iz tylko sam Pan Bog zna y widzi
serca ludzkie: według onego pisma. Thy sam thylko
znasz Panie serca Synow ludzkich. A gdyś sam tylko
Pan Bog zna/ y widzi skrytości y tajemnice serca ludz-
kiego/ prozno sie tedy vciekasz do stworzenia in sego. A
przesto wtę wafey spowiedzi nie in sego nietyńcie/
iedno Pana Boga na każdy dzien bluznicie. Ale iaka
spowiedz takie też rozgrzeszenie dywa: Abowiem kie-
t iij dy pre

Dyurnat drugie
Fowany w We-
netey.

Roku 1542

Spowiedz pa-
pietka blus-
niersta.

51

34

3-Reg. 8.

Papież y Oniży

by prosthego skowiek rozgrzeszacie / tedy ty słowa
słuchajcie mówiac.

Rozgrzeszenie
Papieża blu-
znieście.

Moca Boga wszechmogącego / y błogosławionych
Piotra y Pawła Apostołów / y moca najwyższego Pa-
pieża / i. y moca namiestnika Biskupa Aposto-
łowej stolicy jego / Pana naszego rządzącego / y moca
moja kapłanska / mnie od Boga niegodnemu dana / ro-
zgrzeszam cie od wszystkich grzechów przedemną spo-
wiedanych y straszonych. etc. To jest rozgrzeszenie Kri-
stuszej Papieżej: Jaka spowiedź / takie też rozgrzeszenie.

Atkolwiek w tym rozgrzeszeniu Pana Boga wszech-
mocnym wyznawacie / a wśakoś iawnie się to okazuje
iż temu niewierzycie: Abowiem kiedybyście temu wie-
rzyli / iż Pan Bog jest wszechmogący / tedybyście mo-
cy Piotra y Pawła Świętego / mocy też Pana najwyż-
szego Papieża / y mocy namiestnika jego / y mocy swo-
jej / do mocy Bostkiej nieprzykładali: Alprzestho to ro-
zgrzeszenie nie innego nie jest / iedno zbluznienie imie-
nia Bostkiego y zesłomocenie wszechmocności jego.

Do roztęgo
ludu pomie-
niamie Kreszcie
anistye.

Alle wy prości niebożacta y wboży ludkowie / ktho
rzy się do tych wilków s spowiedzia ciśniecie / y zwi-
szacie się im sumnieniu swę: wważcie to pilnie w siebie
iż tam jawne rozgrzeszenia od nich niebierzeć / iedno
się tylko snimi stawacie wgestunkami zbluznienia y ze-
słomocenia imienia Bostkiego. Powiećcie mi proszę was
po co tam donich chodzicie? Jzali tam jaka nauka al-
bo pociecha od nich bierzeć: iakowi donich przycho-
dzicie / iakowi też odchodzicie? Cjemu się wżdy kiedy
nieobazyć / y nieocucić? Jzaf tego nieobazyć / iż
was nigdy o to niepyta / iako dzierży o grzechu pier-
worodnym / y innych grzechach / iako o odpuszczeniu
grzechów /

Biblia o fałszowáli.

160.

grzechów / iako o swoim zbawieniu / iako o Panie Jezu
Kryście Synu Bożym / iako o pokucie / iako o krzcie
Świętym / iako o Wizerzcy Pana Krystusowej dla
Boga jest wstawiona / iako o żywocie wiecznym: Jzaf
się obazyć niemożecie / iż to są oni sprawcy / przez któ-
re miała być stworzona droga prawdy / kthorzy dla
swego takomstwa / wymysłonymi słowy / sumnieniem
waszym / iako Apostoł mówi / mieli kupzyć / ktorzy o 2. pet. 2.
to są groźny okława / a ztracenie ich nieomieska.
Abowiem gdyś Pan Bog Aniołom / ktorzy zgrzeszyli
nieprzepuścił / daleko więcej tym bluznierzom / y tym
ktorzy im tego pomagają / nieprzepuści.

Alle podźmy daley do tego Durnatu / kthorego natus / w tymże dy-
trznicy / tymi słowy błogosławieństwo / pokoy / y zbawienie.
wolenie ludziom dacie / mówiac. Przez panna Mat. Solto. 157.
te / niechay wam da Pan Bog / pokoy y zbawienie.

O bluznierzu niebogobożny / y Syna Bożego Pana
Jezu Krysta nieprzyiacielu / J co jest innego wżyc lu-
dzi odpuszczenia grzechów / nie w imie nasłwieśse Kry-
stusowe / ale w imie ludzi umartych / jeśli to nie jest: Je-
śli panna Marya matka daie błogosławieństwo / po-
koy / y zbawienie: y co po Kryście / y co po mece / smier-
ci / y krwi jego? Zemu Syna Bożego z jego stolca wta-
snego spychacie / a na to miejsce stworzenie tego wsta-
wacie: Niepragnieć tego koniecznie ta panna / boć tu
nasłwiećce bzdac pokorna była / y w niebie nie jest tato-
wa / aby Synowi swemu / ci y chwaty / od oycy iemu
danej / miała zayrzeć / wstąpić / y tego z Thronu wta-
snego spychać / a sama miejsce tego Bostkie posiadac
J co jest innego ludzi wżyc / w imie ludzi umartych
odpuszczenia grzechów / Jeśli to nie jest.

Gdzie

Papież y Dniſzy

W tymże Dy-
urnale.
Soltio. 159.

Gdzie tam daley w tymże Dyurnale tak ſpiewacie:
Pod twoie obrone vciekami ſie Swieta Boża rodzi-
cielko / naſzymi modlitwami niegardz w potrzebach /
ale od niebeſpiecznoſci wſyſtkich / wybaw nas panno
chwalebna y błogoſławiona. Ieſzcie daley: Przes
chwalebney panny maryey przyzyne / wybaw nas od
ſmętku ninieyſzego / y day nam używać weſela wiecz-
nego: Inſze bluźnierſtwa opuſzczam / ktore w tymże Dy-
urnale waſzym wſtawiznie ſſemrzącie / gdy niechylko
Panny Maryey / ale teſz y inſzych ſwitych duſz tu w
ſpomozieniu wzywać / iakoby iacy pogani mówiac.

W tymże Dy-
urnale.
Soltio. 199.

Broń nas Boże / dla zaſług ſwietego Piotra / ſwie-
tego Pawła / niechay nas wſyſtkich ſwitych zaſługi
wſpomoga. Swietego Marcellina Biſkupa zaſługa
Swietego Fabiana y Sebaſtyana / Jozefa / Urbana
Papieża / Kolumba / Damiana / Gerwaſa / Protęſa / Syl-
weſtra / Benedykta / Francyſka / Bernarda / Domini-
ka / y wſyſtkich Switych Mniſchow / y puſtelnikow /
niechay nas wſpomozie przyzywa.

A ſłyſyſz tu ſwoie przyzyńce / y tednaze / w ktorych
zaſługach duſacie / y wſpomozenia / y obrony od nich
ſſukacie: Niemowze potym / abyſcie nieuzyli ludzi /
odpuſzczenia grzechow w imie ludzi umarłych / y w
nich nadzieie wſhelakiey niepoſtadali.

Okaſ piſmo ſwiete / gdzie to Syn Boży Pan Kry-
ſtus roſtazał / albo gdzie ktorzy Apoſtol napisał / abyſ-
cie chy do duſz umarłych ludzi vciekać miał / obrony v
nich ſſukał / y w ich zaſługach nadzieie odpuſzczenia
grzechow poſtadał: Izaſ nam piſmo ſwiete nieſwiał
ty / iż tylko tedna zaſługa ieſt Pańa Jezu Kryſta /
przed Bogiem oycem godna y doſtoyna / przes ktorę
y nam /

Biblia ſ fałſzowali.

161.

y nam / y Swietym / zaſłużył / woch wieczny.

Gdy ſie tedy pod obronę tych duſz vciekacie / w ich
zaſługach / przyzywach / y wſpomozeniu duſacie / nie
innego niezynicie / iedno imie Jezu Kryſta Syna Bo-
żego ſromoćcie. Niemam tedy co inſzego o was mo-
wić / iedno to co Dawid prorok powiedział mówiac.

O iakoſ długo Pańe Boże będzie ſromoćcił nieprzy-
jaćiel / y bluźnit imie twoie nawiekę: Ale ieſzcie poyde
do Wiątyka waſzego / ktory teſz przes wſyſtek rok na
koſzdy dzień ſſemrzącie / y Syna Bożego ſniego wſtawi-
wie bluźnicie.

Leut. 24.
Eſa. 52.
Ind. 5.
Jere. 30.
Pſal. 37.

**Wiątyk Kriſten pa-
pieſkiej / w ktorym Pańa Bogá y ie-
go ſyná mitego bluźnia przes wſyſtek rok na
koſzdy dzień.**

Mymie Wiątyk Kri-
ſtowski / ktory w Wenecyey Piotr
Lichtenſtein drukował / roku
1536. y wam thru do Krakowa
poſłał / abyſcie Kryſtuſa Syna
Bożego wſtawiznie ſniego ſro-
moćili / s panny Maryey Wal-
wana zynili / y z inſzych ſie ludzi umarłych a ſwitych
naſmiemali. Gdzie w tym Wiątyku náprzodku tak
mowicie / kiedy ná tuteſzni błogoſławieńſtwa w koſcie-
lech waſzych ludziom daćcie / tak mówiac. Swietey
Kriſta

Wiatył Krieżey Papieskiej

Ewangeliey
byłanie y pa-
piezów jest
zbawienie y o-
brouienie.

Ewangeliey bytanie/ niechay nam będzie zbawienie/
y wieżne obronienie. I daley: Przes powiedanie E-
wangeliey/ aby grzechy nasze były zgladzone.

Wiem o tym/ iż Ewangelia Krystusa Syna Bożego

Rom.

1. go/ jest moc Boża/ iako swiety Paweł mowi/ a wsa-
koś nieczytanie słow Ewangeliey nas zbawia/ ani też

Matt.
Act.

1. powiedanie/ grzechy nasze gladzi/ ani też jest obrona
4. nasza: Tylko sam Krystus/ ktory nam bywa podawan
tey: Ten ci jest tylko sam/ ktory nas zbawia/ ten jest
tylko sam obrona nasza/ y sam tylko grzechy/ a nie by-
tanie odpuszcza. A przesto y stad moze koždy obaczyć/
iako wy też w tym Wiatyku/ Jezu Krysta Syna Bo-
żego/ rok od roku/ wstawicznie bluznicie/ gdy wlasne-
mu bytaniu waszemu zbawienie y obrona przypisacie/
cie/ y zgladzenie grzechow/ ktore tylko na samego Sy-
na Bożego/ y na jego krew nalezy.

A izby sie to też jasniey okazało/ iż wy/ nie w imie
naszietfe Pana Krystusowe/ iako ty powiedasz/ pro-
sićcie odpuszczenia grzechow/ ale w imie stworzenia ie-
go. Posluchay iako daley w tymże Wiatyku wstawis-

Solto.

15. nie mowicie tymi slowy.

Solto.

16. Dla przyzywy swietych/ odpusc nam panie w swi-
eti grzechy nasze: Ieżge daley. Przyzyń sie panno Ma-
rya/ y ze wszystkich swietych/ y wybranych/ za nami
grzesznymi/ do Pana Boga naszego oycy w sechmoga-
cego: I mało niżej. Zbaw nas w sechmogacy Boże/
dla przyzywy Błogosławionej Bożej rodzieli ki dzie-
wice Maryey ze wszystkich swietych. Zdrowas krole-
wno miłosierdzia/ zyracie słotkości/ y nadzieio nasza/
rzegulzko nasza. Dopusc mi/ abym cie mogli chwalić
panno

w ktorym Panna Boga bluznia.

152.

panno Swieta/ day mi moc naprzeciwko nieprzyta-
cielom twoim. Bron Boże wierne swoje za przyzywa
Maryey wstawicznie iey duszaiace. Day Boże/ ktorey
te tu pamiatki weseliny/ abysmy przes iey przyzyne/
od przyszlych zlych rzeczy/ y od smierci wiezney/ y na-
gley byli wybawieni. Niechay nas wspomozie pre-
my cie panie przyzywa iey chwalebna: Naucz nas pa-
nie/ abysmy iey słusna posluge czynić mogli/ iżeby ona
była wodzem/ ktora jest gwiazda morska rzeczoną/ iże
bysmy stego swiata niebezpieczeństwa byli wybawie-
ni/ y do portu zbawiennego przyszli. Swieta Marya
Swieta Boża rodzieli ki/ Swieta panno nad pan-
nami/ y w swietych swieci Mniszy/ y pustelnicy/ modlicie
sie za nami. Bron nas prosimy cie panie za przyzywa
Błogosławionej Maryey wstawicznie panny: Aby
nas swieta Boża rodzieli ki/ dziewica zawždy Ma-
rya/ y swieci ewoi Apostolowie/ y Ewangelistowie/ y
miejinni męczennicy/ wyznawaze/ panny/ y w swietych
swieci/ ktorych tu kości w tym kościele sa/ swoią przy-
zywa/ zawždy wspomagali/ abysmy byli w ich obronie

Solto. 67.

Solto. 69.

Ieżge daley.

O Krzyżu bądź pozdrowion iedyna nábzieio/ trego
meki gasu/ przymnosz nabożnym sprawiedliwosci/ y
grzesznym daruy grzechow odpuszczenie. Krzyżu wie-
ny między wszystkich/ Drzewo iedno słachetne/ słot-
kie drzewo/ słotkie gwozdzie/ samo ty tylko bylo go-
dne nošić swiata zaplate: I daley. Zdrowas morska
gwiazdo/ Boża marto niepokalona/ y zawždy panno
szelista/ niebiańska wliżko/ wwierc nas w pokoiu.
Rozwieś zwiast grzesnych/ Day swiatłość ślepym/
zle rzeczy oddal. a wszystko dobre vproś. Marya mat-
ko mi

Solto. 77.

Drzewo nas
dneta v pa-
piezów.

Solto. 79.

Wiersta gwa-
zda v papie-
zów panna
Marya.

v ij

ko mi

Wiatyl Ksiezy Bapieskiej

To miosierdzia: Tynac od nieprzyaciela obroń / y go
dziny smierci / przyminas Marya dziewico nad dzie
wicami / vproś nam wsystkim odpuszczenie grze
chow vbiagawsy Syna swego.

Solto. 79.
Drewno pos
zdrawia pas
piezney.

Solto. 80.
Drewnu pa
piezney spie
waia y drze
wo ie zbaw
wia.

przes modlitwy
Tomasz omi
wa sloa v p
pieznikow.

Bartlomiej v
l-ga mde su
lucienis.

I zasie o krzyzu. Badz pozdrowion krzyzu swiety /
badz pozdrowiona chwato thego swiata / prawdziwa
nadzieio nasza / prawdziwe przynosiac wesele / znamie
zbawienia / zbawienie wniebepiecznościach / ozywla
iace drzewo / zymot nosiace wsystkich. Tobie zawzdy
spiewamy / przes drzewo ieszhesmy wybawieni / przes
krzyz swiety upadlym day odpuszczenie / broń / zbaw /
błogosław / poswiec lud wsystek / przes znamie krzyza
wrzody oddal cielesne y duszne / naprzeciwko temu
znamieniu / żadna niebepieczność stać niemoze. Tam
je. Jedrzeiu swiety otrzymay naszym grzechom od
puszczenie / podnies nas przyznami twoimi. Thomas
swiety / omi nasze sloa ci przes twoie modlitwy.
Dobry pasterzu Pietrze / takawie przyimi wzdychanie
modlitw naszych / y grzechow zwlastki rozwiesz. Ma
cieiu sprawiedliwy / rozwiesz nas od grzechow zwia
zek naszych. Marku swiety / to nam v Bogu otrzymay
abyśmy zasluzyli sobie vzywac wrolestwie wesela. Bo
ze przes Filipa y Jakuba / niechayci beda wdziezne
za slugi. Barnabasu swiety otrzymay naszym grze
chom odpuszczenie. Jakubie bracie Jana swiethe
go / vproś nam odpuszczenie grzechow / y zachoway
nas od wsego zlego. Bartłomieiu swiety / mde nasze
sumnienie vlez y zdrow. Lukasu swiety proś pa
na Boga naszymi wystepy. Symonie y Judasu / wey
rzycie na nasze wzdychanie / niechay przes was sobie
zasluzy my wesce do nieba.

Wy

w ktorym Pana Boga bluznia.

163.

Wy Apostolowie swiata tego / sprawiedliwi sedzio
wie / y prawdziwe swiata swiece / nabożnie s serca pro
simy / wysluchaycie prozby nasze / ktorzy slowem niebo
zamylacie / y zamki iego otwieracie / nas od grzechow
wsystkich rozwiescie prosimy: pod ktorych rozkaz
nim / iest zbawienie y niemoc wsystkich ludzi: Vzdrow
cie chore w obyzaiach / y daycie nam byc cnotliwymi.

Item pierwszey niedziele w Adwent. Day Boze na
bożnym twoim / iz ktorzy prawdziwie wierzymy byc
Boza rodzicielke / abyśmy byli iey przyznami wspomo
żeni. Day nam Boze wsechmogacy / aby odkupienia
naszego przysly obchod / nam zymotha pomoc dat / y
wieznego Błogosławienstwa zaplata sie szat. Day
Boze aby ktorzy ludzie / wzywaja pomocy Thomasa
swietego / modlitwy ich byly wysluchane. Day Boze /
aby Błogosławionego Sylwestra twego obchod nam
przydat nabozenstwa / y zbawienia. Day Boze / iz kto
rzy swiata wielkonocne vciwie obchodziny / abyśmy
przes nie wesele wiezne zasluzyli.

Day to Boze prosimy / aby tak syna iako y matki po
moca / moglibysmy sobie zasluzyc wiezne wesele. Day
Panie Boze / aby przes Rodzicielke Panna Marya
moglibysmy wziac wiezne wesele. Swiety Nikola
iu przyblis sie do naszych modlitw takawie y miłosci
wie / Zeglarze cie wzywali / y byli wybawieni / wierzy
my iz przes twoie modlitwy zbawieni zawzdy byc ma
my: Ktorego zaslugami / od wszelkiej młody bywaia
wybawieni / ktorzy-go skutalo s serca prawego y zu
pełnego. Niechay nas obroni swietego Jedrzeia v
rozyssty obchod.

I iesze daley o zageciu Panny Maryey tak w tym
Wiaty.

Solto. 83.
Adwent pas
piesti.

Solto. 111.

Solto. 114.

Solto. 189.

Solto. 199.

Solto. 200.

Solto. 271.

Solto. 272.

Wiatyl Kriejey Papieskiej

Folio. 274. Wiatylu piszećie y mówicie / iakoby panna Marya
pro. 274. miała o sobie tak mówić: moja jest rada / y prawda
 moja jest mądrość / moja jest moc / przez mnie Krolowie
 krolują / przez mnie Królestwa roztają / y mocarze spra-
 wiedliwość czynią. Ja milujące miluję / a kto będzie
 rano tuł ku mnie / naydzie mnie. Błogosławiony Bło-
 wicki / który mnie słucha / a kto przybiegnie przed drzwiami
 moimi / na każdy dzień / kto mnie naydzie / naydzie żywot
 y weźmie zbawienie od Pana. Wzyń nas Boże tyś ho-
 przez tey przyzywe / abyśmy do ciebie przyść mogli.
Folio. 279. A to mnie będzie ciot / wzywe go iak teś / A kto przygarbza
 mnie / beda wżgardzeni: Ja milujące mnie miluję / a
 kto będzie tuł poranu ku mnie / naydzie mnie / a semna
 sa bogactwa y chwala.
Folio. 280. O Thomaśu ciebie modliwami wstawiającymi pro-
Wspomóż śmy / wspomóż nas niedzielnym / abyśmy nie byli potępie-
ciel Tomasz. ni ze złymi / zasu przyścia sadu: Day nam Boże / aby-
 śmy iego pomocami byli podniesieni: Wysłuchay nas
 dla zasług Marcellinowych. Day nam Boże abyśmy
 modliwami / y zasługami Świętego Antoniego byli
Folio. 281. wspomóczeni: I Świętey Jagniejskiej pomoc y przyzy-
Folio. 285. ne znali: Przez przyzywe Wincentego wybawieni by-
Folio. 287. li odestego. Przez zasługę Błogosławionej Brygidy /
 abyśmy wspomoczenie wznali.
Folio. 290. Krolewno niebieska wesel się / kto regoś zaśluziła
Folio. 299. nościć / modl się za nami Bogu: Ożycielko grzechow /
Folio. 300. naprawicielko upadłych / wysłuchay wzdychające do
 ciebie / y woliące / wysłuchay tobie teras spiewające.
 I mało niżej: Abowiem ona rzadzi wsiłki rzęzy
 na ziemi / swoia mądrzeć / opatrność / roztropno-
 ść / y łaska: Abowiem oney z łaski podane w opiekę
 wsiłki

w którym Panna Boga bluznia. 164.

Wsiłki Duse. Weseli się Pan Bog przez wsiłki
 wielki / i Krolewnie niebieskiej / wsiłki sa rzęzy pod-
 dane.

I jeszcze daley. I kto rzadzi / opatrna moc nie-
 bieście y ziemskie rzęzy / iedno Marya: I kto jest mą-
 ła miłosierdzia / y roztąycielka grzechow odpusze-
 ni: iedno Marya: I kto jest iednagiem do Boga za-
 grzesznymi / iedno Marya: I kto jest naprawicielem
 łaski / iedno Marya: I kto jest rzeznikiem tego swiata /
 iedno Marya: Abowiem ona jest rzezniką thego
 swiata / patronka naša / nadzieia zbawienia ludu krze-
 ścijańskiego / nad niedzielnymi smitowanie / upadłych po-
 dniesienie / opuszonych pocieszenie / grzesznych nawie-
 dzenie: Abowiem ona siedzi na prawicy Maiestatu na-
 wysokości wielkiego Krola Aswerusa towarzyszą się
 stala / tak nad wsiłki mieżany niebieskie namocniej
 sa y wysiła / iako rozne imie mąchki Bożej nad nie-
 sobliwie otrzymata.

panna Marya
 iednagiem /
 rzeznikiem /
 y papieżem
 row.

Kto wzywa Je-
 dnagiem y
 przyzywa
 panna Marya.

A przesto hojy Urban Rzymiski Papieś / obazymy
 na swym umysle przezrozystym / i wodziemny by Je-
 dnag v Boga niemogł być / iako ta / ktora Boga pro-
 dzila / wstawił swieto nawiedzenia ioy.

Anno. 1383.
 Folio. 350.

Ktore swieto gwarty Syrtus Papieś / rozmaity
 mi y wielkimi odpusty obdarował: Przesto ciebie pro-
 śmy Panni thego swiata / bodz pocieszenie wsiłkiemu
 smetnemu / smierć oddal / day nas w niebieskiej oy-
 bynie. Wciągnij nas za soba Rzezniką našą / modl
 się za ludem / przyzyń się za krież / y za stanem niemie-
 ścią / niechay wsiłcy poznai twoie pomoc / ktorzykol-
 wiek wysławiaia twoie wniebowstapienie.

Anno. 1472.
 Folio. 350.

Folio. 364.
 Panna Marya
 a wsiłko
 siwerczya.
 Folio. 366.

O Krolewno niebieska / day nam thwey łaski wzy-
 wać /

Wiatyl Krieżey Papieskiej

Solio. 398. wać / kiedy Bog fundamenty ziemi zakładał / tedym
Solio. 451. ia snim była wysytkło składając: Tyś jest pani / matka nadziei naszey.

Solio. 452. Prosimy cie dobry Panie / y dobra Pani / kthos nas poiedna s Synem / gdy będzie nieprzyjacielem matką /
 Ktos nas poiedna z matką / gdy sie Syn rozgniewa: Ale iesli sie oboie rozgniewacie / izaliście nie oboie lu tościnych: A przesto prosimy Wysłuchaycie nas.

Solio. 494. Łaskawa Pani / odpuść grzechy slugom thwoim. Bądź pozdrowiona gwiazdo iutrzenna / grzesnych lekárstwo / światá tego Krieżno y krolewno / sama godna być wezwána panna / náprzećiwko zastrzátom nie przyiáćielskim: Tárz potós zbáwienia twoiey mocy. O oblubienico Boża wybrána bądź nam droga práwa / do wiecznego wesela. Mária matko łaski / matko miłosierdzia / thy nas od nieprzyiáćiela záchyć / y godziny śmierci przyimi / Mária dziewico nádziewicami / vpros nam wysytkim odpuśczenie grzechow / vsmierzynysy twego Syná.

Inse blumter Inse od Duchá niezysłego nápisane w tymże Wiatylu. **stwa w tymże** tyku bluznierstwa opuściam / w których rok od roku ná **Wiatylu.** każdy dzień / nietylko Pána Jezú Krystusa Syná Bożego bluznicie / ale też y s panny Máriaey matki iego / Bátwaná zynicie / ktora tu zowiećie háńbiac y sromogac the Pánnę. Zbáwicielka / żywotem / nádzieia / vblaganim / wodzem / targa / droga / rzezniká thego swiáthá. Rzeznikiem do Boga / Jednagzem / á ná koniec / rzedzicielka nieba y ziemi.

Ozapamietali ludzie zbáwienia swego / o bluznierze y nieprzyiáćiele Pána Jezú Krystá Syná Bożego zemnuś mu te gęśc y chwale odeymiecie / ktora ma od oycá

w ktorym Pána Boga bluznia. 165.

Oycá swego: Izali nietylko on. sam iest zbáwicielem: Izali on sam nieiest tylko żywotem / nádzieia / vblaganim / wodzem / targa / droga / rzeznikiem / y jednagzem do Boga:

Jesli tho prawda / iáko wy powiedacie / iz Pánná Mária / iesth zbáwicielka / tedyc tho nieprawda / co Duch Swiety nápisat o Synu Bozym / tymi slowy. Ji on zbáwi lud swoy od grzechow ich: Jesli Pánná Mária iest żywotem / tedy to nieprawda / co syn Boży sam o sobie mowi. Jam iest żywoth. Jesli Pánná Mária nádzieia náša / tedy to nieprawda / co mowi Prorok Swiety. Ty iestes Pánie nádzieia moia. I to nieprawda / co Swiety Páwel nápisat: Krystus iest nádzieia náša. Jesli Pánná Mária iest vblaganie / tedy to nieprawda / co Jan Swiety nápisat. Ji Krystus iest vblaganie za grzechy náše. Jesli Pánná Mária iest wodzem / tedy to nieprawda / co Duch Swiety mowi: Pan Bog sam wodzem ludu swego iest. I to nieprawda / co Prorok swiety nápisat o Synu Bozym: s Ciebie mi wynidzie wodz / ktory będzie rzadził lud moy Izrahelski. Jesli Pánná Mária iest Targa zbáwienia / tedy też to nieprawda / co Duch Swiety mowi. Pan Bog mocny / targa moia / y moc zbáwienia moiego. Jesli Pánná Mária iest droga do nieba / tedy to nieprawda / co Syn Boży mowi o sobie. Jam iest droga. Jesli Pánná Mária iest Rzezniká náša / tedy to nieprawda / co Jan Swiety nápisat. Rzezniká mamy v oycá Jezusa Krystusa sprawiedliwego. Jesli Pánná Mária iest jednagzem / tedy tho nieprawda / co Páwel swiety nápisat. Jeden Bog / iest ten też Jednaz / miedzy Bogiem y ludzmi / głowiec w Krystus

Matti. 16.
Joan. 14.
Psal. 90. et
Psal. 141.
1. Tim. 1.
1. Jo. 2.
Deut. 32.
Mich. 5.
Matt. 24.
2. Reg. 22.
Jo. 14.
1. Jo. 24.
1. Tim. 2.

Wiątył Krieżey Papiestiey

Aggel.
Jere.
Eia.

2. Krystus Jezus: Jesli iſſze panna Mária / iest Rze
33. dzielielka nieba y ziemi / tedy tho nieprawda / co sam
66. sie / niebo y ziemię ia napelniam. I zaſie: Niebo ſie
dzenie moie / a ziemię podnoſſkiem nog moich. To ſa ia
ſne ſwiadectwa Duchá ſwietego.

Roku. 585.
Sab.
Pol.
Roku. 1095.
Polid.
Sab.
Roku. 1383.
folio. 350.

Powiedzcie mi proſe was / komu ſie godzi wiecy
wierzyć / Jesli Duchowi ſwietemu / czyli Papielowi
Pelágyuſowi wtoremu / ktory wam naprzod Wiáty
ki wymyſlił: A Urban wtory / y ſſoſty Urban Papiel
wzywanie Panny Máriaey oſtawił / y then ſiad po
twierdził niedawno / y do koſciola wprowadził.

Wkaſ gdzie Kryſtus Syn Boży / matka ſwoie ro
ſkazał krzeſćjańſkim ludziom nazywać zbawicielka /
żywotem / nádzieia / vblaganim / wodzem / targa / dro
ga / rzeznika / iednazem / nieba y ziemię Rzedziel
ka: Wkaſ gdzie mátki ſwoiey kaſat wzywać / do niey
ſie vćiekac / modlitwy iey oſiárowac: Wkaſ gdzie Bog
obiecat / dla iey przyſzyny grzeſnych ludzi wyluchać /
ćieſzyć / y wſpomagać: A krotko mowiac / wkaſ / ktory
Prorocy / albo Apoſthotowie kiedy wzywáli Panny
Máriaey / ná wſpomozienie / y ſa wyluchani / y dla tego
zbawieni: Izali ſam Bog niemowi. Wzyway mie
gáſu ſmutku twego / ia ćie wyrwe / a vćię mie.

psal. 50.81.
psal. 102.105.

Albo potrzebne ábo niepotrzebne wzy
wanie Panny Máriaey.

Odpowiedz mi nátho / iz albo wzywanie Panny
Máriaey / iest potrzebne ku zbawieniu albo nieieſt po
trzebne: iesli rzezeſ iz potrzebne / tedy wſyſcy Proro
cy

w ktorym Pána Boga bluznia.

166.

cy / Apoſthotowie y meſſennicy / ſa wieznie potepieni.
Abowiem niewzywáli Panny máriaey / przeto iz niemie
li żywotha / nádzieie / vblagania / wodza / targa / dro
gi / Jednaga / rzeznika: A beſ drogi / iednaga / y rzezni
ka / żadny niemoże wniſć do nieba. Jesli theſ rzezeſ /
iz niepotrzebne: A zemuſ vbogie ludki y wdowy od
Kryſtuſa Syná Bożego odwodzićie / ktory iest ſam tyl
ko żywot / vblaganie / droga / iednaz y rzeznik:

Alle mieſz y to odpowiedz: iesli panna Mária wie
y zna ſercá ludzkie: Jesli rzezeſ / iz zna / thedy ony ſlo
wa Duchá ſwietego ſa nieprawdziwe / ktore ſalo
mon mowił / do Boga. Iz ty Boże ſam tylko znaſ ſer
ca wſyſkich Synow ludzkich. Tu ſtych ſlow Duchá
ſwietego / mozeſ obáżyć / iz tylko ſam pan Bog zna
ſercá ludzkie: Abowiem nieprozno to Duch ſwiety mo
wi / ſam znaſ Boże ſam znaſ: A gdyſ ſam zna / tedy
tym obyzáiem panna Mária / ani żadny ſwiety ſerc
náſzych niezna.

A iesli niezna / prozno tedy iey wzywanie / y bárho ſie panna Mária
doniey vćiekacie / prozno ia zbawicielka / żywotem / v
ſtaganim / droga / rzeznika / y iednazem nazywanie
Abowiem tak mowi Apoſtot. I kto wie ty rzezy / ktore
ſa w głowieku / iedno Duch głowiezy / ktory w nim
ieſt: Tak ſe y tych rzezy jeden niewie / ktore ſa koſcie /
iedno Duch Boży: A ſlyſyſ tu Páwla ſwietego / nie
przyiaćielu Boży / iz żadny tych rzezy niewie / ktore
ſa koſcie / iedno Duch Boży:

Czemuſ tedy ſley Panny Boginia zynicie pogańſka
y ſniey ſie náſmiewacie: Abowiem to nieinał zynicie / podobia
iedno kiedyby ktory náſmiewca / widzac vbogiego y po ſwo
kornego głowieka nazywał go krolew / tháſ mowiac.

w 4 Tyá

180

Wiatyl Krieżey Papiestkien

Jo.

19. Tyś iest Król? Jako pilat mówił do Syna Bożego strapionego/pokornego/vplśanego/y wżgardzonego/nasmięwając się śniego: tedyś ty wżdy Król? Tak że theś y wy zynicie / iż się s panny MARYEY pokorney nasmięwacie/y dla tego iś / nietylko Krolewna nie biestka zowiecie / zbawicielka / żywothem / vbtaganim / droga / rzępnizka / iednazem ale iś tef y Bogiem zynicie / iakoby onā rzadzita niebem y ziemiā / mówiac thāt do niey. Łaskawa Pāni / odpuśc grzechy slugom twoim: Izali moze być wietśe bluznierstwo / y batwo chwālstwo / nād to wymyslonē? O niemstydlivi Bāt / wochwāley: Ico iesth inśego w imie ludzi vmārtych prośić odpuszenia grzechow / iesli to nieiest?

Samy pān
nie MARYEY
nieufata.
Solio. 15. 16.
80. 271.

Ebr. 7. 9. 10.

Sa tef znaki tego w thym Wiatylu / iż samy pān nie MARYEY nieufacie / przesto się tef do drugich duś ludzi vmārtych vciekacie / tāt mówiac. Boże dla przyzyn y za slug Swietych / odpuśc nam grzechy naše. Powiedz mi / y co kiedy ludzie Swięci za sluzyli / albo sām mi sobie / albo komu inśemu? Izali nietylko sam Syn Boży iest wieczna za slugā / ktory y Swietym vmārtym y nam iestne nā Swięcie bedacym / ras za sluzyl nā krzyżu odpuszenie grzechow?

Nāto iestne byto Duchowi niezystemu / iż tāt wiele ludzi od samego Pānā Boga odwiōd / ā do stworzenia ie przywiōd: Ale się tef iestne y oho stārat / iakōś iednā thego dokāzat / iż was nakoniec do drewnā martwego przywiōd / ktore wam Bogiem Vzynit / abo wtem tāt do drewnā mowicie.

drewnu się tāt
modla.
Solio. 77.
Solio. 79.

O Krzyżu badz pozdrowion / nādzieio nāśā iedynā / dāruy grzesnym grzechom odpuszenie. Badz pozdrowion krzyżu Swiety: Badz pozdrowionā chwālo tef go swiāt

w którym Pānā Boga bluznia.

167

go swiātā / prawdziwa nāt zicio nāśā / prawdziwe przynosac wesele / znāmie zbawienia / zbawienie w nie bezpiecnościah / ożywiaiace drzewo / tobie spiewamy przes drzewo iesthesmy wybawieni / broń nas / zbaw nas / poswieć lud wsystek.

Solio.

80.

Tuś się prawie onā pomstā Boska spetnita / kthora obiecat tym / ktory iego przykazania słuchac niebeda mowiac. Iż bedziecie sluzyc drewnu y kamieniowi. Toć sa tedy Bogowie waszy / ā kto tym Bogom sluzyc niechce / tego pozynacie / sām sadzicie / y sām zabiacie aby się spetnito ono pisno Swiete / Bestya ktora z gie bokości wychodzi / bedzie zynita nāprzeciwo Swiętych tyn woynę / y zwoycie ie / y zabie ie.

Deut.

28.

Apoc.

11.

Dan.

7.

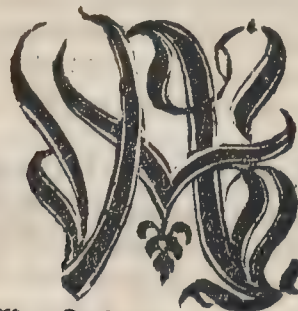
Stad moga tedy ius obaczyć wsystcy wierni / y Synowie Boży / iesliście przyiaciele Krystusa Syna Bożego / albo nieprzyiaciele iego. Wy powieda Krystus iesliście przyiaciele moi / iesli bedziecie to zynic / cokol wiek ia wam roskazuię? Ktedy wkażę iż wam Krystus roskazat / abyście pānne MARYA za Boga chwālili / drzewo pozdrowiali / odpuszenia grzechow v niego słukali / tedy was nieprzyiacielmi Syna Bożego zwāc niebeda. A iż tego nigdy nieukazecie: Icoś ia mam in nego mowic / iedno co mowi Prorok: O Boże niemilg y nieprzekaway o Boże: Abowiem oto nieprzyiaciele twoi zrusyli się / ā kthorzy cie mātā wniēnawiaći pod nieśli glowe: Ale podzmy daley.

psal.

83.

Wiat Krieżey Papiestkien / w którym Pānā Boga y syna iego milego wstawiżnie sluznia.

Wskazanie Księży Papieskich

Wskazanie Księży Papieskich
 iż też ięście pisać
 naprzeciwko mnie / y braciei mo-
 iej mieley / iżesmy nachwałeb-
 nieysza ofiara ciała y krwi pa-
 ną Krystusowej / co mśa zowie
 cie / w ktorey sie dzieje iako po-
 wiedaś / wśyſtłki męci paną
 Krystusowej pamiatka / haniebnie zgwałcili y zestro-
 močili.

Prawde mowiś / y znam sie ktemu / iżesmy to wżyni-
 li / nie dla tego / abyśmy hanbić albo sromocić mieli / o-
 ne nachwałebnieysza Ofiara / ras na krzyżu wżynio-
 na / paną Jezu Krysta Syna Bożego / naprawicy u
 Bogą Oycą siedzącego / prace y zasługi iego: Ale dla-
 te / iżesście sobie dla pienia dzy mśa iakoś kuglarzka /
 ſtey naſwietſzey ofiary / raz wżyniony na krzyżu / wymy-
 ſlili y wżynili / w ktorey mśey / nie pamiatke męci pa-
 ną Krystusowej sprawuiecie / iako ty powiedaś / ale
 Syna Bożego męci / śmierć / y krew iego / wſtawienie
 bluznicie / sromocić / y depceć / iako to waſe mśa /
 ty ſwiadza / y wkażu / w ktorychżeście sobie napisałi
 y nazynili rozmaitych / przyznychow / Jednazow /
 zbawicielow / Rzedzicielow / Odkupicielow / Zasu-
 życielow / grzechow wśyſtłch gładzicielow / Wyba-
 wicielow / s piektia / wspomozycielow / otworzycielow
 drzwi / do nieba / y dawcow odpuszczenia grzechow.

A iżebyś nierzekł / abym miał iaka potwarz na was
 kłaść / a nie to / co ieſt piſać: przeto tedy weźme przed
 ſia Krakowski waſ mśat / ktory Piotr Lichtenſtein
 w Wene-

w ktorzym Paną Bogą bluznica.

168.

w Wenece / nakładem waſym drukował. / Latą na-
 rodzenia Pańskiego. 1532. y wkaż / iako po wśyſtłch
 kościelech ſtego mśatu waſego / rok od roku / wſtawi-
 nie bluznicie paną Jezu Krystusa Syna Bożego /
 kiedy waſe Białochwałſkie mśe gytacie / albo spie-
 wacie.

Ná Wskazach w Adwent Papieskie bluznicstwa.

Naprzód gąſu Adwentu panne Mária Jedna-
 zem y przyznycha do Bogą gynieć / kiedy tak mowi-
 cie ſemrzac. My ktorzy ia wierzymy być Boża rodzi-
 cielka abyśmy przez iey przyznych / byli wspomozeni / y
 ożyſceni. I zaſie w Prozie / ktora gwarty Syxtus Roku. 1473.
 Papieſz złożył y wſtawił / tak mowicie albo spiewacie. Extr.
 Sluchay Panno trzody / chwate twoie ſpiewającey: Solio. 196.
 Rzedz lud / wiele obiecuię / ale wiecey daię / Prole-
 wno rąz nas poſadzić / gdzie theras ſiedzisz s swoim
 Synem: Tyś ieſt miſtrzowa taſki / matka miłosierdzia
 Gładzac naſe grzechy: RZADZ nas ſługi twoie / wy-
 baw nas s piektia / y wżyn nas błogolaſwione.

A iż ſamcy panne Mاریey niedufacie y niewierzy-
 cie / przeto do iey pomocy / wśyſtłch ſwietych przyznych Solio. 2.
 ne przydawacie / tak mowiac. I przyznych wśyſtłch
 ſwietych / aby nas thobie panie wdzieczna wżyniła. Solio. 3.
 Bądź wblagan panie / pokory naſey modlitwami / y ty
 mi ofiarami / aby nas taćenmica they ofiary Wyzwo-
 liła od grzechow: I byleś ta Ofiara naſza wblagan. Solio. 5.
 A ty wrozyſcie przyſle ſwietła byty nam lekarſtwem Solio. 6.
 wieznego żywota. Wemſach na Boże narodzenie blu-
 znicſwa Papieſkie. I zaſie

Wskaz Księży Papieskich

- folio. 101.** 10. Jaz się Bożego narodzenia. Niechay tobie panie
dzisiejszego swietła Offiara będzie wdzięczna / y nas
folio. 12. 12. przez te offiary / rąz od grzechow naszych ożyścić. J
zasię dzień Swietego Szczepana: O Szczepanie cho
raży Krola nawysszego nas wysluchay / y nas wolac
iace / y do ciebie kotacace z Bogiem poiednay.
O Janie Swietym bluznierstwo.
folio. 14. 14. Jaz się dzień Jana swietego. W tego obronie (Ja
nowey) pokładamy dusanie / y wybawienie / rąz nas
Krystusowi zalecić twoimi modlitwami. Jzasię dzień
folio. 15. 15. Młodziankow. Dla przyznych y prozb / rąz zglia
dzie łaskawie naszego żywota grzechy.
Poście bluznierstwa.
folio. 40. W niedziele wtora poście. Na offiary niniejsze p
nie prosimy weyrzy / aby nam przydały nabożeństwa y
folio. 42. 42. zbawienia. Jzasię: na offiary weyrzy panie łaskawie /
folio. 45. 45. ktore tobie offiarniemy. A przez cho Swiete zlagzenie
folio. 48. 48. zwiastki grzechow naszych rozwiess. Jzasię: przez ty
panie swiatosci / niechay sie stanie skutek naszego wy
folio. 49. 49. lupienia. Jzasię: Day nam Boże / aby postu naszego
nabożeństwo Swiete / y ożyścienie nam dało / y nas
folio. 55. 57. 55. 57. przed Maiestatem twoim zaleciło. Jzasię: offiara
59. et 62. tobie offiadowana / niechay nas ożywi / y od wsego zla
go zaszyci / y ta offiara niechay grzechy nasze ożyści.
w Niedziele Cwietna bluznierstwa.
folio. 66. 66. w Niedziele Cwietna: Bądź oblagan Boże po
folio. 73. 73. stnymi offiarami naszymi. Jzasię: Ta offiara twemu
folio. 74. 74. Maiestatowi / niechay zaleci wierne ludzi. Jzasię:
Przez te panie sprawa tajemnice / y grzechy nasze nie
chay beda ożyścione / y zodze sprawiedliwe napetnio
folio. 84. 84. ne. Day panie / aby przez posługowanie przykazania
twego

w którym Pana Boga bluznia. 169.

twoe zwypelniania tego / moglibysmy sie weselic stwe
go patrzenia.

Na Wielkonoc bluznierstwa.

W wielkonocna Niedziele: Przyimi Boże modli
twy ludu twego z offiarami offiary / we szrode wielko
nocna. Day Boże / aby przez ty dozeane swieta / kto
re sprawuemy / zasluzylibysmy sobie przyśc tu weselu
wiecznemu. Jzasię: Day panie / iz ktorzy swieta wiel
konocne nabożnie obchodzimy / abyśmy mogli przez nie
tu wiezney sie chwale zaslużyć.

W czwarta niedziele po Wielkiej nocy. Boże kto
ry nas dla they Offiary nabożne zlagzenie / iednego y
nawysszego Bostwa wzestni czyni.

w Rzyżowe dni bluznierstwa.

Day nam Boże / abyśmy przez zaslugi y przyzyny
panny Maryey byli wybawieni / od wsechblich zlych
rzeczy. Jzasię: offiary tobie panie za syna twego v
ktouna / ktorora zastepujemy / etc. Jzasię: Niechay
nas ożyści prosimy panie Darnu niniejszego offiara.

Dzień Troycy Swietey bluznierstwa.

Dzień Troycy Swietey / y przez cały rok: Tak ssem
rzecie. Boże przez the offiary wzyn nas sobie darem
wiecznym. Wtorey niedziele po swietey Troycy.

Offiara nas prosimy panie twemu imieniu poswie
cona niechay ożyści / y zawsze do żywota wieczne
go przyprowadzi. Jzasię: Day nam prosimy cie pa
nie / aby ta offiara zbawienna / y naszych grzechow by
ła ożyścieniem / y twego Maiestatu oblaganiem. Jz
sie: Ożyśc nas ta offiara Boże prosimy / etc. Jzasię:
Day Boże / aby ta zbawienna offiara / y od własnych
naszych grzechow nas wstawienie wyzwoliła / y od w
sech przeciwności bronila.

Wzrost Knieży Papiestey Kanon Onieyſzy bez ktorego żadna Mſa niebywa.

Folio. 164. **Tak** sie ponowia. Przyimi Boże te niepomazana of-
fiare / ktora iest niedostoiny sluga twoy / offiaruię to-
bie Bogu mojemu żywemu / y prawdziwemu / za nie-
złizone grzechy / y zgorſzenia / y niedbaloſci moie / y za
wszystki ſłoiace / ale y za wszystkie wierne krzeſcjanſky
we y zmarle / aby y mnie / y onym byla pożyteczna ku
zbawieniu. Potym wzywſzy krzyż paterſtwa nad
Korporatem / wino mieſzając z woda tak mowiſz: Day
nam Boże / przez te Wody y Winą tajemnice / ſtać ſie
Boſtwa twego wſeſniti.

Folio. 165. Podnoſiac kielich tak Bogá bluzni.
Potym kielich podnioſwſzy z Winem y z woda / tak
mowiſz: Offiaruiemy chobie Boże kielich zbawien-
proſiac twoy taſtawoſci / aby przed obliſnoſci Boſtie
go Maieſtatu twego / za naſe y za wszystkie ſwiata
zbawieni / zwonnoſcia ſłotkoſci wſtapił. Teat ſie nie-
chay ſtanie offiara naſza przed obliſnoſcia twoja dzi-
ſia / aby ſie tobie podobat Panie Boże. Przydz poſwie-
cieliu wſechnogacy / wieczny Boże / y przeje X gñay
te offiary / twojemu ſwietemu imieniu nagotowana.

J tamże ieſze dalej: Przyimi Swieta Trojco the
offiary / ktora tobie offiaruiemy / dla pamiatki meki /
zmarłych wſtania / y wſtapienia / Jeſu Chryſtusa pa-
na naſego / J ku chwale Błogoſławionej Maryey za
wzdy Panny / Błogoſławionego Michala Archanio-
la / y Błogoſławionego Jana krzcieli / Swietych
Apoſtoloro Pjotra y pawła / y tych / y wszystkich ſwie-
tych /

w ktorym Paná Bogá bluznia. 170.

tych / aby im bylo pożyteczno tu cci / a nam teſz ku zba-
wieniu / a oni aby ſie za nami przygyniać rażyli w nie-
bie / ktorych pamiatke czyniemy na ziemi.

Potym race podnioſwſzy tak ſsemrzeſz / potaiemnie
aby ſie ludzie niedomyſlili y nieobaczyli waſzego blu-
znierſtwa y batwochwalcſtwa. Przydz niewidomy po-
ſwiacieliu wſechnogacy wieczny Boże / y prze X je-
gñay te offiary imieniu twemu nagotowana.

J podnioſwſzy obiema rekoma kielich / mało ku go-
rze tak dalej ſsemrzeſz.

Drugie bluznierſtvo podnoſiac Kielich.

Przyimi Swieta Trojco te offiary / ktora my tobie
offiaruiemy na pamiatke meki / zmarłych wſtania / y
wſtapienia Paná naſzego Jeſu Chryſta / y ku chwale
naſwietſzy Bozey Rodzicielki dziewice Maryey / y w-
szystkich ſwietych twoich / ktorych dziſia ſwietá obcho-
dziemy / y ktorych imiona y koſci tu leża / aby im to by-
ło tu cci / a nam ku zbawieniu / y duſam wszystkich
wiernych umarłych ku żywotowi y odpozynientu wie-
cznemu: A iżeby ſie oni modlić rażyli za nami w niebie
ktorych tu pamiatke czyniemy.

J ieſze ſłóżywſzy race mowiſz dalej w tymże Ka-
nonie tak: Poſwieć proſimy Panie te offiary / aby nam
iednorodnego ſyná twego Cia X to / y Krew X ſie ſta-
ła. A zgarbiwſzy ſie niſto nad kielichem tak ieſze ſsem-
rzeſz: W duchu pokory y w wmyſle ſkrufonym / byliby-
ſmy przyſieci od ciebie panie / a tak ſie niechay ſtanie of-
fiara naſza przed obliſnoſcia twoja / aby byla od cie-
bie dziſia przyſieta / y podobata ſie tobie Panie Boże.

Kanon Wielki.

2 4

Isaia

Wzrost Křížem Papiestrey

Kanon wotel.
Fi.
Folio.

Zásie w wielkim Kanonie tak bluznia páná Je-
311 Krystusa Syna Božego mowí: J prosíř Bogá/
aby wdziedznie od ciebie przysial / te Offiáre twoie nie
pomázana / ktora ofiárnieř za wřystek kořciot zá žywe
y zá vmarte / y drzemieř zá nie / zá duř wykupienie y zba-
wienie / y zá zdrowie. A to ižby Bog wzynil / przodo-
kiem dla przyzyny Pánny Máryey / ho to tak tam stot
inprimis glorioře. ete. Potym dla przyzyny Swięte-
Piotra / Páwta / Jendrzeia / Jakuba / Jana / Tomáša
Jakuba / Filipa / Bartolomicia / Mateusza / Symona /
y Tadeusza: A na ostatet. Dla przyzyny Liná / Alexy /
Klimenta / Syxta / Korneliusa / Cypryana / Wánczy-
ca / Chrysiogona / Jana / y Páwta / Křima / y Dámia-
ná / y dla zaslug wřystkych Swiętych.

Jž sie Bog gniewa ná ich Offiáre /
przeto prosa aby twarza wesota weyrzał / nánie wem-
fy.

Folio.

189. **N**ieře tam daley prosíř. Aby Bog / ná te offiá-
re wblágana / y wesota twarza weyrzał / y przysial the
offiáre do siebie. A ižby Aniota poslat / ktoryby te offiá-
re co rychley / by niezwietrzata / ná ná wryřřy Oltarz
doniořř.

Folio.

192. A ná ostatetku mowíř: Niechay sie thobie podoba
Troyco Swięta / poslugá niemeli mořey / y day aby of-
fiára / ktoram ozom twoiego máiestatu niegodny of-
fiárowal / byla przyiemna tobie: A mnie y wřystkim /
zá ktoremia offiárowal: Byla lářki thwoiey wblága-
nim.

przez

w ktorym Páná Bogá bluznia. 171.

Przec cały rok tak bluznia syná Bo-
žego wemřy.

Zásie o Swiętych vmártych wemřach wářych folio: 193
tak przez cały rok Syná Božego siomoci cie: Swięty folio: 194
thobie Bože dár offiárnieř / prosimy ciebie / aby zá
pryzyna Błogosławionego Jendrzeia / y dla zaslug
Saturnina / byli byřny wřpomozeni / y tobie wdziedzni:
Niechay bedzie y ciebie zánami Wierzy przyzynca.
Bože tá offiára nářa / niechay bedzie nam nářa řlod-
kořcia / dla przyzyny y zaslugi błogosławionego Jen-
drzeia y tobie wdziedzna: Day Bože abyřny mocá Bár folio: 195
báry błogosławionej / ku otrzymaniu grzechow odpu-
řszenia / byli rzadzeni. Weyrzyna nář Bárbaro / aby
řny przez cie s piekła byli wybáwieni: Wesel sie swię-
cie řmucny / poniewažeř jest pomocami řpráwiedliwy /
mi Barbáry ofřwiecony: Prosimy cie Panno / ktoras
nam jest ku pocieře dana: Day nam wniřć do nieba / á-
byřny byli przyłazeni przez cie do Aniotow Božych /
przez zaslugi twoie: Bože zá przyzyna Błogosławio-
nego Jobotá / od grzechow zmaży rář nář ořyřćić.

O Mikotáiu Swiętym bluznierřwa ná řřy.
Zásie: O Błogosławiony Mikotáiu przyćiagni nář folio: 196
do brzegu morři / go / s řmuctku řmierci: Przyćiagniř
nář chwalebny mikotáiu / do zbawienneřo brzegu / te-
dy pořoy y chwala. vproř nář od Páná Ducha Swię-
tego pomázanie / ktorys wzdroril rářnych wiele grze-
řnych ná morzu. Bože przez tego zaslugi y modlitwy
przyłaz nář miedzy Anioty.

W pořecie Pánny Máryey řluznierřwa ná řřy.
y řř Zásie

Wszak Ksiezy Papieskiey

Folio. 197. J zaśie na swieto pozečia Panny Maryey. Stas
chay Panno trzody / tobie chwale spiewaacey / wiele
papiesz Stas
tus Boszy wsta
wil.
Kofu. 1478.
Concil. Co. 3.
obiecuiesz / ale wiecey daiesz: To swieto twoiego poze
cia / koscioł Rzymiski potwierdza y potwierdził. Bazy
leycki Synod / y zebranie mnieyszych Mnichow skhoła
przed Krolewna niebieska: Krolowa wesota / Kras
nas posadzic / kedyś teraz s twoim Synem w niebie
skim palacu Amen. O Swiethe / pierwey nieslychane
pozechie: Pozela niewiasta Swieta z meza Swiete
go. Zdrowas oblubienico Boza Pani Anielska / swia
tloscia twoia / napelniasz swiat: Ty nasza pociecha /
Ty jest mistrzowa łaski / matka miłosierdzia: Gladzac
grzechy nasze / nas slugi rzadz thwoie: Wybaw nas a
piekła / y wzyń btogosławione wniebie.

Folio. 198. O Swietych umartych bluznierstwa.
J zaśie o Swietych: Boze przez zaslugę Btogosła
wieniey Cezaryey nas zathracone rasy naprawic. J
przez Damasa Papieza / nam grzesnym badz miłos
ciw / abyśmy iego cicia / twoia chwale przepowiedali:
Boze ktoryś w zaslugach Swietego materna zawždy
y wszedy jest dziwny day nam / abyśmy iego modlitwami
byli wspomozeni y zbawieni: Takze też przez zaslugi
Nykazego / day nam cielesnego żywota także / y wie
sney swiatłosci chwale: Tak też dla zaslug Swietey
Folio. 199. Lucyey y Otryliey. Tak też dla zaslug Łazarza / Jana
Tomasza / Genoweli / Pawła Eremity / Hilaryusza / Se
lisa / Maura / Marcella / Antoniego / Pryskii / Mary
usa / Sabiana / Sebastiana / Jagnieski / aby nam cico
tworzyli drzwi do nieba.

**J zaśie do Vincentego iakoby do dru
giego Krystusa.**

w którym Panna Boga bluznia.

172.

Tak sie temu w tym Mshale Satańskim modlicie.

Lwola Arwia miedzenniku grzechy nasze omy / y
day nam niebieskie wesela. J zaśie o Pawle Swietym: **Folio. 203.**
Przes kthorego nawrocenie / thynas Krysthusie ozyw
Grzesne: J daley. Polikarpowa obrona nas bron Pa
nie: Day aby przes przysyne Aldegundyey / od nie
przyciot dozesnych / bylabyśmy wybawieni y niebie
skie btogosławienstwo moglibyśmy sobie zaslużyć. Day
Boze abyśmy przez zaslugę Brygidy Panny wspom
zeni / y od wszego z zechu byli ozybzieni. Weyrzy Pa
nie / aby naszych grzechow Zwiastki zaslugę Błazeia
Swietego byly rozwiązane. Takze też zaslugę A
gaty / Doroty / Wedaśta / y Tranda / Tak też dla za
slug Apoloniey day Pannie / aby nas Zeby niebolaty / a
byśmy sobie przes nie zaslużyli być wybawieni / od cie
lesnych y dusznych niebezpieczeńści.
Tak też dla Szolasthyki twarłosć serca naszego / **Folio. 204.**
rozmięczy Pannie. Tak też dla zaslug Kululaliey / Wa
lentego / Juliany / Symeona Biskupa / Piotra Stole
znego / Augustyna / Albina / Wactawa / Tomasza A
quina / Perpetuy / Felicyany / Cyrullego / Methudy /
usa / Grzegorza Papieza / Longina / Gertrudy / Joz
sa / Gumiberta / Alexandra / Benedykta / Baskulego /
Egipcya / Ambrozego / Vincento z Walencyey. J **Folio. 205.**
zaśie do swieto Wociecha: O wociehe pátzonie po w
skim swiecie / rzadz trzode Krystusowe: Boze kthory
nas Swietego Jerzego zaslugami y przysynami cie
bys. Takze zaslugami Swietego Marka / Witalisa / **Folio. 206.**
Nowego Piotra / abyśmy byli przes nie od wszystkich
przeciwnikow obronieni. J przez zaslugi Silippa / y
Jakuba.

Wskaz Kriżey Papieskiej

Folio 221. Jakuba / day Boże abyśmy byli y nauzeni / y ich modli-
twami wspomozeni.

Do Drzewa bluznierstwo.

Folio 222. **DAY** Boże / aby przez żywego Drzewa zaplathę /
wieczne dziedzictwośmy otrzymali. Day aby słusz-
y Krzyżowi / Krzyż chwalili / którzy sie przez Krzyż y
wotą wieznego nadzieia. Niechay wszyscy mówią
do Krzyża: Bądź pozdrowiona nadzieio tego świata /
drzewo zbawienne. To drzewo jest drabina grzesnych.
To drzewo wzrody wzdrowia / niemocy / y Dyabły od-
gania / wiecznie wybawia / nowy żywot czyni / o drzewo
Krzyża zwyciężające świat: Prawdziwe zbawienie /
zbaw zdrowe / niemocne wzdrow / sługi Krzyżowe przez
nieś Boże do wieczney chwaty: Bron Boże lud twój
przez tożnamię Świętego Krzyża.

Do Gloryana y inszych bluznierstwa.

Folio 223. O Gloryanie Święty / przesć Bog konie wzdra-
wia y daie upadłym odpuszczenie grzechow / obrałiśmy
cie sobie Patrona przed szolcem Bożym / wblagay
gniew / stoy za nami / ciatu naszemu day aby kwitnelo /

Folio 224. aby sie wiecey nie starzato w występłach: Day Boże / a-
byśmy przez Monikę od zwłazek grzechow naszych by-
li wybawieni: Także też przez Gotartę / przez Janę
przed forte Lacińska / aby przez tego zaślugi / stał sie
ta Ofiara naszą tobie Boże wdzięczna.

O Świętym Stanisławie bluznierstwa.

Folio 225. Jazie o Świętym Stanisławie. O Stanisławie
Folio 226. gwiazdo polska / ciebie twój lud polski prosi / aby sie
wspoteł s Synem Bożym nadmim smitował. O Pa-
tronie!

w którym Pana Boga bluznia.

173.

tronie / y Wyżę nad oycami / ktoręgo prosimy wszystkim
sercem / dośad iesteliśmy na tym świecie / abyśmy niebyli
pograżeni za grzechy nasze w głębokości: Ocho oćiec
Polakow / stat sie opiekunem sirot / zaprawda oćiec sy-
now / godny wstawizney chwaty.

Day nam Boże / abyśmy przez zaślugi y modlitwy **Folio 227.**
Gordyana / y Epimacha / byli od wsego złego wybaw-
wieni: Także też przez Nereusa / Serwaciusa / Pan-
kracyusa / Achileusa / Jofiey / potencyany / Bernardy-
na / Heleny / Urbana Papieja / Jana Papieja / Petro-
nelli / Nylodema / Marcellego / Piotra / Kraznego /
Bonifacyusa / Prymiusa / Felicyusa / Barnabasa /
Basilidusa / Cyrynusa / Naborusa / Nazarusza / Wi-
tusa / Modestusa / Gerwaza / Prokasa / Albana / y dzie-
sieć tysięcy Kycerzow.

Do Jana Krzyciela bluznierstwo.

Jeszcze daley: Dary Panie ofiarowane poświęć / za-
przynajd Jana Krzyciela / a nas przesmie od grzes-
chow naszych ogyść / abyśmy przez chy Święta wie-
dnego wesela dośthapili. Day Boże / abyśmy dla za-
ślug y modlitw Świętego Eulęgiego byli wspomozie-
ni. Bądź naszym pocieszycielem y przyszyńca. Jan y
Pawel dwie Oliwne drzewa / y dwie świecy przed stol-
cem Pańskim świecać / maia moc zamykać Niebo / O-
bioki / y otwierac brony tego. Day nam Boże abyśmy
mieli zaśtepcę w niebie Świętego Wacława / przez
tego zaślugi y modlitwy bądź wblagan: Także też
przez zaślugi Lwa Papieja.

Nawiedzenie panny Maryey bluznierstwa.

Jazie nawiedzenia Panny Maryey: Lastawa
Panno ty nas zachoway o Marya / ktoras iest koniec
y pozostaw

Wspat Kriejey Papieskiej

Solio. 242. y poratek. Proś Syna / abyśmy byli wliozba swietych
przeniesieni. Day nam Panie / abyśmy prokopą Opa-
ta / załugami byli wspomozeni. Także też: Załugami
Vdalrykowymi / Wilibaldowymi / Ailianowymi /
Sylwanowymi / Witalisowymi / Marcyalnymi /
Januárovymi / Benedyktowymi.

Do Matgorzaty Swietey bluznierstwa.

Solio. 243. O Matgorzato Swieta / przesć sie zbawieniy we
sela sie grzesnych tysiacmi / proś za nami / bierz pie-
kna y łaskawa: Day Boże / aby przez zasługe Brygit-
ty wybrancy / y przez zasługe Praxedy tobie offiarą

Solio. 247. naszą była wdzięczna Day nam abyśmy Kryssyny zału-
gami byli zbawieni. Jezusie z matka Marya wspomóż

Solio. 248. nas. Przez zasługi Krystosa / abyśmy wszytki zdrady
zwyćieżyli: Także zasługe Pantaleona / Marty / Ab-

Solio. 249. doną / Germaną / Papieża Szczepana. Ozwierney

Solio. 250. Pietrze otwórz nam niebo. Wspomóż nas Boże / przez
zasługi Sixtha Papieża / Donata / Affry / Romana /
Alary / Hippolita / Euzebiusa.

W niebo wstąpienie bluznierstwa.

Solio. 257. ~~Dzień wniebowstąpienia Panny Maryey~~ Tobie
Krolewno niebieska ten lud nabożnie spiewa / tobie swo-

Solio. 260. ie nabożeństwo obiawia. Prosimy cie Baretomiciu o-
my tu nasze grzechy. Day Boże / abyśmy pomoca Ku-

sa Swietego byli obronieni. Augustynie Swietchy w-
y rzadz trzoda twoja. Augustynie wblagay nam Krola

Solio. 251. chwaly. Boże przez błogosławione Hermetesa / Krola

Solio. 262. nas od wśego zlego: Day nam abyśmy przez Paulino-
we zasługi / y przybyny mogli otrzymać / twoje pomo-

Solio. 263. cy: Także przez Joziego opata / przez Pryskę mezen-
nika / przez Roza / przez Regine / przez Wiktoryną /
przez Matálberta.

w którym Panna Boga bluznia.

174.

W Narodzenie Panny Maryey bluznierstwa.

Jasie narodzenia Panny Maryey: Na nas grze- **Solio.** 264.
sne weyrzy łaskawie Panno. Nas zgromadzone łaski
wie zachoway Panno. Day nam Boże aby przez zału-
gi y przybyny Kunegundy otrzymaliśmy żywot wiecz-
ny: Także też przez Materną y przez siedm Spasow.

Do drewna bluznierstwa.

Jasie na dzień podniesienia Krzyża Swiethego: **Solio.** 266.

Chwalmy Krzyś Krystosa / abyśmy od nieprzyaciela
byli wybawieni / Krzyżowa obrona ktory Krzyś upadł

mu Swiatu dat żywot: Bron Panie lud twoy przez
znamię Swietego Krzyża / od wśelakich chyrości nie-

przyaciol wśysklich. Day Boże aby przez zasługe **Solio.** 267.
y przybyny Ludmity / byliśmy tobie wdzięczni. Tak

że przez zasługi Eufemicy Lamperta / Maurycego /
Tetle / Ruperta / Kosma Damiana.

Przeniesienie Swietego Stanisława bluznierstwa.

Dzień przeniesienia Swietego Stanisława. Abyś **Solio.** 269.
nam Swietcy Stanisławie dat serce ciche / y nasze ro-

zwiazat grzechy / y przywiodł nas do żywota / dla
twoich zasług: Pocięty ciu niedznych / zwyćieśco iá **Solio.** 270.

śniacych / przywiedź nas do Krolestwa niebieskiego.

Do Michala Swietego bluznierstwa.

Michale Swietcy tobie iesth dana napřednieysza **Solio.** 271.
moc od Boga / abyś grzeszace zbawił dusze. Step tu

máto zwysokiego nieba / y Wspomóż nas: Ty nieprzy-

iaciele nasze poraś. Ty Kasaelu niemocnym Day le-

karsthw / wrzody oddal / grzechy Omy / y nas wzyń
błogosławionymi.

Day nam Boże / abyśmy przez zasługi Marcella / **Solio.** 274.
Apuleiusa / Sergiusa / y Baecha / byli od wśego zle-

y u

go wy

Wzrost Krzyżey Papieskiej

go wybawieni / y błogosławieństwo otrzymali. Także też przez zasługi Gereona. O szlachetna Jadwigo po ciecho w bogich: Day nam Boże / aby to wronyście swię to Januariusza / przydało nam grzechom odpuszcze nia.

folio. 279. Przez zasługi Quintyna w s y s t e z w i a s t k i grzechom
folio. 282. n a s y c h r o z w i e s z. Także przez zasługi Wilbrorda.

Do Świętego Marcina bluznierstwa.

Święty Marcin febry wzdrowia. Djabły odga nia / zarażone głonki powietrzem ożywia. Day Boże / aby przez przyczynę pieć Braciey Polaków / Benedykta Jana / Matheussa / Izabela / y Krystyna / przysli s i n y k u w i e z n e y o z y w i e.

folio. 283. Bądź pozdrowion Janie Jalmuzniku / o y n e s i r o t
po ciechy cielu niemocnych / wysłuchaj nas / n a s e g r z e s
chy r o z w i e s z: Zboru n a s e g o b r o Ń / t w o i a m o c a P a s t e r
rzu nieprzyjacioly tłum / n a d t h w y m s i e l u d e m S m i
folio. 286. t u y. Boże day nam / z a p r z y c z y n a K r y z o g o n a / b y l i s i n y
od n a s y c h g r z e c h o w o z y s c i e n i / y o d c h y t h r o s c i n i e s
przyjacioly wybawieni.

Do Rochu bluznierstwa.

folio. 287. O Błogosławiony Rochu / i a k o w i e l k i e s a z a s l u g i
twoie / przez które my wierzymy / i z o d p o w i e t r z a w y
bawieni będziemy / w p r o s i e s z t o u p a n a: J z k t o r z y b o
da w z y w a c i n i e n i a t h w e g o / b y l i z a c h o w a n i o d z i e g o
powietrza.

Do Joachima y Zony jego bluznierstwa.

folio. 288. Joachime z Zoną t h w o i a r o z w i e s z c i e n a s o d g r z e s
chow. Day Boże / a b y s i n y d l a z a s l u g i L o t r a D y s m a
folio. 289. s a / i a s t k e t w o i e n a l e z ł. O Biskupie dostojny Wen
wenturo / Wysłuchaj twoie s l u g i. W y t e s z A p o s t o l o s
w i e /

w którym Pana Boga bluznia. 175.

wie / grzechom n a s y c h z w i a s t k i r o z w i e s z c i e p r z e s r e s y t
li w o l e k i. Dla tego ten swięty w m e z o n / a b y b y t z b a w i e
nin m d l y c h / y l e k a r s t w e m g r z e s n y c h: P r z e t h o m a m y
go w z y w a c.

Do iakiegoś pasterza bluznierstwa.

Mowmy w s y s t e z t e m u S w i e t e m u. O p a s t e r z u d o
bry / s i m t u y s i e n a d k o s c i o l e m / O z y w g i t w o i m i m o d l i
t w a m i / d a y W s p o m o z e n i e l u d u t w o i e m u / w y s l u c h a y
m o d l i t w y / y g r z e c h y n a s e z m a s / n a d r o d z e n a s w s p o
m o s z / y w o y z i s n i e n a s p o s t a w / d a y n a m d o b r e r z e c z y /
k t o r y c h s i e n a d z i e w a m y.

Ta Panna mezenizka negami swoimi Waza sta / folio. 361.
rego podeprata. J z a s i e.

Do Drewna zasia bluznierstwa.

O Krzyżu. Bądź pozdrowion Krzyżu Świethy / folio. 320.
drzewo dostojne / s t r a s l i w e t h y i e s t e s z z a w s z d y d r z e w o
nieprzyjaciolom Krzyżu Świety / p r z e d k t o r y m w c i e s
t a s i m i e r c / p i e k t o d r z y / k t o r e m u n i e c h a y b a d z i e r e a c
n a w i e k i.

O Świętym Wociefe y Stanisławie bluznierstwa. folio. 370.

Święty Wociefe bądź n a s y m R z e c z n i k i e m w n i e s
bie. Święty Boży Biskupie bądź grzesnym w s p o m o
życielem Stanisławie: Day nam a b y s i n y b y l i o d g r z e
chow r o z w i a z a n i / k t o r e g o c i e p r o s i m y w g r z e c h a c h
o b c i a z e n i / a b y s i n y b y l i o z y s c i e n i. C i e b i e s w i a t c h w a
li Stanisławie / O s w i e c n a s p r a w a s w i a t l o s c i a: D a y
s l a s l i w e b a r y z b a w i e n i a S t a n i s l a w i e.

Do Wacława bluznierstwa Wemfy.

O Wacławie Świątłości / y l e k a r s t w o g r z e s n y c h
z b a w i e n i e m d l y c h / W s p o m o z e n i e w c i s t o n y c h. O t o
ten marcin niebo otwiera / n a d m o r z e m p a n n i e / w i z o
dy w z d r a w i a.

Wbat Kxieży Papiestey
Wba o grobie Pańskim tak sie
 pozyna bluznierstwo.

folio 329. **Weselmy** sie w panie / dzień swiety obchodząc tu
 cci Grob pańskiemu / skorego obchodu wrogostego
 wesela sie Anieli. My cci musimy Grob pański. Kto
 ry jest Zbawienie / Żywot / y pocieszenie.

Wba o Wlocznicy bluznierstwo.

folio 334. **Badz** pozdrowiono Żelazo zwyciężające / Ktore ot
 twiera drzwi do nieba.

Wba o czerniowej Koronie
 bluznierstwo.

folio 335. **Weselmy** sie wszyscy w panie dzień swiety obcho
 dząc / tu cci Koronie Pańskiej / skorego obchodzenia
 wrogostego / wesela sie Anieli: Koronie cierniowej
 Będz wyrządzamy dzisiaj / Ktore dacie dary żywota / o
 twiera niebo. O chwalo kościelna / o dobra Korono /
 ciebie dzisiaj chwalać zachoway w niniejszym smutku
 y upadku / Amen.

Wba o czternaście Pomocnikach
 bluznierstwo.

folio 341. **L**amfa przez piatego Mikolaja Papię poswie
 cona / Ktore jest pożyteczna / niemocnym / smutnym /
 Anno. 1450. więziom / kupcom / pielgrzymom / na śmierć osadzo
 To. 2. Concil. nym / żołnierzom / sędziom / i innym / y chęć umarłym.
 Boże / Ktore wybrane swiete twoie / Jurka / Krysto
 fa /

180
w Którym Pana Boga bluznia. 176.

sa / Blaska / Idziego / Cyryla / Witta / Dziwisa / E,
 razmusa / Achacyusa / Pantaleona / Eustachiusa: Ka,
 taryne / Barbara / y Matgorzata / osobliwymi przy
 wilejami obdarował. Day / aby wszyscy Ktorzy sie do
 nich wcielali / wszystkim otrzymali. E y Krystusowi
 Rycerze / wspomnijcie na mie / y na kościot Boży / Ktore
 potrzebne waszey pomocy.

Niechay nas Bog przez was zbawi.

Badz Będ Bogu za Patrony.

Koraty w Adwent / bluznierstwo.

Jasie gasu Adwentu o pannie Maryey. O Ma folio. 326
 ry proś Dycia abowiem ciebie matki Syn slucha / a,
 byliny niebyli zatraceni / Ktore dacie odpuszczenie / day
 nam przez matkę / otrzymać t. e. Day Boże / abyśmy
 Marya tuli / za nami sie przyznajaca.

O pocieszycielko w bogich Marya / wysluchay nas folio. 327
 niedzne / nieba Krolowa / Swiata thego Páni / przymy
 twoich slug nabożne modlitwy.

Weyrzy na nasze wzdychanie / do żywota drogo / si folio. 328
 roch pocieszycielko / grzesnych nawroćcielko. Wspo
 mosz nas godziny ostatney. O Marya niebieska dro
 go / sluchay nas boć ciebie ccioc syn tobie żadney rze
 sy nieodmawia. O Marya rzadz wszystkim Swia
 tem.

O Marya ratuy nas / abyśmy grzesni przez cie by folio. 329
 li z Bogiem pojednani / zachoway nas matko y Bron.
 Przydz panno nad pannami.

Przydz Zbawienie ludzkie. Przydz Zrodło odpuszczenia
 Bemia grzechow. Przydz Swiatlo spiatłości. Przydz
 oswieca

Wzrost Kwiecy Papieskiej

oświecająca Sercą. Poćieszycielko przyjdź: Oglądaj/
nawiedz śledliwe.

Solio. 326. Rządź nas / Pobudź nas / Ożyw nas / grzechom
wiasłi rozwiś. O Światłości nabłogosławieńśa na
pełni serca wnetrzności. Wielka / Wierhśa / y iśhse
Naswietśa / badź przy nas blisko: Smituy sie nad mi-
zernymi. Przyjdź Mária Dawco odpuśczenia grze-
chow. Omyi wnetrzności serca / ożyśc plugawością
mizernione: O zdrow sınısłu náfego rány / naktoń v
porne / nápraw sřkódzace / day twoim wiernym tebie
służącym żywota ochłodzenie: Day nam przystęp do
niebá. Tyś Duś uerapionych nadzieiá Mária. Thy
sług twoich rozwiś zwiastí Mária. Thyś upády
świáth w grzechach ku żywotowi náprawiá Mária.
Tyś głowická przyobloktá Mária / ktory cie bes ná sie
nia y bes żadnego pokropienia płodna wżynit Mária
Thego Boga nam ułagay Mária Amen. Przez cie
nam bywa dawano odpuśczenia grzechow. Zmaś grze-
chy o Mária: Abowiemes ty Drogá do wiecznego ży-
wota. Przyjdź mátko łáski / Zrodto miłosierdzia / nedz-
nych lekárstho. Przyjdź Światłości Kościółá rzym-
skiego / Smutnych poćieszycielko / Zbawienie y poćie-
szenie: Poćieś pláżace / Wspomóż mdle / y náwroc
śladzace.

Solio. 327. Rostáżniśca Aniołom / poćieszycielko y bogich sirot
wysłuchay nas o Mária: nadziei y zbawienie mdłych
wspomożycielko ućianionych / wysłuchay nas o Mária.
Badź pozdrowioná Jednázko ludzi. Tyś iśstho
Thronem Salomonowym / niemaś równego sobie ani
na ziemi ani w niebie. Badź pozdrowioná mátko w sřt-
ey poyrteł. Kiey Troycę Śláketny przybytku: Przez cie Winni
Gierza

W którym Paná Boga bluznia.

177

Gierza odpuśczenie grzechow / Przez cie spráwiedli-
wym bywa dawana łáská.

Zbaw nas y zachoway nas náwielki wielom. Wśel
ti głowienie wśelkiey godziny modl sie iey / y wżynay
iey wspomozienia. Rostáżycielko chwalebna / mocna /
y władnaca.

Anielska Páni spuśc nam łáski twoiey: J day wśy
śkim grzechom nášym odpuśczenie Amen. Wśel sie
ktorásieś Światłóśc niebá. Rządźycielko ziemi. Je-
dnázko ludzi. Wśel sie wspomozycielko / mizernych
poćieszycielko. Oświećycielko wśyśkich ludzi. Tyś ná
dzieciá perwá mizernych / prawdziwie mátká opuściá,
tych: Tyś podniesienie upádytych. Podniesiścielko ná-
śey nadzieie. Smituy sie nad grzesnymi / bo to ná cie
należy. Thy grzechy náśe ożyśc / y przywiedz nas do
Chwały wieńcy. Narodzenie Máriaey dziewice / kto-
re nas omyło od zmaży grzechow / ec.

Toc są tych Kananáyskich Wśarżow bluznierstwa
zich wśafiego. Wśatu wpyłane: Jesli kto niewierzy
może w ich Wśat weyrzeć / wśakem náznázyt / każda
kárte ná kráin / kedy co nápisáno / y żadnego słowá nie
odmienit: J nieieś rzec podobna / aby kedy byt takó-
wi sprośni / zapámietali / y okrutni ná świecie Pogá-
ni / ktorzyby Pána Krystusa Syná Bożego mieli thak
służnić / eak sřmocić / tak sie znaswietśey meki tego / y
offiáry krwáwey ras ná krzyżu wżynioney / náśmie-
wac háńbie / y sřmocić: Niebyt nigdy takó wy żadny
Dyoklecyanus / ani żadny Nero / ani żadny Kaligulá /
łákowski / ci niebogoboyni y niewśtydliwi Wśarże /
gdzie w káżdey Wśey swoiey wśawiznie sie náśmie-
wáia / zoney náświetśey y ras ná krzyżu wżynioney
krwáwey

Pogani nigdy
tak nieśmocił
li Pána Kryst-
usa / takógo v
śawiznie sřos-
moca papies-
mice wem-
sach swóizy.

Wskazanie Księży Papieskich

papieżnicy nie
wierzą chociaż
wsty wyznają
i aby Chrystus
ras doświadczy
ni za grzechy
tego świata

Którym sł
wy wem słach
bluznia Chryst
stusa syna Bo
żego.
Solio.
Solio.
Solio.
Solio.

Solio.
Solio.
55. 57. 59.
62.
Solio.
Solio.

Przawę offiary Pana Jezusa Chrystusa syna Bożego.
Jakoż to okazuje / tego Młasku swego Dżabel
skiego / iż temu żadnym obyżciem niemięsza / choć te
wsty y tysiąc kroć mówią / y wyznawają: Aby Pan Ch
stus Syn Boży wmeżony / y na krzyżu Bogu Oycu
ras offiarowany / za grzechy wszytkiego świata / doświ
adczył / gniew srogi Oycy swego wśmierzył / y nas
krwio swa nadrośsa y naswiera ożyścił y poświę
cił: Abowiem kiedyby chemu wierzyli / nigdyby wem
sach swoich smysłonych takowymi słowy sromotnymi
Syna Bożego niebluznili / y ię naswierał by krwie ras
wylanej na krzyżu niesromocili / tak mówiac. Abyś
że weyrzał / na offiarę / która my tobie offiarujemy i
2. sławie. Abyś to nam dał / aby nas ta offiara od grze
3. chow naszych ożyściła: Abyś był wblagan tymi of
4. iarami naszymi: Abyś nas tymi offiarami od grze
5. chow naszych wyrzucił: Abyś tymi offiarami minieyszymi
8. Boże był wblagan. Abyś nas przez te offiary od zma
12. zy grzechow naszych ożyścił: Abyś panie przez ty spr
wy tajemnice / y grzechy nasze ożyścił / y sprawiedli
17. we żadenapełnił. Abyśiny wtych offiarach przyiel
18. y offiarowali Pana naszego Jezusa Chrystusa Syna Bo
żego. etc.

Toć są ty słowa / ktorými wśławiznie sromocicie y
bluznicie meke / sinierc y iedyna offiara Pana Jezusa Ch
stusa / ktore według tego Młasku / znou offiarujecie
Bogu Oycu / to iest / meżycie / y krzyżujecie krew Sy
na Bożego sromocicie y deprecie.

Powiedzmi: Jco iest in tego znou syna Bożego offiaro
wać / iedno go znou meżyc / krzyżować / y naswiera
sies sinierci tego: Abowiem to słowo offiarować syna
Bożego

Co iest offiara
wac.

Wskazanie Księży Papieskich. 178. 6. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Wskazanie Pana Boga bluznia. 178.

Bożego nie nieszamionuje in tego / iednego znou wie
zac / poimac / wplac / krowac / korenować / akrochko
mowiac / meżyc / zabiac / krew tego deprec / y wyle
wać. A iż sie to tak / rozumie / posłuchay nie moiego / ale
swiadectwa Ducha Swietego / ktory tymi słowy tak
swiadczy. Nie iżeby Chrystus zasto samego siebie of
siarować miał / boby zasto kroć musiał meżon być od
stworzenia świata: Tu słyszysz nie moie swiadectwo /
ale tego ktorego iest ziemia / morze / y niebo / iż Chrystus
offiarowany być niemoże / bez meżenia y cierpienia.

Darmo też te offiary Młaska przed prostym lu
dźmi / słowy smysłowymi barwist / maseis / y cukruis
mowiac: Jż offiarujecie naswiera ciato y krew Pa
na Chrystusowa / iż nie przawym / ani krzyżowym o
byżciem / na Otrazu / ale iako powiedasz in misterio /
to iest w tajemnicy niewiem iakiey bez rozlania krwie.

Jesli tak iest / iako ty powiedasz / tedyć ta offiara wa
sa tym obyżciem iest przed Bogiem nieplatna / y nie
bymi żadnego odpuszczenia y ożyżenia grzechow / a
ni dñs / wykupienia / iako w tym Młasku Szachanskim
semrzesz. Abowiem iako Apostoł mowi bez rozlania
krwie / niebywa odpuszczenie grzechow: Takie y na
drugim miejscu Duch Swiety / swiadczy / mowiac. V
był nas przezeń mite / przez ktorego mamy odkupie
nie / przez krew tego odpuszczenie grzechow / według bo
gactw łaski tego. A ian Swiety takieś zamysła krotko
o tej krwi mowiac: Jż krew Jezusa Chrystusa / nas oży
ściła od wszytkiego grzechu.

Tu słyszysz Młasku zapamiętały łasne swiadectwa
Ducha Swietego. Jż bez rozlania krwie niebywa da
ne odpuszczenie grzechow: Abowiem tylko przez łasne
krew

Wskazanie
obyżciem pos
wiedza offia
rma.

Wskazanie

Wskazanie

Wskazanie

Ożai Krieżey Papieskiej

Krew Krystusowa mamy / y odkupienie y odpuszczenie /
y omycie / od wszelkiego grzechu.

A gdyś to mamy prawdziwie / doświadczenie / y zupeł-
nie przes krew Syna Bożego ktora raz rozlał na krzy-
żu: I coś ty thedy bluznierzu masz iestże przydawac
daley: otho masz iawne świadectwa / sktorych swia-
dectw ius możesz obaczyć / iż tylko iedną offiara / on-
krwawa / krzyżowa y iawna / iest w sytkim ludzom wie-
rzacy m ku odpuszczeniu grzechow pożyteżna y doświ-
teżna: A iż żadney inney nie krwawey y tajemney of-
fiary Krystusowey niema / ale iest iakaś od was / dla
brzucha / smysłona obluda / kuglarstwo / y nasmiwisko-
zoney prawdziwey / y ras na krzyżu wzniesionej offiary
krwawey Pána Krystusowey: Przestomiy tedy ius wi-
cey Krystusa Syna Bożego nieofiarujemy / to iest nie-
mągemy / niekrzyżujemy / y krwie iego niedepcemy.

Alle gęsthotroć sobie roszęthamy / wspominaamy / y
dziękujemy Pánu Bogu / offiarując mu chwale / tho
i jest owoc warg naszych y ciała nasze własne / ktorze
przybytkiem Ducha Świętego / te niekrwawa ale w
dzieżna offiara.

Powiadasz iestże: Iż ciato y Krew Syna Bożego
i jest pospolita w obec krześcijańska offiara / ktora offia-
re / iako thy powiedasz / Kościot Boży znauki y z roszaz-
nia Páńskiego Bogu Oycu niebieskiemu wstawienie
ma offiarować / y offiarować zawżdy będzie / na pa-
miatke / albo na rozmyślanie onej offiary / ktora sie dla
zbawienia naszego / stała na krzyżu / ktora iedyny Syn
Boży w ciele swym smiertelny / dla wybawienia ro-
dzaju ludzkiego w sytkiego ras / na krzyżu Bogu oycu
swemu offiarował.

Tu cie

w którym Pána Bogá bluznia.

179.

Thu cie naprzod spytam / powiedz mi: gdzieś o tej
nauce / Krystusowey czytał / powiedz: na którym miey-
scu Krystus Syn Boży roszazał / aby Kościot krześcija-
ński Bogu oycu wstawienie / ciato y krew Syna Bo-
żego offiarować miał: Czemuzes pismem Świętym
tego niedowiodł: Ale iest pisma Świętego niestato /
przetoś musiał wżdy ledá iakie y okęhone pismo przy-
wieść / abyś proste ludzi zmamiał / y ozy im zasłonił /
aby widzac niewidzieli / y slyšac nieslyšeli.

Esa.

6.

Powiadasz iż pan Krystus / na ten zas offiarować
roszazał / kiedy do Apostolow swoich tymi slowy mo-
wił. To gęńcie na pamiatke moje: Jesliże ty słowa tak
máis rozumieć / iako ie ty wykladasz / tedy by Krystus
takowey Offiary Mśarstkiej y Mśarstka y Mśarka E-
wangelistow świętych niestá. it. Abowiem Mśarstka
y Mśarstka Święty tych slow. Tho gęńcie na pamiatke
moie niewspomina: Tylko Łukasz y Páwel Święty ty
słowa dokłada.

To gęńcie na
pamiatke mo-
ie.

Ale nie dla tego Mśarzu zapamiętały abyś ty zna-
wu Pána Krystusa Syna Bożego offiarował / meżyl
krzyżował / y sniego sie nasmiwał / Duch Święty thy
słowa włożył / ale aby wierni y wybráni Boży podług
roszazania Krystusowego tamali / bráli / iedli / y pili /
rozdawali / roszęthali sobie meke y śmierć Pána Kry-
stusa / y dziękowali temu za takowa praca iego / y stał
je ta Swiatość iest rzezoná Eucharystia / to iest dzie-
kowanie.

Abowiem ieslibysie ty słowa tak miały rozumieć. To
gęńcie na pamiatke moie / tho iest iako ty powiedasz y
wykladasz / offiarując Bogu oycu / thedy by według
twego wykładu / w sytky krześcianie po w sytkim
swięcie

3 19

swięcie

Kadney offia-
ry niekrwawey
niema.

Ebr.

Ro.

psal. 50. 51. 4.

Wice.

Wskaz Kriężey Papieskiej

świećcie / meżowie / niewiaśty / y dziewki / miały offiary /
wac Pána Krystusa Bogu oycu: Abowiem Święty
Páwet do wszystkich Koryntzyków meżow / niewiaś
y dziewek / ty słowa napisał.

1. Cor. 11. Ale wy iakoście zwykli inſe piſmá ſwiete wywrá-
cać y nicowác ku ſwemu pożytku y upadku / tak teſ y to
piſmo ſwiete wywracaſ y nie wieſ / nie ináć iedno iá-
to on kuſiciel zynił / kiedy Syná Bożego ná nawiſſ-
ſzey ſpicy koſcielney poſtawił / y ták do niego mowił:
Mate. 4. Jeſliſ ty Syn Boży ſpuſć ſie ná dot / gdzie mu teſ pi-
wiódł piſmo okęſone / tak iako y ty mowiác.
Abowiem napisaſ ięſt / Aniołom ſwoim rozkaſat / y w
Pſal. 90. rekach cie noſić beda / abyſ kiedy nicobráził o kámién-
nogi twoiey. A widzisz iuſ ſwoy ſatſywy y przewro-
tny wyktád piſmá ſwietego? O miżerni y zapamieta-
li ludzie duſi ſwoich?

Melchisedech nie ku Wſy nienależy

Sármó teſ tu / tey Wſarſkiej offiary podpieráſ
14. onym Melchisedechem Kroleſ y Káptanem ná wyſſ-
ſzym / który miſiſkat w ziemi Kánanáſkiej albo po-
gáńſkiej. Nie prze teſ y wiem to dobrane / iſ według v-
rzedu tego Melchisedecha Krystus ięſt wieżnym Kro-
lem y Káptanem / iako o Pánie Krystuſie Duch Świe-
Pſal. 109. ty ſwiatłac tak mowi: Przyſiaǵi Pán / á nieǵal mu te
Ebc. 7. go / Tyſ teſtá Káptanem wieżnym / według vřzedu
Melchisedecha.

Tu ięſnie ſam Duch Świety w tych ſłowach ſwiate-
gy / iſ Melchisedech / według vřzedu ſwego / był podo-
bny Krystuſowi Synowi Bożemu. A chceſ wiedzieć
iako?

w którym Pána Bogá bluznia.

180.

iako? Bóg ięſnie nie w offiary Wſarſkiej / iako ty po-
wiedaſ: Abowiem niekazuie nam tego historya ſwia-
ta / aby Melchisedech miał offiarowác / chleb y Wino
Bogu oycu / iako ty uſtáwignie offiaruieſ / ale nam to
ukazuie / iſ Melchisedech Krol Salem / proſerens / á nie
offerens / to ięſt / przynioſł wſy y położył wſy chleb y wi-
no Abramowi ku iedzeniu ná ſtoł / y ſługom ięgo / bto
goſłáwił Abramowi / y radował ſie / dziekuiác Pánu
Bogu / ná wyſokoſci / iſ był Abram przyiechat z wo-
ny zdrow w dom do niego / á iſ mu dáł Pán Bog zwy-
cieſtwo ná nieprzyaciéłmi ięgo. Stad tu iuſ mó-
żeſ obázyć / iſ to mieyſce ku tey wáſey Wſarſkiej of-
ſiarze / nie ſie nierymuie / áni ſtoſnie / ale iakoście inne
mieyſcá piſmá ſwietego zwykli wywracać / tak theſ y
to mieyſce / ku ſwemu pożytkowi y brzuchoſowi wywrá-
caće y ciągniecie.

A iſ Cypryana ſwieteſ przywodziſ / ten bład ſwoy Ad Celum
podpieráiac / iakoby Cypryan miał / tak to mieyſce wy-
bladać y rozumieć / iako ie ty wyktádaſ y rozumieſ.
Ja áſkolwiek nieprzyſiaǵlem wiáry dáwác / áni Cy-
pryanowi / áni żadnemu ſłowiétkowi / kłóry ſie o ſło-
wem Bożym niegáda / á wſákoſ y Cypryan nie táł
tego mieyſcá rozumie / iako ie ty rozumieſ y náciagaſ.
Abowiem Cypryan powieđa: Iſ iako Melchisedech of-
ſiarował chleb y wino / tak teſ P: Krystus ofiárował
ciáło y krew ſwoię ná krzyżu. A ſlyſyſ thu iako mowi
Cypryan? ná krzyżu. A iam w tey mierze nie ięſt ná prze-
ciwko Cypryanowi / poniewáſ ten wyktád nie ięſt ná
przećiwko piſmu ſwietemu / iſ offiárował Melchise-
dech chleb y wino / ábo dárował y ięci Abramá kiedy z
drogi w dom do niego przyiechat.

A iſ

Vide Ambroſi-
um de Sacra-
menta.

Ad Celum
lib. 2. Epi. 3.

Wzrost Księży Papieskiej

Boże Krystus / A iż mie też pytasz / abym ci powiedział / gdzie albo na
wypelnit w
rzad Kapłan.
którym miejscu Krystus Syn Boży wypelnit urząd
kapłanski / według urzędu Melchisedeka? Na toć tak
odpowiedam: Iż iako Melchisedek według urzędu
swego / był y Krolemy y Kapłanem najwyższym y wie-
cznym / tak też Pan Krystus ma wieczny urząd / iż jest
Krolemy y Kapłanem Boga najwyższego / według ur-
zędu Melchisedeka: Pytasz mie / iako choć słuchaj /
Zabr. 7. Powiem słowy Páwła Świałego. Naprzód iż iako
Melchisedek był bez oycá / bez matki / bez rodzań / nie-
máiac ani początku dni / ani skończenia żywota / wie-
cznym Krolemy y Kapłanem / tak też Pan Krystus bez
matki z oycá niebieskiego wzięnie / bez oycá z matki na
ziemi się narodził.

*Wzrost
Melchisedek
był krolemy
sprawiedliwym
etc.*

Jestże iako Melchisedek był Krolemy sprawiedliwym
ści / tak też Pan Krystus Syn Boży / jest Krolemy sprá-
wiedliwości / który nie tylko ma y rzadzi Krolestwo
sprawiedliwie / ale też przed srogim Sądem oycá swe-
go / w sýstki wiernie y wybrani swoje owiegi w sprá-
wiedliwość / tak iż którzykolwiek ludzie wierzą w tego
Krolá / są sprawiedliwi w Krolestwie Bożym. A któ-
rzy zaś się niewierzą / są niesprawiedliwi / y są w Krole-
stwie Djabelskim / wiecznie potępieni. Przeto też te-
go Krolá Krystusa sprawiedliwego / Prorok Świe-
ty Zacharyasz / w sýstkim wiernym tymi słowy zaleca
Ezdr. 6. mówiac. Wejś sie coró Syon / oto Krol twój przy-
chodzi tobie sprawiedliwy. A słyszysz tu / nie móie / ale
Ducha Świałego słowa / o sprawiedliwości / y o urze-
dzie tego Krolá Pána Jezú Krystusa Syna Bożego?

Jestże iako Melchisedek według urzędu swego był
Krolemy Salem / to jest / Krolemy pokoju / tak też Pan
Krystus

w którym Pána Boga bluznia. 131.

Krystus Syn Boży / jest Krolemy pokoju wiecznego /
iako Apostoł świały napisał onim mówiac. Iż Kry-
stus jest pokój náš / który z dwóich wżynit jedno / y iż
by y pogány w jednym ciełe Pána Boga przez Krzys-
Ten Krystus jest prawdziwy Krol Salem / tho jest /
prawdziwy pokój duszám naszym dawaíacy / y wesole
sumnienie żyniacy. A to o urzędzie Krolestwa iego.
Jestże theś / iako Melchisedek / był według urzędu
swego / nie tylko Krolemy sprawiedliwym / spokojnym
y wiecznym / bez rodzań / niemáiac ani początku dni / a-
ni skończenia żywota / ale też był wiecznym y najwyż-
szym Kapłanem / tak theś Pan Krystus Syn Boży /
jest ~~wiecznym~~ Kapłanem Boga najwyższego / który of-
fiarował Bogu oycu swemu / nie chleb ani wino / iako
ty powiedział fałszywie / ale offiarował na Krzyżu sive
własne y nasłwiete ciało y krew. I iako był Melchi-
sedek wiecznym Kapłanem na ziemi / tak też y Pan Kry-
stus jest wiecznym Kapłanem na prawicy Boga oycá
siedzacy / y za swymi wiernymi y wybranymi / wstáwiz
nie się ~~zastawiacy~~ / przyczyniaacy / y ich broniacy.

A iako Melchisedek na urzędzie swoim Kapłan-
skim nie potrzebował żadnego namiestnika / y inzego
Kapłana / tak też Krystus Syn Boży / nie potrzebuie
na urzędzie swoim Kapłanskim żadnego namiestnika a-
ni Kapłana / iako miał Aaron / y ie^o potomkowie / ożym
Páwet świały sferzey tak świały mówiac: A oni (coś
Aaronowego urzędu Kapłani) wiele się ich stawali ka-
plany / dla tego / iż dla śmierci nie mogli trwać na wie-
ki / ale ten (coś Pan Krystus) trwa zawse / y ma ka-
plánstwo wieczne / które nie schodzi / ani spada na ja-
dne / stać y zbawić może doskonałe / którzy przezeń ida-
do Boga

Ph. 2.
im. 1.
Rom. 5.

Melchisedek
był najwyż-
szym Kapłan-
nem.

Ezdr.

Aparabaton
sine processos
re.

Wszak Krieżey Papieskiey

do Boga / zawsze żywie / ktemu aby sie przysyniat
za nimi.

Tu masz świadectwo / nie Cypryana / ani Grzego-
za / ani żadnego innego Doktora / ale świadectwo Du-
cha Świętego. Iż Chrystus Syn Boży według urzę-
du Kapłańskiego Melchisedekowego trwa zawsze / y
ma kapłaństwo wieczne / y tego urzędu kapłańskiego
nikomu nie spuścić / nie skończyć / y nie wypełnić / iako chy-
powiedaś y plecieś / a sam nie wieś co / hańbiąc y spro-
mocąc urząd Kapłański Syna Bożego wieczny. I
nie wstydzasz się tak grubey y sprośney niemniemości
swoiey pokazywać przed wszystkim światem.

Wiesz ty nie słyszyś / iako Duch Święty mówi: Iż
Chrystus może zbawić doskonale / ktorzy przezeń idą do
Boga: oto słyszyś / iż zawsze żywie ktemu aby sie przy-
syniat / albo zastępował za nami: Jesli tedy trwa
Kapłaństwo Chrystusowe nawieki / y może doskonale
Chrystus zbawić ty / ktorzy przezeń idą do Boga / te-
dyć tym obyżaiem Chrystus nie potrzebuie / innego ka-
plana / pomocnika / y żadnego innego ofiarownika / na
miejscu swoim.

A gdyś tak iest według tego pisma świętego / po-
wiedzie mi tedy / na jakim miejscu Papieś iest / y swa-
mi / y zewszysthka orda swoia / kapłanem y ofiarowni-
kiem: Już tego niemożesz rzec / aby na miejscu Chrystu-
sowym / bo Chrystus według urzędu Melchisedeka trwa
kapłanem nawieki / bez potomka y wikaryego / y może
doskonale zbawić ty / ktorzy przezeń idą do Boga / odpo-
wiedz proście na jakimże tedy miejscu iest papieś / y
swami kapłany swoimi / y ofiarownikami: Rad y nierad
musisz rzec y zeznać się / iż na miejscu Szatańskim y An-
tykry-

w ktorym Pana Boga bluznia.

182.

ty Chrystusowym / onego Syna Jatraconego / ktorzy sie 2. Tes. 29
naprzeciwko Chrystusowi Synowi Bożemu wspina y Dan. 110
podnosi.

Baranek Żydowski nie tu Wszey nienależy.

A iż ieżcie tu they słysłoney ofiarze Wszak: skiey
druga figura przywodziś onego Baranka / ktorzego
Żydowie w starym zakonie ofiarowali y iedli: I chceś
tymi figurami / to iest tymi cieniami / prostym ludziam
obyżasłonić / aby nauki waszey fałszywey nie obaczyli.

Wiesz ty nie wieś: iż figura żadnego dowodu nieczy-
ni / iako Augustyn Święty mówi: Ale by też dobrze ty
nili / tedy iednak to znać musisz / iż wszyscy ofiary ciel-
cow / Kozłow / Baranow / ktorekolwiek w starym za-
kone co zna-
nie były ofiarowane z rozlanim krwi / tedy nie inzego
mionowały.
nieznamięnowały / iedno Pana Jezu Chrystusa syna Bo-
żego / Baranka oneo niewinnego / ktorzy miał krew swoia
rozlać na krzyżu / nie ofiarowanie chleba ani winy / i-
to ty fałszywie wykladaś: A iż tak iest / nie potrzeba ani
twoo wykładu / ani meo / ani doktora żadnego / abowiem
Jan krzyżiciel onego Baranka palcem swoim wskazał
mówiąc. Oto Baranek on Boży / ktorzy grzech nośi To
wszystkiego świata. Ale y Piotr Apostoł / wykladał i-
te tajemnice / o onym Baranku / tak mówi. Wykupie-
ni iesthście / nie ztochem / ani srebr / ale nadrośs-
kwa / iako baranka niepokalanego / niepomazanego
Chrystusa.

Alc iżebyś nierzekł / iż ty stoisz w a pisma święte
Bo nierozumieś sieo Baranku onym / ktorzego Żydowie
na wiel-

Wskaz Krieżey Wapieskiej

1. Cor. **na wielka noc offiarowal y iedli / tedy posuchay ias-
siley o tym Baranku żydowskim wielkonocnym pisac
Pawła Swietego / ktory tak mowi. Wielkanoc nasza /
za nas offiarowan jest Chrystus.**

**A slyysz tu iz Wielkanoc albo baranek jest offiaro-
wan Chrystus / a nie chleb ani wino iako ty powiedasz
A gdzie ta Wielkanoc / albo ten baranek Chrystus byl
offiarowan?**

**Ty powiedasz iz na ostatczney wieczerzy Bogu Oycu
offiarowal chleb y wino? Jesli tak jest / czemuż
tego s pisma Swietego nieukazal / ktore slowa Chry-
stus mowi / kiedy chleb y Wino offiarowal / y gdzie
tesz wam offiarowac roskazal? A iz zadnego swiadc-
stwa s pisma S: prawdziwego niema / przeto tesz si-
gurami / to jest cieniami dowodzisz / y o swej glowie / to
co sie zda pozytecznego krzychowi twemu powiedasz.**

**Jesze sie nad to pisac niewstydasz / powiedaiac /
iz Chrystus dwoie offiary wzynil: Jedna bez rozlania
krwie / offiaruiac chleb y wino / a druga krwawa na
krzyzu: Jesli tak jest / iako ty powiadasz / tedy sie Chry-
stus dwakroć Bogu Oycu offiarowal / pierwszy ras /
nie krwawym / albo iako ty mowisz tajemnym / skrytym
a drugiras na krzyzu z rozlaniem krwi / iawnym oby-
zaiem: A iesli to prawda / co ty powiedasz / tedy to nie
prawda jest co Apostol Swiety napisal / y na wielu
miejscach powtarzal: Iz sie tylko ras Chrystus offia-
rowal.**

**Jesli niewier- / sluchajze nie moich / ale slow Apo-
stolskich / ktory tak mowi. Chrystusowi niepotrzeba sie
kaidzego dnia offia- ac / abowiem cho ras wzynil /
gdy samego siebie offiarowal. Jesze daley mowi:
Chrystus**

w ktorym Wana Boga bluznia. 183.

**Chrystus sie ras offiarowal: A slyysz tu swiadcetwa Ebr. 9. et 10.
Ducha Swietego: iako mowi / Ras / ras.**

**A komusz tedy badziemy wiecey wierzye / tobie glo-
wikowi / iako Duch Swiety mowi / kiamcy / byli Du-
chowi Bozemu: rosadz to prosze cie: Jusz tedy tu wi-
dzisz / iakowa jest twoia nauka / y iako sie zgadza s pi-
smem Swiety.**

**Powiedasz iesze / iz byta tego potrzeba / aby sie pra-
wda zgodzila s figura. Iz offiary swoje Mharsta 304 ra niezgadza.
wiez prawda / powiedzemi: Czemu sie Msa s figura
niezgadza?**

**Izaz niewiesz / iz Zydownie w syfey offiarowali Ba-
ranka wielkonocnego: A wy tylko sami Mharze chleb
y wino offiaruiecie / a inszym ludziom prostym offi-
arowac zakazuiecie:**

**Zydownie ras w rok tylko baranka offiarowali / a wy
baranka waszego na kazdy dzien tysiac tysiacy offia-
ruiecie.**

**Zydownie kiedy baranka offiarowali / tedy dusz w
marlych nie wymabiali s Cysca / wy zasie gdy offiaru-
iecie / tedy swemu Barankowi wykupienie dusz s Cys-
ca / y grzechom odpuszczenie przypisuiecie:**

**Zydownie tylko baranka offiarowali / a ze cho za-
bnych pieniedzy niebrali / wy zasie offiaruiecie / y za co
pieniadze bieracie y bracie swiecie trzymacie?**

**Zydownie baranka offiaruiac zabiali / wy zasie po-
wiedacie / iz Chrystusa offiaruiac nie zabiacie.**

**Zydownie krew rozlewali / wy zasie powiedacie / iz
ie domow swoich kropili / wy zasie powiedacie / iz
krwie zadney nierozlewacie / ani zadnego kropiecie.**

**Zydownie w syfkiego Baranka iedli / a nie niezostaw-
iali /**

Nie dwoie ale
jedne offiary
Chrystus wzynil.

Ebr.

7.

Wskazanie Księży Biskupów

wiali/ wy zaście bierali swoje Mszarskie zostawiać/
iedny w słupie tkacie y chowacie/ a z drugimi z zwońki
po rynku biegacie.

Żydowie bierali za Boga niechwalili/ ani przed
nim kłękali/ wy zaście bierali swego/ za Boga chwali-
cie/ świece y lampy przednim palicie/ y przednim wsta-
wiznie kłękacie.

Żydowie pretko iedli bierali/ wy go zaście pier-
wey zherzy miedziele w słupie chowacie/ a gdy zwie-
trzeie/ toś go dopiero iecie. A bazyli ius/ iako sie ta
prawda wasza zgadza s figurą: to iest ta wasza smysła
na ofiarę Mszarską. Ale by sie też y nawiecy zgadza-
ła/ tedy iednak ta ofiara martwa/ albo iako ty zowieś
nie trwawa/ nie iest Chrystusowa ofiara/ ale iest od
Antykrysta na zatrącenie dusz ludzkich smysła.

Nie Chrystus
postanowił of-
iary Mszars-
kiej.

Powiedaś iż i Chrystus postanowił/ według tych
figur/ albo ciemow starego zakonu. Wkaś proście/ i-
ktore słowa Melchisedek mówił/ kiedy chleb y wino i-
to ty powiedaś ofiarować. Wkaś też/ ktore słowa ży-
dowie mówili/ kiedy wielkonocnego bierali ofiaro-
wali.

Wemsa-
sol. 1642

Izali tak który żydowin albo Melchisedek mówił/
iako tby w małym Kanonie wkoźdey Mszy moriś.
Przyimi Boże te nie-... ana ofiary/ ktora ia nie-
dostojny Stuga trwoy ofiaruje tobie Bogu żywemu
y prawdziwemu/ za nie-... grzechy y zgorzania/
y niedbatości moie. y... stojać/ ale y za wry-
ki wierne krześcjan... maćte. Aby ymmie/ y o-
nym ta ofiara była poży-... zbauienie.

Wkaś też ięże słowa pana Chrystusowe/ gdzieś ro-
kazat ciasto y krew swois Bogu oycu ofiarować.

Wkaś

W którym Panu Bogu bluznia.

184.

Wkaś też ięże/ gdzieś rokazat/ abyś sie ty za pa-
nem Chrystusem da Bogu przyznial/ aby Bog nań
oblagana y wesota twarza weyrzale.

Wkaś też ięże/ gdzieś to rokazat/ abyś ty w Ka-
nonie wielkim/ mezac y krzyżując znowu Syna Boże-
go/ ty słowa ssemrat mówiac. Przyimi Boże te ofiary
te do siebie. Jesli Boże Anioła twego swietego/ aby-
te ofiary/ rychto na twoy oltarz na wyszły doniosł.

Wkaś też ięże/ gdzieś Chrystus rokazat/ abyś ty ^{ktoro rokazat}
wielki okragły opłatek brat/ ofiarował/ y ludziom <sup>nie wielki opła-
tek im a lu-
dziom mały.</sup>

prosty wkaśował.
Wkaś też ięże gdzie Chrystus rokazat/ prostym lu-
dziom mały opłatek dawać.

Alle wiem co rzecześ/ iż nie natym nienależy/ choćia
to wielki opłatek/ albo mały wezmie/ iednak Chrystus/
iako wy powiedacie/ te pod wielkim/ iako też y
pod małym iest. Jesli tak iest iako ty powiedaś/ iż ie-
dnaki w wielkim y w małym.

A zemuś tedy/ tego Chrystusa który siedzi w wiel-
kim opłatku ofiarować/ a tego zaście Chrystusa/ który
w małym opłatku siedzi/ prostym ludziom ofiarować
bronicie. Musi podobno być w wielkim opłatku
wielki y ymsy Chrystus/ przeto go ofiarować/ a w
małym opłatku mniejszy y podlejszy/ przeto mu tako-
wey ci niewyrzadzacie.

Alle ięże rzecześ/ iż tylko Księży rokazat sie ofiarować
w wielkim opłatku/ a prostym ludziom mejom y nie-
wiasłom niekazał. Jesli tak iest iako ty powiedaś/ te
by Chrystus musiał dwoiaka wizerza sprawować/
iedne dla Księży z ofiarowaniem wielkim opłatku/ y o-
druga dla prostych ludzi w małym opła-
tku/ bez

Wskazanie Księży Papieskich

ku / bez ofiarowania / y bez Kielicha.

*Baránek Syn
wskazanie na nie
strofne ku
Misy Euchar
stycznej.*

Jesli nie jest zmartwychwstały / y od Boga wzięty / ob-
ruczony / tedy byś ius mogł obaczyć / ty twoje dowody
iako są słabe / y ziaćley paieżyny vprzędzone. Albo
wiem tu ius widzisz iasnie / iż ona wielkanoc żydowska
albo on Baránek / ktorego żydowie każdego roku ofia-
rowali krwawego / y iedli pieszonogo / nie sie nie stosu-
je / do tej waszey martwey / albo iako ia ty zowieś nie-
krwawey / a tajemney ofiarczy Mszarstey / ale znamio-
nuie one ofiary żywa y krwawa / ktora Krystus ras-
ną krzyżu vczynił.

Al i tak jest / krotkoć to wkładać musz / abyś sie niebo-
je dokad ieszce dychasz vznał / vpańmiał / y pokuto-
wał / iżes sie w tym pisanu twoim Syna Bożego Pa-
na Jesu Krystusa zaprzat / y iego naswietłsz młk /
smierć / y krew zbluznił: Powiedasz iż te figure ofiary-
wanie Baránka w starym zakonie Krystus nie na krzy-
żu wypelnił / ale na ostatney Wierzy.

Al i by sie to twoje bluznierstwo w wszystkiemu światu
okazało / podzmy do figury / y spátrzymy / ktorem oky
Batem żydowie iadali onego Baránka Wielkonocne /
według rozkazania Bożego.

Jako Żydowie iadali Baránka

Wielkonocnego.

Naprzód

*Wielkanoc Syn
dowska.
Krod.
Numerl.*

12. jako Żydowie brali Baránka nie-
pokalonego iet / oznego y zdrowego z trzody / tch
2. tch Pan Krystus Syn Boży / Baránek niepokalony y
zdrowy / kthory żadnego grzechu nie miał / y zdrada w
53. wściech iego nie była / był wzięty z trzody ludzkiego po-
2. kolenia
H.

*Łsa.
2. Tes.
Dan.*

w ktorym Paná Boga bluznia. 185.

tolenia / Abraháma y Dawida / ktory sie duchem swie-
tym zagal / s panny Maryey sie narodził / y nam w sy-
stkim był podobny / okrom samego grzechu.

*Matt.
Ebr.
Ebr.*

*11
2
4*

Jesze iako tch oni żydowie z rozkazania pańskiego
niezarazem onego Baránka wzięwszy zabili / ofiaro-
wali / y krew iego odrzwie swoje mázali / ale zekali
wiezora: tak tch ten Baránek Pan Krystus / niez-
razem skoro sie narodził był zabity / ofiarowan na krzy-
żu / odrzwie serc naszych krew swoia naswietłsz y na-
drossz namázat / ale to wszystko wiezor / to iest / o sta-
teznego wieku vzynić razyl / iako Aposthot Pawel
swietry napisał.

*1. Cor.
Gal.*

*13
4*

Jesze tch iako w sytká wielkość ludu onego Ba-
ránka ofiarowała / potym całego / z głowa / z nogami /
y zewsytkimi trzewami iadła / tak tch Krystusa Syna
Bożego / w sytká wielkość ludu ofiarowała / to iest /
grzechy swotni na krzyżu ras zabita / kthorego ius ma-
leć / nie jebami / ale przez wiare / nie potowice / ani trze-
ciey ani gwarrey / zaci / ale całego / y w sytkiego /
z głowa / z nogami / y z trzewami. Nie tak iakogo iedza
heretykowie / y wy Papieżnicy / y w syscy niewierni.

Abowiem tego Baránka Syna Bożego naprzód ci
z głowa nie iedza / ktorzy go za głowe iedyna koscioła
Swietego krześcyańskiego mieć nie chcą / y nie słucha-
ta / ale sobie inze głowy parfywe Papieże Rzymskie
smyslaia / y tych słuchaia:

*Papież y sine
dy iego nie
w sytkiego bo-
ránka iedza.*

Ci go tch ieszce z głowa nie iedza / kthorzy go za ie-
dnego tylko iednaga y przyzyńca do Boga mieć nie ch-
ca / ale sobie / inzych iednazow y przyzyńcow szukata
y nabywaia / ludzi umarłych.

*Ktorzy go z glo-
wa nie iedza.*

Ci go ieszce z głowa nie iedza / ktorzy temu niewie-

B b

134 /

Wzrost Kriężey Papieskiej

rze / aby ras na krzyżu dosię wznit za grzechy wbyst-
iego swiata przes one iedyna offiary / ale go znou of-
fiarua / meza y wensach swoich krzyuia.

Atorzy go zno-
gami nieledza
y a trzewami-

Ci też tego Baranka Syna Bożego znogami y szze-
wami nieledza / ktorzy gtowieński wo od Bostwa ie-
go odtazala / ktorzygo vza y powiedala być albo tyl-
ko gtowiekiem / albo tylko Bogiem / a nie gtowiekiem y
Bogiem w iedney osobie albo personie.

Jesze też iako onego Baranka Żydowie iadali /
nie surowego / ani w wodzie wwarzonego / ale v ognia
vpiezonego / tak też wbyscy wierni y wybrani Boży
tego Baranka Pana Jezu Krystusa nie surowego / ani
ni w wodzie wwarzonego / ale na krzyżu ras v ognia
gniewu Bożego vpiezonego przes wiare iedza.

Atorzy suro-
wego iedza ba-
ranka.

Abowiemgo ci iedza surowego / ktorzy nie wśamey
mece / smierci / y w vpiezeniu tego Baranka pokladala
odpuszczenie grzechow / ale w vzynkach / w zaslugach
y w infych swoich zabobonach.

Atorzy warzo-
nego iedza.

Ci go też w wodzie wwarzonego iedza / ktorzy do
nauki tego Baranka Krystusa Syna Bożego / inſe nau-
ki / ludzkie vstawy / y swoje wtasne wymysly przysadz-
la / y pod zasloną Syna Bożego / y kościota krześcijań-
skiego / nauki Dyabelskich vza / matkinstwa / y pokar-
mow / ktore Pan Bog stworzył ku vzywaniu wiernym
zakazui / ktorzy przes odpusky / Czysta Wſe / Kapice
Czystości / Obrazy / Oltarze / Bagna / Gromnice /
Szoldry / Oleie / Wody / Soli / Ornathy / Krucyfiry /
Pieniadze / Koncylia / Reguly / Spowiedzi / Offiary /
y inſe Dyabelskie Zabobony. ku tase Bożej przyac-
chca.

Tim.

4.

Jesze też iako Żydowie kiedy onego Baranka iedli
tedy

w ktorym Pana Boga bluznia. 186.

tedy jadney kości wnim niełamali / także theſ wierni y
wybrani Boży tego Baranka Krystusa iedza / a kości
wnim jadnych niełamia.

Ci łamia kości w tym Baranku / ktorzy slowo iego Atorzy łamia
Swiate wywracala / swiatości y postanowienia iego kości w Ba-
raku.

Jesze też iako onego Baranka Żydowie iedli w ie-
dnym domu / wlasawſy sie / pretko / y stojac / lasti w re-
kach swoich trzymali / także też tego Baranka Pana
Jezu Krystusa wbyscy wierni iedza w iednym domu. ko-
ściote Swietym krześcijańskim / y Apostolskim / ktorzy
ſie nie w Rzymie za Papieſow / ale iesze od Jadamá
y Jewy zagal / byli za Krystusa y Apostolow iego / y
po wſyskim swiecie ſie roſproſyli.

Atorzy w ied-
nym domu.

A iedza tego Baranka wlasawſy ſie to iest / nagoto-
wawſy ſie w droge wiecznego zywota / y odrzuci wſy
od ſiebie wſyski zabawki tego swiata / piegotowanie /
bogactwa / y roſtoſy.

Atorzy wlasa-
wſy ſie iedza
baranka.

Dreko go iedza nierozmynſlaia ſie ani odkladala dzien
za dzien.

Atorzy go pre-
tko iedza.

Stoiac bedac zawsze gotowi / iesli Pan zakolace /
o trzeciej / ſoftey / albo dziwiatrey godzinie w nocy.

Atorzy stojac
iedza.

Lasti maiac w rekach swoich / pamietaiac na cho-
tu na thym swiecie ſa komornikami y pielgrzymami / a
wiecznego mieſtanta niemala.

Atorzy lasti
maiac w rekach
1. per. 2.

A ci zasie tego Baranka Krystusa / nieledza w ie-
dnym domu / ktorzy rozmaite zakony s swoich gbow wy-
myslili / iako ſa wbyscy Mniszy / ktorzy ſie od owiec pa-
na Krystusowych odiazyl / ktore ſluchala glosu Kry-
stusa pasterza nawyſſzego / a nazynili ſobie infych
pasterzow / Dominikow / Francyſkow / Barnadynow
ktorych glosu ſluchala.

Atorzy baran-
ka nieledza w
iednym domu.

Wzrost Krieżey Papieskiej

Atorzy nieustająco
sawssy sie iedza.

Tat B.

Atorzy nieustająco
pretko iedza.

Atorzy nieustająco
iedza.

Atorzy last w
reka h nietrzy
malo.

Atorzy a stat
sa baranka iedza.

Matt.
2. Tim.

Ci też iedza Baranka tego nieustająco sawssy sie / ktorzy sie zabawia / wielkimi pracami / okolo rzeczy zesznych / wstawiznie / a opuściznia rzeczy niebieskie / ktorzy o Bogactwach / o imieniu / o żonach / o dzieciach / o koniach / o psiech / wstawiznie myśla / y pracują / ktorzy w państwach / w obywatelstwach / w cudzoziństwach / y w ganiaractwach ~~leżą / jako iest w syfistach~~ orda Krieżey Papieskiej.

Ci też tego Baranka Pana Jezusa Chrystusa niepretko iedza / ktorzy do nauki jego nierychto przykłada / Seymow zekają / żywota swego niepolepszają / ale dzień za dzień odkładają / Koncylia / Krolow / Cesarzow / Panow / Papieży / y Biskupow zekają.

Ci go też iedza nieustojac / ktorzy Chrystusa wyznawają zasu szesliwego / a przysięgają sie go zasu nie szesliwego: ktorzy niedbaliymi są okolo rozmnożenia chwaly Bożej / ktorzy kości y lupia y pożywienie wierzym slugom Bożym wydzierają / y ich nieopatrują / y ktorzy mówią. Brzydzi sie dusza nasza nad tym lekkim pokarmem.

Ci też last w rekach swoich nietrzymają / ktorzy się tu na świecie na długie mieszkanie fundują / na śmierć y na godzinę ostatnią / rzadko albo nigdy / nie wspominają.

Jestże też jako onego Baranka Żydowie zgorzkałi / y spraszkami iedli / także też / tego Baranka Pana Chrystusa / wszyscy wierni / krzyż swój zaniemniósac / w szerości y w prawdzie żywac / iedza.

A ci są własni tego zwolennicy / co tego Baranka zgorzkałi / iedza / ktorzy tu na świecie / dla imienia tego swietego / prześladowanie / wdrażenie y wciśnienie rozmaite

w ktorym Panu Bogu bluznia. 187.

rozmaite cierpia / albo jako Chrystus powiedzia / pła, Joan. 16. Za y tykają / y są podobni niewiastom dziatki małe rozdaczym.

Papież y wszyscy orda jego też iedza Baranka / ale ktorzy bez tej gorzkiej szatki: Albowiem nie dla imienia jego światego nie cierpia y owszem wierne zwoleńniki prześladowia y zabijają ty / ktorzy tego Baranka stałi iedza.

Ci też tego Baranka Pana Chrystusa iedza spraszkami / według rozkazania Bożego / ktorzy szerości y prawdy naśladowia / od starego batwochwalstwa wcielają / y od fałszywej nauki odstawia / ktorzy w kościele Bożym żadnego zgorzienia s siebie niedawia / y ktorzy w dobrych wzynkach y w nowości żywota chodzą. Ktorzy starego Jádama / y z wzynkami jego odrzucają / y grzechowi sobie panować nie dopuszczają / ale duchem martwia w sobie cielesne żądze y wzynki. Ktorzy też natym świecie trzeźwie / sprawiedliwi / y pobożnie żyją / ludzi w bogich nietupia / y nie obciążają / y w bogich iakimuznami nie zapominają / y wspomagają / y braterską miłość zachowują / z tym złego nie oddają / nie zlorzeczają / nie sromocą / y w felakciey się obłudności y chytrości strzegą. Ktorzy Krolow / Panow / y przełożonym / według wolej Bożej są posłusni.

A zaś ci ktorzy nie są takowi / ci Baranka Pana Chrystusa w szerości y w prawdzie nie iedzą / ale go iedzą w starym kwasie.

A widziś tu iuszą pamiętały głowie duki swoi ley / y bluznierzu Syna Bożego / nie tylko y poćies ne taimnice / ta figura / albo chci ci / iedzenie onego żydowskiego Baranka wielkonocnego / w sobie zamysla.

Wskaz Kwiecy Wapiestien

ka: Nie Mpa komiezie od Szachana/ dla brzucha
smysona/ ale one offiars Syna Bozego/ ktora ras
na krzyzu wzynil/ y tam wyslysko cokolwiek ten Bara
nek jydowski znamionowal wypelni.

Dla czego Wskaz bywacia.

Powiedasz ieste/ Ji nietym sposobem/ y nietym
wmyslem tego Baranka swego martwego/ bes krwie/
na Mpy offiarniecie/ zebyście sobie zbawienie/ y grze
chom odpuszenie przez te offiars zaslugowac mieli.
Boze day to/ abyś takowa wiara mial/ y tak nieodmien
nie o they Mparstiey offiarsze trzymal/ abowiem gdy
byś takowa wiara mial/ musiataby tańsa być Pani
Mpa/ y ze wszytkimi Mparzmi/ ktorzyby natychmiast
stali sie ona Solo zwiertzata/ ktorą nie infego niego.
dną/ iedno aby była przeg wyrzuconą/ y od ludzi pode
ptaną.

Aleć ia przed sie temu niewierze/ abyś tak/ iako pi
sasz/ o Mpy thrzymac mial/ ponieważ mato nizey
opak napisat/ tak powiedaiac: Ji ta offiara Mpar
sta/ iest tego skutku/ y nieiest rozna/ od oney krzyzowej
y krwawey offiary. Obawze iako sie tu zgadzasz/ iakos
tu tobie wierzeć. Na iednym mieyscu powiedasz: Ji
ta offiara Mparsta/ zadnego zbawienia y odpusze
nia grzechow niezasluguie. A na drugim mieyscu. Ji
czego iest skutku/ nieiest rozna od oney krzyzowej y
krwawey offiary. Widzisz: Jako tu s takowych wst/
ktore sie Pana Boga nieboia/ razem ciepto/ y zimno
wychodzie.

Jasz niewiesz/ iz skutek oney krwawey ras wzynio
ney na

w ktorym Pana Boga bluznia. 188.

ney na Krzyzu Syna Bozego offiary/ iest odpusze
nie grzechow/ wedlug slow onych Pana Krystusa na
ostatney wiegerzey/ ktore mowil: To iest Krew mo
ia nowego Testamentu/ ktora za wiele ich bedzie wy
lana/ na odpuszenie grzechow. Takze thes y Pawel
Swietchy mowi: Przes krew iego mamy odpuszenie
grzechow. Jasz na drugim mieyscu. Bes krwie wy
lania niebywa grzechom odpuszenie. Tu masz iasne
swiadectwa Duchu swietego/ iz skutek oney krwawey
offiary Syna Bozego/ iest odpuszenie grzechow.

Aley to ieste przydam/ iesli cha offiara Mparsta
wasa/ iako ty powiedasz/ nieczyni zadnego odpusze
nia grzechow/ ani od nich ozyścia/ tedyc tym obyga
tem iest niepotrzebna/ obłudna/ y od Djabla/ dla pie
wiedzy smysloną.

Jto wszytko fasz/ y mardetwo/ cosciekolwiek o tey
martwey Mparstiey offiarsze w swoim Mfale napisal
li/ tymi slowy Aby nas taicmnica tey offiary wyzwo
lita od grzechow. Jasz. Abyś byl cha nase offiara
vbtagan. Jasz. Raz nas Panie przes te offiars od
grzechow nasych ozyścić. Jasz. Ta offiara/ niechay
grzechy nase ozyści. Jasz: Przes te Panie sprawa
thaiemnice/ y grzechy nase niechay beda ozyścione/ y
zadze sprawiedliwe napelnione. Jasz. Day nam pro
simy cie Panie/ aby cha offiara zbawienna/ y nasych
grzechow byla ozyścieniem/ y twego Mafiatu vbla
ganim. Jasz w Nanonie Mniesym. Przyimi Bo
ze te niepomazana offiars/ ktora ia niedostoiny su
ga twoy/ ofiarnie robie Bogu moiemu ywemu/ y pra
wodziwemu/ za niezlitone grzechy/ zgo: szenia/ y niedo
lości moie/ y za wszytki stojace/ ale y za wszytki wiera
ne krze

Matt. 26

Eph. 16

Ebr. 9

Wemfale:

Solio. 6.32

Solio. 10. et

12.55.57.59.

et 62.

Solio. 74. 124.

134:

Solio. 147.

Solio. 164.

Matt.

5.

Heradza sie
i pisanu swo
Bisup.

Apoc.

3.

Wzrost Księży Papieskiej

ne krześciany żywe y zmarłe/ aby y mnie y onym była
pożyteczna ku zbawieniu. Iż się: W wielkim Zako-
nie. Offiariusz twemu Najestatowi Panie offi-
re bysta/ ofiara święta/ ofiara niepomazana/ sami za-
się y za wykupienie dusz/ za nadszies zbawienia. etc.

folio.
et 187.

187. Inże takowe/ y tym podobne świadectwa/ które są
w Msale waszym napisane opuścić. Abowiem iuż
słych możesz obaczyć/ jeśli się ty słowa wemśalc s twoi-
mi słowy zgadzaia/ gdzie tak powiedasz: Jż nie thym
spůsobem/ y nie thym wmysłem tey offiary Msarskiej
offiariusze/ żebyście sobie zbawienie y grzechom od-
puśczenie przez te offiary zasługować mieli. A bazył
iust/ iakoś się tu zostat przy prawdzie?

Czemu się Wzrost brzydźmiemy/ Wspo-
wiedz.

Jeżeli też powiedasz/ iż się żadna rzecz wiec-
niebrzydźmiemy iako Msza kościola Papieskiego: To pra-
wda powiedasz. A chcesz wiedzieć czemu się brzydźmiemy?
Abowiem żadney rzeczy przed Bogiem brzydźmy nie-
masz ani było od początku świata iako jest ta Msza wa-
śa Euglarśka/ w której baranka niewiem iakiegoś mar-
twego/ bez krwie/ Bogu ofiariusze/ nasiniemaiac się
z onego baranka żywego Pana Jezusa Krystusa Syna
Bożego/ y z naswietśey meki/ krwie/ y offiary ras na
krzyżu wzniesionej iego: Abowiem w tey smysłoney ofi-
ciarze swojej to iawnie okazywać/ iż temu niewierzy-
cie/ aby Krystus Syn Boży/ ras na krzyżu rozławszy
krew swoją/ sprawił nam odpuszczenie grzechom na-
szych. Abowiem kiedybyście temu wierzyli/ tedybyście
przeszli

w którym Pana Boga bluzna. 188

przeszli na iego naswietśey ras wzniesionej/ offi-
re/ y niepatrzylibyście/ na żadne inże offiary/ ani im
odpuszczenia grzechom przypisowali.

Wiem o tym/ iż to wsty wyznawacie/ Krystus do-
wziął za grzechy/ ale coś po takowym waszym wyzna-
waniu/ ponieważ temu niewierzyacie: Abowiem kiedy
byście wierzyli/ nigdybyście żadnych inzych baran-
ków marthwych/ bez krwie/ nieoffiariowali/ y Bogu
niezalecali: Boć onego baranka Syna Bożego/ nie
potrzeba Bogu zalecać: Jest iego Syn miły/ którego
nie my/ ale on nas mizerne zaleca Bogu Ocu swemu.

Wsty wznies-
wata papie-
zncy i Kryst-
tus dości wzy-
nił ale temu
niewierza.

mat. 3.
Mat. 17.

O mizerny y niedziwy głowie/ ziemio: A wiec thy
Krystusa Syna Bożego zalecał Bogu: A wiec thy
Krystusa Syna Bożego tak owego Pana/ któremu da-
na jest wszelaka moc/ na niebie y na ziemi/ ofiariusz.

Kiedy to test
takowy Kryst-
sus/ którego
grzeszny głow-
wiec ofiariusz
ie.

Powiedz mi/ co jest wietśey/ y poważniejszy
przed Bogiem/ ty/ czyli Krystus/ rzeczesz/ iż Krystus
A czemuś ty tedy badac mniejszym/ y podleyśm/ ofia-
ruię wietśey/ y poważniejszyego? Jeśli ty Krystu-
śa offiariusz Bogu/ kiedy chcesz/ tedyś ty iuż wietśey
a niżli Krystus: Abowiem wietśey ten który ofiariusz
a niżli ten którego ofiariusz

Co test wietśey
go test Kryst-
sus albo
kradź.

Powiedz jeśli masz Krystusa w swojej mocy: Jeśli
rzeczesz: Niewiem: A czemuś go tedy ofiariusz/ ponie-
waż go w swej mocy nie masz: Iż się niewiesz: Jż kie-
dy kto chce co offiariować Bogu/ ma to mieć pierwey
w swojej mocy: Abowiem jeśli ono ofiariusz/ tego w
swey mocy nie ma/ tedy nie może ofiariusz: A iż ty Kry-
stusa w swej mocy nie masz/ przeto go też offiariować
nie możesz.

Jeśli papieś-
s krzesła swoie-
ma Krystusa
w swej mocy.

A gdyś tak jest/ tedy się słusnie Msza brzydźmiemy/
ponie-
C c

Wskazanie Księży Papieskich

ponieważ nie innego niż wasza niecieś / iedno brzyda
Łość Boża / kthora według pisma Świętego / w pań-
stwie Antykrystusowym miała stać na miejscu Świę-
tego Syna Bożego zupełnego zbawiciela niszczącego was
kajany z waszą ofiarą doskonałą / pewnie być o-
kazuje.

*Jan.
Marc.*

13. *16.* A chcesz zynieć ofiarę Bogu / ofiarujże samego sie-
bie / ktego masz w mocy / ale y samego siebie nie możesz
mieć w mocy / y nie możesz się ofiarować / jeśli cie Pan
nie wspomogę. Spytaś mnie iako się mam ofiarować?
Powiem / iedno słuchaj: Zaprzy się samego siebie / y
weźmi krzyż swój / y podzję Krystusem. Abowiem on
nas tak sam wzy: Jż cho jest wdzięczna Panu Bogu
ofiarą / przeć się samego siebie / y morzyć starego Ja-
dama / abowiem tak jestesmy przez grzech Oycu naszego
pierwszego Jádama skazani / iż sami przed oczyma na-
szymi bardzo się sobie podobamy / y każdy s swego przy-
rodzenia złego sobie pochlebia / y kocha się sam w sobie.
Jeden w mądrości / drugi w nauce / drugi w bogact-
wach / drugi w proznej chwale.

*Wskazanie ofia-
ry panu Bo-
gu.*

*Wskazanie ofia-
ry panu Bo-
gu.*

*Wskazanie ofia-
ry panu Bo-
gu.*

A przesto kto to umie zadusić / y w zgardzić w sobie /
w tym się nawiecy kocha / ten ci ofiarę Panu Bogu
wdzięczną czyni / a jest ieden z onych ubogich / o których
Krystus tak mówi. Błogosławieni ubodzy w duchu /
Abowiem takowych jest królestwo niebieskie.
A przesto wiernych ludzi krześcijańskich / tak mówią
sług kościelnych / iako też y ludzi innych. To są ofia-
ry wdzięczne Panu Bogu: Przodkiem / abyś Panu Bo-
gu / za wszystkie nierozliczne dobrodziejstwa tego dzieło-
wał / a zwołasz iż nas przez iedyną ofiarę na krzyżu
wzmięną krwawą Syna swego miłego odkupić ra-
zył.

Wskazanie Pana Boga bluznia.

190.

Potym abyś duszę y ciato swe Panu Bogu ofiaro-
wał / ktożbyś w sobie ofiarować nie może / iedno y
sam: Tak będziesz naśladował Krystusa / gdy iako on
swe ciato ofiarował / tak też ty swoje a nie Krystusa
we ofiarować będziesz / iako Święty Paweł wzy: A-
bowiem Krystusa Syna Bożego żadne stworzenie ofi-
siarować nie mogło / ani przed obliźność Boga Oycę
postawić / iedno on sam. y to nie kiedy chy / albo ia / ale
kiedy on sam chciat.

*Rem.
Ez.*

*12.
56.*

Przeto my nie ofiarujemy Krystusa znowu / ale bierze-
my y iemy ciato y krew tego Pijamy / według wskazy y
rozkazania Syna Bożego / który wziawszy chleb / y po-
dziękowawszy tamat y dawał uczniom swoim mo-
wiac. Bierzcie / iedzcie / To jest ciato moje: Tymże o-
był się wzyawszy kubek / y podziękowawszy dawał im
mowiac. Pijcie tego wszyscy: Abowiem cho jest krew
moja nowego testamentu / ktera za wiele ich będzie wy-
laną / na odpuszczenie grzechów.

*Marc.
Luc.
1. Cor.*

*26.
14.
22.
11.*

Tu niesłyszysz nic / aby kazał Bogu Oycu ofiaro-
wać / tylko iż krew swoją nowego testamentu krwawo-
wie / ktera za wiele ich miała być wylaną / na odpus-
zczenie grzechów.

Tu skąd możesz obaczyć / iż Krystus Syn Boży przez
nadrośnięcie krwi swojej na krzyżu nas wyłanie / nam
sprawit grzechów naszych odpuszczenie: A gdzie jest od-
puszczenie / tam już nie ma więcej ofiary za grzech /
iako Apłostol powie: Zburz to prośbę cie jeśli umieś.

Ebr.

10.

A iż tego zbawić na wielki wielom nie możesz / przeto
tedy niedziwuj się prośbę cie / iż się wszyscy wierni wy-
brani Boży / iako wasza iako słuznictwem nie słycha-
nym / y ta zmysłona obtuda / brzydza / kthora sam się

Ec q

tan

Wskazanie Księży Baptyści

czan zmyślił / tu pozbawieniu y posromoceniu oney iedy
ney ofiary / Pána Jezusa Chrystusa / ktora na krzyżu ra-
zowana wżyniła / za co temu / niechay będzie wesele / y
chwata nawięki wielom. Amen.

Za umarłe ludzi ofiaruia wemżach.

A iż też powiedaś że nie tylko za żywe / ale też y za lu-
dzi umarłe ofiaruięś Chrystusa znówu / aby ludzie v-
marli byli meki Pána Chrystusowey wżesnicy / I po-
wiedaś / iż takowe ofiarowanie za ludzi umarłe / ię-
ste za Apostolow było.

Tu cie napierwey spytam / odpowiedz mi na to: Je-
śli ci ludzie umarli za żywota byli wżesniki meki Pána
Chrystusowey / albo niebyli? Kady nierad musis od-
powiedzieć: Iż wszyscy wierni / ktorzy ięste za żywe
ta iedli ciato y krew pili Chrystusa Syna Bożego /
przes wiare / byli wżesniki meki Chrystusowey / y w nim
mieszkałi a on w nich / według onych słow Chrystuso-
wych. A tho ie moje ciato / y pije moje Krew / wemnie
mieszka / a ia w nim.

Jeśli tedy tak iest / iż ięste za żywota wszyscy wier-
ni byli wżesnicy meki Chrystusowey / y owsem Kry-
stus w nich mieszkał / a oni w Chrystusie / chodre y po-
sinterci sa wżesnicy / y w Chrystusie mieszkali / a Kry-
stus w nich. Abowiem tak na drugim miejscu Kry-
stus Syn Boży powiedział: A tho w mie wierzy / nie
omrze nawięki. I za sie. Kto przychodzi do mnie / nie
będzie taknat / a kto wierzy w mie / nie będzie pragnął
nigdy.

A słypys tu ty świadectwa Ducha swietego? Iż ci
ludzie /

w ktorym Pána Bogá bluznia. 191.

ludzie / ktorzy ięste za żywota swego przyszli do Pána
Chrystusa / y iedli przes wiare tego Baranka nie polka-
lonego / ius wiecey nie takna / y za sie ktorzy wwierzyli
wen / pili krew iego / ius nie pragna nigdy. A przesto
ktokolwiek takowego karmi / ktory nie taknie / y takowe
go poi / ktory niepragnie nigdy / iest podobny szalone-
mu.

A gdyś tedy wierni nie takna wiecey / y niepragna
nigdy / kogos tedy karmis y pois proste cie / tym Ba-
rankiem martwym / albo iako go ty zowieś / nie kraw-
wym y nie krzyżowym? Poniewas oto słysys iawne
świadectwo ducha swietego / iż ius wierni wszyscy wis-
cey nie takna / y nigdy niepragna?

Ale ty też dobrze takneli / y pragneli / izali ie ty mo-
żesz tym twoim Barankiem martwym / y niekrawwym
nakarmić y напоić? Abowiem tak powiedaś / iż Ba-
ranka Chrystusa / na Wsby niezabys / ani krawie ie ro-
zlewas / a iesli go niezabys y krawie nierozlewas / te-
dy ie musis Barankiem martwym karmić y poić?

A bazyś ius / iako ludzi umarłe / wżesnie wżesniki
meki Pána Chrystusowey / y iako ie karmicie ta ofiara
martwa? A też ci prawie ty słowa / bierzcie / iedzcie /
przystoia do umartych.

Powiedaś iż to ięste za Apostolow było / Gemuzes
nie okazy / gozie kthory Apostot othym napisat: Aby
Chrystus nie tylko za żywe / ale też y za ludzi umarłe sa-
mego siebie ofiarować rozkazat: Ale iż tego s pisma
swietego pokazać niemożesz: przetoż też Doktorow
rozmarłych nazbierat / a prawie ich pisma sprzewra-
ca / iakoć sie na kuchnia napozycenicy zdalo.

Wiem o tym dobrze / iż niektorzy Doktorowie starzy /
C c iij o ofia

Wierni ius
nie takna ani
pragna wiecey

Exod. 12
Leuit. 17.
Dent. 14.
Numerl. 19.

Iż Wsarsley
ofiar za Apo-
stolow nieby-
lo.

Wszak Krieżey Papiestkien

o offiary pisałi/ale ni do chakowey konfessie offiary
Mśarskiey/ w ktorey sie wy nasiniwacie s Krystus
wey offiary/ ras na krzyżu wżynionej. Ale pisałi y ro-
zumieli/ o oney krwawey/ a krzyżowey offiary/ ktorą
ras Krystus wżynił. A to nie dla tego pisałi/ aby Kr-
stus znown offiarować albo krzyżować mieli/ iakogo
wy offiaruiecie/ y krzyżuiecie/ na Mśach swoich/ ale
aby ono dobrodzieystwo/ Syna Bożego/ ras wżynie-
ne na krzyżu/ sobie wspominali/ y Pánu Bogu za nie
dziękowali. Jż tu na ten siciat/ Syna swego zesłał/
ktory ciáto swoje za nas wydał/ y krew swoje nadroś-
ła na krzyżu rozlał/ iako my też dzisiaj z ludem pospo-
litym wspominamy/ y dziękujemy/ kiedykolwiek they
chwalebney swiátości ciáta y krewie Syna Bożego v-
żywamy.

Albo też pisałi y rozumieli/ o offiary chwały Bo-
skiey/ ktora też jest w piśmie swietym wezwána offia-
ra/ gdy my dusze nasze y ciáta nasze/ wespolek y z modli-
twami/ Pánu Bogu ofiarujemy. O ktorey offiary na-
pisałem máto wysszey.

Alé by też dobrze Doktorowie/ inak rozumieli y pi-
sali/ tedysiny ich w ten mierze słuchać nieśa powinni/
a nietylko takowych ludzi/ ale też y Aniolow z nieba/
iesliby sie s słowem Bożym niezgadźali/ máia być v
nas przeklectwem/ iako swiety Paweł napisał.

A też Doktorowie tego po nas nieżadali/ by też ná-
użeńszymi/ y naswiátszymi byli/ abyśmy ich wiecey
słuchać mieli/ a niśli Mistrza nawyssszego Krystusa/
ktorego Bog oćiec z nieba nam słuchać kazał. Abó

3. wiem iesli ktory Doktor co mówi: Niechayże mori/
4. iako wymowienie Bo że/ tak Piotr swiety napisał.

A zemu

w ktorym Pána Boga bluznia.

192.

A zemu sobie nieprzeczytaś iako Augustyn Doktor
Przećcański o swoim pisaniu rozumiał/ wśak tcho maś
w swoich kriegach Papiestkich/ gdzie tak mówi. Wie-
le rzeczy jest w kriegach moich/ ktore sprawiedliwym
sadem/ y bez żadnego wporu/ mogą być zgánione/ prze-
tom też kriegi odwołania swego napisał/ aby sie by-
táże wżyli/ iż mi sie moje rzeczy niewewysstkim podo-
baia. Jżasie na drugim mieyscu. Niewierz tak piśa-
niu mojemu/ iako słowu Bożemu. A słyszyś tu iako mie
ostrzegł ten maś swiety y Doktor zacny? Ja tedy nie
doktorami/ ktorzy takieś byli ludzie/ iako y my/ ale dowo-
dźe tobie nawyssszym Doktorem Pánem Jezu Krystu-
sem/ y Apostoty iego/ iż tá wasza Mśa jest od Djabła
naprzód kriażecia tego swiáta smysłona/ a potym od
Antykrysta Rzymskiego Papięza potwierdzona.

A iż też iesze wtymże mśale wżyniliście s panny Ma-
ryey/ matki Pána náśe J. Krysta/ bawiana nawys-
sszego/ gdzie te panny w waszych Mśach Djabelskich
dowiecie y wżynicie/ żyworem/ troga/ rzedzićielka/ zba-
wieniem ludzkim/ zrodtem odpuśczenia grzechow/
swiácthem oświecaia cym sercá ludzkie/ ożywiaia ca/
grzechy rozwięzia ca/ odpuśczenia grzechow dawá-
laca/ nádzicia iedyna/ grzechy zámazniaca/ śladzace
nawracáia ca/ Aniolom rozkazniaca/ ludzi Jednáz-
ka/ a nákoniec wśy stlich ludzi zbawicielka/ ktore prze-
zwiska tylko samemu Synowi Bożemu wśasnie nale-
ża a nie żadnemu stworzeniu infemu.

A iż Bog inś daley niechciał tak wielkiego kłuznier-
stwa waszego cierpieć/ przetoś was wtym Mśale Di-
jabelskim chćiał wśy stkiemu swiátu kácerzmi okázać/
w ktorym takieście napisałi. Jż Panna Marya iesť
przybył

Ad Vincent.
Victorem.
Lib. 2. Dist. 9.
Can. Negare.
In prolog.
lib. 3. de Tri-
nitate.

Papięś s swo-
ja orda wżi-
nił s panny
Maryey Bala-
wana.

papięś y s swo-
ja orda. Heret-
yk.

Gal.

Matt.
Mark.
1. pet.

327. przybytkiem w wszystkiej Trójce świętej. i takoby Panna
 Marya miała pojąć w żywocie swoim / y porodzić
 Boga oycę y Syna y Ducha świętego. Takowi byli
 Kacerzowie Sabellius / Praxeas / Hermogenes / Pa-
 tris passiani. A więc ięże będziemy wietnych kace-
 rzow / nad was słucać y zakać? Jawnie sie tho wtym
 Msale waszym Diabelskim okazuje / iż sie Páná Jezu
 Chrystá Syná Bożego / y w wszystkich zaśluga jego przyćie.

Sol. 203.
 Vincentego
 Crew.

I co iest przeć sie Pána Jezu Krysta Syna Bożego, ktory thylko sam iest iedynym żywotem naszym / i edno grob kamienny y martwy / żywotem nazywać? Tak że włożnia drzwiami? Cierniowa korone otwierająca niebo / y dawająca żywot wieczny?

w którym Pana Boga bluznia. 193.

501. 341.

Vol. 378.

2. Tes.	24
Dent.	28.
Dent.	27.
Dan.	9.

Wiem dobrze o tym / iż Krystusa Syna / ożego v
sły wyznawacie / ale coś potym / gdy sie go sprawami
waszymi przyćie.

Elle. Je
prieux & fero
me ma royaume
le Jezuſy.

Wskaz Księcy Papiełkiej

rych tak wlelebrny Piotr. Światey przed tym mowiasz
przepowiedział / thymi słowy. Iż beda między wami
fałszywi wyucielowie / którzy potajemnie wprowadzą
Sekty škodliwe / też Pana / który ic odkupił przac sie:

Iżali ten Miał was tego iawnie niepożaznie / iż sie
Pana Jezu Krysta Syna Bożego przyćie / y jego za-
ług: gdy zbawienie / pocieszenie / y grzechom odpusze-
nie infemu stworzenia przypisujecie / eo-tylko samemu
Panu Jezu Krystusowi Synowi Bożemu należy.

Nam niemoż-
ge tego przy-
jąć / abyśmy
mieli jakie ma-
że Jezusy.

Wy nam tego przyszedzie niemożecie / ponieważ
smy my infie wszyscy zbawiciele / drogi / żywoty / dra-
biny / nadszicie / rzeźniki / zaścpece / dawce odpuszenia
grzechom na stronie odrzucili / a te rzec tylko na same-
go Pana Jezu Krysta Syna Bożego włożyli / którego
opowiedamy być zbawicielem / drogą / żywotem / dra-
biną / nadszicie / rzeźnikiem / jednazem / zaścpeca / y da-
wco odpuszenia grzechom.

Rehoż tu tedy między nami jest Antykrystem: Jan

1. Jo.

2. Światey powieda / Iż to jest Antykryst / który sie przy-
Oycy y Synu / y powieda daley / iż kterykolwiek sie
przy Synu / iden y Oycu niemi. Ale iż sie wy przyćie
Synu / przeto Boga niemiacie. Jesteście tedy Antykry-

1. Jo.

3. słowie / o P. Oż ten / Jan Światey napisał. Słyfe-
libście iż / kryst przyiope / y teraz iuż wiele Anty-
krystow pozali być:

Iż p. bedy steg / Miału Dyabelskiego może każdy
wierny obaczyć / iżećie sa podobni Turkom / Sydom / y
wskytom poganom / którzy też Pana Boga wsty wy-
znawali / a / su Syna Bożego przaz / przeto też Bo-
ga niemi. Diegośławiony to ma / który to wiazi / a
który między talowymi nasławnicami Bożymi nie se-
dzi.

A przesto

w ktorym Panu Bogu bluznia.

194.

A przesto wy wboży a prości niebożatka / wćiekay /
cie od tych Mszarzow / y wilkow co nadaley / y wy
Przegaycie sie tych Msz / iako cruciny nawietsey dusi
waszych / w ktorych Mszach wstawienie ci zapamięta-
li Mszarze / dla pieniedzy bezecnych Pana Jezu Kry-
sta Syna Bożego bluznia / za zdychająca swinie by go
tedno niał / swego Krystusa offiarius / kreu y załugi
tego depca / y sromoca / wżac was Białochwałstwa
y bledow / dla swoich bżuchow. Abyście vnich takowe
Msz nymowali / kupowali / Trycezymy / y Wotymy /
ktorych cat prorok Światey napisał tymi słowy.

Do ludu wbo-
żych napom-
niacie kruciat-
nia.

Iż kyeja wżyli za nymy / y Prorocy prorokowali
za pieniaoz / podpieraiac sie Panem / mowali. Iżali
nieisth Pan w poźrodku między nami / nieprzydzie
nieztego nanaś. I mowi tham daley Pan Bog prze-
tegoś Proroka: I dla tego w kościele waszym beda o-
rac iako na roli / a Jeruzalem bedzie / iako stos kamie-
nia / a gora kościelna iako wysoki las.

Stad iuż każdy wierny obaczyć może / iaki Msz
słucha / y iakow iesteście słudzy / iesli Krystusowi / al-
bo Antykrystusowi. Jesli Prorocy Boży / Czyli miley
drapieżni: Jesli przytaciele Krystusowi / Czyli nie-
przytaciele Boży: Jesli wyucielowie wierni / czyli gro-
bowie pobielani: Jesli Mszarze tajemnic Bożych
wodziwi / czyli iako Krystus mowi / Złodzieje / y
wie. Abo iesli to v was kościol
sta.

O ludu Boży wybrany / krewia p Jezu Krysta
Syna Bożego pokropiony / wćiekay stego Babilonu o Apcal.
nadaley / abyś niebył wżecniem grzechow ich / y nie-
wziatca plag albo karania ich. Ale podzmy do Msz
obązmy stad wrośła.

D o u

Skład Młsa Papie-
sta wrosla/ iesli ia Krystus Syn Bo-
zy/ Jakub/ piotr/ albo Marek swiety postanowil.

Papieżem był w pier-
wszych kriegach moich/ Jż A-
postołowie swięci/ y starego ko-
ścioła ludzie/ nie niewiedzieli/
ani slychali/ o takowych knglar-
stich/ y obtudnych Młsach. Co
teraz iasniey pokaze.

Wiem o tym dobrze/ iż wiele ludzi prostych mniemá
ia/ iakoby tá Młsa wasza była od Krystusa/ y Aposto-
łow tego wstawiona. I wy in tef tego sami posmiek-
acie/ y sypł sami śadac/ ślepe niebożacta za sobą do-
piętká wiedzieć. Abowiem tak przed nimi powieda-
cie/

Jakub Apostoł Brzech Pana Krystu-
sow/ pierwsza Młsa żył/ albo śpiewał w Jernsá-
A pónim zaś Piotr Swięty w Antyochiey/ á
Swięty w Alexandryey/ iako Durandus wasz

Jż to tak dowiedzieć tego y potwierdzić
to/ nie Durandus/ ale słowem Bożym. Wtáf gdzie-
ym napisał który Apostoł/ á zwiastá o tak wielkiej
Poważney rzeczy. Darńo tef masz tym Durandusowi
tego

tego dowodzić/ Boć ten wielkhanasćie seth lat był po
Apostołach/ y pisał/ co sie Papieżom na then was po-
dobato.

Tuie mowie nie náprzecimko temu/ aby Jakub Apo-
stol/ piotr/ y Marek swięty/ niemeli sprawować wie-
rzerzy Pańskiey według wstáwy y roskazania Pánd-
Jezu Krystusa/ gdziekolwiek byli/ iako tenże Durandus
zapomniałszy sie/ ná drugim mieyscu piśe o tym/
y drugi piśarz takieś Polidorus. Ale mowie náprze-
cimko takowey waszey Młsy/ iakáście wy sobie wprze-
dli foremnie/ ludzie prości mniemáia/ aby z led wabi-
á ono szeregá bekárta. Ktora Młsa wkładacie ná lu-
dzi swięte/ y ná Apostoły Boże/ ktorzy oniey nigdy nie
myslili/ y takowego przez wistá Młsa nieslychali: Já-
ko tenże piśarz wasz Durandus o tym swiętzy/ tak mo-
wiał: Jż nápożoetku gdy sie kościół krześćiański za-
bat mnożyć/ nieslychać byto nie othym przez wistku
Młsa.

A chceśże tedy wiedzieć skąd Młsa wrosla: Konieć, Spowiedz v
nie nie od Krystusa/ Syná Bożego/ ani od Apostolow
tego/ ale od Papieża Rzymskiego/ ktorého w wysłtłki
przyprawki tey waszey Młsy wypisze/ y wasz wkaże. I
musia mi sie rad y nierad zeznać.

Jż naprzód Spowiedz/ ktorá v Ostarza klegac
przed obrázy sferześ/ y spowiedaś sie Panu Bogu/
Dánnie Márey/ y wysłtłkim Swiętym/ to wstł
Damasus Papieś. Drudzy the spowiedz przypisłua
Poncyanomui pierwszemu Papieżowi Dziewisthnaśte,
mu. Naclerus generat. s. autor.

Pónim zaś wstáwł nierychło Intrest Celestynus
Papieś/ mam záchó/ iż nie dla czego/ aby chyłko sam
D d iij kriadz

Durandus vlt
rit ante Ans
non 260.

Durand.
lib. 5. sub Tit.
de parasc.
Polid. lib. 5.

Durand. lib. 4
et lib. 6.

Spowiedz v
oktarza kriadz.

Anno. 380.
Durand.
plac.

De consen-
sist. d. an. Ja-
cobus frater
Domini.

Skład Papieska

Anno. 440. Kładz v oltarza stojac. albo przed obrázky kładzac sem
 Durand. rat. ale aby lud pospolity schodząc się do kościoła psal
 polid. my śpiewał zupełnie.
 An. 95. Potym pierwszy Grzegorz cho wszystko zlamal y od
 Durand. 2. mienit / Słowo Boże okazy / Wzrostu y noc przyzywa.
 Nacler. 94. Tenże Grzegorz wstał y / y rozkazał Wemśy mówić
 Anno. 595. albo śpiewać / dziesięć kroć Kyrie eleison / y Alleluia
 Durand lib. 4. y Offertorya.
 plat. Także Glorya in excelsis przydał / iedni powieści
 Anno. 135. y piśa / iż Telesphorus do Nsey / drudzy powieści
 polid. piśa / iż Symmachus Papieś: Trzeci powieści
 Durand. Anno. 510. piśa / iż Szczępan tym imieniem wezwany Papieś. Owa
 plat. krótko mówiac / okazył się iawnie tych piśarzow / iż ani
 Anno. 762. Jakub Apostoł / ani Piotr / ani Marek Święty / tych
 Sigebert. fastow przydał / ale se Papieżowie według zdania swo
 Bergomati. 2. lib. 8. et 9. go smyslałi y przydamali.
 Anno. 632. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo.
 Concilium. Collecti zaś wstał Gelazyus wtory tym imie
 Bracaren. nlem Papieś wezwany: A to dla tego / iako Durandus
 To. 2. Cap. 21. piśe / iż Krzeja sa iednagami między Bogiem / a między
 Anno. 495. ludzmi: Jakoby Krzeja też ludzmi sami niebali / y Je
 Gratian. 4. dnawa Pana Jezu Krystusa niepotrzebowali. Tle
 Durand. Anno. 120. moze ius być wietse bluznierstwo naprzeciwko Syno
 lib. Anno. 360. wi Bożemu / iako to jest.
 Anno. 412. Wistote vles Ewangeliey / niektorzy przypisali Teles
 Anno. 430. fowi. Drudzy Damasowi. Trzeci Jeronimowi.
 Sabel. Graduat / iedni powieści y piśa / iż wstał Teles
 Sigeb. stynus Papieś. Drudzy powieści y piśa / iż Gelafius
 Anno. 490. Papieś.
 Anno. 865. Prozy złożył niżej Opac Świętego Gwolda w nie
 Durand. 4. mieckich stronach / imieniem Noceryus / ktore Prozy po
 lib. tym Nsi

Wła prosla.

196.

tym Mikolay Papieś / przy Nsiach żytać y śpiewać
 rozkazał.

Kredo przy Nsey żytać albo śpiewać Marek Pa
 pieś wstał y rozkazał.

Rządzenie Krzedz y ludzi w kościele / wstał Lw
 trzeci tym imieniem Papieś / według pogańskiego y ży
 dowskiego obycaju.

Offertorya iedni powieści iż wstał Eutryca
 nus / drudzy powieści iż grzegorz Papieś tym imie
 niem pierwszy / iako też sam Grzegorz o tym piśe. Aby
 sie zadny do kościoła nieukazał s prozami rekoma: A
 le aby offiary ludzie znosili / co kto ma do kościoła / ie
 dni pieniądze / drudzy chleb / drudzy mięso / drudzy ko
 łage / drudzy iayca. Then zwyżay do tego gasy ię się
 trwa kiedy ludzie na Wielkenoc y na inne gasy ty offer
 torya Krzejer znasala / Szotdry / kolage / obartuchy / y
 kielbasy / na niekthorych miejscach pieniądze klada na
 oltarz y to offertorya zowa.

Prefacye iedni powieści y piśa iż ie Gelazyus pa
 pieś przydał / drudzy zaś powieści y piśa / iż Pela
 gius pierwszy tym imieniem w zwany Papieś. Trzeci
 powieści y piśa / iż Grzegorz pierwszy / imieniem
 wezwany: Ale krótko / et ty Prefa ye przydał / okazu
 ie sa to / iż nie tak wie cye / cho ię przedmowy /
 bywały pierwey do ludu / i. ie sa dzisiejszych
 Ale stanawszy Biskup albo zakon / tak mowi
 Dn obrociszy się onyma: Pan iawni. A iedni
 odpowiedal / y z duchem chwoim: Podnieście serca
 wzgore / to jest abyście się sercami waszymi niezawie
 śali / na tych ziemstach / y widomych rzeczach: Ale na
 Panie Jezu Krystusie / ktorego cięlesnym onyma nie
 widzicie

Anno. 336.
 Concil. lib. 1.
 Tom. 1.
 Volat.
 polid.
 Anno. 810.
 polid.
 Anno. 595.
 Gregor. in Re
 gis. iuc:

Aug. de Civit.
 Dei. lib. 8.
 Cap. ultimo.

Anno. 490.
 Bergom.
 Anno. 552.
 De Conf. dist.
 Can. Inuans
 mus.
 Anno. 595.
 Volat.
 Orym Duran.
 lib.

Stad Napieska

widzicie / abyście patrzyli nań ożywa dusznymi do nie-
ba / przeto też lud na to odpowiedał / mamy serca ku
Panu Bogu.

Amo. 129. Pierwszy Sirtus / Papieś siódmy przydał do Mszey
Euf. 4. ca. 4. trzykroć spiewać albo mówić. Sanctus / Sanctus /
Polid. lib. 5. Sanctus. Ktore słowa wziął z Izaiasza proroka / nie
tu tey sprawie nienależące.

Ranon Papieski Wemgale.

Kanon zaśle test / takoby taki żebrzący plaśn / który
bywa z rozmaitego płacía zlatany y vsyty / tak też Ka
non iesth z latany y vsyty / od rozmaitych Papiezw.
Drudzy powieǳaie y piśa / iż iest słożony y wżyniony /
od iakięgoś Kortyzana / albo Szkołaſtyka.

Anno. 392. Te igitur clementissime/et c. Przypisuiſia Gelafius
polski. sowi papielowi.

Greg. in Reg. Anno. 385. Durand. Communicantes / etc. Przypisui^o Syrytiusowi
Papieżowi / który był ieżgi przed Gelasjusem.

Lib. 4. Alexandrowi przypisui. Qui pridie quam pateres
 Anno. 110 tur/etē. Który ieſzże przed Syryciusem był.
 Pergom.

Lib. 8. Hanc igitur oblationem / aſſe do ewych ſlow placat.

Anno. 445. tus accipias / przypisania Lwowi pierwszemu / Papie
Bergom. 2. zowi szterdziestemu y siodmemu.

Anno. 595. et nostros in tua pace disponas / przydal Gz. 6.

Bergom. 18. rōsy / papieſz ſieſc dzieſiatny y ſtoſthy / aſ 69

116. 10. 1107. et in electorum tuorum iubeas gregem
Anno. 732.

Manuel. 29. Quorum solennitas habet nundat. Brzegor 3 trzeci

20. Quotum solennitas hodie pryoat. Gtzygoz 1851.
Bergom: Paniek pter dziesy.

8. Tenie przydał swiatych mzywanie / y drudzy ponim

plat: przybaw

Reza vrosła.

197.

przydawali/ co sie iedno ktorerau zdato: Albowiem ius
na then zas żaden nie śmiał Papieżowi mówić/ żemu
tak żyniść?

Przemienienie albo przewierzgnięcie chleba w cięto y
wina w krew, naprzód wymyslit y światłość te za Bo-
gą chwalić rozkazat. Innocentius trzeci Papię / 66.

Podnośenie chleba y kielicha wymyslił y pośtħano-
wił Honorjusz trzeci/ przed ktorym było Papieżow
pierwey sto osmdziesiat y sześć/ a tam sie w ty dasy na-
wiesz Bātwochwałstwo mnożyło.

Chleb Wemśy ná thrzy gaeści rozłánowáć / jedne
 gaeść zá duše swiętych zmárych / ktore sa w niebie osiá
 romáć / druga gaeść zá duše / ktore sa w gyszcu. Trze-
 cia gaeść / zá ludzi żywe / zá konie / bydło / y swinie / wstá-
 wit Sergius Pápieś / przed ktorym było pierwey osm
 dziesiąt y pięć Pápiezow / wedlug gáśłow.

Koŏci umarłych ludzi całowanie Weŏkle / wŏsta-
wit y wymyŏlit Innocentiŏs pierwszy Papiesz tym i
mieniem wezwany / rzeŏ sprosna / ktora potym Lew
tory potwierdził y rozkazał / aby na Niŏy tho gazy
Krolom / Panom / y inŏym ludziom / prostym całowa-
noŏno y dawano / co ŏowiecie Pacyfikaty. Drudzy to
całowanie przypisnia Lwowi wtoremu / Papielow
osmdzieŏiatnemu y wtoremu. Ale ktoryŏkolwiek ŏnich
poŏanowił / wkazuje ŏie to iawnie / iŏ tã wŏstawa nieieŏ
od Krystuŏa Syna Boŏego / ani od Apostołow iego.

Agnus Dei / Wemśy splewać trzykroć postanowi
Sergius pierwszy / Papięś ofindziefiaty y sfoſty.
Collecti przydał na oſtátku Grzegorz pierwszy: Dru
dzy piſa iż Gelafius pierwszy / Papięś pięćdziefi
tny y pierwszy.

Anno 1190.
Extra de sum-
ma et fide Cas-
thol. Can. fir-
miter.

Anno. 1216.
Extra de cele.
Missarum.
Can. sane cum
aliquo

olim.
Gabriel Biel
super Canone
Missae Lect.
49. et 50.

Anno. 648.
De consec.
dist. 2. can. Tri
forme.

Anno. 412.
Solid.
De cons. Dist.
3. Can. vii.

Anno. 685.
 Volat.
 pelid.
 Anno. 679.

Anno. 679
Bergom.
lib. 10
Anno. 686

Anno. 595
plat.
it En
Siegb.
Anno. 595

Innoc. 2. de
Sacramento
altaris. lib. 2.
Cap. 3. ec

Skład Papieśka

Polid. lib. 4. et 5. Jte Missa est. Jdzie iusci pomisy / y obracanie o kolo oltarza iakoby wartoglowowie / to wszystko ma sie / od poganow / y od ydow / iako othym was pisarz wlasny Polidorus pise.

Anno. 1220. Dec. 3. Tit. 1. Cap. 10. Nosenie chleba w sloykach do niemocnych vbra / w sy sie w kapice czerwone s swiecami / postanowit y rozkazal z zwonkami Honorius trzeci / Papiesz tym imieniem wezwany.

Anno. 1200. Polid. Wslupiech chowac chleb / w groby klasc w wielki piatek / przednim kladac / chwalic / swiece palic / co wy zowiecie Cyboryum / y groby vstawit y wymyslit trzeci Innocentius Papiesz / przed ktorym bylo Papieszow sto osmdziesiat y trzy pierwey.

Anno. 1100. De Consec. Dist. 2. Can. In sacramen. Bergom. lib. 8. Przasny chleb dla offiary na Msze vsthanit Alexander pierwszy siodmy Papiesz. Abowiem przedtym bywal chleb kwafony / iako sa iesze tego niatek zna / kiz greckich kosciotow v Rusi. Na tego tez niektory powiedala / aby Woda z Winem mieszac naprzod wymyslit.

Anno. 1220. Extra de celebratione Missae Can. ultimo Litteris tunc. fascicul. temp. aetate. 6. Swiec palenie / wednie przy Mszach / pod klatwa y pod vtracenim Beneficyi / iako te wy zowiecie vstawit / y rozkazal Honorius trzeci / przed ktorym bylo pierwey sto osmdziesiat y szesc Papieszow.

Durand lib. 1. et lib. 4. Niektorzy Swiec palenie przypisuią Grzegorzowi Papieszowi / iakom tez o tym pierwey napisal. A drugi Sawianowi Papieszowi.

Anno. 1205. Polid. lib. 6. cap. 8. Nosenie chleba w Monstrancy albo w klatce srebrney po vlicach / vstawit y wymyslit Urban gwar / ty Papiesz / przed ktorym bylo sto osmdziesiat y dzies / wisc Papieszow pierwey.

Msza

Msza wrosla.

198.

Msza Papieska gola Maslara.

Uwidzisz ius sklad ta Msza wasa wrosla: Jz nie od Krystusa Syna Bozego / ani od Apostolow iego / Jakuba / Piotra / albo Marka swietego: Ale od Papieja Rzymskiego: kiedyby kto ty wszystkie stunki y kaski / ktore Papieszowie wedlug glow swoich spisali y przydali / od tchey Mszy waszy odial / y odrzucit / y coby Msza byla inzego / iedno gola Maslara / ktora od Poganow y ydow iest wziata y vczyniona / iako tez o tym wasy wlasni pisarze pisa y swiatza / bytay Polidorum y Durandum.

Jola tego tez ta Msza wielebna / Laciniskim / cho / iest / poganiskim ięzykiem bytacie / albo spiewacie / aby / iedny ciomik / nierozumiat / y niedomyslat sie zego / inzego na was: J Kanon ssepcecie. aby waszych slu / znierstw iadny niewiedzial.

Mowze teras / iz tak Krystus y Apostolowie swie / ci postanowili / aby laciniskim ięzykiem Msze spiewane albo gycane byty. Stuchay co napisal naprzeciwko temu Apostol Pawel Swiety / do wszystkich kosciotow krzesćjanckiego / tymi slowy: Jesli wy ięzykiem wla / snym ku wyrozumieniu / niebedziecie mowic: iakos was / tedy ludzie maa wyrozumiec / co bedziecie mowic: A / bowiem na wiater bedziecie mowic?

A slyszysz tu Duchu swietego / iz ty Msze swote / na / wiater mowicie? J przydawa Apostol Bozy / iesze / daley ty slowa: Jako ma odpowiedziec / na twoie dzie / lowanie Amen / iesli niebedzie rozumiat co mowisz: A / lec v was traba Apostolstwa nie niewazy / wiecay v sie / bie was

fat. 3.
Exem. Lacin
iskim ięzykiem
Msza bytala.

1. Cor. 14.

Skad Papiesta

bie ważyć / surmy y szubny Papiestkie / a nissli słowo pańskie.

Xto łacińska
mśa wymy-
ślił.
Anno. 676.
Plat. fol. 86.
Jacob. de vo-
ragine in le-
genda Grego-
rii.
anno. 683.
Grat. dist. 18.
Naucl. gen.
21.
anno. 670.
Plat.
Volat.

Nie Krystus tedy tego postanowit / ani Apostolo-
wie iego / ale łacińska albo pogańska the wase mśa /
naprzod Portueński Biskup wymyślił / kiedy na Kon-
stantynopolskim siostrym Concilium był / tam pierwszo
mśa Łacińska spiewał / o ktorey żadny głowiek przed
tym nie słychał / wiecey a nissli przes sseć seth lach po-
Panie Krystusie / y Apostolech iego.

Te potym mśa Łacińska Agato Papięś potwier-
dził / y do kościoła swietego / iakoby iaka mąstare y ob-
tude kuglarzka wprowadził. Do ktorey mśy malo
przed tym Witellianus Papięś spiewał / iako onim pi-
śa / Organy y Muzykę przydat / aby sie Rzymiankom
zakazał. A iż sie takowa mśa wiele ludziom dobrym
nie podobata / przeto pothym rychto Cyrillus Biskup
Morawski / prosił Papięza / aby słowańskim ięzykiem
nie bronit spiewać albo czytać przed ludźmi mśey ta-
kowej. Gdy mu Papięś bronit y dopuścić nie chciał /
tedy ten głos z nieba był słyszan. Wfelki duch niechay
chwali Pana Boga / y wfelki ięzyk niechay go wyzna-
wa. Anno. 995. Ven. Syl. in hist. Bohem. cap. 13.

A bażyś ius skad mśa vrossła / niemowże / iż od Kry-
stusa Syna Bożego / albo Apostolow iego: Nie od Ja-
kuba też / ani Piotra / ani Marka swietego. I owsem
kiedy Piotr Swiety Wiergerza Pana Krystusa Sy-
na Bożego sprawował / tedy po prostu y zgotą / tylko
samey modlitwy pańskiej / paćierza używał / otym sy-
tay Platyne pisarza swo / iako wypisał o Syrtusowym
żywoćie Papięza Rzymskiego.

A gdyś tedy tak jest / iż ta mśa wafa / nie jest po-
stanowio

Mśa vrossła.

199.

stanowiona ani od Krystusa Syna Bożego / ani od A-
postolow Swietych iego / ale jest postanowiona od
Wtochow Rzymskich Papięzow.

A przesto żadny wierny y wybrany Boży / niema tak o-
wey mśey wafey zwać mśa Krystusowa / albo mśa A-
postolska: ale Tragedya Papięska: Abowiem nie jest na
opoce prawdy Krystusowej y Apostolskim fundamen-
cie zbudowana / ale jest od diabła kłajaćcia te^o swiata
na wieżny upadek ludzki vprzedsiona z rozumu ludz-
kiego y od Papięzow proznuia cym ludzkom / dla kucha-
niey podana / y vtwierdzona.

A przesto wszyscy mśarze / nie sa slugami Krystusa Syna Bożego / ani przyiaciele iego: Ale sa slugami An-
tykrystowymi / Papięskimi / y nieprzyiacielmi Bożymi:
Ponieważ nie to czynia / co Krystus Syn Boży rosta-
zał / ale cho / co Papięś Antykryst vřawit y wymyślił:
Bo tak Krystus mowi: Wy przyiaciele moie jesteście /
lelli czynicie / cokolwiek Ja przykazanie wam.

Wszyscy mśa
rse niese sluga
mi Bozymi.

Joan. 15.

A przesto tu ius zamyslam / iż sa sluznie y prawdzi-
wie w pierwszych kriegach moich napisał. Iż ani A-
postolowie Swieci / ani ludzie starego / albo pierwsze-
go Apostolskiego kościoła / nic nie wiedzieli / ani sly-
chali / o takowych obłudnych y kuglarzich mśach.

A tu wszystkich wiernych prosze y vpomina / aby
sie mśey Papięskiej wyszegali / nieinak iedno ia-
koby iakiey chruciny / od Diabla w Antielstey ośbie-
tu wieżney zarażie ludziom y potępieniu reu K-
ney.

Wszyscy mśa
rse niese sluga
mi Bozymi.

Abowiem to jest on B. E. A. ktoryn: napisał: Pro-
rok Swiety Daniel / iako wiele iadał y wypijał w Ba-
bilonie / na ktorym sie Bala wbyłi Klastory / wbyłi
E. iij

Dan.
mśa Dei
bilonij.

Psal.

151.

Platina in vi-
ca Sirel.

Napieżnicy bronia prostym ludziom
 ti Kanonie / w syfki Etcharzezbudowali: A nakoniec
 na tym Delu w syfko krolestwo y Państwo Antytry-
 skore iesth postawione. Raz Panie Wszechmogacy
 z ogu lufte zedrzyć ludu temu aby kiedy przeyrzal y na
 a iefi niezginat / Amen.

Iz bronić prostym
 ludziom Krwie Pana Krystusowey
 mowiac / Niepijcie s tego w syfscy /
 iedno my co plese mamy.

Wiedasz też / iż tho
 iest nieprawda / potwarz / abyś
 cie mieli ludziom prostym bro-
 nić Krwie Pana Krystusowey.
 Jesli niebronić / a iest tho po-
 thwarz / iako powiedasz / zemus
 tedy onego znaku Krwie Kry-
 stusowey ludziom prostym niedaćcie Kielich / o ktor-
 ym Pan Krystus powiedzial. To iest krew moja.

Krwie powiedasz niebronić / a znaku Krwie Kiel-
 cha zemu bronić: I co iesth wietsego powiedz mi!
 Jesli ich zgo Krystusa Syna Bozego / byli Kielich znał
 nierad musis odpowiedzieć / iż mniey
 fa iest rzecz Kielich / znał / a nissli krew Krystusowa. Je-
 sli mniey sey rzeczy bronić / iakos thedy wietsey bro-
 nić niemacie.

Já wno

Krwie Pana Krystusowey.

200.

Já wno iest w syfkiemu swiatu. iako prosie ludzi ob-
 tielicha odtazacie y odpychacie / y iako im pomyie ale
 bo prosta woda pic s Kielichá dawacie / nicinał iedno
 iakoby iakiemu dobytku niememu y nierozumnemu.

Powiedasz iż tak wiele pot iedna osoba / iako y pod
 dwiema osoboma / gdzie ciato powiedasz chám y krew: ^{Powiedata h}
 Toć sa wasze zwykłe Dyabelskie wykrety / ktorymi od- ^{tak wiele pod}
 ludzacie ludzi prostych od Kielichá Pańskiego: Ale a ^{iedna osoba ta}
 bym temu wierzył / wlasz ktory to Ewanielistha / albo ^{to y pod dwi}
 Apostot napisał: rzecześ tak sie zda twoiemu rozumo-
 wi / to iest iako Duch Swiety mowi Saleństwu.

Powiedz mi cobymi bylo po takowym Krystusie / ia, 1. Cor. 1.
 Kiego ty chcesz mieć / ktoroby sie tylko s Panny naro- ^{1. Cor. 3.}
 dzil / y tu po swiecie chodzil / a krew s swego ciata na
 swietsego nigdy niewylal: izalibych ia byl mogl mieć
 kiedy odpuśczenie grzechow moich: iako tho sam Pan
 Krystus Kielich dawaiac powiedzial. Tho iest krew
 moja / ktora bedzie wylana na odpuśczenie grzechow
 waszych: A na drugim miejscu / bez wylania Krwie /
 niemasz odpuśczenia grzechow.

Wiem ze ciato Pana Krystusowe / ktore iest w nie-
 bie / nie iesth martwe / ani bezekrwie. Azkolwiek Duch
 Swiety otym milgy / y Augustyn Swiety otym nie-
 smie bespiegnie mowic. Ktory ty slowa napisał mo-
 wiac. Krystus powiedzial Duch ciata y kosci niema
 nieprzydat krew / przeto y my nieprzydawaymy / Bego
 on nieprzydat / ani sie otym pytaymy / przeto niemamy
 sie pytać / iakie teras ciato iest Krystusowe wniebie / a
 le tak iako on nem wstawil / mamy vzywac.

I co ia tam inzego gynie kiedy te swiatosc wedlug
 iego wstawy przyjmiesz / iedno rozzyram y rozmyslam
 fotie

Aug. ad Con-
 sentum Epi-
 scola. 170.

Co mymny
 kiedy przys-
 paemy.

Papieżnicy bronia prostym ludzjom
sobie iż Krystusowe ciato. Było na Krzyżu za mie zawieszo-
ne/ a osobno krew iego naswietła była na odpuszczenie
gdzechow moich rozlana

Nie cielesne ie-
wienie y picie.

Nie cielesne tam bywa iedenienie ciata Pána Kry-
stusowego/ y nie cielesne picie naswietley Krwie iego
iako ty Kapłanayzku rozumieś. Abowiem osoba chle-
ba/ ciato umarłe na Krzyżu rozmaicie zbite znamionu-
ie/ a osoba winy/ krew s ciata wylana/ iako też ty sam
piseś/ ale co mówisz nierozumieś/ iakoby on Kaifas/
11. kiedy o Krystusie prorokował/ a sam co mówił niero-
zumiał. Abowiem coś perwey powiedział tegoś w syt-
kiego zapomniat/ y na kapłany to samy przystosował/
aby oni tylko pod dwiema osoboma przyjmowali/ we-
dług roszkania y nauki Pána Krystusowey.

Jesli tylko kapłani mają roszkanie y naukę od Pána
Krystusa/ aby pod dwiema osoboma przyjmowali/ wkaż
gdzie ludzie proszą mają inſe roszkanie y naukę od Kry-
stusa/ aby przyjmowali pod iedną osobą? Chyba iesli
byś chciał rzecz/ iż Pan Krystus dwa Testamenty ie-
dnego wieczora w wielki gwarthek wżynił/ ieden dla
kapłanow pod dwiema osoboma/ a drugi dla prostych
ludzi pod iedną osobą?

przyjmy na-
mi kapłani
papiescy pod
dwiema osoba-
mi przyjmują.

Alle nie zła przyzyne do tego daieś/ dla tego kapła-
ni mają pod obiema osoboma przyjmować/ aby zyni-
li y obchodzili powiedaś/ w kościele pamiatke wstawi-
zna oney nadrosshey offiary/ ktora Pan Krystus sam
siebie ras Bogu oycu offiarował/ y na Krzyżu ciato
swe za nas na śmierć wydał/ y krew dla omycia grze-
chow naszych wylał/ to są trzecie słowa.

Tu cie naprzod spytam/ odpowiedz mi na to proſe-
cie? Jesli tylko sami kapłani/ czyli też y proszą ludzie
przyjmu

Krwie Pána Krystusowey.

201.

przyjmując te swiatość/ mają zynić y obchodzić pa-
miatke wstawizna/ oney nadrosshey offiary/ ktora
Pan Krystus sam Bogu oycu ras wżynił.

Jesli rzecześ/ iż cho na samy kapłany należy/ aby oni
tylko sami zynili y obchodzili pamiatke wstawizna o-
ney nadrosshey offiary/ tedy tym obyżaiem/ proszą lu-
dzie niemają nic do pamiatki oney nadrosshey offiary
y niemają nic do Pána Jezusa Krystusa wkrzyżowanego
go/ y on niema nic do nich/ co iesli tak trzymasz/ iestes
wielki bluznierca/ y kacerz.

Jesli też tak nierzecz/ aby sami kapłani mieli zyni-
ć y obchodzić pamiatke wstawizna oney nadrosshey
offiary/ ktora Pan Krystus sam Bogu oycu ras offia-
rował/ ale też mają zynić y proszą ludzi?

A gemuś tedy prostym ludzjom zupełney swiato-
ści niedawacie/ to jest pod dwiema osoboma/ iako sami
przyjmiecie? Czyli Pan Krystus tak za proste ludzi
iako y za kapłany ciato swego na śmierć niewydał/ y
krwie na odpuszczenie grzechow ich niewylał? Ponie-
waś wszyscy ludzie wierni są iedno ciato/ y niebraku-
ie Pan Bog osobami ludzkimi/ y niemaś w niego za-
dnego dziatu/ między żydem/ y między grakiem/ mie-
dzy sluga y między wolnym/ między meſzczyzna y mie-
dzy niewiaſta/ iako Duch swiety powieda: Wy ieste-
ście Jeden w Krystusie Jezusie.

A gdyś tak iest/ gemuś tedy ten rozdział w koście-
le Bożym zyniś/ gemuś personami ludzkimi brakuieś?
Gemu to ciato iedno w Krystusie Jezusie targaś?

Powiedaś iż też tak sami krieza pod iedną osobą na-
ten gas przyjmiecie/ kiedy niemyszyć/ albo niemocni
leżycie. Wierze temu/ iż sie wrym plagą y pomsta Bo-
ża/ nad

Swiatość no-
miej

Rom.
Eja.
Gal.

22.
42.
6

Pod pami-
atke

Papiescy krie-
za pod iedną o-
sobą przyjmują
te niemocni y
niemyszy.

S f

Napieżnicy bronia prostym ludziom
za nad wami iarna okazała / y chciał was pan Bóg
ym skarać y zasłepić / abyście nieinal s tego świata /
przymowali / y tego świata s chodzili / iedno tak iako
ście inzym ludziom fałszywie ssaowali.

Co Krystus mówił do Apostołow /
to też mówił do wszystkich.

A iż mie też pytasz / abym ci okazał gdzie pan Kry-
stus prostym ludziom pod obiemą osobomą ciato y
krew swa rozdawał / albo rozdawać rozkazał. Okazuje
naprzód pan Krystus tak do swoich zwolenników mo-
wił: To co mówię do was / do wszystkich mówię.

A słysząc tu zapamiętajcie głowiecie dusze swoje / iż
co mówił pan Krystus do swoich zwolenników / to też
mówił do wszystkich innych wiernych / y wybranych
swoich: a coś mówił: kuyćcie / modlcie się / pokutnyćcie
wierzyćcie Ewangeliey / pićcie stego wśysey / to gyniecie
na pamięćcie moje.

Jesli zaśie rzeczesz / prawda / iż thy in se słowa páná
Krystusowe / kuyćcie / modlcie się / pokutnyćcie / wierzyćcie
Ewangeliey / nie tylko na samey Apostoly należa / ale też
y na wszystkie inne wierne ludzi proste / a wśakoś ty slo-
wa pićcie stego wśysey / nie nienależa / ani sie też ścia-
gaia / iedno tylko na samey Apostoly.

Jesli tak jest / iako thy powieadasz / iż nie nienależa /
na inne wierne / iedno tylko na samey Apostoly / te-
dy też tym obywatelom / thy słowa páná Krystusowe /
Bierzcie / iecćcie / nie nienależa / ani sie też ścia-
gaia / iedno tylko na samey Apostoly: Abowiem pan Krystus
tak ty słowa mówił do Apostołow pićcie stego wśysey
iako y ty / Bierzcie / iecćcie.

A iesli

Krwie Páná Krystusowey.

202

A iesli tylko do Apostołow mówił: Bierzcie / iecćcie
Zemusz tedy prostym ludziom to daciecie / co Krystus
mówił do Apostołow Bierzcie / iecćcie / a tego nie dacie-
cie / co mówił pićcie stego wśysey.

Daleko to było podobniey dać ludziom prostym / co
Krystus Syn Bóży mówi / pićcie stego wśysey: a nie
mli co co mówi. Bierzcie / iecćcie / tedy nieprzydat wśy-
sey / chociażcie wy to z rozumow swoich przydali we-
mśalech waszych nad rozkazanie Bóże / gdzie pan mo-
wi: Nieprzydaway / ani umnieysay. To tylko gynie / co dani-
la tobie rozkaznie.

A widzisz tu inż: iako sie wśse wykrety Diabelskie
otwierają / iako ludzi proste zwodzicie / mamićcie / y na
wieczne potępienie za soba prowadzicie.

Przenycay też sobie pierwszy list páná swietego /
ktory piśe do Koryntow miastá onego wielkiego: Ja-
zali tam iawnie nie wśyckiego gminu albo zboru na-
pomina / aby głowieł samego siebie pierwey doświad-
czył / y tak stego chleba iadł / y stego kubła pił.

A iesli chceś iego wśasných słow posłuchać / rhy sa.
Niechay doświadzy głowieł samego siebie / y tak z one-
go chleba niechay ie / y o kubła onego pić: Abowiem
które y pić niedostojnie / sad samemu sobie ie y pić nie-
rozsadzaiac ciała pańskiego. A słysząc tu ty słowa Du-
cha Swietego.

Powiedz mi proste cie / kto tam mieszkał w Koryńcie
onym głównym mieście na ten czas / gdy ten list piśat
páwel S: Jesli tylko sami krieja / gyltchesz y lud po-
spolity: Jesli tylko samá męszczyzna / byli też y niewia-
sty: Niemogesz teś inagay zeznać / iedno iż tam mieszka-
li nie tylko krieja / ale też y lud pospolity / męszczyzna y
niewiastry.

ff q

Jda

Marc.
1. Cor.

13.
11.

Matt.
Matt.
Marc.

26.
4.
1.

1. Cor.

11.

Papieznicy bronia prostym ludziom

J daley cie iesze pytam powiedz mi: iesli tylko kriadz jest głowiek / czyli też y między ludem pospółtym iesz głowiek? J iesze daley. Jesli sam meşşyżna jest głowiek / czyli też y niewiaśta jest głowiek? Niemożesz te inażey wyznać / iedno iż nietylko sam kriadz / ale też y wśelka meşşyżna / y wśelka niewiaśta iesz głowiek tak iako y Kollegiaci tego poświadczają w Grammatyce swojej.

A gdyś tedy tak jest / tedyć tu Duch Święty / nie tylko do kriadza / ale też do wśelkiej meşşyżny / y do wśelkiej niewiaśty mówi. Niechay doświadczy głowiek samego siebie / badz kriadz badz meşşyżna / badz niewiaśta / y tak z onego chleba niechay ie / y skupa onego pije.

A slybys iako tu duch Święty mówi: Niechay głowiek z onego chleba ie / y skupa onego pije / pije / pije / mówi: J zaś kto ie y pije niegodnie / sad łobie ie y pije. A slybys ie y pije / pije / pije /

Czemu tu Duch Święty tak często powtarza to słowo pije? Wiedział bowiem / iż miał Antykryst przyść / y Testament Syna Bożego złamać y wywrócić / odmienić / s hańbić y zestromocić / przeto tu Duch Święty dla wybranych swoich / powtarza często pije / pije / pije: Aby sie wybrani wystrzegali Antykrysta / y iego nauki fałszywej.

A bazyś iuż tedy Pan Chrystus prostym ludziom pod obiema osobami ciała y krew swo rozdawać rozkazywał:

Jesli iesze rzeczesz / ale to nie Chrystusowe słowa ani tego wstań / abowierni to Paweł Święty pise: Spy tamćie / od tego to Paweł Święty wziął / iesli sam od siebie

Krwie Pana Chrystusowej.

703.

siebie / czyli od pana Chrystusa / niemożesz tego inażey zeznać / iedno iż to co nam podał / wziął nie od samego siebie / ale od pana Chrystusa / iako sam mówi tak o tym. Jam wziął od pana / com y podał wam. A slybys / i

A zemasz ty tedy zapamiętały głowiege dusze swojej / mow iś: wśak tedy Pan Chrystus prostym ludziom pod obiema osobami ciała y krew swo rozdawać rozkazywał: Otożemci iuż włożył / abyś widział: Ale wy widząc przed sie niewidzieć / slyśac przed sie nieslyśać: iako Pan Bog mówi do Proroka. Idź / a powiedz temu ludowi / słuchajac słuchaycie / a nierozumieyć: Patrząc patrząc / a przed sie niewidzieć.

Może tu iuż każdy wierny obaczyć twoje wielka / o / krutna / y straszliwa ślepota / iż ty z uporu / s krnabrności / y s szerey złości / ięzyk swoy wymięś / naprzeciwo panu Jezn Chrystusowi Synowi Bożemu / y tego krwi naswietsey y nadrośsey / ktora oddał wśystkie mu kościolowi Świętemu.

O mizerny głowiege / coś wżdy piseś / y iako sie Pa na Boga niebois / y iako ty stanieś przed tym Panem / kthorego ty krew naswietśa prześladuiesz / y ludowi Bożemu odeymuiesz / a daiesz mu wodę / albo pomyś pić s kielicha. Aza tak Pan wstań kościolowi Świętemu / mu podał y rozkazywał:

Ale podzmy do Koncylium Konstancyńskiego / s kthorego serzey obaczmy / iakoście pana Chrystusa / Apostoly Święte y wśycheł pierwszy kościol krześćjanśki / s hańbili / zestromocili / y heretykiem wygnali.

Jf ij

O wsta

Ostáwie pod ied- na osoba ná Concilium Konstá- cynskim. Siedzenie. 13. Roku. 1415.

Ważę też prosię Bo-
ga/aby każdy przeczytał Conci-
lium wasze Konstancyńskie/ y o-
baczył tam/ iakoście uřtawili y
napisali/ o przyjmowaniu pod
iedna osoba. Jia oto pana Bo-
ga/ y Oycá pana našego Jezu

2. Cor.

1. Kryřtá/ oycá wřego miłosierdzia/ y pana wřelkiej po-
ciechy/ pokornie y uřtawiznie proře/ y powienem te-
go/ iř moie modlitwy/ przed obliřnořciá iego nieřa
prořne.

Abby kiedy Pan Bog ná ludzi ubogie y proře/ ra-
czył łaskáwie weyrzeć/ dáć im Duchá řwieřtego/ y zhu-
dzić ie zęřnu/ aby ořy řwoie otworzyli/ y wřby waře
uřtawy řinrodliwe/ niegryřte/ y náuki řiřabelřkie wey-
řzeli/ y obrzydzili ie sobie/ ktorými ie do piekła ná mek-
wieřne wieřdziećie/ moca y gwałtem ciągniećie/ já řo-
ba/ aby przeřzawřy y obaczywřy uřtawy waře/ kro-
re řie ř słowem Bořym nieřgadzaia/ ná řihronie preř
odrzućili/ á trzymali řie tyřko řamego řyna-Bořego
náuki y uřtawy iego.

J cořcie tam proře was inřego/ ná řhym Concili-
um řoa

um Konstancyńskim/ uřadził/ uřřhawili/ y napisali: ^{Corradus}
iedno iř Kryřtus Syn Bořy/ ^{Concilium}
ca/ y řeretyk: Takře y Apostołowie/ iř wřyřcy ^{Constancyn}
řbili/ řa řwiotkayoe/ y řeretykowier: Takře y pier-
wřy kořciol/ iř wřym řárdzo pobtadził/ iest řwiot-
kayca y řeretyk: A to dla tego/ iř pod dwiema osob-
ma przystępowal/ y tak uřył przedtym?
Ale rzeřeř/ y cořci řie dzićie/ řemu takowe rzeřy ná
nas wieřdzieř/ poniewař tych řłow w řym Concilium
niemař/ aby Kryřtus/ Apostołowie/ y pierwřego ko-
řciola ludzie pobtadzili/ řwiotkayoe/ y řeretyko-
wie byli:

Prawde mowię/ iř řhych řłow tam niemař/ ale řa
řym podobne/ y to iest wřyřko tam wyrozumienie řłow
wařych. Nie pátrze řa tak wiele ná řłowa/ ani ná ři-
tere/ iako wy pátrzyćie/ ale pátrze ná rzeř/ iáro y pan
Kryřtus Syn Bořy niepátrzył ná řłowa y pocátowa-
nie Judořkoro: ale pátrzył ná rzeř iego/ przeto mu teř
ná řłowa y pocátowanie iego tak odpowiędział. Przy-
iáćielu řu řemuř przystędi:

Joan.
Matt.

18.
26.

A ięřli teř chceř řłow wařnych tego Concilium wa-
řego pořluchać: Ty řa. Jeřliby řtho mowil/ aby řhen
řwyzay/ aby řey uřtawy řhowanie/ bylo řwiotkay
řwom/ albo niepořlufięřtwom (pod iedna osoba przy-
mowáć) ředy to ma być pořytano řłodem: A řthorzy
by uřpořnie mowili/ náprzeřin řo řemu pořtawowieniu
ředy iako řerethyrowie/ máie być wyrzućeni/ y řrodze
řarani. A řlyřyř řu iuř/ ředy Concilium Konstancyń-
řkiego wařne řłowa waře: řtore nie inřego nieřamy
řara w řobie. Jedno iakobyćie řzelli. Poniewař řhy
Kryřtusie/ y ř twiemi Apeřłaby. y pierwřym ko-
řciolem

Wstawię

Krytuza/Apo-
stoly/y pier-
wszy Kościół/
Concilium
Konstancyjskie
wzynie Herety-
kiem.

kościółem twoim / mówisz naprzeciwko temu zwyczajowi
y tey wstawie naszej / pod iedną osobą przyjmować / y
nazywać to postanowienie nasze Swiętokrąctwem
y nieposłuszeństwem / tedy ty Krytusie / y z Apostoły
twoimi / y s kościołem pierwszym twoim / śladzisz. A
śedzieśli wporne naprzeciwko temu zwyczajowi y po-
stanowieniu naszemu mówił / tedyś ty Krytusie / y z A-
postoły twoimi / y s kościołem pierwszym twoim / iest
heretyk / wyrzucony / y masz być skodze od nas karany /
iż podedwienią osobami wstawił / y tak przyjmował
rozstzał.

Także też y oni wszyscy Koryntyktowie / są obtebli
wi / y wyrzuceni y heretykowie / ktorzy według tego
zwyczaju / y tey wstawy nieprzyjmowali / y godni stro-
giego karania byli. A bazyli / iakoście th u Pana
Krytusa Syna Bożego / y wszyscy Apostoły iego / y
wszystek Kościół święty pierwszy / s hańbili / zesłomoci
li / obtebligym / wpornym / y heretykiem wzynili.

Alc rzecześ coś wżdy mówisz / nieczyniemyć my pā-
nā Krytusa kacerzem / chocia nā on gās pod dwienā
osobami wstawił y rozdawał / ani też Apostotow iego
chočia tak rozdawali / ani też pierwszego Kościola S.
ludzi starych / chocia podedwienā osobomā przyimo-
wali: Jesli nieczynisz / iż tak nā on gās przyjmował:
A zemuś tedy teras heretykami wzynisz / Pānā Kry-
tusa / y Apostoły iego / y ludzi proste y łogoboyne / ktorzy
podedwienā osobami przyjmują: Wżdyć musi być /
albo on pierwszy Kościół s Pānim Krytusem / y stymi
ludźmi / ktorzy podedwienā osobami przyjmują teras
heretykiem albo wās Krymski Kościół / ktorzy sobie pod
iedną osobą wymyśliły wstawił:

Alc

pod iedną osobą.

205

Alc daleko podobniey temu dzisiejszemu Kościółowi
Rzymskiemu / y Concilium themu Konstancyjskiemu
być heretykiem / a nissli Pānu Krytusowi / y Aposto-
łom iego / y wszystkim pierwszym Kościółowi / y sty-
mi / ktorzy teras podedwienā osobomā według pier-
wszego Kościola przyjmują.

A bazylicieś iusi / O zapamiętali ludzie dusz swoich /
Iakoście są barzo zachwardzili / iżeście woleli Pānā
Krytusa wzynieć kacerzem / y Apostoły iego / y Kościół
pierwszy Święty / a nissli odstąpić od zwyczaju swego
obtebligogo:

Jco iest wietzego prośenie: iesli zwyczaj / byli po-
stanowienie Pānā Krytusowe: Iżali zwyczaj niema
prawdzie wstąpić: Powiedaś iż tho dawny zwyczaj
pod iedną osobą przyjmować / iżali nie dawnieyszy iest
Krytus Syn Boży / a nissli wszyscy zwyczaj / y wysyt
li wās wstawy:

Teści dawny zwyczaj zabijać / kraść cudzolożyc / y o-
pijać się / a wiec dla dawnego zwyczaju / mamy zabijać
kraść / cudzolożyc / y opijać się: Jesliście się nā ten gās
nā słowa Pānā Krytusowe / y Apostotow iego niechcie
li oglądać / wżdy się było nā to oglądać / co stary Do-
ktor Cypryan Święty otym wāsłym zwyczajem napisat
mówiac. Cudzolożstwo iest / Swiętokradzstwo iest / co
kolwiek z ludzkiej zapalzywości bywa wstawiono / aby
postanowienie Boże było zgwałcono / daleko od tako-
wego ludu zwyczaju wcielacycie / a słow takowych lu-
dzi / iako wrzodu Kancera / y powietrza wystrzegaycie
się: A slyszysz co tu ten masz Święty naprzeciwko tym
zwyczajom wāsłym mówi.

Ja tedy patrząc nā to Concilium Konstancyjskie
w tros-

Co iest wietze
Go iesli zwyczaj
byli Krytus.

Ad Joeltcem
Epistola. 11

Wstanie

w którym wysszy przyłożyliście zwozay swej fary-
fi nad Pana Jezusa Chrystusa / y Apostoly jego / y nad
pierwszy kościół Świętych Trześciński / napisalem w
pierwszym napominaniu moim / naprzeciwko temu
Koncylium Konstancyjskiemu / y jego wstanie / ty slo-
wa.

Ażkolwiek Pan Chrystus pod dwiema osobami w-
stawił / Apostołowie tak rozdawali / y ludzie wstarym
kościółce wzywali: A wśakoż my iako medrscy wstawi-
my pod jedną osobą.

Ktore słowa porzucił / iżem w wysłki odmienił / i-
dny opuścił / a drugie przypisał / zegoście tam niema
pisał w tym Koncyliaulum. Prawda jest / iżem cha-
długimi słowy niemogł wśyckiego wypisać / iakoście
tam napisali. Ale powiedźcie / com odmienił / opuścił
albo przysięgnął: A chcecie wśaze słego Koncylium slo-
wa wśaze wśasne / ktore od moich nie nieśa rozne-
ty są.

Ażkolwiek Chrystus po wśerzcy wstawił / y swoim
zwolennikom rozdawał pod dwiema osobami chleba y
winą / to wściwa świętość. Toć są tego Koncylium
Konstancyjskiego wśaze słowa wśasne / ktore iżali się
śtymy moimi krotkimi niezgadzała: Ażkolwiek Pan
Chrystus pod dwiema osobami wstawił / coż tu się nie
zgadza prośe cie powiedź.

A także y o Apostołach przed tego niemożesz / ały Apo-
stolowie pánscy / tey świętości pod dwiema osobami
nierozdawali: iako cym Święty Páweł Apostol świa-
dzy mówiac. Jam to od Boga wziął com chceś wam
podać: Niechay głowie słego chleba te / y słego kielis-
ka pje / y co to jest inśego / jedno iż Apostołowie tak
rozda-

Ktore słowa są
w Concilio
Konstancyjs-
kim o jedney o-
sobie.

1. Cor. 11.

pod jedną osobą.

206.

rozdawali: I daley iśszę posłuchay słow tego Kon-
cylium wśasego.

Ażkolwiek w pierwszym kościółce / to świętość była Słowa Con-
cylium Kon-
stancyjskiego
du-
gu.
brana od wiernych pod dwiema osobami. A słyszyś ty
wśaze wśasne słowa / iżali się śtymi / wśami niezgadzała:
ktorych posłuchay / y ludzie wstarym kościółce tak wzy-
wali.

Tu śami świadczycie w tym Koncylium wśasym na-
przeciwko sumieniu swemu / iż w pierwszym kościółce
pod dwiema osobami / to świętość od wiernych by-
ła przyjmowana / a zemuś tedy naprzeciwko nam mo-
wicie / y kacerzmi nas zowiecie. Ktorzy pierwszego ko-
ściółka naśladujemy / iżali za to Pana Chrystusowi dnia
ostatecznego odpowiadać niebodzićcie.

Alceś my wolemy o Pánem Chrystusem z Apostoly y o
pierwszym kościółcem być / heretykami / a niśli o Papie-
śem Rzymśkim Antychrystusem / y swámi jego slugami /
y z wśasym kościółcem nowym być y was wiernymi.

A iśszę chu bądziesz bązyl / iżem nie nieodmienił / ani Jem nie nieś
przysięgnął / iakośmiś ty nie pobożnie porwarzył / zśromo-
cił / y o hánbít. I niebalesie Pána Boga mnie nie win-
nego sluga kościółca Świętego nazwać Elimasem gar-
nokrzejnikiem śinem Dyabelśkim / nieprzyacielem wśel-
kiej sprawiedliwości / ktory nieprześtawam przewra-
cać prawych drog pánśkich.

Jacim nie jest żaden Elimas / to jest Elimefryas /
ani żaden Czarnokrzest / ani też Syn Dyabelśki / ani
nieprzyaśiel wśelkiej sprawiedliwości / ani chceś nie-
przewracam prawych drog pánśkich: Aleś jest mie-
dzy wśytkimi naniśszymi sluga Pána mego Jezusa Ch-
rystusa / dla mnie wśrzymowanego niegodny rzemysł a roz-

G 3 4

zwiezać

O wstáwie

zwiezać v trzewitow iego. Jestem theß Synem Bo-
 žym / abowiem wierze w Pána mego Jezu Krystusa /
 1. Ktory dat te moc / aby sie wšelki stat Synem Božym /
 kto wierzy w imie iego. Niejestem teß nieprzyiacielem
 wšelkiej sprawiedliwosti / abowiem they správie-
 dliwosti sam inny ch náuzam / ktoram sam iest v sprá-
 5. wiedliwion / y ktora sierzemy od Boga przez wiara w
 Jezu Krystusa / y ktora przychodzi ná wšelki / ktorzy
 wierza / y owocami dobrymi oycá niebieskiego chwala
 5. Nieprzewracam teß drog pańskich prawych / ale v
 25. ze / iz wšelki drogi pańskie sa dobroć y wierność tym
 ktorzy vmowy y swiádecw iego strzega.

A przesto wiecy ten Tytul Papiezowi pánu wá-
 semu przystoi / ktory iest Elimasem / Messysem / albo
 Bogiem wášym / y gárnokrzizníkiem / ktory ma z Dya-
 bly porozumienie / iako to wáše kriegi wlasne swiat-
 2. 23. / y 6 Synem onym zátráconym / ktory iako Swietry
 páwel onim powieda / iesth przeciwnik / y respina sie
 náprzeciwo wšelkiemu / ktory rzezon Bog / y ktorzy
 w Košciele Božym siedzi okázuać sámeho siebie býť
 Bogiem / y ktory iest nieprzyaciel Božy / y wšelkim
 drogám práwym iego / ktore przewraca / a inſe drogi
 smyslone od Szatana ludziom prostým wklázuie / tak
 iako y wy snim wespoleť przewracacie / a pańska swia-
 tość cárgacie / kiedy prostým ludziom pod iedna oso-
 ba opláteť tylko dáiccie / a wierzye im przed sie kázacie
 iz spetná przymuia.

A przesto to Concilium Konstáncynské / nie z Du-
 cha Swietego / ale z Ducha złego wstáwilo s wámi / iz
 ludziom prostým pod iedna osoba dáiccie / a sami pod
 dwiema osobami przymuſciecie: Stuchay co Pan bog
 o takó

pod iedna osoba.

207.

statkowey rádzie tego Concilium wášego mowi přes
 Proroka. Biada Synom spuścátlým / mieliście ráde /
 ale nie semnie / ktorzyście tkáli ptočno / ale nie přes Du-
 cha mego / abyście przydali grzech do grzechu. Jzá-
 sie ná drugim mieyscu / o wášey offiárze / ktora sie od
 prostych ludzi odtazacie / tak Pan Bog mowi: Offiá-
 ry ich iako chleb tykáscych / ktorzy ich pożywáia / be-
 da pomázáni.

Prozno teß Doktorem Lutrem máš dowodzie ied-
 ney osoby / abowiem my nie Doktorá Lutrá / ani żadne-
 go ná swiećie głowická / ani ná koniec žádnego Anio-
 la sluchamy / iedno tylko sámeho mistrzá onego / o kto-
 rym oćiec z niebá tak swiatyyl. To iest Syn moy mily /
 tego sluchaycie.

Ažkolwiek y Doktor Luter nie tu w tym niewysta-
 pit / iakogo ty sromociš iz tak nápisat / izbych tey swia-
 tości pod dwiema osobami / dla thego vzywáć niech-
 ciat / iz tak ná Concilium postanowiono.

Já takieš mowie z Doktorem Lutrem / izbych nie-
 chciat / ani chce / tey swiatości vzywáć pod dwiema o-
 sobami / iz tak ludzie postanowili / ale dla tego iey chce
 vzywáć pod dwiema osobami / iz nie ludzie ná Conci-
 lium / ná ziemi / ani Papieš w Rzymie / ale Pan Kry-
 stus Syn Božy / tak postanowil z oycem y z Duchem
 swietým w niebie / y tak bráć tu ná ziemi rostazat.

Abowiem w Božích rzeczach / nie ludzi mámy slu-
 chać / ale sámeho Boga / aby iemu sámemu tylko byla daná
 Bešč / a nam posromocenie twarzy nášev. Przeto nie-
 pobožnie sromociš Doktorá Lutrá / głowická Bože-
 go / ktory zásnat w pánie Jezu Krystusie Synu Bo-
 žym / y záto musíš dná onego ošátezného / pánu Bo-
 gu od-

Isa. 30.
Malach. 1.

Doctor Mar-
tin Luther.
Gal. 1.

Matt. 17.

Jo.

Matt.
Dial.

pa. 1. 1. 1.
limas.
Vide Volat. et
plat. Sylves
Rer. 2. 1. 1.
7. et 1. 1. 1.
2. 1. 1.

Concilium
Konstancyn-
skie z ducha
Swietego by-
lo zgromadzo-
ne.

Ostáwie

gu odpowledać / ięśli sie niebadziesz chęiał upamiętać.
Prozno mi tedy tego bledu swego podpieraś Doktor
rem Lutrem głowickiem / Abowiem ięśli by takowe rze
cy Boskie na ludziach należały / tedy ia cheś skriag
waszych / doktory waszymi moze dowieśc tego snadnie
iz pod dwiema osoboma prości ludzie zawszy przyimo
wali. Posluchay naprzod Dekretu Juliusa Papieja.
Niektorzy chcec nagrodzić kielich dacia ludzomizma
żany Sakrament chleba w kielichu: Ale tego niema
ia z Ewangelic / gdyś Krystus ciato siwe Apostolom
podawal / osobno chleb / a osobno kielich.

Iziasie: Gdy tamieny hostya / gdy krew s kielicha
w usta ludzkie leciemy co innego / iedno pańskiego ciata
na krzyzu offiarowanie / cheyze krowie zbotu wylanie
znamięnowie. Iziasie Cypryan Swiety w pierwszych
kregach swoich we wtorym liście do Korneliussa.
Jako mozem napominać mezeniki ku rozlaniu krowie
ięśli in kielicha albo Krwie Krystusowej / będziemy
bronić: A słysysz tu ius / iawne świadectwa z dokto
row / iz pod dwiema osoboma ludzie prości zawsze przy
mowali:

Aprzešto ius stad obażył mozesz / iaka tam rada wa
śa była na tym Concilium Konstancynskim / na który
meście / y Pana Krystusa / y Apostoly jego / y starego
kościola Doktory heretykami / Swiatokraycami / bła
dliwymi / wpornymi / y wyrzuconymi wzynili. Kac
was Panie Jezu Krystusie Synu Boży / tu lepszy dro
dze przywieść / abyście sie obażyli / y nawięki wielom
niezgineli / ale podzmy dalej.

O iedynym

pod iedna osoba.

208

O iedynym Jedna
czu / Posrzedniku y przyczyncy cżto
wielu Panu Jezu Krystusie Synu Bożym.

Owiedaś ięścże / Ję
was nieprawdziwie potwara
rzam / abyście mieli wiele Jed
nazow y przyczynow do Bo
ga. Jesli ia was potwarzam /
Powiedzcie mi: czemuż wzym
pisanu twóim / wzynil rozdział
miedzy Jednazem y przyczyną

Panem Jezu Krystusem / a miedzy inşymi Jednazem
mi y przyczynami ludzmi umarłymi: Kedy chęł po
wiedaś / iz Krystus Syn Boży / iest Jednaz y przy
czyną odkupienia / a swięci umarli iednania.

Jesli tak iest / iako ty powiedaś / y iako tu rozdzielaś
Właś prośe cie: gdzie ktory Prorok Boży / albo Apo
stol Swiety wzynil chęłowy rozdział / o Jednazu y
przyczyncy do Boga: Gdzie ktory napisal / iz Krystus
Syn Boży / iest Jednaz y przyczyną odkupienia / a
swięci umarli iednania:

Alle iest rzec podobna / iz mi takowy rozdział wlażę
w onego Apostola waszego / Krysthotela Poganiina / a
ktorego Leiti wzeliście takowy rozdział / ięś sic tych
slow napisac niemożdal: Iz Krystus iest Jednaz
miedzy Bogiem oycem / y potrzpionym głowickiem / y
wysz

Owiedaś twa
z Doktorow
Karych ię
dnie pod dwie
na osobami
przyimowale
De Conf.
Dist.
De Conf.
Dist.

W i e d y n y m J e d n a c z u

wszystkich ludzi grzechy nasze przyjął / ale też y przy-
gyn Świętych na stronę niemamy zamierzać.

To są twoje własne słowa / od Djabła mistrza onego
chytrego Węża wprzędzone: Którym słowem / gdy
się kogo chce pilnie przypatrzyć / snadnie może wnieść
od tego Węża chytrego obaczyć. Abowiem tu wyzna-
waś / y nieprzyjsz się tego / iż Krystus jednazy przy-
gyn / między Bogiem y potępionym głowikiem / ale
tego niewyznawaś / y przyjsz się tego / aby Krystus sam
tylko był dostateczny Jednazy y przygyn / przeto też
Święte umiarte / do niego przysiadz / przylagasz / y
przydawaś.

A toć jest onego chytrego Węża zdrada / Ktorey nie
kiedy głowiek bazy / a tja zdrada swoja / wiele ludzi
od samego Boga odwodzi.

Abowiem ten Wąż chytrey dopuści głowikowi po-
tępionemu Bogu służyć / ale tego niedopuści żadne-
mu / abyś służył tylko Panu Bogu samemu.

Dopuści też wierzyć w Boga / ale tego niedopuści
żadnemu / abyś miał wierzyć tylko w samego Pana Bo-
ga.

Dopuści też bać się Boga / ale tego niedopuści za-
dnemu / abyś się bał tylko samego Pana Boga.

Dopuści też miłować Boga / ale tego niedopuści
żadnemu / abyś miłował tylko samego Pana Boga.
Dopuści też kłekać przed Bogiem / ale tego niedo-
puści żadnemu / abyś kłekał tylko przed samym Panem
Bogiem.

Dopuści też słuchać słowa Bożego / ale tego nie-
puści żadnemu / abyś miał słuchać samego słowa Bo-
żego szerszego y prawdziwego.

Dopuści

c i ł o w i e f u P a n u K r y s t u s i e .

709

Dopuści też mówić o Bogu / ale tego niedopuści
żadnemu / abyś mówił tylko o samym Panie Bogu.

Dopuści też wzywać Boga / ale tego niedopuści
żadnemu / abyś miał wzywać tylko samego Pana Bo-
ga.

Także też dopuści mieć Jednaza y przygynię Kry-
stusa Syna Bożego / ale tego niedopuści żadnemu / a-
byś miał mieć tylko Jednaza y przygynię samego Pa-
na Jezusa Krysta.

A przeto ten chwy rozdział między Jednazem y
przygynią Panem Krystusem / a między Jednazami y
przygyniami świętymi umartymi / nie jest od Pana Bo-
ga / ani od proroków / ani od Apostołów świętych / ale
jest od Djabła chytrego smysłony: Wtórym rozdzia-
le / hańbi / liży / y sromoci / Pana Jezusa Krysta / iedy-
nego Jednaza / pośrednika / y przygynię wiecznego.

Alle powiedz mi prośbę cie: albo Krystus jest dosta-
teczny / wieczny / y iedyny jednazy y przygynią / albo nie
jest: jeśli rzeczesz / iż jest dostateczny / wieczny / y iedyny ie-
dnazy y przygynią do Boga: musisz tedy inże iedna-
żę y przygynię / przydawaś do niego / zmyślasz y okazy-
wać ludzi umiarte / bez żadnego dowodu piśmna Świe-
tego.

I co jest przydawać inże iednaze / y przygynię do
Krystusa dostatecznego / wiecznego / y iedynego Jedna-
za y przygynię / iedno takoby tak mówił do Krystusa
Thy Krystusie / sam nie jesteś dostateczny nasz Jednazy
y przygynią / y sam temu zdołać nie możesz / abyś nas po-
jednzał z Bogiem Oycem: I nie jesteś wieczny Jednazy
y przygynią / iedno tylko byłeś naszym Jednazem y
przygynią / na on czas / kiedyś nas wykupił: I nie-
steś

h h

Co jest inże i-
dnaze przyda-
wać do Krystu-
sa.

7.

Ebr

Papieżem wy-
znawcą iż
Krystus jest ie-
dnazy iedno me-
sam.

Dant.
Matt.

Djabł dopu-
ści mieć Krystu-
sa Jednaza do
Boga.

W i e d n y m J e d n a c z u

Jeś iedyny Jednaz nasz y przyzyńca/oto Swięci wmarli sa inszymi y drugimi naszymi Jednazami y przyzyńcami do Boga/ przeto sie do nich wciękamy/ y o nich na pomoc wzywamy sobie/ a iesli też ty co możesz tedy cie na pomoc przydawamy/ abowiem wiecey swiętym wmarłym dufamy a nissli tobie.

A chceś Krystusie od nas slyść zemnu/ Abowiem ciebie Krystusie Malarze srogim/ groźnym/ y strasliwym Sedzim pościanach maluia: A Swięte wmarle iaskawse/ a przeto wolimy sie do Swiętych wciękać a nissli tobie samemu dufać: A bazyś ius iakie pohanie bienie y posromocenie czynicie Panu Krystusowi Synowi Bożemu/ iesliże go wyznawacie/ dostatecznym/ wiecznym/ y iedynym Jednazem y przyzyńca/ a przed sie Swięte wmarle ludzi przydawacie doniego.

Jesli też rzeciesz/ iż Krystus nie jest dostateczny wieczny/ y iedyny Jednaz y przyzyńca: tedy tym obyczajem nieprawdy napisat o Krystusie Apostoł Boży/

Ebr.
Jo.

7. Ktory tak powie da. Jż Krystus trwa nawieki/ y ma
8. wieczne kapłanstwo/ y może dostatecznie ty zbawić ktorzy przezeń ida do Boga/ zawsze żywiec/ y modlać sie za nimi.

Aparabaton.
Sine successo
re.

A slyysz iako en Duch Swięty mowi: iż Krystus trwa nawieki. Jż Krystus ma wieczne kapłanstwo/ Jż Krystus może dostatecznie ty zbawić/ ktorzy przezeń ida do Boga.

A gdyś Krystus może dostatecznie ty zbawić/ ktorzy przezeń ida do Boga/ coś tedy po inszych Jednazach y przyzyńcach/ odpowiedzmi na to prośbę cie.

A iesli ież zemato nasz nartym iednym Duchu Swiętego świadectwie/ posłuchay y drugiego: Jeden Bog jeden

c i t o w i e k u P a n u K r y s t u s i e .

210

Ieden też Jednaz między Bogiem y ludzmi/ głowiek 1. Tim. Krystus Jezus. A bazyś ius/ iż thylko ieden iest Jednaz nie dwa/ iako wy powiedacie satysmie/ ieden odkupienia Krystus/ a drudzy iednania Swięci wmarli.

Prześto iest to wielka obtuda/ zdrada/ y chytrac Dyabełka/ y Antykrystowa nauka wlasna/ Krystusa Syna Bożego/ czynić Jednazem y przyzyńca tylko odkupienia/ a Swięte ludzi wmarle/ iednania z Bogiem.

Falsz.

Włas profece/ gdzie ktory Prorok napisał/ albo ktory Apostoł tego wzyt/ albo kiedyś wždy o tym wytał: Jż Krystus Syn Boży iest Jednaz y przyzyńca thylko odkupienia/ a ludzie Swięci wmarli/ iednania naszego z Bogiem.

Włas gdzie Krystus odkupiwszy nas/ zdał y spuścił w rządy swoy kapłanści/ ludziom wmarłym/ aby oni byli naszymi Jednazami y przyzyńcami do Boga.

1. Cor. 15.

Włas ktorora offiara swoia ludzie wmarli Swięci grzechy nasze/ przed strasliwym sadem Bożym zakrywaia?

Włas pismo Swięte/ iż sie na iednaniu y przyzyńcach ich nigdy nieomylemy: Włas iż maia lutość nad krewkościami naszymi/ ktorzy chby też sami bez grzechu skostowali: włas ktorzyby tych Swiętych wmarłych ludzi/ kiedy mowit do nas: Poćcie domnie wśse scy a ta was ochłodze y poiet nam z Bogiem: Włas "tory Swięty iest wblaganie za grzechy nasze/ a nie tylko za nasze/ ale też za wśsekiego swiata.

Ebr. 2. 4.

1. Jo. 2.

Jzali to wśseko nienależy thylko/ na samego Pana Jezu Krysta Syna Bożego/ Jako Jan Swięty napisał o tym/ tymi slowy. Synaśko wie moi niegrzeście. A iesli ktorzy zgrzeszy zaśhepcie mamy w Oycu Jezusa

1. Jo. 2.

h h q Krystus

Wiednym Jednacu

Krystusa sprawiedliwego / a on jest obtaganie za grzechy nasze / a nie tylko za nasze / ale też za wszytkego swiata.

Krystus tylko
sam jest spra-
wiedliwy.

A słyszysz tu: iż tylko Pana Krystusa sprawiedliwego mamy zastępcę albo rzęznikiem w Oycę / a nie swięte umarłe. Przeto też tu Duch Święty / nie darmo wtożyt / albo przydał / to słowo / Krystusa sprawiedliwego: Abowiem żadnego głowicką na świecie nie było nigdy s siebie sprawiedliwego / okrom Pana Jezu Krysta Syna Bożego iako o tym Prorok napisał tymi słowy. Oto

Isa.
Zach.
Rom.
Ebr.

41. wszyscy niesprawiedliwi / y nie starci wżenki ich: Jezus
9. dno tylko sam Jezus Krystus jest sprawiedliwy / sam
1. święty / sam niewinny / sam niepomazany / sam od grzesznych odtagony / y nad niebo podwyższony / iako duch święty mówi.

Gen.
psal.
Abac.
Eph.
Matt.
Jo.
2. Cor.

7. A iż zaśem pisałino swięte / ludzi wierne zowie / sprawniedliwymi / swiętymi / niewinnymi / niepomazanymi /
5. 34. albo dziewicami: to sie dzieje / nie s strony ich swiata
2. ści / ale s strony swiatości / Pana Jezu Krysta wkrzyżowanego / którego oni uwierzyli / y sthali sie przez wiare sprawiedliwymi / swiętymi / y Syny Bożymi / przed sądem Bożym.

Nie Swięci są
naszymi jedna

Joan.
2. Cor.
Eph.
Tit.
psal.
Ebr.

Apreszo nie swięci ludzie umarli / ktorzy swej własnej swiatości niemają / iedno tylko obdarowane z łaskami / sa iednagami y przyzyńcami naszymi / iedno tylko sam P. Krystus syn Boży / który nie obdarowany
1. ale swą własną swiatością ma / sprawiedliwość / y nie
2. winność / y ma kapłanstwo wieczne / który za wždy żywie / dla tego iako duch Święty powie / aby sie przyzyńiat za nami.

Ebr.

7. Abowiem żaden inšy nie może być Jednagiem y przyzyńcą / iedno tylko kapłan najwyższy / od grzesznych od

by do takowego ida / y o przybynie go prosz.

Powiedz że też ty mnie / na którego s swiatych jest / Na którego s
Bog nalaśkaw sy / Nie mozesz tego inaczej rzec / iedno Swiatych
iz na syna swego milego / Pana Jezu Krysta / iako cho Bog jest nala
sam Bog oćiec sioiatzy onim tak mowiac. Tho jest staw sy.
Syn moymyly / w którym sie ia kocham. Matt. 31
Matt. 17.

A gdyś tedy Bog oćiec jest nad wszystkie syny y swie
te nalaśkaw sy / na Syna swego milego Pana Jezu
Krysta: przeto na szalone to należy / opuścić sy tego
na kogo Bog nalaśkaw sy / y wciąć sie o przybynie do
tego inszego.

A toć jest / co Apostoł Swiety na wielu mieyscach
przywodziac wszystkie ludzi do tego iedynego tylko Je.
dnazá y przybyńce Syna Bożego / tak mowi. Ma. Ebr. 4.
my Biskupa wielkiego / który przeszedł niebo Jezusa sy
na Bożego / podzmyś tedy z dufaniem / do stołca iasli /
abyśiny otrzymali miłosierdzie / y iasne znalezi. I zaśie Eph. 3.
na drugim mieyscu: Przes kthorego mamy sinitoć y
przystep z dufaniem / kthore jest przes wiara weń. I zaśie
sie: Abowiem takowego mamy Biskupa / kthory siedzi Ebr. 31
naprawicy stołca maiestatu w niebie / Swiatych słu
ga. I zaśie: Niewiedzi Krystus do wzniesionego raka
patacu / ale do nieba / aby theras okazał sie przed Ebr. 9.
twarzą Bożą za nami.

Mowże tedy ius teras / jeśli sinites naprzeciwko tó
kowemu iasnemu świadectwu Ducha Swietego. I
Krystus odkupienia tylko jest przybyńca / a Swięci
vmarli ludzie iednania?

A jeśli ięże mało masz / na takowych świadectwach
Ducha Swietego / powiedzżemi / ktorými sie wżdy sło
wy ci Swięci wafy vmarli ludzie przyzysia za wa
mi do

Wiednym Jednaczy

mi do Boga: A prawda iż mi tego s pismá Świętego
wskazać niemożesz: A ja tobie wkażę / ktorzymi sie słowy
Krystus Syn Boży przyszylnia za nami / gdzie tak sam
do Oycá mowi.

Joan. 17.
Ktorymi sie
słowy Krystus
przyszylnia do
Oycá.

Ja za nimi proszę / nie proszę za światem / ale za tymi
ktoreś mi dat Oycze / abowiem twoi sa: Oycze Święty
zachoway ie / w imie twoie / ktoreś ty imnie dat / aby by
li jedno / iako y my?

Jamci im dat słowo twoie / y świat ie ma wniema /
wiści / abowiem nie sa s światá / iako y ja niejestem s
światá: Nieproszę abyś ie wziął s światá / ale żebyś ie
zachował / ode ztego.

S światá nie sa / iako y ja s światá niejestem / poświęć
ie w prawdzie twojej / słowo twoie iest prawda. Já
koś mie poslat na świat y iam ie poslat na świat / y za
nie sa poświęcam samego siebie / aby y oni byli poświę
conymi w prawdzie.

A nietylkoć zacymi proszę / ale y zacymi / ktorzy przes
słowo ich wwierza w mie / aby w fyley iedno byli / iakoś
thy Oycze wemnie / a ja wtobie / aby y oni w nas iedno
byli: Aby świat wwierzył / iżeś thy mnie poslat / y iam
im dat chwate / ktoraś mi dat / aby iedno byli / iako y my
iedno iestestny: Ja w nich a oni wemnie / aby byli w ie
dno dokonani: A iżeby poznal świat / iżeś thy mnie po
slat / y wmitowales ie / iakoś y mnie wmitował.

Oycze ktoręś mi dat / chce aby gdzie ia iestem / y oni
semna byli / aby patrzyli na chwate moje / ktoręś mi
dat / iżeś mie wmitował / przed założeniem świata.

Oycze sprawiedliwy / a świat cie niezna alem ia cie
bie poznat / y ci poznali / iżeś ty mnie poslat / y oznaymi
tem im imie twoie / aby miłować ktoraś mie wmitował /
w nich była / a ja w nich.

Toć

Człowieku Pánu Krystusie.

213

Toć sa słowa ktorymi Krystus nas iedna y przyszy
lnia sie do Oycá swego za nami. A ty słowa tak sa po
ważne / wielkie y zacne / iż wstawienie brzmi / w wśu
Boga Oycá / y napelniała niebo y ziemię.

A przesto iest zdrada y chytrość Dyabelska / inſe Je
dnaz y przyszylnie wymyslać Święte vmarte / y lu
dziom prostym wkażować / okrom samego Pána Jezu
Krystá / abowiem niemaś inſego imienia / przes ktore
bysmy mieli być zbawieni. Toć iest on kámiień / ktorzy
iest od budownicow odrzucony / y niemaś w żadnym in
szym zbawienia.

A iż też powiedaś / że w tym cci y dostojności Pána
Krystusowej namniemy niewymnić / iż Święte ludzi w
marie Jednazami y przyszylnicami do Boga czyniś.

Ná toć tak odpowiedam z Apostolem Świętym.
Iż Krystus Syn Boży ma wieczne kaptáństwo / y mo
że doskonale zbawić thy / ktorzy przezeń ida do Boga /
zawsdy żywiąc dla tego / aby sie przyszylnia za nimi.
Abowiem to iest chwata a dostojność kaptáństwa iego
wiecznego / aby sie zawsdy przyszylnia za nami / inſy
Świeci sobie żywa / ale Krystus Syn Boży / iako thy
Duch Śwíety powieda / nam żywie.

A też Krystus iest tak dostateczny y doskonały Je
dnaz y przyszylnicá / iż żadnych pomocnikow ktorzyby
go ratowali niepotrzebuie: Przesto przywołując lu
dziom Świętym vmartym iednání y przyszylnie do Bo
gá / nie inſego nie iest / iedno iest háńbić sromocić / żyć
y bluznić wieczne kaptáństwo Syná Bożego / niewin
ność / doskonałość / wieczność / y wśech. nocność iego /
a ty / i go prostym głowistkiem przyszylnym / iakoś świat
ci byli na świecie / ktorzy ani sami siebie ratować nie

Ji

możli

Łbr. 21
Sam Jednaz
może zbawić.
Co iest Świe
te nymie przy
szycami.

Wiednym Jednacu

mogli/ani żadnego zna/abowiem niebyli Bogmi ie
dno tylko ludzmi gołymi:

Krystus nie był
to słowiek ale
y Bog.

42. Iżas ty niewiesz/ iż Krystus Syn Boży/ jest nie był
to słowiek prosty/ ale jest też y Bog prawdziwy/ kę
ry chwaty y dostojności swojej/ żadne^o stworzeniu na
niebie y na ziemi nieda/ iako sam mówi y Proroka tymi
słowy. Ja pan to jest imię moje/ chwaty mojej drugie^o
niedam: Abowiem gdyby Krystus był tylko prosty to
wiel/ nigdyby niemógł być naszym Jednaniem y przy
zyska/ potrzebą było takowego przyzyska/ kęby
był nad wszystko niebiosą podwyżsiony/ iako Apostoł
Święty mówi.

7. W prostym słowieku/ musielibysmy byli zawsze
wepić/ w iednaniu y w przyzynie tego/ iako wy mu
ście zawsze wepić/ w iednaniu y w przyzynie w swia
tych ludziach umarłych/ o których iednaniu y przyz
naniu do Boga/ żadnego świadectwa s pisma Świa
tego wkładać niemożecie/ aby Święci mieli do wnetrz
ności Bożej wnieść/ iednać was/ y przyzynać się za
wami.

Abowiem iako do wnetrzności miejsca onego Świa
tego w Salomonowym kościele/ kedy strzyna była/
niemógł żaden inšy wnieść/ iedno tylko sam kapłan na
wyższy/ krew mający/ tak też do wnetrzności Bożej
żaden inšy niemoże/ y nas z Bogiem poiednać/ iedno tyl
ko ten kapłan sam najwyższy/ krew mający/ Kry
stus Syn Boży/ który nas krew swoją nasławił
ogrzając/ przed oblicznością Bożą

Bog do Bog
ga powieł ale
papieżuicy

Jeśli mnie theś spytaś/ iakoś się Bog ma do Boga
przyzynać/ jest to rzecz niepodobna/ prawda iż to jest
rzecz niepodobna kiedyby dwa Bogowie byli według
rozumu

cłowieku Panu Krystusie.

214.

rozumu twego/ kęby Dud^o Świechy zowie ssalen^o
stwie w rzekach Boży/ abowiem to co y ludzi jest
niepodobno/ to y Boga jest podobno: A przetoż na to
pytanie twoje/ dam trojaka odpowiedź.

Pierwsza/ iż tam nie jest iednanie y przyzyna cieles
na/ ale to co syn Boży chce y zyni/ to y Ociec chce y
zyni/ iako sam Krystus Syn Boży y Jana Świete
go świadczy tymi słowy. Ociec miłuje Syna/ y wszystko
mu dał w ręce jego: J zaś: Ociec nie sadzi nikogo/ a
le wszystko sad dał Synowi/ aby wszyscy zcili Syna/
iako gza Oycą/ kę nie zci Syna/ nie zci Oycą/ kę
ry go posłał: J zaś: Ja y Ociec iedno jesteśmy: J
zaś: Bog był w Krystusie/ świat iednać sobie.

Druga/ iż tam w tym iednaniu y przyzynie żadne
kłanie/ namawianie/ y prośenie cielesne nie jest we
dług naszego rozumu/ ale ona krew Syna Bożego Pa
na Jezusa Krysta/ kęby ras wysłał na krzyżu/ lepiej
przed Bogiem Oycem wstawić wola/ a niżli krew
Ablowa.

Trzecia/ iż Krystus Syn Boży nie tylko jest Bog/ a
le też y człowiek prawy: A tak nas z Bogiem iedna/ y
przyzyna się za nami/ w człowieczej naturze. A bazyś
iż iako się Krystus Syn Boży do Boga przyzyna
a nie Święci umarli/ iako ty fałszywie wzyś/ y ludzi
prostych zwodziś/ a Krystusa Syna Bożego iedyne
Jednana y przyzyska/ Boga y człowieka prawdziwe
go/ hańbis y sromocisz:

Abowiem przyzyna y iednanie z Bogiem/ nie inše
go nie jest/ iedno jest/ skazać y reniweż obrocić/ grzech
inšer/ przekleństwo/ gniew Boży/ piekło/ y Diabła/
przez samego siebie. J dawać/ sprawiedliwość/ od

Ji q

pusze

1. Cor. 10.
Matt. 10.
Marc. 10.
Luc. 18.

I.
Joh. 17.
Joh. 14.
Joh. 3.
Joh. 5.
Joh. 10.

2. Col. 5.
2.
Ebr. 12.

3.

Wiednym Jednacu

puszanie grzechow / żywoć / błogosławieństwo / iasła
Boża / y krolestwo niebieskie / albo w sypki złe rzetę /
wniweż obroć / a dobre na to miejsce postawić: Cze
go ani żadny Święty / ani Anioł / ani stworzenie Bo
że niemoże wżynieć / okrom samego Pána Jezu Chrysta
Syna Bożego / który on sam tylko jest / żywoć / ma
drość / sprawiedliwość / poświęcenie / Pan nasz / y bog
naś. A bacz / iuż / iż Święci niemoga być / takowy
mi przyznani / y Jednani do Boga.

*Jako na świę
cie tak y w nie
bie powiedzia
Papieżnicy.*
Powiedaś ięże / poopierając tey nanki twoiey fałszy
wey / iż iako sie tu na ziemi ludzie / ieden za drugiego zwo
kli modlić y przyzniać do Boga / tak sie też tam w nie
bie święci przyzniają. Jesli tak jest iako ty tu powie
daś z twego rozumu własnego: A zemięś czego pi
simeń świętym niepotwierdzić: Abowiem cho pismo /
ktore ty przywodziś / nie sie nierymie / ani ślaga / tu
tym twoim świętym umartym / iedno tylko tu ludzom
żywym / którzy tu ięże na świecie żywa.

Math. 6. A iam nie jest naprzeciwko temu / aby sie ludzie ży
wi / niemieli wespotek modlić / ieden za drugiego do
Pána Boga / dokad tchu żywa na świecie: Ponieważ
to mamy y w paćterzu / w którym / nie mowimy tak.
Oyżemoy / ale oyżemnaś. Nie mowimy theś day mi
chleba / odpuść mi winy moje / ale mowimy / Day nam
chleba / odpuść nam winy nasze. Jęże theś nie mo
wimy / Nie w wódz mie w pokusy / zbaw mie od złe
go / ale mowimy / Nie w wódz nas w pokusy / zbaw
nas ode złego.

*Żywi ludzie
mają sie mo
dlić ieden za
drugiego.*
Przeto thedy żywi ludzie / mają sie modlić / ieden za
drugiego: Abowiem nas tak Syn Boży nauczył y A
postołowie tego napominają / abyśmy sie wespotek ieden za
drugiego

człowieku Pánu Chrystusie.

215.

den za drugiego modlili / żebyśmy wespotek byli zbaż. Jo.
wieni. Jesli sie to pismo o umartych Świętych rozu
mie / iako chy fałszywie wykladaś y rozumieś / aby sie
mieli modlić wespotek / tedy by według tey twoiey fał
szywey nauki / nietylko święci umarli / przyzniać sie /
byli powinni y modlić za nami / ale y my też wespotek
za nimi / aby byli zbawieni / według tego słowa wespo
tek / ieden za drugiego. Co jest fałsz: Abowiem sie iuż
za świętym Piotrem / ani za świętym Pawłem / ani za
Panną Maryą / modlić nam niepotrzeba / ani za tymi
ktorzy są zbawieni. Za tymi też niepotrzeba / ktorzy
są potępieni / abowiem tam ięż żadnego wybawienia
niemają.

A bacz / iuż iako pismo Święte stosuieś / y iako ie
wywracaś na wpaść swoje / y ludzi prostych: A zemu
sobie rącey niewspominieś / iako Augustyn święty / o
umartych świętych napisał / który tak mówi. Jako my
niewiemy co Święci tam czynią / tak też oni nie nie
wiedzą / co sie tu śniami dzieje: Abowiem tu ięże świę
tych umartych ciała w ziemi odpoczywają / aż do dnia
Sadnego. Duże chyłko samy są w łonie Abrahama.
w tym / tam dokad był on Łazarz od Aniołow nie sion.
Luc. 16.

Właś pismo święte / gdzieś cho kiedy żył / y gdzie
to Bog roztazał / iż sie mamy do dusi umartych ludzi
wcielać / onych o wspomozienie / o iednanie y przyznia
nie / do Boga prosić / wzywać / duszanie w nich pokła
dać: Właś prosić cie obietnice Boże / gdzie Pan obie
cał za ich przyznaniem nas wysłuchać / grzechy nam
odpuścić / y nas zbawić: Żali pismo święte niemo
wi. Przektęty / który dusza w głowieku. Przeto my nie
w ludziach umartych / ale w Panie naszym Jezu Chry
stusie

O iedynym Jednaczy

rusze wkrzyżowanym / prawdziwym Bogu y głowie
tu / iedynym naszym jednaczy y przybyncy / wiecznym y
dostatecznym kapłanie / pokładamy wśystko dufanie
nasze.

J niemowię tak / iakoś ty sobie wymyślił / Święty
Pietrze / Święty Pawle / Święta Boża rodzicielko /
modl się za mną. Ale mowie z onym niemocnym y sa-
dzawki / przez dlugi czas leżącym / do Pana Jezusa Kry-
sta Jednacza y przybyńce moiego iedynego. Panie /
głowieka niemam / ktoryby mnie wpuszcil do sadzawki.
To jest / z oycem twoim miłym poiednat y wzdrowil / o-
5. krom ciebie samego. A on zaśie do mnie mowi: Nie le-
9. kay się Synu / tylko wierz / odpuszczone są tobie grze-
7. chy twoie. Wiara twoja ta ciebie zbawiła.

A bazyś już iako Krystusa syna Bożego / wzywam
o przybynie / y iakom iesth perwien / odpuszczenia grze-
chow moich / za przybynia iego. Właz ty prośe cie / o
swoich świętych co takowego?

26. Właznielś Abrahama y Dawida umarłego / iakoby
37. Bog / dla ich modlitw y przybynia / miał wielką łaskę o-
kazać / naprzeciwko ludowi Izrahelskiemu / już po ich
śmierci.

Dziwnie się twojej sprosności / iż to pismo święte /
y drugie wedle tego / tak prawie przywodziś y stosu-
jesz / iako na on czas Diabel przywodził y stosował / na
przeciwko Panu Krystusowi / kiedy go do miasta swie-
tego wprowadził / y na wierzech / kościotłó postawił /
tedy też tak do niego mowił. Spuść się naboć / abo-
wien napisano iest / iż cie będą Aniołowie nosić / w re-
kach / abyś nie obraził o kamień nogi twojej. A coś mu
Pan odpowiedział: Rzekł / zaśie napisano iesth. Nie
będzieś

cłowieku Panu Krystusie.

216.

Będzieś kusił Pana Boga twego: Także ja też teraz
tobie odpowiem / Nie będzieś kusił Szatanie Pana
Boga twego.

Abowiem to pismo święte / które ty przywodziś / nie
się nie stosuje / ani ściaga tu temu / aby Abraham albo
Dawid po śmierci / był Jednaczem y przybyńca za lu-
dem Izrahelskim do Boga / Bo tam niemaś nic otym
aby się miał Abraham albo Dawid przybyniać / albo
modlić do Pana Boga za ludem Izrahelskim po śmier-
ci / iako ty fałszywie pismo święte wyracasz / ale tam
Pan Bog napomina Izaka / aby się nie bał / także y
lud Izrahelski / przywodzić im napamięć / ony swoje
obietnice / umowę / y przysięgę / która wżynił z Abra-
hamem za żywota iego y z Dawidem / iż miał być ludo-
wi Izrahelskiemu Bogiem doskonałym / obrońcą / y o-
patrzyicielem iaskawym / dla onego błogosławionego
nasienia Pana Jezusa Krysta / obiecanego Abrahamo-
wi y Dawidowi / w których miały być błogosławione
wśystki narody.

Przeto też tam Pan Bog niemowi / dla modlitw y
przybynia Abrahama y Dawida / iako ty fałszywie
wykładasz / y słowa Ducha Świętego wyracasz y tar-
gasz: Ale mowi dla Abrahama y Dawida ługi mego /
iakoby rzekł / dla onej umowy y przysięgi moiej / kto-
ram z Abrahamem y z Dawidem wżynił.

I dla tego tam nalo niżej / Izak syn Abrahamow
zbudowałszy oltarz / wzywał nie Abrahama umarte-
go iako ty powiedasz fałszywie / ale samego Boga ży-
wego.

A bazyś już / iako pismo święte targasz / y wyrac-
casz: Aleście wy tak zwykli być / gdy wam do nanki
wasp-

Jos.

Marc.
Matt.
Luc.

Gen.
Esa.

Matt.
Psalm.

Gen. 177
Gen. 22.
Gen. 37.
Psalm. 89.
Psalm. 133.

Gen. 177
Psalm. 132.
Gen. 43.

Giedynym Jednacy

waſzych Djabelſkich / wie ſtawa piſma / tedy okreſone
piſmo przywozicie / abyſcie ludziami proſtym iako kol-
wiek mogli ozy zaſlonie.

A nakoniec gdy wam y piſma okreſonego nie ſtawa /
tedyſcie ſie zwykli vciekać y do piſma podeyrzanego iá
to tu y ty czyniſ / do oneo piſma mowie: ktore wy ſami zo-
wiecie / Libri Apocryphi. Jeſli temu niewierzyſ / wey-
rzy ſobie w twoie właſne kriegi / y zytay. Decret. Diſt.
15: Sancta Romana.

A iſ teſ ten ſtad twoy podpieráac ieſte przywo-
dziſ Jeronima / ktory náprzeciwo Wigilancyſowi
piſat. Wiem dobrze o tym / iſ Jeronim piſat ale niedzi-
wuiſ ſie temu iſ thak piſat onego wieku / kiedy iuſ był

13. przyſeďt nieprzyiaćiel / y ſiat katol miedzy pſenica.
14. Kiedyby Wilancyuſowe kriegi były / iako ſa Jero-
nimowe / tak mi ſie zda / iſby daleko lepiſe były / y ku ro-
zmnożeniu chwały Bożej pożyteczniyſe / a niſſli Jero-
nimowe ſa.

A zaſ ty niewieſ / iſ Jeronimowi / Cypryanowi / O-
rygenſowi / Grzegorzowi / Dyoniſyſowi / y inſym lu-
dziom / dotad mamy wierzyć / dotad ſie ſlowem Bo-
żym zgadzają / iako teſ nas ſami napominają y wyſtrze-
gają.

A iſ theſ powiedaſ / iſ wielka roznoſć czynicie mie-
dzy przyzyna y zaſlugami Jednacy y przyzyna pa-
ná Jezu Kryſta / a miedzy przyzyna y zaſlugami ſwie-
tych iego.

Temu wſytkiemu niewierze / y ieſt to wſytko oblu-
da y chytraość Djabelſka / abowiem ſie to inak okazuie
z waſzego Miſta właſnego / iako tam przyzyna y za-
lugi pána Jezu Kryſtuſa vkrzyżowanego bluźnicie /
hańbicie

cylowicku Pánu Krystusie.

217.

hańbicie y liycie / a przyzyna y zaſlugi ſwietych we
Miſtach ſwoich / uſtawiznie wyſlawiacie: Tymy ſlo-
wy.

O Szeplanie chorazy / nas wſluchay / y zbogiem ^{Ex Miſſali}
poiednay: J zaſie Boże przez zaſlugi y modlitwy ^{tra. Venetq}
kotiáowe / przytác nas miedzy Anioły. J zaſie: Wey ^{impreſſo.}
rzy ná nas Bárbaro / abyſmy przez cie o piekła byli wy ^{Anno. 1572.}
bawieni. Day nám wnieſć do nieba przez zaſlugi two- ^{Sol. 12.}
ie: J zaſie: Pami Anielſka rzadz nas ſlugi twoie / wy ^{Sol. 196.}
baw nas o piekła / y wnyñ Błogosławione wniebie. ^{Sol. 195.}
J zaſie: Boże przez zaſlugę Błogosławionej Cezaryey ^{Sol. 197.}
nas zátácone ráz náprawieć: J zaſie: Tak teſ przez ^{Sol. 198.}
zaſlugi Mikáſzego / day nám cieſnego żywota taſte. ^{Sol. 199.}

J zaſie: Wincency krowia twoia meſenniku / grze ^{Sol. 203.}
chy náſe omi / y day nám niebieſkie weſele: J zaſie: A ^{Sol. 204.}
by náſych grzechow zwiáſti / zaſluga Błáſzeia ſwie-
tego / były rozwiázane: J zaſie: O Wócieſe Pátronie ^{Sol. 219.}
po wſytkim ſwiecie / rzadz trzoda Kryſtuſowe: J za-
ſie: Bożekchory nas ſwietego Jerzego zaſlugami y ^{Sol. 220.}
przyzynami cieſyſ: J zaſie: O Floryanie ſwietchy ^{Sol. 221.}
przez cie Bog konie vſdrawia / y daie vpáďtym odpu-
ſzczenie grzechow / obráliſmy cie ſobie Páthróna przed
ſtolcem Bożym / vſtagay gniew: J zaſie / Day Boże a ^{Sol. 224.}
byſmy przez Monikę od zwiázek grzechow náſych by-
li wyrbawieni. J zaſie: O Stániſławie / abyſ ſie we ^{Sol. 226.}
ſpole s Synem Bożym ná námi ſmiętował. J zaſie: ^{Sol. 227.}
Day Boże / abyſmy przez zaſlugi y modlitwy Gordya ^{Sol. 228.}
ná byli od wſzego złego wyrbawieni: J zaſie. Day Bo ^{Sol. 229.}
że abyſmy dla zaſlug y modlitw ſwietego Eulogiego
byli wſpomoceni / řadz náſym poćieſyćcielem y przy-
byńco: J zaſie Day nám Boże abyſmy mieli zaſtepcę ^{Sol. 230.}
wniebie.

A E

wniebie

Vigilancij

Dotad mamy Doktorom
wierzć dotad
ſie zgadzają s
piſmem ſwie-
tych.
Aug. in. prolo-
go. lib. 7. de
Trinit
Aug. ad Hier.
Epistolae. 19.
Contra Cres-
centium
Gram. lib. 2.
Cap. 32.

13

Wiednym Jednaci

- wniebie Swietego Wacława / przez iego zasługi y mo-
dlitwy / bądź wblagan: Także przez zasługi Lwa Pa-
 fol. 242. pieja: Jzafie: O Marya ktoras iest koniec y pozatek /
 proś Syna: Day nam abyśmy protopa Opata zasłu-
 fol. 243. gami byli wspomozeni: Jzafie: O Matgorzato Swia-
 ta / przescie sa zbawieni y wesela sie grzesnych ty siac
 fol. 247. mi / proś za nami / bardzo piekna: Jzafie: Day nam a-
 fol. 248. byśmy Krystyny zasługami byli zbawieni. Jzafie: Jo-
 zuse z matka Marya wspomóż nas.
 fol. 260. Bártłomieu omyi tyn nase grzechy. Jzafie: Day
 fol. 267. Boze aby przez zasługi y przygyny Ludmily Kyliby-
 smy tobie wdzięcznymi: Także przez zasługi Eufemicy
 Lamperta / Maurycego / Tekle / Ruperta / Rozmusa /
 y Damiana: Jzafie przywiedz nas Staniławie do ży-
 fol. 270. wota / dla twoich zaslug: Jzafie: przez zasługi Krwi-
 fol. 288. tyna / wsfytki zwiastki grzechow nasych rozwieś. Jo-
 fol. 288. achimie z żona twoia rozwieście nas od grzechow: J-
 fol. 306. zafie: abyśmy dla zasługi Lotra Dizmása / laske twoie
 znalezi.
 Dla tego ten Swietchy wmezon / aby był zbawie-
 fol. 311. nym mbych / y lekarstwem grzesnych: O posterzu do-
 bry smituy sie nad kościołem / ozyw go twoimi modli-
 fol. 328. twami: Jzafie swiety Wocieśe / bądź naszym rzeźni-
 kiem w niebie.
 fol. 327. Ciebie swiat chwali Staniławie / oświeć nas pra-
 wa swiatłością. Jzafie: O Marya bądź pozdrowio-
 na / Jednako ludzi: Tyś iest Tronem Salomonowym
 niemaś rownego sobie / ani na ziemi / ani w niebie:
 fol. 328. Wsfytkiey Troycy słachetny przybytku / zbaw nas y za-
 fol. 329. choway nas na wsfytkim grzechom naszym
 odpuśzenie Amen: Rzedzićielko zmił: Jednako lu-
 dzi

Cłowieku Pánu Krystusie.

218.

byl / oświeććielko wsfytkich ludzi. Smituy sie nad grze-
 snymi / bo co nácie należy.

A llyfys tu iaka rozność bynićie / między przygyn-
 ca y zasługami Jednaka Pána Jesu Krysta / a mie-
 dzy przygyna y zasługami Swietych iego: Jzaliście
 tu zaslepieni y zapamiętali ludzie / nie złupili Pána Je-
 zu Krystusa Syna Bożego / ze wsfytkiey cci y chwaly
 iego: Abowiem iestli nas Szepan Swiety mozeż Bo-
 giem poiednać: Jesti Swiety Mikotay przylegyc mo-
 że między Anioły / przez zasługi swoje: Jesti Bábbara
 moześ piekła wybawić: Jesti Wincenty krwia swo-
 ia grzechy nase omywa: Jesti Swietchy Wociech za-
 stepca w niebie: Jesti Swietchy Bártłomieu omywa
 grzechy nase.

Jesti Pánna Marya Jednaka ludzi: Jesti sobie
 niema rownego ani na ziemi ani na niebie: Jesti baie
 wsfytkim ludzom zbawienie: Jesti wsfytkich ludzi o-
 swieca: co będzie po Panie Jesu Krystusie Synu Bo-
 žym proście:

Coby bylo poym / iz tu nase świat skapit / y przyśedł zba-
 wićiel: Jesti przez Matgorzato sa grzesni zbawienie:
 Co bylo po smitowaniu iego / iesti sie Staniław nad
 nami smitować moze: Co bylo po żywocie / iesti Pán-
 na Marya y z infymi nas ozywic moze: Co bylo po re-
 swiecy iedney / iesti nas Staniław oświećć moze
 praw a swiatłością: Co bylo po Panie nieba y ziemie /
 iesti Pánna Marya niema sobie rownego / ani na zie-
 mi ani na niebie:

Co bylo po iego przyściu na świat / narodzeniu s
 Panny Maryey / poimaniu / wiażaniu / biczowaniu / ko-
 ronowaniu / na krzyżu zawieśeniu / krwie nadrośfey te-
 go rozlaniu.

A t y

Jesti

fol. 340
fol. 377

Marya slup
li ze wsfytkiey
cci y chwaly
go

Oiedynym Jednaczy

Iesli Wincenty/abo Bártłomiej/krwia swoła naše grzechy omywa: Co byto po iego do piektow skapieniu/ iesli Bábára y Pánna Mária s piektow wybawia?

*Arwia Wm-
centego y B-
łomietia/ pa-
pieznicy grze-
chy swoie omy-
wają.*

Co byto po iego zaślągach y modlitwach/ iesli nam Mikolay/ Cezarya/ Nikazy Błazey Jerzy/ Gordyan/ Eulogi/ Lew Papieś/ Krystina/ Ludmilla/ Eufemi a/ Lothr Dyzmas/ grzechow naszych odpuszczenie za-
luzyli?

Co byto po Jednazy/ przyznicy/ zastępcy/ y rze-
zniku Pánu Krystusie/ iesli nas Szczepan/ Eulogi/ Wacław/ Woćiech/ pánná Mária z Bogiem ziedná-
li: y iesli sie przyznycami/ zastępcami/ y rzeznikami
naszymi stali?

Conakóniec iest po Bogu Oycu y Synu y Duchu
Świałym/ iesli Floryan dáie odpuszczenie grzechow
ludziom wpádtym: Iesli nas Pánna Mária zbawia?
Iesli nam dáie oświecenie y odpuszczenie grzechow?

A bazyś ius/ iako wiele macie/ tych Jednazow/
przyznycow/ zastępcow/ rzeznikow/ zbawicielow/
odkupicielow/ y Bogow/ ktorzy nie sa rozni od
Krystusa y was: y owsem ie wyssey nad Krystusa
Syna Bozego przekłádacie/ y podwysszacie.

O zapámietáły szowiege dusze swoiey/ á wiec iest-
ne bedzieś mowit/ iz iednego iednaza/ przyznice/ y
odkupiciela macie/ y rozność między Krystusem a swie-
tymi umártymi gyniecie? Oto ius ná oko widzisz/ y re-
ko sie ná ośłatek dotknać mozesz/ izem ia was pierwey
niepotwarzal/ álem prawds pisal: Iz wiele Jedna-
zow y przyznycow macie/ ktore swietymi zowiecie/
do ktorych sie vćiekacie.

Áleć wam iestze máto bylo nátym/ izććie sobie tak
wiele

człowieku Pánu Krystusie.

219.

wiele/ Jednazow/ przyznycow/ y zbawicielow ná-
dziatali/ Pána Jezu Krystusa Syna Bozego zbluzni-
li/ y krew iego naswetśa podeptali/ áleśćie ktemu dru-
gie dwie osobie w bóstwie iedynym/ Bogá oycá y Du-
cha Świałego zesłomócili/ ábowiemesćie wtym mśa-
le waszym Djabelskim tak nápisali/ iz Pánna Mária
porodziła Bogá Oycá y Syna y Ducha Świałego/
wszystke Troyce Świałe/ bo tam Pánnę Mária/ zo-
wiecie mátko wszystkiey Troyce przybyciem.

*Boga Oycá y
Ducha Świałe-
go papiezn-
icy posłomócili*

O Sabellianowie kacerze/ o bluznierze/ o nieprzyja-
ciele Boży: A wiec to takowe modlitwy ktore Colle-
ctami zowiecie/ nie přes Piotrá/ nie přes Pawła nie
pres Jana zamýkacie/ ále iako powiedas přes Jezu
Krystusa/ tu temu to iest podobno/ iako kiedyby ktho podobne
w wárzyt/ w iakim domu trućine/ postáwiti sa ná stol/
y posypat cukrem/ y mowit/ otho cukier/ iedźcie: Tak
wy też to gyniecie/ y tym cukrem trućine posypányim/
ludzi proste trućie/ łowicie/ y ná potępienie wieczne
s soba prowadzicie.

*Sol. 327
Papieżnicy
Sabellianos
wie kacerze.*

A wiec też to iestze bedzie/ iako ty powiedas/ nie/
wstydliva y nieprawdziwa potwarz/ ábyśćie kóścio-
łow/ y oltarzow tym swoim Jednazom y przyznycow
umártym ludziom niebudowali: Niechay każdy wier-
ny weyrzy/ w wáśe kriegi/ ktore Pontyfiaty zowiecie
iako tam snich kóścioty/ káplice/ y oltarze wáśe po-
świacacie/ wśákem przedtym wyssey otym poswia-
caniu wáśym nápisal: I moze każdy obázyc/ iz wy ja-
dnego kóściotá/ żadney káplice/ żadnego oltarzá/ sa-
memu Pánu Bogu nieposwiacacie. Ábowiem kiedy
poswiacacie/ albo gárniećie/ tedy ty słowa mowiecie.

*Wóśłol Rom-
budnia papie-
znicy.*

Niechay bedzie poswiecony ten kóściot/ ta káplica

A E 19

albo

Wiednym Jędnaczu

Ex Pontificas
et Veneris ex
cuso.
Anno. 1510.

albo ten oltarz/ w imie Oyca y Syna y Duchá Swie-
tego/ ku čci Bogu y chwalebney dziewicy Maryey/ y
wšytkim swietym/ ná imie y ná pamiatke tego albo
tego swietego/ Połoy tobie. J tamże kości onych swie-
tych s thrzemi ziarny kadzidla kadzicie/ y imiona ich
piszcie/ y ktorzy Biskup albo Szufragan Swięci/ y
ktorego roku y dnia/ y odpusty rozdawacie/ y w ot-
tarzach ony kości/ albo ony dary/ ktore my dziś nay-
dujemy w waszych oltarzach zaleptacie. Jesli kto te-
mu nie wierzy/ strádnie thęgo doświadczyc moze/ iedno
niechay/ w kożdym oltarzu w waszych kościelech dzin-
re wżyni/ nátychmiast ty bary wasze naydzie/ ktore-
ście tam zalepli.

Kościoty w
polſke.

Jesli też ieſze kto ná tym máto ma/ niech obiedzie
wšytki miáſta/ zamki/ wsi/ klasztory/ ktore sa w pol-
ſke/ y niechay pyta wyrzawſy kożdy kościot/ káplice/
y oltarz/ ktorego tu swietego záłożenie ieſt? Vſlyſyſ
nátychmiast odpowiedz/ Tu Kościot Panny Mary-
ey/ Tu Swietego Woćiecha/ Thu Swietego Jana/
Tu Káplica trzech Krolow/ Thy Oltarz Swietego
Jáká/ Kántego/ Gránciſká/ Brykego/ Dominika.
etc. Vleuſlyſyſ nigdziey Boży Kościot.

Królowſkie ko-
ścioty komu
poſwiecone.

A niedaleko ieżdzac/ niechay kto obydzie/ w Krá-
wie wšytki kościoty/ y niechay ſpyta/ ktorego tu swie-
tego kościot? Vkażac ná mieyscu napředniemyſ ná
zámku. Tu kościot swietego Stániſława/ Patróna
polſkiego. Takſe w rynku ná mieyscu napředniemyſ
Thu Kościot Panny Maryey/ co y obrázy ſwiadca.
Owa niewiem by ktory nálaſt Boży/ iedno ieden przed
Králowem/ Salwatorem/ y to puſty/ Abowiem iako
Pan Krystus w waszych kościelech ſpuſtchoſat/ takſe
teſ y kościot iego ieſt puſty. A wi

człowieku Panu Krystusie.

220.

A widzisz inſz iżem nie potwarcá/ owa ty mniemaſ/
abyſmy tak ogu y wſu niemieli/ iako ich wy niemaćie/
choćia widzicie y ſlyſzycie/ áwżdy przed ſie niewidzi-
cie/ ani ſlyſzycie. Dziekniemy Panu Bogu/ iż nam ony
naſe otworzył/ iżeſmy przejrzel/ waſe ſteby/ y báłwo-
ctwa ſwa obażyli/ záco Panu Bogu niechay ſedzie
zeáć y chwala náwieki wiekow.

A ieſli theſ rzegeſ/ wſáť naprzod Panu Bogu ku
čci kościoty y oltarze poſwiacamy/ prawde mowiſ/ iż
Bogu poſwiacacie/ ale nie ſámemu Bogu. A Pan B.
towárzyſa nie chce mieć y táłowy ieſt Pan záwiſny/
ktory čci ſwoiey nie chce dáć żadnemu ſtworzeniu. A
bowiem iako wyſſſey powiedziat/ iż Wyabel dopuſci
čcić y chwalić P. Boga/ ale nie dopuſci čcić y chwa-
lić ſámego. Auguſtyná mi teſ tu nieprzywodz ku po-
mocy báłwochwaſtwa thwego/ abowiem Auguſtyn
ſwiety niemowi tu tak iako wy mowicie. Bndniemy y
poſwiacamy ku čci Bogu y chwalebney Pannie Ma-
ryey/ y wšytkim swietym. Ale by teſ dobrze Auguſtyn
tak mowił/ tedy Auguſtynowi/ niegodzi ſie daley wie-
rzyć/ iedno poſi ſie zgadza s ſłowem Bożym.

Wymowa os-
zobna o poſ-
wiacaniu ko-
ściolow.

Exod. 20:
Iſa. 42.
Takiey chwały
Bogu dopuſci
Wyabel.
Aug. in prolo-
go. lib. 3. de
Trinit.

O zápamiętali ludzie zbawienia ſwego y nieprzyja-
ciele Boży/ zemuſ wżdy naprzediwo tak ſálney pra-
wdzie walzyćie/ zemu niánniſetne niewiaſti/ zebra-
li/ y inſe proſte ludzi zwodzicie/ zemu ſe ſánn nad ſo-
ba/ y iad inſym ludem Bożym nieſmiſzycie? Pomiń-
cie/ iż przed ſádem Bożym/ wkrótkim ná ſie ſtaneć mu-
ſicie/ y odpowiedac mi ná to ſedzicie/ choćabyście
nierádzi/ iżem ia was málać Pana Boga przed ony-
má/ y odlożywſy wſyke poſobieſtwa náſrone/ wier-
nie/ prawdziwie/ y iplátem proſi/ wyſtrzegali y opo-
minat

Psalm.
Psalm.
Apocal.
Jacob.

O Matężństwie
97. minat / abyście sie kiedynad duszami swoimi smitowal.
7. li / y dokad nawielki niezginiecie / katali sie grzechow
64. swoich. Abowiem ius Pan Luk swoy wyciagnal /
19. strzaly przylozyl / y ius Sedzia tus za drzwiami stol.
Ale podzmy daley do matężństwa.

Matężństwo slug Koscielnych / y Szafarzach ta- temnic Bozych.

Matężństwo
rzen dobra.

Eśli matężństwo iesth
rzen niedobra / albo niezysla / al-
bo iako thy powiedas krzacian-
kie **Epikurstwo** / tedyc pan Bog
v ciebie iesth niedobry / niezysly /
y **Epikur** / ktory matężństwo sam
postanowic razyl: Izali sie thu

twole wielkie a frogie bluznierstwo nieokazuje / ktory
smiesi mowic y pisac / naprzeciwko Panu Bogu / na-
wysszey dobroci y czystosci / iakoby on ktora zla rzen y
1. niezyslo postanowil: Pismo swiete powieda / Iz wi-
dzial Bog wysylki rzeny / ktore sprawil / y byly barze
dobre.

A genu sobie nienspominies / co Bog wyrzekl kiedy
matężństwo wstawil / tymi slowy. Nie iest dobra rzen
głowiekowi samemu byc / wzniesiemu pomoc / ktora
snu miesiac bedzie. A slysz tu / co Bog mowi: Nie
iest dobra rzen głowiekowi samemu byc: Kto ty iest
co sie

slug Koscielnych.

221.

co sie Bogu sprzeciwis / a mowic smies / dobra rzen / ^{Matężństwo}
co Bog mowi niedobraz: Takze iest smiaty / ktory na- ^{iest rzen dobi}
przeciwko temu Panu / przed ktorym drzy ziemia y nie-
bo / smiesi twoy iezyl podnosic wniebor

Wspomni co Jadam do matzonki swojej mowil / do
kad iesze byt niezgrzesyl / kiedy ia przed soba wyrzal /
ocuci w sy sie: Tho teras kosc kosci moich / y ciato s ^{Gen.}
ciata moiego ta bedzie wezwana mezarla / abowiem z ^{Matt.}
meza wzieta iest. A przesto opuści głowiec oycy swego
y matke / y przylazysie do zony swojej / y beda dwoie ie
dno ciato.

A slyszys taki wyrok Duch Swiety / wzynil / ktore-
go Jadam mial iesze na then zas beda dwoie iedno
ciato: Czemus ty tedy ten wyrok Ducha Swietego y
to iedno ciato / thargas / roztagas / y zla rzena nazy-
was: Izali niepamietas / iako Pawel Swietly mat- ^{Eph.}
żeństwo zowie tajemnica wielka / pisac o Panie Kry- ^{5.}
stusie / a o kosciele Bozym:

Iesti matężństwo zla rzen / tedyc Bog musi byc we
dlug ciebie zlosliwy / ktory matężństwo postanowic ra-
zyl: Iesti dobra / a czemus tej dobrej rzeny / bronicie
slugom Koscielnym: Izali sie wzymi iawnymi naucz- ^{1. Tim.}
cielni Diabelskimi y Antykrystami byc nieokazniec:
Abowiem co Bog rzena niedobra zowie / to wy dobra
zowiecie: co Bog dobra zyni / tho wy zla zynicie: O
nieprzyjaciele Bozy / zapamietali dusz swoich.

Iesti tes iesze matężństwo iest niezyslo / iako ty ^{Matężństwo}
powiedas / thedychy wedlug ciebie / musial byc Bog ^{iest niezyslo.}
niezysly / ktory matężństwo rzen niezysla postanowil
w narodzie ludzkim: Ktemu musialby tes Duch Swie-
ty klamac / ktory w matężństwie twierdzi / byc toze nie ^{Abc.}
2. l. ^{ponia}

O Matżeństwie

pomazane / to jest zyskość: Ty słowa Ducha Świętego / bytyby koniecznie nieprawdziwe / zlosliwe / y Dya-
belkie / jeśliże tak iako ty powieśdas / jest matżeństwo nie-
zyskość. A nakoniec wszyscy matżonkowie wierni / iako
to Adam / Seth / Nohe / Abraham / Izak / Jacob /
Jozeph / Moizeš / Aaron / Samuel / Dawid / Prorocy /
y Apóstołowie / y inſy Biskupi Święci / musieliby być
niezyskowi / y nawieki potępionymi / ktorzy wtym sta-
nie matżeńskim żyli / y żywota swego dokonzyli: Abo
wiedzą / kiedyby matżeństwo było niezyskością / iako ty po-
wieśdas / tedyby wszyscy matżonkowie / iako niezysci /

2. Kor.
1. Kor.

13. nigdy królestwa niebieskiego nieotrzymali / iako Paweł
6. Święty piše. Jż niezysci królestwa niebieskiego nieotr-
zymają.

Ale podobnie / aby sie thwoich wſt niewſydliwych
niezyskość / przed wſyſtkim światem pierwey okazała
aniſsliby miał być niezyski / albo nieprawy Pan Bog
wſzechmogący / który matżeństwo poſtawił / y zysko-
ścią nazwał. O zapamiętali ludzie zbawienia swego /
gemuś tak Pana Boga ſtworzytela swego ſromoćci-
cie / y iego Święte ſprawy wyracać / y niezyskimi
zowiecie / izali niemuſcie przed iego ſtraſliwym ſa-
dem w krótkim czasie ſtanać y odpowiedać za to.

Matżeństwo
jest błogosław-
stwo.

Jeſli teſz ieſz matżeństwo ieſt Epikuſtwa krze-
cjańskie / iako ty powieśdas / tedy by Bog muſiał być
naprzód Epikuſ / który matżeńſki ſtan raził poſtawo-
wie: A potym muſiałby ſie teſz barzo omylić / iz ma-
żonkom wiernym / ſłowem ſwoim raził błogoſławić /
tak iako othym Moizeš w pierwoſych kriegach ſwoich
napisał. Meza y niewiaſta ſtworzył ie / y błogoſławił
im Bog / y rzekł / rośćcie ſie / y napelniajcie ziemię.
mł.

Aug Kościelnych.

222.

mie. Tak teſz Dawid Król y Prorok Boży / Barzoby ſie
omylił / który tak o wiernych matżonkach napisał. Zo-
na twoja iako macica piodna / węgłow domu twego /
dziatki twoje iako łatoroſſe oliwne około ſtatu twego.
Oto chak będzie głowiek błogoſławiony / który ſie ko-
pana.

Psalm. 128.

A komuś tu tedy będziemy wiecey wierzyć / tobie glo-
wikowi niezyskownemu / który matżeństwo ſromoćci / y Epikuſ-
twa nazwał / czyli Duchowi Świętemu / kto-
ry matżonkom błogoſławi: Niemowi chu Pan Bog /
błogoſławieństwa thylko do ſamego meza albo do ſa-
mej niewiaſty z oſobną / ale mowi ſpołecznie y do meza
y niewiaſty / błogoſławił im Bog.

Wkaſ ty proſeć / takowe błogoſławieństwo twoje
go beſieństwa / iakie ja tobie tu wkaſuje moiego ma-
żeńſtwa: Podobnie ieſt tedy / aby twoje nieczęſtwa /
było nazwano tego ſwiata Epikuſtwa / y niezyskość
aniſsliby Bog miał być Epikuſem / który matżonkom
błogoſławić raził / tym ktorzy ſie boja Pana.

Ale rzeczeſ tak naprzeciwko mnie / iz ja Biskup Kró-
lewſki nieganie matżeńſtwa / między ludźmi / iako wy
mowicie ſtann ſwieckiego / ale ganie matżeństwo ſta-
nu duchownego. Na toć tak odpowiedam. Jż ieſli ma-
żeńſtwa nieganiſ między proſtym ludem / gemuś ie te-
dy ganiſ między ſługami Kościoła krześćciańskiego: J-
zaſ niewieſ iako Duch Święty / matżeństwo raził
zowie między wſyſtkimi ludźmi / y wſyſtkimi ſtany / ty
mi ſłowy mowias. Oćciwe ieſt między wſyſtkimi ma-
żeńſtwa / a ganiſ razi y cudzołojniki będzie Bog Sa-
wita.

Wſyſtkim ſta-
nom wolne ieſt
matżeństwo.

A ieſli ieſz malo maſ na tym iakiym ſwiadectwie
Ducha

21. 4

O Matężństwie

1. Tym. 4.

1. Tym. 4.

Biskup ma być
jednym zony
ma.

Vide polid.
lib. 5. cap. 4.
Vide et Hiero-
nimum ad Ro-
manum.

1. Tym.

2. 13

Ducha Świętego / posłuchajcie drugiego iestże świad-
ectwa / w którym iawnie Duch Święty mianuje Bi-
skupa / i rozkazuje mu / aby był jedney żony ma. Ktore
1. słowa aniel wiel tak są iasne / iż też niepotrzebno za-
dnego wykładu / a wszak iż żadnym słow w piśmie
Świątym niemają / oktozeby się Diabiel nieśmiał poku-
ścić / y inak ich wywrócić / a nissli samy w sobie się rozu-
mieć / tak iako się też y o ty pokusił / ktore tak wywro-
cił / y fałszywie wyłożył: Biskup ma być jedney żony
ma: To iest / iako wy wykladać fałszywie / jednego
kościota pasterz: Jesli to iest własny wykład tych słow
a iakos tedy ty drugie słowa / ktore za tymi idą / będziesz
wykladał y stosował: Ktoreby dom swój dobrze rzą-
dził / ktoreby dziatki miał posłusne / y we wszystkich rze-
kach wstydlive: Jesli ty słowa będziesz na koscioł al-
bo na wierne stosował: A ty zaśie drugie / ktore za nimi
idą / iako ie będziesz wykladał / powiedz profecie: Je-
sli kto domu swego rzadzić nieumie / iako ten koscioł bo-
ży będzie rzadził:

A tu sie stad iawnie okazuje / iż Paweł Apostoł swie-
ty / niemowi o kosciele jednym / ale mowi o własney a
jedney żenie: A przesto też mało niżej Tymoteusza Bi-
skupa wspomina / aby się wystrzegat nauk Dyabelskich /
ktore są / kromić albo zakazować matężństwa slugom ko-
ścielnym.

Tu tedy maś iasne świadectwa s Pawła Świąte-
go iż Duch Święty matężństwa niebroni / slugom ko-
ściota Świętego krześcijańskiego: Przeto też kiedy A-
postołowie mówili do Pana Krystusa / iż lepiej żony
nie mieć: Tedy im tak odpowiedział. Nie wszyscy mo-
gą poiać tey mowy / ale tylko ci / którym iest dano. A
możo

slug Kościelnych.

223.

może poiać / niechay poymie. Tak też y Paweł Świą-
ty mowi: Każdy swój własny dar ma z Boga / ieden 1. Cor.
tę / a drugi owak.

W tych słowach Pan Krystus / y Paweł Świąty /
dał wolność slugom kościelnym / aby sluga kościelny
ktory daru niema / miał swa własna żonę / y żył w to-
go sławieństwie Bożym / dziatki swoje mieć wiernie /
niezbyteczne / ale posłusne / iako Świąty Paweł napo-
mina Biskupow / y innych slug kościelnych / ktorych
też naucza / aby żony mieli wiernie / nieobmowne / y trze-
znie.

A iż też powie daś / iż Piotr / y inni Apostołowie / ile
tu wypełnieniu wrzędu matężńskiego / żony swoje wła-
sne opuścili / gdy Ewangelia przyjęli / iako Jeronim
otym piśe. Na to tak odpowiem / iż to iest od oyc
Dyabla / fałsz y nieprawda słyszona / y od slug ie po-
dana. Abowiem ja tobie / nie Jeronima / albo Augu-
styna / albo ktorego innego omylnego głowickę wka-
że ale Pawła Świątego / ktory tak mowi / o żonach Apo-
stolskich: Izali niemamy mocy niewiaſty siostry wo-
dzić s sobą / iako y inni Apostołowie / y bracia pańscy /
(Jan y Jakub) y Piotr: albo ja sam / a Barnabas /
niemamy mocy / tego wzynić: A słyszysz thę świadec-
two Ducha Świątego / iż Apostołowie żon nie opu-
ścili / ani zarzucili / iako ty fałszywie powie daś / ale ie
wodził s sobą Abowiem adyby żony opuścili / tedy
by naprzeciwko temu piśmu Ducha Świątego gra-
fyli / ktore sami tymi słowy napisali. Maś żony nie-
chay nieopusza.

A iż żony Apostolskie Paweł Świąty zowie siostrą /
mi: To byni przedtem dla tego / aby okazał / iako są
2. 1. ij 1a y

O Matężństwie

Boży Duch
Święty zowie
siostrami.
Gen. 32. 0. 26.
Tob.

ta y wierna ma być miłość matężńska / potym iaką miłość y wstydlivość ma być wmatężństwie zachowana. Przeto też / y o Abrahamie zytamy / iż Sara żona swoje własna siostra nazywał.

Wiem otym / iż niektórzy powiedaia / iż ty słowa Ducha Świętego / niemają być rozumiane / o żonach Apostolskich / ale o niektórych niewiastach nabożnych / które Apostołom posługowały / chodząc za nimi. Ale takto wi przodkiem wywracają opak słowa Ducha Świętego / potym też siromoca Apostoty Święte / y podeyrzają nie czynia / iakoby Apostołowie swoje własne żony porzucili / a seudzymi po świecie chodzili y wodzili się / abowiem Duch Święty mówi: Wodzili s soba. Przeto tych słow niemamy o żadnych niewiastach innych rozumieć / iedno o żonach Apostolskich / iako też stare

Ecclesiast. 31. go wieku on Klemens Doktor na ty słowa pisać świadczy otym / gdzie tam tymi słowy wyklada / o żonach Apostolskich mówiac. Iżali beda ganić Apostoly / abo wiem Piotr y Filip / y żony mieli / y żorki swoje za masz wydawali. Jesth też w Ewangeliey Świętey iawne mieysce o żenie własney Piotra Świętego.

Mat. 21. Tak też o żenie Filipa Apostola Świętego / których mieszkał w Cezarycy / y miał czterzy dziewczki własne / które gdy Paweł przyszedł y z innymi w dom do Filipa Apostola prorokowali: Tho jest o Panie Bódzey słowo iego mówili. Abo wiem gdyby żony swoje opuścić nieśli od wypełnienia urzędu matężńskiego / iako ty fałszywie powiedaś / powiedz mi / czemuby ie mieli wodzić s sobą / albo staoby się trzy dziewczki własne u Filipa wzięły? Iżas niewiele iako Święty Paweł / meżow pomina / aby żonom swoim pominawata dobra wola oddawali / także też y żony meżom.

Ang Kościelnych.

224

I dacie tam przynzynie do tego mówiac. Iż żona nie ma prawa do swego własnego ciała / iedno masz. Tak że też y masz / niema prawa / nad swym własnym ciałem / iedno żona. I dokłada tego ięszce daley / mówiac. Nie zdradzajcie się społecznie / chyba na czas s przyzwoleniem / dla postu y modlitw / ale się zaśie społecznie s chodźcie / aby was Szatan nie kusił / dla waszey niemierności.

A bazyś iusż twoy fałsz / iako się nierymnie stym piśmem Ducha Świętego / aby Apostołowie mieli opuścić żony / ile ku wypełnieniu urzędu matężńskiego: Ktokolwiek się stym piśmem Świętym niezgadza / ięśli Jeronim / albo kto inny / niechay będzie anachem.

I wtym się też okazuje twoy fałsz / y nietęranie / y niewiarygodność piśma Świętego / ięsz ty śmiał napisać omylnie / iakoby Mojsesz w drodze będąc / żonę swoją własną do domu wrocil y opuścił / kiedy z rozkazania Bózego do Egiptu iachal / abowiem się to inak w historycey okazuje s piśmą świętego / a misli ty powiedaś. Iowsem piśmo Święte świadczy / Iż Mojsesz wziął żonę swoją / y dzieci swoje / y włożył ie na osła / y wrocil się do Egiptu / niosąc Łasze Bóże / w ręce swoje.

I mało niżej powieda. Iż gdy był Mojsesz w drodze / chciał mu zabijać pan Hog / y chciał go zabić / a Sefc żona Mojseszowa natychmiast pochwytiła ostrą opokę / y obrzesała storkę Syna swego.

A bazyś / iaką tu prawdę napisał: Kżody iusż moze stać obaczyć / z iaką pilnością piśmo Święte rycuje / y iako ie rozumieć: Abo wi / ięsz się tu przed Bogiem tak wielkiego kłamstwa napisać niebat / iżali się ba

35/70

Mojsesz nieporzucił żony.

Erod.

4

Watzzenstwie

nie będziesz bał, albo wysyłał kłamstwa prosięch ludzi
wzyc.

Cause rest &
 pestoll & aby
 singa tosciel
 ny mial swore
 wlasne zone.

Niewiem iako sie też niewstydzisz / mówić y pisać / iako
toby to niebyła nauka Apostolska / aby sluga kościelny
miał mieć swoje własne żoner? I przywodziś do tego
one pismo Pawła świętego / ktore do wszystkich ludzi
krześcijańskich piše. Aby wszyscy tak zostali / iako on
sam był. Powiedz mi proszę cie / do kogo ty słowa piše
Apostol? Jesli do slug kościelnych / czyli do ludzi wsy
stkich? Nie możesz tego inak rzec / iedno iż do wszystkich
Koryntyżków / to jest / do wszystkiego gminu miasta
Koryntskiego? A iesli do wszystkiego / czemuż ty tedy /
iested tak śmiały / y tak przewrotny? Jż słowa Ducha
Świętego / wieczeru iednym ludziom wiernym siostr
ięd / a nielli ku drugim? Ponieważ y Pana Boga br
ku żadnego między osobami ludzkimi niema: Jawnie
sie tu okazuje wasza przewrotność / iako wy pismo świę
te wykładacie / wywracacie / y na wasze brzechy / y roz
koszy / gwałtem ciągniecie / y targacie niepobożnie.

Et appointante
De ceterisq;
rescriptis.

Wny mebożetá prości ludołowie/ dołat je rey prze-
wrotnośći tych slug Antykrysta/ banyć niebedziecieś.
Jzaś tu mier idziecie, iako słowa Ducha swietego wy-
wracacie, nicnia y sromota: Páwiel Swiety ródzi wy-
systkim ludziom Przedećhańskim/ aby tak byli/ iako on
sam był. Ale kimże máć. i tás był: W domcem/ żywac
tu tyśkości/ kłora go był Pan Bog obdarował. Jesli
on tego dárni nieganił/ y ludzi takowych/ ktorzy ten
dárni máł od Boga/ y my też nieganiemy/ ani gwał-
tem iadnego/ kłumaczeństwu przyćagamy/ y nieprzy-
niewalamy/ tak slugi kłościelnego/ iako też y głowie-
ła w seltiego/ ale to kłozdemu ná dobra wola jego pu-
szalić. Pámieć

well by land
you will

Ang Rościelnych.

225.

Pámletáiac ná tho / iz vytearíey iest býc ses zony dla
potrzeb niniejszych / iako Swiety Paweł powieđa. A 1. Cor. 7.
 bowiem małżonkowie muszą poznać wiele dolegliwo-
 ści dożęcych / o których takowi / co żon nie mają / nie
 niewieđa. A tho się dzieie nie strony małżeństwa / żeby
 małżeństwo samo s siebie było złe / albo Panu Bogu nie
 mile / iako chy fałszywie rozumieś / ale s strony onego
 grzechu / ktorę Jádám Ociec náš w ráin náprzećiw,
 ko Panu Bogu vzyńit / z mátká náša pierwsza Jewa
 do ktorey tak Pan rzekł. Rozmnoże vćiszi twoie / y po- Gen. 3.
 bećie twoie / w boleści bedzieś rodziła dziatki / y pod
 moca meżowa bedzieś / a on bedzie pánowat nád toba.
 Także y Jádámowi rzekł. Przekłeta ziemia w spráwie
 twoiey / w pracach bedzieś iadt sniey / přes wšyski
 dni żywota twego / Ciernie y oset bedzieć rodziła / y be-
 dzieś iadt ziele zemie / w počie twarzy twoiey bedzieś
 pošywat chleba aś się wroćiš do zemie s ktorey iesteś
 wzięty / obowiem prochéa y w proch się obroćiš.

Wy tedy / abyście sie we wszystkich sprawach waszych / a i
bych Panu Bogu sprzeciwił / y w rozkojach żył / a i
jeby was takowe nadzie niebolewały / y nieucięły / wy
myśliliście / y wstydliście sobie / od Djabła syny słone
bezieństwa / odstąpiwszy od wiary. Tak iako Paweł
Święty o was prorokował mówiac. Duch Święty
zapewne mówi: Jz ostętecz / y załow odstapia od
wiary / niektorzy / słuchając Duchow niezysłych / y na
uk Djabelskich / zakazując małżeństwa / y pokamow /
które Pan Bog stworzył ku pożywaniu miernym / y
tym którzy poznali prawdę.

Ciemu pisma swietego nieukateſ / g dzie Duch Swi
ty ſlugom koſcielnym / y ſaſarzom ta eninie Boſkich /
M m majen

67 118

maizeño

O Matężństwie

matężństwo zakazał: Ale iż pisma Świętego żadnego po sobie nie maś / przeto też / iuś to / iuś owo pismo porywaś / y według nauk Djabelskich fałszywie wykladaś.

Ktore pismo o
puszaniu pa-
piemicy o ma-
łżeństwie.
1. Cor.

Tho zaś pismo Święte wszystko mijaś / y palcem sie go namniey nie dotykaś / Ktore jest naprzeciwko tej nauce Djabelskiej twoiej: A chcesz wiedzieć Ktore / posłuchay: Dla wwiarowania sie niezyskości / niechay każdy ma swoje żone / y każda swego meża: I zaś. O dziewicach nie mam roztazania Bożego / tylko rada dać: I zaś. Jeśli poymieś żone / niegrzeszyleś: I zaś. Jeśli panna w małżeństwo idzie / niegrzeszy: I zaś. Ktorzy mają żony / niechay keda iakoby ich nie mieli: I zaś. A to k temu co wam jest pożyteżno mówię / nie iżbych nawas iakie sićto włożyć / ale co jest wciwogo naśladować: I zaś. Co chcesz to użyj / nie grzeszając się w małżeństwo zstazając. A bazyś iuś / Ktore słowa Ducha Świętego opuścił / zbierzcie proście jeśli umieś.

Kapłani starego zakonu.

Leuit.
20. 22.

A iż przywodziś kapłany z starego zakonu / Ktorzy byli winni przod sie ożywiać / a niśli offiary swoje sprawować. Toć był pan Bog roztazał / nie tylko kapłanom / ale też y wszystkim innym żydom / iako pismo święte wkaże: A zemni się kapłani / y Żydowie inni w starym zakonie ożywiać / byli dla tego / iż w małżeństwie żyli y obcowali: Ty powiedaś / aby dla tego / ale sie nathym bardo myliś: Abowiem Duch Święty inne przybiny wkaże y dać do tego w piśmie Świętym: Jeśli pismu świętemu nie wierzyś / y mnie / wierz wżdy swojemu własnemu Apostołowi / Papiestkiemu Kardynałowi / Księżukowi / Który inak powie a a niśli chy / choć

Stug Kościelnych.

226.

choć naprzeciwko prawdziwej Bożej pisat

Ale by też dobrze kapłani w starym zakonie / y inni Żydowie / dla żon sie ożywiać: I then Achimelech kapłan / Który Dawidowi y jego dzieciom / chleba kościelnego odmawiał / iżali iuś stad będzieś dowod miał / iż słudzy kościelni y saszarze Boży / dla tego swych własnych żon nie mają mieć: Abowiem jeśli mi będzieś chciał tymi kapłan / Achimelech / y innymi cieniać mi / starego zakonu dowodzić / tedy ja też tobie stegoż zakonu dowiodę: Iż winą y piwem nie macie / kiedy do kościoła chodzicie: I zaś. Iż umarłych nie macie się dotykać / y przy pogrzebach bywać: I zaś. Kto ley swojej nie macie śać rozmaitym nasienim: I zaś. Siódme roku / nie macie orać / ani śać / ani winą zbierać. A bazyś tu / co Bog w starym zakonie roztazał:

1. Reg. 21.

Leuit. 10.

Leuit. 21.

Leuit. 19.

Leuit. 25.

Jeśli rzeczesz iż nam iuś tych cieniów zakonnych chować nie potrzeba / a zemniś ty tedy ożywienie zakonne / znawu w wodziś do kościoła krześcijańskiego: A jeśli potrzeba chować też te cienie / chowayże tedy / nie ieden / Który sie tobie podoba / ale choway wszystkie: Abowiem ieden chować / a drugiego zanierzać / nie innego nie jest / iedno sie z Zakonu Bożego nasmiwać. A zważaj iż Bog w zakonie iasniey wyrażił / y roztazał / aby żaden kapłan winą y piwem nie pijat / a niśli żon mieć: Wszak też w Zakonie jest: Aby kapłan poiat panie za małżonkę: A zemniś ten Zakon przestępuiecie / a ożywienia sie chwytacie:

Gal. 5.

Leuit. 21.

Powiedaś / iż kto ma żone / stara sie o rzecach świeckich / iakoby sie żenie podobat. Wiem że ty słowa Apostoła Świętego napisat / do wszystkich Koryntczyków / w

o słowach
Apostolskich.
1. Cor. 7.

Am ij

O Matzeństwie

ktorych słowach nie zakazuje tu żadnemu matzeństwu ani też powieść, iż takowi grzeszą / którzy się ożeniali: Tylko to przypominają co w matzeństwie bywa: Jż się matzeństwie o rzeczy tego świata wiecy pospolicie sta-
rają / które ku żywoności / y opatrzeniu żony / dzieci / y
złoty należą / a niśli dziewica / która jest od takowe-
go starania wolna / które staranie / jeśli przychodzi z la-
komstwa / z wątpienia / y bez wiary / bywa grzechem
przed Panem Bogiem. Takowego starania Pan Kry-
stus w każdym wiernym zakazuje mówiąc. Nie staraj-
cie się o żywot wasz / abyście jedli albo pili / albo tym
byście ciało wasze przykrywali / gdyż oćciec wasz nie-
bieński / iż tego wszystkiego potrzebuiecie. A tu Pan Kry-
stus y Paweł Święty nie zakazuje starania pobożne-
go / które z wiary pochodzi / według onych słów pań-
skich / w poście będzieś używał chleba twego: Takowe
staranie jest Panu Bogu mile / abowiem tu Pan Bog
nas nie chce mieć nieczystymi / ani pniakami.

Alc iż matzeństwie jest takie / że kresu wykracza
Pan Boga zapominać / krolestwa Bożego / y spra-
wiedliwości / jego pierwej nieśkła / przeto tedy tu
Święty Paweł / przywołuje matzeństwu na pamięć / a-
by się takowych rzeczy wystrzegali / a na te słowa Du-
cha Świętego zawsze pamiętać / że ma żonę / stara-
nie o rzeczach świeckich / jakoby jej nie podobali: A bez-
żonacy / stara się o tych rzeczach / które ku Panu Bogu
należą: Abowiem niema żadney inicy zabawy.

Jedno iż tu Duch Święty / nie o takowych dzieł-
cach mówi / iżli jest Dwieć dziewica / która dziecię
rodziła / ani też mówi o takowych ślonych dzieł-
cach / iżli jest dziewice Kardyńalowie / Biskupi /
Mniſzy

ſlug Kościelnych.

227.

Mniſzy / Mniſki / y wſyſtka grda Kiecey Papiestey
ktorzy dla tego dziewicami zoſtali / aby tym mietſe nie-
bystości piodzić mogli.

A bazyſ iuſ z iakiey paiezyny ſa chy twoie dowoby
wprzezione.

Zawiezuie tu tedy iuſ naprzeciwko tobie / tymi ſlo-
wy Ducha Świętego / Jż wćciwe iest matzeństwo nie-
dzy wſyſtłimi / y toż niepomazane. A wog nieyſte
dziewice / y cudzolożniki / będzie Bog sadził: Achorzy
wćciwe matzeństwo ſromocić / toż niepomazane / po-
mazanym / y nieyſtym zowieć / zaco Panu Bogu
dnia oſtateznego odpowiedac / muſicie y będziecie.
Abowiem iawnie wiziemy / iako z nierzadnymi nier-
chami mieſſkacie / ſwiadza to / waſe dwory / komory /
plebanie / y kłaſſtory / w ktorzy iako ſmierdzi waſe
dziewiectwo / iawnie wſyſtkiemu ſwiatu iest.

A co też powieſz: Jż iest iest ſuſna rzecz / aby w-
ſtawo o byſkości Kaptanſkiey byta zepſowana / dla te-
iż iest wiele Kaptanow nieyſtych / y niepowſciegli.
wych. Tedyby też y zakon matzeńſtwa muſiał być ze-
pſowan / dla tego / iż iest wiele matzeńſtwa cudzolożni-
tow. Tak y przykazanie Boże / które iest o zlodzieyſtwie
mażoboyſtwie y pjańſtwie.

Na ty twoiego od Djabla miſtrza zmyſłone wytr-
ty / tak odpowiedam. Naprzod powieſz / iż ſie chy
okaznie / on twoy wielki wpa Djabelſki / naprzeciw-
ko Panu Bogu / y prawdzie tego / iż chy ſſczerey zoſci
ſwoicy / wſtawy ſinrodne ludzkie / do wſtaw prawdy
wych Boiſych / przyrownawſz: Jż iſy niewyſza
pamięta / y wowie / iż wſtawy Boie / a wſtawy ludz-
kie / tak ſa dalekie / y rżne od ſiebi / iż o iſtych do ob-
ziemu

13 us 13

ziemu

Wskazanie

ziemie? Jeśli mnie pytasz / zemu powiem. Ji Bog jest
prawda / a głowiek wszelki jest kłamca. Wstawy Bo-
że / są prawdziwe / święte / y dobre / które mają być od
wszelkiego głowieka chowane. A wstawy ludzkie są nie-
czyste / nieprawdziwe / y złośliwe / które się o słowem bo-
żym niegadzają / y mają być odrzucone / tamane / y pszo-
wane. Abowiem Bog mówi: Co mają plewy czynić / o
pszenica?

Wstawa albo zakon Boży / jest ona pszenica czysta /
która sam Pan wiał mówiąc. Nie będziesz zabijał / nie
będziesz cudzołóżył / nie będziesz kradł / y dalej. A jeśli
ty zabijasz / cudzołóżyś / kradniesz / wpijasz się: Przed się
pszenica jest pszenica / y nie jest dla tego zła / y niema
być zepsowana / iżeś ty zły / nieczysty / y zepsowany? I
owsem wstawa / albo zakon Boży / choć y ty chowasz /
choć też nie chowasz / iako święty Paweł powiada / jest
Święty / przykładanie święte / y sprawiedliwe y dobre.
Jaszy ty niewiesz / iż zakon Boży / nie jest sprawiedli-
wemu postawiony / ale niesprawiedliwym / y nieposlu-
śnym / y niepobożnym / y grzeszącym / niewstydlwym /
y niebogobojnym / mordercom oycow / y matel / wężo-
bojcom / ganiatom / sódomytóm / bijatom / lgarzom
krzywoprzysięsom / y iesliby co drugiego takowego by-
to / coby się zdrowey nauce sprzeciwiło / według chwa-
ty błogosławionego Bogaz.

A słyszyś tu Ducha świętego / iakim ludziom / jeśli
postawiony zakon? Powiedz mi / iakobyś był grzech po-
znał / y ochym wiedział / iż grzech zabijać / cudzołóżyć /
kraść / pojeść / by był Bog nie rzekł: nie będziesz zabijał /
nie będziesz cudzołóżył / nie będziesz kradł / nie po-
jeść.

Ala

Próg Kościelnych.

228.

Ala niechaj ia tobie / na ty wykrety twoie Diabel-
skie / nie odpowiem. Posłuchaj Pawła świętego / i-
a / co odpowiem / tymi słowy. I coś tedy rzeczem / Ja-
kon grzech jest? Wchowaj tego Boże / ałem grzechu
niepознаł / jedno przez zakon: Abowiem y požądania
niepознаł / by był zakon nierzekł: Niepożądaj.

Już cię tu tedy stad każdy snadnie poznać może / ia /
to ty wćciwie / o zakonie Bożym rozumiesz / mówisz / y pi-
siś / który zakon / albo wstawy Boże / przyrownasz do
smrodliwych wstaw swoich? Takieś to prawie czynił
iakobyś przyrownał / błwoćiny / do szereg złota / al-
bo plewy do czystej pszenice / albo matactwo / do iasnej
prawdy: I nie wstydał się tego napisać / y nads-
remne w wsta twoje plugawe imienia Bożego brać:
iakobyś ia miał ganić y psować / te wstawy wasze / o
smrodliwey czystości kaptanckiej / dla tego / iż jest wie-
le między wami kaptanow nieczystych y niepowścią-
gliwych / którzy iawnie s kucharzami mieszkaia / y pla-
ty wam od dzieci dawają.

Gdyś ia niedla tego / they wstawy wasze Diabel-
skie ganić / y psuć / ale dla tego / iż nie jest / ani przez
proroki święte / ani przez Pana Krystusa / ani przez
Apostoly tego / do kościół świętego wprowadzona /
ale jest od ludzi pysnych / lakomych / y rokosnych te-
go świata wymyślona / którzy od wiary odstali / Du-
chor obiednych / y nauk Diabelskich / iako Apostol mo-
wi słuchali: Pana Krystusa / Proroki / y Apostoly S.
zbanbili / y zesłomocili / którzy o wćciwym małżeństwie
miedzy wstytkimi pisali / y lozem niepomazanym na-
zwali.

A iżeście tak / bez wszelkiej boiaźni Bożej / wćciwie
małżeń-

Ofiara pie-
pięta nieje-
stwo.

O Waleństwie

W żadnym sta-
nie niemaj
wiecej cudzo-
łozników y
gamratow i-
to wstanie i-
placim papie-
kim.

Waleństwo wstawę pisać / o kłótni Bożego wyrzu-
teli / y sobie insza wstawa o smrodliwej gyskości kaptan-
stey wymysli. Słusnie was tedy Pan Bog w tak-
we cudzołóstwa / gamractwa / y niezyskości podał / i-
też w żadnym inszym stanie na świecie / niemaj wiecej
cudzołozników / gamratow / niezyskich / y Sodomczy-
kow / iako jest w tym waszym kaptanistim stanie: Tho
świadza wasze dwory / klasztory / plebanje y komory
a nakoniec wysztek świat / któryście ta swoja smrodli-
wa gyskość spługawili / wiara swieta krześcijan-
sta / między Pogany / Turki / Żydy / podeyrzana wżyni-
li / y zesromocili.

Tak iż też / ku zeszywości tego stanu / pogani sami o
was przypowieść sobie wżynili / tymi słowy. Rzadki /
powiedaia / Prat Senix na świecie / ale daleko rzadzy
Rzymiski. Axiadz gysly.

Elegantny
panteistwa to
mu le Bog da.
1. Cor.

Nie dla tego to mowle y pisa / abym miał ganić / y
sromocić / prawdziwe / nieobłudne / y nieponiewolne
dziejewictwo / gdy ie Bog / tak kriedzu / iako y komu in-
szemu z lasti da / y owsem o swietym Pawłem powie-
dam / iż jest dobra rzecz / światu tak być. Nie dla te-
go / iako wy fałszywie powiedacie / wykladacie / y wży-
cie / aby kto przez swoje dziejewictwo cielesne / miał so-
bie zasłużyć / laste Boża / odpuszczenie grzechow / y ży-
wor. wżynny: ale dla wiela pochrzech dożęanych / iako
7. tenże Paweł swiety pise.

Abowiem gdyby dziewice sobie przez swoje dziewi-
ctwa cielesne / wżynny żywot zasługowały / tedy by
tym obyzaiem dziewice Tureckie / Żydowskie / Pogani-
skie / y insze niewierne / zbawione byty / co myślić nietyl-
ko mowić jest wielkie bluźnierstwo naprzeciwko Panu
Bogu.

Slug Kościelnych.

229.

Bogu. A przesto nie sie też ty słowa Duchá S: ku
temu waszemu cielesnemu dziejewictwu nie stosuj: Pro-
też ty przywiodł z Janá swietego / ty to. Ci sa / ktorzy Apocel. 14.
z niewiastami / pomazani nie sa / abowiem dziewice sa:
ci Baranka naśladowa / gdziekolwiek idzie. Abowiem
Jan Swietcy tych słow niemowi / o dziewicach cieles-
nych / ani o takowych iakowe wy jestheście Szalone
dzievice / ale mowi o dziewicach duchownych / to jest
o wszystkich ludziach wiernych / ktorzy w Paná Jezu
Chrystá wierza / ci sa przed obliżnością Boża dziewi-
cami. iako to sam Pan Chrystus / w Boży wyklada / Matt. 25.
o onych dziewicach mądrych / ktore wysly naprzeciw
to oblubiencomu / oley y kaganki mając. Ty słowa też /
ze sferzey Paweł swiety wyklada / do wszystkich ludzi
wiernych / tak mowiac. Poslubilem was wszystkim / 1. Cor. 11.
jednemu męzowi / okazać was gysly dziewica Panu
Chrystusowi.

A bazyś iuż / iż nie o cielesnych dziewicach Duch
swiety ty słowa rozumie / iako ja ie ty fałszywie do dzie-
wic cielesnych y szalonych / przystosował:

A iżeby sie ty słowa Duchá swietego / nie o cielesnych
ale duchownych dziewicach rozumiály / przetcho też
Jan swiety / daley pisać o wiernych / tak mowi. Ci sa
ktorzy sa wykupieni / nadrośpa krmia Baranka / z zio-
mie do królestwa niebieskiego. Ci spiewaia piosnke no-
we / nowy umowy o łasce Bożej / y o odpuszczeniu grze-
chow w Panie Jezu Chrystusie / tak wielkim głosem /
iż ich świat z granami piekielnymi słuchać niemoże.
Ci sa / ktorzy z niewiastami / tho jest / z niewiernymi / y
Syny Diabelskimi / y naukami ich fałszywymi. nie sa
pomazani: abowiem dziewice sa / y onyści ci sa przez
wiara

Tu dziewice

G. Wątki

Act. 15. wiara / iako Łukasz w dziejach napisał Apostolskich.
 15. Jż przes wiara bywała sercá ludzkie ożywcione / w ich
 wóciach powieda Jan święty / nie jest nalezione kłam-
 stwo / zdrada / obluda / potwarz / y zmiwienie Papi-
 skie / y maia odpuszczenie grzechow / so sa bes znazy /
 przed stolica Boża.

Wierzenie
 nie jest Boża
 wstawa.
 2. Cor. 11. Jż tu tedy stad każdy wierny obaczyć może / iż tho
 wase szalone dziewiectwo / y ta smrodliwa a wymyslo-
 na byskosc kaplanska / nie jest z zadney wstawy pisma
 Świętego / od Pana Boga postanowiona / ale jest od
 2. Cor. 11. Djabla Kłazęcia tego Świata / przemienionego w
 Anioła światłości wymysloná / a od Anzkrysta Rzym-
 skiego w kielkú seth lat / iako tho wkaże niżej / po Panu
 Krystusie / y Apostolech iego do kościola świętego w
 prowadzona / ktora przedtym w kościele świętym ni-
 gdy niebyła / za Apostolow / y onych pierwszych Świe-
 tych Biskupow y mezenników / ktore ty vszy swymi nie-
 3. Cor. 9. bystymi / hańbił y sromocił / iakoby Apostotowie swia-
 ci / zony swoje własne porzucili / a a cudzymi niewiastá-
 mi po świecie chodzili. J iakoby Biskupi świeci / y in-
 sy studzy kościelni / po Panu Krystusie / zony swoich
 własnych niemiel / ale thak z wierządnymi merchantami
 mieszkali / iako wy dziś swieobodnie mieszkacie.

Co Apostolos
 wie o zonach
 swych napisa-
 ly wstawili.
 A iż to jest fałs / iasnie sie to okazuje s krieg waszych
 własnych. Jesli temu niewierzysz / weyrzysz prośe cie
 co Apostotowie świeci / o zonach Biskupich / y in-rych
 slugach kościelnych wstawili / w sfołtym y piecdzie-
 latnym Kanonie / ktore Klemens zebrat y spisał:
 Ty słowa tam sa.

Anno. 6. Abyżadny Biskup / y żadny kapłan pod postawa na-
 tożenstwa / zony swojej własney nieporzucat / a iasliby
 porzucit

Stug Kościelnych.

230.

porzucit / aby był zakłety / a iasliby w tym trwat / aby
 był s kapłanstwa zrucen. A slyszysz tu / co Apostolskie
 Kanony w waszych własnych kriegach / o zonach ka-
 płańskich powiedaia:

Naprzećiwko they wstawie Bożey / y naprzećiwko
 tym Kanonom Apostolskim / tak iako waszy pisarze pi-
 sa otym / pobudził Djabel małżeństwa wćciwego glo-
 wny nieprzyiaciel. Naprzod Kalixtego pierwszego /
 Papieży Rzymskiego sfołtegonastego / ktory przemieni-
 wsił sie / w Anioła światłości / przykład kiedzom / y
 stugom kościelnym / a szafarzom tajemnic Bożych /
 aby żen własnych niemiel / niemieszkali / y nieobcowá-
 li s nimi.

A chore postanowienie / potym widzac być z náuli
 Djabelskiej / Sylwester pierwszy / Papieś trzydziesty
 y trzeci / prawie Westu lach / po Kalixtynie zlamat / y
 wsiłskiej krieżey zaśie rozkazat / aby każdy żone swoia
 własna miał / y mieszkat s nia / wedlug rozkazania Du-
 cha świętego / y náuki Apostolskiej.

A iż potym wkrótce zaśie było wielkie Concylum
 Niceńskie / na ktore sie było ziachało Biskupow trzy-
 sta y osmnaście / naprzećiwko Arryusowi kacerzowi /
 tam nártym Concylum / między inszymi rzeczami / pobu-
 dził był Djabel niektore Biskupy / iż chćieli krieżey / al-
 bo stugom y szafarzom tajemnic Bożych / zony własne
 odiać / pod postawa naprąwienia / y nabożenstwa.
 Tam nártym zaśie bedac Pafnucyus wyznawca Boży /
 powstawy sprzećiwil sie temu / wyznawaiac być w-
 ciwem małżeństwo / y powieźdzał być byskosc obcowá-
 nie z zoną własną / y rádził wsiłskieru Concylum / a
 by takowey wstawy niektadli / cześta mieniac być ta-

Ann 4

Can. 6. erso
 Apok. Dab.
 28. Si quis.

Co papiezo-
 wie naprzed-
 wko Apostela
 kiej wstawie
 postanawiał.
 Kalixty pap.
 Anno. 219.
 Dist. 27. can.
 presbiteris.
 Nanciterus
 Gen. 8.
 Sol. 28.
 Sylwester p.
 Anno. 313.
 Bergo. lb. 9.
 Sab.
 plat.
 polid. lib. 5.
 cap. 4.

Concil. Niceń-
 skie
 Anno. 325.
 Dist. 3. can.
 trena Sino.
 m. 1. concil.
 522

kor.

O Dalszymstwie

lib. 2. cap. 13. Powyższy / która i im samym / y drugim maszon
 polio. lib. 5. Kom / miata wyznici pobudka tu niezyskości. A to po
 Cap. 4. miedziat Pafnucyus mas swiety / chocia sam zony nie
 Paphnus wysnawca do mial: I wysytek Synod pochwalit wyrok tego / y nie
 33. naprzeciwko temu niepostanowit / ale to na dobra wo
 Anno. 325. la kozedemu dal y dopuscit. A slyfysz thu / co Synod
 Co Synod 171. Nicenski / ktory byt po Apostolech w kielkaset lat / wra
 cenzu wradzio z onach kaplanich a slyfysz / iako nie naprzeciw
 184. wko z onam kaplanstkim niepostanowit: a slyfysz / iako
 dopuscit / y dal kozedemu na dobra wola tego: A ze
 musz wy tedy inak wstawiacie: temu inak rozkazujecie:
 temu na dobra wola kozedemu niedopuszczacie: iako
 na on gas dopuszczon: I zaf sami niepowiedacie / i
 Dist. 15. Can. ty zterzy Concylia / Nicenskie / Konstantynopolskie /
 Sicut Sancti Euanii. Efezijskie / y Chalcedonskie / iako Ewanii istowicie
 Dist. 50. Do rzej mato. byc chowane: I zaf tef niewiecie / albo te
 mmo sancto in go w waszych wlasnych kriegach niemacie: I z kedy
 sine. przychodzi na kościot / iaka roznicia / okolo wiary / tedy
 sie zawse macie vciakat / do tych Concylia / ktore sa
 przednieysze / starsze / y powazniejszy: A zemu tefdy
 to wstawa Swieta pierwszego y starego kościota g
 dzicie: temu stromocicie / ony pierwsze Biskup. 316.
 ktorzy na radzie Pafnucyego przestali: O nieprzyta
 dziele Bozy / a bazylicy ius / iako sie zgadzacie z Apo
 stolsta / y pierwszego kościota nauka:
 A i on chwyty a sta. y wasz Dyabel / iest wielki y glo
 wny nieprzyjaciel / matronstwu vciwemu / y radby to
 widziat / aby zadny mas swey zony wlasney niemiat /
 y zabna swego wlasnego meza / ale i zby wysly w nie
 zyskosci zyli / y niewielki potepieni byli. Przesto tef nie
 beciat dluzo cierpac / tey swiety wstawy / ktora sie na
 la

Slug Koscielnych.

231.

la na Nicenskim wielkim Concylium / ale to zafie wfy
 sto prethko w kielka lat spro / zlamat / y odmienit / na
 Concylium Eliberyum / w Hispaniey / na ktore Con
 cylum ziechalo sie byto / Biskupow tylko dziewietna
 dzie / ktorzy s hanbili y zesromocili trzystu y oemnascie
 Biskupow / y wyslytko Concylium / Nicenskie / y z nad
 chynienia patańskiego wstawili / y pod stracenim wrze
 du koscielnego rozkazali / aby zadny Biskup / Sluga kos
 cielny / y pafarz tajemnic Bozych / z ona swoya wla
 sna niemiestkat / nieobcowat / y dzieci snia niemiat: Za
 pamietali byli onych slow Duchu Swietego. Zon
 thwoia iako winna macica / w kralach domu thwego /
 psal. 128.
 Dziatki twoie iako latorosle oliwne / w okoli stolu tve
 go. Oto tak bedzie blogoslawiony glowiek / ktorey sie
 bol Pana. I onych tef slow byli Duchu Swietego za
 pamietali / ktoreyby Biskup vmiat dziatki swoie rze
 1. Tim. 31
 dzie.
 A i potym w kielka lat powstal byl z dopuszczenia
 Bozego / Kacerz Eustachius / ktory vzyt / i z adny zo
 nathy / ku Panu Bogu nadzieie dobrej miec niemoze:
 Naprzeciwko ktoremu / ziechalo sie bylo peshascie Bi
 skupow / na Concilium Gangrenskie / na ktorym znowu
 postanowili / aby krieza zafie zony mieli wlasne / y sni
 ni niemiestkali: Stowem Bozym / y Swiatosciami paf
 wali: Przeczytay sobie iesi chces Concylium Gangren
 se / y wasze wlasne Canony / ktore sa o tym nap
 wsfakem naznazyt mteysca.
 Bzid zafie potym Concylium Walentyum / w Fran
 cyey na ktore sie bylo ziadalo Biskupow trzydzieci
 Tam naprzod z nauki ducha niezyskego wradzili / aby
 krieza jon wlasnych niemieli: ktora rade potym Syre
 Na iij

Anno. 328.
 Vide concil.
 um Eliberis
 num. Com. y
 Conciliorum.
 Ca. 32.
 Concil. Eliber
 cinum.
 1. Tim. 31
 Concil. Gan
 gren.
 Anno. 323.
 Vide concil.
 Gangren.
 Tom. 1. Dist.
 31. Si quis es
 tuperat super
 as.
 Dist. 20. can.
 Si quis sup
 as.
 Concil. Valen
 Anno. 322.
 Tom. 1. concil.
 Dist. 22. Can.
 1. 2. aliquan
 128.

O Matężństwie

Polid. lib. 5.
cap. 4.
Dist. 84.
Can. Quis
quis cler.
Conell. Teles
um. Syreces
us. Ca. 9.
Syrecesus pa
piess odial 302
ny.

Rom. 8.

Conell. Carta.
Anno. 400.
conell. Carta.
2. To. 1. ca. 2.
Dist. 84. can.
cum in preter
itro.

1. Tim.
2. Tim.
Tit.

cyus papieś trzydziesty / omy batwoch walcá potwle
dzil / y do kościolow krzyżanśkich na zachod słońca
grożac miezem w prowadził: I przywiódł ono pismo
Świate ku temu niejeństwu / które napisał Świete pá
wel do Rzymianow / tymi słowy. Ktorzy w cieie sa /
pánu Bogu sie podobac niemoga. Jakoby tho pismo
miało być przeciwnie matężństwu kapłańskiemu. Goyś
tu Duch Świete powieđa: Jż ci ludzie / ktorzy w cieie
sa / to iest / ktorzy sie nie odrodzili z Ducha Świtego /
y ktorych ludzi / nie Duch Świete rżodzi / ale ciáto ich
własne / takowi sie pánu Bogu podobac niemoga. A
iż sie chy słowa tak rozumieis / sam páwel Świete re
go poswiadga / tymi słowy / Ktore niżej do Rzymia
now piśe mówiac. Jż wy niecieśeacie w cieie / ale w
Duchu / abowiem Duch Boży mieska w was. A śiad
sie też obziwie / iáko ius na on gás Papieżowie pismo
Świate wyrócáli / y iáko sie náuk Djabelskich trzy
máli.

Jż sie wkrótkim gásie za tegoś Syrecesusa Papie
żá / bylo wtore Concylium Kartainśkie / na ktorym An
relius Biskup mówił / do inney krieżey / aby Biskupi sta
dzy kościelni y páfárze tháiemnic Bożych wysłóć za
choroáli / żon swoich własnych niemieli / y snimi niemie
śkali. Na co wśyscy krieżá odpowiedzieli: Podobá
sie to nam: Niechay tak będzie. Ale zemu pierwey nie
śli do piśiná Świtego / y nieprzeczytali onego s. iá
dectwa Ducha Świtego / które páwel Świete pi
śe do Tymoteusa y do Tyta Biskupow o ich żonách.
Jż Biskup má być iedney żony mós. A iż zakázowác
matężństwa sa / áuki Djabelskie / które miały ośláteż
nych gásow náśláć.

Als

Slug Kościelnych.

232.

Alle potym w kilka lat / byle w Toletanie Concyli
um pierwsze / na ktore sie ziechawszy Biskupi / wstawe
Syrecesgo Papieża złamali / y znówu żon własnych
krieżey mieć dopuścili / gózie tham ty słowa napisałi /
Podoba sie to nam / aby słudzy kościelni zyskego ży
wota byli / by też dobrze żony mieli / thedy moga w ko
ściele sluzyc / a wśakos ktorzyby przed zápowiedzia /
ktora sie była śláta / przes ony pierwsze przed nami
Biskupy postanowiona / nie skromnie z żonami żyli / a
by takowi kriedzmi niebyli: I máto niżej. Podobá sie
to nam / aby ktorychkolwiek kriedzow żony zgrześa /
meżowie ich mieli moc nad nimi / etc. Jż sie iestie ni
żej. Biskupia / Starśego / y slugi kościelnego cortá /
leśli sie vda ku nábożeństwu / a pothym zgrześy / etc. A
bazyś thur Co Biskupi na tym Concylium sami wys
znáwáia: Jż tu iedney zápowiedzi Bostley chto má /
jeństwa kapłańśkiego nie rżpomináia: Jedno thylko
pierwsze Biskupy / ktorzy to byli przed nimi wstawili / y
matężństwu kapłanom zápowiedzieli: A nierzednych
nátożnie chowác dopuścili / iáko też tam o tym sami
napisáli.

W krótkim gásie pothym Innocencyus pierwszy /
Papieś trzedziesty / wśyskley krieżey roślázał / aby za
dny kriedz wdowy / albo porzuconey niewiáśly nie por
mował / iedno tylko pánnie / a iżby też wtorey żony za
dny kriedz niemá. Jestli temu niewierzyś / posłuchay
słow własnych tego Innocencyusa Papieża / który tak
mowi. Aby niewiáśly wdowy kriedz niepymował / o
ny / abowiem napisano iest. Kriedz żone pánnie por
mie / a nie wdowe ani porzucoro. A bazyś in / iáko
sie zgadzá twoia náuka y piśanie / s pierwszego kościo
ła náuka y piśanim?

Conell. Tolet.
Anno. 407.
In decr. Ino
ms. Lib. 3.
Tom. 1. concil.
cap.

cap. 7.
33. q. 2.
or Si quorum
cumqz.

ca. 19.

Int. B.
Int. B.

ca. 17.
Dist. 34.
can. Is qui.
Innocen. pap.
Anno. 411.
Tom. 1. concil.
Epi. 2. Innoc.
ad Victoric
um. cap. 4.
et 6.
2. m. 23.
2. m. 44.

Conc.

O Nakazie

Innocent. Pa.
Anno. 413.
Epist. 3. In
noc. ad Erupe
ri: Tholo
sum Episco
pum. Cap. 1.
Tom. 1. Concil
Dist. 28.
Proposuit.

Tenże zaś Innocentyusz Papież zapomniałszy te
go wstyżkiego w kilka lat napisał list do Eupery
ja Tholosanckiego Biskupa, aby krześy nie dopuścił
sie ożeniac / pamiętać na wstawę / niemowi tam Bo
ża / albo Apostolska / ale Sirycyusowa Papieża pier
wszego / który zducha niemy sęgo pokuty wprowa
dził nieżeństwo kaptanście do kościoła krześcijańskie
go. Tu ślad obaczyć mozesz / iako sa ludzie odmienni sa
mi w sobie / którzy sie nie ogladali na slowo Pańskie.

Innocent. Pa.
Anno. 415.
Epist. 24.
ad Sinod. To
leranum.
Cap. 5. Tom.
1. Concil.
Lent.
1. Tum.
Lit.

I zaś w kilka lat tenże Innocentyusz Papież / na
pisał list do Biskupow / na Toletancki Synod / aby do
kościołow nieobierali y wzywali / asby ich pierwey py
tali / iesli Panny poymowali. y przywodzi tam to pi
sno Swiete / porwiecia / i napisano jest w scharym
21. Testamentie. Zone Panny niechay poymie kriadz / I
na drugim miejscu. Krześy moi ras sie niechay oje
niata / y niechay dwu żon niemata. Abowiem pater
mowi: Jedney żony maś. A kanyś tu tego Papieża /
iako był odmienny y sobie sprzeciwny? Tom dla tego
tu napisał / abyśmy sie na ludziach niebudowali / y nie

Jac.
17.

dufali ludziom / iako pismo mowi Swiete. Przeklety
ktory dufa w człowieku / ale sie zawżdy ogladali / na
Pana Boga / y na tego wstawy Swiete.

Concil. Aph
ric.
Anno. 425.
Tom. 1. concil.
Aphric. Cap.
27. Dist. 84.
Cum se quos
rundam.
Dist. 32.
placuit Epif.

Mato potym: Na Concilium Afrykanum / ziacha
wsy sie Biskupi postanowili wedlug Concilium Kar
tagynskiego / aby krześy z żonami swymi relasnymi nie
mieszali: Gdzie tam tymi slowy napisali. Ponieważ
o niektorey krześy naprzeciwko żonom własnym o nie
pomocie gliwości ich słyszymy: Podobato sie nam / aby
Biskupi / Scary / y Audzy kościelni / wedlug wstaw
pierwszych / z żonami swymi nieobcowali. Co iesliby
inak

Slug Kościelnych.

233

inak wzywali / aby z urzędu kaptanckiego byli zrzuceni.
A nad to / insey krześy ktemu iesze nieprzyniewola
my / ale ie wedlug zwyczajn kościoła z osobna kościoła
zachowywamy. A słyszyś tu / iako mowi: Tak sie nam
podoba. Nie mowi tak sie podobato Duchowi swie
temu: tak jest w piśmie swietym: Tak Pan Krystus /
y Apostolowie iego postanowili: Tho sie dzialo wśu
Papieża Bonifacyusa / przed ktorym bylo przedtym
Papieżow czterdzieści y jeden.

A i na to postanowienie / wiele Biskupow y Krześy
dzow / przes długie czasy niedbali / ale sie wedlug pi
sna Apostolskiego sprawowali / ktory mowi: Lepiej
żone mieć / a niżli zapalenie cierpieć. Przeto Pelagy
us Wtóry / Papież sześćdziesiąty y trzeci / ponowił
wstawy / pierwszych Antykrystow / y srodze przykazat /
aby krześy albo żony własne / porzucili / albo w koście
ch ludziom nieśluzyli swiataściami / y slowem Bo
żym.

Po ktorym Pelagiuszu Papieżu / nastal Grzegorz
Papież sześćdziesiąty y gwarey / ktory wi
dział / iż thego Pelagiusza przodka swego / była nauka
przeciwna / nauce pana Krystusowej / ktory tylko dla
czystości wa porzucić y rozwieść sie z żoną dopuścił.

Przeto zostawşy papieżem po śmierci iego wstawy / a
by żadny / na urząd kaptancki obieran niebył / ktoryby
pierwey wysłuchi dawać / as do śmierci / nieślubował.
Ale z takim tego zalem Grzegorz potym wzywał / wśa
wie sie to z listu Smieriego meza Vdalryka Biskupa
Auspruckiego / ktory list pisał do Nikolaja Papieża /
o pominiatac go / aby niezakazywał ka
lanom maffia
stwa / gdzie tam wtym liście miał y innymi rzecami

C. or.
pelagius Pa.
Anno. 528.
polid. lib. 5.
Cap. 5.

Gregor. pap.
Anno. 590.
Dist. 81. Can.
Oportet facere
deces.

Anno. 850.
Zulderius S.
Epistola
ad Nicolae
papam
Anno. 850.

O Małżeństwie

tak piše. Ji gdy sie Grzegorzowi Papieżowi przyda-
to niektorego dnia posłać ryb towić do Sadzaroki / s
ktorey miasto ryb przes sześćdziesiąt tysięcy głow
dziecinnych wyciągniono dnia jednego. Vyrzawszy to
Grzegorz Papieś / westchnat / y natchmiasłh swoje
vstawe być niepobożna wyznat / ktora był na krie-
vzynit / y mowit ony słowa s Concylium Apostolskie-
go. Lepiey żone mieć / a niżli zápalenie cierpieć. I
przydał iestże wiecey sam s siebie. Lepiey sie dopu-
ścić krieżey ożeniać / a niżli dziatki niewinne zabijać.

1. Cor.

7. go.

Honoryus pa:

Anno. 655.

Concil. Tolet.

4. Tom. 2.

Cap. 41. 42.

43.

Dist. 82. Can.

Quidam Cle-

rici

Bracaren.

Concil. 2.

Tom. 2.

Cap. 26.

et 28. 29. et 30.

Martin. pap.

Anno. 653.

Concil. Tolet.

14. 8.

Tom. 2. ca. 5.

et. 6.

Diff. 7.

Cum

hui

Po Grzegorzu Papieżu w kielkadziesiąt lat / zasa-
Honoryusá pierwszego / Papieża siedmdziesiątatego /
było Concylium w Toletanie gwarde. na ktore sie Bi-
skupi z iachali / y siedmdziesiąt y sterzy arthyskny no-
we vstawili y spisali / między ktorými też to vchwalio-
li / aby Krieża z dopuszczeniem y wiedzeniem Biskupa /
żony własne mieli. A ktorzyby żon własnych mieć nie-
chcieli / aby podeyrzanych niewiaśc w domach swoich
niechowali / y niemieszkalí snimi.

Porhym nastat Martynus pierwszy Tudertynus /
Papieś siedmdziesiątny y gwartý / ktory niechciał
mieć wiecey y cierpieć kriedzow żonátych w kościele
Bozym / y vzynił posthanowienie / aby pierwszy każdy
sluga kościelny slubowat gystość chować / a niżliby
był wybran y potwierdzon na vřząd kaptáński. Iessi
cheś tego Martynusa Papieża vstawe bytać / ty sa-
słowa iego. Stuga kościelny ktoryby był obran iessi
by zcznat / iżeby miał wola mieszkać w małżeństwie / a
rzekłby / iż niemoge w gystości trwać / takowy niema
być potwierdzon. A iessliby w potwierdzeniu miłsat /
y był potwierdzon / a potymby w małżeństwo wstąpił
niema

Slug Kościelnych.

234.

niema służyć w kościele / y nieśla być kriedzem.

Tu obáz / iessi sie tego vstawa Papieża zgadza z v-
stawa Duchá Swietego / ktory tak mowi. Ji Biskup
ma być iedney żony maś. Aleć sie to wśystko dla tego
dziato / aby sie ono proroctwo Páwla Swietego wy-
petnilo / ktory tak prorokowat. Ji po moim odeściu /
przyda na was wilcy srodzy / ktorzy beda mowić rze-
sy przeciwné / aby záwiedli zá soba vžnie / ktorzy od-
stapia wiary / y beda vžyć náuk Džabelskich zákazo-
wać małżeństwa.

Ale iako sie wam thy náuki Džabelskie śśancowaty
potym / dośi sseroce vřázua to wáśe własne Synody
ktoreście potym miewali / w iakowey niezgystości y so-
domie krieża iylí.

Okłazal też tho Bog potym iáwnie / y odkrył przed
wśystkim światem / iż Jan osmy / niewiaścá / niezgysta-
Papieżem była / ktora w Proceřsyey chodząc przed w-
śystkimi ludźmi dziecie prodziła. Tá niewiaścá Lód-
wika wtoreⁿ na Cesarstwo koronowata ktory przedma-
padat / y nogi iey smrodliwe cálowat. A to sie wśyst-
ko státo / aby sie ono proroctwo Jana Swietego wypet-
nilo / kiedy mowit Aniol do niego. Choć sám vřážeć po-
tepienie Kurwy wielkiej / ktora siedzi na wielu wo-
dach / z ktora niezgystość ptodza Krolowie Ziemszy /
y popili sie / ktorzy mieszkaia na ziemi / Winem iey nie-
gystości. Tá na geie ma nápisane imie / Tátemnica / Tátemnica
Babilon wielka mátká niezgystości / y ohydzenie ziemié
Tá niewiaścá nápitá sie křwie Swietych / y křwie me-
sennikow Jezusowych.

A iż przed sie potym byli niektorzy ludzy kościelni /
po niektorych stronach / w Rzeřy Niemieckiey / w

O o y

kie

Jan papieżo-

wa.

Anno. 857.

plat.

Sab.

Apocal. 17.

Tátemnica

Babilon.

O Matzeństwie

Gregor. pap.
Anno. 1078.
polid. lib. 5.
cap. 4.
in fine.
Naucel. gene.
rat. 36.
Sol. 160.
plat.
Sab.
Sigeib.
Alb. Aranc.
vide. Tom. 2.
conciliorum.
Decret. Greg.
gory septimi.
in fine.
Vide Martia.
num Scorum
81.

Dal. 81. can.
Siqui sunt
presbiteri.

Fryderyk
32. rai. 10.

Jako se długo
długo starali
kieru z. o. m.
wednem i. u.
t. u. u. u.
32.

skiej y Fráncuskiej / którzy według Apostolskiej nauki
własne żony mieli / tak iako to Concylia okazują: wzbudził
potym Djabel Grzegorza siódmego / Mniacha / y
Czarnokrzeźnika złośliwego / Papieża sio sześcioletniego
y siódmego / który wzywnośy w Rzymie Concyl-
lium na krześa / wstawił / aby żaden nę kaptanstwo na
potym przypuszcen niebył / asby pierwey wysłuchać cho-
wał subował / a iesliby sie też kthory kriadz po subie
ożenił / y iego Djabelskie przykazanie przestąpił: aby
żaden takowy do kościola niebył puścić / asby pier-
wey żone porzucił. A iesliby żony porzucić niechciał /
aby w kościele nieposługował / a ono iego matzeństwo
było pozyrano niezyskością. Takowy list potym ten
Grzegorz napisał / y po wśyskiej Rzeczy Niemieckiej
Włoskiej y Fráncuskiej rozesłał / tymi słowy. Grze-
gorz / który y Hildebrandus / Papież / slug Bożych sta-
gá / po wśyskim Włoskim Krolestwie y Niemieckim /
powołne Świętemu Piotrowi. posłuszeństwo okazu-
jącym / Apostolskie błogosławieństwo. A którzy są pre-
sbitery starcy y krześa inni kościelni / którzyby w wy-
stępn niezyskości leżeli / zakazujemy im s strony Boga
wśechmogącego / y mocą Piotra świętego / wchodzić
nie do kościoła / asby sie polepszyli y pokutowali / co jest
żony własne porzucił / A iesliby którzy w grzechu swo-
im woleli zostać / co jest w matzeństwie mścić / tedy
takowych posługi Kościelney / żaden niema używać.
etc.

Już tu tedy każdy wiemy stad obaczyć może / iako sie
długo djabel starał o to / przez niektóre Papieży krześa
nazywa swoje / pozbawia ię od Kaliste pierwsze-
go / Papieża bęstegonaste / po pańskim narodzeniu we-
dwuset

slug Kościelnych.

235

dwuset lat y w dziewięćinaśc / as do te^o Grzegorza
siódmego / Hildebranda / Papieża sto siedmdziesiątne^o y
siódmego / roku Pańskie^o narodzenia / tysiąc siedmdzie-
siat y osm lat. Aby był mogli odiać kaptanom własne
żony / a dać im niezysłhe merchy. Ale iż zawždy miał
Pan Bog swoje w kościele / którzy sie dość długo / we-
dług nauki Apostolskiej / o żony własne zastawiali / y
wędrownego matzeństwa tak długo pisaniem świętym bro-
nili / as náościek Łacinnicy wstali / tylko sami Greko-
wie y Rus przy żonach zostali. A to sie iuż w ten czas
stało / kiedy sie Papieżowi w bogacili / w pyche podnie-
śli / y Pány thego Świata sobie zotdowali / y po sobie
mieli.

Thu też ięże każdy obaczyć może / iż ten Grzegorz
Papież prawdziwy Antykryśt / który otho będąc na-
przed sam niezysł / przez zdradę y pieniadze wśed-
wśy na Papieństwo / y z Djabły mając porozumienie /
iako onim pisał Benno / y Epath Vspersensis / asby
też bawochalca / który Piotrowa mocą / matzeństwa
zakazał / które Bog wśechmogący sam postanowił / y
matzonkom błogosławił. I za sie: iż oto wędrownego mat-
zeństwo y iako Duch Święty mówi / toż niepokutone
żony y nazyma / występnem niezysłnym / y grzechem
plugawym.

O niewsihydliwy Mniachu Antykryście Rzymski /
w kłórejś sie tego stóle nauczył / aby Bog wśechmo-
gący kriadzom / albo kościelnym slugom / wędrownego
matzeństwa bronł y zakazał: aby miało być w śp-
ktem niezysłnym / albo grzechem przed Bogiem / Abo-
wiem iesli Bog krześy bronł matzeństwa wędrownego / y
iesł matzeństwo występnem niezysłnym / y grzechem /

O o iij

Greg. Hilde-
Anno. 1078.

Łacinnicy vs-
kali / tylko gre-
kowie y Rus
mścili.

Sigeib.
Buno Card.
Vspers.

136

O Matzeństwie

tebyż naprzod prorocy święci / potym Apostołowie pā
na Krystusowi / a nāostatek wſyscy krieża / kthorzy po
pānu Krystusie / y Apostolech tego w Kościelach swie-
tym daley a niſſli przez tyſiac lath / w matzeństwie
wcciwym żyli / y w tym ſtanie z tego ſwiata zeſſli / tym
obyżaiem / wedlug twego Djabelſkiego poſtānowie-
nia / y roſsadku / poteptieniby byli:

O Bātwoch walco złoſliwy / powiedz tyiażoś wżdy
moca / tego matzeństwa kaptānſkiego zabroni: Powie-
daſ iż z ſtrony Boga wſechmogacego: Jeſli tak ieſt
iż z ſtrony Boga / wkaſże: gdzie Bog bronī ſlugom ko-
ścielnym matzeństwa: A iż tego nigdy wkaſać niemo-
żeſ / przeto teſ mocy / niemiem iakiey / Piotra ſwiete-
go przyſadzai do tego. Wkaſ proſe cie / co to za moc
Piotra ſwietego: albo gdzie Piotr ſwiety / ſlugom ko-
ścielnym ſroni kiedy matzeństwa wcciwego:

Lepiey tedy Duchowi ſwietemu wierzyć ſamemu / y
nauce tego / kthory tak mowi. Jeſliś poiat żone / nie-
zgrzeſzyteſ: I pānnā ieſli ſie podda w matzeństwo /
niezgrzeſzy: A niſſli chobie Antykryſcie Rzymſki / y z
twoimi ludzkimi wſtawami. Naprzeciwnko ktrzym w-
ſtawam twoim / Pan Kryſtus tak mowi. W poſmie-
cheſcie obroćili przykazanie Boże / dla wſtaw wāſzych
O obtudni ludziej: Dobrzeć o was powiedziat przed
tym Eſaiāſ Prorok. Przybliſzami ſie ten lud wſty ſwo-
imi / y cci mie wārgami / ale ſerce ich ieſt daleko od me-
nie. Ale prozno mie chwala wſac naut / y przykazanā
ludzkiego.

Gdziejeſ ieſt teras. Krieże Biſkupie Krakowſki / y
ze wſytkā Papieſza Rzymſkiego orda: Piſz je teras /
y mow teras: Iż Apostołowie / żony ſwoje wlaſne po-
rzucili:

ſlug Kościelnych.

rzucili: iż krieża w kościelach pirowſzym / żon wlaſnych
niemieli: Iż Concylium Niceiſkie wielkie / y inſe Con-
cylia pirowſe pobtadzili / iż żon wlaſnych kaptanom
mieć dopuſzcili:

Bron teras Antykryſta Rzymſkiego / y niejeństwa
twoiego: Bron naut Djabelſkich / y wſtaw ludzkich:
Nie dopuſzay ſie Kriedzomozeniać / kaſ im Jano-
wey Papieſzowej roſkazania / y tego Grzegorza Czar-
nokrieſznika wſtawy ſuchać: aby merchyniayſte cho-
wali / dziatki niemiinne chopili / zabijali: Niechay be-
da pānie Tryobulares / Duobulares / Unobulares
przy Papieſzu wāſzym: Niechay beda przy Kārdyna-
lech y Biſkupiech Cynedy: Niechay beda w dworzach
wāſzych / w plebaniach wāſzych / kłaſtorzech wāſzych
concubine & meretrices: Niechay kriadz ptaći po trzy
grzywny na koſzdy rok od plodu: Niechay kriezi be-
da piſane / y wezwane liber vite / iako wiele Jorgielu
koſzdego roku przybywa:

Piſcie teſ ktemu do ludu poſpolitego / mowiac tak:
Gdy wythaſ albo ſlyſyſ / moy miły krieſćjaninie / od
tych nowych wycielow / o zlym a nieprzyſtoynym ży-
wot / przelożonych duchownych (ducha rozumiey nie
wyſtego) Niechże cie to nieobraza / żebyś dla ztego ży-
wota naſego / miał ſie od iedności / y zgody naſey / kto-
ra mamy z Lucyperem / y z Antykryſtem Rzymſkim /
ſlug iego / odrywać od nas. Boć ci nowi Kāznodzie-
ie / niogym wiecey niekaſa y niepiſa / iedno o naſ: Ale
niechac ci nowi Kāznodzieie piſa y kaſa / co chca / y
dokał chca / wy przed ſie poſtāremu wiecey bedziemy
ſuchać / Janowej oſney Papieſzowej Rzymſkiej / kto-
ra dziecie wrodziła / y Grzegorza Kulvebrānda nāmo-
krieſznika

236.

Kal/3.

1. Cor.

7.

Matt.

15.

Marc.

7.

Eſa.

29.

O Krzyżu

znita / a nissi tych heretykow / a nissi pana Jezusa
Krysta / a nissi Apostolow iego / y onego pierwszego
kościola / w którym byli Święci Biskupi / Jonaci / Hy-
laryus / Tertullianus / Hermes / Spirydyon / y inzych
niemato.

Toć sa wasze słowa o ludzie zapamiętali Dusi swo-
ich / a ktorych / y co inzego wkażecie / iedno iżeście ius-
tać bärzo sa zatwardziali w sercach swoich / y w tych
naukach Djabelskich / iż też o poprawieniu namniety-
sney iskierki niemyślicie. Zbudził Pan Bog tych dni
ostatnich / wiele ludzi Bogoboynych y wżonych / w
pismie świętym / ktorzy / y pisa / y wolała wstawienie /
na te wasze Sodome / y Babilonia / ktora sie przed o-
czyma wszystkich ludzi z merchami nieczystymi osade wi-
ta / a wżdy przedse żadney poprawy niema.

Wotał też przedtym / dośc na was / y kriegi pisał /
o nieczystości nieżeństwa waszego / Slachetny y wzo-
ny maś / Kriedz Stanisław Orzechowski / s Przemys-
kiej ziemie / Pleban Tyrński y Sanocki / y Kanonik
Przemyski / Papieża Rzymskiego teras wierny / y zygli-
wy sluga / abyście mu odpowiedzieli / Jesli to dobrze
zyniecie / y iesli slugami Antykrystowymi niecieścacie /
iż sasarzom tajemnic Bozych / wćciwego małże-
stwa / który asz dotego času / od was żadney odpo-
wiedzi niema / y otho was wstawienie prosi / y kłeka
przed wami / y przed Bogi waszymi / abyście mu odpo-
wiedz dali / albo go zżona cierpteli / y doniedli tego a
pisma świętego / przez wćciwe małżeństwo iego / zani-
cie / a swoje smrodliwe nieczyste iwo y nieczystość chwa-
liciel. A zwołaś za iż małżeństwo iesli od pana Boga
wstawione / a małżeństwo wasze smrodliwe / iesli od Dusa
blá

Stanisław Orzechowski
kanonik przemyski

Pana Krystusowym.

231

blá wymyslane / y od Antykrysta Rzymskiego do Ro-
ścótla Bozego wprowadzone / y potwierdzone.

Juzem tu dotad wkażat y napisał dwie częsci tych
kriag moich o pokorze y nauce pana Krystusowey y
wiernych zwolennikow iego / y o pokorze y nauce Pa-
pieża Rzymskiego y waszey / y moze ius każdy wierny o-
bazyć / iako sie wasza pokora y nauka / o pokora y nau-
ka pana Krystusowa zgadza. I moze was ius stad to-
jdy wybrány Boży poznać / iesliście wy sa prawdziwi
wzycielowie / prawdziwi pastarze / prawdziwi przyja-
ciele Boży / albo oni zwodzićielowie / drapieżni wilecy /
y nieprzyjaciele Boży / przez ktore droga prawdy Bo-
żej miała być zbluzniona / iako Piotr Święty napi-
sal o was. Ale podziny do Krzyża trzeciej części / kto-
to krotko odprawimy.

Trzecia część.

O Krzyżu Pana
Krystusowym / y zwolennikow iego.

Iako Pan Krystus syn
Boży / thn na ten świat / nietylko
dla tego przyszedł / aby sie wkorzil
y wola oycá swego obślawił / ale a-
by też rozmaite obrazenia / prze-
sławowania cierpiat / y krzyż nosi-

Pp

O Krzyżach

sit. Tak też swoim Zwoleńnikom rozkazał/ aby przesła-
dowania y wdregnienia rozmaite cierpieli/ y Krzyż swoy
za nim nosili/ iestliżby do Królestwa niebieskiego wnieść
chcieli.

Co testh Krzyż
Prześladowań. A then Krzyż nie inšego nieieſt/ iedno ieſt wſelaka
przećiwnoſć/ wdregnienie/ y ſmutek/ ktory Pan Bog na
ſwoie wybrane przepuſta tu na tyme ſwiecie/ albo
dla chwały imienia ſwego/ albo dla zbawienia na-
ſzego.

Dwoiaki testh
Krzyż. Ktory Krzyż ieſt dwoiaki/ ieden ieſt cielesny/ a drugi
duſzny: O cielesnym tak Pan Krzyſtus ſwoim zwoleń-
nikom przepowiedzieć rączy/ tymi ſłowy. Oto ja was

I. poſitam/ iako owce w poſzrodek wilkow/ badzićieſcie
dy roſtropni/ iako weźowie/ a proſci iako gołobie. A
ſtrzeżcie ſie od onych ludzi: Boć was wydadza na ſey-
my/ y na zbórzach ſwoich beda was biżować: przed
ſtaroſty/ y przed króle/ beda was wedzić/ dla mnie na
ſwiadectwo im/ y poganom: Aleć ja wam dam oſtą/ y
ma droſć na przećiwko ktorey nie beda wmieli morić/
ani ſie wam ſprzećiwieć wſyſcy przećiwnicy waſzy. I
wyda brat brata na ſmierć/ y oćiec syna/ y powſtana
dzieć na przećiwko rodzicom/ y o gardło ie przyprawia
I bedaście w nienawiſci w wſyſtych/ dla imienia
mego/ ale ktory wytrwa aſ do końca/ ten beda żyć
wieczny/ a gdy was beda prześladować w tym mieſcie/
uciekaycie do drugiego. Zaprawde powiedam wam/ iſ-
likey bedaście Sodomie albo Gomoze/ dnia ſadnego/ ani
w miſtaſtu onemu.

A na drugim mieſcieu także im też przepowiedział o
Krzyżu: Wgyniać was od zgromadzenia wytażonych
aleć idźcie godzina/ aby oſetli ktoby was zabił/ bedaście
mnie

Pana Krzyſtusowym.

238.

był minimal aby Bogu poſługe wżynił: A toć wam v
Syn a/ bo nieznata Wyca ani mnie. Nie beda zwoleń
mi wietſzy nad Pana: Jeſli mnie prześladowali/ y was
beda prześladować. I zaſie. Zaprawde zaprawde
powiedam wam/ iſz płakać y tykać wy bedaście/ a
ſwiat zaſie bedaście ſie wesełit/ a wy bedaście ſie ſmucić
ale ſmutek waſz obroci ſie w wesele: I zaſie. ktorzy ſie
ta zelzami/ w radoſci beda zać. Idac ſili/ y plązac
nieſli drogic naſieme/ a przyſedwſzy/ przyda z rado-
ſcia noſia c ſnopy ſwoie

Drugi zaſie Krzyż ieſt duſzny/ daleko cięſſzy/ aniſ
ten pierwſzy: O tym tak mowi Prorok. Dupa meia za/
ſmuciła ſie bārzo/ ale ty Panie iakoſ długo: Wroc ſie
Panie a wyrwi duſe moie: I zaſie. Ogarnety mie bo
leſci ſmierci/ y ſtrunienie nieprawoſci ſtrwożyły
mna. Boleſci piekielne ogarnety mie pochwyćiety
mie ciela ſmierci.

Tego Krzyża koſtowali Prorocy/ y inni wybrani bo-
ży/ Dawid/ Job/ Ezechiaſ/ Jeremiaſ/ Paweł ſwie-
ty/ a nakoniec Pan Krzyſtus Syn Boży/ y dziś ieſt ko-
ſtuia ni ktorzy wybrani Boży/ y iam go też koſto-
wat. Kiedy ich Pan doſwiadza/ y w ogniu polornie/
iako bywa doſwiadzone y polorowane ſrebro w kominie

Jeſli niſe ſpytaſ zemu Pan takowe Krzyże tu na wiet-
ne y wybrane ſwoie dopuſta: powiem. Przodkiem/ a/
by wierni znali y guli/ iako ſie Bog bārzo gniewa/ na
grzechy tego ſwiata: Przeto też Pan o domu ſwego
pożyna/ to ieſt od wiernych ſwoich/ a y ſie nie dierni
lekał/ ſiraſliwego ſadu Bożego/ y lażli. iako ieſt
ſiraſliwa rzecz/ wpaść w rece Boga żywego/ a

p p q

Jo. 15

psal. 126

2+ psal. 6.

psal. 13.

psal. 13.

2. ja. 38

Jer. 20

1. Cor. 7.

1. Reg. 2.

psal. 22.

Matt. 27.

psal. 66.

Zemu pan

Krzyż przepn

ſna n. wybra

ne iace

1. Per. 4.

Ebr. 10.

O Krzyżach

me.
Rom.

22. wiem iesli sie e. dzieie nad zielonym drzewem / y cos sie
2. bedzie dzialo s suchym.

Druga przyznaj: aby sie wierni y wybrani Boży /
stali podobni / obrazowi Syna Bożego.

3.

Trzecia / aby byl znak miłości Bożej abowiem tego

Ebr.
Apoc.

13. tu Pan karze / tego Pan miłuje / a karze wśelkiego Sy-
3. na / którego przyjmie: I coby to byl ja sin / mowi A-
postol / którego oćie niekarze / iesliże was niekarze / te-
dy nieieście Synowie ale bekartowie.

Aprzešto gdy wybrani Boży takowe krzyże strom-
nie nośa / tedy na ten czas Panu Bogu wdzięczna of-
fiara czynia y oddawaia / według onego Prorockiego

Psł.

51. pisma. Offiara Panu Bogu Duch zasnucony / serce
kruszone.

Krzyże Papieża Rzymskiego y slug iego.

Wciem inż wkazał krzy-
że / które wierni zwoleńnicy Pa-
na Krystusowi nośa / tu na tym
swiecie: Wkazał też ty krzyże pa-
pieża Rzymskiego / twoy własny
y wśelkiey хордыего: Abysmy
poznali / iesliście wy / sa wierni
zwoleńnicy Pana Krystusowi al-

bo wilcy y nieprzyjaciele w kościele tego:

Darżo mi maś okazywać / ony złote krzyże / albo o-
ny białe

Papieża Rzymskiego.

2.

ny białe y czerwone / które na proporcach przed papie-
żem nośa:

Darżo też ony krzyże srebrne / które nośa przed
Kardynaty y Arzysbiskupy:

Darżo też twoy krzyż własny / który na lancusku
nośisz:

Darżo y ony krzyże inżelote / srebrne / mosiadzo-
we / kamienne / drewniane / wstrugane / malowane / s-
te / haftowane / które w kościele waszym macie / sta-
wiać / y ludziom za światłości / wkazywać:

Darżo też y ony krzyże barne / białe / czerwone / któ-
re mnisy na płaszach / y na szutniach nośa:

Darżo y ony krzyże / które macie malowane / w wa-
sych Pontyfikatach / Wensatach / y Agendach:

Darżo y ony kreslane krzyże / które czynicie rekoma-
nad woda / nad chlebem / nad winem / nad solą / nad o-
gniem / gromnicami / zielim / bagnem / baranki / kotag-
mi / kadzidłem / mirra / złotem:

Iesli mi pytasz / czemu takowe krzyże darżo macie
wkazywać: Powiem. Abowiem ty krzyże / nie sa krzyże które krzyże
własne Pana Krystusowe / ale sa prawdziwego krzy- nie sa Krystus
ża obenthaiery / od Djabla smysłone / przemienionego sowe.
w Anioła światłości / y wam ku temu końcowi spra- 2. Cor. 11.
wione / y podane / abyście sie s prawego krzyża nasnie-
wali. Który krzyż Pan Krystus za soba nieś / swoim
zwoleńnikom / y wśelkim wybranym / rozkazał:

Iesli mi też iesz / chcesz wkazać / ono drzewo / które
zowiecie drzewo krzyża Swierzego / które macie / iak Drzewo Swie-
przed prostym ludem powiedzieć / na Gorze / w Lubli wego iak wie-
nie / y na inśyech mieyscach po wśelkim swiecie / które le po R-
gdybście na jedne kupa zmieśli / tudyscie dom wiel- fmsi. act.

P P 19

11

O Krzyżach

ki sniego zbudować mogli. I toć jest że nie jest krzyż on/ktory Pan Krystus za soba nieść swoim zwolenni-
kom rozkazał: Nie jest też to drewno krzyż on/ktory mamy całować/to jest wdzieranie od pana Boga przy-
mować/ale jest zmainienie/y nasmiertanie s prawdzi-
wego krzyża/ktory Pan Bog wiernym swoim zwolen-
nikom całować podawa.

Jesli mi też jest chceś wkazać ony inſe krzyże/
ktore sami sobie s swoich gtow wymyslać/y kes rozka-
zania Bożego zadawać/iało sa ty do Loretu sie obie-
cować/do Cieszkowey/Sierpea/Preſyniey/Jaro-
slawia/Swińce/Szepanowa/y na inſe mieysca ſmy-
słone biegać/ná ziemi legać/w kapice sie vbierać/mie-
sa niektórych dni nieśdać/pod klatwa sie kriedzu za-
wchem wyſpowiadać/żony własney niepoymować/
brody y pleſe golić/Reguly chować/Papieżowi gwo-
li w kościelech potaćinie ſsemrać/y wotać/dobrowol-
nie jebrać.

Toć nieſa krzyże/ktoreby sie Panu Bogu podobá-
ły/abowiem nieſa od Pana Boga rozkazane/ale od
wytrego Weza Diabla wymyslene. A iesli ſa krzyże/
ktore sie Panu Bogu podobáły y ktore Pan kazał no-
sić/dowiedz tego s piſmá ſwietego/gdzie o takowych
krzyżach piſali Prorocy ſwieci/álbo Apoſtolowie Pa-
na Krystusowi: Albo też tego dowiedz/gdzie ktory
Prorok/álbo Apoſtol tedy noſił/takowy krzyż za Pa-
nem Krystusem:

A iż tego nigdy dowieſć y wkazać niemożesz/s piſmá
ſwietego: coſ tedy mam o was mowić inſego/iedno
iż ſie naſmiertacie s krzyżá Pana Krystusowego/ktory
swoim zwolennikom nieść rozkazał za ſobá: I nieie-
ſcie

Papieża Rzymoſkiego.

24

ſcie nie inſego/w kościele Bożym/iedno tylko na-
ſmiertce prawdziwego krzyża/ktory wedlug wła-
ſnych żadz swoich krzyże ſobie ſatanſkie ſmyſlać/aby
ście ſluzili/nie Panu Krystusowi/ale ſwemu właſne-
mu brzuchowi/iało ocyw/Apoſtolowie S. prorokowali/
ktory o was tymi ſłowy napisałi. Iż dñow oſtare-
nych przyda naſmiertce/ktory wedlug właſnych
swoich żadz beda chodząc/nieprzyiaciele krzyża Pana
Krystusowego/ktorych koniec zatracenie ieſt, ktorych
Bog brzuch/a chwata w poſromoceniu ich/ktory o-
rzechach ziemſkich pracuia/abowiem takowi/nie Pa-
nu Krystusowi ſluzá/ale ſwemu brzuchowi/a przes-
tagodna mowa/y pochlęſtwo/zdradzaiá ſercá pro-
ſtych ludzi/wiaruycie ſie takowych mowi Apoſtol.

Iuſ tu tedy ſiad koždy wierny obázyc/y roſſedzić
może/ieſliście wy ſa prawdziwi paſterze/y prorocy/
ieſli pana Krystusowi ſludzy/ieſli przyiaciele Syná
Bożego: álbo ieſli wilcy drapieżni/ſludzy Antykryſto-
wi/y nieprzyiaciele Boży: Poniewaſ Pana Jezu Kry-
ſta/ani wiernych zwolennikow iego/nienaſladuiecie/
ani w pokorze/ani w náuce/ani w krzyżu/ani tego g-
nić co Pan Krystus/y wierni zwolennicy iego g-
niłi. Ale to g-nić co Papieſ Rzymſki Antykryſt oſla-
wił/y wam g-nić rozkazał. Wy/mowi Pan Krystus Jo-
przyiaciele moi ieſcieście/ieſli bedziecie g-nić/coſol-
wieł Ja wam rozkazuie/daley was niepowiedam być
ſlugami/ale was powiedam być przyiacielmi: Bo w-
kryſti rzeczy/ktorem ſlyſzał od oycá moiego/obiawia-
lem wam.

A ſlyſyſ tu/iż tylko ci ſa przyiaciele Pana Kry-
ſta Syná Bożego/ktory nie to g-niá/-o Papieſ/álbo
Deſer

Wymyslene krzy-
że papieſkie.

piſmá ſw-
ietego: coſ
tedy mam o
was mowić
inſego.

2. pet.

3.

phil.

3.

Rom.

16.

Jesli ſa przy-
iaciele álbo nie-
przyiaciele Bo-
ży papieſkiey.

18.

O Krzyżach

10. Dekreta / albo Concylia wasze wstawili: Ale ci sa przy-
iaciele ktorzy zynia / co Pan Krystus sam wstawil y
rozkazal: iako tesz tenze Syn Bozy na drugim miescu
powiedzial. Jz to sa / owce moie / ktore glosu mego slu-
chaia.

A gdyś wy tedy sprzeciwiać sie pokora / nauka / y
krzyżem / Panu Jezu Krystusowi / y z wolennikom ie-
go / y nie słuchać glosu Syna Bożego / osadzicieś sie
tedy / znie iestescie owce: Ale co mowie owce: Jow-
sem smrodliwi kozlowie / ktorzy nie inzego niezeka /
iedno wiezny ptomień / płaz / y zgrzytanie żebow / iesli
sie nieobazyć / nienawroćcie / y pokuthować niebe-
dzicie: J nieprzesztaniecie słuznić / y sromocić páná
Jezu Krystá Syná Bożego / y wiernych a wybranych
iego przesładować. O mizerni ludzie.

A bazyćcieś ius / iżem ia was niepotwarzał / ani po-
sadzal / ale comkolwiek pisal / tom wysyştłko prawde
pisal.

A przesto ius tu teras doćciebie mowie Kriże Bisku-
pie Krakowski / ktorz páná Jezu Krystá Syná Boże-
go y naukę iego s hańbit / wywroćil y zesromocił / y kto-
rz tesh mnie sluga páná Jezu Krystá nanijszego ná-
zwał Apostata / y Synem Dyabelskim / gdyś temu mo-
enie wterze / iż mie Pan Jezus Krystus wmitował / dla
mnie przyşedł ná swiat / dla mnie sie národził / y same-
go siebie zá mie wydal: Izali mnie zá tho / w kot-
kim gá sie / przed sadem Bozym / niebedzieś odpowie-
dat: a ius sie theras gotuy / abowiem otcho Sedzia zá-
s. drzwiami stoi / thám bedziewa s soba mowić / przed o-
nym s. ráwiedliwym Sedzia. Jobazyś thám / co to
est przesładować / páná Jezu Krystá Syná Bożego
prawde

Papieża Rzymśkiego.

241.

prawde Boza / y stadko máte iego.

Obazyś tesz iesze / iako cie thám zastapi Papiesz / z
Kárdynaly / Dekreta y Concylia wasze / y ty máietno-
ści / y rostkofy tego swiata / ktorzy teras wzywás. Wy-
rzyś tesz tam swoje Insuly / y Kurwytury / swoje nieo-
żenstwo / albo Anielski żywot / swoje przysięgi / ktoras
wzynil Papieżowi y Kapitulę.

Wyrzyś tesz rozmaite ty twoie Bogi / y Jednaze /
ktorych teras wzywás. Ora pro nobis. Ora pro nobis.
J wyrzyś swoje wzynki / w ktorzych teras dufás: J bá-
ránki swoje / wode y sol swieconá.

Wyrzyś tesz Obrázy rzezane / malowane / y wysyte /
Látá mítóściwe / Balsamy / y krzymá wáse / swiece /
y gromnice / wostowe / lámpy / Kádzidlnice / popioły /
ziótá / bágná / poswiacanie kościotow / ostarzow / y slu-
pow / zwonow / ornathow / kielichow / Krucyfiksow /
plekow / mnichow / y ich posluşenstwa / zyskości / y v-
bostwa.

Wyrzyś iesze swoje Dynrnaly / Wniatyki / Misaly /
ktorych wstawiznie páná Jezu Krystá / słuzniś.

Wyrzyś tesz misie zadusne / wotywy / wilię / suchoty /
ryby / krzyże / rozmaite / y inşe Bogie moie / w ktorzych
ty dzisia dufás / y nádzicie zbawienia thwego pólit-
dasz: Co rzeciecie proşe was. Kiedy Pan w zapal żywo-
ści swoiey bedzie mowil.

Wyżieś sa Bogowie ich / w ktorzych póktádali dufá. Dent.
nie: Sktorych offiar iedli tustości / y pili wino rosko-
şne: Niechay wstána y pomoga wam / y w potrzebie
was obroni. Patrzayćieś teras / iżećien ia tylko sam
aniemáś żadnego Boga / okrom mnie: Ja zabíam / y

Q q

O Kryżach

za sie ozywiam: Ja sluzę y ia v zdrowie / a niemaf kto
by z reki moiey mogł wyrwać?

- Apoc. 17. 18. A przestho Toć iest on Babilon wielki / ono miastho
13. 14. 15. 16. mocne / miasto Bogate / mozne / z pyśne: w ktorym mie
Jere. 3. sta / iako Jan Swiety napisał / ona kurwa wielka / kto
Ezech. 16. ra siedzi na wielu wodach / ktoro cudzoloza Krolow
Ksa. 32. wie ziemscy / y wpili sie / ktorzy na ziemi mie szala / wi
nem icy niezystosci / ktora sie vbrata w zlochoglow y
w sariath / w perly / y w odzienie iedwabne / y vzlota
sie zlotem / srebrzem / y kamieniem drogim / y ma kubek zlo
ty w rece swoiey obrzydzenia / y plugastwa / niezysto
ści swoiey / a na zele icy imie napisane Tatemnica Ba
Apoc. 17. 19. bilon wielka matka niezystosci / y obrzydzenia ziemie /
Tatemnica Babilon. ktora sie wpiła krowia Swietych / y krowia wyznaw
cow Jezusowych: Tey sie dziwila mieszkaiacy nazi
mi / ktorych imiona / nie sa napisane w Ksiegach żywo
ta / odpożatku swiata. Ci maia iedue rade y moc / y da
dza moc swoie tey Bestye / ktorzy z barankiem walzyc
beda / a Baranek te zwycięzy. Albowiem Pan nad pa
ny iest / y krol nad krolmi / y ktorzy snim sa wezwani / y
wybrani / y wierni.
Apoc. 17. 19. Toć iest ona matka wselkiey niezystosci / y gniewu
Dan. 7. 11. Bozego / ktora panowanie swoie vmocnita y opatrze
Esa. 19. 29. ta cielesna madościa / moca / chyrościa / y przewro
1. Cor. 15. tnościa / pod zasloną Kryszasowa / vstawia nabo
Matt. 40. 56. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136.

O Krzyżach

Jan.
ren.
psal.
Joan.
2. Tes
Eia.
Oise.
Eiaa
psal.
Eia.
Zach.
psal.
psal.
Eia.
Eia.
Eia.
Jere.
Eia.
Jere.
Jere.
Eia.
psal. 22.
Matt.
phil.
1. Tim.
Marc.
Matt.
Ezech.
Ebr.

7. go / przeciwnik a y nieprzyjaciela Bożego / sny milnia
35. cego / kłosu zcego / psa nienasyconego / zwierze osobli
10. we / Syna mądrych / Pasterza słalonego / Nieprzyja
2. ciela reki Bożej / niesprawiedliwego / nieobrzezanego
16. 8. niezyskiego / Weża zwiłego / Krola synow pychy: Wie
50. le ich w kłamstwie zát. acátacego / Proroka rozpósá
20. iacego / pyśnego / Strożá slepego / proznowanie mi
10. iuiacego / Bika tłustego / mefoboyce zbrádliviego / ro
11. 18. botnika przewrotnego / grob pobielány / Doktorá Dy
35. abelskiego / Proroka fałszywego / Kthorego Brzech
52. Bog jest / á chwata w posromoceniu / Kthory ziemskie
27. 16. rzezy rozumie.

5. Już tu tedy masz odpis na twoie bluznierstwa / á
32. byś sie ich srumat / y przed Pánem Bogiem zátował /
23. 2. 5. iżá Pána Jezú Krystá Syná iego iednorodnego / á
56. háńbit y zesromócił / zátuy tego / y pokutuy / doład i
80. 23. sige Dychaś y łáské otrzymać moześ / ábyś nieprzyśedi
3. ná spráwiedliwy / grozny / y stráśliwy / Sad iego.

4. Mnie też nie mtey zázle / ani sie dziruy / iżem ták pi
1. sal / áborwememáie / ná żadne ludzi tego swiáta nie
4. 18. ogládał / thylkom pátrzył / ná samego Pána Boga / y
10. ná Jezú Krystá Syna iego miłego / Zbáwił / á y Od
kupiciela moiego / sktorem grác niepotrzeba / aby on
thylko sam miał zéś / chwata / y spráwiedliwość / á
wśelka sie plec / wśthydata przed obliwóscia iego /
przed Kthorym / drzy niebo / ziemiá / piekło / y wśky
Szátáni.

Nátom sie też nie nieogłádał / iż bede miał v lu
dzi tego swiáta / zła slaw / háńblenie / sromocenie / zlá
rzejenie / grozenie / y prz: sládownie. Abowiem pra
wda

Papieża Rzymskiego.

wda / tho jest / Krystus Syn Boży wkrzyżowany musi Je
rośc y Pánem być / á ia vmi.eyśać sie / albo / cho
dzić / on musi krolować / áś nieprzyjacioly pod
loży pod nogi swoje / á w ten zás odda
Krolestwo Bogu y Oycu / Kthoremu
niechay będzie zéś y chwata
náwieki wieków /
Amen.

Sokończenie.

Regeſtr iſnych rzeczy

cielnieſzych / ktore tu ſawnych

Kriegach / dla praktycznego naleſzienia ſpiſa
ny / według obiecania.

A.

Apoſtoli Kriſtusowi ktorzy ſa:	liſt	3.
Amianus Marcellus trzy przyſyny powieſci / dla
ktorych ſie wadza o Papięſtwo.	liſt.	25.
Angielskie koſcioty podały ſie Papięſtowi.		
Anno. 1165.	liſt.	30.
Apoſtoli ſwiadkowie wezwani.	liſt.	45.
Antykryſta nieſieda iako poſnać.	liſt.	50.
Alexander Papięſ wode na kaſzda niedziele goro-
wać roſkazał.	liſt.	70.
Abraham kupił ziemię na pogrzeb.	liſt.	104.
Aby głowie na obras weyrzawſzy wſpominał co on
obras znaſzy powieſci.	liſt.	113.
Antykryſtowi ſlubzy wyrzucenia Djabły.	liſt.	121.
Akolitowie Papięſcy.	liſt.	121.
Apoſtoli i koſcioty ſiemiem ktorzy Apoſtoli wyzna-
waia.	liſt.	131.
Apoſtoli Franciszek miał dwanaſcie iako Kriſtus.	liſt.	145.
Abc potrzebne / abo nier	nie pauey	
Maryey		165.
Adwent M		6
Apoſtoli		
Apoſtoli		

Regeſtr.

Biskupi ktorzy sa.	list.	4.
Bonifacyus siedmy tym imieniem Papieſz.	list.	37.
Benedykt dziewiaty tym imieniem Papieſz.	list.	38.
Benedykt dwunasty Papieſz przywlaſzt sobie poda
wanie Biskupstw.	list.	39.
Bonifacyus osmy / iaki to trup byl.	list.	79.
Bagno Papieſkie y Kwiatki w Zwieta Kiedziels.	(list.	92.
Baranki tak garulo.	list.	97.
Bog nierozkazat obrazom ſwieci.	list.	110.
Bog przeklina wſelkiego ktory czyni obras.	list.	111.
Balwani albo obrazy ſa poſthawieni na zatracente.	(list.	111.
Brode iako ſwieca v kaptanow Papieſznicy.	list.	119.
Bywa ſatan wygnan od ludzi.	list.	121.
Biskupow w ſwiecenie y przyſiega.	list.	126.
Biskupow pierwſza y wtchora przyſiega Papieſzowi.	(list.	126.
Biskupa Papieſkiego v rzad.	list.	126.
Biskup co ieſt.	list.	129.
Bartholomey vlega mdle ſumnienie.	list.	162.
Baranek zydomſki nie ku mſcy nienalezy.	list.	182.
Baranek zydomſki nie ſie nie ſtoſuje ku Mſcy kuglar
ſkiej.	list.	184.
Bog do Biskupa Papieſznicy.	list.	214.
Boga O Biskupa Papieſznicy poſt.	list.	219.
	list.	221.
	list.	222.

Regeſtr.

Co ieſt czynic ſie gotowa wſyſtkie loſciw.	list.	11.
Concylidium Florentynum kiedy bylo.	list.	18.
Conſtantynus Ceſarz dal trzy korony Papieſzowi	(list.	17.
Ceſarſka przyſiega Papieſzowi. Anno. 970.	list.	32.
Czemu Ceſarz przyſiega Papieſzowi.	list.	32.
Ceſarſka przyſiega / nie nienalezy ku ci Bozey.	list.	33.
Czemu ſobie Papieſzowie odmieniaia imiona wlaſne.	(list.	34.
Ceſarz Papieſzowi winien prawe ſtrzenie v konia trzy
mac.	list.	34.
Concylidium Bazyleyſkie.	list.	36. 40.
Clemens wtory tym imieniem Papieſz otracy.	list.	38.
Clemens ſtoſty Papieſz zburzenie vzynit na przeciwo
ko Ceſarzowi.	list.	39.
Co ieſt na Moizeſowym ſtoleu ſiedziec.	list.	40.
Co zamyka w ſobie Ewangelia.	list.	45.
Co ieſt krzeſt.	list.	46.
Co to ieſt ia ciebie krzyz w imie Oycy y Syna y Du
cha Swietego.	list.	46.
Co ieſt wieſerza Państwa.	list.	47.
Co to ieſt piycie ſtego wſyſcy.	list.	48.
Czemu Antykryſt zaſem dobrze mowi.	list.	52.
Czemu Kryſtus Duchu niekryſtego ſfuat	list.	52.
Czlowiek zadny niewie. Eccleſiaſt. 9. iako ma ro
zumi.	list.	53.
Czemu Papieſkich dobrych vzynkow nieumy.	(list.	61.
Czemu mamy dobre vzynki czynic.	list.	64.
Co ieſt naſimierzac ſie e Kryſtu ſyna Bozeg.	list.	69.
Cisnienie do wody ſwieconey albo garowaney.	list.	71.

Regeſtr.

Co ieſt ogień Papieſki	liſt.	17.
Czemu lampy były wſtawym zakonie.	liſt.	90.
Chleb tak garuie Papieſnik na wielkenoc.	liſt.	97.
Co znamionowało odzienie Aaronowe.	liſt.	106.
Co za pożytek czyni obraz.	liſt.	111.
Co mądza obraży mowia.	liſt.	116.
Ceſarze obraży wyrzucali s'koſciotom.	liſt.	117.
Cechy maia Papieſcy kaptani.	liſt.	118.
Czemu papieſz kiedze ſwoie roſoyta po ſwiecie.	(liſt.	119.
Czeſtochowa y inſe mieyſca.	liſt.	120.
Chleb praſny y opłatki Papieſz wymyſlit.	liſt.	122.
Czemu Papieſcy krieſza zoſtawała kaptany.	liſt.	124.
Co tym kaptanem za wrząd dawaia.	liſt.	124.
Czapke Biſkupia tak garuia.	liſt.	129.
Coby mieli obiecować Biſkupi.	liſt.	129.
Co przynosi za pożytek przyſiega Biſkupow.	liſt.	132.
Co ieſt przyſiega mnicha.	liſt.	137.
Co ieſt wyrzec ſie y zaprzec páná J. Kry:	liſt.	138.
Co ieſt poſluſeńſtwo mnichie.	liſt.	139.
Czyſtość mnichy obiecia.	liſt.	139.
Co ieſt opuſcić wſyſtki rzezy.	liſt.	141.
Co mnichy opuſćili.	liſt.	141.
Co ieſt wiara kzeſćijańska.	liſt.	142.
Co ieſt pierwa wiara y temu pierwa.	liſt.	142.
Co obiecia mnicha chować.	liſt.	146.
Czyſtość ieſt dar Boży.	liſt.	148.
Co ieſt w imi umartych ludzi wzyć.	liſt.	158.
Co ieſt offiarować.	liſt.	177.
Czemu ſie miſſa brzyziemy odpowiedz.	liſt.	188.
Co ieſt przecie ſie syna Bożego.	liſt.	192.
Czemu		

Regeſtr.

Czemu taćinſkim ięzykiem mſa czytala.	liſt.	198.
Co czyniemy kiedy przyſtepujemy.	liſt.	200.
Co Kryſtus mowit do Apoſtoloro to cheſ mowit do wſyſtkich:	liſt.	201.
Co wradzili na Concylium Konſtancynſkim.	liſt.	204.
Co ieſt wietſzego ieſli zwynay byli Kryſtus.	liſt.	205.
Concylium Konſtancynſkie nie z ducha S. bylo zgro-
madzone.	liſt.	206.
Co ieſt inſe iednaze przydawac do Kryſtusa.	liſt.	209.
Co ieſt ſwiete czynic przyzyniam.	liſt.	213.
Co ieſt iednanie z Bogiem.	liſt.	214.
Co Apoſtolowie o jonach ſwoich napisa.	liſt.	229.
Co Papieſnicy na przeciwko Apoſtołſkiej yſtawie po-
ſtanawiali.	liſt.	230.
Co Synod Niceński wradzit o jonach ſlug koſciel-
nych.	liſt.	230.
Co ieſt krzyſ kzeſćijański.	liſt.	237.
Czemu pan krzyſ przepuſta na wybrane ſwoie.	(liſt.	238.

D.

Diaconowie ktorzy ſa.	liſt.	4.
Doktorowie ktorzy ſa.	liſt.	4.
Damaſcus wtory tym imieniem Papieſz iako wſedł na
Papieſtwo.	liſt.	38.
Duch Swiety.	liſt.	47.
Dobrego głowieſa pozym man y poznać.	liſt.	66.
Djabelſka chytrość okolo wody zarowaney.	liſt.	70.
Dzień zaduſzny Jan Papieſz oſmynaſty tym imieniem
yſtawil.	liſt.	75.
Dwoiacy ſa ludzie na ſwiecie.	liſt.	76.
Dwie drodze po ſmierci.	liſt.	76.
K r ij		
Do owie		

Regeſtr.

Do owoceſt pana Kryſtuſowych năpominanie.	liſt. 80.
Dziewieć kroć kłekaia przed oleiem Papięſcy Biſtu-
pi.	liſt. 84.
Drewno v Papięſnikow ſedyna nădzieia.	liſt. 93.
Druga wymowka iz ty pozdrawiaia y wkłania.	(liſt. 94.
Dla tego żydowie na puſty wſali cłca.	liſt. 94.
Do wiernych năpominanie.	liſt. 107.
Duch nieczyſty pănute nad zaklinaniami.	liſt. 120.
Djakonowie Papięſcy.	liſt. 123.
Dwa rogi v infuty Papięſkiego Biſkupa.	liſt. 130.
Dominił mniſz.	liſt. 135. 145.
Drugie piſmo ktore mniſy przywodzą.	liſt. 142.
Dominił beſ grzechu ſie zaſat y nărodził.	liſt. 145.
Do oycow y mătək năpominanie Krzeſćjanſkie.	(liſt. 149.
Druga wymowka niektorych oycow y mătək.	liſt. 149.
Dyurnaty Papięſkie ſwiadzo / iz nie w imie pana Je-
zu Kryſta proſa.	liſt. 158.
Dyurnat drukowany w Wenecyey Roku.	1542.
	(liſt. 159.
Do proſie ludu năpominanie Krzeſćjanſkie.	ſt. 159.
Drewno nădzieia v papięſnikow.	liſt. 162.
Drewno pozdrawiaia Papięſnicy	liſt. 162.
Drewnu Papięſnicy ſpiewala y drewno ſe zdawia.	(liſt. 162.
Drewnu ſie tak Papięſnicy modla.	liſt. 166.
Dzień troyce Świętey ſluznierſtwă.	liſt. 169.
Do wincente ſluznierſtwă năprzećiwko trwi ſnă
Boſeje.	liſt. 171.
Do drzewa ſluznierſtwă.	liſt. 172. 174.
Do Gloryana y inſzych ſluznierſtwă.	liſt. 172.

Regeſtr.

Do Jana S. krzćiciela ſluznierſtwă.	liſt. 173.
Do Matgorzaty ſwiętey ſluznierſtwă.	liſt. 173.
Dzień przenieſienia Świętego Stanisława ſluznier-
ſtwă.	liſt. 174.
Do Michała Świętego ſluznierſtwă.	liſt. 174.
Do S. Marcina ſluznierſtwă.	liſt. 174.
Do Rocha ſluznierſtwă.	liſt. 174.
Do Joachima y żony tego ſluznierſtwă.	liſt. 174.
Do takiego paſterza ſluznierſtwă.	liſt. 175.
Do drewna ſluznierſtwă.	liſt. 175.
Do Wołechay ſaniſława ſluznierſtwă.	liſt. 175.
Do Wacława ſluznierſtwă.	liſt. 175.
Dla tego Mſe bywaia.	liſt. 187.
Do ludzi vbogich năpominanie Krzeſćjanſkie.	(liſt. 194.
Durandus papięſki doktor żył.	liſt. 195.
Doktor Marcin Luter.	liſt. 207.
Djabel dopuſci mieć Kryſtuſa ſednaga / ale nie ſa-
mego.	liſt. 208.
Doktorom dokad mamy wierzyć.	liſt. 216.
Dla roſkoſy doſeſney papięſnicy niejeiſtſwo ſobie
wymyſlił.	liſt. 225.
Dwoiaki ieſt krzyſ.	liſt. 237.
Drzewa krzyſowego iako wiele po wſyſtkim ſwiećie.	(liſt. 239.

¶

Ewanieliſtowie ktorzy ſa.	liſt. 4.
Eugenius Papięſz na Bazyleyſm Concylum 3330
con.	liſt. 40.
Ewanielia co ieſt.	liſt. 43.
Ewanielia niepoptatna nauka.	liſt. 71.
	R r 19 12 pi

Regeſtr.

Epiphanius ſwiety tak napisał o obraziech. list. 112.
 Ewangeliey bytanie y papieznikow iest zbawienie y o
 bronie. list. 161.

3

Gortas Cesarz przysadził papieſtwo Biskupowi Rzym
 ſciemu. list. 29.
 Gracifet mnich y iego regula. list. 135.
 Gracifet pracom kazal. list. 145.
 Gracifet mial Apostotow dwanaſcie. list. 145.

6

Grzegorz pierwszy tako ſie powadził o papieſthwo z
 Janem Konſtancynopolſkim. list. 29.
 Grzegorz ſiodmy Hildebrand garnokrzeznik papieſ.
 list. 36.
 Grzegorz dwunasty papieſz zrzucony o papieſtwo.
 list. 39.
 Gromnice obrona duſzna y cielesna. list. 69.
 Głowe biskupia tak garnia. list. 125.
 Gdzie Chrystus wypełnit urzad kapłanski. list. 160.

3

Hispańskie koſcioty podaly ſie papieżowi. Anno 1090.
 list. 30.
 Hadryan papieſ. list. 37.
 Hadryan gwartym imieniem wezwany papieſz za
 klat Cesarza. list. 39.
 Heretyki kacerze biskapi wspomniata. list. 31.
 Huldrykus Biskup Auspurſki piſal do papieſza o żony.
 list. 233.

3

Jesli tedy Piotr ſwiety zakladal ſtolec ſwoy w Rzy
 mie. list. 22.
 Jakoby.

Regeſtr.

Jakoby koſciot papieſki byl wſtrzowa y malka.
 list. 24.
 Joanna papieſz w procesyey dzieciſz vrodzila. list. 31.
 Jan dwunasty tym imieniem papieſ. list. 37.
 Jan trzynasty tym imieniem papieſ. list. 37.
 Jan pietnasty tym imieniem papieſ. list. 38.
 Innocencyus wthory tym imieniem papieſ wielki z
 Rzymu. list. 39.
 Innocencyus gwartym papieſz wſtawil / iſ kazdy pa
 pieſ moze Cesarza zrucic. list. 39.
 Jan Piranſki kazal / iſ ſie Antykryst narodzil. list. 39.
 Jan hus na ten czas kazal Ewangelia. list. 39.
 Innocencyus osmy papieſz roſkazal mſyć bez winy.
 list. 40.
 Jz papieſz iest prawdziwy Antykryst. list. 42.
 Jaki iest duch niezyssty list. 52.
 Jz doſci wierzyć. list. 55.
 Jz tylko przez ſamie wiare bywamy wſprawnymi
 ni. list. 56.
 Jz ludzi nie ma odpuszczenia grzechow / w imie pa
 na Jeſu Chrysta ale w imie wſynkow. list. 57.
 Jakiey rary ludzi wſymy. list. 59.
 Jz papieznicy wſa w imie wſynkow debrych odpus
 zczenia grzechow. list. 65.
 Jz ja niepoſadzam ale fałſzywo nauke odtrzymam.
 list. 69.
 Jako pozdrawiala olaw w wielki gwartek. list. 84.
 Jako hierzynnia ludzi Biskupi papieſcy albo ſuffrag
 nowie. list. 84.
 Jayca tak garnie papieznik. list. 97.
 Jakiba tak garnie papieznik na wi iſ nos. list. 97.

Regeſtr.

Jako Światey Páwet wymalował fałszywe wycięcie.	liſt. 99.
Jako zwony krzga.	liſt. 103.
Jesli ſa przyjaciele Boży papieżnicy albo nie.	liſt. 103.
Jako gárma ſmykcarze	liſt. 104.
Jako ornaty gárma.	liſt. 106.
Jako ich wiele naużyty obrazy.	liſt. 115.
Jesli obrazy ſa kościelna okraſa.	liſt. 115.
Jako pan będzie mówił w gniewie ſwoim do tych mſarzow.	liſt. 125.
Inſula Biſkupa Papieſkiego.	liſt. 130.
Ji Pan Kryſtus dla Grancieſſa nieprzyſzedł.	liſt. 144.
Ji ſie wniebie zwada ſtala.	liſt. 146.
Ji Papieſz y Miniſzy ſ fałſzowali Biblia.	liſt. 151.
Jesli wie Panna Mária ſercá ludzkie.	liſt. 166.
Ji ſie Bog gniewa na ich offiary Mſarſka.	liſt. 170.
Jako Żydowie ładali Baranka wielkonocnego.	liſt. 184.
Jesli Papieſz ſ ſwoła Krzeſza ma Kryſtusa w ſwey mocy.	liſt. 189.
Jaka mamy offiary zynie Bogu.	liſt. 189.
Ji Mſarſkiey offiary za Apoſtolow niebyto.	liſt. 191.
Ji bronicie proſym ludziom krwie Pana Kryſtusa.	liſt. 199.
Jzem nic nieodmienit.	liſt. 206.
Jednaz tედyny Kryſtus Syn Boży.	liſt. 208.
Jednaz iniedz y dowieſma ſtronoma.	liſt. 211.
Jednaz wzeſit dwoiákiey natury.	liſt. 211.
Jako na ſwiecie tak y wniebie powiedzia Papieżnicy.	liſt. 214.
Jakiey chwaty Bogu dopuſci Djabel.	liſt. 220.
Jan	

Regeſtr.

Jan Papieżowa Ktoręgo roku żył.	liſt. 234.
Jako ſie dingo Cjart ſtaral aby Krzeſza ſon ſwoich w taſnych niemieli	liſt. 234.
Jesli ſa przyjaciele albo nieprzyjaciele Boży Papieſznicy.	liſt. 240.
K.	
Ktory Papieſz wie na przod pokore wzgardzili a pyche do kościola wprowadzili.	liſt. 26.
Ktory Papieſz wymyſlił imiona Papieſzom odmienniać.	liſt. 34.
Kurſiſty z Biſkupow Papieſz wzyuit y wymyſlił.	liſt. 34.
Kardynałſkie wbiory Szartat germony.	liſt. 35.
Kardynatow Rzymſkich przyſiega iata.	liſt. 35.
Ktory Krzeſz Pan Kryſtus niepoſtanowił.	liſt. 36.
Kanonicy nie od Kryſtusa ſa poſtawieni.	liſt. 36.
Ktory Kriedze Kryſtus poſtanowił.	liſt. 36.
Kryſtus obiawił wola oycá ſwego ludziom.	liſt. 42.
Kryſtus co rozkaſał z wolennikom ſwoum.	liſt. 43.
Kryſtus Syn Boży tak mowi.	liſt. 46.
Kryſtus mowi do wſyſtkich.	liſt. 46.
Ktoryn ludziom Pan Bog wiáre dáie.	liſt. 55.
Kryſtusa tylko przez wiſtkiem nazywáie Zbawicielem.	liſt. 57.
Kto ma wiáre wyrzekł ſie ſámego ſiebie.	liſt. 58.
Kto przetworzon przez wiáre niekcha ſie w zlych wzyntach.	liſt. 59.
Ktorych wzyntow dobrych wzynty.	liſt. 61.
Kwie Syna Bożego ſluznienie.	liſt. 68.
Kreſlenie wody ſwiece krzciłna.	liſt. 73.
Kryſtus y Apoſtoli nie gárowáli wody ani Soli.	liſt. 7.
So	

Regestr.

Kosci w Citarzach zamurowany listy / na ktorych napisano odpusty.	list. 79.
Kiermasze od Papieza wymyslane.	list. 80.
Kiedyby w samego Krystusa wierzyli / tedyby do niego nie nieprzysadzali.	list. 80.
Krzest Papieski z Oleiem.	list. 83.
Kto wymyslit y wstawit Oleie garowac.	list. 85.
Kadzenie Papieznicy wziali od Poganow / potym od Żydow.	list. 91.
Konie Papieskie beda zbawione.	list. 95.
Kotage tak garule Papieznik.	list. 97.
Krystusy Papieskie na wielke noc.	list. 98.
Kije Patrysze jako garnia.	list. 99.
Kaplic poswiacanie.	list. 100.
Kamienia y wapna poswiacanie.	list. 101.
Kto napierwcy Koscioty poswiecac wymyslit.	list. 102.
Kosciot Salomonow.	list. 102.
Kedy jest Kosciot poswiecony.	list. 103.
Kielich y Patryne jako garnia.	list. 105.
Kto wymyslit kielichy y patryny garowac.	list. 106.
Kto wymyslit Ornaty.	list. 107.
Krucyfiks y inne obrazy jako garnia.	list. 108.
Ktore ochodstwo jest Kosciota Przesclanstwo.	list. 115.
Kto obrazy wymyslit.	list. 117.
Kaptanow swiecenie Papieskie.	list. 118.
Kaptani Papiescy.	list. 123.
Kielicha dawanie w rece.	list. 124.
Kto jest Biskupem prawdziwym.	list. 126.
Kir Biskupi jak garnia.	list. 128.
Ktorzy sa w imi Biskupi.	list. 130.
Kiy Biskupi / pierascien / rakawice / y lancuski.	list. 131.
	kastryatem

Regestr.

Kastytatem Mniszy albo bystosc obecnia.	list. 132.
Ktorym pismem Mniszy swoje vboistwo wymyslane zalaniata.	list. 140. 141.
Kazanie Papieskie na wielke noc.	list. 146.
Kazanie Papieskie swiateczne / iaka sie zwada wniebie stala.	list. 146.
Krinia jako swieca.	list. 147.
Ktore sa znaki Duchu Swietego w Kosciole swietym.	(list. 150.
Ktorzy Aniolowie ten Zoltarz Panny Maryey przyniesli z nieba.	list. 157.
Kto wzynit Jednazem y przynies Pannę Maryę.	(list. 164.
Krzyzowe dni bluznierstwa.	list. 169.
Kanon mniesty bez ktorego zadna Misa niebyma.	(list. 169.
Kanon wielki.	list. 170.
Ktorymi slowy Wemsa bluznia Pana Krystusa.	(list. 177.
Kto rozkazal zynic wielki optatek Krizej / a ludziom maly.	list. 184.
Ktorzy Baranka zglowa nieiedza.	list. 185.
Ktorzy Baranka znogami nieiedza.	list. 185.
Ktorzy Baranka surowego iedza.	list. 185.
Ktorzy Baranka warzonego iedza.	list. 185.
Ktorzy w Baranku lamia Kosci.	list. 186.
Ktorzy Baranka w jednym domu iedza.	list. 186.
Ktorzy Baranka wlasawsy sie iedza.	list. 186.
Ktorzy Baranka pretko iedza.	list. 186.
Ktorzy Baranka stotac iedza.	list. 186.
Ktorzy Lastni mata w rekach.	list. 186.

Regeſtr.

Akorzy Baranka nieiedza w iednym domu.	liſt.	156.
Akorzy Baranka nieucaſawſzy ſie iedza.	liſt.	156.
Akorzy Baranka nieprecko iedza.	liſt.	156.
Akorzy Baranka nieſtoic iedza.	liſt.	156.
Akorzy Laſt w rekach nierrzymia.	liſt.	156.
Akorzy Baranka beſ ſſaſe iedza.	liſt.	157.
Akorzy Baranka s przaiſkami iedza.	liſt.	157.
Akorzy Baranka beſ przaiſkow iedza.	liſt.	157.
Akorzy offiary wdzierne offiarna Panu Bogu.	(liſt.	159.
Banen Papięſti Wemſale.	liſt.	156.
Bto Łacińſka Alfa wymyſlił.	liſt.	198.
Bryſtuſa y Apoſtoly wzyyli Heretyki na Concylum Konſtancyńſkim.	liſt.	204.
Btore ſłowa ſa w Concylum Konſtancyńſkim.	(liſt.	205.
Bryſtuſ tylko ſam ieſt ſprawniedliwy.	liſt.	210.
Btoremie ſie ſłowy Bryſtuſ przybynia do oyc.	(liſt.	212.
Bryſtuſ nie tylko głowick ale y Bog.	liſt.	213.
Bryſtuſtom na ony ſłowa Jeden Bog. I. T. m. 2.	(liſt.	213.
Bto ſie roſkazał do duſz umarłych ludzi wćukac.	(liſt.	215.
Bryſtuſa ſłupiliſe w feſtyckiey cci y chwatył.	liſt.	215.
Bryſtuſa Wincencego y Bartłomieja Papięſnicy	liſt.	215.
chy ſwote omymała.	liſt.	215.
Boſciot komu budnia Papięſnicy.	liſt.	219.
Boſcioty w polkce.	liſt.	219.
Boſcioty komu poſtrzecone.	liſt.	219.
Btore paſmo opażgala Papięſnicy o mały niſmie.	(liſt.	225.

Regeſtr.

Kaptani ſtárego zakon.	liſt.	225.
Kalirty Papięſ naprzod wſt. wíl aby ſludzy koſciel	liſt.	230.
ni jon rziemieli.	liſt.	230.
Krzyſe Papięſa Rzymſkiego y ſlug iego.	liſt.	238.
Btore Kryſe nie ſa Kryſtaſowe.	liſt.	239.
Btorzy ſa przyiaćiele Boſy.	liſt.	240.
L.		
Leo dziewiaty tym imieniem Papięſ poiman	liſt.	38.
Lucyus thrzeci thym imieniem Papięſ od Rzymia	liſt.	39.
now wygnány.	liſt.	39.
Łotr na Kryſin co miał dobrego.	liſt.	57.
Łotra Kryſtuſ do Łyſca niepeſlat.	liſt.	77.
Łew Papięſ trzeci tym imieniem.	liſt.	91.
Łactancyus co piſe o obraziech.	liſt.	112.
Łacinnicy wſtali/tylko Grekowie y Ruſ nieuſkali.	(liſt.	235.
M.		
Medyolańſki koſciot papięſon i ſie poddał Anno. 1051	(liſt.	30.
Moc Boia co ieſt.	liſt.	43.
Molierca Papięſka nad Barankiem woftowym.	(liſt.	67.
Molierca w odna ſwiateczna y wielkonocna.	liſt.	73.
Molierce lata Bonifacyus oſmy koſciot ſta lach.	(liſt.	78.
Molierce lata Klemens ſoſty wpi. cięziſot lat.	(liſt.	78.
Molierce lata Syrye gwarty wedwudziſtular	liſt.	78.
y wpiaci.	liſt.	78.
Molierce lata Kryſtuſowe koſciot go roſu y gotzi	liſt.	78.
S.		
S.		

Regeſtr.

Mieſo tak gárnie Papięznik.	liſt.	97.
Mieſo tak gárnie Papięznik.	liſt.	97.
Mieyſca Aſtoſtoſkie niewiem iákie.	liſt.	131.
Mniſzy / Reguty / przyſięgi ich.	liſt.	133.
Mniſzy ſkad ſie wſzeli / y ktorego gáſu.	liſt.	133.
Mnichow ſie nawieſcey námnóżyto w tyſiac lath po
mace Páńſkiey.	liſt.	137.
Mniſka przyſięgá.	liſt.	137.
Mniſzy obedyencya poſluſeńſtwo obiecuia.	liſt.	138.
Mniſkie poſluſeńſtwo co ieſt.	liſt.	139.
Mniſzy iedney godziny ſpáć / wſtać / ieſć / pić etc.	(liſt.	140.
Mniſzy Sodomſcykowie y Gomorſcykowie.	liſt.	141.
Mniſzy co opuſćili.	liſt.	141.
Mniſkie náuki Djabelſkie.	liſt.	144.
Mniſti iáko ſwieca albo gárnia.	liſt.	147.
Mniſzy y Papięſ s fatſhowali Bibliá.	liſt.	151.
Mniſzy vſzymili s Pánný Maryey Boginia Pogańſ
ſka.	liſt.	151.
Mniſaty ſwiáthga / iſ nie w imie Pána Jeſu Chryſta
proſa.	liſt.	157.
Morſka gwiazdá v Papięznikow Pánná Marya.	(liſt.	162.
Mniſatkrzeſey Papięſkiey w ktorym Pána Boga y ſy
ná iego ſluznia.	liſt.	167.
Mniſa o grobie Páńſtón ſluznierſtwo.	liſt.	171.
Mniſa o Wlozniey ſluznierſtwo.	liſt.	175.
Mniſa o Gerniowey Koronie ſluznierſtwo.	liſt.	175.
Mniſa o Gternáſie poroecnikach ſluznierſtwo.	liſt.	175.
Melchifedech nie ku Mniſey Papięſkiey nie náleży.	(liſt.	179.
Melchifedech		

Regeſtr.

Melchisedech byl Kroleſm ſprawiedliwoſci liſt.	180.
Melchisedech byl Kroleſm pokoju.	liſt. 180.
Melchisedech byl nawyſſzym Káptan.	liſt. 181.
Mniſa ſie s figura niezgadza.	liſt. 183.
Mniſa Papięſka ſkad vroſlá.	liſt. 194.
Mniſa Papięſka góta maſſtára.	liſt. 198.
Mniſa Zel Babilonſki.	liſt. 199.
Mniſeńſtwo ſlug Koſćielnych.	liſt. 220.
Mniſeńſtwo ieſt rzez dobra.	liſt. 221.
Mniſeńſtwo ieſt zytoſć.	liſt. 221.
Mniſeńſtwo ieſt Błogóſławieńſtwo.	liſt. 221.
Mniſeſ nieporzucił żony.	liſt. 224.
Mniſonkowie wiele dolegliwoſci muſa poznać.	(liſt. 225.
Mniſonkowie ſie ſtáraia poſpolicie o ty dozeſne rzez
ſy.	liſt. 226.
17.	
Náſpominánie do wſyſtych wiernych.	liſt. 37.
Náſbo byto otworzone dúſzey á niſli przez godziny.	(liſt. 38.
Nikolaus piaty Papięſ Woyne wiódł o Papięſtwo.	(liſt. 39.
Ná ſwiádká wiernego co náleży.	liſt. 45.
Náuka Papięſá Rzymſkiego.	liſt. 51.
Ná kóſda medziele Wode y Sol gárnia.	liſt. 70.
Náſpominánie do wiernych / co náſgáia ná kóſpie.	(liſt. 72.
Ná iákim gruncie zaſádzono Kápliec / ołtarze / mniſy
onarzy etc.	liſt. 73.
Náſpominánie do ludzi proſtych / ktoryy w náſt
kryſza dziatki.	

Regestr.

Ná co ogień Swiecon obracaia ludzle.	list.	87.
Nápomínanie do wiernych.	list.	96.
Nie przy kościelech ludzi chowano.	list.	104.
Nietylko żydom / ale też Krześcijanom Bog zakazał
obrazow.	list.	111.
Niepotrzeba pánu Bogu Swiec.	list.	122.
Niebezpiečna rzecz Kriedzem być.	list.	124.
Nápomínanie do tych co sie v Biskupon swieca.	(list.	132.
Náuki Mnístie Djabelstie.	list.	144.
Niemamy wetpie o pożywieniu.	list.	149.
Ná wielkenoc bluznierstwa.	list.	169.
Náwiedzenie Panny Maryey bluznierstwa	list.	173.
Niektrawymobyżaiem powiedaia ofiaruia.	list.	178.
Nie dwie ale tedne offiars wznit Krystus.	list.	182.
Nie Krystus postanowił offiary Mšarskiey.	list.	183.
Niezgadza sie w pisanu swoim Biskup.	list.	187.
Nedzny to takowy Krystus / ktorého grzešny gło-
wił offiaruie.	list.	189.
Nam niemoga tego przysedzié / abysmy mieli inše Je-
zusy.	list.	193.
Nápomínanie do wiernych Krześcijanow.	list.	199.
Nie cielesne iedzenie y piéie.	list.	200.
Nie Swieci sa našymi Jednazami.	list.	210.
Ná ktorego s swiarych Bog jest nataškawšy.	list.	212.
Náuka jest Apostolska aby sluga kościelny miał swo-
je własná žone.	list.	224.
Nápomínanie do wiernych wšerškich.	list.	224.
Nieženstwo vstáwa Papiesta.	list.	228.
Nieže nemy Panieństwa.	list.	228.
Nieženstwo nie st Boža vstáwa.	list.	229.

Niceński

Regestr.

Niceński Synod o žonach slug kościelnych.	list.	23.
O		
Obrona Wiary starodawney Krześcijánskiey.	list.	1.
O pokorze pána Krystusowey y zwolennikow iego.	(list.	2.
O pokorze Papięza Rzymstiego y zwolennikow iego.	(list.	6.
O żywociach Ppięzow Rzymstich.	list.	37.
O náuce pána Krystusowey y zwolennikow iego.	(list.	42.
O swiatostíach kościelnych.	list.	46.
O Swiatostí Wiezerzey Pánskiey.	list.	47.
O Papięskiey náuce y zwolennikow iego.	list.	50.
O dobrych vžynkach / iz my nieganiemy dobrych v-
žynkow.	list.	60.
O Papięskim Várántu wostkowym / iako y Papięš ná-
ruie.	list.	66.
O Swietym Stán. slawie Wemšale.	list.	69.
O Papięskim žrodle / wodzie y Soli.	list.	70.
O Cžyšcu poplatney náuce Papięskiey.	list.	74.
O Papięskich Młtošciwých leciech y odpušciech.	(list.	76.
O Papięskim Kržžymie / y inšých Oleiach.	list.	80.
Oleiem drwa / kamienie / y Spiže maia.	list.	86.
O Papięskim swieceniu ognia w Wielkonocna So-
bort.	list.	86.
Ogień obroná Papięsta.	list.	87.
O wies swieci Papięš.	list.	95.
O wies daie letárstwo dušne.	list.	95.
O wce iako garnia y Sol.	list.	99.
O Papięskim poswiscaním košciolow.	list.	100.

T t

Regeſtr.

Oltarzow poſwiacanie.	liſt. 100.	101.
Oltarzow niepotrzeba w koſciolach.	liſt. 102.	
Ornaty jako garnia.	liſt. 106.	
O Krucyfikie / y o innych obrazach jako ie garnia.	(liſt. 108.	
Obrazow Swiecenie.	liſt. 109.	
Obrazy niepozyteczne ku żadney rzeczy.	liſt. 111.	
Oycowie Swieci brzydzili ſie obrazy.	liſt. 112.	
Od kogo to maia / iſ do koſciolow obrazy ſtawiaia.	(liſt. 113.	
Obrazy / powiedaia / iſ ſo proſtych ludzi kriegi.	liſt. 114.	
O kraſa y ochadoſtwo powiedaia obrazy.	liſt. 115.	
O papięſkich kaptaniach ſwiecenia.	liſt. 118.	
O brodzie Papięznicy tak ſie pytaia.	liſt. 119.	
Odzwiergni papięſcy Oſtyarj.	liſt. 119.	
O ptaki y chleb przaſny.	liſt. 122.	
O rekach kaptaniſkich.	liſt. 125.	
O Papięſkim ſwieceniu Biſkupow y przyſiedzeich.	(liſt. 126.	
O co pytaia Biſkupow kiedy ie ſwieca.	liſt. 127.	
Od kogo ſa poſłani Biſkupi y Krięza Papięcy.	(liſt. 129.	
Ozym rãdzo na Concyljum Papięznicy.	liſt. 132.	
O Papięſkich Mnichach / ich Regulach / y przyſie-
gach.	liſt. 133.	
Obedyencya albo poſluſeńſtwo Mnichy obiecua.	(liſt. 135.	
O hey hey Franciszek Zjabelſka moc ſkazi.	liſt. 144.	
O Mnichach jako ie ſwieca albo garnia.	liſt. 147.	
O wierla ſwiecerie Mnichſkam.	liſt. 148.	
O piero		

Regeſtr.

O pierſcieniu Mnich.	liſt. 150.
O Janie ſwietym ſluznierſtwa.	liſt. 108.
O Mikolaju ſwietym Wamſy ſluznierſtwa.	liſt. 171.
O Swietych umarłych ſluznierſtwa.	liſt. 171.
O Swietym Stanislawie ſluznierſtwa.	liſt. 172.
O ſfiary krzeſcjanſkie.	liſt. 159.
O ſtawie pod jedna osoba na Concyljum Konſtan-
cynſkim.	liſt. 203.
O jednym iednazu poſrzedniku y przyſynicy ſłowie-
ku panu Kryſtuſie.	liſt. 208.
O małżeńſtwie ſlug koſcielnych.	liſt. 220.
P.	
Pãſterſe.	liſt. 4.
Prorocy ſwieci.	liſt. 4.
Papa / kto dat to pyſne przezwieſko Biſkupowi Rzym-
ſkiemu.	liſt. 7.
Papięſ ſie Bogiem ziemſkim zyni.	liſt. 5.
Papięſ ſie Wikarjym Kryſtuſowym zyni.	liſt. 9.
Papięſ ſie Słowa koſciola wſyſtkiego krzeſcjanſkie-
go zyni.	liſt. 12.
Papięſ ſie Petro albo Opoła wſyſtkiego koſciola
krzeſcjanſkiego zyni.	liſt. 13.
Papięſ ſie Pontyferem albo na przednieyſzym Biſku-
pem zyni.	liſt. 16.
Pioer Swiety bylli kiedy w Rzymie.	liſt. 19.
Papięſ trzy korony noſi.	liſt. 25.
Papięſ nie od Kryſtuſa ieſt poſtawion.	liſt. 25.
Papięzowie Rzym ſie domagaia papięſtwa.	liſt. 25.
Papięſ niebyl Papięzem przed Kolaſem Ceſarzem.	(liſt. 3.
Papięzowa pycha ſiad wroſla.	liſt.
T c q	

Regeſtr.

papieżem pāni Janor. a była. Anno. 555. list.	31.
papieżowi Ceſarz przyſiega.	list. 32.
papieſz ſuſywie zowie bogactwā podwyſſhenim.	(list. 33.
papieſz zdatona bātwoch walcā / y ſſalony pāſterz.	(list. 33.
papieżowie ſobie imionā odmiēni ſiā.	list. 33.
papieſz wſtāwił / aby przed nim kłękano.	list. 34.
papieżowie walzyli nā Ceſarze.	list. 34.
papieſz wzynt ſobie z Biſkupow kurfirſty albo kria-
żetā.	list. 34.
papieſz zemu wzynt z Biſkupow kurfirſty / to ieſt /
kriażetā.	list. 35.
papieſz wzynt ſobie Kārdynaty / to ieſt / Woiewody.	(list. 35.
papieżowā Ordāktora ieſt.	list. 36.
papieżowie iako wchodzili nā Papięſtwo.	list. 37.
Platyna nārzetā nā Papięze / piſarz papięſki.	list. 38.
papieſz Nigromāntyk albo gārnokrieżnik.	list. 38.
Pāſkalia papięſz wtory poimāny od Ceſarżā.	list. 38.
papieżowie trzy byli rāzem / Jan / Grzegory / y Be-
nedykt / Anno. 1410.	list. 39.
Pāwel wtory papięſz Platynę piſarżā ſwego wſadził
iż piſat omich.	list. 40.
papieżā Rzym. iego przyſiegā.	list. 41.
papieſz Bātwoch walcā.	list. 41.
Przyſiegā ma być tylko przez imię pānſkie.	list. 41.
Piyć ieſt w / wſey ku nāſey poćzſe wielkiey.	list. 48.
papieżowi nie ozdoba nāukā Ewāngeliā.	list. 48.
apiek dārmo mo. i. wierze grzechom odpuſzczenie.	(list. 54.
papieſz	

Regeſtr.

papieſz wzy y ſludzy iego / iſ niedoſiāc w... list. 54.	
Przeſſame wiara bywamy zlozeni pānem Bogiem.	(list. 56.
Pan Robotnikow proznuacych mieć niechce w win-
nicy ſwoiej.	list. 61.
papieſz y ſludzy iego zakażuia wyznāwāc pānā Jezu
Kryſtā.	list. 65.
papieſz woſkowe Bārānki przyrownat do pānā K. y
ſuſā Bārāntā żywego.	list. 67.
papieſz trzy Agnuſy albo Bārānki woſkowe Ceſarzo
wi poſlat zā wielki dar.	list. 68.
papieſz ieſt garownica nāwyſſſa między garowni-
cāmi.	list. 68.
papieſz y iego cechowani Krieżā tak nā kożda nie-
dziele gārui wode.	list. 71.
papieſz y iego Krieżā od pogānow ſie nāuczili gār-
uac wody.	list. 72.
papięſka modlitwā wednā kożda niedziela.	list. 72.
papięſka woda wielkonocna.	list. 72.
Poprzyſiegānie wody.	list. 73.
Pytānie kto roſkazał wode gārować.	list. 73.
papięſka Sol niedziela kożdey.	list. 73.
Pientadze duſe wyćiogāia o Czyscā.	list. 76.
papieſz niewierzy / aby Kryſtus przynioſł z niebā mi-
łōiwe lāto.	list. 79.
Pierwſza wymowkā papięſka o Oleu.	list. 86.
papieſz Lāmpy wymyſlił.	list. 90.
papieſz kaczidłānce wymyſlił.	list. 91.
papieſz popiot wymyſlił.	list. 91.
papięſkiego Bāgnā y Kwiatkow wārowanie w nie-
dziele Kwiatna.	list.

Regeſtr.

Papieſzney Czarnokrzestnicy.	liſt.	93.
Papieſkie w Zwiſtna niedziela bluznierſtwa.	liſt.	93.
Papieſkiego ziela ſwiecenia zielney panny Maryey.		
	(liſt.	94.
Papieſz ſwieci Qwies dzien Szepana ſwietego.		
	(liſt.	95.
Papieſz ſwieci Złoto / Mirre / y kadzido.	liſt.	96.
Papieſka wielkanoc.	liſt	97.
Pytanie kto im to zynić roſtazat.	liſt.	98.
Pacniki iako garna.	liſt.	99.
Poſwiacanie koſciotow.	liſt.	100.
Pierwſzy dowod poſwiacania koſciotow.	liſt.	101.
Pogrzeby w ciemności być.	liſt.	104.
Pacynę y Kielich iako garna.	liſt.	105.
Pogani ſiegaia do obrazow.	liſt.	111.
Papieſznicy chwala obrazy.	liſt.	113.
Powiedaia niekleſamy przed obrazy.	liſt.	116.
Papieſcy odzwierni oſtyarę.	liſt.	119.
Papieſcy bytelnicy albo bytaze Lectores.	liſt.	120.
Papieſcy zaklinage Exorciſte.	liſt.	120.
Papieſcy Akolitowie.	liſt.	121.
Papieſcy Subdyakonowie.	liſt.	122.
Papieſcy Dyakonowie.	liſt.	123.
Papieſcy Kapłani Sakryſtuli.	liſt.	123.
Przyſiega Biſtupow w pierwſza papieſzowi.	liſt.	127.
Pierſcień Biſtupa tak garna.	liſt.	129.
Przyſiega Biſtupow.	liſt.	131.
Piotra wspominaia.	liſt.	131.
Papieſza kaſzego roku ſawiedzac powſum Biſtupi.		
	(liſt.	132.
	liſt.	133.
	przy.	6.

mo naſz zek. Concylum.

Regeſtr.

Przyſiega Mnicha.	liſt.	137.
Paupertatem albo wboſtwa. miſy obiecua.	liſt.	139.
Prakon kazat Franciszek.	liſt.	145.
Pierſcień znakiem Duchá Swietego nazywaia.		
	(liſt.	150.
Panne Marya w ciemności mamy wspominać.	liſt.	152.
Papieſz yiego Orda ſromoci Pannie Marya.	liſt.	155.
Papieſznicy wymieſili ięzyki ſwoie na Kryſtuſa.		
	(liſt.	155.
Papieſz y Mnichy Duchá Swietego ſromoca.	liſt.	156.
Przyklad Papieſki o jednym Krolu zmyſlony.	liſt	156.
	(157.	
Powieda Papieſz / iz zotcharz lepſzy panny Maryey / a miſi. Dawida.	liſt.	156.
Powieda Papieſz / iz zotcharz panny Maryey Angiot przynioſl z nieba.	liſt.	157.
Powieda Papieſz / iz zotcharz panny Maryey miſy Trocy Swietey / miſi Dawidow.	liſt.	157.
Panna Marya rzadzi wſyſtki rzeczy w Papieſznikow.		
	(liſt.	163.
Panna Marya Jednazem / rzeznikiem w Papieſznikow.		
	liſt.	164.
Panna Marya wſyſtko ſtworzyla w Papieſznikow.		
	(liſt.	164.
Panna Marya Papieſznikom odpuszcza grzechy.		
	(liſt.	164.
Panna Marya ſerc naſych niezna.	liſt.	166.
Podobieſtmo o pannie Maryey.	liſt.	166.
Poſcie bluznierſtwa.	liſt.	168.
Podnieſac Kielich tak Boga bluzni.	liſt.	169.
Drzes caly rok tak bluznia Syna Boſzego.	liſt.	171.

Regeſtr.

poręcza nąny Maryey bluznierſtwą.	liſt. 171.
Pogańi nigdy tħal nieſromocili Kryſtusa iako Weſ
mſach Papieźnicy.	liſt. 177.
Papieźnicy niewierza / chocia vſtħy wyznawaiā / aby
Kryſtus doſiē ogyni.	liſt. 177.
Papieś y ſludzy iego / nie wſyſtkiego Baranka iedza.	(liſt. 185.
Papieś s ſwoia orda vczyni s panny Maryey Bala
wana.	liſt. 192.
Papieś y s ſwoia orda Heretyk.	liſt. 192.
Papieś s ſwoimi ma rozmaite Jezusy.	liſt. 193.
Powiedaiā iż tħal wiele pod iedna oſoba iako pode
dwie ma.	liſt. 200.
Przygynā temu Papieſcy kaptani pod dwie ma oſobā
mi przyſtepnia.	liſt. 200.
Papieſcy krieja pod iedna oſoba przyimuiā niemocni
y nie mſacy.	liſt. 201.
Papieś ieſt Elinda.	liſt. 206.
Papieźnicy wyznawaiā / iż Kryſtus ieſt J-dnā / ie
dno nie ſam.	liſt. 206.
Papieźnicy Sabelltanowie kacerze.	liſt. 219.
Papieźnicy ſami wyznawaiā / iż ieſtħ wiele kaptanow
niezwyſtych.	liſt. 227.
Papieś przyrownał vſtāwy ſwoie do vſtāwy Bożej.	(liſt. 228.
Pāſnucyus wyznawca Boży okolo małżeńſtwa ſi J
Boży.	liſt. 230.
Papieźnicy ſie naſmiewaiā s kriejā prandziwego.	(liſt. 239.

K.

Kawen / ikoāciot do papieźa przyſtał. Anno. 681.	(liſt. 30.

Regeſtr.

Kzym Papieźowi darował Ludwił Ceſarz. Anno. 82.	(liſt. 30.
Kzym. Kiemu zebrāniu moc dana wybieraē Papieźa.	(liſt. 31.
Kozdziat odpuſzczenia grzechow.	liſt. 71.
Kozmaite Bogi papieźnicy maiā / ktorymi duchy nie
zyſte odgania. a.	liſt. 96.
Kozum ku wierze nie nienależy.	liſt. 108.
Kak ſkładanie y ſmarowanie kaptanow papieſkich.	(liſt. 123.
Kak ſwiecenie.	liſt. 124.
Kak kładzenie na kriedze.	liſt. 124.
Kzeg niebeſpiezna być kaptanem.	liſt. 125.
Kede Biſkupie tak gāruiā.	liſt. 128.
Kekawice Biſkupie tak gāruiā.	liſt. 129.
Kozgrzeſzenie Papieſkie bluznierſkie.	liſt. 159.
Koraty w Adwent / bluznierſtwā.	liſt. 176.

S.

Stārſy ktorzy ſa.	liſt. 4.
Seruus ſeruorum Dei / ktory Papieś wymyſlił piſać.	(liſt. 6.
Sān Paw Biſkup Krakowſki Swietym zoſtał.	liſt. 34.
Anno. 1255.	liſt. 37.
Szegan ſtoſty tym imieniem Papieś / iaki był.	(liſt. 38.
Sylweſter wtory tym imieniem Papieś / iaki był.	(liſt. 39.
veſter trzeci tym imieniem Papieś / iaki był.	(liſt. 39.
d w Bryciey / na ktorym Papieś / zrzuceno.	(liſt. 39.
Konſtancyjſki / na ktorym Apoſtoly / Kr	(liſt. 39.

D

Regeſtr.

osadzono Heretyki.	list.	41.
Synod Bazyłeyski/ na L.orym Panna Mária vzy-
miono Rzeznika.	list.	42.
Straniſław godny vſtawił ney chwały.	list.	69.
Skąd ſie wziął Czyszciec.	list.	75.
Sabinianus Papieſz tym imieniem.	list.	90.
Stonina tak gárwie papieżnik.	list.	97.
Sery tak gárwie papieżnik.	list.	97.
Sol tak gárwie papieżnik na wielkenoc.	list.	97.
Swini zbawienie przypisano.	list.	98.
Smyntrarze iako gárwia.	list.	104.
Szala ludzmi prostymi papieżnicy.	list.	105.
Swiecenie káptanow papieſkich.	list.	118.
Szeroka pierze ſcilicet.	list.	121.
Subdyakonowie papieſcy.	list.	122.
Sakryſtuli káptani papieſcy.	list.	123.
Swiecenie v Biſkupow.	list.	132.
Skąd ſie Miſiſy wſzali z ktorego rásu.	list.	133.
Szkoly máia być opátrzone dla panien.	list.	150.
Spowiedz papieſka bluznierſka.	list.	159.
Samey pánnie Máriaey papieżnicy nſedufai.	(list.	160.
Skąd Miſa papieſka vroſła/ ieſli ie Chrystus/	Ja	
lub/ Piotr/ albo Marek ſwiety poſtánowił.	list.	194.
Spowiedz krieſey papieſkiej v oltarza.	list.	195.
Słowa Konſtán. rzyſkiego Concylium.	list.	200.
Swiádecztwa z doktorow ſtarych/ iſz ludzle pod dr-
má oſobami przyimowali.	list.	
Sam Jedrag moſe zbawie.	list.	
Seryus papieſki odiaſiony.	list.	
Straniſław Orzechowicki Zánodit przemyſli.		

Regeſtr.

T.

Thát do Niemocnych ludzi mowia papieżnicy/ riedy
ſe maja.	list.	51.
Takby pánná Mária mowita do tych Bátwoch wál-
cow.	list.	153.
Tomaſz omýwa złoſci v papieżnikow.	list.	162.
Troyce ſwietey przybytek Mária bluznierſtwo y ka-
cerſtwo.	list.	176.
To rzyńcie na pámiatke moie.	list.	179.
Tajemnica Babilon.	list.	234.
Trzecia rzeńc o krzyzu Pána Chrystuſowym y zwolen-
nikow iego.	list.	237.
Tajemnica Babilon.	list.	241.

W.

Wiktor wtory tym imieniem Papieſz trzeci ſcielich-
otruty.	list.	38.
Urban ſtoſty papieſz o Ceſarzem Otchonom wálczył.	(list.	39.
Wlára ieſt dat Boſy.	list.	45.
Wierzerza oſtármie iako ſpráwował Pan Chrystus.	(list.	47.
Wlára ſwoie kazdy widzi.	list.	53.
Wlára papieſka ieſt wiedziec/ iſz Chrystus vmeſon.	(list.	55.
Wlára trzeci rzyńſka ieſt dat Duchá ſwietego/ iſz dla
Pána Jezu Chrystá rzeńc.	list.	55.
Wzſz miedziány na piſku.	list.	56. 112.
Wzſz rzyńſkich namy chodzie.	list.	59.
Wiary ſtarey vſymy.	list.	60.
Wimie vſymkow dſorych/ rzeńc odpuszczenia gre-
hom.	list.	

V u u

Regeſtr.

Wzrosti dobre papieſkie / ktore ſa.	liſt.	61.
Wſty bywa wyznienie ku zbawieniu.	liſt.	66.
Wierſe Łacińſkie o Bazarach woſkowych.	liſt.	68.
Wode Papieſz wymyſlił ku pohańbieniu Krzu ſwie-
tego.	liſt.	71.
Wmarte koſci papieżnicy całnia / a żywe przeſladują.	(liſt.	80.
Wtora wymowka o Oleiu papieſkim.	liſt.	85.
Woniałoca ſłotkoſć papieſka ſwieca woſkowa.	(liſt.	88.
Wymowka papieſka iż ty pozdrawiała.	liſt.	93.
Wielkanoć papieſka.	liſt.	97.
Wino tak gazuie papieżnik.	liſt.	97.
Wapna y kamienia poſwacanie.	liſt.	101.
Wtory dowod poſwacania koſciotow.	liſt.	102.
Wſyſcy ludzic mieliby ſie vbić w ornaty.	liſt.	106.
Wbiory iuſe iako gazuia.	liſt.	107.
Wſyſcy poſromoceni / ktorzy kłakato przed obrázky.	(liſt.	111.
Wiara nie o paterzenia / ale o ſłuchania.	liſt.	113.
Wzdychanie przed obrazem fałſzywe.	liſt.	114.
Wtora przyſiega Biſkupow papieżowi.	liſt.	128.
Wtore kaſtytatem Mniſzy / albo wyſtość obiecua.	(liſt.	139.
Wboſtwo Mniſzy o i cuia.	liſt.	139.
W imie kápic vſo odpuſzczenia grzechow.	liſt.	145.
	(liſt.	148.
Wſyſcy wierni ſa pánkami ducha vny.	liſt.	148.
Wiencá ſwiecenie Mniſkam.	liſt.	148.
W m. w. a nieltorych ycow ymatek.	liſt.	149.
W rze niená by ſie nie ſluzyc pán.	liſt.	140.
	Wſyſcy	

Regeſtr.

Wſyſcy bierzemy od pana Jeſu Kryſta Syná B.	liſt.	153.
Wjatyki papieſkie ſwiatego / iż nie w imie Pana Jeſu
Kryſta proſa.	liſt.	156.
Wjatyk krizey Papieſkiej / w ktorzyſ pana Boga y
Syná iego bluſpia.	liſt.	161.
Wſpomożyciel Tomáſz o papieżnikow.	liſt.	163.
We Mſach papieſkich w Adwent bluſnierſtwá.	(liſt.	168.
W niedziele Zwieta bluſnierſtwá.	liſt.	168.
Wtorey niedziele po ſwiecey Trocy bluſnierſtwá.	(liſt.	169.
W poſećie pánny Máryey ná Mſy bluſnierſtwá.	(liſt.	171.
Wincentego krew grzechy papieſkie omywa.	liſt.	172.
W niebo wſta pienie bluſnierſtwá.	liſt.	173.
W narodzenie pánny Máryey bluſnierſtwá.	liſt.	174.
Wielkanoć Zydowſta.	liſt.	184.
Wſty wyznawia papieżnicy / iż Kryſtus doſic vſy-
nił / ale temu niewierz.	liſt.	189.
Wierſi iuſ nieprágná áni tálna wiecey.	liſt.	191.
Wincentego krew v papieżnikow grzechy omywa.	(liſt.	192.
Wſyſcy Mſarze nie ſa ſlugami Bożymi.	liſt.	199.
Wymowka ozdoba o poſwacaniu koſciotow.	liſt.	220.
	liſt.	222.

Regestr.

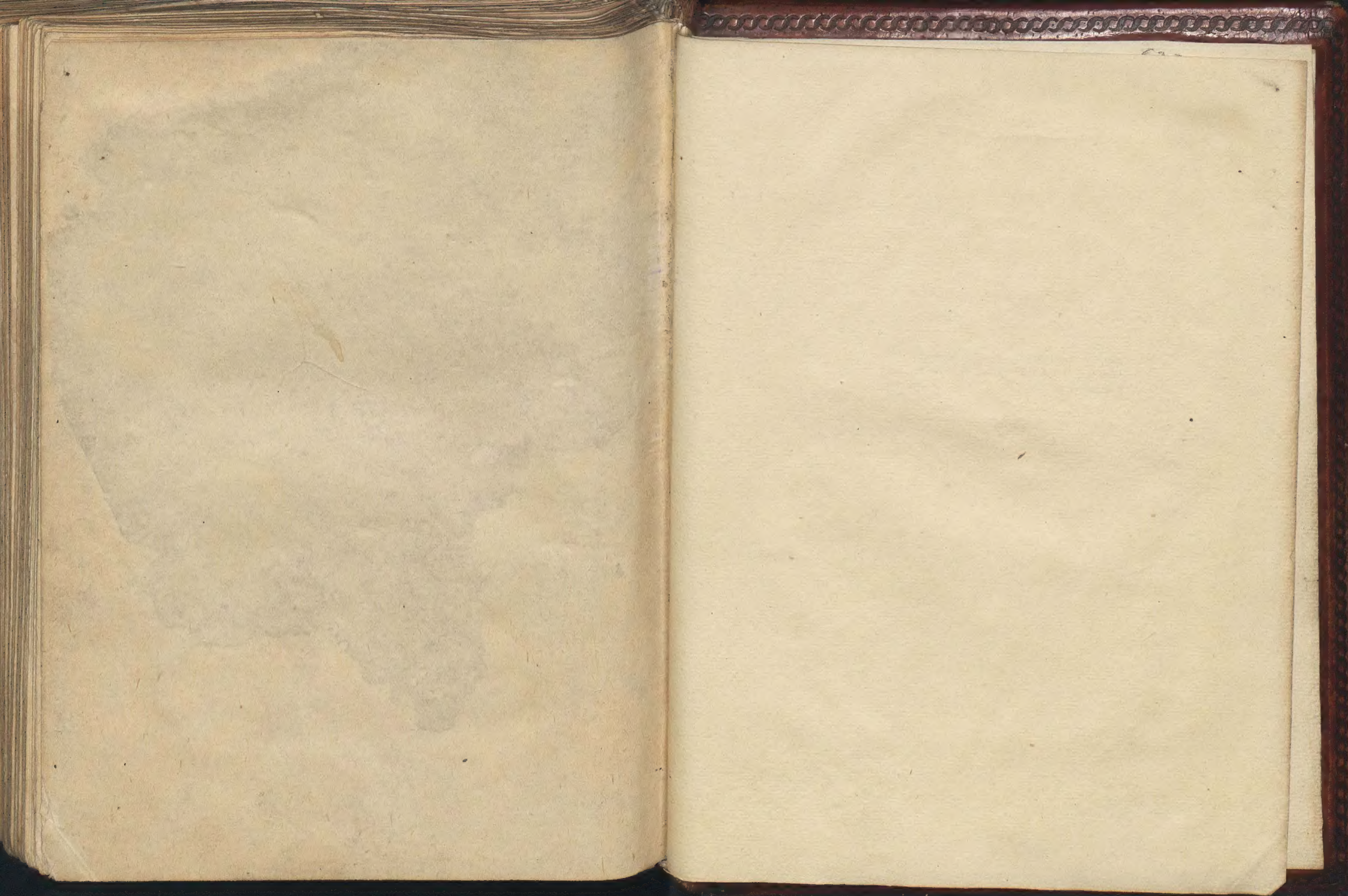
3.

Przestępstwo grzechy odkrywa.	list. 44.
Zwolennikom swoim Chrystus nierozkazał Baranów
krowaować.	list. 68.
Zaklinanie piśm. tego Oleju w wielki gwarcek / krowy
tym niemocne gwaruie.	list. 81.
Zaklinanie wtorego Oleju / którym krzga dzieci / krzy
żmierzowa.	list. 82.
Zaklinanie Trzeciego Oleju / którym świętym balsamem
mierzowa.	list. 84.
Dozymus papież tym imieniem.	list. 88.
Zielne świecenie panny Maryey zielney.	list. 94.
Z wielkim galem ty rzęsy pisatem.	list. 98.
Zwony jako krzga.	list. 103.
Żnaki iż papieżnicy od nauki Apostolskiej odstąpili.	(list. 107.
Z winem wodę mieszać nieustawa Chrystusowa.	(list. 122.
Zadney offiary niekrwawey niema / o / om offiary
chwaty.	list. 178.
Za umarte ludzi offiaruia Wemfach.	list. 190.
Żywi ludzie mają się modlić ieden za drugiego.	(list. 214.
Żony Duch Święty zowie siostrami.	list. 223.
Żmyślone Krwie Papieście.	list. 230.

Omyłki w Druku s trefunk: dopuśczone.
List dziewiąty w Annotacy: b: Tricomedice / 17.
być. Nemo me dicat. List. 15 / in Annot. Mat. 18. ma
być / 16: Idz ściane odemnie / etc: List. 50. Iż sło
wa Bożego prawdziwego słuchasz / a ma być nie słu
chasz. Na drugiej stronie tegoż List. niedzy Turki
y Pogány w kościele Bożym / a
ma być: Ale w koście
le Bożym.

Drukowano w Pińczowie w
drukarni Danielowej / Ro
ku od Narodzenia Syna
Bożego. 1560.

638 317
917 638
279

Bibl. 159

Oprawę wykonała Pracownia Art. Introlig.
Spółdzielni P. L. i A. »STARODRUK«
Kraków ul. Gołębia 4

